imburgs agblad

erdag 17 december 1994

76e jaargang nr. 297.

geversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,75

Waardig afscheid van dieren in begraafdoos
PAGINA 5

Denkwijzer, Anderzijds, Economie Gesnapt, Volgende zaak
PAGINA 9

Boekenpagina
PAGINA 11

● *Wilfried Nelissen*

Inter Milan in grote problemen
PAGINA 23

Het moeilijkste duel van Willy Mares
PAGINA 27

Wilfried Nelissen, vallen en opstaan
PAGINA 28

... en toen kwam de Maas

Versierd tafelen in Maastricht
PAGINA 41

Eddy Becker, de man met de wekker
PAGINA 47

Programma's voor het weekeinde
PAGINA 49 en 51

Boertien: Limburgse gemeenten stelden maatregelen ten onrechte uit

'Misverstand' na hoge Maas

DOOR LAURENS SCHELLEN

DEN HAAG – Dat er in Limburg na de grote watersnoodramp eind vorig jaar vrijwel nergens beschermende nood-maatregelen zijn getroffen, is mede het gevolg van een 'wijdverbreid misverstand'. De overal verkondigde stelling dat er niets mocht worden ondernomen zolang de door de minister ingestelde Commissie Watersnood Maas bezig was met haar onderzoek, is volstrekt uit de lucht gegrepen. „Van een dergelijk verbod op spoed- of tijdelijke maatregelen is nooit en te nimmer sprake geweest." Dat zegt commissie-voorzitter dr. Cornelis Boertien in een vraaggesprek met deze krant.

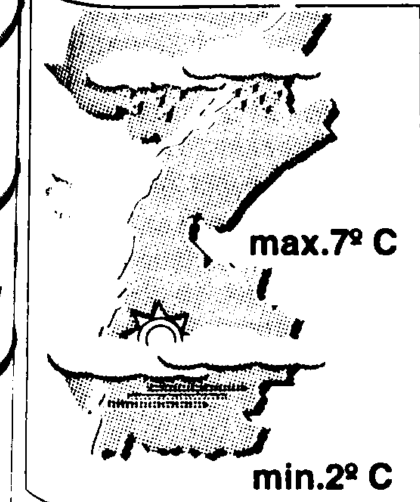
Boertien, gewezen minister en oud-commissaris van de koningin in Zeeland, zegt op de hoogte te zijn van de groeiende kritiek in de Limburgse Maasgemeenten op het uitblijven van hoogstnoodzakelijke maatregelen tegen nieuwe overstromingen. „Maar het is een wijdverbreid misverstand geweest dat er in Limburg niets mocht worden ondernomen zolang de commissie-Boertien nog bezig was met haar studie. Zo in de trant van: wij hier in Limburg moeten maar blijven wachten totdat die commissie daar hoog en droog iets heeft verzonnen. Dat is absoluut onjuist."

Boertien benadrukt dat de watersnoodcommissie bij de Limburgse Maasgemeenten en waterschappen wel heeft aangedrongen op een vlotte en zorgvuldige communicatie. „Het enige dat wij hebben verlangd is dat de gemeenten en waterschappen ons in alle gevallen direct zouden melden indien zij ergens spoed- of tijdelijke maatregelen zouden gaan treffen. Maar er is nooit en te nimmer de regel uitgevaardigd: pas op de plaats maken." In dat verband wijst Boertien er nog eens op dat de watersnoodcommissie juist als opdracht heeft meegekregen om structurele (blijvende) oplossingen aan te dragen. Tijdelijke maatregelen of 'noodverbanden' werden van de commissie niet verwacht, zo benadrukt de exbewindsman.

Zie verder pagina 31
● **Dr. Cornelis Boertien baart Deltaplannen op bestelling**

● *De actievoerders blokkeerden de grenzen gisterochtend in alle vroegte. Een vuurtje bracht enige warmte.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

SOMBER
Vannacht is er op veel plaatsen mist ontstaan die slechts moeizaam oplost. Naast een enkele opklaring is er vandaag veel bewolking waaruit mogelijk wat lichte regen valt. Ook morgen zijn er enkele opklaringen, maar op nadering van een storing neemt de bewolking toe en krijgen we in de middag weer perioden met regen. De wind die zwak tot matig is neemt morgen toe tot vrij krachtig uit een zuidwestelijke richting. De temperatuur bereikt overdag waarden van 7 graden en daalt in de nacht naar 2 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 08.43 onder: 16.24
maan op: 16.21 onder: 07.48

Cafés drijven prijs voor pilsje op

...'wie biedt er meer?...

Gemeente mag winkels op zondag openen

DEN HAAG – De winkels blijven op zondag gesloten, tenzij gemeenten besluiten om winkeliers toch toestemming te geven hun zaken gedurende een bepaalde periode te openen.
Dat is de gisteren bekendgemaakte kern van het standpunt van het kabinet over de nieuwe winkelsluitingswet. Bovendien zal het kabinet nog voor de zomer met een voorstel komen voor langere openingstijden van gemeentehuizen. Premier Kok vindt dat noodzakelijk nu het kabinet instemt met ruimere winkeltijden.

In de periode van twaalf uur 's avonds tot zes uur 's morgens moeten de winkels op grond van nationale wetgeving eveneens dicht zijn. Ook hier hebben de gemeenten overigens de mogelijkheid openstelling toe te staan als hun dat van belang lijkt. Overigens is het ook nog mogelijk dat de nachtelijke termijn om tien uur 's avonds in gaat. Het kabinet is daar nog niet helemaal uit.

Belgische forenzen eisen compensatie

MAASEIK – Enkele honderden Belgische grensarbeiders, die in Nederland werken, blokkeerden gisterochtend enkele uren diverse Nederlands-Belgische grensovergangen tussen Maasticht en Maaseik. Zij protesteerden tegen het uitblijven van een compensatieregeling voor loonverlies, omdat ze een hogere ziektekostenpremie betalen. Daardoor krijgen de Belgen zo'n tweehonderd gulden minder per maand dan hun Nederlandse collega's.

De blokkade werd georganiseerd door de Belgische vakbonden ABVV en ACV. „De regeringen van België en Nederland praten nu al maanden, maar er gebeurt niets," aldus Pierre Caris, secretaris van de ABVV en zelf grensarbeider.
Sinds de invoering van de belastingherziening Oort is de ziektekostenpremie die de grensarbeiders in Nederland afdragen, verhoogd. De Nederlandse grensarbeiders kunnen dit bedrag echter compenseren met belastingverlaging. Voor de Belgische werknemers bestaat een dergelijke regeling niet.
De blokkades begonnen rond zes uur 's morgens bij overgangen in Kanne, Lanaken, Veldweselt, Smeermaas, Maasmechelen, Molenbeersel, Kessenich en Maaseik. Er ontstonden flinke files. De veerpont bij Dilsen-Stokkem was niet geblokkeerd, maar door de beperkte capaciteit van de pont ontstond ook daar een lange rij wachtenden.

Wiertz voorzitter mediacommissie

ROERMOND - Mgr. Wiertz is de nieuwe voorzitter van de bisschoppelijke commissie voor de media, maar hij zal niet als spreekbuis fungeren namens andere commissies en het episcopaat. Daarin verschilt de functie van Wiertz met die van zijn voorganger 'mediabisschop' mgr. Philippe Bär, de emeritus-bisschop van Rotterdam. Wiertz is verder lid van de bisschoppelijke commissie voor contact met de religieuzen.

Omdat benoemingen door de Nederlandse bisschoppenconferentie pas gisteren bekend zijn gemaakt, is daarover niet van gedachten kunnen worden gewisseld in het interview met deze krant dat eerder deze week werd gehouden.

Centraal stond de evaluatie van het oudtestamentisch jaar, waartoe bisschop Wiertz vorig jaar opriep. Er komen in zijn bisdom geen pastorale werkers of werksters. Wel wordt in september een serieus begin gemaakt met de opleiding van katecheten.

Zie verder pagina 20
● **Wiertz blijft Wiertz**

Vastgebonden man in auto aangetroffen

HEERLEN - Op de parkeerplaats van het Van der Valk-motel in Heerlen is gisteravond laat een vastgebonden man met een prop in zijn mond in een auto aangetroffen. Hij bleek zwaargewond en versuft. De man werd tegen middernacht per ambulance afgevoerd. Hij lag op de achterbank en wist de aandacht van enkele hotelgasten te trekken door met zijn voeten op de claxon te drukken. De politie kon vannacht nog geen nadere gegevens verstrekken.

K

Schilderijen Bernard Visser bij galerie Knops in Sittard

Zwaar op de hand maar aangenaam om te zien

DOOR PIETER DEFESCHE

SITTARD – „Dat is weer heel iets anders dan een tentoonstelling van Guus van Eck," meent Michel Knops, galeriehouder te Sittard, die diens opgewekte oeuvre zojuist vervangen heeft door dat van Bernard Visser, geboren in 1949, wonende te Weert.

Het is niet moeilijk om dat vast te stellen. Het anders zijn schuilt ook in de techniek: het vlotte en joyeuze handschrift van Van Eck is meestal af te lezen van tekeningen, aquarellen of dun geschilderde acrylschilderijen op papier.

De schilderijen van Bernard Visser zijn van minder luchtige materie. Ze zijn veelal op panelen aangebracht in een dikke laag; er komt veel zand aan te pas, pigment en een bindmiddel van geheime samenstelling. De huid is een belangrijk element in de creatieve expressie.

Je vindt het woord 'huid' twee keer in de titels – daar in dubbele betekenis; ook van 'eigen huid' of van 'mijn blauwe huid'.

Maar de materie, hoe opmerkelijk ook, en hoe consequent ook benut, is niet de essentie van Vissers creatieve bezigheid. Zo ruig en gemetseld als een fresco lijkt zij eerder bedacht om ondergeschikt te zijn aan de inhoudelijkheid, die inderdaad minder joyeus is als die van van Eck. Er zijn wel heel plezierige titels bij als 'mijn gespreide bed', een werk waarop men een in engelachtig roze geschilderde figuur in de lucht ziet zweven, gereed om op de dikke matras – het dekbed is teruggeslagen – neer te storten. Of 'dag aan het strand', toch ook een gegeven uit een lichtvoetig dagelijks leven.

De humor ontbreekt er ook niet aan. Toch lijkt het of de schilderijen 'hemel' – een cirkel als een symbool van oneindigheid in een blauw vlak – en onmiddellijk daarnaast 'aarde' – een beeldvlak in roodbruin, door kanalen doorsneden, als vanuit de ruimte gezien, een chaos, de kern zijn van Vissers' oeuvre. Alsof het begin en het eind van het menselijk bestaan hem het meest wezenlijk bezig houden. De serie eindigt met een 'trap naar de hemel'.

Hij is schijnbaar – wie weet hoe lang al – op zoek naar een verklaring van zijn eigen plaats in de geschiedenis. „Ik ben me bewust dat alle mensen die geleefd hebben nodig waren om mijn bestaan, hoe kort ook, tot stand te brengen."

De andere titels zijn dan veelzeggend: 'Man, op zoek naar zijn engel' of 'Herinnering van' – niet 'aan' – 'de wereld'. 'Een plek om te wonen' toont twee figuren, de armen geheven als ter beschutting tegen licht of een onbekende bedreiging, op zoek naar een onderkomen. Met verwijzingen naar een oertijd: primitieve tekens op een rotswand als in de grotten van Altamira.

En vooral, vijfmaal, 'brief aan mijn vader'. Niet omdat die onbereikbaar is of niet aanspreekbaar. Eerder omdat er een verstandhouding is, waarin fundamentele zaken een plaats hebben, die echter met gesproken woorden niet zijn te benoemen. Elk van de vijf beelden is beschreven met meestal snel voortgaande figuren, allemaal in een richting, doel onbekend. 'Herinnering van de wereld' is in Vissers opvatting opgetekend in de Bijbel, waarmee hij in zijn kinderjaren is opgevoed – 'mijn vader is predikant' – ,maar ook in mythen en sagen. 'Reis naar Oeroek' berust op het Gilgamej-epos en refereert aan de menselijke zoektocht naar het paradijs.

Zwaar

Zo beschreven lijkt het schilderschap van Visser filosofisch en zelfs zwaar op de hand, maar zijn verbeeldingen zijn behalve boeiend ook aangenaam om te zien. De ogenschijnlijke innerlijke zekerheid waarmee ze, nu al jarenlang in een duidelijke samenhang en met een duidelijke signatuur tot stand kwamen, werkt mee aan hun uitstraling.

Bernard Visser werd in Den Haag geboren, studeerde in Utrecht en vertrok naar de Antillen in 1970 om onderwijs te geven.

Het bleek op den duur zijn roeping niet. Bernard Visser had ook over het lager onderwijs en de plaats daarvan in de Midden-Amerikaanse cultuur zijn eigen filosofie. Hij kwam terug om niet weer in de Hollandse ambiance te belanden maar in Limburg wortel te schieten, waar hij zich op de Maastrichtse Stadsacademie liet inschrijven, daarna op de Jan van Eijck-academie. Sinds 1980 is hij als kunstenaar in het openbare leven. Maar door in deze regio een grotere presentatie van zijn produktie te programmeren sloeg de galerie Michel Knops geen bekende weg in: Bernard Visser, hoe robuust ook onder zijn eeuwige hoed en hoe werkzaam, is geen man die graag op de voorgrond treedt. Hij ziet zijn schilderschap meer als een roeping in de voetsporen van zijn vader, dan als een commercieel bedrijf. Het verdient daarom ook serieuze aandacht. Die kan er in Sittard aan gegeven worden tot en met 8 januari 1995.

● *Bernard Visser, brief aan mijn vader. Zand/pigment op paneel.*

Kunstenaars Heerlen openen ateliers

HEERLEN ... Bijna dertig beeldende kunstenaars in Heerlen werken komend weekeinde mee aan de zogenoemde 'Atelierroute'. Op zaterdag en zondag zijn hun ateliers tussen 10.00 en 17.00 uur geopend. De gemeente Heerlen, die met deze route kunstenaars de mogelijkheid wil geven zich aan een breed publiek te presenteren, heeft speciaal voor deze gelegenheid 2.500 boekjes laten drukken waarin opgenomen een beknopte presentatie van de verschillende kunstenaars en een platte grond waarop hun ateliers zijn aangegeven.

Wethouder R.Seijben van Heerlen wil dat deze 'Atelierroute' een jaarlijks terugkerend evenement wordt.

De volgende kunstenaars houden dit weekeinde open huis: Wim Albrink, Sjef Biesen, Hubert Bour, Leon van Cuijk, Sjef Dolmans, Sjef Drummen, Frank Ermers, Esther Heilbron, Karin Hermans, Sandra Hommen, Hans Keuls, Niek Lemmens, Ans Lemmens, Theo Lenssen, Rene van der Linden, Marijke van Lis, Peter Meuleners, Berdt Mullenders, Hans Petersen, Bert Roijen, Miryam Schobben, Alfons Stadhouders, H.Teeken-Goris, Petra Timmermans, Jaqueline van der Venne, Frans Vogels, Monique Vondenhoff en Thea en Adri Zoethout.

Benefietconcert Conservatorium

MAASTRICHT – In het Maastrichtse Conservatorium geven Nilla Pierrou en Eugene de Canck aanstaande maandag 19 december een benefietconcert ten behoeve van behoeftige studenten van het Conservatorium.

Het concert begint om 19.30 uur.

cryptogram

P&P 135

HORIZONTAAL: **1** Geen fijn pad (7); **5** De reactie op een verzoekplaatje (14); **9** Het meisje voor de muren heeft last van haar darmen (10); **10** Meisje op de heide (5); **11** Geldkoers (4); **12** Hij mag alles weten (5); **13** In beide richtingen voor vakantiedagen (2); **14** Volk voor een drinkgelegenheid (12); **15** Hij doet een moord voor zo'n kledingstuk (4); **16** De lynx loopt vrij rond (3); **18** Niet gebonden in het groen (9); **19** Ik hoor dat het voetbal in Zwolle teer is (3); **21** Een neerslachtige stemming (3); **22** Volkomen week b.v. (9); **23** Vertrouwen in de maaltijd, of juist niet? (10).

VERTIKAAL: **2** Keurig, met zo'n sieraad per bus rondrijden (7); **3** Een minifeest voor een vrouw (9); **4** Een onbezoldigd rondje (10); **5** Reklameblaadje? (16); **6** De akkoorden voor later (14); **7** Dorstlesser voor het Nederlands elftal (14); **8** Daarover is veel te doen in Hilversum (15); **13** Ik verbied dat die letter dik gedrukt wordt (4); **16** Dokter voor het hele lichaam (7); **17** Ik krijg last van m'n rug als ik graaf (4); **20** Eindspel (4).

kruiswoordraadsel

P&P E1522

33	19	39	4	49	1	6	21	68	64	32	29	61	57	65

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** zuivelprodukt; **4** zin; **7** waterkering; **8** jongensn.; **10** zoogdier; **12** nakroost; **13** duik; **15** kolk; **17** groente; **18** formaat; **20** ondergevel; **22** pers.vnw.; **23** boerebezit; **24** berg; **26** ferrum; **27** portaal; **28** kunstwerk; **29** schenkgerei; **31** manl. vogel; **35** socialist; **37** herrie; **38** oudste; **39** stadium; **41** Indon. eiland; **43** hoge snelheidstrein; **45** brij; **46** voegw.; **47** reeds; **49** lidw.; **51** raamscherm; **52** pers. vnw.; **53** mak; **55** ; **58** vruchtje; **59** etenbereider; **61** afgod; **62** rolsteen; **63** sloom; **65** loop; **66** metaalsoort; **67** weekdier; **68** voedsel.

VERTIKAAL: **1** wagen; **2** voormiddag; **3** graanpakhuis; **4** ontsteking; **5** aansporing; **6** kraan; **7** projectieplaatje; **9** verder; **11** jong dier; **12** uitroep; **13** voor; **14** bevel; **16** steensoort; **17** vr. titel; **18** cosm. art.; **19** ieder; **21** bijenhouder; **23** namens; **25** deelgenoot; **27** spoed; **30** nimmer; **32** op de wijze van; **33** vaarwater; **34** spie; **36** spoedig; **39** accoord; **40** weke; **42** gebak; **44** spek; **46** insekt; **48** vernis; **50** vochtig; **51** humeur; **52** bloeimaand; **54** sporeplant; **56** boom; **57** pl. in Gelderl.; **58** mand; **60** zoen; **62** kaak; **64** munt; **66** voorz.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** boemerang; **8** vlies; **12** bokaal; **13** pret; **14** Ob; **16** lens; **17** brok; **18** KB; **19** eel; **21** RD; **22** aloë; **23** PLO; **24** deels; **26** Ede; **27** griet; **29** kea; **30** geest; **32** gave; **34** deli; **36** Ra; **38** SER; **39** NB; **41** pens; **42** ding; **44** Ne; **45** tor; **47** ed; **49** earl; **51** reis; **53** speen; **56** iet; **58** eikel; **60** oer; **61** gleuf; **63** ges; **64** odol; **66** da; **67** dra; **68** en; **69** doos; **70** wulp; **72** kk; **73** gids; **74** gareel; **76** dwaas; **77** koffiebar.

VERTIKAAL: **1** bloed; **2** eb; **3** mol; **4** ekers; **5** rand; **6** aas; **7** nl; **8** vroeg; **9** lek; **10** it.; **11** saboteren; **13** pro; **15** beek; **17** bles; **18** kleven; **20** leep; **2**ader; **23** pias; **25** leep; **26** Ee; **28** R.G.; **30** ginds; **31** trien; **33** ontregeld; **35** lee; **37** Ana; **40** boeien; **43** gril; **46** riks; **48** veel; **50** leed; **52** Se; **54** poos; **55** er; **57** Turk; **59** loods; **61** galei; **62** fakir; **65** dos; **66** durf; **69** dia; **70** wat; **71** pee; **73** ga; **74** go; **75** LB.

Winwoord: GENERAALSBEWIND

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ

Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij voorbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

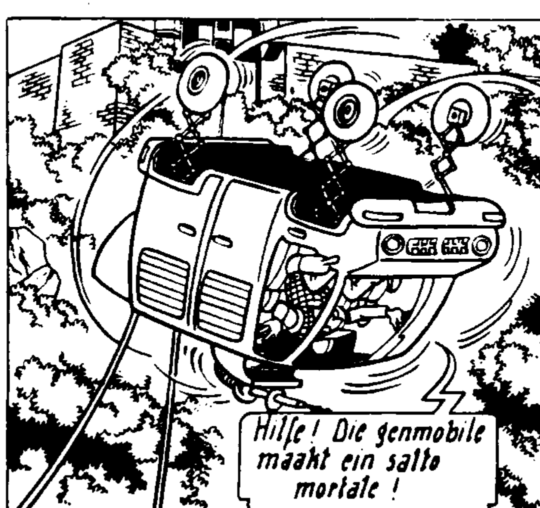
per maand	f 29,00
per kwartaal	f 86,90

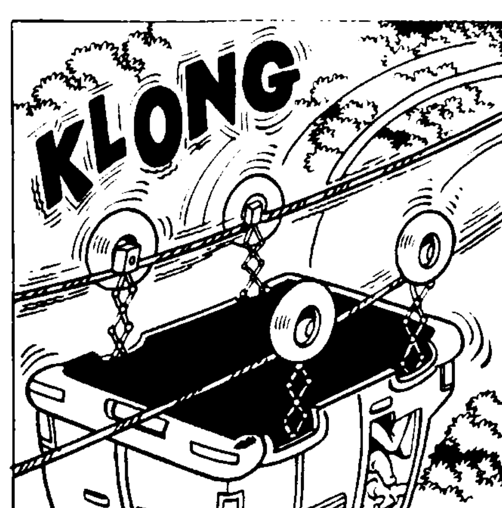
Per acceptgiro:

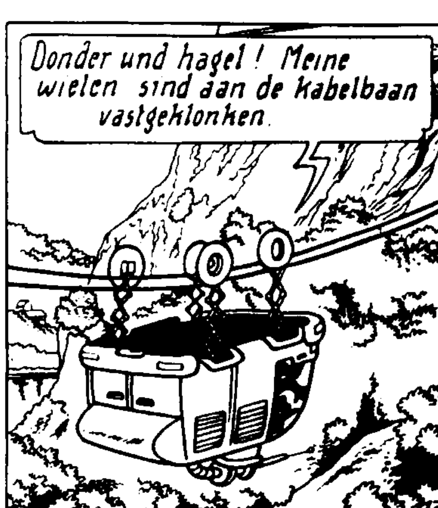
per maand	f 30,50
per kwartaal	f 88,40
Losse nummers	f 1,75
	Bfr. 32

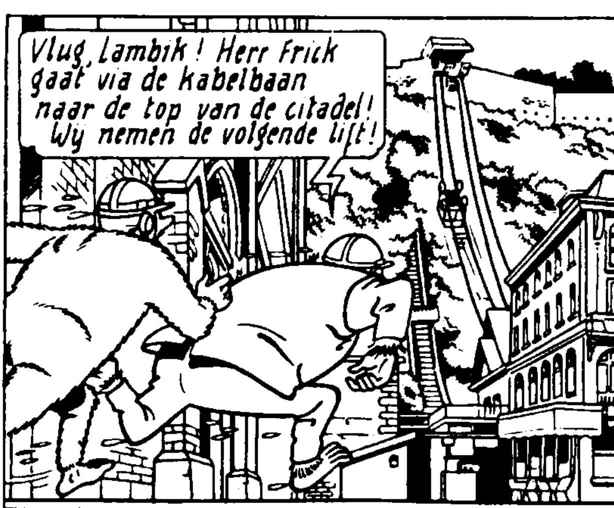
Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de averechtse aap

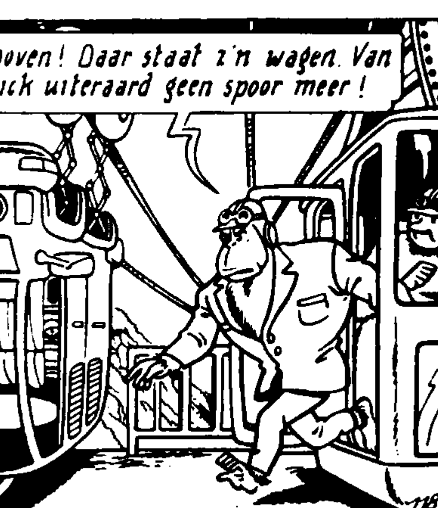

de rechter

recept

Appel-cranberrytaart

1 pak appeltaartmix, 150 gr. boter, kamertemperatuur, 1 ei, losgeklopt, voor de vulling:
ca. 600 gr. zachtzure appels, 50 gr. suiker, 2-3 theel. kaneel, 150-200 gr. cranberrys, 1 eetl. paneermeel

Roer de boter romig. Voeg de mix en het losgeklopte ei toe en kneed hiervan een samenhangend deeg. Bekleed een beboterde springvorm met ongeveer 2/3 van het deeg. Verwarm de oven voor op 180 graden.

Schil de appels voor de vulling, verwijder het klokhuis en snijd ze in parten. Snijd de partjes in blokjes en bestrooi deze met suiker en kaneel. Was en droog de cranberries. Strooi het paneermeel in de vorm. Meng de cranberrys met de appels en schep dit in de beklede vorm.

Vorm met de vingertoppen van het resterende deeg rolletje, druk deze enigszins plat en leg ze als een ruitwerk op de taart. Bak de appelcranberrietaart goudbruin en gaar in ongeveer 5 kwartier (1 1/4 uur). Laat de taart op een rooster tot lauw afkoelen voordat u de vorm verwijdert. Lekker met slagroom, crème fraîche of als nagerecht met een bolletje (kaneel)ijs.

Nederlandse exodus naar sneeuwloze Alpentoppen

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De exodus van vele tienduizenden Nederlanders in de richting van de Alpen dreigt volgende week een wat triest karakter te krijgen. In de wintersportgebieden ligt namelijk nog vrijwel geen sneeuw. Alleen in de hoger gelegen gebieden ligt sneeuw, maar de urenlange wachttijden bij de pistes aldaar maken het er niet gezelliger op.

Een grote meerderheid (70 procent) van de Nederlandse wintersportgangers gaat naar Oostenrijk, waar de skihellingen nog onbesneeuwd zijn. In de Italiaanse Alpen is op veel plaatsen kunstsneeuw aangebracht, maar daar komen vrijwel geen Nederlanders.

Als alternatieve bezigheden voor de wintersporters staan volgens een woordvoerder van Holland International onder meer wandeltochten en spelletjes op het programma. „Het gebrek aan sneeuw zet een grote druk op de reisleiding. Zij moeten inventief zijn en allerlei nieuwe dingen bedenken om de mensen bezig te houden," aldus de zegsman van Holland International. Zijn organisatie heeft nog niet gemerkt dat er veel afzeggingen komen.

Bij touroperator OAD, die veel busreizen naar de Alpen organiseert, is geen sprake van paniek. „Veel wintersporters zijn het wel gewend dat er rond deze tijd nog geen sneeuw ligt. Bovendien zijn er veel alternatieve programma's in de wintersportgebieden," aldus de OAD-woordvoerder.

Alleen de reizigers die een zogeheten sneeuwgarantie-verzekering hebben afgesloten, kunnen met rustig hart vertrekken naar de Alpen. Vooral Hotelplan staat bekend om die verzekering. Volgens een woordvoerder hebben 700 mensen die verzekering speciaal afgesloten à 15 gulden per dag. Voor iedere dag dat er geen sneeuw ligt en alle skiliften zijn afgesloten, ontvangt de verzekerde 75 gulden.

Tsjetstjenen krijgen van Rusland laatste kans op vredesoverleg

Van onze redactie buitenland

MOSKOU/GROZNY - Rusland heeft het opstandige bewind in Tsjetsjenië gisteren een laatste aanbod tot onderhandelingen gedaan. Het ultimatum dat de Tsjetsjenen hun wapens voor vannacht moeten hebben neergelegd, blijft van kracht. De Tsjetsjeense president Dzjochar Doedajev gaf zijn troepen opdracht het vuren voorlopig te staken, maar bleef terugtrekking van de Russische troepen eisen.

De Russische premier Viktor Tsjernomyrdin zei in Moskou bereid te zijn Doedajev te ontmoeten voor vredesbesprekingen op voorwaarde dat de Tsjetsjenen de wapens neerleggen. Hij waarschuwde dat de Russische troepen de strijd zullen hervatten en 'tot het bittere einde zullen doorgaan', als de Tsjetsjenen hun wapens niet neerleggen.

Doedajev gaf zijn troepen opdracht zich één kilometer van de frontlijnen terug te trekken en het vuren op de Russische stellingen voorlopig te staken. Als de Russen echter opnieuw oprukken, dan zullen de Tsjetsjeense troepen de wapens weer opnemen, zo liet het bureau van Doedajev weten.

De dag voor het aflopen van het ultimatum heerste een zekere rust in het gebied. De Russische militaire operaties verlopen niet overal even glad. De beoogde omsingeling van de Tsjetsjeense hoofdstad Grozny is door dikke mist nog niet voltooid. De Russische kolonne die vanuit het zuiden oprukt naar Grozny, ligt twee dagen achter op schema. De kolonnes ten noorden en ten oosten van de stad hebben enkele strategische hoogten bezet en staan nu op tien kilometer van de hoofdstad. Bovendien deelde een Russische generaal bij de operatie in Tsjetsjenië, Ivan Babitsjev, gisteren mee dat hij weigert verder op te rukken met zijn manschappen.

punt uit

● Mitterrand

De aan kanker lijdende Franse president Mitterrand (78) heeft gisteren, tijdens een topontmoeting met de Italiaanse premier Berlusconi, tegengesproken dat hij snel denkt te sterven. Franse media citeerden de filosoof Jean Guitton, die zei dat Mitterrand volgens diens artsen nog slechts een half jaar te leven heeft. De president zou hem dat vorige maand hebben toevertrouwd.

● Volkskrant

De Volkskrant van vandaag is gedeeltelijk gedrukt op de persen van het Telegraaf-concern. Deze unieke situatie is het gevolg van een explosie gisteren in de drukkerij van de Perscombinatie, uitgeefster van Parool, Trouw en Volkskrant. Door nog onbekende oorzaak deed zich tijdens het drukken van het zaterdagkatern van De Volkskrant een explosie voor in een van de drie persen van het concern. Er raakte niemand gewond, hoewel een aantal medewerkers oorproblemen had door de klap.

● Sabotage

Een aantal toestellen van het type Boeing-747 van de Amerikaanse luchtvaartmaatschappij Tower Air is op de luchthaven J.F.Kennedy van New York gesaboteerd. De autoriteiten van de luchthaven en de federale regering hebben een onderzoek ingesteld. Vitale bedradingen in de toestellen zijn in de afgelopen drie maanden vijf maal doorgesneden, aldus een mededeling.

● Radio 5

De geluidskwaliteit van Radio 5 wordt per 1 januari 1995 sterk verbeterd. Voor kabelbezitters is Radio 5 voortaan in digitale stereo-kwaliteit te ontvangen. Luisteraars die de cultureel-informatieve zender niet via de kabel ontvangen, moeten het station, maar dan in mono, blijven zoeken op de middengolf.

● Stopkogel

De politie moet worden uitgerust met stopkogels. Dat is de wens van een van de twee grote politiebonden, de ACP. De bond gaat daarover donderdag met minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken praten. De woordvoerster van de Algemene Christelijke Politiebond heeft dit gezegd.

● Uitkering

Staatssecretaris Linschoten van Sociale Zaken laat bekijken of mensen met een sterk wisselende arbeidsongeschiktheid, zoals chronisch zieken, meteen een hogere uitkering kunnen krijgen als hun gezondheid verslechtert. Linschoten heeft hierover advies gevraagd aan de Sociale Verzekeringsraad. Hij komt daarmee tegemoet aan een motie van de kamerfracties van RPF en SGP.

'Verhoging in deze omvang is bestuurlijk onverstandig'

Universiteiten wijzen hoger collegegeld af

Van onze redactie binnenland

UTRECHT – De bestuursvoorzitters van de universiteiten wijzen de door het kabinet voorgestelde collegegeldverhoging met duizend gulden in 1998 van de hand. Ze vinden de verhoging te omvangrijk en hebben bezwaar tegen het tempo waarmee het kabinet de maatregel wil invoeren.

Dat standpunt hebben de bestuursvoorzitters, die samen het algemeen bestuur vormen van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU), gisteren ingenomen.

De voorzitters menen dat de collegegeldverhoging 'in deze omvang en in dit tempo maatschappelijk onuitvoerbaar en bestuurlijk onverstandig is', zo staat in een na het beraad verstrekte gezamenlijke verklaring. Ze wijzen daarbij op de ingrepen in de studiefinanciering, die deze kabinetsperiode 1 miljard gulden moeten opleveren.

De voorzitters van de colleges van bestuur vinden dat Onderwijs de hoogte van het collegegeld moet inpassen in een nieuw stelsel voor de studiefinanciering. Dat moet er wat hun betreft in 1998 komen. Voor deze kabinetsperiode moet er een tussenoplossing komen. De bestuursvoorzitters willen dat minister Ritzen hierover met de studentenorganisaties gaat overleggen.

De collegegeldverhoging is een belangrijke financiële bouwsteen van het principe-akkoord dat Ritzen vorige week sloot met de voorzitters van de verenigingen van hogescholen en universiteiten. Dat akkoord schrapt de in het regeerakkoord vastgelegde bezuiniging van 500 miljoen gulden op het hoger onderwijs.

De bestuursvoorzitters zeggen in de verklaring er vanuit te gaan dat het ook in latere jaren bij de 'ingeboekte' 200 miljoen gulden aan bezuinigingen blijft. Ze wijzen er in dit verband op dat de effecten van de stelselherziening nog niet precies zijn in te schatten. Het is mogelijk dat 'door wijziging van de studiefinanciering en dergelijke' minder mensen gaan studeren.

De bestuursvoorzitters willen geen 'ja of nee' zeggen tegen het in een 'intentie-verklaring' vastgelegde principe-akkoord en ook geen alternatieve oplossingen aandragen. Dat laten ze aan minister Ritzen over.

De studentenvakbonden vinden de opstelling van de universiteiten nietszeggend.

De voorzitter van de HBO-Raad, drs. A. van der Hek, zei het standpunt van de universiteiten 'een goede poging te vinden om zelf én om samen met de studenten de gelederen te sluiten'.

De onderwijsspecialisten van PvdA en VVD vinden dat de bestuursvoorzitters van de universiteiten zich er makkelijk vanaf maken.

Jong geleerd

● *Een Palestijns jongetje getooid met een cape en een hoofdband houdt in de ene hand een vlag van de Hamas en in de andere hand een plastic AK-47 Kalashnikov geweer tijdens een bijeenkomst van Hamas-aanhangers in Gaza-city. Zo'n 25.000 Palestijnen kwamen gisteren in een stadion bij elkaar om de oprichting in 1987 van de fundamentalitische partij te vieren.* Foto: REUTER

Carter voor bemiddeling naar Bosnië

WASHINGTON/SARAJEVO - De Amerikaanse ex-president Jimmy Carter gaat dit weekeinde naar Bosnië om op persoonlijke titel te bemiddelen tussen de strijdende partijen. Dat berichtte de nieuwszender CNN gisteren. Die voegde er aan toe dat Carter geen officiële opdracht heeft.

De ex-president die ook in het conflict in Haïti en de nucleaire crisis in Noord-Korea bemiddelde, sprak gisteren met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher over de situatie in Bosnië.

De Bosnische president Alija Izetbegovic is tegen bemiddeling door Carter. Tussenkomst van de ex-president zou het vredesproces volgens hem schaden.

Zie ook pagina 4
● **Bill Clinton neemt enorm risico met missie-Carter**

Besluit over heli's later

DEN HAAG – Het kabinet heeft het besluit uitgesteld over de aanschaf van gevechtshelikopters voor de Luchtmobiele Brigade. De keuze is tussen de Amerikaanse Apache, waarvoor Defensie een sterke voorkeur heeft, en de Frans-Duitse Tigre, waar Economische Zaken het meest voor voelt. Volgens premier Kok is er nog te weinig bekend over wat het Nederlandse bedrijfsleven aan de aanschaf kan verdienen om nu al een keuze te maken.

De premier liet gisteren weten dat er wel voldoende informatie is over de aanschafprijs en de kwaliteiten van beide helikopters. Op grond daarvan kiest minister Voorhoeve (Defensie) voor de Apache.

Nieuwe afspraken prijs medicijnen in de maak

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Er zijn nieuwe afspraken over de prijs van medicijnen in de maak. Op initiatief van de groothandel wordt daarover in het geheim met de industrie en de apothekers beraadslaagd. Geprobeerd wordt om daar ook de verzekeraars en minister Borst (VWS) bij te betrekken.

Aanleiding vormt de voortdurende commotie rond de prijs van medicijnen en de aankondiging van Borst dat zij met een wettelijke ingreep de geneesmiddelenprijzen aan banden wil leggen. De prijs van medicijnen ligt in ons land zo'n 20 procent hoger dan elders. Bovendien stijgen de kosten in de sector elk jaar met zo'n 10 procent.

De groothandel wil komen tot een prijs-convenant tussen alle betrokkenen. „Wij zitten nu op een doodlopende weg. Minister Borst kan nog drie keer ingrijpen en dan kan ook dat niet meer. De medicijnprijs zal dan wel een tien procent lager zijn, maar dan nog wordt het budget voor de farmaceutische hulp overschreden," aldus BG Pharmatopman Vos. In BG Pharma werken de groothandels Brocacef, OPG en Interpharm samen. Zij hebben een marktaandeel van 80 procent.

Volgens Vos geven nu alle marktpartijen elkaar de schuld, waardoor zij ook zelf geen aktie ondernemen.

De industrie wil alleen maar nieuwe geneesmiddelen op de markt kunnen brengen en ook door de klant vergoed zien via ziekenfonds en awbz. Die mogelijkheid heeft de overheid al sinds 1 juli 1993 geblokkeerd vanwege de hoge prijzen van nieuwe middelen.

Schmitz: geen afspraak over asielzoekers

DEN HAAG - Nederland heeft met België en Duitsland geen afspraken gemaakt over het terugnemen van asielzoekers die hier geen aanvraag voor de vluchtelingenstatus mogen indienen. Staatssecretaris Schmitz van Justitie schreef dat gisteren aan de Eerste Kamer.

De Senaat behandelt volgende week dinsdag haar voorstel vreemdelingen die Nederland binnenkomen vanuit een politiek veilig land, terug te sturen. De meeste asielzoekers arriveren via een verblijf of doorreis in België en Duitsland. Volgens de staatssecretaris zijn afspraken met beide landen over terugname van asielvragers niet nodig. Zij denkt dat het wel goed komt. In de brief zegt zij te streven naar een 'soepele overnamepraktijk'.

Vooral D66 in de senaat heeft bedenkingen over die optimistische verwachting van de bewindsvrouw. Ook haar eigen partij, de PvdA, heeft moeite met het regeringsvoorstel.

CDA en VVD vinden dat de overheid zoveel mogelijk asielzoekers weer de grens moet overzetten. Een meerderheid van de senaat zal de aangescherpte Vreemdelingenwet dan ook waarschijnlijk aannemen. De Tweede Kamer heeft dat al gedaan.

Buitenlanders van wie al snel duidelijk is, dat zij niet worden teruggenomen door het veilige land, mogen van Schmitz wel een asielaanvraag indienen.

Asielzoekers die via zo'n land naar Nederland komen en dus weer weg moeten, mogen bij de rechter wel verhaal halen. Maar die zal uitsluitend beoordelen of de persoon in kwestie mag worden uitgezet naar dat veilige land.

Dat is een 'belangwekkend novum', schrijft Schmitz, want de rechter zal geen uitspraak meer doen over de vraag of een asielvrager terecht de toegang tot Nederland wordt geweigerd.

De bewindsvrouw verwacht niet dat de rechters het veel drukker krijgen wanneer de wet op 1 januari van kracht wordt.

Partij Major weggevaagd bij verkiezingen

LONDEN – De Britse Conservatieven hebben bij tussentijdse verkiezingen in het kiesdistrict Dudley West een vernietigende nederlaag geleden. Zij kregen er donderdag slechts 7.706 stemmen, slechts eenvijfde van wat ze hadden. Een dergelijk stemmenverlies op landelijke schaal zou de partij van John Major vrijwel geheel uit het Lagerhuis doen verdwijnen.

Zoals algemeen verwacht won de Labour Party de zetel, die vacant was gekomen door de dood van een Conservatief Lagerhuis lid. Daarmee werd Majors positie in het Lagerhuis verder aangetast.

Tot voor kort had de premier nog een meerderheid van 14 zetels. Die meerderheid raakte hij drie weken geleden kwijt, toen hij een negental dissidente partijgenoten uit de Conservatieve Lagerhuisfractie zette. Het verlies van West Dudley betekent dat Major nu drie zetels te kort komt voor een meerderheid.

'Kerstman' deelt 12.000 gulden uit

NIJMEGEN - Een 46-jarige Nijmegenaar heeft 12.000 gulden uitgedeeld aan allerlei mensen in zijn woonplaats. De psychisch zieke man meende voor kerstman te moeten spelen. Het geld was overigens van zijn 23-jarige vriendin.

Volgens de politie heeft de Nijmegenaar het geld van het bedrag in de goot gegooid. Andere delen stopte hij hier en daar in brievenbussen of schoof hij onder deuren door.

Twee mensen hebben bij de politie gemeld tot hun verbazing op onbekend geld te zijn gestuit. Een vrouw vond 700 gulden onder de deurmat; een andere 135 gulden op het pad naar de garage.

'Rode kater' heeft meer dan negen politieke levens

Ritzen komt altijd op zijn pootjes terecht

DOOR WILFRED SCHOLTEN

DEN HAAG – Een kat heeft negen levens, maar hoeveel heeft Jo Ritzen er in vredesnaam? Telkens lijkt het laatste politieke uur voor de minister van Onderwijs geslagen, maar door wonderbaarlijke reddingen en halsbrekende toeren komt hij altijd weer op zijn pootjes terecht.

De brekebeen van het paarse kabinet laat zich daarom ook nu niet ontmoedigen door de volstrekt geïsoleerde positie die hij inneemt, nu èn de universiteiten en hogescholen èn de Tweede Kamer hem als een baksteen laten vallen. Hij heeft wel voor hetere vuren gestaan. „Er is veel beroering ontstaan, maar nu het stof is neergedwarreld blijkt er niets wezenlijks veranderd," liet de bewindsman kalmpjes in het heetst van de strijd via zijn woordvoerder weten.

De koele onverstoorbaarheid van de minister is prijzenswaardig, maar het is de vraag of hij daar iets mee opschiet. Zo prikt de dolk met een vlijmscherpe punt die de bestuurders van de universiteiten en hogescholen er deze week in hebben gestoken, nog steeds in zijn rug. Het belangrijkste onderdeel van het vorige week met veel bombarie aangekondigde akkoord over de toekomst van het hoger onderwijs werd deze week immers even simpel weer van de hand gewezen: de verhoging van het collegegeld met 1.000 gulden.

Paardemiddel

Formeel gezien hebben voorzitter Van Lieshout van de vereniging van universiteiten (VSNU) en zijn collega Van der Hek van de hbo-raad volstrekt gelijk dat dit een besluit van de minister is, waar zij geen enkele verantwoordelijkheid voor dragen. De hoogte van het collegegeld is een zaak van het kabinet, punt uit. Het enige waar zij iets over te zeggen hebben, is de inhoud en duur van de studie. Maar de heren snappen heel goed dat het paardemiddel van de collegegeld-verhoging een ontsnappingsroute is om de bezuinigingen uit het regeerakkoord af te wenden.

Dat de studenten – die al één miljard gulden aan studiefinanciering moeten inleveren – daardoor de klos worden en hun collegegeld in twee jaar zien stijgen van 2.250 gulden naar 3.250 gulden, weten ze ook. Dat levert de onderwijsinstellingen immers 400 miljoen gulden op. Kassa!

De krokodilletranen die de voorzitters begin deze week plotseling met de studentenbonden plengden, zijn daarom niet alleen ongeloofwaardig, maar getuigen van bot opportunisme. Ze konden op hun vingers natellen dat onder de studenten de pleuris zou uitbreken over dit ordinaire handjeklap, waarvan de studentenbonden niet eens op de hoogte waren.

Appels

Tegen deze achtergrond is het bewonderenswaardig dat de minister, de dolk nog in zijn rug, onverstoorbaar blijft en er alleen wat bleker uitziet dan normaal. Maar is dat politiek gezien handig? In plaats dat hij de bestuurders van het hoger onderwijs er met de oren bijsleept en hen moreel medeplichtig maakt aan het héle akkoord, beklemtoont de minister zijn eigen politieke verantwoordelijkheid bij de omstreden collegegeld-verhoging. Terwijl Van Lieshout en co angstig de beschuldigende vinger naar Jo Ritzen wijzen, laadt dit veel te brave jongetje van de klas alle

schuld op zich. Welke diepe redenen hier achter schuilen, weet alleen Jo zelf.
En alsof dat nog niet genoeg was, bleek deze week de aanvankelijke politieke steun voor de collegegeld-verhoging ook nog eens af te brokkelen. Opnieuw gaf Jo geen krimp. De bewindsman zei 'uitgedacht' te zijn en 'het maximaal haalbare' binnengesleept te hebben. Zijn bevriende parlementariërs bleken daar anders over te denken en schudden de alternatieven als rijpe appels uit de boom: van het halveren van de collegegeld-verhoging zonder compensatie voor studenten met 'arme' ouders tot het besteden van de belastingmeevallers voor Ritzen's begroting.

Maar met dit creatieve meedenken is de rechtlijnige minister er nog niet. Het ingewikkelde geschuif van de bezuinigingen over de eeuwwisseling heen is de financieel woordvoerders van de paarse partijen een gruwel. Zij willen boter bij de vis en eerder het bedrag aan besparingen binnenhalen.
Bovendien krijgt de minister een extra potje met miljoenen aan wachtgeld voor ontslagen onderwijsmedewerkers nu alvast in handen, om kunstmatig het ontstane gat in het regeerakkoord op te vullen. Ook niet bepaald een fraaie oplossing, omdat het geld al op kan zijn voordat – na 2001 – de eerste professor ontslagen wordt.
Het zijn dus moeilijke, eenzame tijden voor Ritzen. Of de rooie kater weer opnieuw op zijn pootjes terechtkomt en zijn politieke leven kan verlengen, is na deze Dolle Week de grote vraag. Zijn gebrek aan communicatie heeft hem alleen maar dieper in de ellende gebracht. Het is niet alleen CDA-oppositieleider Heerma die zijn 'zig-zag'-beleid niet meer kan volgen.

In het donderdag verschenen boek over de PvdA-ministers in het vorige kabinet, zegt Ritzen over zijn CDA-voorganger: „Deetman was in een moeras geraakt dat hem aan alle kanten omsloot. Hij was echt aan het verdrinken. Alles ging fout. De hele wereld keerde zich tegen hem." De gelijkenis is treffend. Jo weet echter ook dat hij vanuit een bijna hopeloze underdogpositie vriend en vijand vaker versteld heeft doen staan. Dat is het enige sprankje hoop voor de minister in deze donkere dagen voor kerst.

Ritzen voor het (stoot)blok

DOOR HENK GLIMMERVEEN EN SIMONE VAN DRIEL

Ex-president geen partij voor geslepen Karadzic

Bill Clinton neemt enorm risico met missie-Carter

DEN HAAG – Wat heeft president Clinton bezield om toestemming te geven rechtstreeks te gaan onderhandelen met de Bosnisch-Servische leider Karadzic? Carter heeft eerder dit jaar twee delicate missies, naar Noord-Korea en Haïti, ondernomen. Het liep in beide gevallen, ondanks Carter, goed af en Clinton kon met terugwerkende kracht alsnog zijn schaarse buitenlandse succesjes binnenhalen. Clinton neemt met de missie-Carter naar Bosnië echter gigantische risico's.

Kan men met Haïti en Noord-Korea nog spreken van specifiek Amerikaanse belangen, in Bosnië staan niets minder dan de toekomst van Europa en de Transatlantische verhoudingen op het spel. Wie daar poker mee wil spelen moet vooral een ongeleid projectiel als Jimmy Carter op pad sturen.

Contactgroep

De diplomatieke betrokkenheid van de Verenigde Staten bij Bosnië komt tot dusver vooral tot uiting in de zogeheten 'Contactgroep', een onbestemd gezelschap dat zijn kracht put uit het feit dat de leden 'grote landen' zijn met dito militair potentieel: VS, Rusland, Engeland, Frankrijk en Duitsland.
De groep heeft buiten de Verenigde Naties om een 'vredesplan' geformuleerd en de VN zover gekregen dat tot hun beleid te maken. Dat plan komt er in grote lijnen op neer dat de Bosnische Serviërs 49 procent van Bosnië 'krijgen' en de moslims en Kroaten samen de overige 51 procent. Het plan werd destijds gepresenteerd als het allerlaatste voorstel. Maar zoals al eerder is gebeurd in deze oorlog, hebben de Serviërs, die op dit moment 70 procent van het territorium in handen hebben, het plan verworpen. De landen met VN-troepen in Bosnië dreigen hun blauwhelmen nu terug te trekken.

En dát nu wil Karadzic voorkomen. Een vertrek van de VN-militairen zet zijn winst in Bosnië op het spel omdat het hem dreigt te confronteren met een totale oorlog met de moslims. Hij vreest dat het vertrek van de VN de weg vrij zal maken de moslims in Bosnië onbeperkt van wapens te voorzien. Niet alleen islamitische landen zullen wellicht gaan leveren; ook de Amerikanen, die al eerder schermden met het opheffen van het wapenembargo van de moslims, zouden er wel eens toe kunnen overgaan modern materieel te leveren.

Vleugellam

De 'scherpzinnige strateeg Karadzic weet dat Europa vleugellam is en hij realiseert zich dat zijn handlangers in het Kremlin momenteel wel wat anders dan Bosnië aan hun hoofd hebben. Hij heeft nu met ijzingwekkende precisie zijn oog laten vallen op Amerika, dat hem moet helpen het dreigende vertrek van de blauwhelmen te voorkomen.
In VN-kringen is bitter gereageerd op Carters positieve reactie op Karadzics ouverture en Clintons officieuze zegen aan de trip. Een zegsman in ex-Joegoslavië wees er zelfs op, dat Carter alleen al door het contact hebben met Karadzic resoluties van de VN-Veiligheidsraad heeft geschonden. Uitsluitend VN-functionarissen mogen contact hebben met de Bosnisch-Servische leiders, zo voegde hij eraan toe.

achtergrond

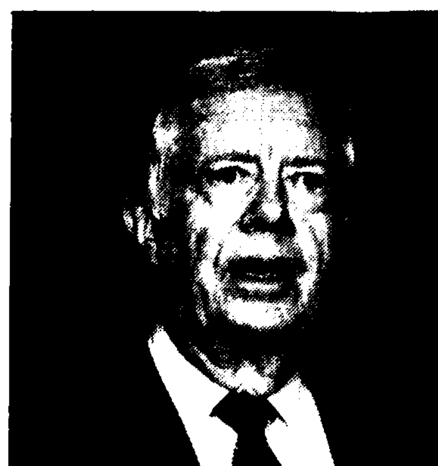
Die redenering doortrekkend naar de politieke praktijk zou men de reis van Carter dus kunnen uitleggen als een Amerikaanse erkenning van een niet door de VN erkende staat. Formeel heeft president Clinton gelijk: Carter gaat als privé-persoon en is geen afgevaardigde van de Amerikaanse regering. En dús is er geen sprake van een formele erkenning.

Maar die redenering zal alleen in Washington worden geloofd. Daar is de staat van dienst van Jimmy Carter te uitgebreid voor. Zowel in positieve als in negatieve zin. Carter is president geweest van Amerika. En is dus qualitate qua een invloedrijk man.
Maar Carter is ook een projectiel van het type gillende keukenmeid.

Beloften

Herinneren we ons de onderhandelingen in Port-au-Prince, op Haïti, waar Carter zonder medeweten van het Witte Huis dictator Cedras plots een vrijgeleide bleek te hebben aangeboden.
In Bosnië staan echter meer dan uitsluitend Amerikaanse belangen op het spel. Karadzic heeft in de afgelopen tweeëneenhalf jaar aangetoond dat hij aan het diplomatieke schaakbord iedereen kan verslaan. Jimmy Carter is geen partij voor hem.
Het bewijs werd gisteren meteen al geleverd: Carter verklaarde in alle ernst dat hij pas naar de Bosnisch-Servische 'hoofdstad' Pale gaat als Karadzic zijn beloften houdt om VN-konvooien te laten rijden, krijgsgevangenen vrij te laten, gegijzelde blauwhelmen te laten gaan, het vliegveld van Sarajevo te openen en een bestand rond de Bosnische hoofdstad in acht te nemen.
Karadzic belooft dit met enige regelmaat al járen.

Dat is ook de reden dat de landen die VN-troepen in Bosnië hebben, nu dreigen hun blauwhelmen terug te trekken.
De missie van Carter kan twee betekenissen hebben. De eerste

● *Ex-president Carter*

is dat de beleidsmakers in Washington er nog steeds geen idee van hebben hoe explosief de huidige toestand op de Balkan is. Want waarom zou je ermee akkoord gaan om een onberekenbaar iemand als Carter naar Karadzic te sturen?
Mogelijkheid nummer twee is dat de Amerikanen een nieuw vredesplan in de achterzak hebben waar de overige landen nog niks van weten. Washington is de oorlog beu. Bosnië verziekt de verhoudingen met de Navo-partners, Rusland probeert via Karadzic terug te komen als internationale grootmacht en de Republikeinen in het Congres gebruiken de oorlog op de Balkan om Clintons buitenlandse politiek onderuit te halen. Aan al die ontwikkelingen moet zo snel mogelijk een einde komen. De zogeheten privé-status van de ex-president maakt het mogelijk dat het Witte Huis een eventuele mislukking van het nieuwe voorstel niet voor zijn verantwoording hoeft te nemen. En een succes zal worden uitgelegd als een briljant staaltje van strategie van president Clinton.
De vraag blijft echter waarom dan uitgerekend de onberekenbare Jimmy Carter op pad wordt gestuurd voor zo'n delicate missie.

lezers schrijven

● Studie OAC

Hier mijn reactie naar aanleiding van de recensie 'studie OAC' in de krant van zaterdag 10 december door Theo Sniekers. Ervan uitgaande dat een journalist behalve schrijven ook goed kan lezen, heb ik stomverbaasd de recensie gelezen, waarin Sniekers mijn boek met de titel 'Von der Strasze in die Baracken... und dann?' reduceert tot een evaluatiebeschrijving van het opvang- en adviescentrum, dat hij overigens slechts opvangcentrum noemt. Dat laatste terecht, want het is inderdaad niet meer dan dat! Als Sniekers alleen al naar de ondertitel 'Drogensucht zwischen humanpolitischer Verantwortung und gesellschaftspolitischer Wirklichkeit' had gekeken, of de inhoudsopgave had doorgelezen of de samenvatting aan de achterkant van de kaft had bekeken, had hij heel eenvoudig kunnen constateren dat de evaluatie van het OAC ongeveer een vijfde deel van het totale boek in beslag neemt. In wezen gaat het namelijk in de diverse hoofdstukken over preventie, liberalisatie, legalisatie, legalisering en vooral over (re) socialisatie en (re)integratie van drugsverslaafden in de maatschappij. De OAC-evaluatie speelt 'slechts' een rol met betrekking tot de van te voren uitvoerig en zorgvuldig opgebouwde visie en conclusie dat geen enkel verslaafdenproject zonder (re)socialisatie tot succes kan leiden. Sniekers heeft ook over het hoofd gezien dat ik wel degelijk zogenaamde autoriteiten aan het woord heb gelaten zoals een verantwoordelijke ambtenaar, politiefunctionaris, wethouder, hulpverlener - overigens allen leden van de zogenaamde 'stuurgroep' die door de raad met toezicht is belast. Zij wilden zich allen op persoonlijke titel uiten, niet als lid van de stuurgroep. Alleen de CAD-vertegenwoordigers die met de uitvoering belast zijn wezen elk gesprek of interview af en verboden hun medewerkers in het OAC een gesprek met mij te hebben. Als dit niet stinkt, meneer Sniekers...! Tenslotte trekt Sniekers wel heel vergaande persoonlijke conclusies – iets wat hij mij verwijt - als hij mijn vroeger raadslidmaatschap erbij haalt en beweert dat ik daarvan geen afstand genomen zou hebben. Wat betreft zijn kritiek op het onderzoek: ik heb mij door enkele gerenommeerde wetenschappers en onderzoekers laten kritiseren. Maar wie zijn hoogleraren vergeleken bij een journalist die niet kan lezen?

HEERLEN Werner Janssen

NASCHRIFT REDACTIE: de betreffende journalist heeft Janssens boek zeer zorgvuldig gelezen.

● Rookvrij

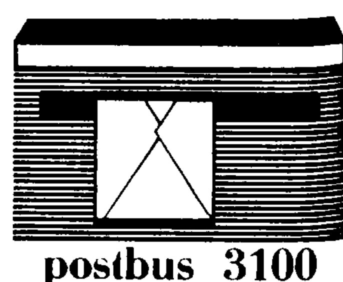
Dat vele honderdduizenden Nederlanders met roken zijn gestopt begint nu eindelijk zichtbaar te worden in de sterftecijfers, aldus de Hartstichting en de Nederlandse Kankerbestrijding. Inderdaad een reden tot vreugde om uit de cijfers van het CBS over het afgelopen jaar te mogen concluderen dat het voortijdig overlijden als gevolg van roken is afgenomen doordat er steeds meer mensen stoppen met roken. Omdat er echter door de mensen die nog wèl roken veel méér gerookt wordt dan vroeger is de rookoverlast voor de niet-roker er helaas nog niet minder op geworden. Daardoor is het sterftecijfer als gevolg van gedwongen meeroken niet afgenomen. Volgens voorzichtige, maar goed gefundeerde schattingen komen er volgens wetenschappelijke onderzoeken alleen al in ons eigen land dagelijks minstens acht mensen voortijdig te overlijden als gevolg van meeroken. De Stichting Rookvrije Recreatie heeft dus nog geen reden tot vreugde. Dit moge ook blijken uit het feit dat onze organisatie in het afgelopen jaar twee afdelingen in het leven geroepen heeft ter bescherming van de niet-roker.

OUDEWATER Th.M. Vierbergen
Stichting Rookvrije Recreatie

● Hans Wiegel

Toen ik las dat Hans Wiegel, exfractievoorzitter VVD, ex-minister van Binnenlandse Zaken, excommissaris van de koningin in Friesland, via een samenwerkingsverband de machtigste man in en over de gezondheidszorg is geworden, ben ik me te pletter geschrokken. Iets later in een tv-gesprek kondigde deze medicijnknaker aan, dat hij van plan is danig te zullen wroeten in onze geldbuidels en dit ten behoeve van de gezondheidszorgverzekeraars-ondernemers. Maken wij onze borst alvast nat voor het feit dat er nog veel te beleven zal zijn met deze verzamelaar van baantjes en dat hij mijns inziens een stevige stimulator zal zijn in het proces om onze democratie te privatiseren.

HEERLEN P.H. Hachmang

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Wetgeving

Afgaande op uitlatingen van politiek Den Haag, is wetgeving het hoogste doel waar naar men kan streven. Daarom heeft men de Nederlandse rechtspraak langzaam maar zeker omgevormd tot de Nederlandse Wetspraak. Het rechtsgevoel van de burger is ondergeschikt aan de Wet. Een rechter spreekt geen recht in de zin van recht of onrecht, maar in de zin van wet of wetsovertreding. Als echter steeds vaker onrecht geen onrecht meer is omdat er vormfouten gemaakt worden, moet men zich niet verwonderen dat de burger zich niet meer om recht of onrecht bekommert. Hijzelf leeft namelijk beter als hij net binnen de wettelijke mogelijkheden functioneert. We moeten er alleen nog even aan wennen dat een verdachte van grootschalige drugshandel (na langdurig speurwerk) wordt vrijgelaten wegens een vormfout, terwijl een ander een voorwaardelijke boete van ƒ 2.500,- krijgt wegens het illegaal storten van gras.

KERKRADE H.F.M. Linssen

● CDA-abortus

Even een reactie op de kritiek van pater Koopmans te Nijmegen. Ten eerste wil ik deze pater erop wijzen dat de Kerk toch afstand zou moeten houden van de politiek. Ten tweede: Het CDA moet compromissen sluiten om erger te voorkomen. Dit is in de RK Kerk nagenoeg niet mogelijk, anders zou de wereld er anders uitzien.
Ten derde: als deze pater dan wil opkomen voor de rechten van de levende, dan kan hij beter bij het begin beginnen, bij het kruis van de levende Heer. Hoe denkt pater Koopmans dan over de kroon met doornen in onze kerken en het onmenselijk bloed, dat de kelk doet overlopen door het ongeloof in de RK Kerk via onze priesters die alles proberen in de doofpot te stoppen? Schaart u liever samen en bidt om inkeer, dan komt er vrede en gerechtigheid in deze wereld.

LANDGRAAF W. Doensen-Triepels

● Studenten

De protesten van de studenten tegen het beleid van dit kabinet kan ik niet begrijpen, omdat door hun keus dit paarse kabinet met een D66-staatssecretaris en een PvdA-minister in het zadel is geholpen. Waren het niet de studenten, die massaal op D66 stemden? Wie zijn gat brandt moet op de blaren zitten!

MELICK F. Bongers

● Vossen

Ik heb op 7 december jl. een gesprek gevolgd op Radio Limburg over de kwestie 'Bedrijven affaire Vossen betalen toch schikking', waar ook uw dagblad over schreef. Op de radio werd uitgebreid ingegaan op die zaak. Daar werd uit de doeken gedaan dat het bedrijf BLM al eerder in de affaire MVV te Maastricht een schikking had getroffen. Wat mij in deze opvalt is, dat waar het om simpele ingezetenen gaat men er met de bijl kan inhakken; zie de afschatting van wao'ers waarbij zelfs de keuringsartsen aan de bel trekken dat men niet zo door kan gaan. Mensen met botkanker waarvan inmiddels een been is afgezet, komen in de bijstand terecht. Plichtsgetrouwe mensen die jaarlijks hun belasting betalen, hebben niets te schikken, die moeten zich maar schikken naar hetgeen zij te betalen hebben. Dit alles impliceert dat daar waar een hoop geld zit men de zaken gewoon kan 'regelen'. Veel mensen vragen zich in stilte af: in welk land woon ik eigenlijk? Die mensen denken dat zoiets alleen maar in dictatoriale landen kan gebeuren, maar nu is het al overgewaaid naar ons. Op een dergelijke wijze kweekt men geen maatschappij van saamhorigheid.

HEERLEN F.J.H. Berkers

Beveiliging van betaalkaart nog onvoldoende

Groot onderzoek naar fraude met creditcards

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De politie, het Openbaar Ministerie, bijzondere opsporingsdiensten en de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) gaan gezamenlijk de ernst en omvang van fraude met creditcards onderzoeken. Dat hebben de ministers van Justitie, Financiën en Economische Zaken gisteren bekendgemaakt in antwoord op Kamervragen van de PvdA.

Kamerlid Witteveen-Havinga (PvdA) vroeg de bewindslieden in november, na berichten over vervalsingen van creditcards, om de opsporing van fraude met betaalkaarten meer prioriteit te geven. Zij wilde van hen weten hoe groot de omvang van de fraude is en pleitte voor verbetering van de beveiliging van de creditcards.

Minister Sorgdrager van Justitie erkende gisteren dat over de totale omvang van fraude met creditcards weinig bekend is. Het Openbaar Ministerie schat dat er miljoenen guldens mee gemoeid zijn. Problemen met de bestrijding van fraude met betaalkaarten is volgens Sorgdrager dat het vaak gaat om grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit.

Beveiliging

De bewindslieden bevestigen dat de beveiliging van creditcards beter kan, maar vinden dat een verantwoordelijkheid van de uitgevende instellingen. Zij moeten zelf beslissen over betere beveiliging en zelf de daarmee gepaard gaande kostenoverweging maken, stellen de ministers.

Minister Zalm van Financiën kondigt aan dat hij de kwestie bij de Nederlandse Bank aan de orde stelt. Zijn collega Wijers van Economische Zaken gaat in het Nationaal Chipcardplatform aandacht vragen voor de beveiliging van de creditcards met een chip. Van Eurocard BV is bekend dat deze vanaf 1996 zijn betaalkaarten met een chip gaat uitrusten.

Nieuwe tragedie voor verdacht kindermeisje

DEN HAAG – De Nederlandse Anna-Corina Peeze (19) die in de Amerikaanse staat Virginia wordt verdacht van schuld aan de dood van een zeven maanden oude baby op wie ze als 'au pair' moest passen, is opnieuw door een tragedie getroffen. Tijdens een bezoek van haar ouders aan de stad Leesburg, waar Anna-Corina al sinds begin augustus huisarrest heeft in afwachting van het strafproces dat pas in maart plaatsvindt, is afgelopen woensdag haar 55-jarige moeder overleden. De vrouw stierf aan een hersenbloeding.

De ouders van de Amsterdamse hulp in de huishouding waren vorige week naar hun dochter gereisd. Zij zouden tot en met de kerstdagen bij Anna-Corina blijven. Inmiddels is besloten dat de moeder van het kindermeisje volgende week in Nederland zal worden begraven. De vraag is nog of de au pair van de Amerikaanse Justitie toestemming krijgt naar Nederland te reizen om de begrafenis bij te wonen. De advocaat van het meisje heeft hiertoe een verzoek ingediend.

Het Amerikaanse Congres heeft deze week besloten strengere regels vast te stellen voor buitenlandse au pairs die in de Verenigde Staten komen werken.

Doodskist van karton

● De dierenbegraafdoos is verkrijgbaar in verschillende uitvoeringen. De producenten sluiten niet uit dat in de toekomst ook mensen in een kartonnen doos begraven of gecremeerd worden. Het milieu zou daarbij gebaat zijn. Foto: GPD

'Waardig afscheid van dieren in begraafdoos'

DOOR JORIS VAN CASTEREN

DEN HULST – Voor mensen die hun dode huisdier niet in een zak willen proppen of niet zonder enige 'verpakking' willen begraven, is er sinds kort het alternatief van een kartonnen begraafdoos, die het afscheid van een huisdier wat waardiger moet maken. De doos is een vinding van het bedrijf Starbox in Den Hulst, in de kop van Overijssel.

Het lijkt erop dat mensen tegenwoordig steeds meer voor hun huisdieren over hebben. Een beetje kat van deze tijd kan rekenen op dure, met jus overgoten vleesmaaltijden. Honden krijgen krokante krachtbrokken voorgeschoteld die stijf staan van de vitaminen en mineralen. Veel, zo niet alles is mensen eraan gelegen het leven van hun huisdier zo aangenaam mogelijk te maken. Zo'n dier heeft volgens Starbox ook na zijn dood recht op een respectvolle behandeling. Vandaar de dierenbegraafdoos van stevig karton.

De doos is gemaakt van gerecycled karton, zodat hij, zonder het milieu schade toe te brengen, zo de oven van het dierencrematorium of de grond in kan. Afhankelijk van maat en uitvoering bedraagt de prijs tussen de acht en de dertig gulden. Gekozen kan worden uit een goedkope doos van alledaags bruin karton of een luxe doos met houtnerfmotief. De dozen zijn nu alleen nog verkrijgbaar bij een aantal dierenartsen en bij Starbox zelf.

Een honderdtal dierenartsen heeft inmiddels kennis gemaakt met de dierenbegraafdoos. Volgens Starbox-directeur Simone Koekkoek overwegen ze de dozen in voorraad te nemen. „Het feit dat de dozen zo milieuvriendelijk zijn, spreekt de dierenartsen vooral aan. Het lijkt erop dat we een gat in de markt hebben gevonden."

De doos is in vijf verschillende maten leverbaar. In de grootste past met gemak een volwassen bouvier. Iedere uitvoering is voorzien van handvatten en wordt geleverd in een klein gevouwen zelfbouw-pakket. Bij de dozen zit een etiketje waarop het huisdier geregistreerd dient te worden. De bodem is versterkt en absorberend, zodat het dier niet uit zijn kistje kan vallen en er geen lichaamsvocht kan doorlekken.

Starbox ziet het helemaal zitten in karton. Het bedrijf is zo enthousiast dat men in de toekomst zelfs mensen in kartonnen dozen het graf of de crematoriumoven in ziet gaan. „Op korte termijn zien we zelf nog geen mogelijkheid om grafkisten van karton te produceren," zegt Starbox-directeur Simone Koekkoek. „Maar we hopen dat andere producenten op dit idee inspringen, want karton heeft de toekomst."

De Meppelse Grafkisten Fabriek heeft vijftien jaar geleden al eens geprobeerd een markt te vinden voor kartonnen grafkisten. De huidige directeur, H. Kwant, spreekt van „een grote mislukking". De fabriek heeft jaren gewerkt aan de kartonnen kist. Zo'n 15.000 zijn er geproduceerd. Het grootste bezwaar tegen karton is dat er na de verbranding veel meer as overblijft dan bij hout. „En karton is veel gevoeliger voor warmte en vocht."

R. Boon, directeur van Nederlands grootste grafkistenfabriek Bogra, ziet overigens geen toekomst voor kartonnen doodskisten. Er kleeft volgens hem een te groot moreel bezwaar aan karton. „Het publiek denkt bij karton vaak aan een willekeurige doos uit de supermarkt, niet iets om in begraven te worden." Koekkoek neemt de morele bezwaren met een korreltje zout. Het milieu komt voor haar op de eerste plaats. „Waarom moet er, als een mens sterft, ook een boom sterven?"

Miljard mensen ziek door snel te verhelpen tekorten in voeding

Van onze redactie buitenland

WASHINGTON – Eén miljard mensen in de wereld lijden aan gebreken omdat in hun voeding drie belangrijke bestanddelen ontbreken, zo blijkt uit een rapport dat de Wereldbank gisteren heeft gepubliceerd. De tekorten kunnen voor de luttele kosten van één dollar (ongeveer f 1,70) per benadeeld persoon worden opgeheven, aldus de Wereldbank.

Tekort aan vitamine A, jodium en ijzer veroorzaakt bij meer dan een miljard mensen blindheid, krop, bloedarmoede, ontwikkelingsstoornissen en soms zelfs de dood.

Blind

Tekort aan vitamine A heeft meer dan dertien miljoen mensen blind gemaakt en zes op de tien kinderen die aan zo'n tekort lijden, sterven voordat zij de schoolgaande leeftijd bereiken. Eén miljard mensen krijgen te weinig jodium. Op de 1.000 geboorten overlijden hierdoor vijf tot tien kinderen, terwijl talloze anderen achterlijk, doof of doofstom worden. Eén miljard mensen hebben bloedarmoede.

In de ontwikkelde landen worden doorgaans adequate maatregelen genomen om dreigende tekorten te voorkomen. Zo wordt in Nederland jodium toegevoegd aan het brood. In ontwikkelingslanden, waar de produktie minder centraal plaatsvindt, moeten andere methoden worden toegepast. In Mali heeft de Wereldbank een project gesteund om jodium in vaste vorm in dorpsbronnen te plaatsen, zodat er bij elke emmer water een heel klein beetje jodium meekomt. Met het project, dat nog geen twintig cent de man kostte, werden zeer goede resultaten bereikt. China krijgt volgend jaar 27 miljoen dollar om jodium aan zout toe te voegen.

Obstakels

Volgens Alan Berg, voedingsdeskundige van de Wereldbank, wordt veel geld verspild aan onduidelijke onderzoeken en het aanschaffen van ontbrekende voedingsstoffen die door allerlei obstakels nooit bij de doelgroep terechtkomen. Belangrijker is gebruik te maken van plaatselijke gewoonten om de tekorten op zo simpel mogelijke manier aan te vullen.

Hulpverleningsorganisaties hebben vorige maand in Italië besloten Bergs aanbevelingen over te nemen. Zij spraken af de voedingsproblematiek in Derde-Wereldlanden minder centraal aan te pakken en niet zozeer biochemici als wel deskundigen op het gebied van gezondheidszorg te sturen.

Benoeming Ter Beek valt slecht in Drenthe

Van onze redactie binnenland

ASSEN – In Drenthe is gisteren verontwaardigd gereageerd op de benoeming van het PvdA-Kamerlid Relus ter Beek tot commissaris van de koningin. Ter Beek, in het vorige kabinet minister van Defensie, volgt op 1 januari de huidige minister van Vrom Margreet de Boer op. De vertrouwenscommissie, die unaniem een andere kandidaat naar voren schoof, verwijt het kabinet gebrek aan respect voor de provinciale democratie, nu aan haar keus is voorbijgegaan.

„Ik voel me achteraf gebruikt en heb op de kalender moeten 'kijken of het inderdaad 1994 is," zei D66-fractievoorzitter C. Slottje, die ook deel uitmaakte van de commissie. Volgens Slottje bewijst de gang van zaken dat een benoemde commissaris der koningin niet meer past in een gerijpte democratie. Hij vindt dat deze fuctionaris moet worden gekozen.

Fractievoorzitter H. Koning van de CDA-statenfractie is woedend. Hij constateert dat het werk van de commissie kennelijk door het kabinet als een 'toneelstuk' is beschouwd, waarbij de minister van Binnenlandse Zaken zich voor het karretje van de Partij van de Arbeid heeft laten spannen. Ook het GPV spreekt van een 'minachting van de democratie'.

GroenLinks-statenlid L. Koops heeft de indruk dat de nieuwe commissaris de functie kreeg als 'beloning voor een aantal jaren trouwe dienst'. Hij sluit niet uit dat de ambities van Ter Beek eigenlijk elders liggen en acht de kans aanwezig dat hij binnen korte tijd weggaat. „Wij willen niet iemand die hier vanuit Den Haag wordt gedropt, maar iemand met ambitie voor deze functie," aldus Koops.

Enschedeër ontwikkelt veelbelovende medische techniek

Kunststof buisje mogelijk revolutie in hartchirurgie

DOOR JAN HAVERKATE

ENSCHEDE – De Enschedeër H. Glastra (65) heeft een medische vinding ontwikkeld die tot een doorbraak kan leiden in de hartchirurgie. De vinding, die inmiddels wereldwijd is gepatenteerd, wordt vandaag gepresenteerd op een internationaal congres in Rotterdam.

Glastra ontwikkelde zijn produkt samen met twee cardiologen, dr. H. Brom van het Kennemer Ziekenhuis in Haarlem en dr. A. de Vries van het Westeinde Ziekenhuis in Den Haag. Het is een revolutionaire methode om zwakke plekken in bloedvaten te verstevigen met kunststof zonder dat de patiënt daarvoor hoeft te worden geopereerd.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van een in dubbelwandige folie verpakt vloeibaar acrylaat dat via een ballon-katheter in het lichaam wordt gebracht. Op de kritieke plek aangekomen, wordt de folie met de ballon tot de juiste grootte opgeblazen en daarna uitgehard met ultra-violet licht. Glastra is de eerste in de wereld die erin is geslaagd een dergelijke techniek te ontwikkelen.

Na een reeks van dierproeven is de eerste kunststof 'stent' – zoals dat in vakjargon wordt genoemd – afgelopen week met succes geplaatst in de aorta van een vrouw. De toepassing van stents in de hartchirurgie is tamelijk jong en nog sterk in ontwikkeling. Al ongeveer acht jaar wordt deze techniek door cardiologen toegepast bij de behandeling van hartpatiënten die een zogenaamde dotter-behandeling moeten ondergaan. Daarbij wordt vanuit een bloedvat in de lies een flexibel buisje naar de vernauwde kransslagader opgeschoven die vervolgens met een ballonnetje wordt opgeblazen. De vernauwing wordt opgerekt en het bloedvat is weer doorgankelijk. Maar deze behandeling heeft in zeker dertig procent van de gevallen als nadeel dat de elastische vaatwand terugveert en opnieuw een vernauwing veroorzaakt. Om dat te voorkomen, plaatsen hartchirurgen sinds 1986 stents, waardoor de behandelingsresultaten aanzienlijk zijn verbeterd, zoals twee recent gepubliceerde onderzoeken onder 1.000 patiënten hebben aangetoond.

Het nadeel van de tot dusver gebruikte stents is echter dat zij gemaakt zijn van gevlochten roestvrij staalgaas en de vorming van bloedstolsels stimuleren. Hartpatiënten krijgen daarom na de implantatie van de stent altijd anti-stollingsmiddelen toegediend, maar ook dat is niet zonder gevaar omdat er bloedingen kunnen optreden. Een bypass-operatie is dan meestal onvermijdelijk.

Glastra is er als eerste in de wereld in geslaagd om een stent te ontwikkelen die niet of nauwelijks tot stolselvorming leidt. Alle tot dusver uitgevoerde dierproeven hebben uitstekende resultaten opgeleverd. Toch blijft voorzichtigheid geboden, aldus Glastra.

Als de thans bestaande verwachtingen uitkomen, kan de vinding van Glastra een doorbraak betekenen in de hartchirurgie. Veel open-hartoperaties, die nodig zijn als de traditionele dotterbehandeling met plaatsing van metalen stents niet baat, worden dan overbodig. Een kunststof stent kan in beginsel tijdens een kortdurende ziekenhuisopname worden geplaatst. De vrouw die deze week een stent ingeplant kreeg, is nu al weer thuis.

Het inplanten van stents is de laatste jaren explosief toegenomen. Behalve Glastra en de cardiologen uit Haarlem en Den Haag is ook het Dijkzigt Ziekenhuis in Rotterdam bezig met het perfectioneren van de stent-techniek. Ondanks het feit dat men daar gebruik maakt van stalen stents, hebben de Rotterdamse cardiologen goede ervaringen opgedaan met de nieuwe techniek. De stent-techniek is in beginsel ook toepasbaar op plaatsen in het lichaam waar buizen of pijpen bijvoorbeeld door kankergezwellen dichtgedrukt worden.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte ƒ 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,25 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,90
Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,90
Afwijkende tarieven voor rubrieken Kontakten Klubs en 06-lijnen: ƒ 2,35
Advertenties onder nummer ƒ 7,50
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Mededelingen

170.000 VOLWASSENEN plassen nog regelmatig in hun bed. Kent u dit probleem en wilt u er meer van weten? Vraag dan de brochure aan bij het Informatiecentrum Bedplassen en Incontinentie, Muntelbolwerk 1, 5213 SZ Den Bosch 073-122822

Paul, wil jij mij bellen. 085 Sylvia.

MAITREYA-Boeddha, de Messias, Christus en de Imam Mahdi zijn één en dezelfde. Info: 045-426665/043-618867.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Personeel aangeboden

AANNEMERSBEDRIJF kan nog verbouwing en nieuwbouw aannemen op korte termijn. ☎ 045-414594.

SCHILDER b.z.a. voor binnen- en buitenwerk, sierpleister en behangwerkz.heden. Tel. 04750-35767

ADMINISTRATIEF/automat. medew. zoekt baan. Kennis van WP, Lotus, D-Base, DOS, met erv., 100% motivatie. Br.o.nr. B-06340, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

KLUSJESTEAM biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden door heel Nederland, België en eventueel Duitsland, o.a. schilderswerk, behangen, timmerwerk, afbouwwerk, wand- en vloertegels maar ook dak- en wandbeplating plus montage. Neem vrijblijvend contact met ons op voor informatie, tel. 04750-16032 b.g.g. 013-554962.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Diversen personeel

Als u tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot

vertegenwoordiger / ster

waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.
Uw brief, met genoten opleiding etc.,
wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland BV, Postbus 107, 6000 AC WEERT.

Rij-instructeur/trice
Vraag onze gratis studiegids aan.
ROC Heerlen, ☎ 045-258398.

Kon. fanfare St. Caecilia Hulsberg
uitkomend in de superieure afdeling vraagt een

Gediplomeerd dirigent(e)

Repetitie: donderdagavond.
Uw sollicitatie voor 1 januari 1995 met c.v. richten aan P.J. Meijer, Schoolstr. 13, 6336 AN Hulsberg.

ABCO

ABCO zoekt voor de rekreatiekrant "Uit & Vrije Tijd" een enthousiaste

MANAGER m/v

eventueel parttime
Voor deze functie is vereist:
- hogere beroepsopleiding
- commercieel inzicht
- enkele jaren ervaring
* Inlichtingen en schriftelijke sollicitaties: de heer W.H.M. van Kreij, directeur ABCO, Postbus 8339, 5990 AA Baarlo. Tel. 04707/1818.

Let op!
Per 1-1-'95 veranderd de W.R.M.. de allerlaatste kans om de opleiding rij-instructeur te volgen met examen "oude stijl". Reageer snel.
Aanmelden voor 28 december a.s.
ROC Heerlen, Tel. 045-258398 of 073-218722.

Wij hebben voor de Benelux de alleenvertegenwoordiging verkregen van "Suzanne Cosmetics", een nieuwe cosmetica uit Amerika op basis van natuurlijke produkten, zoals fruitzuren.

Voor de verkoop in België en Luxemburg zoeken wij een

zelfstandig persoon

die bereid is zich voor de verkoop en organisatie hiervan volledig in te zetten.

A.D. IMPORT-EXPORT NIEUWEGEIN. Tel. 03402-64378.

Gevraagd door geheel Nederland

dames met stijl

voor het organiseren van party's om onze nieuwe - en betaalbare - cosmetica "Susanne Cosmetics" te introduceren. Bij voorkeur opleiding schoonheidsspecialiste.
A.D. IMPORT-EXPORT NIEUWEGEIN. Tel. 03402-64378.

Gevraagd voor direct correcte zelfstandige gordijn NAAISTER voor 20 u. per week. Omgeving Heerlen - Kerkrade. Liefst met coupeuse opl. Br.o.nr. B-06352, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd: goede bijverdienste d.m.v. THUISWERK. Voor info stuur een geadresseerde env. met zegel van ƒ 0,80 aan uzelf naar: Postb. 242, 3340 AE, H.I. Ambacht

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Wilt U in een internationale onderneming ƒ 200,- per uur VERDIENEN? Bel: 04759-5078.

Word RIJINSTRUCTEUR (M/V). Een fijn beroep met vrijheid, afwisseling, uitdaging. Veel vraag naar auto-rijinstructeurs, motorrijinstructeurs, bromfietsinstructeurs en rijinstructeurs voor vrachtauto- autobus- of aanhangwagenrijbewijs. Met het begeerde erkende Kaderschooldiploma mag u (zelfs zonder middenstandsdiploma) vrij een rijschool beginnen. Na vijf maanden kunt u al eigen baas zijn (fulltime of parttime) of een leuke vaste baan hebben. Binnenkort starten overal in het land de nieuwe opleidingen. Meer weten? Bel dan voor 21.00 uur voor gratis fraaie studiegids De Kaderschool: 04998-99425 of 043-259550.

Horeca pers.

Gevr. vrouwelijke HULP voor in friture/cafetaria, liefst met ervaring. ☎ 045-413047/427213.

Bowling- en partycentrum Hoeve de Aar zoekt met spoed bedienend PERSONEEL voor weekends. Info: 045-714432, Dhr. Kromhout.

Gevraagd part-time HULP voor cafetaria te Grevenbicht. Tel. 04498-57686, tussen 19.00-21.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Medisch pers.

Gevr. FYSIOTHERAPEUT(E) voor 15 uur p.w. in part. praktijk Z. Limburg uitbr. mog. Bereidheid tot werken in vroege avonduren vereist. Br.o.nr. B-06348, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Chauffeurs

MVV

JEUGDOPLEIDING MVV

zoekt:
chauffeurs, m/v die bereid zijn met hun prive-voertuig jeugdspelers uit de regio Heerlen, Kerkrade, Geleen, Sittard en Valkenburg, tegen kilometervergoeding, te vervoeren naar en van de trainingen.

Informatie kunt U verkrijgen op:

Jeugdinfolijn 043 - 634926, zaterdag 09.00-11.00 uur, maandag t/m vrijdag 14.00-18.00 uur.
Contactpersoon Leon Schijnen.

Winkelpersoneel

TIFFANY & TOMATO
Vrijetijdskleding

vraagt voor haar filialen in Sittard en Heerlen sportieve VERKOOPMEDEWERK(ST)ERS
tot 25 jaar, op MDS-nivo, die zelfstandig kunnen functioneren. Ervaring vereist. Soll. met pasfoto voor 22-12-'94 aan
TIFFANY & TOMATO
Limbrichterstraat 19, 6131 EA Sittard.

Uitzendbureaus

Uitzendbureau Start
heeft werk voor:

Produktiemedewerkers

Voor diverse relaties in de omgeving van Heerlen zijn wij regelmatig op zoek naar produktiemedewerkers. Vereist zijn een LBO-opleiding, bereidheid om in ploegendienst te werken en een goede motivatie. Daarnaast is ook een goede Nederlandse spreek- en schrijfvaardigheid vereist. Leeftijd 18 - 30 jaar. Eigen vervoer is noodzakelijk.

Knipper/stripper

Voor een relatie in Landgraaf zijn wij op zoek naar een LTS-er E/M op c-niveau, voor het strippen en knippen van kabels. Het werk is voor langere tijd. Leeftijd 18-20 jaar.

Voldoe je aan de genoemde eisen? Neem dan maandagmorgen meteen contact op met onze vestiging of kom even langs!

Uitzendbureau Start
Passage 42, 6411 JT Heerlen. Tel. 045-711001.

Gevraagd: KANTINE-MEDEWERKSTER voor 10 uur per week (avonduren) bij een bedrijf in Kerkrade. Ervaring gewenst. Meer informatie: Uitzendbureau Start, telef. 045-460847.

Huish.pers./Oppas

Gevr. HULP in de huishouding te Heerlen/Benzenrade, 4 uur p.wk. voor vrijdagmorgen. 045-414916 na 20.00 u.

Wij zoeken 'n leuke HULP voor de zaterdag die tevens voor onze 2 kinderen zorgt, met huishoudelijk werk. Schrift. reakties: Eygelshoven, V.W. Poelmanstr. 185, 6417 EM Heerlen.

Gevr. POETSHULP voor zat. - zond.- en maandagochtend. Telef. 045-352560.

Gevraagd OPPAS voor onze zoon van 6 mnd., voor 2½ dag per week, omg. Nuth. Br.o.nr. B-06350, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Feesten/Partijen

Uitgebreide luxe BRUIDSREPORTAGE incl. roomkleurige Rolls Roys Silvershadow II ƒ 1.495,-. Fotostudio Bindels ☎ 045-313775.

Kerstmis

KERSTMAN-COSTUUMS te huur en te koop, geh. compl. Mgr. Schrijnenstr. 31, Heerlen. Niet tussen 14.00-17.00 045-717608

Winkel&Kantoor

Te koop nieuwe stalen of houten magazijn- of ARCHIEFSTELLING in alle afmetingen verkrijgbaar. Direkt uit voorraad leverbaar, zeer lage prijs bv. 200x100x30 5-legborden ƒ 125,- p.mtr. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop KOELTOONBANK, ca. 5 mtr. lang met linkse knik, in goede staat en koelcelmotor-deur. Tel. 045-244868 of 423438.

Bedrijven/Transacties

Te koop of te huur in centrum van Sittard

zeer gerenomeerd specialiteitenrestaurant

restaurant 50 personen
zaal 100 personen
tuinterras 50 personen
Zonder enige contanten onnodig te reflecteren.
Tel. 046 - 517121

Twee DAMES willen een eigen babyzaak opstarten

De moed en inzet is er voor 200% maar er is nog geld nodig. Welke fabrikant, particulier of financier durft dit met ons aan. Telef. 04750-16032.

Te huur/koop aangeboden sfeervol RESTAURANT met prachtige muurbeschilderingen, open haard en een zeer uniek tuinterras, geschikt voor Franse en of Italiaanse keuken. 5 minuten van centrum Maastricht. Telefoon 00-32.89732212.

Ter overname zeer mooie goedlopende SNACKBAR-FRITUUR. Uitbreiding restaurant mogelijk. Goede ligging naast café te Maasmechelen. Voor meer info: 0032-89-771916.

Over te nemen of te koop RESTAURANT-Feestzaal en woning, volledig ingericht. Direct te aanv. weg fam. omst. Tel. 00-32 11.601832.

Gevr. TAXICHAUFFEURS full-time en voor weekenden, lfst. met ervaring. Persoonlijk aanmelden: Baanstraat 125 Landgraaf.

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven ☎ 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen in verband met EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Reparaties

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

DIEPVRIES- en koelkastreparaties, zonder voorrijkosten. ☎ 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

Landbouw en Veeteelt

Te koop bij inschrijving
DIVERSE PERCELEN GRAS- EN BOUWLAND GELEGEN NABIJ HUNNECUM (GEM. NUTH)

De totale oppervlakte bedr. 7.89.36 ha. U kunt zowel op het geheel als op gedeelten inschrijven.

De voorwaarden waaronder biedingen kunnen plaatsvinden, zijn op onderstaand adres verkrijgbaar. De aanbiedingen zijn voorts geheel vrijblijvend en de eigenaar behoudt zich uitdrukkelijk het recht van gunning voor.

De volledige ingevulde inschrijvingsformulieren dienen conform de voorwaarden uiterlijk op 16 januari 1995 ingeleverd te zijn op onderstaand adres, waarna om 20.00 uur de inschrijvingsformulieren in het openbaar zullen worden geopend.

Voor bezichtiging van de percelen of andere informatie kunt U contact opnemen met:

Aelmans Agrarische Advisering
Kerkstraat 4, 6367 JE Voerendaal. ☎ 045-753255.

Te koop 2½ jarige N.R.P.S. MERRIE, d.bruin met schoonheidsfoutje; N.R.P.S. hengstveulen, schimmel, grote maat; zwarte volbloed merrie, drachtig; bruin/bonte D-pony; Appaloosa C-pony. Telef. 045-755030.

Te k. gevr. WEILAND met bijbeh. woning. Regio Z.O. Limburg. Telef. 045-419764.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te koop Haflinger HENGST veulen, 5 lammeren, tev. hooi te koop. 04492-5001.

Te koop BIETENMOLEN, koekebreker en div. landbouwwerktuigen voor paarden. Telef. 04492-2808.

Verkeersdocent
is een nieuw beroep met toekomst. Wilt u voor de klas? Heeft u al wat ervaring met lesgeven? Haal dan het Kaderschooldiploma! Vraag info en studiegids. Bel 04998-99425 / 043-259550.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Autorijden
uw leukste hobby? Rijden met modernste simulator ook? Lijkt Antislipinstructeur u een heel fijn beroep? Haal dit diploma dan in twee maanden! Bel tot 21.00 uur De Kaderschool 04998-99425 of 043-259550.

Speelgoed

Te k. TYCO Formula I, racebaan 18,3 m. Telefoon 04451-2032.

Te k. MÄRKLIN m. rails+wissels, gedeelte Digital, nw. pr. ƒ 2.000,-. Nu v. minder dan de helft. 045-419859.

De Kaderschool vraagt voor de opleiding tot rijinstructeur bevoegde

Docenten

op het gebied van A) autotechniek en veiligheid, B) verkeerswetgeving en -kennis, C) Onderwijskunde en D) EHBO Oranje Kruis. Per week voor de dagopleiding (18 uur) te Best of avondopleiding (6 uur) te Utrecht of zaterdagopleiding (6 uur) te Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Zwolle, Maastricht, Best. Sollicitaties uitsluitend schriftelijk met pasfoto t.a.v. Maureen Beckers, De Kaderschool, de Waal 5, 5684 PH BEST.

SPAANSE les voor beginners en gevorderden. Klein groepsverband. Door Spaans docente. Info 045-222772, lfst. na 18.00 u.

Vuurwerk

VUURWERK meer dan 80 soorten, uitsluitend Nederl. goedgekeurd vuurwerk. Bestelform. voor Kerst 10% korting. Alle koopavonden geopend. Simon Olthof Tweewielers, Marisstr. 14, Geleen-Zuid.

Opleidingen

chris adams

Een goede rijschool reeds 3 generaties lang

INFORMEERT U EENS NAAR ONS RIJLESPAKKET!
Mirbachstr. 14 Voerendaal
Tel. 045-751718

Kursussen
De Blauwe Lotus Heerlen
Chinese
Esoterische Meditatie
10-01 1995
Philosofie
12-1 1995
Acupressuur
09-01 1995
Aanvang 20.00 uur, 10 lessen van 2 uur ƒ 300,-. Groepjes max. 5 personen. Genootschap "De Blauwe Lotus" (Ned.). Aanmelding, 045-217975 na 19.00 uur.

Opleiding Makelaar O/G
Als kennismaking
Introductiecursus dag-/avondopl.
Info. 05131 - 9859
Het Makelaarscollege
Hegedyk 58, 8405 GV LUXWOUDE

Schoonheidsspecialist(e)
Pedicure ** Visagie**
Grimeren
Opleiding inst. Jenny Smeets
Meerssenerweg 216, Maastricht 043-623643.
Erkend: Min. O & W (WSF) Anbos.

Wintersport

Wintersport
Nu EXTRA KORTING op alle ademende wind- en waterdichte kleding oa.
* Eider Goretex jassen
* K-Way regenjacks
* Nomad fleece jacks
* Eider Goretex broeken
VRAAG NAAR ONZE SPECIALE PRIJZEN!

Morgen, zondag 18 december, koopzondag van 11.00 tot 17.00 uur!
Beckers Sittard
Handelsstraat 22, Sittard.
Tel. 046-520608 (normale winkeltijden geopend / do. koopavond).

Vakantie

Te k. STA-CARAVAN met voortent, ƒ 3.000,-, op camp. Kontiki (B). 045-417817.

GROOTS Occasion Spektakel, 18 dec. koopzondag va. 12.00 tot 17.00 uur. Eindejaars oprruiming van ca. 30 gebruikte caravans en vouwwagens va. ƒ 1.950,- tot ƒ 20.000,-. Bij aankoop van een gebruikte caravan of vouwwagen nu voor ƒ 500,- accessoires naar keuze gratis. Maak nu gebruik van deze unieke aanbieding bij: De Olde Caravan, Dr. Nolensiaan 141, Ind. Park Nrd., Sittard. Tel. 046-513634.

OPRUIMING div. partijen voortenten, bijna halve prijs. Theo Stet bv. voortentencentrum. 040-482945.

De Olde Caravan bv. Uw dealer voor Limburg van, Beyerland, Award, Fendt tourcaravans en Raclet vouwwagens Spec. aanb. v. nog enkele 1994 modellen verhuur en showcaravans en vouwwagens. Tevens ruime keuze in gebruikte caravans en vouwwagens. Dr. Nolensln. 141, ind. park nrd. Sittard. 046-513634.

CHATEAU & HOMECAR
Deze maand gelden ook nog de RAI kortingen.
RALON, Brommelen 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Stiphout Recreatie NAJAARSAKTIE div. ex-verhuur en showroom modellen, tourcaravans tegen gunstige prijzen en voorwaarden. Nu beslissen en maart '95 afnemen. Stiphout Recreatie Roermond, J. Breukersstr. 9. Telefoon 04750-36414.

KOOPZONDAG op 18 dec. va. 12.00 tot 17.00 uur. Diverse speciale aanbiedingen. Al uw caravan- camping- en kampeerkado's vindt u in onze uitgebreide onderdelen- en accessoireshop. De Olde Caravan, Dr. Nolensiaan 141, Ind.Park Nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

HOBBY 420 '88; 425 '89; 430 '88 '89; 400 '90 '92; 370 '89 '91; 455 '94; 440 nieuw. R. v. Gelrestr. 45, Nieuwstadt 04498-54664.

Geldzaken

20% RENDEMENT, duur 1 jaar, inleg va. ƒ 2.500,-. Info 04749-3835.

Mode Totaal

Te koop korte (vos)kleur NERTS mt. 44; leverkl. persianer, lang, mt. 44. Tel. 045-311796.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Proficiat!

Opa Jan
de allerliefste opa van de hele wereld is
75 jaar
Hartelijk gefeliciteerd uit Geulle Ewijk België

Div. Vakantie/Rekreatie

Over 2 weken kan jij al wonen en werken op
Gran Canaria.
Voor ons internationale promotieteam, bestaande uit jongeren tussen 20-30 jaar zijn wij op zoek naar ENTHOUSIASTE JONGELUI.
Als jij nog geen zin hebt in huisje, boompje, beestje en houdt van avontuur is dit een unieke kans.
Een zeer hoge provisie, 1000-1500 per week is wel het minste wat je moet kunnen verdienen als je enthousiast bent. Beschik je over een goede motivatie, ben je 2-talig maak dan NU een afspraak. Bel 03473-74579 of 01830-38023 en vraag naar het promotieteam.

Huwelijk/Kennismaking

Chalet Treebeek
1ste en 2de Kerstdag zijn wij GESLOTEN.
Wij wensen al onze cliënten fijne feestdagen
GROTE SILVESTERPARTY!!
Zaterdag 31 dec. Let op maar ƒ 45,- per persoon inclusief eetbuffet en drinken naar hartewens. Aanv. 21.00 uur. Kaarten in voorverkoop. Zondag 1 jan. nieuwjaarsbal. Donderdags alleenstaandenbal.
Chalet Treebeek, Komeetstr. 25, 045-211375.

Zoek(t) u/jij een vriend(in)? Word(t) lid van de CHRISTELIJKE Korrespondentie Klub. Voor info: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

Ser. man Italiaanse afk. zkt. ser. vrouw voor ser. relat. kind geen bezwaar. Tel. 046-755889 (na 18 uur).

Wedn. 53 jaar zoekt leuke sportieve VROUW v. 'n eerlijke en duurzame rel. Alle brieven worden beantw. Br.o.nr. B-06347, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man, 49 jr., 1.70 m, z.k.m. VROUW, 40-50 jr., die houdt van gezelligh. uit en thuis en van de natuur. Br. m. foto en tel.nr. o.e.r. Br.o.nr. B-06349, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gehuwde vrouw zoekt voor man 47 jr. lieve VRIENDIN. Br.o.nr. B-06351, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Vr. 31 jr. door ziekte afhankelijk, voelt zich eenzaam, vooral 's avonds. Welke sterke MAN tot 35 wil met mij iets gezellig doen. Br.o.nr. B-06... Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

DANSEN voor alleenstaanden zondag 18 dec., maandag 26 dec., zaterdag 31 dec. Sylvesterparty. Verder iedere zondag: 1 jan., 8 jan., 15 jan., 22 jan. en zaterdag 28 jan. Telkens vanaf 19.00 uur. Vervolg... tums volgen nog. In ... zaal Noben, Rijksweg ..., Berg en Terblijt, ☎ 04406-40611.

Waar is die leuke VROUW die net als ik vrij en ongebonden ben maar die wel op zoek is naar een relatie. Br.o.nr. B-0635.., Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Huwelijksbureaus

Maak vrijbl. een afspraak
Ik vertel U graag, ook bij U thuis, hoe U via MENS EN RELATIE een partner kunt vinden.
Meer dan 75% succes.
Bel voor meer info ook 's avonds en in het weekend
HEERLEN E.O. 045-726539, mevr. Luchtman
ROERMOND E.O. 04750-15534, mevr. Nabarro
MAASTRICHT E.O. 043-210126, mevr. Tuin
GRATIS BROCHURE: Pb. 5050, 6401 GB Heerlen, Pb. 525, 6040 AM Roermond, Pb. 2909, 6201 NA Maastricht

Mens en Relatie
Erkend AVR, een brancheverenigiing met vertrouwen van het Ministerie van VWS!
"Spetterende Nieuwjaarsparty 8 januari in Venlo"

CUPIDO brengt u bij elkaar! Indien gewenst reeds binnen 1 week uw eerste contact. Vraag gratis en vrijblijvend de folder aan: 03451-11486 (automatisch) of 03451-31364 (telefoniste) 24 uur per dag, 7 dagen per week. Cupido: erkend, voordelig en één van Nederlands grootste relatie-organisaties.

Baby en Kleuter

Babyhuis Pico ... KOOPZONDAG 18 december ... ber van 13.00-18.00 uur. Prinsenbaan 87, Koningsbosch. Tel. 04743-1853.

Te koop KINDERWAGEN toebeh., bedje + toebeh. badset, babyschommel babykleding. 045-216514

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen ƒ 50,- per stuk, met garantie. Telefoon 043-435761 b.g.g. 646919.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende de gas, water, sanitair en loodgieterswerkzaamheden. Telef. 046-743252.

STUCADOOR kan werkzaamheden aannemen. ☎ 045-460805.

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massage-ped.- studio, beursmod. Tel. 04923-66561

Zonnebanken/Zonnehemels

HORIZON kerstaanbiedingen rechtstreeks fabrieksverkoop. Goedkoper kan niet. Kom en vergelijk. Ook verhuur mogelijk. U vindt ons in Sittard tegenover Aldi, kruising Leyenbroekerweg/Putstraat/Kollenbergweg 5 (doodlopende weg). Info. telef. 046-511695.

Spectaculair lage prijzen bij de grootste zonne-... vakspecialist in de regio GOEBEN zonnehemels. Rijksweg-N. 97, Sittard. 046-583002 (t.o. ziekenhuis).

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Braderieën/Markten

Snuffelmarkt Mecc Maastricht
Zaterdag 7 januari 9-17.00 u.
Zondag 8 januari 10-17.00 u.
Huur een kraam ƒ 45,- p.d. Bel 01640-57521.

Te huur DRAAIMOLEN etc. m. toezicht, concur. prijs. Mevr. A. Gillissen-Vleugels. Tel. 045-315378.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

tijging van uitvoer hoger dan gemiddelde wereldhandel

Nederlandse export naar recordhoogte

Van onze redactie economie

N HAAG – De Nederlandse ort is in het afgelopen jaar roeid met 6,5 procent tot miljard gulden. De uitvoer toont daarmee een bovenmiddelde groei ten opzichte de handel in de wereld.

gens de staatssecretaris van economische zaken mevrouw A. van -van Weele 'mag het Nederdse bedrijfsleven trots zijn op dit ltaat'. De belangrijkste groeioren voor Nederland waren de del met Oost-Europa, Japan en Verenigde Staten en Canada. De ort naar China groeide licht. t bedrag van 275 miljard is insief de geschatte omvang van de t-geregistreerde handel binnen Europese Unie.

n Dok kondigde aan dat in het nuleringsbeleid van haar departent vanaf volgend jaar geen erscheid meer zal worden geakt tussen moeilijke, verre rkten tegenover open, hoog ontkelde markten. De staatssecreris wil toe naar een beleid, waarij het ministerie van Economische ken en het bedrijfsleven samen palen wat commercieel interesnt is en vervolgens afwegen in everre de overheid 'daaraan een gevoegde waarde kan bieden'.

'n beleid zou volgens Van Dok eten uitmonden in meerjarenafraken tussen overheid en bedrijfsleven. Het midden- en kleinedrijf 'met duidelijke, nog onbeutte exportpotentie' zou een orkeursbehandeling krijgen, met bedoeling zo veel mogelijk ardsplaatsen te scheppen.

ls voorbeelden van het nieuw te rmen beleid noemde Van Dok mieutechnologische- en toeristische ojecten binnen de Europese Unie, voortzetting van het succesvolle pan Trade Action-programma apta) en krachtenbundeling per ctor en per regio op de Chinese arkt. Van Dok gaat volgend jaar werkbezoek naar China, Indoneë en Zuid-Afrika.

Amev verhoogt autoverzekering

TRECHT – Ook de Utrechtse verkeringsmaatschappij Amev, onrdeel van bank-verzekeraar For-s, gaat zijn premies voor autoverekering verhogen. De WA-verzeering voor personenauto's stijgt et 5 procent, de all risk-verzekeing wordt 8 procent duurder. mev volgt daarmee andere verzeeraars als Stad Rotterdam, Delta loyd, Centraal Beheer en Royal ederland.

Kastje kijken

● *Vice-president Minoru Morio van Sony presenteert in Tokio de 'hoge dichtheid multimedia CD'.* Foto: AP

Philips en Sony eens over de 'CD van de toekomst'

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Philips en Sony hebben overeenstemming bereikt over een standaard voor een nieuwe, technisch hoogwaardiger cd met een enorme opslagcapaciteit.

De cd is net zo groot als de bestaande cd (12 centimeter doorsnee) maar heeft een 5,7 maal zo grote opslagcapaciteit. Daardoor kan er een speelfilm van twee uur en een kwartier worden opgeslagen met een betere beeldkwaliteit dan video. In samenwerking met cd-producent 3M wordt gewerkt aan de dubbelzijdige cd, waardoor de cd wat dat betreft weer iets op de ouderwetse lp gaat lijken. De concerns gaan ervan uit dat de vele mogelijkheden die de 'hoge dichtheid multimedia cd' biedt deze tot de cd van de toekomst maken.

De cd wordt afgelezen met een rode laser die zo precies in zijn spoor blijft dat de gegevens zeer dicht op elkaar kunnen worden gepakt. Daardoor is een opslagcapaciteit mogelijk van 3,7 miljard bytes, een veelvoud van de bestaande cd-capaciteit van 650 miljoen byte. Dat maakt het mogelijk beeld en geluid van veel hogere kwaliteit op te slaan. Voor speelfilms zijn nu meestal nog minstens twee cd's nodig. Daarbij missen de nieuwe cd's de 'traagheid' in het beeld en zijn ze veel scherper. Voor de commercie is van groot belang dat de cd in de bestaande cd-fabrieken kan worden gemaakt, met relatief kleine aanpassingen.

Met de grote producenten van cd-afspeelapparatuur wordt overlegd over een standaard, om problemen te voorkomen zoals zich in het verleden met verschillende video-systemen hebben voorgedaan. Nieuwe cd's kunnen niet in bestaande cd-spelers worden afgedraaid. Maar volgens Philips gaat het om een ontwikkeling op de lange termijn waar de consument de eerste jaren niets van zal merken.

Computerproducenten als IBM, Apple en Compaq overleggen over de introductie van de nieuwe standaard voor computertoepassing cd-rom, waarop informatie wordt opgeslagen in combinatie met beeld en geluid, zoals een encyclopedie.

Schuldverlichting armste landen

PARIJS – De in de Club van Parijs samenwerkende industrielanden zijn overeengekomen het maximum voor kwijtschelding van hun vorderingen op de armste landen te verhogen van 50 tot 67 procent. Dat heeft de voorzitter van de groep, Christian Noyer, gisteren bekendgemaakt na afloop van tweedaags overleg in Parijs.

De zeven grootste industrielanden (G-7) namen op hun topconferentie van juli al een principebesluit om het maximum te verhogen naar 67 procent, maar de praktische uitwerking leverde de nodige problemen op. Drie eerdere bijeenkomsten van de Club van Parijs, die achttien permanente leden heeft (waaronder Nederland), mislukten. Er was vooral onenigheid over de vraag, welke landen in aanmerking zouden komen en over de voorwaarden voor herstructurering van de resterende schuld. Een aantal landen, vooral in Afrika, zit in een uitzichtsloze situatie doordat het leeuwendeel van hun exportinkomsten opgaat aan schuldbetalingen. Volgens Noyer hoopt de Club van Parijs dat het nieuwe initiatief dergelijke landen in staat stelt eindelijk de weg naar economisch herstel in te slaan.

Noyer verwacht dat de komende maanden een klein aantal landen de gunstigste voorwaarden krijgt toegekend. Technisch gezien zouden mogelijk zo'n 27 landen met een gezamenlijke schuld van 28 miljard dollar in aanmerking komen, maar zij zullen zich zeker niet allemaal werkelijk kunnen kwalificeren, aldus Noyer. De Fransman wilde geen namen noemen, maar in kringen van de Club van Parijs is vernomen dat Uganda, Bolivia en Nicaragua de eerste landen zijn die gaan profiteren.

Mercedes wil einde aan prijzenslag voor bedrijfswagens

Van onze redactie economie

UTRECHT – Directeur H. van de Coolwijk van Mercedes Benz Nederland vindt dat de leveranciers van bedrijfsauto's een einde moeten maken aan de prijzenslag die al een paar jaar in deze sector gaande is. „Deze prijzenslag is volslagen waanzin. Hoe eerder we ermee stoppen hoe beter," aldus Van de Coolwijk, directeur van de divisie bedrijfswagens en bussen. Hij zei dit gisteren in Utrecht op een bijeenkomst over de jaarresultaten van de diverse bedrijfsautomerken.

Het is de afgelopen jaren in toenemende mate gebruikelijk geworden dat ondernemingen bij het kopen van nieuwe bedrijfswagens vele duizenden guldens korting in de wacht kunnen slepen. De prijzenslag bereikte een hoogtepunt toen een paar jaar geleden Daf failliet ging, waardoor in korte tijd een groot aantal vrachtwagens op de markt kwam.

Dit jaar is de prijzenslag gewoon voortgezet als gevolg van de nogal slappe markt. Nu de vraag naar nieuwe bedrijfswagens weer aantrekt, vindt Mercedes het tijd worden om het geven van grote kortingen af te schaffen. Volgens Van de Coolwijk zijn de exploitatiekosten van een vrachtwagen voor de afnemers tegenwoordig veel belangrijker dan de eenmalige aankoopprijs. Daarom heeft het volgens hem ook geen zin zo scherp te concurreren op de aankoopprijs.

Dat de bedrijfsautofabrikanten de afgelopen tijd nog winst gerealiseerd hebben, komt volgens de Mercedes-directeur vooral omdat de ze er in geslaagd zijn de produktiekosten te verlagen. Mercedes is bij de middelgrote auto's tussen de 2 en 16 ton in Nederland marktleider met een aandeel van 18 procent. In de sector van de grote vrachtwagens boven 16 ton is Daf duidelijk de grootste.

munt uit

● Goedkoper

Het leven is van oktober op november een ietsje goedkoper geworden. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft vastgesteld dat de prijzen voor de consument de afgelopen maand gemiddeld 0,3 procent zijn gedaald. Vooral verse groenten en kleding werden goedkoper. Vergeleken met een jaar geleden lagen de prijzen van november gemiddeld 2,5 procent hoger. In oktober was dat nog 2,8 procent.

● Van Doorne

Op 58-jarige leeftijd is gisteren Piet H.J. van Doorne overleden, tot voor kort nog mededirecteur van de autobusfabriek Bova. Deze zoon van Wim van Doorne - met zijn broer dr. Hub van Doorne mede-oprichter van DAF - trad na zijn studie in het voetspoor van zijn vader. Eerst als directeur van de 'aanghangwagenfabriek' DAF waaruit later DAF Special Products is ontstaan.

KPN

AMSTERDAM – Op de Amsterdamse effectenbeurs was het aandeel Koninklijke PTT Nederland (KPN) gisteren opnieuw één van de maakmakers. Vraag van met name Amerikaanse beleggers dreef de koers van het aandeel f 1,10 verder omhoog naar f 57,80, wederom een record.

De handel in KPN was fors. Er werden 2,24 miljoen aandelen (dubbeltelling) verhandeld, nog meer dan op woensdag. Toen verwisselden 1,8 miljoen stukken van eigenaar. In geld uitgedrukt (f 128 miljoen) was KPN het op één na meest verhandelde fonds.

Mede door de animo voor KPN was de beurs in Amsterdam redelijk geanimeerd. De handel in effecten bedroeg f 4,67 miljard, waarvan voor f 1,33 miljard in aandelen. Expiratie van opties op indices, edele metalen, valuta's en enkele aandelenfondsen stimuleerde de omzet.

Naast KPN waren Fokker, Nedlloyd en Océ-van der Grinten relatief gezien de grootste stijgers. Fokker, in trek bij koopjesjagers, verstelde zich negen dubbeltjes op f 11,20, Nedlloyd voegde f 1,40 toe op f 56,40 en Océ f 1,90 op f 77.

Ook was er vraag naar DSM. Het chemiefonds steeg f 1,10 op f 134,20 naar aanleiding van een peptalk van bestuursvoorzitter S. de Bree in het personeelsblad. De Bree rekent dit jaar op een winst van tenminste f 400 miljoen. Beleggers reageerden enthousiast, maar volgens handelaren is er slechts sprake van 'oude melk in nieuwe pakken'.

Op de obligatiemarkt trok de meest courante tienjarige staatslening drie stuivers aan. De optiebeurs bracht het, ondanks de expiratie van decemberseries, niet verder dan een omzet van 55.000 contracten. Vooral Fokker-opties mochten zich in grote belangstelling verheugen.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	60,60	60,80
Aegon	110,50	111,00
Ahold	52,60	52,90
Akzo Nobel	192,50	193,10
Bols Wes. c	33,50	33,30
CSM cert.	66,40	66,00
Dordtsche Petr.	196,90	196,90
DSM	133,00	134,10
Elsevier	17,20	17,30
Fokker cert.	10,30	11,20
Fortis Amev cert.	74,70	74,40
Gist-Broc. cert	46,50	46,70
Heineken	261,80	262,30
Hoogovens nrc	72,70	72,80
Hunter Douglas	77,00	77,00
ING c.	81,90	81,80
KLM	43,20	43,40
Kon. KNP BT	48,90	48,90
Kon. Olie	187,40	186,80
KPN	56,70	57,80
Nedlloyd	55,00	56,40
Oce-v.d.Gr.	75,10	77,00
Pakhoed cert.	47,00	46,80
Philips	51,10	51,00
Polygram	76,70	78,10
Stork	42,80	43,00
Unilever cert.	199,30	199,00
Van Ommeren nrc	45,70	45,50
Ver Bezit VNU	174,00	174,00
Wolters-Kluwer	121,50	122,00

Avondkoersen Amsterdam

Aegon 1011,00 (111,00)
Ahold 52,90 (52,90)
Gist-Broc. 46,60-47,00 (46,70)
Heineken 262,70 (262,30)
KLM 43,50 (43,40)
Nedlloyd 56,20-57,00 (56,40)
Pakhoed 46,80 (46,80)
Philips 51,20 (51,00)
Unilever 199,60 (199,00)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	84,50	84,00
ABN Amro pref	58,00	58,00
ABN AmroHld.prf.c.	6,39	6,44
ACF-Holding	32,50	33,10
Ahrend Groep c.	183,00e	183,00e
Alanheri	37,00	37,00
Ant. Verff.	436,00	430,00
ARTU Biologicals	4,10	4,20
Asd Options Tr	20,80	20,50
Asd. Rubber	2,40	2,40
Atag Hold. cert	108,50	108,70
Athlon Groep	68,00	68,00
Athlon Groep nrc	65,70	65,70
Aut Ind R'dam	118,00	117,00
Ballast Nedam c	72,20	72,90
BAM Groep	104,00	104,00
Batenburg	147,50	147,50
Beers	189,50	189,50
Begemann Groep	28,00	27,60
Belindo	281,20	282,20
Besouw Hold	33,70	33,70
Blydenst.-Will.	27,00	26,30
Boer De Winkelb.	70,20	70,20
Borsumy Wehry	26,00	26,00
Boskalis cert.	35,00f	35,10
Braat Beheer	23,90	23,90
Breevast	8,60f	8,60f
Burgman-Heybroek	1365,00	1365,00
Calve-Delft cert.	1355,00	1365,00
Calve-Delft pref	885,00	885,00
Cap Volmac	23,60	23,60
Ceteco Hold	42,80	43,00
Cindu Intern.	96,00	96,00
Claimindo	280,00	280,00
Content Beheer	29,00	29,00
Credit LBN	40,10	40,90
Crown v G. cert	154,50	154,50
CSM	66,40	66,80
De Drie Electr.	15,20	15,70
Delft Instrum.	24,70	25,40
DICO Intern.	69,00	68,00a
Dorp-Groep	35,00	35,20
Draka Holding	39,30e	39,30
Econosto	21,50	21,30
EHCO KLM Kleding	32,00	32,00
EMBA	206,00	206,00
Eriks Holding	118,10	118,60
EVC Intern	76,50	76,40
Flexovit Int	87,50	87,40
Frans Maas cert.	51,90	52,00
Free Record Shop	30,50	30,00
Fugro cert.	34,20	34,10
Gamma Holding	88,70	88,50
Gamma pref.	6,00	6,00
Garzarelli $	10,50e	-
Gelderse Pap	82,50	82,50
Getronics	60,00	59,50
Geveke	32,70	32,70
Giessen-de N.	73,00f	72,90
Gouda Vuurvast	70,20	70,20
Goudsmit	36,00	35,70
Groenendijk	26,80	26,70
Grolsch cert.	54,80	52,90
Grontmij	63,20	63,80
GTI-Holding	154,50	153,50
Hagemeyer	139,70	139,60
HAL Trust B	15,50	15,50
HAL Trust Unit	15,60	15,70
HBG	263,00	268,00
Heijmans	60,30	60,00f
Heineken Hold. A	238,00	237,00
Helvoet Holding	26,00	26,00
Hes Beheer c	19,60	19,60
Hoek's Mach	78,50	78,50
Holl. Colours	89,00	89,00
Holl. Ind. Mij	63,50	63,50
Holl Sea S	0,39	0,38
Hoop Eff bank	7,40	7,40
Hunter D.pref.	1,75	1,75
IHC Caland	42,80	42,80
ING	7,11	7,10e
Inter/View Eur	7,80	7,80
Internat Muell.	92,40	92,80
Kuhne+Heitz	34,60	34,70
Kas-Associatie	63,90	63,00
KBB	97,10	97,10
Kempen & Co	14,20	14,30
Klene Holding	133,50	134,00
Kon. Sphinx Gust	53,50	53,10
Kon KNP BT c.pref.	7,20a	7,10
Kondor Wessels	44,00	44,30
Koppelpoort	420,00	420,00
Krasnapolsky	139,50	139,50
Landre & Gl.	44,50	45,00
LCI Comput Gr.	4,05	4,00
M.Enim OB-cert	83,60	83,50
Macintosh	42,50	42,40
Management Share	1,20e	1,20e
Maxwell Petr.	203,50	202,00
Moeara Enim	1603,00	1610,00
Moolen Holding	40,50	40,50f
Mulder Boskoop	33,00	33,00
Multihouse	2,30f	2,10f
Naeff	485,00	485,00
NAGRON	86,30	86,50
Nat. Inv. Bank A	130,00	130,00
Nat. Inv. Bank C.pref.	175,00	175,00
NBM-Amstelland	18,40	18,40
Ned. Part. Mij	52,30	52,10
Ned Springst.	7060,00	7060,00
NEDAP	59,00	59,00
Nedcon Groep	40,80	40,80
Nedschroef Hold.	72,80	72,80
Neways Electr.	12,70	12,70
Nijv.-Ten Cate	78,50	77,80
NKF Holding	215,00	216,00e
Norit	18,60e	19,10
Nutricia VB cert	87,30	86,50
Oce-v.d.Grinten d'94/95	-	-
OPG cert.	44,00	44,90
Orco Bank cert	61,70	61,70
Ordina Beheer	22,90	23,00
OTRA	303,50	305,50
P & C Groep	75,00	78,00
Philips Electr. d'95	51,50	51,00
Pie Medical	7,70	7,70
Pirelli Tyre	10,90f	10,90
Polynorm	170,50	170,00
Porc. Fles	22,00	21,50
Randstad	93,60	93,00
Reesink	120,50	120,50
Rood Testhouse	5,10	5,00
Rothmans Int ○	4,42	4,42
Roto Smeets Boer	35,50	35,50
Samas Groep	66,00	64,60
Sarakreek $	5,70	5,60
Schuitema	1949,00	1949,00
Schuttersveld	44,00e	44,20
Simac Techniek	19,10	19,10
Sligro Beheer	89,00	89,00
Smit Intern.	41,60	41,80
Smit Trafo c	46,50	46,70
St Bankiers c	16,50	16,50
Stad Rotterdam c	37,50	37,70
Telegraaf De	196,50	196,00
Textielgr Twente	74,80	74,80
Tulip Computers	16,20	16,10
Tw.Kabel Holding	218,00	216,00
Ubbink	58,10	58,50
Union	26,50	26,60
Vereenigde Glas	562,00	562,00
Vilenzo	42,90	42,70
Volker Stevin	87,40	87,20
Vredestein	12,50	12,50
Wegener	121,50f	120,80
Welna	47,40	47,00
West Inv F. wb	58,00a	57,00a
West Invest F.	11,30	11,30
Weweler	35,40	35,40
Wolff, Handelmij	56,50	57,50
Wolters Kluwer	488,00	488,00
Wyers	21,90	21,90

Beleggingsinstellingen

A'dam EOE Ind. F.	443,00	446,00
ABF	113,50	113,50
ABN Amro A.in F	82,40	82,40
ABN Amro Aand.F.	94,80	95,70
ABN Amro Amer.F	70,00	70,20
ABN Amro Eur. F	84,30	84,00
ABN Amro Far E.F.	74,30	74,30
ABN Amro L.Gr.F	182,90	182,90
ABN Amro Neth.F.	116,50	117,00
ABN Amro Obl.Grf.	200,90	200,80
ABN Amro rent.div	156,00	156,10
Aegon Aandelenf.	44,00	44,00
Aegon Spaarplus	5,00	5,00
Aldollar BF $	30,60	30,70
Alg Fondsenbez.	245,10	245,10
Alliance Fund	6,60	6,00
Alrenta	232,30	232,70
Amvabel	88,20	89,20
Asian Cap.F.$	55,60	55,50
Asian Select. F.	93,80	94,20
Asian Tigers F.	103,80	103,70
ASN Aandelenf.	51,30	51,40
Austria Global	1226,00	1226,00
Austro Hung. F.	7,00	7,00
AXA Aand Int	75,80	76,00
AXA E&L Belegg.1	93,30	93,50
AXA E&L Belegg.2	93,20	93,30
AXA E&L Belegg.3	118,00	118,00
AXA E&L Belegg.4	87,10	87,40
AXA E&L Kap.Rente	118,70	118,70
AXA Obl.Ned	77,00	77,00
Bemco RentSel	62,50	62,50
Bever Holding	4,90	4,90
Biogrond Belegg	10,50	10,50
Capa City Realty	1,23	1,17
CL Aandelenfonds	93,00f	93,20
CL Liq.Groeifonds	102,80	102,90
CL Obl.Dividendf.	101,80	101,80
CL Obl.Waardef.	122,90	122,90
Comm.Argeus F	88,20	87,90
Comm.Benacus F.	90,70	90,40
Comm Cea F	93,10	92,80
CuMPreferent F.	105,00f	104,80
Delta Ll.Dollarf.	56,40	55,30
Delta Lloyd ECU	55,40	55,40
Delta Lloyd Inv	38,50	38,60
Delta Lloyd Mix	73,30	73,40
Delta Lloyd Rent	60,80	59,60
Donau Fonds	27,70	27,50
DP America Gr.F	34,00	34,30
EGF Investm.	152,50	152,50
EMF Rentefonds	83,50	83,50
EMS Growth Fund	103,90	103,40
EMS Income Fund	92,60	92,60
EMS Offsh. Fund	101,60	101,60
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Eng-Holl.Bel Tr.	20,20	20,20
Envir.Growth F.	41,90	42,00
Esmeralda part	37,00	37,30
Eur.Ass. Trust	8,20	8,20
Euro Growth Fund	58,80	58,80
Euro Spain Fund	7,30	-
Far East Sel F	73,50	72,60
GAF Am.Liq.F. ecu	1,58	1,57
GAF Am.Obl.F. ecu	1,84	1,84
GAF Bfr Liq F. bfr	1060,90	1060,90
GAF DM Liq.F. ecu	1,61	1,61
GAF DM Obl F. ecu	1,58	1,58
GAF Eng.Aandf. ecu	2,02	2,00
GAF Eng.Liqf.ecu	1,25	1,25
GAF Eng.Oblf.ecu	1,34	1,34
GAF Eur.Aandf.ecu	2,13	2,14
GAF Eur.Oblf.ecu	2,21	2,21
GAF Gl.Managf.ecu	2,51	2,50
GAF Jap.Aandf.ecu	1,10	1,10
GAF Jap.Liqf.ecu	1,64	1,63
GAF Jap.Oblf.ecu	1,77	1,77
GAF N-Am Aandf.ecu	2,22	2,22
GAF V.Oost Aandf.ecu	3,02	3,02
German City Est.	30,40	31,10
Gim Global	54,90	55,00
Groeigarant	1,36	1,36
Holl. Eur. Fund	58,00	58,00
Holl. Obl Fonds	123,00	123,00
Holl. Pac. Fund	126,20	126,60
Holl. Sel Fonds	95,30	95,50
Holland Fund	85,80	87,00
Hooge Huys Hypf	126,50	127,00
INB Bnk Verre Oost.	44,90	44,80
ING Bnk Dutch F	60,80	61,00
ING Bnk Geldm F.	61,39	61,39
ING Bnk Glob.F	51,00d	51,20
ING Bnk Oblig F	33,00	33,10
ING Bnk Rentegr F	129,10	129,40
ING Bnk Spaard F	101,50d	101,52
Interbonds	485,00	486,00
Intereffekt 500	27,00	27,00
Intereffekt wt	22,30e	22,50
Intereffekt Yen Value	80,50	80,50
Investa part	78,00	78,00
IS Himal Fund $	16,50	16,50f
Jade Fonds	201,00	203,50
Jap Convertible F.	49,00	49,30
Jap Ind.Alpha F	7050,00	-
Jap.Sect Rat.Yen	5400,00	-
Japan Fund	19,00	18,90
Korea Pac Tr. $	13,00	13,10
Latin Am.Eq.F	99,70	99,80
Leveraged Cap	58,60	58,50
Liquirent	54,65	54,65
Mal Capital F.$	14,40	14,30
Mees Obl.Div.F	115,40	115,50
MeesPierson Rente	128,90	129,00
Mexico Income F	16,80	16,80
Mondibel	77,40	77,40
Nat.Res.Fund	74,80	75,00
New Asia Fund	9,50	9,30
Nomura Warr. F	0,13e	0,14
OAMF Rentefonds	11,80	11,75
Obam, Belegg	306,90	304,70
Ohra Aand.F.	63,50	63,70
Ohra Liq Grf.	54,30	54,30
Ohra Obl.Df	54,80	54,80
Ohra Obl Grf	55,20	55,20
Ohra Onr.G F	58,40	58,50
Ohra Totaal F	57,90	58,00
Orange Fund	27,70	28,00
Pitcher	45,70	45,40
Postb Aandelenf	56,70	56,70
Postb Beleggf.	57,40	57,50
Postb.Obl.f.	47,90	47,90
Postb.Verm gr.f.	60,10	60,10
Rentalent Bel.	169,40	169,40
Rente Plus F.	45,50e	45,50
Rentotaal NV	38,60	38,60
RG Aand.Mixfund	58,90	59,00
RG America F	135,10	135,10
RG Divirent F	51,40	51,30
RG Emer. Mark. F.	99,60	99,20
RG Europe F	123,60	124,00
RG Florente F	130,00	129,70
RG Hollands Bezit	97,10	97,30
RG Nettorente F	105,80	105,80f
RG Obl Mixfund	61,20	61,20
RG Pacific F	133,60	134,00f
RG Rente Mixfund	63,70	63,70
Robeco	111,00	111,30
Rodamco	47,00	47,10
Rodamco Ret Ned	104,00	102,50
Rodin Prop $	68,00	-
Rolinco	112,30	112,80
Rolinco cum p	87,50	88,00
Rorento	83,00e	83,10
Schrod Int.Pr F	29,00a	28,90
Sci/Tech $	15,00	15,80
Small Comp. Neth. F.	68,30	68,50f
Suez Gr.Fund	50,00	50,40
Suez Liq Grf	201,50	201,60
Technology Fund	16,30	16,30
TG Petroleumhaven	34,00	33,80
Tokyo Pac Hold	223,50	224,30
Tolsteeg. Beleggmij	349,00	349,00
Trans Eur.Fund	87,70	87,60
Transpac F	345,00	347,00
Uni-Invest	18,70	18,70
Unico Inv Fund	65,00	64,50
Unifonds DM	32,00	31,50
Vaste Waard Ned	54,00	55,00
VastNed	105,00	105,00
VHS Onr. Mij	4,70e	4,70e
VIB NV	44,00	44,00e
VSB Aand F	98,60	98,90
VSB Liq.Groeif	100,20	100,20

Wall Street

allied signal	33	33 [illegible]
amer.brands	35	35 [illegible]
amer tel tel	51	51 [illegible]
amoco corp	61 [illegible]	62 [illegible]
asarco inc	27 [illegible]	28
bethl steel	19	19 [illegible]
boeing co	47 [illegible]	47 [illegible]
can.pacific	14 [illegible]	15
chevron	43 [illegible]	44 [illegible]
chiquita	13 [illegible]	13 [illegible]
chrysler	46 [illegible]	46 [illegible]
citicorp	42 [illegible]	42 [illegible]
cons edison	26 [illegible]	25 [illegible]
digit equipm	34 [illegible]	34 [illegible]
dupont nemours	54 [illegible]	56
eastman kodak	45 [illegible]	46 [illegible]
exxon corp	60 [illegible]	61 [illegible]
ford motor	26 [illegible]	26 [illegible]
gen electric	49	50 [illegible]
gen motors	37 [illegible]	38 [illegible]
goodyear	33 [illegible]	33 [illegible]
hewlett-pack	95 [illegible]	95 [illegible]
int bus mach	70 [illegible]	70 [illegible]
int tel.tel	80 [illegible]	81 [illegible]
klm airlines	24 [illegible]	24 [illegible]
mcdonnell	141 [illegible]	142
merck co	37 [illegible]	38 [illegible]
mobil oil	83 [illegible]	84 [illegible]
omega financ	26 [illegible]	25
philips	29	29 [illegible]
royal dutch	106	107 [illegible]
sears roebuck	45	45 [illegible]
sfe-south pac	16 [illegible]	16 [illegible]
texaco inc	61	61 [illegible]
travelers	31 [illegible]	31 [illegible]
united techn	61	62 [illegible]
westinghouse	12	12 [illegible]
whitman corp	16 [illegible]	16 [illegible]
woolworth	14 [illegible]	14 [illegible]

Advieskoersen

amerik dollar	1,690	1,810
austr dollar	1,30	1,42
belg.frank (100)	5,28	5,58
canad dollar	1,200	1,320
deense kroon (100)	27,10	29,60
duitse mark (100)	109,35	113,35
engelse pond	2,61	2,86
finse mark (100)	34,50	37,00
franse frank (100)	30,95	33,70
griekse dr. (100)	0,62	0,79
hongkong dlr (100)	19,25	23,25
ierse pond	2,55	2,80
ital.lire (10 000)	09,75	11,45
jap.yen (10 000)	171,50	177,50
noorse kroon (100)	24,10	26,60
oost schill. (100)	15,65	16,15
port escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,25	1,41
turkse lira (100)	0,0031	0,0058
zuid afr.rand	0,40	0,55
zweedse kr. (100)	21,80	24,30
zwits fr. (100)	129,75	134,25

Wisselmarkt

amerik dollar	1,75875-1,76125
antill gulden	0,9750-1,0050
austr dollar	1,3575-1,3675
belg frank (100)	5,4440-5,4490
canad dollar	1,26925-1,27175
deense kroon (100)	28,525-28,575
duitse mark (100)	111,9450-111,9950
engelse pond	2,7480-2,7530
franse frank (100)	32,455-32,505
griekse dr. (100)	0,6750-0,7750
hongk.dollar (100)	22,6250-22,8750
ierse pond	2,7020-2,7120
ital lire (10 000)	10,735-10,785
jap yen (10 000)	175,400-175,500
nwzeel dollar	1,1180-1,1280
noorse kroon (100)	25,635-25,685
oostenr sch. (100)	15,9050-15,9150
port. escudos (100)	1,0700-1,1100
spaanse pes. (100)	1,3290-1,3390
zweedse kr. (100)	23,325-23,375
zwits.frank (100)	132,385-132,435
e c u	2,1325-2,1375

Indexen

EOE-index	407,69	408,38
CBS-koersindex	273,50	274,10
Dow Jones-index	3807,19	+ 41,72

Optiebeurs

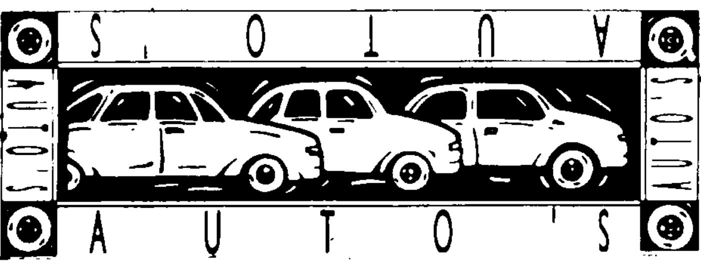
	serie		omzet	v.k.	s.k.
KPN	c jan	55,00	992	2,00	3,00
KPN	c apr	57,50	548	1,80	2,50
abn amro	c dec	60,00	355	[illegible]	[illegible]
ah	c apr	52,50	313	2,40	2,60
d.f.	c dec	170,00	499	6,30	5,85
d.f.	c dec	175,00	1045	[illegible]	[illegible]
d.f.	p dec	175,00	603	[illegible]	[illegible]
d.fl	p dec	180,00	517	4,00	4,20
d.fl	p dec	190,00	759	13,80	14,20
dsm	c apr	140,00	260	6,00	6,20
dsm	p apr	140,00	233	9,60	9,50
els	c apr	17,00	630	1,20	1,20
els	p apr	17,00	623	0,60	0,70
eoe	c dec	395,00	243	13,50a	13,50
eoe	c dec	400,00	1519	8,00	8,50
eoe	c dec	405,00	1094	3,30	3,50
eoe	c dec	410,00	1196	0,30	0,10
eoe	c jan	405,00	288	9,50	10,20
eoe	c jan	410,00	777	6,50	7,00
eoe	c jan	415,00	386	4,20	4,70
eoe	c jan	420,00	985	2,90	2,90
eoe	c jan	425,00	988	1,80	1,80
eoe	c apr	410,00	630	16,00a	16,30
eoe	p dec	405,00	332	0,30	0,10
eoe	p dec	410,00	2378	2,30a	1,50
eoe	p dec	415,00	1177	7,00	6,50
eoe	p dec	420,00	342	11,50b	11,50
eoe	p jan	400,00	408	2,80	2,30
eoe	p jan	405,00	303	4,30	3,50
eoe	p jan	410,00	1211	6,10b	5,30
eoe	p jan	415,00	256	8,50b	7,90
fokker	c apr	15,00	2775	0,80a	0,50
fokker	c apr	17,50	770	0,40a	0,30
fokker	c jul	10,00	874	1,80	2,30
fokker	p apr	10,00	310	1,30	1,00
fokker	p jul	10,00	313	1,80	1,20
goud	c dec	380,00	303	1,00a	0,20
hoog	c apr	80,00	300	2,70	3,20
ing	c apr	80,00	1690	5,00a	5,10
ing	p apr	75,00	1675	0,90a	0,60
klm	p jan	42,50	1024	1,20	0,90
nll	p mei	94,00	500	2,40a	2,20
nut	c feb	95,00	232	2,30a	2,10
olie	p jan	190,00	291	4,00	4,30
phil	c apr	55,00	372	2,00b	2,00
phil	p dec	52,50	602	[illegible]	[illegible]
phil	p dec	55,00	632	[illegible]	4,00
phil	p jan	52,50	287	2,30	2,30
top5	c dec	720,00	259	5,50	4,30
unil	c dec	200,00	530	0,40	0,20

Goud en zilver

Goud onbewerkt 21.210-21.800, vorige 21.210-21.810, bewerkt 23.400 laten, vorige 23.410 laten

Zilver onbewerkt 235-305, vorige 235-305, bewerkt 350 laten, vorige 350 laten

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Alfa

ALFA 164 TD, feb. '93, 78.000 km., zwart, airco., alarm, LM velgen, enz., gar., onderh., perf. staat. Inlichtingen: 04762-1986.

Alfa ROMEO, bwj. '92, zwart, LPG. Tel. 045-310005.

Alfa ROMEO GTV 6 2.5 roodmetall., i.z.g.st.; Alfa 33 1.3 S, bwj. '88, blauw, lm-velgen. Overhoven 69, Sittard. Tel. 046-511428.

Moet weg ALFA 33, bwj. '87, 13S, 14" velg., nw.st., APK 10-'95, t.e.a.b. 04450-4147.

Audi

AUDI 80 1.8 S, 6-7-'88, LPG, i.z.g.st., lichte schade, f 11.500,-. Tel. 046-523500 b.g.g. 046-522185.

Te koop AUDI 80 18 S LPG, bwj. '87, extra's, 180.000 km, pr.n.o.t.k. Tel. 045-418722.

Te koop AUDI 80, bwj. 12-'85, mooie auto, vr.pr. f 4.950,-. Tel. 04405-1564.

AUDI 80 bwj. '88 in nw.st. Serret-uitv. met.lak, met onderh.boekje en 3 mnd.gar. vr. pr. f 15.750,-. 046-377783.

Te koop AUDI 80 1.9 E, bwj. 10-'88, blauwmet., div. extra's. koopprijs f 13.000,-. Evt. inr. kl. oudere auto mog. Telef 045-352560.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

BMW

Te koop BMW 320i, 6 cyl., diamantzwart, bwj. '88, i.z.g. st., Keram serviceboekje, pr. n.o.t.k. Tel. 043-649299.

Te koop BMW 318i i.z.g.st. met veel extra's, f 5.500,-. 045-740041 b.g.g. 751632.

Te koop BMW 323i, bwj. '83, pr f 4.000,-. Tel. 045-274191 b.g.g. 045-456561.

Te koop BMW 316, in nw.st. bwj. '85, vr.pr. f 4.250,-. Telef. 04498-54483.

BMW 635 CSi, M3 geel, 17" velgen, verlaagd, alles electr., zeer aparte auto, t.e. a.b. (In)ruil mog. Tel. 046-376639.

Koopje! BMW 635 CSi, diamantzwart, 16" lm-velgen, leer en div. extra's, f 7.150,-. Tel. 045-710761/233207.

BMW 316, bwj. '84, zeer mooi, vr.pr. f 4.950,-. Tel. 045-326818.

Te k. BMW 316, plus extra's, bwj. 9-'86, APK 9-'95, f 6.950,-. Tel. 045-210275.

Te k. BMW 735i, '84, veel acces., f 4.000,-. Tel. 045-272468.

Te koop BMW 318i bwj. '81, f 1.500,-. Zien is kopen. A. Cuypstr. 37, Heerlen. Telef. 045-725527.

Chevrolet

Zeer fraaie Corvette Stingray
1972, V8, 5,7 ltr., in perfecte staat, met rapport racing green. Tel. 045-441389.

Chrysler

CHRYSLER
DEALER
American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

Weg. omst. CHRYSLER Voyager 7-pers. 1e eig., '87, perf.onderh. 045-275589.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Citroën

"CITROËN" AX inj. 11 GTE, '92, 40.000 km, f 13.500,-, groenmetall. 046-520115.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te k. CITROËN DX 16 TRi, i.z.g.st., bwj. 9-'87, APK, pr. f 6.000,-. ☎ 04450-1348.

Te k. weg. omst.heden BX 14, bwj. '86, i.g.st., APK '95, pr.n.o.t.k. Tel. 045-241536.

BX 1.6i Juni 1991, do.groen metallic, spec. uitv. met div. extra's. Onze speciale prijs slechts f 15.500,-. Volvo Jac. KLIJN Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

BX TRi, bwj. '88, alle extra's, t.e.a.b. Telef. 04405-2157.

Te koop EEND 2CV6 CLUB, bwj. 9-'84, 79.000 km., APK 12-'95. Tel. 04459-2238.

Te koop CITROËN DS Pallas 2.3, km.st. 144.000, bwj. '73, leer bekl., i.pr.st., tax. rapp. f 23.000,-, vraagprijs f 19.500,-; CX TRD turbo 2, bwj. '87, km.st. 155.000 plus reserveauto, vraagprijs f 9.500,-; BX 1600 TRS, bwj. '86 LPG, trekh., vraagprijs f 2.000,-. Tel. 045-228703 b.g.g. 043-256092.

Te k. XANTIA 1.8 IX, 1993, i. st.v.nw. f 31.000,-. Telef. 045-270999.

CITROEN XM 2.0 Comfort, bwj. 1991, zwartmet., alarm, schuifdak. Officieel Saab Dealer Kompier, Heelerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

Daihatsu

DAIHATSU
DEALER
Garage Ruud Tiems
Geleen, Zaanstr. 16
Tel. 046-753010

Daihatsu CHARADE TS Special, bwj. 1989, rood, 52.000 km., lm velgen. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop Daih. CUORE, bwj. '84, rood, 77.000 km., APK sept. '95. Tel. 045-713114.

Kleine BESTELBUS Daihatsu 850, bwj. '87. Tel. 045-241588.

Jaguar

Te koop Jaguar DAIMLER van den Plas V-12, bwj. '81. Telef. 045-242491.

Lada

Lada SAMARA 1.5, 5-drs., kl. wit, '91, km.st. 58.000, pr. n.o.t.k. Tel. 04406-16020.

Wij kopen alle LADA'S en ook andere auto's. Telefoon: 045-423973.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

van Well en Goerke b.v.
Kerkraderweg 301, Heerlen
045-413918

Autoschade Frans Beckers
Haefland 11, Brunssum
045-255544

Autoschade Rolf de Jong
De koumen 60, Hoensbroek
045-210590

Jurgen Autoschade
Langheckweg 36-40, Kerkrade
045-452570

PROFITEER NU VAN ONZE KERSTKORTING!

Alfa Romeo 33 rood	'91		f 14.750,-
Alfa Romeo 164 V6	'88,'89	v.a.	f 17.500,-
Alfa Romeo Alfetta GTV	'81		f 7.500,-
Audi 100 2.3 automaat	m. v.a.'92	v.a.	f 29.750,-
Audi 80 div. uitv.	'88-'91	v.a.	f 14.750,-
BMW 316 zeer compleet	m. '87		f 11.750,-
BMW 320i 24V	m. '92		f 37.500,-
BMW 520i 24V	m. '92		f 34.500,-
Citroën BX	'84-'90	v.a.	f 2.500,-
Citroën XM Ambiance	'89-'91	v.a.	f 19.500,-
Fiat Tempra 2.0 i.e.	'91		f 17.500,-
Fiat Tipo 1.4 en 1.6	'88,'91	v.a.	f 9.750,-
Ford Escort cabrio	m.'86		f 12.500,-
Ford Sierra combi	'89		f 14.000,-
Ford Scorpio div. uitv.	'89-'91	v.a.	f 14.750,-
Honda Aerodeck	m.'87		f 9.750,-
Mazda 323 1.6i GLX	'90		f 15.750,-
Mazda 626 GLX 16V nw. model	'92		f 26.500,-
Mazda 626 GLX stationcar	'91		f 22.750,-
Mercedes 190	'84-'87	v.a.	f 13.500,-
Mitsubishi Lancer GLXi	'89		f 14.750,-
Mitsubishi L200 4x4 pol. opbouw	'92		f 29.750,-
Nissan Vanette camper	m. '90		f 14.750,-
Nissan 300 ZX	m.'85		f 14.000,-
Opel Kadett	'84,'90	v.a.	f 4.500,-
Opel Vectra HB diesel	'91		f 19.750,-
Opel Omega Diamond combi	m. '92		f 27.500,-
Opel Astra combi D 2x	'92	v.a.	f 22.750,-
Peugeot 205 GTi	'86		f 10.500,-
Toyota Corolla liftback 16V	'90		f 14.750,-
Volkswagen Passat automaat	m. '92		f 22.750,-
Volkswagen Passat variant	'91		f 24.000,-
Volkswagen Passat 16V GT 2.0	m'90		f 22.500,-
Volkswagen Golf	'84,'90	v.a.	f 5.700,-
Volvo 480 ES	'87		f 14.750,-
Volvo 240	'85		f 5.750,-

INFORMEER NAAR ONZE UNIEKE EN VEELZIJDIGE FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN.

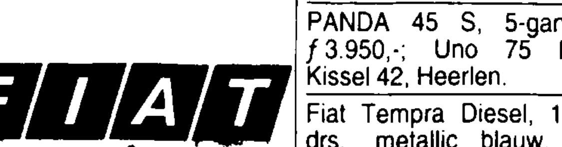

LIMBURGS GROOTSTE IN GEBRUIKTE AUTO'S
TRICHTERWEG 109
BRUNSSUM-TREEBEEK
☎ 045-229080

Fiat

FIAT
DEALER
Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Autobedrijf Klankstad BV
Kaalheiderssteenweg 185
Kerkrade. Tel. 045-41 39 16.

Fiat Klankstad
Inruil-auto's
Fiat Panda 1000 CLX '90/'91
Panda 750 L '91
Fiat Uno SX '88
Fiat Uno 1000 IE '91
Fiat Uno 1000 S '91
Fiat Uno 45 '88
Fiat Tempra 1.6 '91
Renault 11 TXE '85
Suzuki Alto '91
Opel Kadett 1.3 GT '85
VW Golf '85
Mercedes 300 D aut. '88
1 Jaar GARANTIE mogelijk!
Kaalheiderssteenweg 185, Kerkrade. ☎ 045-413916.

Te k. Fiat PANDA 1100 bwj. '87, f 4.000,-. Tel. 04455-2222, Jacqueline of Mark.

Fiat Tipo 1.6i DGT 5-drs. grijsmet. 8-'91; Uno Turbo IE grijsmet. 9-'85; Uno 45 grijsmet. 5-'86, 1 jaar garantie. Zondag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Autosport BROUNS, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Fiat UNO 45, bwj. '85, i.g.st., f 2.650,-. Tel. 045-229584 of 224967.

Te koop Fiat UNO 55S, bwj. '86, nwe APK, getint glas, trekh., grijsblauwmetall., 5-bak, f 3.950,-. Telef. 045-326663 of 046-360007.

PANDA 45 S, 5-gang, '86, f 3.950,-; Uno 75 IE '88. Kissel 42, Heerlen.

Fiat Tempra Diesel, 1993, 4-drs., metallic blauw, 83.000 km., tel. 045-229582.

Te koop Fiat PANDA 750, bwj. '88, 72.000 km, APK-gek., 12-'95, wit, i.z.g.st., f 4.950,-. Telef. 045-742-2940.

Fiat REGATA 85 S bwj. 1987, antracietmet., f 5.750,-. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop Fiat TIPO, bwj. '89, i. z.g.st., vr.pr. f 7.500,-. Tel. 045-221722.

Fiat UNO model 45 S Fire, '90, APK, bijzonder mooi, f 5.750,-. Tel. 045-454087

Fiat PANDA 34, bwj.'84, APK 8-'95, vr.pr. f 1.950,-. Poelderstr. 1 Sittard.

Ford

Ford
DEALER
Lautenslager bv Heerlen
Breukerweg 201
Tel. 045-23 20 30.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 GL '89, 115.000 km, i.z.g.st., alle opties. Tel. 04499-2337.

Te koop Ford SIERRA 2.0, bwj. '86, 5-drs., 5-gang, i.z.g. st., f 4.250,-. 046-754219.

Ford SIERRA 1.6 Laser, bwj. 1986, wit, 3-drs., centraal lock. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te k. Ford ESCORT 1100, bwj. '84, pr. f 3.500,-. Telefoon 045-723748.

Ford FIESTA '87, pr. f 5.200,-. RDW gekeurd. 045-327523/215433.

FIESTA 1.1 model '86, nw. st., vr.pr. f 4.350,-. Pr. Bernhardstr. 15, Landgraaf.

Ford ESCORT 1300 GL Station bwj. '84, kl. rood, vr. pr. f 3.500,-. 045-726149.

Te k. Ford SIERRA 2.0, i.z.g. st., bwj. '86, kl. bordeauxrood, APK '95, vr.pr. f 5.500,-. 046-581278.

KOOPJE!! Stationcar Ford Escort 1.6 L, bwj. '85, APK 10-'95. 045-419046.

Te k. zuinige FIESTA 1.1 C '87, zeer goed onderhouden, pr. f 4.850,-. ☎ 045-275589.

Escort 14i Bravo rood 6-'89; Escort 1.6 CL automaat grijsmet. 4-'87; Orion 1.6 grijsmet. 6-'85; Sierra 2.3 Diesel '86; Escort 1.3 5-drs. blauw '84; Fiesta 1.1 3-drs. wit '81, 1 jaar garantie. Zondag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Autosport BROUNS, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Te k. FORD Escort 1300 bwj. '83, APK 17-9-'95 vr.pr. f 3.500,-. Tel. 045-723964.

Ford FIESTA, bwj. '79, APK nov. '95, rijdt prima, f 850,-. Tel. 045-741932.

Escort ORION 1.4 CL, 4-drs. zeer mooi, '87, nw. band., f 7.850,-. Kissel 42, Heerlen.

ESCORT XR 3i 1600, bwj. '82, uitgebouwd, verlaagd, veel extra's, APK 11-'95, vr. pr. f 2.950,-. 046-518575.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Honda

HONDA
DEALER
Autobedrijf Rotor BV
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-41 69 00.

(Afslag Geleen McDonald's)
CROMBAG
☎ 046 - 74 62 60

Te k. Honda CIVIC 1500i, bwj. '86, kl. zwart, vr.pr. f 5.900,-. Tel. 045-225320.

HONDA ACCORD 2.0i EX automaat, 1990, alle extra's sensationeel!!
Göttgens Sittard
046-516565
Al meer dan 60 jaar.

Te koop Honda CIVIC, bwj. '82, i.g.st., APK 6-'95, f 1.250,-. Tel. 045-245339.

Honda PRELUDE 1.8 EX, kl. rood, open dak, extra's, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. 04455-2039.

Honda PRELUDE bwj. '81, APK 9-'95, loopt perfekt, f 450,-. Telef. 046-513425.

Te koop Honda CIVIC bwj. '85, zilvergrijs, vr.pr. f 2.500,-. 045-440563.

Hyundai

HYUNDAI
DEALER
Auto Vaessen Heerlen
Beitel 19
Tel. 045-42 40 10.

Jeep

Jeep
DEALER
American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

De Uiver b.v.
Grote voorraad RANGE ROVER Vogue/SE/LSE, DISCOVERY Tdi/V8i en LAND ROVER DEFENDER 90/110/130.
Nieuw en gebruikt
Geel en grijs kenteken
Prov. weg Noord 85-87
Doenrade. Tel. 04492-1931
Fax 04492-2705.

Lancia

LANCIA
DEALER
Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Lancia DEDRA 2.0 ie, bwj. 1991, grijsmet., lm velgen, 75.000 km. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Lancia DELTA 1.3 S.E., bwj. 1988, wit, lm velgen, getint glas. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Mazda

mazda
DEALER
Mazda Caubo Kerkrade
Langheckweg 2.
☎ 045-46 46 46.

Loven Heerlen
Palemigerboord 401
Tel. 045 - 72 24 51

Koopje! MAZDA 323 autom., in nw. st., bwj. '86, nieuw model, f 6.500,-, event. inruil mog. Telef. 045-255092.

Te koop MAZDA 626 GLX 2.0 D, grijsmetall., bwj. '85, pr. f 3.750,-. ☎ 04499-2033.

MAZDA 323 Sedan 1.6i GLX 16V nu slechts f 19.450,-
Göttgens Sittard
046-516565
Al meer dan 60 jaar.

MAZDA 323 HB, bwj. 1985, APK 07-'95, f 2.950,-. Telefoon 045-255784.

Te k. mooie MAZDA 323, bwj. '82, APK 5-'95, f 1.300,-. Tel. 045-225932.

MAZDA 323 GLX 1.5i, bwj. '88, veel extra's, 116.000 km, boekjes aanw., schadevrij, 1e eig., vr.pr. f 7.900,-. Tel. 046-581536, na 18.00 uur.

MAZDA 626 GLX HB, '84, LPG, pr.n.o.t.k. 04455-2469, antwoordapp. inspreken.

MAZDA 626 1.8 GLX, bwj. 1988, wit, LPG. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Mercedes

DEALER
SMEETS Mercedes Benz
Heerlen 045-754575
Maastricht 043-613200
Geleen 046-757575

MERCEDES 200 Benzine, nieuw model 1990, de allermooiste, perfekte staat f 34.500,--
Göttgens Sittard
☎ 046-516565
Al meer dan 60 jaar.

Te koop zeer mooie MERCEDES 190 D 2.5, 1986, antracietmetallic, centr. deurvergr., electr. spiegel, sportvelgen, 5-bak, zeer goed onderhouden, prijs f 18.500,-. Tel. 046-378972.

MERCEDES Benz 500 Sec full option, bwj. 5-'86, donkerblauw, prachtwagen, vaste pr. f 34.500,-. Telef. 043-649725.

MB 190 D, 12-'89, ABS, schuifdak, c.v., 69.000 km. pr. f 21.500,-. Tel. 045-311248.

MERCEDES 190 E, bwj. '86, div. extra's, vr.pr. f 14.000,-. 045-220671, na 15.00 uur.

MERCEDES 190 E 2.0i, bwj. '85, alle extra's. Rijden is kopen! Vraagpr. f 13.900,-. Tel. 046-519644.

Te koop MERCEDES 200 D, bwj. 8-'85, kl. wit, pr. f 12.500,-, 155.000 km. Telef. 045-751438.

190E zwart 1990, schuifdak, get. glas, centr. vergr. etc., slechts 68.000 km. Volvo Jac. KLIJN Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Koopje! MERCEDES 190 D, 1e eig., div. extra's, 120.000 km, bwj. '87. Tel. 045-324498 / 256486.

MERCEDES 280S autom., bwj. '81 (nw.mod.) APK, i.pr. st., f 5.250,-. 045-723232.

Te koop MERCEDES 190 E, wit, bwj. '83, verlaagd schuifdak, alu. velgen, stuurbekr., RDW gek., uniek voorv.syst., f 8.950,-. Tel. 045-326663 of 046-360007.

MERCEDES 190D bwj. '86, 160.000 km, sportuitv. Telef. 06-53142626.

Te k. MERCEDES 230E, type W124, 131.000 km., APK '95, veel extra's, i.z.g.st., Telefoon 045-461237 na 18.00 uur.

Van part. MERCEDES 190D, bwj. '86, 199.000 km., grijsmetall., c.v., perfecte staat, vr.pr. f 14.950,-. Mergelseweg 6, Heerlen (Welten). Tel. 045-742187.

Mitsubishi

Te k. Mitsubishi COLT GLi, 12V, 90 Pk, kleur rood, bwj. 10-'91, gegarandeerd maar 25.500 km., met sunroof en alarm, schadevrij, garagevoertuig, nw.pr. f 30.000,-, vr.pr. f 19.900,-. ☎ kant. 045-327444 of 045-440757.

Te k. autom. Mitsubishi TREDIA, i.nw.st. f 3.250,-. Tel. 045-250765.

Mitsubishi COLT, bwj. 1986, grijsmet., 77.000 km. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop Mitsubishi Colt 1400 turbo 1984, APK 10-'95, f 4.250,-. 04459-3074.

Morris

Te koop MINI 1000 1984, APK 9-'95, f 3.500,-. Telef. na 18.00 uur: 04459-1336.

Nissan

NISSAN
DEALER
Nissan Garage Schoenmakers
Limbrichterweg 78, Sittard.
Tel. 046-51 28 14.

Jurgen Autocentrum
Langheckweg 36, Kerkrade.
Tel. 045-452570

Te koop DATSUN 280 ZX met T-Bar, bouwjaar '83, km. st. 115.000, prijs f 9.500,-. Tel. 045-726495.

Te k. 1e eig. Nissan BLUEBIRD station 2.0, 103 PK, '89, km. 100.000, roodmetall., trekh., cassetterecorder, f 11.900,-. 045-460780.

Te koop Nissan MICRA, bwj. eind '86, i.g.st., pr. f 4.950,-. Tel. 045-324942.

Te k. Nissan BLUEBIRD, bwj. '84, mot. 100% in orde, nwe.banden, uitlaat etc., prijs f 4.500,-. ☎ 045-254416.

Te k. Nissan PATROL 3.3 Turbo diesel, '87, i.g.st., vr. pr. f 13.900,-. 04492-5033.

Carrosserie Philippen B.V.
Baakhoverweg 45, Susteren
04499-2929

Autoschade Kurvers
Nusterweg 67B, Sittard
046-516066

Autoschade Beaumont
Seringenlaan 80, Geleen
046-745896

Autoschadeherstelbedrijf Gebr. Dassen b.v.
Sanderboutlaan 7
6181 DN Elsloo

Oldtimers

Te k. CITROËN DS 2.0 Break Confort, bwj. '74. Telefoon 043-260103.

VOLVO 122 S 1961, 75.000 km. Inl. 046-371516, m/v 9-17 uur.

Te k. Opel Record D Coupé, nw. , prima motor, puntgaaf. Inl. 045-708604.

DAIMLER V-8 250 gerestaureerd, bwj. '67. Telef. 045-242491.

Te koop grote partij FIAT 500. Opknappers. Import Italië. Telefoon: 045-316419 of 314455.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Opel

Eindejaars - Opruiming

Hyundai Scoupé 1.5 GTi	10-'90	f	19.950,-
Mazda 626 Coupé 2.0i 16V GT	02-'89	f	16.950,-
Volvo 440 1.7i 5-drs. GL	01-'90	f	17.950,-
Nissan 100 NX+ 1.6i geel	04-'93	f	32.950,-
Peugeot 309 1.4 GR+	08-'92	f	14.950,-
Mitsubishi Lancer 4-drs 1.6i GLi	03-'94	f	28.950,-
Mitsubishi Colt 1.3i EXE	10-'91	f	18.950,-
Ford Escort 3-drs 1.6i S	01-'91	f	18.950,-
Opel Omega 2.0i 4-drs. GL Diamond	06-'91	f	26.950,-
Opel Frontera 2.0i Sport VAN	11-'93	f	35.950,-
Opel Vectra 4-drs 2.0i GLS automaat	05-'93	f	37.950,-
Opel Vectra 4-drs 1.8i GLS automaat	06-'92	f	35.950,-
Opel Vectra 1.8i 5-drs GLS	11-'92	f	29.950,-
Opel Astra 3-drs 1.4i GL	01-'92	f	22.950,-
Opel Astra 3-drs 1.4i GL	11-'91	f	19.950,-
Opel Corsa 5-drs 1.4i Strada	01-'92	f	18.950,-

Inruil en financiering mogelijk

OPEL
welling
Haefland 2, Brunssum. Telef. 045-257700

OPEL
DEALER
Göttgens Sittard
Haspelsestraat 20
Rijksweg Noord 27
Tel. 046-51 65 65.

Welling Autobedrijf BV
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-25 77 00.

OPEL VECTRA Sedan, sportvelgen zwartmetalic, nu voor f 25.950,-
Göttgens Sittard
046-516565
Al meer dan 60 jaar.

Te koop Opel KADETT D 1200 bwj. '83, APK 6-'95, pr. f 1.000,-. Tel. 045-451279 b.g.g. 045-353248.

Te k. KADETT GSi, bwj. '86, vele extra's, i.z.g.st., vr.pr. f 7.950,-. Tel. 045-717011.

KADETT 1.8i GT, bwj. '89, schuif/kanteldak, LM-vlgn. enz. Telef. 06-53142626.

Te koop Opel KADETT, '79, APK 4-'95, i.g.st., 2e eig., f 950,-. Tel. 046-376999.

Opel KADETT 1.2 SC, 3-drs. zeer mooi, bwj. 1987, f 5.750,-. Tel.: 045-423480.

Opel VECTRA 18i, '90, 62.300 km, puntgaaf, f 17.500,-. ☎ 045-252261.

Te k. Opel KADETT, C Coupé, bwj. '75, techn. 100%, APK 8-'95, opknapper, t.e.a.b. 046-338598.

Te koop Opel KADETT 1.8i, bouwjaar '90. Telefoon 045-243317

Opel ASCONA 1.3 S bwj. '84, i.z.g.st., vr.pr. f 2.100,-. Tel. 045-220033.

Opel ASCONA 4-drs., bwj. '84, km.st. 83.500, veel extra's, APK 31-12-'95, pr. f 2.900,-. 04766-3676.

Opel REKORD 2.0 LS stationcar bwj. 1985, blauwmet., LPG, f 4.500,-. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Opel ASTRA GSi, kl. rood, km.st. 35.000, bwj. '92. Tel. 04454-64446.

KADETT GT model '86, APK 1-'96, zeer mooi, f 5.500,-. Tel. 045-423750.

Opel OMEGA 2.0i stationcar, '89, pr. f 19.750,-. Tel. 045-223570.

Te koop Opel VECTRA van part. 1.8 S, 5-drs., HB, in pr. st., LPG, 150.000 km, div. extra's, '89, zeer aantr. pr. 04450-4604.

Te k. Opel OMEGA 2.0i, LPG, bwj. '90, div. extra's, f 14.750,-. Tel. 046-339793.

DE DEALER
FIAT LANCIA

KOOPZONDAG 18 DEC.
Open van 11.00 tot 17.00 uur

NIEUWE AUTO'S
DUIZENDEN GULDENS VOORDEEL!!

Punto 75 EL electr. ramen + centr. vergr. donker rood metalic
3x Fiat Tipo 1.4 S nul kilometer!
3x Fiat Tempra 1.6 S nul kilometer!
Fiat Uno Hobby = de laatste! nul kilometer!
Lancia Dedra 1.8 IE zwart met. 3.000 km
Lancia Dedra 1.8 IELS stationcar 400 km
Punto 5.5 EL 6 versn. do.groen metalic

OCCASIONS - ZEER VOORDELIG

Audi 80 automaat perfecte staat	19[illegible]
Citroën AX 1.1 TGE wit	19[illegible]
Ford Escort groen metalic	19[illegible]
Lancia Prisma 1.3 beige met. oktober	19[illegible]
Mazda 323 GLX grijs metalic oktober	19[illegible]
Mazda 626 1.6 GLX grijs metalic	19[illegible]
Misubishi Cordia blauw metalic	19[illegible]
Opel Corsa 1.2 S TR wit november	19[illegible]
Opel Kadett 1.8 LS wit	19[illegible]
Peugeot 205 junior do.blauw	19[illegible]
Peugeot 205 1.9 GTI wit	19[illegible]
Peugeot 205 1.9 GTI do. grijs	19[illegible]
Peugeot 405 1.6 GL do. grijs metalic	19[illegible]
Renault 19RL 1.4 rood	19[illegible]
Renault 21 TL wit	19[illegible]
Subaru stationcar 4 WD 1.8 groen	1986
VW Jetta 1.6 wit oktober	1987
Volvo 340 automaat wit	1983
Volvo 360 2.0 inj. wit	1987
Volvo 740 GL LPG grijs met. nieuwst!	1989
10 x Fiat Panda alle types van 1984 -	1993
2 x Fiat Panda automaat	1991
10 x Fiat Uno alle types van 1987 tot	1993
Fiat Regata 85 super do.blauw	1987
Fiat Tipo 1.4 DGT blauw metalic	1990
Fiat Tipo 1.4 AGT rood	1991
Fiat Tipo 2.0 GT wit	1991
Fiat Tipo turbo diesel groen metalic	1991
Fiat Tempra 1.9 diesel SX grijs met.	1991
Fiat Croma 2.0 IE rood metalic	1989

BOVAG-GARANTIE TOT 2 JAAR
INRUIL - FINANCIERING

Creusen Heerlen
Parallelweg 34 - tel. 045-74 21 21

KADETT 1.3, bwj. 7-'87, 1e eig., 3-drs., 63.000 km, APK 5-'95, f 6.950,-, als nw., pap. ter inzage. 045-458280.

Te koop Opel KADETT 1.6i, 3-drs., bwj. '90, f 10.750,-, evt. inr. Tel. 045-316940.

Te koop Opel KADETT stationcar, bwj. '82, APK 11-'95, vraagprijs f 1.750,-. Tel. 045-351484.

Te koop Opel CORSA 1.3 Swing, 2-drs., i.z.g.st., '88. Montfortstr. 16, Schaesberg.

Opel ASCONA 1.6 S HB, '83, f 1.650,-. Telefoon 229584 of 224967.

Te koop Opel SENATOR 2.5 E, bouwjaar '83, f 2.500,-. Tel. 045-71[illegible] tijdens kantooruren.

Te koop Opel ASCONA [illegible] APK gek., f 850,-. Tel. 740406.

Te koop Opel KADETT C1200, autom., bwj. [illegible] APK 4-'95, f 800,-. 451279 b.g.g. 045-353248.

Voor Piccolo's zie verder pagina 18

Economie Gesnapt

De beleggingsklok

door JAN PLEUS

...n of verkopen? Elke dag op... staan beleggers voor die ... met het antwoord erop ... valt hun succes. Bijvoor... wie begin dit jaar besloot ...argeld in obligaties te ..., kwam een paar maanden ...drogen uit. In maart zette ...erpe stijging in van de ka...marktrente waardoor de ...iekoersen instortten. Tus...kjes: als de rente stijgt, ... waardepapieren waarop ... rente wordt betaald min...trekkelijk. Beleggers heb... immers de keus. Zij kunnen ...nde 'tweedehands' obliga...en op de beurs. Maar zij ...ook op nieuwe obligaties ...hogere rente inschrijven. ...de vraag naar oude obliga... ...ook de beurskoers

...n voorbeeld. Nu de winsten in het bedrijfsleven oplopen, lijkt het kopen van aandelen een verstandige beslissing. Aandeelhouders profiteren daar immers van, in de vorm van een hoger dividend.

Maar een belegger die er nu over denkt aandelen te kopen, loopt een flinke kans op zijn gezicht te gaan. Andere beleggers die al eerder verwachtten dat de winsten zouden stijgen, zijn hem voor geweest. Hun vraag heeft de aandelenkoersen al opgedreven. Het verwachte winstherstel zit al verpakt in de gestegen koersen. De voorzichtige, afwachtende belegger koopt dan zijn aandelen duur in, met alle kans op een gevoelig koersverlies in de toekomst.

Voor een belegger is het daarom zaak zo goed mogelijk op de hoogte te zijn van allerlei informatie die het beleggingsresultaat kan beïnvloeden. En uit die informatie moet hij dan de juiste conclusies trekken over de ontwikkelingen op financiële markten. Daarbij spelen conjunctuurvoorspellingen een belangrijke rol. Als de economie na een periode van malaise voorzichtig de weg in slaat naar herstel, is dat het juiste moment om aandelen te kopen. De aandelenkoersen zijn laag, maar met het aantrekken van de economie gaat dat veranderen. Naarmate het herstel vordert, stijgen de koersen en neemt het risico op een omslag toe. Aandelen worden riskanter. Het wordt tijd uit te kijken naar alternatieven.

Obligaties dan maar? Niet verstandig. In een aantrekkende economie wordt krediet steeds krapper, en dus duurder. De kans op rentestijging neemt toe. De economie begint op temperatuur te komen, oververhitting dreigt. Ondernemingen zien hun orderportefeuilles dikker en dikker worden. De grenzen van de produktiecapaciteit komen dichterbij. Op de goederenmarkten stijgen de prijzen. Nu komt het beleggen in goederen - zoals kantoorpanden en grondstoffen - in beeld. Maar ook dat feest duurt niet eeuwig. Op de hoogconjunctuur volgt onvermijdelijk een terugslag. De komst van die terugslag kan de belegger maar beter rustig afwachten. Dit is de tijd voor risicomijdend gedrag: zet het geld maar even op een spaarrekening. Als de economie eenmaal over zijn hoogtepunt heen is, bieden obligaties goede kansen. De afgenomen vraag naar krediet doet de rente dalen en, zoals gezegd, de obligatiekoersen stijgen.

Wie de 'ups en downs' van de conjunctuur exact weet te voorzien, wordt slapend rijk.

Maar het probleem is dat conjunctuurvoorspellingen erg onbetrouwbaar zijn. De wereldeconomie zit op dit moment in een herstelfase. Maar niemand weet hoe lang het duurt voordat het hoogtepunt is bereikt. Om beleggers een steuntje in de rug te geven bij het ontwikkelen van hun beleggingsstrategie, maakte de Britse bank Baring Securities een wereldbeleggingsklok. Het idee daarachter is dat de praktijk leert dat golfbewegingen in de economie worden voorafgegaan door golfbewegingen in de geldvoorziening. Periodes met een ruime geldvoorziening en een dus lage rente worden met een vertraging van 9 à 12 maanden gevolgd door een economische opleving. En een fase van economische krimp wordt ongeveer een jaar eerder ingeleid door een periode van krap geld en hoge rentestanden. Baring Securities berekent op basis van de geldgroei en de rentestand in 47 landen hoe ruim of krap de wereld in zijn geld zit. Als het twaalf uur is op de beleggingsklok , neemt de geldhoeveelheid toe en daalt de rente: obligaties kopen dus. Maar na vier uur moet de belegger zich daaraan niet langer wagen. Van twee uur tot acht uur zijn aandelen interessant. En als de klok zes uur heeft geslagen valt er geld te verdienen op de goederenmarkten. Tussen tien en twaalf uur kan de belegger een tukje doen. De beste keus is dan een liquide, kortlopende, belegging, zoals een spaarrekening of een deposito.

Volgens de beleggingsklok is het nu bijna acht uur. Als we afgaan op de klok van Baring hebben de aandelenmarkten bijna hun hoogtepunt bereikt. Moeten beleggers daarom nu massaal hun aandelen verkopen? Dat advies zou ik niet graag voor mijn verantwoording nemen. In de eerste plaats geeft de beleggingsklok inzicht in de wereldconjunctuur. De afzonderlijke landen kunnen daarop voor of achter lopen. In de Verenigde Staten is het herstel al een paar jaar geleden begonnen, terwijl het in Europa nog maar pas is ingezet.

In de tweede plaats kun je vraagtekens zetten bij de precisie van het uurwerk. In een voorspellende waarde van 9 tot 12 maanden zit nog wel wat ruimte. Maar naast alle andere informatie geeft de Baringklok toch een zekere houvast.

De beleggingsklok

Liquide · Obligaties · Aandelen · Goederen · dec. '94 · XII I II III IV V VI VII VIII IX X XI · GPD

Bron: Baring Securities

DE VRAAG: WAAROM?

'Hoeveel mensen ken je die altijd maar bezig zijn, altijd maar werken? Die niet kunnen terugschakelen? Ze kunnen dat niet, want ze hebben hun dagelijkse bezigheden nodig om hun aandacht af te leiden, om het leven te reduceren tot alledaagse beslommeringen. ...dat doen ze om er maar ... aan te hoeven worden ...nerd hoe onzeker ze in... ...zen zijn, onzeker over waarom ze leven.'

door RENÉ ...EKSTRA

Dit fragment, afkomstig uit de roman The Celestine Prophecy (De Hemelse Profetie) van de psychotherapeut James Redfield die de Verenigde Staten stormenderhand aan het veroveren is, legt de vinger op een kwetsbare plek van onze tijd. Eeuwenlang hebben mensen in alle uithoeken van de aarde zich de vraag gesteld 'Wat zit er achter het leven op deze planeet?' Hun antwoord is veelal geweest dat er een goddelijk ontwerp aan ten grondslag moet liggen, en dat ieder mens persoonlijk het leven is geschonken als mogelijkheid om de voor hem of haar ge... schikbare plaats in dat ontwerp te vinden.

Maar dat 'vinden' is bepaald geen gemakkelijke opgave, en daarom voorzag het ontwerp er ook in dat de mens bij het zoeken naar zijn persoonlijke heil of verlossing op hulp kon rekenen. Die hulp kwam van daartoe speciaal uitverkoren geestelijke gidsen, wier taak het was door middel van instructies en voorbeeldgedrag te verhinderen dat de gewone mens van de juiste weg af geraakte. De angst om te dwalen, om buiten de goddelijke boot te vallen was voor onze voorouders zo reëel, dat de dreiging met eeuwige verdoemenis of excommunicatie (wat letterlijk zoiets betekent als: buiten de goddelijke gemeenschap vallen) in geval van het niet opvolgen van de aanwijzingen of instructies van de geestelijke leidsmannen vaak voldoende was om het paniekzweet te doen uitbreken en weer snel in het gareel te gaan lopen.

Maar dan begint, zo'n vier tot vijf eeuwen geleden, het geloof in het idee van het goddelijk ontwerp langzaam in haar voegen te kraken. De redenen daarvoor zijn uiteenlopend. Het wordt steeds zichtbaarder dat de geestelijke gidsen zich zelf niet aan hun eigen instructies houden, waardoor ook de geloofwaardigheid van hun instructies aan anderen ondermijnd wordt. Het wordt ook steeds duidelijker dat vele van de verhalen die ze vertellen over waarom bepaalde gebeurtenissen optreden of hoe de natuur in elkaar zit, rammelen.

Dat blijkt bijvoorbeeld als met Galileo Galilei en andere wetenschappers van het eerste uur, de aarde uit het middelpunt van de wereld verdwijnt en verhuist naar een verre, onbetekenende uithoek van het heelal.

Daarmee wordt ook de positie van de mens als het voornaamste schepsel in het goddelijk ontwerp onzeker. Want hoe valt nog langer hard te maken dat een verzameling sterfelijke en in veel opzichten dierlijke wezens met een aapachtige afstamming op een onbeduidende planeet in een minstens zo onbeduidende uithoek de kroon op Gods schepping zouden zijn?

Ook het bestaan van de schepper zelf wordt onzeker, want hoe ver de mens ook met telescopen en ruimteschepen in het heelal doordringt, nergens ontwaart hij ook zelfs maar de schim van een God.

In de loop van dit proces van geleidelijk verlies van goddelijke of spirituele zekerheid worstelt zich in de geest van de mens langzaam een, in de meest letterlijke zin van het woord, ontzettend denkbeeld naar de oppervlakte: het denkbeeld dat hij helemaal alleen is in een godverlaten universum. Impliciet in dat denkbeeld is de veronderstelling dat er waarschijnlijk helemaal geen alomvattend plan of ontwerp is, en ook dat er geen enkele zekerheid is op een voortzetting, op een spirituele wijze, van leven na de dood. Het kan zelfs niet meer langer worden uitgesloten dat het menselijk leven slechts 'een tamelijk bloederige kortstondige evolutionaire grap' is, zoals Ernest Becker het in zijn boek De ontkenning van de Dood zegt. Kortom, in de menselijke geest breekt het besef door dat de enige zekerheid waarop hij rekenen kan, de enige veiligheid waarachter hij zich koesteren kan, de zekerheid en de veiligheid zijn die hij zichzelf schept.

Het is dat besef dat gelijk ook het startsein voor de mens vormt om zich op werk te storten, om de wereld, de natuur zo te bewerken, zo te veranderen; zo te manipuleren dat ze hem zo veel mogelijk zekerheid, comfort (een veelzeggend woord omdat het oorspronkelijk 'troost' betekent) en zo lang mogelijk leven biedt. Als er geen leven na de dood is, dan moet het zo veel mogelijk nu gerekt worden.

Wat meer dan iets anders in de afgelopen honderd jaar, en vooral in de laatste decennia van deze twintigste eeuw, het menselijk leven op aarde typeert, is het verlies van het gevoel van spirituele zekerheid en de poging deze te vervangen door het zo veel mogelijk creëren van economische, materiële of sociale zekerheid. Het opbouwen van zo veel mogelijk welvaart, het op een zo comfortabele manier zo lang mogelijk overleven, het zo veel mogelijk bezig kunnen zijn en bezig gehouden of vermaakt worden, groeit uit tot voldoende invulling van, tot voldoende zingeving voor het leven. Vragen als waarom? en waarvoor? we hier eigenlijk zijn, waarvoor we ons geslacht, ons ras, de menselijke soort en onze eigen persoon zo lang mogelijk willen doen voortbestaan, verdwijnen langzaam naar de achtergrond en worden vervolgens helemaal verdrongen.

Maar het opmerkelijke, en mijns inziens bemoedigende, in dit millennium dat op zijn einde loopt, is dat steeds meer mensen wakker lijken te worden en zich deze vragen weer beginnen te stellen. In een gesprek met een aantal oudere Japanse collega's dat ik enige maanden geleden tijdens een bezoek aan Tokio had, liet de oudste deelnemer aan het gesprek, een vroegere japanse minister van gezondheid en emeritus-hoogleraar in de medische ethiek, zich het volgende ontvallen. 'Voor mij,' zei hij, 'is een langer leven niet alleen maar een langere gelegenheid om te genieten of je uit te leven. Hoe arrogant het misschien ook klinkt, ouder worden is voor mij vooral een kans om wijzer, om rijper te worden. Me bezig te kunnen houden met vragen waar ik vroeger al werkend niet aan toe kwam omdat ze niet nuttig zijn, omdat er geen ander antwoord op te geven is dan verwondering. Verwondering over dat ik hier was, over waarom ik hier was, over waarom ik tientallen jaren als een bezetene gewerkt heb. Was dat misschien een noodzakelijk stadium, noodzakelijk om te ontdekken wat ik kon, waar ik allemaal toe in staat was, op welke vragen ik zelf wel antwoorden kon verzinnen, welke zekerheden ik mezelf kon verschaffen? En zo vervolgens te kunnen gaan zien wat ik niet kan, waar toe ik niet in staat ben, op welke vragen ik geen antwoorden heb?'

Hier hield hij even stil, zuchtte diep alsof hij iets diep van binnen op moest halen en zei toen: 'Ik was 52 toen ik na een periode van ontzettend hard werken in een diepe depressie dook. Opeens begon ik me vragen te stellen over de zin van alles waar ik mee bezig was, mijn werk, mijn succes, mijn leven, hèt leven. Een diep ingrijpend gevoel van waardeloosheid, van twijfel nam bezit van me. Ik ging naar een dokter die me ziek verklaarde en pillen voorschreef. Evenals de dokter geloofde ook ik in die tijd dat ik ziek was en mijn zinloosheidsgedachten, mijn voortdurend vragen naar waarom, symptomen van de ziekte waren. Na zes maanden was ik weer de oude en harder aan het werk dan ooit te voren. Nog zes maanden later was ik minister.

Als ik nu terugkijk, word me duidelijk dat ik helemaal niet ziek was, dat mijn lichaam en geest terecht aan de noodrem trokken omdat ik het niet uit mezelf deed, me existentiële vragen opdrongen als 'what the hell are you doing?', 'waar ben je op weg naar toe?', 'en waarvoor?' En als ik al ziek was, dan was ik evenzeer ziek toen ik als een bezetene aan het werk was als toen ik in de depressie schoot. Wat voor mij geldt, geldt hoop ik voor heel Japan, voor heel de hooggeïndustrialiseerde wereld. Het wordt langzamerhand hoog tijd om terug te schakelen en het met elkaar eens te gaan hebben over de vraag 'Waarom?'

...olgende ...aak

door rob peters

De zielige witteboordcrimineel

Vijftien duizend harde Nederlandse florijnen plukte hij in drie jaar uit de staatskas.

Gewoon, door het invullen van een valse bewonersverklaring.

Het komt meer voor, naar het schijnt, maar de pakkans is niet zo groot.

Op papier is premiewoningbezitter Jozef (49) een witteboordcrimineel.

Een van die kennelijk nietsontziende profiteurs van de sociale verworvenheden van onze welvaartsmaatschappij.

Papier is geduldig.

De praktijk is zoals zo vaak, net even anders, meestal wat menselijker.

Ook politierechter mevrouw Van Dijk en officier van justitie en fraudekenner J. Laumen hebben snel door dat de soep niet zo heet gegeten wordt.

Ook al begint Jozef met de vergeet- en niet-gezien-smoes.

Een man, eenvoudig bezweken onder psychische en financiële druk.

Geen wonder. Zijn ziekte had hem zijn baan gekost.

In huis was hij nauwelijks te harden.

Ongeveer tegelijkertijd nam zijn Truus boos en teleurgesteld de kuierlatten en verdween hij zelf geknakt in de wao.

Pijnlijk als je van je vrouw en van je werk zo veel houdt, zegt hij.

De onkosten liepen in die moeilijke tijd gewoon door.

In die chaos 'vergat' Jozef graag te melden dat hijzelf geen bewoner meer was van de met een vette rijkspremie uitgeruste woning.

De huurpenningen en de Rijkspremie hielden hem tijdelijk overeind.

Nu is zijn vrouw godzijdank weer terug en ook lijkt er weer kans op werk...

Inmiddels is ook stevig terugbetaald aan de premieverstrekkende overheid, doet zijn advocate een duit in het zakje.

Jozef zit er intussen wat geslagen bij.

Officier van justitie Laumen haalt niet het onderste uit de kan.

Een eis van vier weken voorwaardelijke celstraf kan Jozef veel ellende besparen.

Rechter Van Dijk denkt even na en verklaart dan de dagvaarding nietig omdat er iets niet instaat.

Jozef sloft wat verwonderd de zaal uit.

Hij is géén witteboordcrimineel meer.

ander-zijds

Paspoort

DOOR PETER STIEKEMA

Tegenwoordig hoef je – als je tenminste van het blanke ras bent en er enigszins geciviliseerd uitziet – aan vrijwel geen enkele grens je paspoort te laten zien. Gelukkig toch, want het is maar net de vraag of je met een paspoort van vaderlandse makelij überhaupt wel tot enig buitenland kùnt worden toegelaten. Die documenten blijken namelijk maar niet te willen deugen. In 1988 werd een heuse parlementaire enquête gewijd aan het eerste bedrijf van de klucht die paspoortaffaire heet, toen het bedrijf KEP er niet in slaagde een fraudebestendig paspoort op de markt te brengen. Dat leverde een bijna-crisis op in het kabinet, waarbij uiteindelijk alleen minister Van Eekelen en staatssecretaris René van der Linden geslachtofferd werden. Het moet voor 'Os René' een hard gelag zijn dat zijn opvolgers het geen haar beter deden. Zo bezien zal hij zich in zijn politieke grafkelder, wat het Tweede-Kamergebouw in Den Haag voor hem toch in feite is, nog wel eens omdraaien. Een keer of tien per dag, dacht ik zo.

Maar goed, het nieuwe paspoort zou tot in de finesses worden geregeld, zo beloofde minister van Buitenlandse Zaken Hans van den Broek de Kamer op 22 september 1988. De enquêtecommissie vertrouwde hem kennelijk op zijn woord en had er vrede mee. Van die commissie hebben we nooit meer wat gehoord, waaruit eens te meer blijkt hoe betrekkelijk het nut is van een grootscheeps opgezet parlementair onderzoek. Iets dergelijks zal straks ongetwijfeld ook weer gebeuren met de IRT-enquête. Om dat te beweren hoef je bepaald niet bij Nostradamus in de leer te zijn geweest. Vanaf 1 november 1989 was er dan toch een nieuw paspoort verkrijgbaar, naar Europees model maar liefst. Het bekende zwarte vod had een nieuw rood jasje, maar fraudebestendig? Ho maar! Dat zou nog minstens enkele jaren op zich laten wachten, zo beloofde de verantwoordelijke bewindspersoon, wiens naam mij nu even is ontschoten.

Joh. Enschedé kreeg in augustus 1993 de opdracht het nieuwe, veilige paspoort en de (goedkopere) Europese reiskaart, bedoeld voor reizen binnen Europa, te maken. In april 1994 werden de eerste proefmodellen afgewezen. Reden: te fraudegevoelig. Maar in juni van dit jaar heette het nieuwe paspoort eindelijk klaar te zijn. „Het ding is goed en blijft goed," jubelde staatssecretaris De Graaff-Nauta begin augustus. Jammer, maar helaas. Begin november werd het nieuwe paspoort alweer gekeurd. Er kwam een kruis in voor en islamieten willen nu eenmaal niet met zo'n symbool op zak lopen. In een van oorsprong christelijk land wonen is tot daaraan toe, maar ook nog verplicht zijn met de kentekenen daarvan op zak te lopen, mooi niet dus. Wijzigen dan maar weer, hetgeen bij het CDA in verkeerde, om niet te zeggen onvruchtbare, aarde viel. Staatssecretaris Kohnstamm hield echter voet bij stuk, zodat hij op 1 december vol trots het nieuwe, min of meer fraudebestendige paspoort kon presenteren, dat hij – heel treffend – 'leuk' noemde.

Op dat moment wist hij echter niet half hoe leuk dat document wel is. Want nu zijn de Arubanen boos. Over twee weken is het paspoort, dat met deze voorgeschiedenis uitsluitend toegang tot de hel geeft, verkrijgbaar. Het zit tjokvol veiligheidsmaatregelen, die echter geen fouten voorkomen. De 28 visumpagina's geven in vogelvlucht een historisch overzicht van Nederland. Niet goed genoeg voor de gevolmachtigde minister van Aruba, Croes. Hij struikelde over de mededeling in het historisch overzicht dat het Koninkrijk der Nederlanden, na de onafhankelijkheid van Suriname in 1975, bestond uit Nederland en de Nederlandse Antillen. In de altijd gevoelige relaties binnen het koninkrijk wordt die feitelijke constatering uitgelegd als een ontkenning van de speciale status van Aruba.

Probleem is dat er inmiddels anderhalf miljoen exemplaren zijn gedrukt. Een nieuwe versie komt pas in 1996 van de persen. Benieuwd wat dat weer voor ellende met zich meebrengt. Uit heel dit gedoe wordt weer eens pijnlijk duidelijk, dat een klein land in de praktijk van alledag nog ... ... blijken ... tot ver in het ... vervolgd.)

KOOPZONDAG GELEEN

18 december van 12.00 tot 17.00 uur

Kerstkoopavonden

Dinsdag	**20 december**
9.00 - 21.00 uur	
Woensdag	**21 december**
9.00 - 21.00 uur	
Donderdag	**22 december**
9.00 - 21.00 uur	
Vrijdag	**23 december**
9.00 - 21.00 uur	

Op alle koopavonden gratis en bewaakt parkeren in parkeergarage

GELEEN PROMOTION

SITTARD - GÖTTGENS - BEEK

SITTARD

Kom naar de grootste Zuidlimburgse Opel-dealer. Dus: de grootste keuze (alle merken)
ACTIE: Nu autoleven lang geen APK-keuringskosten meer (auto's boven *f* 7.500,-).
Nu mogelijkheid tot 24 mnd. EXTRA garantie (auto's tot 5 jaar).

BEEK

Zondag 18 december in Sittard geopend van 12.00 - 16.00 uur

Mercedes 200 grijsmetallic, 1990 104.000 km sportvelgen getint glas alarm radio trekhaak

DEMO Omega 2.0i 16V GL	juni '94	**ANDERE MERKEN**	
Ascona Traveller 1.8	'88	Citroën AX 3-drs. 1.1i TGE	16.950,-
Corsa, 3-4-drs., 1.2 - 1.3	'86 t/m '94	Audi 80 4-drs.	19.950,-
Kadett station 2x	'90-'91	Renault 19 3-drs.	20.950,-
Kadett 3-4-5-drs.	'85-'91	Toyota Starlet	7.450,-
Astra station 1.6i GLS 2x	'92	Mazda 323 3-drs. LX	12.950,-
Astra 5-drs. 1.6i GT	'93	Ford Orion 4-drs. 1.6i CLX	17.950,-
Astra 3-4-drs. 1.4 - 1.6	'92 t/m '94	Mazda 323 F 1.6	21.950,-
Vectra 4-5-drs. 1.6i - 1.8	'90 t/m '94	Ford Escort 1.4 CL	11.950,-
Manta GSi, goud	'89	Volvo 443 automaat GL	23.950,-
Rekord 4-drs. 2.0 S	2950,-	VW Passat Variant	13.950,-

Wat kan Gottgens voor u doen: * leasing op maat * huurauto's * onderdelen * acc. * financiering * verzekeringen etc.
Haspelsestraat 20, Sittard Tel. 046-516565
Magazijn open ook 's zaterdags Sittard 10.00-12.30 uur Beek 10.00-12.00 uur
Weth. Sangersstraat 1 (bij Makado), Beek Tel. 046-375858

Originele kijk op keuken-kleuren?

ALNO inbouwkeukens zijn er in talloze, meer of minder gewaagde kleuren. ALNOPOP, bijvoorbeeld, is een echte trendy noviteit. Nog veel méér kleurrijk nieuws staat u te wachten als u bij de ALNO Select Dealer binnenstapt.

ALNO® Wereldklasse die u toekomt

Kellerhuis Keukens

Heerlen, Woonboulevard 1, In de Cramer 156, 6412 PM Heerlen, telefoon 045 - 754172
Geleen, Ringovenstraat 1, 6163 HJ Geleen, telefoon 046 - 747905

TOERKOOP REISBURO SWILLEMS

DE NIEUWE ZOMERGIDSEN LIGGEN VOOR U KLAAR

Vakantiebestemmingen vanaf Maastricht Airport: Kreta, Rhodos, Samos, Tunesië, Gran Canaria, Mallorca, Algarve, Malta.

Rijksweg Zuid 1D, Geleen, 046-753355.

Tempelplein 7a, Sittard, 046-526080

ER GAAT EEN WERELD VOOR U OPEN

De nieuwe zomergidsen zijn uit

Zondag 18 december zijn wij geopend van 13.00 tot 17.00 uur

Tot ziens op ons kantoor in Geleen

Manon, Maud, Lisan en Reinaldo

reisburo van hulst
het reisburo met ideeën
6161 GM GELEEN Markt 114 Tel. 046-749755

SCHMETZ sportshop

Opruiming ski-overalls **30** tot **50%** korting

A.S. ZONDAG 18 DEC. KOOPZONDAG 12.00-17.00 UUR NU 10% TOT 50% VOORDEEL

HAFKAMP
Mode voor mannen
Rijksweg Zuid 97b en c, telefoon 046-742033.

Riet & Rotanland

ruimt (nog steeds) **op!**

Grote collectie: geschenkartikelen - decoratiematerialen - rotanmeubelen - rietwerk

Nu: nieuwe collectie grenen meubelen van oud hout

MAURITSLAAN 120, GELEEN
TEL. 046-742668

Woninginrichting

DE ZON

Agnes Printhagenstraat 24, Geleen, telefoon 046-742311.

Op koopzondag

10% KORTING

op alle in voorraad zijnde artikelen.

Bij **inrichting** van uw flat, appartement of woning –met tapijt en gordijnen– worden uw **gordijnen GRATIS gemaakt,** wordt uw **tapijt** in kamers **GRATIS GELEGD.**

NIJSTEN Car en Home HiFi

staat voor audio op maat.

Voor in uw auto, of bij u thuis. Zelfbouw of kant en klaar.

Voor compromisloze High-End tot gewoon goed geluid.

NIJSTEN-ELECTRONICS
Rijksweg Noord 56, Geleen, tel. 046-745547

Djally *damesmode*

Annastraat Geleen 755652

LET OP! KNIP UIT!
Tegen inlevering van deze bon
25% korting op een gedeelte van onze collectie

Schoonheids-THALASSO-SALON

OLGA CLAASSEN

voor totaalkosmetik van man en vrouw

Nieuw in Nederland
BIO-PEELING

Bio-Peeling bestaat uit zuivere Chinese kruiden en phytoplankton. Het belangrijkste is dat de basiskruiden therapeutische eigenschappen hebben, en dit alles zonder bijwerking. Bio-Peeling wordt toegepast bij:

- gewone acne of iedere vorm van puistjes;
- vette huid met open poriën;
- acnelittekens of iedere andere vorm van littekens;
- sproeten en overmatige pigmentatie van de huid;
- verouderde huid;
- kleine rimpels.

Kom vrijblijvend kennismaken met onze vele behandelingsmethoden

- Ridolisis = behandeling tegen rimpels
- Myolift S = lifting voor uitgezakte spieren en rimpels
- Aroma-therapie
- Thalasso-therapie = onderwatermassage
- Reflexologie - Shiatzu-massage
- Elektrisch ontharen - Blend
- Body wrap = afslanken
- Medical magnetic
- Acne
- Speciale halsbehandelingen
- Complete herenlijn
- Behandeling tegen pigmentvlekken

Pastoor Schoenmaeckersstraat 44, Geleen/Lindenheuvel
Telefoon 046-747106

Op al onze

dames-, heren- en kinderschoenen

op koopzondag

20% korting

Schoenmode Jos van der Wouw
Markt 105, 6161 GN Geleen
Tel. 046-743730

Koopzondag 18 december starten wij met onze

grote Opruiming en **Korting** van 10 tot 50%

Uw MODEHUIS

BUNNEMEYER

Annastr. 36 – 6161 GZ Geleen
Tel. 046-742965

Een mislukte gifdrank

DOOR RUUD DE WIT

Elk werk van Hugo Claus blijft een verbazingwekkend en spraakmakend avontuur. Alleen, het waarlijk schokkende is er bij deze inmiddels 65-jarige bijna-nestor van de Vlaams-Nederlandse literatuur wel af. Wie zijn hele leven heeft geprobeerd te chargeren en tegen zere benen te schoppen, moet er rekening mee houden dat men daar toch aan gewend raakt en de schouders ophaalt.

Het is dus niet vreemd, dat Vlaanderen niet echt verontwaardigd of gepikeerd heeft gereageerd op het verschijnen van 'Belladonna, scènes uit het leven in de provincie'. In deze roman van precies 350 pagina's rekent Claus op een weinig subtiele manier af met de Vlaamse cultuur en politiek. Ministers, andere politici, cultuurdragers, schilders, toneelspelers, filmproducenten en schrijvers, niemand ontkomt aan de gram en satire van Claus' speelse pen, die echter ook heel vaak uitschiet.

Zelfs de Belgische koninklijke familie ontsnapt niet aan de spot van Claus. De schrijver laat een niet bij naam genoemde 'prins' met twee vingers tegelijk in de neus pulken. Ook vechten de koning en diens vrouw in Belladonna een echtelijke vete uit over de belangstelling van de eerste voor vrouwelijke schoon. 'Jij vindt iets esthetisch gezien in alles wat een kut heeft', laat Claus de vrouw van de koning in krom(?) Nederlands zeggen.

Dit alles laat de Vlamingen dus onberoerd. Het lijkt er zelfs op, dat de Belgen voor het eerst massaal de boekwinkel binnenstormen om een nieuwe Claus aan te schaffen. Daar hebben ongetwijfeld de talrijke tv- en krante-interviews toe bijgedragen die deze Vlaming met een Hollands hart de afgelopen maand heeft gegeven om zijn laatste werk te promoten. Misschien herkennen de Vlamingen in deze sleutelroman - want dat is Belladonna ook - wel zoveel bekende personen, dat ze thuis op bank nog eens lekker willen nagniffelen.

Hoofdpersoon in Belladonna is de uitdijende en altijd etende exdichter en museumconservator Axel den Dooven. Die raakt bij toeval betrokken bij het schrijven van een scenario voor een nieuwe Vlaamse produktie, een historische film over het leven van de schilder Pieter Breughel ('Let wel, de oude Breughel, er is er nog een andere, die is het dus beslist niet, maak dat duidelijk want de lezers lezen niet altijd aandachtig.').

Deze Axel - die qua leeftijd, optreden en verschijning wel wat weg heeft van Claus - heeft ooit als student iemand een plezier gedaan om hem door het eindexamen van de filmacademie heen te loodsen. Dat deed hij door een scenario over Breughel te schrijven.

Vele jaren later komt dit eindexamenwerkje via via in handen van de filmproducent Walter Oorslag, die juist op zoek is naar materiaal voor een nieuwe Vlaamse superproductie. Een ander project van Oorslag, de verfilming van Villa des Roses ('te weinig Vlaams'!) van Willem Elsschot gaat namelijk onverwacht niet door.

Een bonte rij van personen en van sex zwangere gebeurtenissen passeert vervolgens de revue tot het moment dat Breughel in première gaat. Zoals Herman Grootaers ('what is in the name?'), de hoofdrolspeler uit de film Breughel, die alcoholist is, door zijn vrouw het huis uit wordt gezet, bij Axel intrekt en met diens tweede vrouw Claire de liefde bedrijft. Of Axels zoon Just, die zijn vader minacht en wiens vrouw Caroline openlijk en ordinair verliefd is op haar schoonvader.

Van Dooven, die dit alles als een ware tragische held ondergaat, moet uiteindelijk flink boeten en wordt door het soms walgelijke Vlaamse establishment even hard onderuit gehaald, als hij zelf probeert hen van achteren tegen de schenen te trappen. Hij neemt dan ook ten einde raad wat belladonna in, een extract van de wolfskers, dat Grootaers op diens kamer heeft achtergelaten en dat gebruikt wordt om de pupillen van de ogen te vergroten. Bij Axel heeft dat oneigenlijk gebruik van het gif de uitwerking dat hij gaat hallucineren en braken; het boek eindigt in soms apocalyptische visioenen, waar geen touw aan vast te knopen is.

Belladonna is als satire een mislukte roman, wat overigens niet inhoudt, dat het niet de moeite waard is om het te lezen. Claus heeft de pagina's vol vaart en met waarschijnlijk een brede grimlach opgetikt, maar is gestruikeld over zijn extreme drang om eens en voorgoed af te rekenen met zijn geboorteland.

Ergens in het boek maakt Claus, die zich af en toe ook als alwetende verteller manifesteert, de opmerking: 'Ook daarvan afblijven met uw al te nieuwsgierige tengels, lezer!' Dat advies moet dus niet worden opgevolgd. Belladonna is zeker geen meesterwerk, maar ook een mislukt gifdrankje kan de moeite van het innemen waard zijn. Je gaat er hoogstens van braken.

Hugo Claus, Belladonna, Scènes uit het leven in de provincie. Uitgeverij De Bezige Bij, f 39,50.

● *Hugo Claus.* Archieffoto: KIPPA

Nix nieuws onder de zon

DOOR EMILE HOLLMAN

Het blijft wachten op een nieuwe roman van Gerard Reve. Sinds 1988 ('Bezorgde Ouders') houdt hij zijn schare fans zoet met optredens, columns en brieven. Na de brieven aan zijn lijfarts Jan Groothuyse en de 'Brieven van een aardappeleter' liggen nu de brieven aan de astrologe en publiciste Josine Meyer in de boekwinkel voor de somma van zestig gulden. Aangezien de grote Volksschrijver zelf in deze brieven voortdurend de prijzen van allerlei artikelen niet verzuimt te noemen, en met verve zijn budget bewaakt, lijkt het me geoorloofd even stil te staan bij de kostprijs van dit boek. Natuurlijk gunnen we de grote schrijver een fijn jaarinkomen maar de eerste 339 bladzijden van dit boek werden in 1981 al eens uitgegeven bij Van Oorschot. Zij die dit werk toen hebben aangeschaft, betalen nu dus zestig piek voor 75 brieven, geschreven tussen 1976 en 1982. Reve zelf schrijft ergens aan Josine: 'Geld bewaren is weggooien, met de huidige inflaatsie'.

Niettemin kun je je afvragen waarom Van Oorschot indertijd niet enkele maanden heeft gewacht en een omvangrijker bundel heeft uitgegeven. Of waarom in deze bundel niet alle brieven aan haar zijn opgenomen, want Josine M. stierf in 1991.

De brieven van Reve zijn stilistisch zonder meer groots. In november 1977 merkt hij op dat de overeenkomst tussen hem en Flaubert steeds frappanter wordt. Zeker, beiden zijn voortreffelijke briefschrijvers en notoire kankeraars, alleen is Reve tegelijk ook een zeurpiet, een schreeuwlelijk en overdrijft hij soms zo moedwillig dat ik hem moeilijk serieus kan nemen. Maar zijn uiteenzettingen over religie en literatuur zijn onnavolgbaar. Bovendien is zijn brievenboek aan Simon Carmiggelt bijvoorbeeld het meest komische boek dat in de Nederlandse literatuur is te vinden.

Het probleem is alleen dat Reve in zijn boeken en brieven zoveel over zijn huishoudelijke sores meedeelt, dat je het gevoel hebt veel al eens eerder te hebben gelezen. De verhalen over de werkzaamheden aan zijn woning en werkvertrekken in Frankrijk, komen me ondertussen de neus uit. Zijn religieuze beschouwingen kennen we ook al uit en te na.

Over de periode tussen het begin van 'Bezorgde Ouders' en zijn verhuizing naar het Belgische Machelen, weten we geen fluit. Je kunt er donder op zeggen dat de brieven uit die tijd nog zullen verschijnen, al was het maar omdat Reves schoorsteen 'ook moet roken'. De brieven aan Josine M. zijn gewoon ouwe koek. Soms zelfs heb je aan dit omvangrijke brievenboek niet eens genoeg om een behoorlijk beeld te krijgen van deze of gene situatie. Wanneer de Volksschrijver bijvoorbeeld een Française na een verkeersakkefietje op haar hoofd timmert, schrijft hij wel over gevolgen van dat incident, maar niet wat er nu precies is voorgevallen. De noten verwijzen dan doodleuk naar de brieven aan Jan Groothuyse.

Volgens Reve moet iedereen die de moeite neemt zich in de astrologie te verdiepen, de geldigheid ervan erkennen, zeker waar het de geboortehoroscoop betreft. En dus vraagt Reve ruim twintig jaar lang de zusjes M. om astrologische adviezen. Al hadden ze 'geen belangstelling voor kunst of religie, al deden ze wel een beetje aan Aziatische groenzoeterij van 'swami's', alsof er geen godsdienst van eigen bodem bestond, zoals het katholicisme, om maar iets te noemen.'

Hij vraagt hen zijn overleden broertje te wichelen, wil weten wanneer hij het beste kan drinken, kan reizen. Hij vraagt om een gunstige datum voor het Ezeltjesproces en verstrekt gegevens over de president en de directeur-generaal. Hij wil weten hoe de sterren denken over de vorm van zijn nieuwe boek, vraagt een 'spoedhoroscopatie' over een 17-jarige jongen. Later vraagt hij Josine of ze kwaad was over zijn poging tot misbruik van de planeetkunde ten behoeve van zijn ontuchtige begeerten. En Josien de planeten maar consulteren. Ze trekt zelfs een horoscoop over de genoemde vrouw die van Reve enkele meppen kreeg. Maar of Reve al die adviezen ook daadwerkelijk ter harte neemt, wordt niet duidelijk. Al schrijft hij van wel.

Verder gaat dit brievenboek over de dood en de liefde, Teigetje, Tijger en de andere prinsjes, de drank en de pillen, zijn onroerend goed en homoseksualiteit, de literatuur en de kwaaltjes, de media en zijn reizen, Van Oorschot en Polak. Nix nieuws onder de zon. Een boek voor de verzamelaar.

Gerard Reve, 'Brieven aan Josine M. 1959-1982'. Uitgeverij Veen, f59,50.

Negen ongelijksoortige verhalen

● *Salman Rushdie.* Archieffoto: EPA

DOOR SANTE BRUN

Salman Rushdie blijft aangeslagen door de gevolgen van de fatwa die tegen hem werd uitgesproken wegens enkele door religieuze fanatici uit hun verband gerukte en opzettelijk verkeerd begrepen passages van 'The Satanic Verses'. Het begint er naar uit te zien dat dat boek wel eens de laatste roman van deze grootste Britse levende schrijver geweest zou kunnen zijn. 'The Satanic Verses' vond ik trouwens lang niet zijn grootste boek: 'The Midnight Children' en 'Shame', uit het begin van de jaren tachtig, vormen samen zijn belangrijkste werk.

Dat wordt nog weer eens benadrukt door de magerte van het boekje met verhalen dat dit jaar uitkwam. Het is na het korte sprookjesboek over 'Haroen en de Zee van Verhalen' zijn enige fictie sinds de rel rond 'The Satanic Verses'. Rushdie heeft intussen wel enig polemisch werk het licht doen zien, recensies en essays. Maar geen fictie van enige betekenis.

'Oost, West' bevat een negental verhalen. Rushdie heeft zich al vaker verzet tegen indeling in de categorie 'in Engeland wonend Indiaas schrijver', maar het moet me van het hart dat toch de eerste drie verhalen, de puur Indiase dus, de mooiste van het boek zijn. Rushdie kent de sfeer door en door en kan er sprookjesachtig fraai over schrijven. Het eerste verhaal heeft nog de cynische abruptheid van een verhaal dat hoort tot de Westeuropese literatuur, de twee die volgen zijn echt van die sprookjes uit 1001 Nacht waarin Rushdie eenvoudigweg een grootmeester is. Dat geldt met name voor 'Het haar van de profeet' (fout vertaald: moet zijn 'De haar van de profeet') waarin het bloed als vanouds vrolijk en dichterlijk in het rond spat, als op een oude Indiase miniatuur.

De meeste moeite heb ik trouwens gehad met het verhaal 'Yorick'; het is een soort pastiche op Laurence Sterne's boek 'Het Leven en de Opvattingen van de Heer Tristram Shandy', een verschrikkelijk pedant vertoon van ongesorteerde kennis uit de achttiende eeuw. Yorick is niet alleen de naam waaronder dominee Sterne ooit zijn prekerf publiceerde, zo het ook de (overleden) nar in Shakespeare's 'Hamlet'. Rushdie veronderstelt dat feit bekend; aan het eind komt de ontknoping: Yorick is de voorvader van 'schrijver dezes', met als 'voornaamste zwakheid' 'een bepaald soort Verhaal te vertellen, waar geleerden de termen *primatisch* en *caulisch* voor hebben gedacht. En precies zo'n APEKOOL-verhaal loopt met deze bekentenis finaal ten einde', luiden de laatste zinnen van het stuk.

Het laatste deel van het boek is geen verhaal, maar een authentiek stuk autobiografie, waarin Rushdie vertelt hoe hij als kind, tot zijn emigratie naar Pakistan, in Londen woonde in een flatgebouw waarvan de portier de schaakgrootmeester Mecir blijkt te zijn. Vooral uit dit verhaal blijkt weer eens hoe Rushdie bezig wordt gehouden door de vraag, waar hij eigenlijk thuishoort; hoewel hij bij herhaling vlammend heeft betoogd een 'gewone' Engelse schrijver te zijn, is hij in dit stuk vooral de Indiase jongen, die zich Brits voelt en toch niet, die zich Indiaas voelt en toch niet.

Het vergt niet veel meer dan een middag om de negen stukken te lezen. En al is het niet veel, het is toch altijd beter dan niets van Salman Rushdie, een van de meest begenadigde auteurs van onze tijd.

Salman Rushdie, 'Oost, West'. Uitgeverij Contact, f34,90.

De bestaanswanhoop van Van Kooten

DOOR SANTE BRUN

Het verbaast me iedere keer weer hoe klein Nederland eigenlijk is. De meest recente gelegenheid was, toen ik het stukje 'Lieve Simon' las in 'Meer dan alle modermismen' van Kees van Kooten. De auteur schreef het op de avond van het overlijden van Simon Carmiggelt, en het is een van de nieuwe stukjes in deze handzame uitgave van De Bezige Bij, mooi ingebonden en ook nog beneden de dertig gulden. (Dat mag ook wel, want strikt genomen zijn maar 34 van de 115 stukjes nieuw; wie al die jaren heeft kunnen wachten met iets van Van Kooten te kopen, die krijgt achteraf gelijk. Anderen zitten met dubbele boeken.)

Maar in dat stukje dus, misschien niet toevallig op dezelfde manier aangeheven als veel van de brieven die Gerard Reve aan Carmiggelt zond, schrijft Van Kooten waarom hij soms 'u' zegt tegen Carmiggelt: misschien deed die dat, op zijn beurt, ook wel tegen Willem Elsschot.

Ik bedoel maar: in Nederland is het heel eenvoudig in een kort alineaatje drie of vier van de meest sfeerbepalende Nederlandse schrijvers op ongedwongen wijze samen te noemen - al hebben ze elkaar alle vier net niet persoonlijk gekend. Neem er nog bij dat Van Kooten ook De Bie nog noemt in hetzelfde stukje (hij bezocht zijn collega juist op het moment dat het bericht van Carmiggelts overlijden kwam), benevens een kleine sortering cabaretiers, nieuwslezers en andere bekende Nederlanders, en je beseft helemaal hoe comfortabel klein het clubje is dat je moet kennen om een beetje bij te zijn. Ik vind dat uiteraard een beetje benauwend (dat moet, in dat kringetje) maar tevens ook wel prettig.

Teruglezend wat ik hierboven geschreven heb, merk ik tevens dat de stijl van Van Kooten ontzettend aanstekelijk werkt - 'aangeheven', 'samennoemen', 'dat moet, in dat kringetje' - en daar komt de vraag boven die de laatste weken onvermijdelijk is geworden: is het intussen niet ontzettend camp om nog een fan te zijn van Kees van Kooten, auteur? Kees van Kooten satiricus, Kees van Kooten acteur vooral, ze zijn de besten die we in Nederland hebben, ze kunnen echt alles. Maar als je een groot deel van het complete oeuvre van deze brave huisvader, die op milde toon zijn gezin, zijn vrienden en vooral zichzelf in het ootje neemt, op een grauwe zondag in december doorneemt, vind je hem aan het eind dan nog altijd even goed? Is het nog wel smaakvol dat goed te vinden?

Want eigenlijk heeft hij maar één thema: de autobiografie van een heel erge doorsnee Hollandse vader, gek op zijn vrouw, sentimenteel over zijn kinderen, sportgek, aandoenlijk hanig, op het heroïsche af. Het is altijd dezelfde rol. Nooit eens Koos Koets (nou ja, in twee geïsoleerde stukjes) nooit eens Ralph Ternauw, nooit eens Cor van der Laak (nou ja, soms, een beetje), nooit de Vieze Man, Carla van Putten, Koosje Veenendaal, ir. Oosting of wethouder Hekking. Om maar te zwijgen van dr. Clavan of Mehmet Pamuk. Nee, in zijn geschriften is het altijd Kees van Kooten en zijn hele kleine kringetje die voorwerp zijn van zachtaardige analyse.

De zelf-ironie, de constante factor, daar blijf ik ondanks alles op vallen, net als op de mensbeschouwing in de traditie van Simon Carmiggelt, vaak beter geobserveerd dan het grote voorbeeld vermocht. Maar Carmiggelt impliceerde een veel grotere tragiek - dat zie je bij Van Kooten maar een enkele keer, als hij zich laat ontvallen: '...zijn eigen bestaanswanhoop houdt hij aardig in de hand.' Van die bestaanswanhoop lees je verder niets in het hele boek; daaruit blijkt maar weer, dat ook deze auteur zijn hele hebben en houden op tafel lijkt te leggen, maar vermoedelijk toch het belangrijkste voor zichzelf houdt. Of voor een ander boek. Een heel ander boek, dan wel.

Kees van Kooten, 'Meer dan alle modermismen'. Uitgeverij De Bezige Bij, f29.50

Kort geboekt

DOOR ROB MOLIN

'Gedicht en omgedicht' is de titel van een lijvige bloemlezing uit dertig jaar wereldpoëzie (1960-1990) in de vertaling van Vlamingen. Paul Claes en Frans Denissen wijzen in hun inleiding op een dertig jaar eerder verschenen soortgelijke uitgave waarin vertalingen uit een veel ruimere periode werden samengebracht. Beiden spreken de wat zelfingenomen hoop uit, dat hun boek zal bewerkstelligen, dat 'de standaard voor vertalingen wat opgetrokken wordt.' Niettemin bevat deze bloemlezing voorbeeldig vertaalde teksten van Benn, Eluard, Hölderlin en Verlaine, mooi uitgegeven door het Gentse poëziecentrum, dat zich ten doel heeft gesteld de belangstelling voor de dichtkunst in Vlaanderen te bevorderen. (Poeziecentrum, f 29,50)

Een onderzoek naar het tot stand komen van oordelen in de Nederlandse literatuurkritiek werd gedaan door Susanne Janssen. Eén van de belangrijkste conclusies van 'In het licht van de kritiek' is wel het feit dat dagbladrecensenten zich onbewust laten beïnvloeden door onder meer de algemeen geldende opvatting over de auteur en de reputatie van diens uitgeverij. De recensent zal zich er wel voor wachten om bij herhaling afwijkende visies te geven, omdat zijn betrouwbaarheid als beoordelaar van literatuur in twijfel zou kunnen worden getrokken en zijn positie als criticus op het spel komt te staan, zo meent Susanne Janssen. Een boek dat liefhebbers van literatuur niet ongelezen mogen laten. (Verloren, f 49,50)

Giel Heijmans uit Nederweert is voor zijn gedichtenbundel 'Eerbied voor het leven' uitgegaan van de stelling, dat er leven na de dood is. Hij beteugelt zo de angst voor het einde en niet in de laatste plaats leidt het zich door deze persoonlijke visie leiden ten aanzien van zijn houding tegenover medemens en natuur. Onder anderen Albert Schweitzer heeft hem geïnspireerd tot blijmoedige en naïeve gedichten, die op literaire waarde gelukkig geen aanspraak maken. Op elke linkerbladzijde vinden we één langer en op elke rechterpagina één kort vers, bijvoorbeeld op p. 43: 'Mijn dood is gestorven/ Mijn leven leeft op/ Nu zal 'k gaan zorgen/ Dat ik me ontpop.' (De koofschep, f 15)

Een aardig verhaal voor kinderen is van de hand van Anneke Kool-Franssen. Zij laat een klein glazen mannetje een aantal avonturen beleven, nadat hij uit een huis vol mensen waar hij gevangen werd gehouden, ontsnapt is. In zijn eenzaamheid en vragen naar de herkomst van zijn bestaan dat onder de gebeurtenissen schuilt, zal menig kind iets van zichzelf ontdekken. En dat is een kenmerk van het goede jeugdboek. (Excalibur Press, f 12,95)

Niet minder boeiend zijn twee boeken voor lezers van negen jaar en ouder over de bokkerijders, die stelend en moordend in de achttiende eeuw door grote delen van Zuid-Limburg trokken. Leo Janissen heeft in twee delen, 'Sporen naar Bokkerijders' en 'Bokkerijders door de nacht', avonturen gesponnen rond de jongen Wijnand, de zoon van een veerman en tevens kapitein van de schutterij. Beiden verzetten zich met hun dorpsgenoten met wisselend succes tegen de gewiekste dieven en moordenaars. Janissen situeert de spannende verwikkelingen tegen een op de werkelijkheid gebaseerde historische achtergrond, waarmee hij voor kinderen (maar ook voor volwassen lezers) een speelse geschiedenisles geeft en het aangename met het nuttige verenigt. (Kok Educatief, f 15,90 per deel)

Ton Groenestein schreef een misdaadroman die tot het laatste moment spannend blijft, vlot en onderhoudend geschreven is en opvalt door veelzeggende beknoptheid. In 'Drift' voert de schrijver verschillende figuren ten tonele, die allen op de een of andere manier betrokken zijn bij de moord op een beeldschoon negentienjarig meisje tijdens een hete zomer. Groenestein verlegt het vertelstandpunt telkens, zodat een gevarieerde belichting van ieders betrokkenheid bij de misdaad ontstaat. En passant rijst uit realistische beschrijvingen een levensecht beeld op van diverse milieus in de moderne samenleving en van typische vertegenwoordigers daarvan als een motorfanaat en een keurige wethouder. (De vleermuis, f 27,50)

In de krant van 31 december blikken Limburgse schrijvers terug op de literatuur van het afgelopen jaar.

SCORPIO

DE GEKKENLIJN

YAACK - ROBERT WUYTS

WAS IE ZO UITGEPUT?

NEE TOCH, HIJ KAN NOG BEHOORLIJK RENNEN!

NU IS DE MAAT VOL!

BINNEN HET KWARTIER HAD IK M'N SPULLEN BIJEEN GEPAKT!

MET 'N BEETJE GELUK KOM IK BASIL MC CLOUD WEL OP 'T SPOOR.

AAN 'T WERK EN VLUG WAT!

DAGENLANG VOLGDE IK EEN EEUWENOUDE OLIFANTSROUTE DIE MC CLOUD VOOR ME HAD UITGESTIPPELD.

BIEBEL

IKKE

HELP! IK VERDRINK! ...

HULP!? ...

AARGBL ...

?!

IK KAN NIET ZWEMMEN! ...

HULP?!

HELP AAABLUB ...

HELP?! ...

STILTEEUH!

?

!

!

?

?

TROMMEL ROMMEL BAF

POBBE POBBE BAF

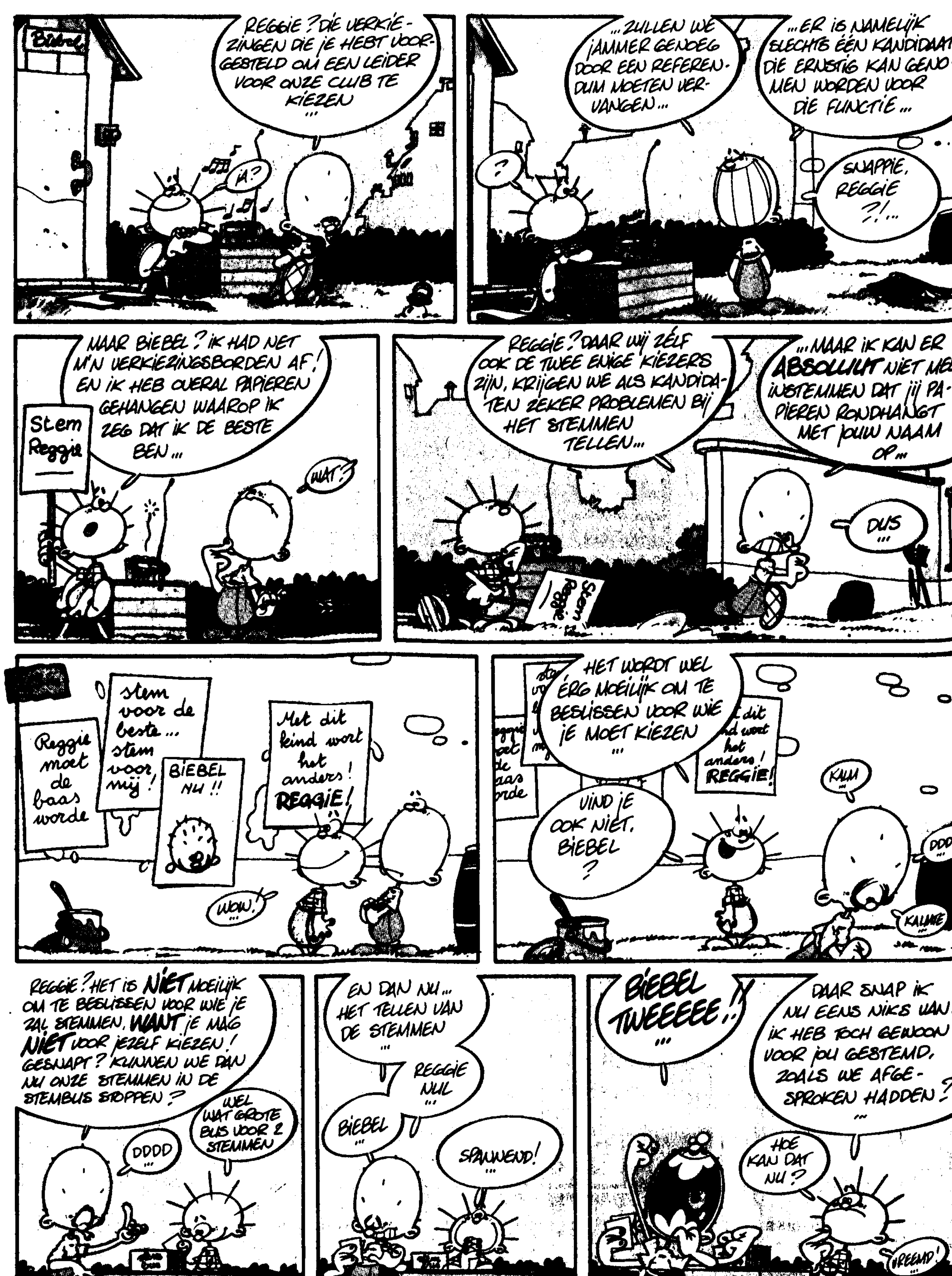
GOED!

WIE VERDRONK HIER EERST?!

VINGER OPSTEKEN! ...

BLUB

?

imburgs agblad egionaal

aterdag 17 december 1994 — Pagina 13

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Burgemeester Pleumeekers: 'Voortzetting is zinvol'

Ordebevel: 439 aanhoudingen

Van onze verslaggever

EERLEN - De Heerlense politie heeft sinds half september, en het openbare ordebevel van kracht werd, 439 mensen aangehouden. Burgemeester Jef Pleumeekers acht voortzetting an het ordebevel in de strijd tegen de drugsoverlast zinvol. ij heeft het bevel opnieuw met een maand verlengd.

et openbare ordebevel biedt de olitie de mogelijkheid om mensen e naar verwachting voor overlast aan zorgen zonodig buiten de adsgrenzen te zetten.

e maatregel is met name bedoeld m de overlast van drugsdealers ond het station in te perken. Beende dealers krijgen onmiddellijk et dringende verzoek de stad te erlaten. Weigeren ze dat, dan zet e politie hen over de gemeenteens.

an de 439 gearresteerden kwamen r elf in een politiecel terecht. De eeste personen (57 procent) zijn fkomstig uit Heerlen en omgeving. uim 16 procent komt uit het buienland, vooral Duitsland.

e politie heeft tot nu toe in 157 gellen bekeuringen uitgedeeld op rond van het openbare ordebevel. n de meeste gevallen ging het om ensen die het bevel negeerden.

Daarnaast werd in 94 gevallen een proces-verbaal uitgedeeld dat geen betrekking had op het ordebevel.

In de praktijk kwam het trouwens slechts in een beperkt aantal gevallen tot een bekeuring. Het zogeheten Octopus Plus-team van de politie moest veel vaker in actie komen. Sinds september zijn in totaal 1432 keer meldingen van politie-optreden genoteerd.

In 797 gevallen betrof dat een voorval op het gebied van openbare orde, 95 keer werd waarschuwend of bekeurend opgetreden wegens prostitutie en 289 keer was de Opiumwet aanleiding om in actie te komen.

De afgelopen drie maanden kreeg de Heerlense politie assistentie van korpsen uit heel Zuid-Limburg. Daar komt nu een einde aan. Er volgt alleen nog assistentie uit de buurgemeenten Brunssum, Onderbanken, Voerendaal en Nuth.

Speciaal BTW-tarief carnavalsverenigingen

EN HAAG - Carnavalsverenigingen kunnen binnenkort op een eenoudiger manier omzetbelasting erekenen en afdragen. Belastingspecteurs in Limburg en Brabant aan een speciaal omzetbelastingercentage berekenen. Dat vaste arief voor carnavalsverenigingen ervangt het verlaagde en het norale BTW-tarief. Dat heeft staatsecretaris Willem Vermeend van inanciën laten weten in antwoord op vragen van Tweede Kamerlid Jos van Rey. Het Kamerlid had gevraagd om één enkel belastingtarief van 11,11 procent op de omzet.

Carnavalsverenigingen hebben geklaagd over de omslachtige manier waarop het totale BTW-bedrag nu moet worden berekend. Op het ogenblik worden eetwaren en frisdranken belast naar het verlaagde tarief terwijl voor bier en wijn het normale BTW-tarief geldt.

Herstelde buizerds weer vrijgelaten

DOOR MARIEKE VERHAAR

EERBEEK - De familie Erkens it Neerbeek heeft gisteren twee ieke buizerds na een revalidatieperiode weer in vrijheid gesteld. Een uizerd was ergens tegenaan gevlogen, de andere was vergiftigd. Na nkele weken rust in de opvang bij o en Philomene Erkens zijn de dieren voldoende hersteld om weer terug te keren in de natuur.

e vergiftigde buizerd is gevonden ij de stort in Grijzegrubben, bij uth. „Er zijn wel twintig dode vogels gevonden en een akker vol met ergiftigd graan. Toen de politie ler kwam kijken was het veld omgeploegd," vertelt Jo Erkens.

rkens, leraar Frans en voorzitter an de in 1983 opgerichte Werkroep Roofvogelbescherming Limurg, vangt jaarlijks zo'n 200 zieke oofvogels op. Daaronder veel roofogels zoals uilen en torenvalken.

Meestal zijn dat vergiftigde vogels, gevonden nestjongen, verkeersslachtoffers of roofvogels die, in de jacht op hun prooi, in het prikkeldraad vlogen.

Hoewel de roofvogelliefhebber redelijk tevreden is over de huidige roofvogelstand, worden veel nesten van buizerds en haviken volgens hem nog steeds bewust verstoord. „Met het bestuur van de jagersvereniging KNJV hebben we goede contacten. Met de postduivenhouders is dat echter veel moeilijker." Vorig jaar werden nog 25 nesten van haviken bewust verstoord.

Zie verder pagina 15
● **'Bewuste vervolging havikken en buizerds'**

Ruim 1500 kilo vuurwerk aangetroffen

BRUNSSUM - Een partij van 1500 kilo verschillende soorten vuurwerk is gisteren in Brunssum in beslag genomen. De politie trof vijfhonderd kilo vuurwerk aan in een woning. De 33-jarige bewoner vertelde spontaan dat hij ook nog vuurwerk in een garagebox van een vriend had opgeslagen. Daar werd nog eens duizend kilo vuurwerk aangetroffen. Het vuurwerk is weggebracht naar de Dienst der Domeinen waar het zal worden vernietigd.

Zie verder pagina 19
● **Nederland knalt er al lustig op los**

● *De vernielde poppen in de kerststal aan de Hovenstraat in Landgraaf.* Foto: FRANS RADE

Poppen kerststal Waubach onthoofd

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF - De Jozef, Maria, en Jezus-beeldjes van een kerststal aan de Hovenstraat in Ubach over Worms zijn door vandalen onthoofd. De afgehakte hoofden werden vervolgens in de handen van de poppen gelegd. Secretaris John Kölgens van de winkeliersvereniging, die de stal heeft geplaatst, is 'ontzet door de lugubere daad'. „Hier wordt je gewoon akelig van, dit overstijgt de noemer vernielzucht."

De kribbe werd woensdag geplaatst in de tuin van het oude gemeentehuis in het Landgraafse kerkdorp. Leden van de winkeliersvereniging hebben de poppen zelf gemaakt van tempex en verschillende soorten stof. Volgens Kölgens zijn de figuren donderdagnacht vernield, amper drie dagen na de plaatsing. „Woensdagavond was alles nog in orde, dat heb ik met eigen ogen gezien. En nu dit, bah." De hoogte van de schade is nog onduidelijk. Kölgens: „De poppen zijn in ieder geval moeilijk te repareren, omdat ze uit een stuk zijn gemaakt." Het is niet zeker dat de vereniging de figuren nog voor de kerst kan maken.

Heerlen: eindelijk duidelijkheid

HEERLEN - „We zijn blij dat we nu eindelijk wat meer duidelijkheid hebben gekregen." Dat is de reactie van Richard Pisters, voorlichter van de gemeente Heerlen, ten aanzien van het Duitse vonnis inzake het betalen van boetes voor fout parkeren in Nederland.

Het Amtsgerichtshof in Münster besloot niet mee te werken aan de inning van die boetes, omdat het om een belasting gaat. Voor de Heerlense politie heeft het dus weinig zin meer om Duitse foutparkeerders te bekeuren. Pisters: „Eigenlijk gaven dit soort situaties altijd al problemen. Het was erg onduidelijk. Maar we willen eerst de volledige uitspraak zien en wachten een eventueel hoger beroep af. Dan beraden we ons op de nieuwe situatie."

Overigens dwingt de Nederlandse justitie Nederlanders wél hun boetes in het buitenland te voldoen.

Militairen zaten tussen asbest

HAELEN - Enkele tientallen dienstplichten hebben vorige maand drie dagen lang een oefening gehad in een met asbest vervuilde oude steenfabriek in Haelen. Dit blijkt uit monsters die de Vereniging Van Dienstplichtige Militairen (VVDM) in de fabriek genomen heeft, na een seintje van een dienstplichtig soldaat.

De soldaten hebben de vervallen fabriek aangeveegd, hebben er geslapen en maakten er hun wapens schoon. De gemeente Haelen weigerde in eerste instantie de lokatie af te sluiten, maar deed dit toch toen bleek dat kinderen de oude steenfabriek vaak als speelterrein gebruikten.

De VVDM eist dat Defensie onderzoekt wie er allemaal op de asbestlokatie zijn geweest tijdens oefeningen. De vereniging wil de eventuele schade verhalen op Defensie, want die is verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden van de militairen.

Stenen op, werk ligt stil

HEERLEN - De opknapbeurt van het Heerlense winkelgebied ligt al een paar dagen stil. Volgens de gemeente wegens gebrek aan stenen.

Aannemer Heidemij begon een paar weken geleden met het vervangen van de bestrating op de Bongerd. Er werd een breed klinkerpad aangelegd, maar vier dagen geleden stokte het werk.

„Er is vandaag in België gekeken voor nieuwe stenen," laat de gemeente Heerlen weten. „Met een beetje geluk kan volgende week verder gewerkt worden." Hoe het stenentekort kon ontstaan, blijft onduidelijk. Bij de Heidemij wilde niemand reageren op het voorval. „We hebben geen zin in publiciteit."

Voor miljoen aan sigaretten gestolen

VENLO - De politie in het district Venlo is een grootscheeps onderzoek gestart naar de diefstal van een vrachtwagencombinatie, die was geladen met sigaretten ter waarde van ongeveer een miljoen gulden. De gestolen truck met oplegger werd maandag, enkele uren na de diefstal, uitgebrand en leeg aangetroffen in Antwerpen. De verzekeringsmaatschappij heeft een beloning uitgeloofd van maximaal vijftig mille voor de tip, die leidt naar de oplossing van dit misdrijf.

Ontslagaanvragen confectie-atelier

SUSTEREN - De directie van Storko Fashion in Susteren heeft gisteren ontslag aangevraagd voor 28 van de in totaal 120 personeelsleden. De kantonrechter in Sittard zal zich er binnenkort over uitspreken of de aanvraag wordt goedgekeurd. Net als vele andere confectie-ateliers, heeft ook Storko te maken met concurrerende prijzen in landen als Hongarije, Polen en Turkije of met oneerlijke concurrentie als gevolg van illegale naaiateliers. Volgens mr. Keulers, curator in een faillissement van het Sittardse Deco Tricot, zijn de salarissen in die zogenoemde lage-lonen-landen vaak zes keer zo laag als in Nederland. Deco Tricot is vorige week failliet verklaard en voor zestig personeelsleden is toen ontslag aangevraagd en verkregen.

Campagne tegen Oostwestbaan

BEEK - De Vereniging Geen Uitbreiding Vliegveld Beek start volgende week een campagne, die gericht is tegen de mogelijke uitbreiding van vliegveld Beek met een Oost-westbaan. Slogan is 'Als de overheid haar zin krijgt, hangt ons in Zuid-Limburg niet veel goeds boven het hoofd'. Advertenties in dag- en weekbladen moeten de 30.000 mensen die in 1991 bezwaar hebben aangetekend, opnieuw oproepen om weer een bezwaarschrift in te dienen. Ze kunnen ook de vereniging machtigen om hun belangen kosteloos te behartigen in de verdere procedure. De destijds ingediende bezwaarschriften zijn door de overheid naast zich neergelegd.

Aanhouding na dollemansrit

SCHINNEN - De politie van Beek heeft donderdagavond een 40-jarige Sittardenaar opgepakt. De man wordt er van verdacht samen met een maat een inbraak te hebben gepleegd in Schinnen. De politie achtervolgde het duo donderdagavond met tien politiewagens. Een van de auto's werd daarbij geramd. In Treebeek konden de twee echter ontkomen. De politie van Geleen hield later op de avond een taxi aan, die richting Sittard reed. De passagier voldeed aan het signalement. De man zit nog vast voor verder verhoor. De 54-jarige eigenaar van de vluchtauto, die op het bureau aangifte kwam doen van diefstal van zijn auto, is ook verhoord. Hij is later op vrije voeten gesteld. De politie is nog bezig met het onderzoek naar de tweede verdachte.

Aken krijgt sociaal bewuste bisschop

AKEN/VATICAANSTAD - De 54-jarige Heinrich Mussinghof uit Münster is benoemd tot bisschop van Aken. Hij volgt Klaus Hemmerle op, die in januari is overleden. Mussinghof is pastoor van de Pauluskathedraal in Münster en tegelijkertijd kerkelijk rechter van dit bisdom. Ook doceert hij aan de pauselijke Gregoriana-universiteit in Rome het kerkelijk huwelijksrecht. Hemmerle staat bekend om zijn uitgesproken mening over sociale vraagstukken. Zo riep hij de Duitse regering op de Sinti en Roma-zigeuners schadeloos te stellen voor de vervolging onder de nazi's. Ook heeft hij ervoor gepleit dat de overheid doeltreffend optreedt tegen extreem-rechtse groepen en antisemitisme.

Vekoma bouwt voor Disneyland Parijs

VLODROP - Vekoma, bouwer van pretpark-attracties, heeft de grootste order uit de bedrijfsgeschiedenis verworven. Het in Vlodrop gevestigde bedrijf maakt een tweehonderd miljoen gulden kostende overdekte attractie voor Disneyland Parijs. Voor een deel is het werk in Vlodrop al in elkaar gezet. De indoor-attractie is een vergroting van de enkele jaren geleden door Vekoma in Orlando gebouwde Space Mountain.

o/z

†

Geheel onverwacht, bedroefd, maar dankbaar voor het vele goede, hebben wij heden afscheid moeten nemen van onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Johannus Jansen

weduwnaar van

Catharina Gillissen

en van

Helena Poijck

Hij overleed in de leeftijd van 81 jaar.

Kerkrade: **Frits Jansen**
Karin Jansen-Crombach
Joop, Petra
Kerkrade: **Leny Weigel-Jansen**
Norbert Weigel
Margot, Nico
Gaby, Helmut
Miriam, Jurgen
Familie Jansen
Familie Louvenberg

6461 CH Kerkrade, 16 december 1994,
Kloosterraderplein 130.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 20 december 1994 om 12.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Kerkrade-Centrum, waarna begrafenis op de begraafplaats Schifferheide.

Voor vervoer is gezorgd.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De avondwake vindt plaats op maandag 19 december om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium Schifferheide, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Voor uw blijken van medeleven na het overlijden en uw aanwezigheid bij de uitvaartdienst van mijn man en vader

Hans Leyendeckers

zeggen wij u hartelijk dank.

Familie Leyendeckers

De zeswekendienst is op 18 december om 11.15 uur in de Onze Lieve Vrouwekerk in Nieuwenhagen.

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor alle blijken van medeleven, die wij mochten ontvangen bij het overlijden en de crematieplechtigheid van

Hendrik van der Weij

T. van der Weij-Weening
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Brunssum, december 1994

---

† **Cecilia Agnes Vervetjes**, echtgenote van Hubertus Leonardus Bovens, Heerderweg 113, Maastricht. De uitvaartdienst heeft in besloten kring plaatsgevonden.

---

†

Na een langdurige ziekte, nam God heden tot Zich, in de leeftijd van 62 jaar, voorzien van de h. sacramenten der zieken, mijn dierbare man, onze goede vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Jan Leerschen

echtgenoot van

Truus Knubben

De bedroefde familie:

Huls-Simpelveld: **mevrouw Truus Leerschen-Knubben**
Simpelveld: **Beppie Leerschen**
John
Huls-Simpelveld: **Marianne Rodermond-Leerschen**
Kees Rodermond
Ricardo
Familie Leerschen
Familie Knubben

6369 EV Huls-Simpelveld, 15 december 1994
Huls 95

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 19 december om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Remigius te Simpelveld, aansluitend om 11.30 uur gevolgd door de crematie in het crematorium te Imstenrade-Heerlen.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Heden, zaterdag om 18.30 uur zal voor de overledene een herdenkingsmis worden opgedragen in de hulpkerk St. Jozef Arbeider te Huls-Simpelveld.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Voor uw blijken van medeleven bij het overlijden en de begrafenis van onze lieve moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Anna Kokkelkoren

echtgenote van wijlen

Leonard Simon

betuigen wij u hierbij onze oprechte dank.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar het gehele personeel van de verpleegkliniek (A), afd. 7, te Heerlen, waar moeder een uitstekende verzorging heeft genoten tijdens de laatste maanden van haar leven.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Simon-Kokkelkoren

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 25 december a.s. in de parochiekerk te Mechelen om 10.30 uur.

Dankbetuiging

Hartelijk dank voor uw medeleven na het overlijden van mijn man, onze vader, schoonvader en opa

Men Zoetbrood

M.A. Zoetbrood-van Winssen
kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 18 december om 11.00 uur in de Corneliuskerk te Heerlerheide.

Enige en algemene kennisgeving

†

Bedroefd, maar dankbaar voor wat zij voor ons heeft betekend, geven wij kennis, dat heden, vlak voor haar 87-ste verjaardag, gesterkt door het h. sacrament der zieken, van ons is heengegaan onze zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Johanna Helena Werker

weduwe van

Johan Nicolaas Aussems

Familie Werker
Familie Aussems

Heerlen, 16 december 1994
Corr.adres: De Heugden 44, 6411 DL Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal gehouden worden op dinsdag 20 december om 14.00 uur in de dekenale St. Pancratiuskerk te Heerlen, waarna aansluitend begrafenis te Imstenrade, Heerlen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 13.40 uur achter in de kerk.

Voor vervoer v.v. is gezorgd.

Avondwake maandag 19 december om 18.30 uur in de kapel van huize Douvenrade te Heerlen.

---

† **Wil Baer**, 81 jaar, echtgenote van Ber Vaessen, J. Amentstraat 63, 6041 BD Leeuwen. De plechtigheid zal worden gehouden maandag 19 december om 14.00 uur in de aula van het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

† **Harrie Schreurs**, 78 jaar, echtgenoot van Mathilda Kessels, Rijksweg 53, 6085 AB Horn. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden dinsdag 20 december om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Horn.

† **Harry Willems**, 82 jaar, echtgenoot van Mia Simons, Kennedystraat 5, 6097 CC Heel. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden heden, zaterdag 17 december, om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Stephanus te Heel.

---

†

Op haar 84ste verjaardag, voorzien van het h. sacrament der zieken, na een liefdevolle verzorging in de Verpleegkliniek A te Heerlen, en na een bewogen leven, is zij kalm en waardig van ons heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Jozefina Timmermans

weduwe van

Mathias Joseph Langoor

Kerkrade: **Math Langoor**
Kitty Langoor-Malskat
Lissy
Rianne
Landgraaf: **Annie Franken-Langoor**
John Franken
Sandra en Jos

Heerlen, 13 december 1994,
Corr.-adres: Winselerhofstraat 5,
6467 CM Kerkrade.

Ingevolge de wens van de overledene hebben de plechtige uitvaartdienst en de begrafenis in besloten kring plaatsgevonden op vrijdag 16 december j.l.

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor de belangstelling en de vele blijken van medeleven tijdens de ziekte, het overlijden en de plechtige begrafenis van mijn man, onze pap en opa

Guillaume Pommé

Uw medeleven is ons tot steun en troost geweest.

N. Pommé-Pelzer
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zondag 18 december om 11.15 uur in de kerk van de H. Laurentius te Voerendaal.

---

†

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn hele leven heeft omringd, delen wij u mede dat op 58-jarige leeftijd, geheel onverwacht van ons is heengegaan, voorzien van het h. oliesel, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader en schoonvader

Frans Scheren

echtgenoot van

Hanna Deenen

Schinveld: **J.M. Scheren-Deenen**
Brunssum: **Jos en Kitty Scheren-Zinken**
Schinveld: **Martin Scheren**
Familie Scheren
Familie Deenen

16 december 1994,
Brunssummerstraat 32, 6451 CS Schinveld.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden in de St.-Eligiuskerk te Schinveld op dinsdag 20 december a.s. om 11.00 uur.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De crematieplechtigheid vindt aansluitend plaats in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen.

Maria-noveen en avondwake maandag om 18.30 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur in de rouwkapel van de kerk te Schinveld.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† **Corrie Overhof**, 68 jaar, weduwe van Henk Korsten. Pastoor Wijnenweg 16, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 17 december om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Jan, Vrijthof-Maastricht.

---

†

De kaars leek bijna eindeloo
maar is nu stil gedoofd.
Een leven lang zorgzaam ge
gegeven en geloofd.

Intens verdrietig dat wij haar moeten m
maar dankbaar voor alles wat zij voor ons
betekend, geven wij u kennis dat, voorzie
het h. sacrament der zieken, is overleden
lieve moeder en oma

Maria Gerardina Anna Vrencken

Ger

weduwe van

Sjef Pennartz

* 28 december 1930 † 15 december 19

Jos en Magda
Joep en Donna
Leandra en E

15 december 1994
Hoefijzerlaan 3
3981 GK Bunnik

Dinsdag 20 december vindt om 12.00 uur de
vaartdienst plaats in de Barbarakerk te B
Aansluitend is de begrafenis op het kerkho
daar.

Na afloop is er gelegenheid tot condole
het Trefcentrum, Burgemeester van de W
straat 78 te Bunnik.

---

†

Na een werkzaam en liefdevol leven voor
gezin is heden onverwacht van ons heenge
gesterkt door het h. sacrament, op de le
van 75 jaar, onze lieve moeder, schoonmo
oma en zus

Maria Johanna Houben

weduwe van

Hendrik Gerard Heering

Landgraaf: **Harry Heerings en**
Hannie Heerings-Ligtvo
Landgraaf: **Ingrid Snackers-Heering**
Jan Snackers
Landgraaf: **Rob Heerings en**
Dina Heerings-Pilich
Itteren: **Astrid Dreessen-Heerings**
Wim Dreessen
en haar kleinkinderen

16 december 1994
Corr.adres: Europaweg-Z. 202
6374 KW Landgraaf

De plechtige uitvaartmis zal gehouden wo
op dinsdag 20 december om 10.00 uur in de
rochiekerk O.L. Vrouw Hulp der Christen
Nieuwenhagen, waarna aansluitend begra
op de begraafplaats aldaar.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren va
9.40 uur, achter in de kerk.

Avondwake maandag 19 december om 1
uur in voornoemde kerk.

Mam is opgebaard in het mortuarium aan
Beuteweg te Nieuwenhagen. Bezoektijden
daar dagelijks van 18.30 tot 18.45 uur.

Coördinerende taak dankzij grotere coöperaties vervallen

Rabobank Nederland vertrekt uit Limburg

Van onze redactie economie

ROERMOND - Het Limburgse districtskantoor van Rabobank Nederland vertrekt uit Roermond en daarmee definitief uit Limburg. De meerderheid van de twintig personeelsleden gaat naar het districtskantoor in Eindhoven waarmee 'Limburg' fuseert. Dat heeft districtsdirecteur Bak gisteren meegedeeld. Bak gaat zelf met pensioen.

...districtskantoor van de Rabobank in Roermond had voor de verschillende coöperaties een ondersteunende taak, onder andere bij het opstellen van een marketingplan. Ook in gevallen van verbouwingen en het installeren van apparatuur en op het gebied van alles wat 'goedkoper en beter kan', ... de Limburgse vestiging van Rabobank Nederland een aanspreekpunt. De door fusies krachtiger geworden coöperaties zouden naar het oordeel van Rabobank Nederland in de toekomst zelf even ... kunnen.

...fusie van de districten hangt samen met een reorganisatie die Rabobank Nederland al enkele jaren voert en die nu nog eens wordt aangescherpt, zoals Rabobankvoorzitter drs. H. Wijffels deze week nog uiteenzette. In heel Nederland ... het aantal kantoren worden teruggebracht van zo'n 1950 nu tot ... tussen de 1800 en 1700 over ... jaren. Landelijk zouden er ... duizend arbeidsplaatsen per ... moeten verdwijnen. Momenteel ... werken er bij de Rabobanken in Nederland 38.000 mensen. Volgens Bak valt de schade voor Limburgse vestigingen enorm mee.

In 1993 is Rabobank Nederland in Limburg al begonnen met een personele inkrimping van zo'n honderd personeelsleden op jaarbasis. Die operatie gebeurt zonder gedwongen ontslagen en leidt in principe niet tot het opheffen van kantoren. Dankzij fusies tussen zelfstandige coöperatieve Rabobanken is hun aantal de laatste zeven jaar geslonken van 138 naar 61. Dat aantal moet de komende jaren nog verminderen tot vijftig. Het aantal kantoren waar het publiek terecht kan, ligt in Limburg momenteel op 225. Dat zijn er volgens Bak hooguit een stuk of acht minder dan tot een paar jaar geleden. In de grotere Limburgse steden zijn een paar kantoren opgeheven en dat zal de komende jaren met nog een paar kantoren het geval zijn. Maar tot het jaar 2000 zijn er dat wederom 'maar enkele'.

Zie verder pagina 19

● **Rabobank-nieuwe-stijl: reis via automaat**

Subsidiefraude Bunde niet voor politierechter

MAASTRICHT - Politierechter mr. J. Nolet weigert zich te buigen over de verdachte 'subsidietruc' van de 45-jarige adjunct-directeur van de Maastrichtse woningstichting St.-Matthias A. Volgens Nolet is de zaak zo ingewikkeld en boven ook moeilijk te bewijzen dat de strafzaak thuishoort bij de meervoudige strafkamer van de rechtbank en niet bij de politierechter.

A. wordt er van verdacht te hebben geknoeid met een subsidie-aanvraag en daardoor 130.000 gulden ten onrechte hebben ontvangen voor de verbetering van zijn woning in Bunde.

De zaak werd al in 1993 ontdekt door het ministerie van Vrom, dat via de gemeente Meerssen de te veel betaalde subsidiepenningen wil terugkrijgen. Wanneer de zaak nu zal dienen is nog niet bekend.

Kans Limburg rekent op drie zetels in Staten

MAASBRACHT - Optimisme kan de leiding van de nieuwe politieke partij Kans Limburg niet ontzegd worden. Voorzitter en beoogd lijsttrekker Henny Mols-de Jongh denkt dat haar partij bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten in maart drie zetels in de wacht kan slepen.

Precies drie maanden heeft de partij tijd om haar standpunten uit te dragen en bekendheid te kweken bij de Limburgse kiezers. Kans Limburg is een milieupartij, blijkt uit het programma: tegen verdere uitbreiding van vliegveld Beek, tegen de afvalverbrandingsinstallatie en verdere uitbouw van de intensieve land- en veehouderij, tegen de grind- en mergelwinning.

Kans Limburg is voorstander van de aanleg van de R73 op de westoever. Verder wil de partij op diverse plaatsen in Limburg vergistingsinstallaties bouwen en een duurzame biologische landbouw-economie bevorderen.

Volgens Henny Mols houden de oude partijden te lang en te krampachtig vast aan maatschappelijk achterhaalde provinciale besluiten en dit in een zich bijzonder snel op ontwikkelende samenleving. De politiek moet de moed kunnen opbrengen tot verandering wil de kloof politici ooit gedicht worden, stelt Mols.

De partij is van mening dat de burgers veel eerder door het provinciebestuur gehoord moet worden dan nu het geval is. De partij wil zich in de toekomst laten adviseren door milieugroepen binnen de provincie.

Medio januari zal de kandidatenlijst bekend worden gemaakt en ook het definitieve verkiezingsprogramma worden gepresenteerd.

Agenten over de grens

● *De drie agenten Carine Janssen, Rolf Rosenstein en Klaus Krakofsky hielden gisteren op de kerstmarkt in Aken een oogje in het zeil.* Foto: FRANS RADE

Euregionale politie op kerstmarkt Aken

Van onze verslaggever

AKEN - Op de grote kerstmarkt in de binnenstad van Aken surveilleerde gisteren voor het eerst een 'gemengde' politiepatrouille. Carine Janssen van de regiopolitie basiseenheid Kerkrade-centrum, Rolf Rosenstein van de Rijkswacht in Eupen en Klaus Krakofsky van het Akense politiekorps viel deze Euregionale eer ten deel.

De Akense politie heeft aan de Jesuitenstraße een speciale hulppost ingericht waar burgers uit de Euregio voor hulp kunnen aankloppen. Het gezamenlijk optreden van Euregio-agenten is bedoeld om dichter bij de burgers te staan.

Buitenlanders kunnen in Aken onaangenaam verrast worden door een tasjesroof, autoinbraak of het stelen van een complete auto. Het is in zo'n geval prettig als het slachtoffer steun krijgt van een politieagent uit de eigen streek.

Het is de bedoeling dat in de toekomst van Euregio-politieagenten ook op andere feest- of vrije dagen, als veel Nederlanders en Belgen naar Aken komen, worden ingezet. Met uitzondering van de Duitse collega, hebben de overige twee agenten in Aken geen bevoegdheid, maar ze kunnen wel een belangrijke rol spelen om een en ander soepeler te laten verlopen.

Volgend jaar zal het gemengd patrouilleren frequenter plaatsvinden. Verder zijn er plannen om Duitse en Belgische agenten in actie te laten komen in Heerlen en Maastricht. Dat geldt ook voor het gebied Kerkrade-Herzogenrath.

De hulppost aan de Jesuitenstraße is elke werkdag open van 's morgens half acht tot 's avonds acht uur, op zaterdag van negen tot een uur.

'Bewuste vervolging haviken en buizerds'

Vervolg van pagina 13

...BEEK - Hoewel het erger is ... geweest, worden van haviken en buizerds nog steeds bewust vervolgd, zegt Jo Erkens, voorzitter van de Werkgroep Roofvogelbescherming Limburg. In 1993 werden er 25 nesten van haviken en ... van buizerds verstoord. ... werden de vrouwtjesvogels ... het nest afgeschoten. Dit voorkwamen tientallen buizerds in ... grensgebied bij het Belgische ... om door opzettelijke vergiftiging.

... gebeurt door jagers en postduivenhouders," vertelt Erkens. ... komen vergiftigingen ... landbouwgif steeds minder ... Maar sinds afgelopen januari ... het rijk het onderzoek op het laboratorium van het Diergeneeskundig Instituut in Lelystad niet meer. Omdat zo'n onderzoek bijna vierhonderd gulden kost, hebben we twee onderzoeken al moeten stopzetten uit geldgebrek.

In 1971 ging het slecht met de roofvogelstand in Limburg. Er waren nog maar zeven broedende haviken en 24 buizerds. Door het verbod op bepaalde landbouwgiften zoals DDT, die in het lichaam van een roofvogel niet werden afgebroken, kwamen er meer roofvogels.

Rond 1983 ontstond een hetze tegen de dieren. Jagers en postduivenhouders verstoorden nesten of schoten de roofvogels af. Erkens: „Door goede contacten met het bestuur van de jachtvereniging KNJV is die situatie verbeterd. Niet alle jagers houden zich bezig met malafide praktijken." Op het moment broeden er jaarlijks zo'n 236 haviken en 469 buizerds.

Brombacher tot Officier benoemd

HEERLEN - P. Brombacher is bij zijn afscheid als hoofd van het klinisch-chemisch laboratorium van het Heerlense ziekenhuis benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. De in Rotterdam geboren Brombacher heeft zich in vele opzichten verdienstelijk gemaakt in de medisch-wetenschappelijke wereld, onder meer als hoogleraar in de klinische chemie. Hij werkte bij het Nederlands Kankerinstituut en het Weesperplein Ziekenhuis, beide in Amsterdam en begon in 1964 in Heerlen. Brombacher is ook de oprichter van de Boedafnamedienst en Trombosedienst in Oostelijk Zuid-Limburg. Hij is ook 25 jaar voorzitter van de Talmaschool.

Uitstel besluit over St.-Jozef kost provincie miljoen

Staten worstelen met afbouw jeugdinternaat

● *Protesterende jeugdhulpverleners bij het debat van Provinciale Staten over bezuinigingen op de jeugdhulpverlening.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De problemen rond de rijksbezuinigingen in de jeugdhulpverlening gaan de provincie Limburg zeker één miljoen gulden extra kosten. Die budgetoverschrijding is een gevolg van het feit dat het provinciebestuur de beslissing over de afbouw van de opvangcapaciteit van jeugdinternaat Sint Joseph in Cadier en Keer tot juli volgend jaar heeft uitgesteld. Provinciale Staten gingen daarmee gisteren akkoord, op de voet gevolgd door een uitpuilende tribune protesterende jeugdhulpverleners.

De komende maanden belooft het provinciebestuur alles op alles te zetten om het verlies van zestig van de 127 opvangplaatsen bij Sint-Joseph per 1996 zoveel mogelijk te beperken. Daartoe deden de Statenfracties gisteren een klemmend beroep op de direct betrokken ministeries (Justitie en Welzijn) en de provinciebesturen van Brabant, Zeeland en Zuid-Holland.

CDA-gedeputeerde Riet Greweldinger (welzijn) hoopt op hulp van het ministerie van Justitie, dat volgens haar komend voorjaar al de tot Sint-Joseph behorende 'jeugdgevangenis' Het Keerpunt met ruim twintig opvangplaatsen wil uitbreiden. Met deze en mogelijke andere compenserende maatregelen zou het verwachte verlies van bijna vijftig banen bij Sint-Joseph deels kunnen worden teruggedraaid. In elk geval zullen veertig opvangplaatsen die het instituut in 1995 aan Brabantse instellingen moet afstaan, het komende half jaar nog overeind blijven.

De toekomst van Huize Sint-Joseph stond gisteren voor de tweede maal binnen een maand centraal in een marathondebat dat de Staten voerden over de invulling van de door het ministerie van welzijn opgelegde 'herspreidingsoperatie' binnen de jeugdhulpverlening. Die miljoenen-operatie, met Limburg als grootste slachtoffer, is het gevolg van een nieuwe beleidsfilosofie van het departement. Die komt erop neer dat aan de hulpverlening toevertrouwde jongeren zoveel mogelijk binnen de eigen provinciegrenzen moeten worden opgevangen.

De Limburgse jeugdhulp-instellingen moeten vóór 1996 acht miljoen en de jaren daarna nog eens dertien miljoen gulden aan capaciteit inleveren. Het leeuwedeel van de op deze manier in Limburg 'weggesaneerde' opvangplaatsen worden overgeheveld naar Noord-Brabant en Zeeland. Probleem is echter dat die provincies de noodzakelijke voorzieningen nog lang niet hebben gerealiseerd.

Niettemin moet Huize Sint-Joseph volgens het door GS uitgewerkte bezuinigingsscenario vóór 1 januari 1996 bijna de helft van haar opvangplaatsen schrappen.

Brand verplaatst drankencentrale

HEERLEN - Het bier van brouwer Brand voor de Zuidlimburgse cafés komt voortaan uit Heerlen. Gisteren opende Brand-directeur Math Jaminon het nieuwe distributiecentrum aan de rand van industrieterrein De Koumen. Brand heeft er de activiteiten gebundeld van de drankencentrales in Maastricht en Kerkrade. Met acht vrachtwagens worden wekelijks zo'n duizend horeca-klanten beleverd in het gebied tussen Eijsden en Echt.

Er werken veertig mensen in het nieuwe distributiecentrum. Het kantoorgedeelte valt op door een schuine glazen wand. Daarachter zitten de kantoren van de Brand-vertegenwoordigers en het horecabouwadviesbureau, dat van Wijlre naar Heerlen is verhuisd.

De drankencentrale in Maastricht was na zestien jaar te klein en verouderd. Tijdens het maken van nieuwbouwplannen is ook de Kerkraadse centrale erbij getrokken om op de beheerskosten te kunnen besparen. Het nieuwe magazijn is negen meter hoog en heeft een aparte ruimte voor wijn en gedistilleerd.

Liof opent in Venlo filiaal

VENLO - Liof gaat een eigen vestiging openen in Noord-Limburg. In maart neemt de Industriebank zijn intrek in het nieuwe pand van de Kamer van Koophandel in Venlo. Het filiaal dient als vooruitgeschoven post namens de hoofdvestiging in Maastricht. Liof reageert met het hoofdkantoor op verwijten dat de Industriebank te veel oog zou hebben voor Zuidlimburgse aangelegenheden en te weinig voor de Noordlimburgse.

Geen winst voor MTB in 1995

MAASTRICHT - De Maastrichtse Toeleveringsbedrijven (MTB) hebben de langste wsw-wachtlijst van Nederland. Zeshonderd mensen willen er graag als wsw'er gaan werken. Dat is volgens directeur Leo Schunck te danken aan de positieve uitstraling van MTB, waar momenteel meer dan 1300 mensen werken.

Het sociale werkvoorzieningsbedrijf heeft een goed 1994 achter de rug, met een winst van zeven ton. De omzet is in alle sectoren gegroeid, vooral bij het hoveniersbedrijf, schoonmaak, catering, bouwbedrijf, bewaking parkeerplaatsen en de afdeling detacheringen.

Voor 1995 valt geen winst te verwachten in verband met een zwaar verminderde rijkssubsidie. Door het toegenomen aantal orders groeit het aantal wsw-arbeidsplaatsen volgend jaar desondanks met 27. Die mensen worden ingezet in het hoveniersbedrijf en het facilitair bedrijf. De nieuwe Telewerk-afdeling is sterk in opkomst. Gehandicapten, die nu vaak geïsoleerd thuiszitten, kunnen aan een computer nog nuttig werk verrichten.

Grootste verhuisoperatie in Nederlandse geschiedenis

DSM-fabriek emigreert

● *De fabriek wordt in 25.000 losse delen uit elkaar gehaald, genummerd, ingepakt, verscheept en in Indonesië weer opgebouwd.*

Van onze redactie economie

GELEEN – Een kant-en-klare fabriek verhuizen van Geleen naar Bontang op Borneo? Dat is eenvoudiger gezegd dan gedaan. DSM is bezig met een van de grootste verhuizingen in de Nederlandse geschiedenis. Een tien maanden oude melaminefabriek, hier overbodig geworden door het wegvallen van het Oostblok als afzetmarkt, wordt uit elkaar gehaald en naar Azië verscheept. Om de Indonesische overheid te laten zien hoe gelegen DSM te werk gaat, wordt het hele proces vastgelegd op twintig uur film en achthonderd foto's.

12.000 kilometer hier vandaan wordt de immense puzzel weer op exact dezelfde manier in elkaar gezet. Een gigantische operatie waarin liefst 90.000 manuren gaan zitten. Het duurt zo'n anderhalve maand voordat de fabriek vanuit de haven in Stein via Antwerpen in Indonesië is. De hele installatie gaat in honderd grote containers en honderdvijftig kratten aan boord van een – goed verzekerd – zeeschip.

De boot vaart in april de haven van Antwerpen uit. Het zou volgens projectleider Aad Tuinebreyer een ramp zijn als de fabriek niet op tijd aankomt in Balikpapan op Borneo. DSM heeft de fabriek verkocht aan DSM Kaltim Melamine, een jointventure van DSM (zestig procent) en twee Indonesische staatsbedrijven. DSM wil er vanuit Indonesië de Aziatische markt mee gaan bedienen. In circa tien economisch opbloeiende Aziatische landen heeft DSM al zo'n 75 geïnteresseerde klanten. Het Nederlandse bedrijf heeft daarnaast grote melaminefabrieken in Europa en de VS. Melamine is een veelgevraagd produkt in de houtverwerking. Het wordt gebruikt als grondstof voor lijm en laminaten voor krasvaste keukenbladen.

In Bontang gaat de melaminefabriek deel uitmaken van een groot chemiecomplex. Er kunnen honderd mensen aan de slag. DSM kan er profiteren van een zeer lage gasprijs. De installatie moet er wel aangepast worden aan de tropische omstandigheden: hoge temperatuur en luchtvochtigheid en een grote kans op aardschokken.

De bedoeling is dat de fabriek in het voorjaar van 1996 wordt opgestart. Rond de eeuwwisseling draait hij op volle kracht en produceert dan 50.000 ton per jaar.

De onderhandelingen met de Indonesische overheid hebben tamelijk lang geduurd. Indonesië wil niet met een aftandse melaminefabriek worden afgescheept. Daarom komen Indonesische overheidsdienaren om de haverklap naar Geleen om op de verhuizingsoperatie toe te zien.

Deal

Het totale verhuizingsproject kost 150 tot 200 miljoen gulden. Maar dat zou nieuwbouw in Indonesië ook gekost hebben, zegt fabrieksdirecteur Henk Verschoor. Hij wil niet vertellen voor welk bedrag DSM de melaminefabriek aan DSM Kaltim Melamine heeft verkocht, „maar alles bij elkaar is het een verdomd goede deal."

Van Oppen: 'Als ik niet vlug handel, gaan bedrijven failliet'

Heerlense rechter supersnel bij ontslag

DOOR ROB PETERS

HEERLEN – De Heerlense kantonrechter mr. H. van Oppen blijkt bijzonder populair bij werkgevers die snel en bovendien 'guldens goedkoper dan elders in Nederland' van overbodig of lastig personeel af willen. Van Oppen zelf onderschrijft die indruk volmondig. „In dit soort ontslagzaken is snelheid geboden en die snelheid hanteer ik. Bovendien is zeventig procent van de ontslagzaken vooraf al geregeld en kan ik nog iets extra's doen met de hoogte van de vergoeding, terwijl als ik drie maanden de tijd neem, het bedrijf failliet is en er voor niemand meer iets is te halen," is zijn simpele redenering.

Waar andere kantonrechters in Limburg veelal weken nodig hebben voor voorbereiding en behandeling van ontslagzaken, staan bij Van Oppen de betrokkenen meestal al na een week met een ontbindingsvonnis buiten de deur. Door de snelheid waarmee Van Oppen recht spreekt, wordt ook steeds vaker de Regionaal Directeur Arbeidszaken, competent voor de verlening van collectief ontslag voor een groep werknemers, gepasseerd. „Wij toetsen voornamelijk de economische noodzaak van het ontslag en dat is bij veel ontslagzaken al niet meer aan de orde, omdat de sfeer al verziekt is," blijft een woordvoerder van de regionale dienst arbeidsvoorziening op de vlakte.

Advocaten, die veel arbeidsrechtzaken doen maar ook juridische medewerkers van vakbonden en medewerkers van de arbeidsbureaus hebben gisteren desgevraagd bevestigd dat het optreden van de kantonrechter met name door de gedupeerde werknemers 'niet altijd wordt begrepen'.

Werkwijze

De werkwijze van Van Oppen kwam afgelopen week aan het licht nadat hij zich bevoegd had verklaard te oordelen over het ontslag van twaalf medewerkers van het hoveniersbedrijf Dolmans uit Bunde.

Dit ondanks het verweer van hun raadsman mr. J. Thomassen uit Cadier en Keer, dat negen van die twaalf werknemers in Maastricht wonen en slechts een van hen in Heerlen. Van Oppen veegde alle bezwaren van tafel en verklaarde zich op basis van het gegeven dat de werknemers wel eens in Heerlen hebben gewerkt bevoegd voor alle gedupeerden.

Raadsman mr. J. Coenegracht van Dolmans BV geeft het zogenaamde 'forumshoppen' toe, omdat Van Oppen in ontslagzaken bekend staat als een 'doortastend rechter'. „De wet biedt de mogelijkheid om de zaak bij hem te laten behandelen. En ik zeg eerlijk: voor het hoveniersbedrijf is snelheid van handelen op dit moment ook uiterst belangrijk. Door het wegvallen van belangrijke opdrachten vraagt de situatie om snel ingrijpen."

Advocaat mr. J. Thomassen van de twaalf werknemers heeft tevergeefs geprobeerd Van Oppen op andere gedachten te brengen. Hij had liever de Maastrichtse kantonrechter een oordeel laten vellen. De betrokken werknemers begrijpen er nauwelijks iets van. „Ik had het idee dat een rechter in Nederland recht spreekt, maar in Heerlen had ik de indruk dat de zaak hem niet eens interesseerde en het vonnis al vaststond," zegt een werknemer van het hoveniersbedrijf die vreest maandag op straat te staan met een minieme afkoopvergoeding voor bewezen diensten.

Begrip

Ook bij de juridische dienst van het FNV in Sittard is kantonrechter Van Oppen een begrip. „Wij hebben de indruk dat de vonnissen meestal niet in het voordeel van de gedupeerde werknemers zijn," zegt een woordvoerder.

„Begrijpelijke reacties, want die mensen doen dit werk met een andere pet op. Ik heb laatst eens geluisterd naar argumenten en het ontslag van een groep werknemers niet gehonoreerd. Nu is de zaak failliet," pareert de kantonrechter de kritiek dat hij slecht zou luisteren naar argumenten van werknemers.

Advocaat Thomassen vindt dat de hele wetgeving niet werkt. „Probleem is dat je niet in beroep kunt tegen een ontbinding van een arbeidscontract en ook niet tegen de beslissing van een rechter om zich bevoegd te verklaren. Dat betekent dat werknemers die weinig begrijpen van de juridische aspecten, teleurgesteld raken in de rechtsstaat."

Een Sittardse collega van Thomassen weet dat in een vergadering van de orde van advocaten al eens brede kritiek is geleverd op de Heerlense kantonrechter, maar dat toen is geconstateerd dat een rechter in Nederland onafhankelijk is en zeker niet kan worden teruggefloten ook al legt hij de wet zeer eng uit. „Ik heb regelmatig ontslagzaken in Heerlen, dus liever geen naam," zegt de raadsman.

Een zeer recent voorbeeld van tegenstrijdige uitspraken van kantonrechters is de zaak van 26 ontslagaanvragen door de stichting RDC-Limburg in Geleen. Dit instituut, voortgekomen uit de fusie van buro's voor studie en beroepskeuze, het regionaal orgaan Leerlingenwezen en het Contactencentrum Onderwijs Arbeid probeerde na een omstreden reorganisatie enkele tientallen personeelsleden te lozen. In Heerlen tekende kantonrechter Van Oppen voor zestien werknemers in een mum van tijd de ontbindingsaanvraag, maar in Roermond wees kantonrechter mr. M. Van Dooren de ontbinding van de contracten van tien andere personeelsleden van de hand wegens de onduidelijkheid van de aangeleverde dossierstukken. Volgens wel ontslagen werknemers 'keek de Heerlense kantonrechter niet eens naar de ingebrachte verweren'.

● *Kantonrechter mr. H. van Oppen*

Heerlenaren Bijsmans en Cox onderscheiden

'Ach, die ondergrondse wereld was magnifiek'

Van onze verslaggever

HEERLEN – De laatste koempel deed twintig jaar geleden het licht uit. Paul Cox en Lily Bijsmans uit Heerlen sloten gisteren pas hun mijngeschiedenis af. Beiden waren tot begin deze maand in dienst bij de Oranje Nassau Mijnen bv voor de afhandeling en beoordeling van mijnschade. Na een dienstverband van dik vijftig jaar kregen de twee Heerlenaren gisteren van burgemeester Pleumeekers van Heerlen een koninklijke onderscheiding.

Lily Bijsmans (68) trad in 1944 in dienst van de Oranje Nassau. „Niemand in mijn familie werkte bij de mijnen. Zonder relaties was het moeilijk om in de mijn te komen." Ze had geluk. „Ik was heel jong begonnen met kantoorwerkzaamheden. Toen ik bij de Oranje Nassau solliciteerde, kon ik meteen beginnen." Bijsmans kwam terecht in een uitgesproken mannenwereld. „Een heerlijke sfeer, veel prettiger dan met vrouwen onderling."

„Ja, juffrouw Bijsmans was een fenomeen," zegt Cox. „Ze wist alles, ze kon alle gegevens zo vinden." De Heerlense hield zich ruim vijftig jaar bezig met de juridische, technische en financiële afhandeling van mijnschade bij Oranje Nassau. Ze praat niet over afzonderlijke gevallen. „Dat ligt nog altijd erg gevoelig bij veel mensen."

● *Afscheid van meer dan vijftig jaar bij de mijnen: Lily Bijsmans en Paul Cox.* Foto: FRANS RADE

Ondanks een halve eeuw diensttijd bij de mijnen is Bijsmans nooit onder de grond geweest. „Ooit wilde ik naar beneden, maar toen gebeurde er een ongeluk ondergronds. En vanaf dat moment durfde ik niet meer." Ze voelt het niet als een gemis. Na talloze gesprekken met collega's weet ze heus wel hoe zwart het daar beneden is.

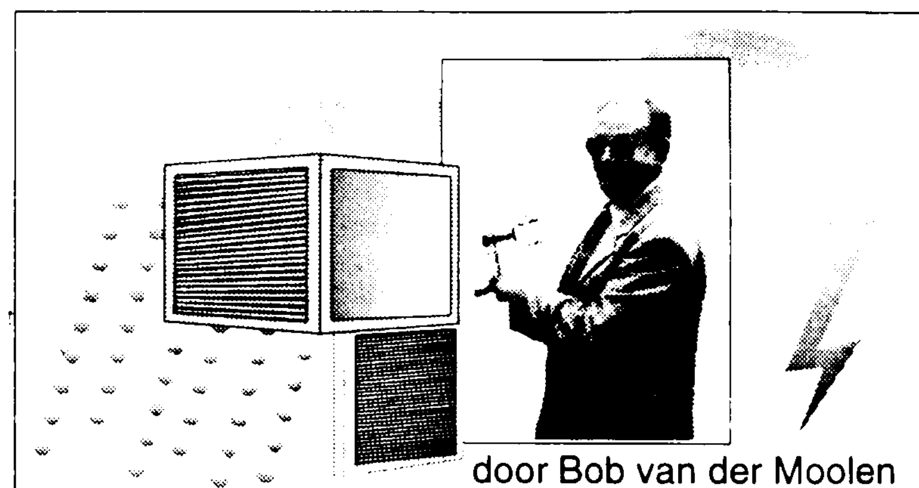
Paul Cox (74) daarentegen kent de ondergrondse gangen als geen ander. Hij was mijnmeter. „Koeltoeristen werden we genoemd. We zwierven door de gangen en kenden ieder punt. Ach, die ondergrondse wereld was magnifiek." Cox kan enthousiast uitwijden over zijn 54 jaar bij de mijnen. De mijningenieur was belast met alle bovengrondse metingen die met de mijnbouw te maken hadden. Op grond daarvan kon hij bepalen of schade aan gebouwen het gevolg was van mijnbouw. „Voor een leek is zoiets moeilijk," zegt hij, „voor ons niet. Op grond van onze ervaring en kennis konden wij iedere maand vooruit berekenen of er bodembewegingen te verwachten waren. Dat was belangrijk voor de veiligheid van bijvoorbeeld de spoorwegen."

Wanneer eigenaren van huizen meenden mijnschade te hebben opgelopen, konden zij zich wenden tot Cox en zijn collega's. „Ik kon met mijn meetgegevens aangeven of schade wel of niet het gevolg was van de mijnbouw. Ontstond er een conflict, dan moest Staatstoezicht op de Mijnen een oordeel vellen. Ik heb nooit te horen gekregen dat ik fout zat. Onze methode was waterdicht."

Oranje Nassau Mijnen bv is begin december na 101 jaar definitief verhuisd uit Heerlen. Wie zich wil wenden tot de voormalige mijnbouwonderneming moet nu naar Amsterdam. Lily Bijsmans en Paul Cox waren tot voor kort nog enkele dagen per week actief, ondanks hun pensioengerechtigde leeftijd. Bijsmans: „Wij waren de enigen met know how. Het was ondoenlijk om voor die laatste jaren nog jonge mensen op te leiden."

Afscheid van meer dan vijftig jaar mijnbouw, het is een moeilijk moment. „Ik vind dit veel moeilijker dan de mijnsluiting. Het licht gaat nu echt uit," zegt Bijsmans. „We hebben in al die tijd zeker tienduizend gevallen van mijnschade afgehandeld. Dat is nu allemaal voorbij. We hebben een levensperiode afgesloten," zegt Cox.

limburgs weerhoekje

Weerbeeld (nog) on-winters

Het imago van december als wintermaand wordt ieder jaar minder. De laatste koude decembermaand dateert van 1981, de laatste landelijke witte kerst. December 1994 heeft het onwinterse imago tot nu toe onverminderd bevestigd. De gemiddelde maxima en minima zijn vergelijkbaar met begin mei of half oktober. Toch zijn hoge maximum-temperaturen wel eens vaker voorgekomen, zoals bijvoorbeeld vijf jaar geleden. Op 16 december 1989 werd in Eijsden een maximum gemeten van 17.4° en op de 21e van dat jaar nog eens 14.9°.

Woensdag drong met vrij veel regen (ruim 13 mm) koudere lucht ook Limburg in. Het scheelde een jas, omdat het ruim 6 graden kouder werd dan de voorgaande dagen. Donderdag werd zelfs de koudste dag sinds 22 februari, toen de thermometer bij slechts 3.3° bleef steken. In de nanacht en vroege ochtend kwam wat lichte vorst voor met minima tussen -1° en -3°.

Nu de eerste wintermaand alweer halverwege is, kunnen we een kleine tussenbalans opmaken. Duidelijk blijkt hoe warm het door de hoge gemiddelde maximum en minimum-temperaturen tot nu toe is geweest.

December halverwege

	norm.	1990	1991	1992	1993	1994
gemid. maximum	5.4	3.7	2.3	8.2	7.8	10.9
gemid. minimum	0.4	-0.2	-2.9	3.4	3.2	4.7
gemid. etmaaltemp.	3.0	1.3	-0.8	5.3	5.1	7.4

Opnieuw een groene kerst?

Met de feestdagen in zicht, luidt de meest gestelde vraag: 'Krijgen we de volgende week – eindelijk – eens een witte kerst of wordt het de dertiende groene kerst op rij?'

Een definitief antwoord daarop is pas 36 uur tevoren te geven, omdat daar twee weersystemen van groot belang zijn. Op de eerste plaats zal een hoge-drukgebied boven Scandinavië aanwezig moeten zijn waarin een grote portie zeer koude lucht moet zijn opgehoopt. Als tegenspeler moet de luchtdruk laag zijn boven zuidwest Europa. Alleen met een dergelijke luchtdrukverdeling komt de wind uit het noord-oosten, waarmee dan koude lucht op transport wordt gesteld.

Daarnaast zal een storing tegelijkertijd voor neerslag moeten zorgen.

Statistisch gezien is de kans op één witte kerstdag uiterst klein, hooguit 15 procent terwijl de kans op twee witte kerstdagen zelfs onder de 10 procent ligt. In Limburg is de gemiddelde maximum-temperatuur tijdens de kerstdagen sinds 1982 niet lager geweest dan +2.5°. Alleen in 1986 en vorig jaar was het hier heel even wit, omdat het minimum tijdelijk een fractie onder het vriespunt lag.

Daarnaast is het opvallend dat eventuele koudegolven in december vlak voor de kerstdagen worden afgebroken. Niet alleen bij ons, maar ook bij onze oosterburen is dat bekend en hebben daar een aparte benaming voorhanden: 'Weihnachtstauwetter'.

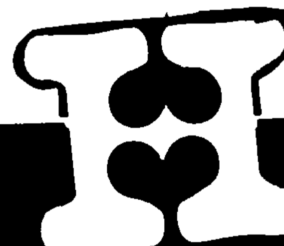
Het zal nu ongetwijfeld duidelijk zijn, waarom de kans op een witte kerst zo klein is: die kans is net zo klein als die op een strenge winter. Na zondag wordt het wel wat kouder, maar of dit een aanzet is naar een winter is nu nog niet te voorzien.

Weerspreuk: *'Als de planten twee keer bloeien zal de winter tot mei zich met ons bemoeien'*

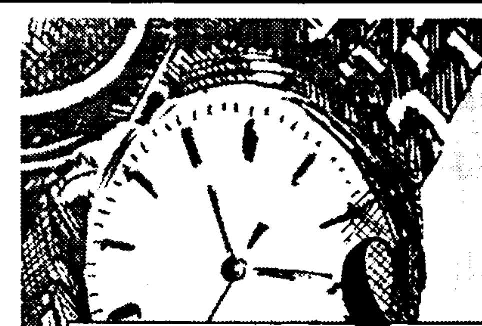
Waterstand Maas

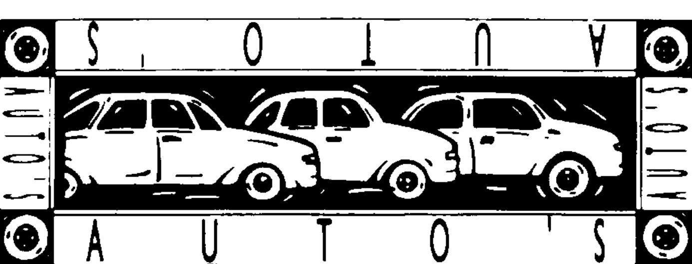
De waterstand van de Maas was gisteren in Dinant 89,31 meter boven NAP. Dat betekent een daling van 4 centimeter. Borgharen: 39,64, een daling van 41 centimeter. Belfeld: 11,86, een stijging van 13 centimeter.

Opel

GT KADETT 1.6 S HB 5-drs. 5 versn. alle extra's bwj. 1-5-'87, ƒ 6.750,-. 045-243311.

KADETT 1.3 LS automaat '86; Kadett 1.6i GT '88; Corsa 1.2 S '87 en '86; Vectra 2.0i GL automaat '89; Vectra 1.6i GL '93; Kadett '86 t/m '89 div.types; Escort 1.3 '87; Ascona 1.6S HB '86. Met Bovaggarantie. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Te koop Opel MANTA CC 2.0 GTE, bwj. '79, APK 7-'95, zilvergrijs, ƒ 950,-. Tel. 04498-56704.

Kadett 1.3 LS STATION-CAR rood 1985 met LPG. Inruil mogelijk. Prijs ƒ 5.750,-. Volvo Jac. Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Te koop Opel KADETT 12 S, bwj. '83, APK 12-'95, ƒ 1.200,-. Tel. 045-419477.

Opel KADETT, bwj. '78, APK gekeurd. Tel. 04492-5001

Opel KADETT 4-drs. 1.3 bwj. 2-2-1988, mooi ƒ 6.500,-. Ned. auto. 045-243311.

Te k. Opel KADETT GSi 2.0 16-V, kl. antracietmet., bwj. '89, absol.nw.st. vaste pr. ƒ 19.500,-. 04451-1328.

VERCTRA 1.6i GLS, 8-'93, stuurbekr., ƒ 25.800,-, evt. inr. mog. Tel. 045-327838.

Opel CORSA 1.4i, '93, 3-drs., sportvelgen, electr. schuifdak, 19.000 km., kl. mintgroen. 045-464458.

Omega 2.0 LS beigemet. 2-'90; Kadett 1.6i GT wit 3-drs. '90; Kadett 13 N 5-drs. grijsmet. '87; Corsa 1.2 S TR '83-'84; Kadett automaat blauw 8-'81, Vectra 1.6 GL wit 6-'92, 1 jaar garantie. Zondag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Autosport BROUNS, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Moet weg! mooie CORSA GSi, bwj. 10-'90, pr.n.o.t.k. Telefoon 046-336301.

Opel KADETT 16i, 3-drs. kl. wit, bwj. '90, als nieuw, pr. ƒ 11.250,-. Slenadastr. 52 Schaesberg-Landgraaf

Te k. D-KADETT, bwj. '84, APK 6-'95, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-224449.

Peugeot

Autobedrijf Jasper BV

Off. Peugeot dealer
Voor ons is 1995 al begonnen

Peugeot 106 XN 1.0	ƒ 19.900,-	ƒ 18.900,-
Alfa 33 1.5 IE	ƒ 17.950,-	ƒ 16.950,-
Peugeot 106 XN 1.1	ƒ 16.950,-	ƒ 15.950,-
Ford Fiësta Cheers 1.1	ƒ 15.950,-	ƒ 14.950,-
Peugeot 106 XT 1.4	ƒ 22.950,-	ƒ 21.950,-
Ford Escort 1.4 CL	ƒ 13.750,-	ƒ 12.750,-
Peugeot 205 XS 1.4	ƒ 18.900,-	ƒ 17.900,-
Ford Orion 1.4 CL	ƒ 12.500,-	ƒ 11.500,-
Peugeot 205 Accent 1.1	ƒ 17.500,-	ƒ 16.500,-
Honda Civic 1.5 DX	ƒ 22.900,-	ƒ 21.900,-
Peugeot 205 Trophy 1.1	ƒ 22.500,-	ƒ 21.500,-
Honda Civic 1.5 LX	ƒ 29.950,-	ƒ 28.950,-
Peugeot 306 XR 1.6	ƒ 29.900,-	ƒ 28.900,-
Mazda 323 LX 1.5	nw. model	ƒ 30.950,-
Peugeot 309 XLD	ƒ 19.900,-	ƒ 18.900,-
Nissan Primera LX 2.0	ƒ 28.500,-	ƒ 27.500,-
Peugeot 405 GXi 1.6	ƒ 30.950,-	ƒ 29.950,-
Opel Corsa 1.4	ƒ 14.500,-	ƒ 13.500,-
Peugeot 405 GRi 1.8	ƒ 35.900,-	ƒ 34.900,-
Opel Corsa 1.4i	ƒ 21.750,-	ƒ 20.750,-
Peugeot 405 GLi Break	ƒ 24.500,-	ƒ 23.500,-
Renault 21 GTS	ƒ 19.950,-	ƒ 18.950,-
Peugeot 405 GR Diesel	ƒ 28.950,-	ƒ 27.950,-
Renault 25 TX 2.2	ƒ 18.500,-	ƒ 17.500,-
Peugeot 405 GLi 1.6	ƒ 23.750,-	ƒ 22.750,-
Seat Ibiza 1.2 CLX	ƒ 16.750,-	ƒ 15.750,-
Peugeot 405 GLi 1.6	ƒ 18.750,-	ƒ 17.750,-
Volvo 740 GL Combi	ƒ 32.500,-	ƒ 31.500,-
Peugeot 605 SLi 2.0	ƒ 32.950,-	ƒ 31.950,-

Reeds voor u afgeprijsd met 6 maanden garantie.
Keuze uit meer dan 75 auto's.
Windraak 29, Munstergeleen. Tel. 046-521944.

PEUGEOT DEALER
Auto Gabriel BV Beek
☎ 04493-4340

PEUGEOT 309 SR 1600i, rood met kat., '87, RDW gek., vele extra's, in st.v.nw., vr.pr. ƒ 7.250,-. Tel. 04498-51685.

PEUGEOT 405 1.6 GLi, bwj. 1990, d.blauw, 75.000 km. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Weg. omst. PEUGEOT 205 La Costa, bwj. '85, APK 7-'95 Telef. 045-441238.

Te koop PEUGEOT 309 Benzine, bouwjaar '88, kleur rood. Tel. 04405-3585.

Te koop PEUGEOT 205 XS, bwj. '89, div. extra's, vr.pr. ƒ 12.000,-. Tel. 045-310549.

Te koop PEUGEOT 106, bouwjaar jan. '92, vr.pr. ƒ 16.000,-. Tel. 045-444135.

Porsche

PORSCHE 944 2.5, bwj. 4-'84, beigemet., lm-velgen, verlaagd, spoilerkit., electr. open dak, electr. ramen, turbo uitv. Zondag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Autosport Brouns, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Schitterende PORSCHE 944 Targa, blauwzilvermetallic, zwart inter., getint glas, 5-bak, BBS sportvelgen, cd-speler, verk. in absolute nw. st., pr. ƒ 17.950,-, event. inr. andere auto mogelijk. Economiestr. 47 A, Hoensbroek.

Te koop PORSCHE 944, APK 11-'95, blauwmetall., vr. pr. ƒ 11.000,-. 04499-5451.

PORSCHE 924 Targa, bwj. '81, i.z.g.st., sportvelgen 15", vr.pr. ƒ 6.750,-. 045-225141.

Renault

RENAULT DEALER
Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

Te koop Renault LAGUNA RN 1.8 bwj. 4-'94, pr.n.o.t.k. Na 19.00 uur 043-644146.

RENAULT 5 GT Turbo, '85, 110.000 km, verlaagd, 15" lm-velgen, alarm, c.v., blauwmet., 140 pk, pr. ƒ 10.000,-. Tel. 045-272449.

Te koop RENAULT 4 GTL, bwj. '82, vr. pr. ƒ 1.000,-. APK 11-'95. 045-351484.

RENAULT 5 TR 1400 Cosmopolitan 5-drs. 5-bak, wit, 74.000 km, te eig. bwj. '90 ƒ 8.750,-. Tel. 045-729036.

Te k. RENAULT 9 GTX 1.8, bwj. '87, i.z.g.st., 1e eigenaar, Mgr. Hanssenstr. 6, Nieuwenhagen.

Te k. zuinige RENAULT 5 TL, type '83, i.z.g.st., APK 12-'95, ƒ 975,-. Haesenstraat 34, Schaesberg.

Saab

SAAB 900 C, bwj. 1987, d. blauw, 2-deurs. Officieel Saab Dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

SAAB 900i cabriolet, bwj. '89, zwart leder int., LM-velgen, elec. ramen, elec. kap., pr. ƒ 44.750,-. 04750-26272.

SAAB 9000 CD 2.3-16, bwj. 1990, d.blauw, airco, lm velgen. Officieel Saab dealer Kompier, Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Skoda

Te k. Skoda FAVORIT, bwj. '93, vraagprijs ƒ 13.000,-. Tel. 045-424751.

ZE RUIKEN ZELFS NIEUW

Deze BMW's zijn nauwelijks van nieuw te onderscheiden. Ze maken dan ook deel uit van onze BMW Huisselectie.
Een bijzondere categorie gebruikte BMW's. Reden genoeg om onze showroom eens te bezoeken. Vooral als u een neus heeft voor kwaliteit.

316i mauritiusblauw	7-'91
316i briljantrood	7-'92
316i briljantrood	6-'93
316i helrood	2-'94
316i coupé	11-'93
318i calypsorood	7-'91
318i diamantzwart	7-'91
318i mauritiusblauw	1-'92
318iS coupé	7-'92
320i calypsorood	4-'91
320i lagunengroen	7-'91
320i automaat	2-'92
325i diamantzwart	6-'92

Demo's

316i compact	9-'94
316i sedan	2-'94
316i coupé	9-'94
320i coupé	4-'94
525 TDs touring	7-'93
525 TDs sedan	1-'94
740i A nw. model	8-'94

BMW Kera
Kerkradersteenweg 5
Kerkrade
045-452121

Rover

ROVER DEALER
Autobedrijf Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Seat

SEAT Volkswagen Groep DEALER
Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Auto Aarts Heerlen
Benzenraderweg 295
☎ 045 - 41 25 45

Toledo 2.0 GLX automaat beigemet. 5-'92; Toledo 2.0 GLX beigemet. '92; Toledo 1800 GL blauwmet. 1-'93; Toledo 1800 GL Sport rood 4-'92; Cordoba 1.6 CLX demo grijsmet. 9-'94; Ibiza 1300 CLX 5-drs. 9-'93; Ibiza 1.2i Spec. 3-drs. blauwmet. 8-'92; Ibiza 1.2 GL 3-drs. '88; Ibiza 1.9 Diesel 3-drs. Van rood 9-'93; Malaga 1.5 GLX 4-drs. blauwmet. 4-'91; Marbella Spec. groen 5-'91, 1 jaar garantie. Zondag geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Autosport BROUNS, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

MARBELLA '88/rood, '89/wit, '91/black: APK, zeer mooi, weinig km's. Kissel 42, Hrln.

Subaru

Legacy 2.2 GX 4 WD '93 + 1.8GL '91; Justy 1.2 Si '93 + 1.0 '91 + '86. M. Jumbo '91; Opel Vectra '91; Ford Siërra 2.0 '89; Renault 21 Nevada stat. '89; VW Passat stat. aut. '87; Volvo 360 '85. Nu bij elke nieuwe Subaru levenslang GRATIS onderhoud! Autobedr. Eussen, Ransdalerstr. 43, Ransdaal. ☎ 04459-1677.

Suzuki

SUZUKI DEALER
Suzuki HLM officieel dealer
Rijksweg Zuid 212, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

Te k. SUZUKI Alto autom., 66.000 km, bwj. 7-'87, APK 10-'95, vr.pr. ƒ 6.850,-. Tel. 045-220957.

Suzuki ALTO aut., m. '84, rood, zeer mooi, met APK, ƒ 2.350,-. Tel. 045-320457.

Suzuki ALTO, bwj. '84, kl. rood, APK april '95, vr.pr. ƒ 2.350,-. ☎ 04752-1885.

Te k. SUZUKI Swift 1.0 grijs kent., bwj. '88, 42.000 km., nw. band. APK en schokb., vr.pr. ƒ 4.950,-. inl. na 12.00 u. Telef. 045-325786.

Toyota

TOYOTA DEALER
Mengelers BV
OFFICIEEL DEALER VOOR ZUID-LIMBURG
Klasse Occasions
Oirsbeek tel. 04492-1814
Schaesberg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54 Susteren. Tel. 04499-3300.

Zeldzaam mooie Toyota CELICA 1.6 coupé ST, bwj. '82, APK 5-'95, sportvlgn., ƒ 2.950,-. Tel. 045-443324.

Te koop TOYOTA MR II 2.0 GTi, bwj. '91, kl. zwart, pr.n.o.t.k. Tel. 046-521000.

Te k. Toyota STARLET, bwj. '92, km.st. 30.000. Tel. 04459-2204.

Te koop TOYOTA Celica GTi Twincam '89, pr.n.o.t.k. Tel. 045-319193.

Toyota CELICA 2.0 GT 16V, HB, bwj. 12-'86, APK 12-'95, ƒ 9.250,-. Tel. 04493-4229.

Te koop Toyota COROLLA coupé DX, bwj. '80, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-230611.

Te k. Toyota LITE-ACE, bwj. '89, op gas, dubbel cabine, blijft grijs kent., in nw.st., vr. pr. ƒ 9.750,-. 04492-1304.

Toyota STARLET 1.0 - 12 V bwj. '86, i.z.g.st., kleur rood, pr.n.o.t.k. Tel. 04498-53687

Te k. TOYOTA Hi-Ace, bwj. 1-'90, grijs kent., vr. pr. ƒ 14.000,-; Toyota Corolla bwj. 6-'90, vr.pr. ƒ 15.000,-. Telef. 04454-64594.

Een open aanbieding.

Elektrisch schuif/kanteldak op de Volkswagen Vento nu tijdelijk slechts ƒ 995,-

De Volkswagen Vento al vanaf ƒ 35.495,-. Prijs is inclusief BTW en BPM, exclusief kosten rijklaar maken. Wijzigingen voorbehouden.

De gezamenlijke Zuid-Limburgse Volkswagen-dealers

Volkswagen

VW JETTA, van 1e eig., bwj. '85, onderh.boekje ter inzage, km.st. 117.000, ƒ 3.950,-. Tel. 045-712811.

Koopje! VW PASSAT 1.8i CL, bwj. '89, schitterende auto, vr.pr. ƒ 13.250,-. Telef. 045-421306. Moet weg!

Te koop VW GOLF 1100, bwj. '83, APK 4-'95, pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-451279 b.g.g. 353248.

Te k. VW PASSAT 1.9 TD Variant, bwj. 11-'93, 65.000 km., electr. schuif/kanteldak, electr. ramen, lm-velgen enz. Tel. 06-53142626.

Te koop VW GOLF-S, bwj. '81, APK, radio/cass. i.g.st. vr.pr. ƒ 1.450,-. 045-322160.

Te koop VW SCIROCCO bwj. '82, i.z.g.st., vraagpr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-224946.

Te koop VW GOLF GTi, bwj. '86, nwe motor '91, donk.groenmetal., verlaagd, 15" sportv., speciale sportuitl., getint glas, 5-bak, nwe remmen rondom, zeer mooie en goede auto. Vr.pr. ƒ 9.150,-. Tel. 045-275301 b.g.g. inspr. autom. antwoordapp. a.u.b.

Te koop VW TRANSPORTER Diesel, i.z.g.st., bouwjaar '82,vr.pr. ƒ 3.750,-. Tel. 04406-14066.

VW PASSAT CL, nw. model '89, ANWB-keuringsrapport, 85.000 km, absoluut nieuw, ƒ 13.950,-. Tel. 045-423750.

Te k. GOLF GTS 1.6, bwj. 1985, kl. wit, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 6.500,-. Tel. 045-417491.

Te k. VW GOLF GTi, wit, '85, APK 8-'95, in abs. nw.st., vr. pr. ƒ 7.950,-. 045-416465.

Te k. VW GOLF 1.6, bwj. '90, zwartmetallic, GTi-look, 66.000 km, vr.pr. ƒ 18.000,-. Tel. 04406-15629.

Te koop VW GOLF GTS, bwj. 7-'85, kl. rood, zeer mooi. Tel. 045-419427.

GTi liefhebbers opgelet!! Te koop 2x GOLF GTi 16 V, beide '87, Alpine wit en antr. metal., weinig km's, in nw.st. Inruil mog. Tel.: 045-708604.

Te koop VW KEVER, bwj. '81, i.z.g. orig. staat, geen roest of beschadigingen, vr. pr. ƒ 4.950,-. 043-640762.

Te koop VW GOLF GTi, bwj. '82, vele extra's, gunstige prijs. Maastrichterlaan 105, Ubach over Worms. (Landgraaf).

GOLF GT metallicgroen, bwj. '85, als nieuw, plaatje, pr. ƒ 7.250,-. Tel. 043-649725.

Te koop GOLF 1.6, bwj. '83, alle extra's, i.z.g.st., ƒ 2.750,-. Tel. 045-254236.

GOLF GTi 16V, bwj. '87, model '88, RDW-gekeurd, 123.000 km, veel extra's, vraagprijs ƒ 12.900,-. Tel. 06-53.153743.

VOLKSPARTS-CENTRE. Uw adres voor al uw VW onderdelen (ook acc.) gespecialiseerd in Kever en Golf, Cabrio. Geopend maandag t/m vrijdag van 9.00-18.00 uur, zat. van 9.00-14.00 uur. Aan de Laadhaven 4, Buchten. Telef. 04498-60011.

Te koop VW GOLF 1.8 GL, bwj. '86, 5-drs., APK 11-'95, ƒ 8.250,-. Tel. 045-217122.

Te koop VW Golf CL, bwj. '89, km.st. 75.000, kleur zwart. Tel. 045-751470.

VW PASSAT, bwj. '90, i.z.g. st., vr.pr. ƒ 15.250,-. Na 17.00 uur tel. 045-721532.

Te k. PASSAT CL, bwj. '89, zilvergrijsmet., nieuw mod., vr.pr. ƒ 11.750,-. Ariensstr. 2, Kakert-Schaesberg.

VW POLO 1.3i CL coupé, km.st. 35.000, bwj. '91, nw. type, kl. d.blauw, boekjes ter inzage, ƒ 13.500,-. Tel. 045-741932.

Volvo

VOLVO DEALER
Autobedrijf Volvo Klijn
De Koumen 7, Heerlen.
Tel. 045-22 00 55.

Te k. VOLVO 440 GLE, grijsmetallic, model '94. Tel. 04498-53407.

Te k. VOLVO 440 GLE, grijsmetallic, bwj. '94. Tel. 04498-57305.

Te k. mooie VOLVO 740 GL blauwmet., mrt. '89, nwe APK, t.e.a.b. ☎ 04498-51937.

VOLVO 740 GL, bwjr. '90, donkerblauw, ƒ 18.500,-. Tel. 045-210942.

VOLVO 340 GL 1.7, bwj. '86, in goede staat, ƒ 4.500,-. Telefoon 045-273014.

VOLVO 940 GL 2.3i, grijsmet., bwj. 1-'91. Zondag geopend 11.00 tot 16.00 uur. Autosport Brouns, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

460 1.8i November 1992, zeer spec. uitvoering, rood, spoilers, electr. schuifdak, etc., etc., slechts 18.000 km. Volvo Jac. KLIJN Kerkrade. 045-458000.

480 S 2.0i, pas 20 maanden oud, speciale kleur blauw metallic, slechts 24.000 km. en voorzien van zeer veel extra's. Volvo Jac. KLIJN Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

340 GL AUTOMAAT 5-drs 1990 zilvermetallic, zeer luxe uitvoering. Volvo Jac. Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

440 DL AUTOMAAT 1992, brons metallic, getint glas, centr. vergr. etc., slechts 33.000 km. Volvo Jac. Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

440 GLT 1.8i 1990, rood, spoiler, sportvelgen, get. glas, etc. Volvo Jac. KLIJN Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

440 GL 1.8i December 1991, zilvermetallic, spoiler, get. glas. Volvo Jac. Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

740 GL ESTATE 2.3i Dec. 1990, wit, LPG-onderbouw, schuifdak etc. Volvo Jac. Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

VOLVO 343, wit, i.z.g.st., okt. '86, 130.000 km (2e auto), ƒ 4.500,-. Hokkelenbergstr. 26, Brunssum. 045-253015.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de envelope het nummer uit de advertentie te vermelden.

Diversen

AUTO RUYL ELSLOO

Een greep uit onze voorraad van plm. 70 occasions

BMW 316i Mauritius blauwmet. 17"AC	
Schnitzer sportv., verlaagd, alarm	1992
BMW 325i cabrio shadowline, leer, ABS, 16"	
Schnitzer sportv., verlaagd. delphin graumet.	1989
BMW 325i cabrio diam.zw.met. leer abs sportv.	1987
BMW 316 zw.glas sportv. blauw/grijsmet.	1985
Audi 80 1.8i edition stuurbekr. 15" sportv. c.v.	1991
Audi 80 1.8S sportv. A spoiler rookzilvermet.	1987
VW Passat 1.9 CL diesel zwartmet.	1993/1990
VW Passat 18i CL vuurrood	1991
VW Golf GTi special d.groenmet. 15" sportv.	1988
VW Golf GTi lilla 15" sportv. verlaagd sch.d.	1985
VW Golf GL Cabriolet Quartet uitv. 15" sportv.	1983
VW Golf CL 1.6 5-bak schuifd. + 1.3C	1984/2x'85
Mercedes 190E rookzilver met. airco sch.d. c.v	
zw glas, 15" sportv., verlaagd	1987
Mercedes 190D 15" sportv. zw.glas c.v.	12-1985
Peugeot 205 Rally 1.9 inj.! 44.000 km	1990
Peugeot 205 1.1 Accent	1986
Peugeot 405 GRi Jubilee zw.glas electr. ram.	1990
Opel Kadett 2.0 GSi 16V verlaagd 15" sportv.	1988
Opel Kadett 2.0 GSi 15" sportvelgen verlaagd	1987
Opel Kadett 1.6i GT schuifd. vuurrood	1988
Opel Kadett 1.3S 5-drs vuurrood sportv.	1987
Opel Omega 2.0i GL auberginemet. nwe type	1991
Mercury Sable 3.0LS i.pr.st.	1986
Porsche 944S 16V Targa, leer airco	1987
Ford Scorpio 2.0CL Sedan zwartmetallic	1990
Ford Siërra 1.8 CL turbo diesel	1991
Ford Escort 1.6 CLX vuurrood	1991
Ford Escort 1.1 1.3 1.6	6x'83/1986
Citroën 2X 1.6 inj. Aura 53.000 km	1991
Citroën BX 1.4E zwart	1988

Ruime keuze in de prijsklasse tot ƒ 10.000,-.

Auto Ruyl
Stationsstr. 85, Elsloo. Tel. 046-371766.

jurgen autocentrum

Mercedes 190E 1.8 aut.	class/bornit	1992
Mercedes 190E 2.0 aut.	blauw	1986
Mercedes 190E 2.0 aut.	bruin	1985
Mercedes 190E 2.0	antraciet	1989
Mercedes 190D 2.0	l.blauw met.	1986
Mercedes 190D 2.0	rood	1988
Mercedes 190D 2.0	zwart	1991
Mercedes 190D 2.5	blauw/zwart	1987
Mercedes C180 Elegance	zilver	nieuw
Mercedes C180 Elegance	türmalin groen	nieuw
Mercedes C220 Elegance aut.	blauw met.	nieuw
Mercedes 200	rookzilver met.	1985
Mercedes 200E	rookzilver	1992
Mercedes 200D	wit	1991
Mercedes 230E	rookzilver	1987
Mercedes 230E sportline	d.grijs met.	1990
Mercedes 250D turbo	zwart met.	1989
Mercedes 300TD (combi) aut.	ant.wit	1987
Mercedes 300D turbo	bronit	1992
Mercedes 300SL aut.	blauw/zwart	1986
Mercedes 300CE aut.	blauwmet.	1989

Voor meer occasion-informatie zie Teletekstpag. 329 TV-Gazet

OPENINGSTIJDEN: ma. t/m vr. 9.00-18.00 uur
zaterdag 10.00-17.00 uur

Langheckweg 32-40, Kerkrade
Industrieterrein Dentgenbach

045-452570

Opel Astra 1.4i GL 5-drs stationcar 1992; Citroën XM 2.0i, 40.000 km., 1990; Opel Kadett GSi 2.0 16 V, 5-drs., 1988; Audi 80 1800 E, div. extra's, Tornadorood, 1990; Lancia Ypsalon 1050, 3-drs., 1987; VW Kever 1300 Luxe, in prima staat, 1979; Ford Escort XR3, 3-drs., 1983; Ford Fiesta 1.1, 3-drs.,1986; Honda Integra, 5-drs., 1987; Honda Civic 1.5i, 4-drs., Sedan, 1990; Mercedes 230 E, div. extra's, 85.000 km., met ANWB rapport, 1988; Mazda 626 Hardtop, 1982; Opel Omega 2.0 GL, met stuurbekr., 1990; Porsche 924 met tax. rapp., 1979; Volvo 360 GLS, 5-drs., 2.0, 1985; Vauxhall Cavalier HB, Manta, Manta, 1979, in nieuwst. Autobedrijf HAVE, Industriestr 31, Sittard, 046-515195. Auto's zijn incl. APK en bovaggarantiebewijs.

Te k. gevr. LOOP-, sloop-, schadeauto's. Betalen de hoogste prijs. 045-423199.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Ford Escort 14 Bravo 5-drs. '88; BMW 316 5-bak '85; Audi 80 CC 1.6 '86; Volvo 360 GLi 10-'86; VW Jetta 1.6 D 5-bak '85; VW Golf 1.6 GTS 1e eig. '85; BMW 320i '84; Audi 100 CC 5 cyl. '84; Ford Escort 16D '85; Fiat Uno 60 S, 5-drs. '87; Volvo 340 diesel, 5-drs. '87; Renault 11 GTD '86; Opel Kadett 13N '85; Nissan Cherry 1.3 L 5-drs. '83; Ford Siërra 16L '84; Fiat 127 1050 CL '85; Opel Ascona 16S autom. '82; Subaru Mini Jumbo '83; Citroën Visa 17 RD 11-'86; Peugeot 104 ZL '84; Volvo 244 GL 6 D '82; Opel Ascona 1.6 S 5-drs '81; Nissan Cherry '82 ƒ 950,-. Inkoop,verkoop, financ. Div. inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. ☎ 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur, zat. 10.00-17.00u.

100-Tal AUTO'S met APK v. a. ƒ 750,- tot ƒ 10.000,-; Kadett; Escort; Fiesta; Golf; Uno enz. Inr. fin. Handelsweg 1, Susteren. ☎ 04499-5204.

SUPERCARS Akerstr. Nrd. 20a, Hoensbroek heeft voor u: Stationcar Peugeot 305 GR '87; Escort stationcar '85; VW Scirocco '82; Volvo 440 bwj. '91; Citroën BX bwj. '86 LPG; Escort XR3i zeer mooi bwj. '87; BMW 316 bwj. '85; Ford Siërra 2.0 Ghia 1600 bwj. '86; Kadett station '87; Ford Orion 1.6 L autom. '86; Escort 1400 CL '86 en '87; Golf 1600 '86; Escort '84; Alfa t. 33 '86; Mitsubishi Tredia bwj. '83; Toyota Celica bwj. '82; Ford Siërra '85. Nog diverse goedkope inruilers. Telef. 045-222455/231448.

O.K. CARS Oirsbeek: Opel Kadett 1.3 autom. '85; Ford Siërra 1.8 Combi '87; VW Scirocco 1.8i, 16V Amer. uitv. '86; VW Golf GTi '85; Opel Monza 3.0 E bwj. '83; Opel Corsa '84; Toyota Celica '85; Peugeot 205 1.6 GTi '87; Mercedes Camper 508 D; Toyota Landcruiser '78. Bij aankoop 1x APK gratis! Inruil, financ.,garantie. Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

Auto KALDEBORN bet. de hoogste prijs voor uw auto!! Ook Lada's. 045-411572.

Te koop wegens plaatsgebrek 50 AUTO'S met en zonder APK, t.e.a.b. Martens Auto BV, Kerkstr. 92, Landgraaf. 045-314096.

Te koop Opel KADETT 1.3 S blauwmet., bwj. '87, ƒ 7.750,-; Opel Kadett 1.6i stationcar wit, div. extra's, bwj. '91, ƒ 17.900,-; Opel Astra 1.6i groen/blauwmet., vele extra's, bwj. '92, ƒ 23.500,-; VW Golf 1.8 GTi antracietmet., bwj. '87, ƒ 12.000,-. Inr. en fin. mog. Bij aankoop in de maand december: 1 jaar onderhoud en 3 maanden garantie. Autocenter Van Meurs, Waalbroek 5, Simpelveld. Tel. 045-443500.

Te k. gevr. AUTO'S iedere prijskl. Schade of defekt, geen bezw. 045-729710.

Te k. gevraagd alle type LADA'S voor export van 1984 t/m 1991. Correcte afhandeling. Tel. 077-515511.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-71

Sloop- en schadeauto's

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

RAPIE vraagt loop-, sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE-, sloop- en loopauto's, voor export gebr. auto-onderdelen. Joop Wolters. Telef. 045-411480.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S sloperij Marxer. ☎ 045-72

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's. Tev. verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-71

Voor Piccolo's zie verder pagina 5

De handel in illegaal vuurwerk tiert weliger dan ooit. Ook in Limburg. Afgelopen donderdag bijvoorbeeld werd in een woning in Brunssum een partij van circa vijfhonderd kilo in beslag genomen. De overlast is dit jaar dan ook eerder begonnen, zo constateren politiekorpsen. Het aantal advertenties voor in Nederland verboden strijkers en ratelbanden is toegenomen en de Dienst Domeinen verwacht dit jaar drie keer zo veel in beslag genomen vuurwerk op te slaan.

in het nieuws

Handel in illegaal vuurwerk tiert weliger dan ooit

Nederland knalt er al lustig op los

DOOR PAUL SMITS

HEERLEN - De eerste partijen vuurwerk heeft de politie al te pakken. Partijen van honderden kilo's met verkoopwaarden van duizenden guldens. Een partij van bijvoorbeeld zeshonderd kilo brengt al gauw vijftienduizend gulden op. Diverse politiekorpsen zeggen eerder overlast te hebben van het vuurwerk dit jaar.

A. van Zandbergen van de Amsterdamse politie geeft een aardig voorbeeld. Over de man die eind oktober al in de hoofdstad de verjaardag van zijn vrouw op luidruchtige wijze wilde vieren. Daarvoor gebruikte hij een 'bloembed', professioneel vuurwerk dat alleen tijdens evenementen als Koninginnedag van een afstandje wordt afgestoken.

Van Zandbergen: „Het is een doos met mortieren, pijpen, waar gekleurde vuurbollen uitschieten, dat ontploft. En dan had hij hem nog op zijn kop op straat gezet. Hij zat onder de brandwonden, de pui was ontzet en in de gehele omgeving waren geparkeerde auto's beschadigd."

Veel politiekorpsen formeren aan het einde van het jaar speciale vuurwerkteams. Het vuurwerk wordt opgespoord tijdens controles, na tips of door te reageren op advertenties.

Vuurwerk mag officieel pas de laatste drie dagen van het jaar worden verkocht en alleen tijdens Oud en Nieuw worden afgestoken. In Nederland is tevens veel vuurwerk wegens het gevaar verboden. De strenge Nederlandse wetgeving wordt echter handig omzeild, beweren insiders.

Handelaren importeren bijvoorbeeld verboden vuurwerk en geven een nep-bv in het buitenland op als exportadres. De illegale partijen blijven echter in het land, waarover geen btw (17,5 procent) hoeft te worden berekend. In Nederland wordt het explosieve spul vervolgens aan de vuurwerkliefhebber gebracht door rondreizende koeriers die per autotelefoon bereikbaar zijn of het gaat ergens onder de toonbank door. Of het illegale vuurwerk wordt gewoon door een Nederlands bedrijf vlak over de Nederlandse grens met België verkocht.

Vakbroeders

Vuurwerkhandelaar R.S. Blok in Assen kent de slimme 'vakbroeders' die deze constructie toepassen. „Het gebeurt al langere tijd. En je ziet ook steeds meer advertenties van illegaal vuurwerk in de kranten." Onder die advertenties twee uit België. Onder hen is een handelaar uit het Belgische Merksem (Antwerpen) die ook meteen begint over gesjoemel met bv's in het buitenland en ontduiken van de btw.

„Verhaaltjes dat alles uit België komt, zijn niet waar. Ik schat dat zestig tot zeventig procent van het illegale vuurwerk in Nederland er ook vandaan komt. Nederlandse importeurs die zogenaamd naar België of Polen exporteren. Ze zijn bekend in Nederland. Maar ja, dat is de maffia ook."

Of neem het ook adverterende bedrijf Natas, net over de Belgische grens bij Breda (Meer). Het is een Nederlandse onderneming, die in België probeert te profiteren van de ruimere wetgeving en partijen in Nederland verboden vuurwerk aanbiedt. Een minimale afname van tweeduizend gulden is verplicht. De prijslijst varieert van het al genoemde bloembed (250 gulden), de Mobiele Eenheid rookbom (tien voor 200 gulden) tot de 300.000 knaller (290 gulden).

● *De handel in zowel illegaal als legaal vuurwerk is al weken volop bezig.* Archieffoto: LD

Helaas is er niks te zien, vertelt een medewerkster. „De Belgische politie heeft hier alles in beslag genomen, omdat we geen opslagvergunning hebben. We mogen het in België alleen vervoeren." Dat het explosieve spul normaliter in een vrachtwagen staat en dus geen opslag zou zijn volgens Natas, was geen reden voor de Belgische ordehandhavers van hun actie af te zien.

Vernietigd

L. Groeneveld, bestuurslid van de Vuurwerkfederatie Nederland, spreekt de berichten over de toename in illegaal vuurwerk en kwalijke praktijken van sommige importeurs tegen. „Het komt allemaal aan in de Rotterdamse haven en daar wordt elke container open gemaakt. Je mag het niet zomaar importeren."

Voor een deel wordt in beslag genomen vuurwerk direct vernietigd, een ander deel wordt tijdelijk opgeslagen bij de Dienst Domeinen. Voor heel Nederland bedroeg de opslag vorig jaar 70.000 kilo, dit jaar wordt 200.000 ton verwacht op grond van wat al wordt beheerd. Hoewel er in Nederland geen overzicht is van wat direct op last van Justitie wordt vernietigd, komt de opslagtoename bij Domeinen overeen met de indrukken die de politie heeft.

Rabobank-nieuwe-stijl: reis via automaat

Van onze redactie economie

ROERMOND - Zes hostessen zijn beschikbaar om de klanten van de bank uitleg te geven over de diverse automaten in de 'ontvangsthal'. Niet zozeer over de inmiddels al weer ingeburgerde 'flappentap'. Ook overboekingen, vreemde valuta en zelfs reizen kunnen per automaat geregeld worden in een proefkantoor van de Rabobank in Roermond. Is dit de toekomst waar bankklanten maar aan moeten wennen? Het is een deel van het verhaal, aldus de voorzitter van de hoofddirectie van de Rabobank, drs. H.H.F. Wijffels.

Het lijkt een fikse tegenspraak. Het geautomatiseerde bankkantoor aan de ene kant en de nieuwe huisstijl van de Rabobank aan de andere. Onderdeel van die huisstijl is een nieuw beeldmerk of symbool voor de Rabobank, waarmee men wil uitstralen dat 'de mens' centraal staat. Een lopend mensfiguur dat op een zonnewijzer of klok van twee naar acht uur loopt. „De mens centraal in een context die associaties oproept met tijd, richting, beweging en toekomst," aldus de wervende uitleg van de bank, eerder deze week.

Toch geeft de Rabobank, met deze schijnbare tegenstelling, heel goed aan waar het heen gaat met de kantoren van de grote banken in Nederland. Voor de eenvoudige diensten is geen balie meer nodig. Dat kan best buiten (betaalautomaten) of meteen na de voordeur. Voor ingewikkelder zaken loopt men niet door naar de traditionele balie, maar krijgt men een doorverwijzing of een afspraak met een specialist.

Achter de balie vindt een vergelijkbare ontwikkeling plaats. Voor zover er nog balies zijn tenminste. „We hebben al veel kantoren zonder een balie," aldus een Rabodirecteur. De administratieve verwerking verdwijnt meer en meer van de bijkantoren naar een centraal computercentrum. Op deze twee plaatsen verdwijnen in deze jaren ook die duizenden banen bij de banken: direkt achter de balie (die er immers niet meer is, deels vervangen door automaten) en het kantoortje daar achter, waar al die papieren verwerkt werden.

Fusie

Voor de coöperatieve Rabobank ligt het nog iets ingewikkelder. Rabo Nederland bestaat nog altijd uit zo'n 600 onafhankelijke, regionale coöperatieve banken. Door onderlinge fusie zal dat aantal de komende jaren echter ook teruglopen tot 400 à 500, verwacht Wijffels. Door die schaalvergroting en automatisering verandert langzaamaan de organisatie en de taak van die plaatselijke banken.

„Een lokale bank is een groep automaten en een groep adviseurs aan het worden," aldus Wijffels. „De administratieve afdeling verdwijnt, waardoor het uitsluitend een verkooporganisatie wordt." Voor de Rabobank bovendien een veel actievere verkooporganisatie dan tot nu toe het geval is. „Met de kennis die we hebben over onze klanten kunnen we ze ook actief gaan benaderen en suggesties doen."

Klanten van de bank die nu de schrik om het hart slaat kunnen gerust zijn. Die bemoeienis moet niet te ver gaan, zo heeft men zich in de vele provinciale vestigingen gerealiseerd. Een komiek in de voorlichtingsfilm voor het bankpersoneel waarschuwt dan ook: Ga nou niet vertellen dat de klant met dit inkomen of die vermogenspositie het zich toch eigenlijk niet kan permitteren om twee keer per week buiten de deur te gaan eten. Niet doen !"

Blauwdruk

Een blauwdruk voor de nieuwe organisatie van alle 1950 kantoren in Nederland is er niet. Dat kan op het platteland anders uitpakken dan in stedelijke gebieden, aldus de top van de bank. In de steden kunnen de adviesdiensten mogelijk verder gecentraliseerd worden naar een regionaal hoofdkantoor en de bijkantoren verder geautomatiseerd. Maar dan wel met een hostess voor de gebruiksaanwijzing daarvan en doorverwijzing voor de meer gecompliceerde vragen. En met veel ruimere openingstijden dan de huidige kantoortijden bovendien.

● *De Rabobank-vestiging in het winkelcentrum Donderberg in Roermond fungeert al enkele maanden als pilot-project waar de automaat centraal staat.* Foto: JAN PAUL KUIT

De automatisering betekent minder personeel, maar de nieuwe aanpak ook meer flexibele werktijden. Bij de Rabobank werkt inmiddels al 23 procent in deeltijd en dat zal alleen maar verder stijgen. Wijffels wil er niet te veel over zeggen, maar in het huidige cao-conflict tussen banken en bonden lijkt hij een stuk dichter bij de bonden te staan dan veel van zijn collega's.

Radiodiagnostiek De Wever hypermodern

Van onze verslaggeefster

HEERLEN - Het De Weverziekenhuis in Heerlen beschikt sinds kort over een nieuwe, zogenaamde angiografiekamer. De afdeling radiodiagnostiek heeft daarmee de nieuwste beeldvormende technieken in huis. Het gaat op sommige onderelen om apparatuur die nog in geen ander ziekenhuis in gebruik is.

In 1992 sloot De Wever een vijfjarig contract met Philips Medical Systems. Voor vijftien miljoen gulden zouden het De Wever- en het Gregoriusziekenhuis in Brunssum binnen vijf jaar beschikken over de modernste radiodiagnostische apparatuur.

Enkele maanden geleden werd al een coronaire angiografiekamer geïnstalleerd, die wordt gebruikt door de cardiologen, die hier onder meer hartcatherisaties uitvoeren en pacemakers inplanteren. Daarnaast wordt er door radiodiagnosten vaatonderzoek gedaan in de hersenen.

In de angiokamer vindt vaatonderzoek plaats van vrijwel alle andere vaatgebieden in het lichaam. Ook kunnen hier patiënten geholpen worden die last hebben van een vernauwing of afsluiting van een bloedvat. Met de moderne apparatuur kan er sneller en nauwkeuriger gedotterd worden.

Radiologe I. Schreutelkamp vindt de installatie van de nieuwe apparatuur van groot belang, omdat de behoefte aan vaatinterventies sterk toeneemt. Dit komt volgens haar door de vergrijzing van de bevolking.

bioscopen

● **HEERLEN**

Royal: Interview with the Vampier, dag. 18.30 en 21 uur. Za en zo ook 16 uur. Za extra om 23.30 uur. De Leeuwekoning, dag. 18.30, za en zo ook om 14 en 16 uur. Woe ook om 13 en 16 uur
Rivoli: The Lion king, dag om 19 en 21.15 uur. Za en zo ook om 14.15 en 16.30 uur. Za extra om 23.15 uur.
Maxim: Only You, dag. 20.30 uur, za en zo ook om 14 uur en za extra om 23 uur.
H5: De Leeuwekoning (ned.), dag. 14 en 16.15 uur. The Lion King (eng.), dag. 14.30, 16.45, 18.15 en 20.45 uur. Miracle on 34th Street, dag 14.15, 18.15 en 20.45 uur. Za extra om 23.15 uur. Pulp fiction, dag. 20 uur, za ook 23.15 uur. Timecop, dag. 14.30 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur. Baby's day out, za, zo en woe om 14.30 en 16.30 uur. The specialist, dag. 18.30 en 21 uur. Do, vr, ma, di ook 14.30 uur en za extra om 23.30 uur.
Filmhuis De Spiegel: Shocking Blue en route, zo 20.30 uur.

● **LANDGRAAF**

Autokino The specialist, vr t/m zo 20.15 uur. Color of night, vr en za 22.30 uur. Sleepless in Seattle, za zo 18 uur.

● **MAASTRICHT**

MGM: De Leeuwekoning (ned), dag. 13.15 en 16 uur. The Lion King (eng), dag. 18.45 en 21.30 uur. True lies, za-nacht om 00.15 uur. Forrest Gump, dag. 14 17 en 20.30 uur. Time cop, dag. 13.15, 16, 18.45 en 21.30 uur, za ook 00.15 uur. Interview with the Vampier, dag. 13.15, 16, 18.45 en 21.30 uur. Za ook om 00.15 uur. The Nightmare before Christmas, dag. 13.15, 15.15, 17.15, 1915 en 21.15 uur. Miracle on 34th Street, dag. 13.15, 16, 18.45 en 21.30 uur.
Cine K: El Pajaro de la felicidad
Cinema-Palace: The Lion King, dag. 16.15 18.45 21.30 uur, za zo wo ook 13.45 uur. De Leeuwekoning, dag. 16.15 en 18.45 uur, za zo wo ook 13.45 uur. Pulp fiction, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14 uur. The specialist, dag. 21.30 uur. Speed, dag. 17.30 uur.
Lumière: 'Troebel Beeld' gaat op ma 19 dec. niet door. Eat drink man woman, dag. 20.30 uur. L'annee deriere a marienbad, dag. 22 uur.Serial mom, do t/m za 23 uur.

● **GELEEN**

Roxy: Timecop, dag. 20.30 uur. Miracle on 34th Street, dag. 20.30 uur, za, zo en wo ook om 14 en 20.30 uur.

● **SITTARD**

Forum: The Lion King (ned), dag. 18.45 uur, za zo 14 16.15 en 18.45 uur, wo ook 14 en 18.45 uur. Interview with the Vampier, dag 21 uur. The Specialist, dag. 21 uur.
Filmhuis Sittard: 'Safety Last', zwijgende film. Ma om 19.30 uur.

● **ECHT**

Royal: Only you, do t/m di 20.30 uur, za, zo en wo ook 14.30 uur. Miracle on 34th Street, do t/m di om 20.30 uur, za, zo en wo ook om 14.30 uur.

● **ROERMOND**

Royal: De Leeuwekoning, do vr en zo t/m wo 20.30 uur, za 19.30 en 21.30 uur, za zo en wo 14.30 uur, zo ook 16.30 uur.
Royaline: Four weddings and a funeral, t/m wo 20.30 uur, zo ook 14.30 en 16.30 uur.

exposities

● **HEERLEN**

Thermenmuseum, Coriovallumstraat 9. Terra Sigillata. T/m 5/3. Religieuze Kunst. T/m 8/1. Open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **De Thun,** De Thun 91. Atelier-expo. 10/12, 11/12, open 10-17 uur. **Stadsgalerij,** Raadhuisplein 19. De eigen collectie. T/m 16/1, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Stadsschouwburg.** Fotokunst 'zonder oogkleppen'. T/m 21/12, open ma t/m vr 10-15 uur. **Openbare bibliotheek,** Raadhuisplein 20. Werk van Jose Smits en Miep Mostard. T/m 17/1, open dag 9.30-17 uur, za 10-13 uur.

● **KERKRADE**

Wijngrachttheater. Werk van Ria Jussen.

● **VOERENDAAL**

Gemeentehuis. Werk van Carola en Hannie Zeekaf. T/m 31/12, open ma t/m vr 9-12.30 uur, di 13.30-16.30 uur

in de theaters

● **HEERLEN**

za. 17 en zo 18/12: musical: The Sound of Motown.
zo. 18/12: toneel: Toneelgroep MenS.
ma 19/12: muziek: Philharmonie Bocholtz en Mannekoor Mignon.
di 20/12: show: Jenny Arean met Alles heeft zijn prijs.

● **KERKRADE**

za. 17/12: muziek: Ritmicgroep.
zo. 18/12: muziek: Lingua e Musica.

● **SITTARD**

za. 17/12: theater: Zwart Theater Bratislava met Alice in Wonderland (19 uur).
zo. 18/12: muziek: Kerst-Inn Sittards Mannenkoor (19 uur).
wo. 21/12: muziek: Die Toten Hosen.

● **MAASTRICHT**

za. 17/12: ballet: Russisch Ballet St. Petersburg met Giselle.
zo. 18/12: ballet: Russisch Ballet St. Petersburg met Zwanenmeer (14.30 uur).
di. 20/12: muziek: Philharmonisch Orkest van Luik met Derde Symfonie van Mahler.
wo. 07/12: toneel: Het Nationale Toneel met Troilus en Cressida.

● **ROERMOND**

za. 17/12: cabaret: Jules Deelder
zo. 18/12: muziek: kerst met Roermonds Mannenkoor.

Alle voorstellingen beginnen om 20 uur, tenzij anders aangegeven. In Maastricht beginnen de voorstellingen om 20.15 uur.

Bisdom Roermond maakt serieus begin met opleiding van katechisten

Wiertz blijft Wiertz

Het stoorde mgr. Wiertz zichtbaar dat de pers zijn adventsbrief niet heeft gekregen. In de brief vraagt de bisschop zijn diocesanen te willen bidden voor priesterroepingen. Voorts verbaasde de bisschop zich erover dat het perscommuniqué over de mutaties in de bisschoppelijke adviescommissies nog niet is verschenen. Tijdens de bisschoppenconferentie, maandag en dinsdag in Amersfoort, is mgr. Wiertz benoemd tot voorzitter van de bisschoppelijke commissie voor de media en tot lid van de bisschoppelijke commissie voor contact met de religieuzen. Omdat benoemingen eerst gisteren zijn bekend gemaakt, konden zij niet worden meegenomen in het interview dat deze krant donderdag met de nieuwe voorzitter van de mediacommissie had. Centraal stond de evaluatie van het oudtestamentisch jaar, waarvoor bisschop Wiertz vorig jaar pleitte.

DOOR RENÉ ROOSJEN EN JAN VAN LIESHOUT

Wiertz blijft Wiertz. Aan twee kanten wordt aan hem getrokken. Hij weigert een van de kanten los te laten. Bepleitte hij vorig jaar in een eerste ontmoeting met de Limburgse pers een 'oudtestamentisch jaar', dit jaar dringt hij aan op 'een verdere afbouw van karikaturen en vooroordelen'.

„Pas dan bereik je gemeenschappelijk een open houding. Niet met eigen wonden bezig zijn. Niet schelden. Pas dan kan het volgende steekwoord 'vergeving' zijn."

Wat Wiertz wil uitdrukken met 'open houding' heeft hij teruggezien in een beeld dat pastoor Matthieu Gubbels van de Kakert (Landgraaf) bij zijn zilveren priesterjubileum is aangeboden. „Een man met open handen; niet afwerend, maar vragend naar God." Pikant detail is dat pastoor Gubbels jaren secretaris en sinds mei voorzitter van de Vereniging van Pastoraal Werkenden (VPW) in Limburg is. Mgr. Gijsen negeerde de VPW volkomen. Mgr. Wiertz bezocht Gubbels begin dit jaar, en in het voorbije oudtestamentisch jaar ontving hij meer afgevaardigden van andere uit de polarisatie ontstane groeperingen, als de Acht-Meibeweging. Voor de bisschop 'gesprekken bij de thee'.

Tijdens deze theevisites is niet over fundamentele zaken onderhandeld. „De tijd dat een paar mensen namens een grote groep iets kunnen regelen, is voorbij."

Ontvangsten zijn niet door iedereen in dank afgenomen. Bij de post zaten soms 'agressieve brieven'. „Ik heb geprobeerd achter die kritiek te tasten, om ze te begrijpen. Echt ontwricht ben ik er niet door. Ik kan beter tegen kritiek dan ik had gedacht. Ik heb er geen dikkere huid voor nodig."

Terughoudend reageert mgr. Wiertz op vragen over zijn voorganger, mgr. Gijsen, die het strijdmodel boven het harmoniemodel verkoos. Wiertz vindt het 'niet correct' om over aard en frequentie van de gesprekken, die hij met zijn voorganger voerde, uit te weiden. „Hij verblijft in Oostenrijk en ik weet dat hij zijn zus in Sittard geregeld bezoekt."

De dalende lijn in het misbezoek, die zich tijdens het pontificaat van Gijsen steeds scherper begon af te tekenen, heeft zich onder het pontificaat van Wiertz voortgezet. Tijdens twee weekeinden in maart kerkte in het bisdom Roermond slechts 13,7 procent van de ruim één miljoen geregistreerde katholieken.

„Dat is geen teken van gezondheid, al besef ik dat er andere vormen van participatie zijn. Deelnemen aan de eucharistieviering is echter een van de kostbaarste kerngegevens. Anders ontstaat op den duur vervreemding van de woorden van de Heilige Schrift, van het Woord Gods en van de H. Eucharistie. Dat de jongste generatie niet representatief is vertegenwoordigd, maakt me zeer bezorgd; is veelbetekenend; moet aan het dènken zetten."

Uit de cijfers van het Kaski, het instituut voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek, blijkt dat het aantal actieve priesters in het bisdom Roermond in 1993 van 439 is teruggelopen naar 430, van wie 163 tot een orde of congregatie behoren. Mgr. Wiertz is daarom 'heel blij' met de dertien eerste-jaarsstudenten op Rolduc.

„De kerk kan niet zonder de nieuwe generatie. Ik hoop daarom dat zich meer jongeren geroepen zullen voelen om priester te worden. Je kunt dat niet afdwingen door proclamaties, met rapporten of analyses. Je werft enkel door aanstekelijkheid; door getuigenissen, die beginnen bij man en vrouw en in het gezin."

Mgr. Wiertz acht het niet uitgesloten dat vroeg of laat missionarissen uit de wereldkerk zullen bijspringen. Er zijn daar veel roepingen, zo is hem tijdens de jongste bisschoppensynode in Rome gebleken.

„Wat is daarop tegen? Servatius was een Turk. Willibrordus en Bonifacius kwamen van Engeland. Ook vanuit Nederland werden missionarissen uitgezonden. Eens kwam veertien procent van alle missionarissen uit Nederland. Waarom zou de draad van Servatius, Willibrordus en Bonifacius niet kunnen worden opgenomen."

Ofschoon voor de leek een belangrijke rol is weggelegd, zullen in het bisdom Roermond geen pastoraal werkenden worden ingezet. In de andere bisdommen van Nederland steeg hun aantal van 596 in 1992 naar 633 in 1993, van wie 35 procent vrouwen.

Wèl zal in september een serieus begin worden gemaakt met de opleiding van katechisten. Het bisdom weet zich geïnspireerd door de Derde Wereld, waar een kwart miljoen katechisten deeltaken van de priester hebben overgenomen.

● *Mgr. Wiertz op het Sint Pietersplein in Rome in gesprek met de overste van een Amerikaanse congregatie van broeders. Namens de Nederlandse bisschoppenconferentie nam hij er deel aan de synode over het religieuze leven.*

„Modellen kun je niet zo overplanten, maar bevatten belangrijke aspecten voor de revitalisering van de kerk."

Wegens de 'verdamping van parochies' zijn in het bisdom Roermond in de laatste jaren zes kerkgebouwen gesloten. Onder meer de Barbarakerk in Geleen, de H. Pastoor van Ars in Eygelshoven, en De Goede Herder in de bisschopsstad.

„Omdat het langs natuurlijke weg is gegaan, waren er nauwelijks echt problemen. Veelal is sluiting een moeilijk proces. Men ervaart de pijn als de amputatie van een voet, die noodzakelijk kan zijn om het been te behouden. Sluiting kan een gevolg van gebrek aan financiën zijn. Het moet voor een parochie op te brengen zijn. Je kunt de rekening niet op andermans bord leggen. Overigens zal het bisdom geen kerken sluiten of parochies daartoe dwingen."

Ofschoon het kerkbezoek daalt, blijven de inkomsten van de parochies 'wonderwel, redelijk constant'. Behalve collectegelden betreft het gezinsbijdragen en gelden voor het opdragen van missen. Daarvan worden priesters, huishoudsters, kosters en organisten betaald; het onderhoud van kerken en overige gebouwen; en ook de lopende kosten voor liturgie, katechese en pastoraal. Acht procent van alle inkomsten gaat naar het bisdom; acht procent wordt gedeponeerd in een solidariteitsfonds, waaruit kleinere minder draagkrachtige parochies kunnen putten.
„In totaal wordt in het bisdom Roermond met zijn 300 parochies voor zo'n vijftig miljoen gulden per jaar omgezet. Dat is net zoveel als de exploitatie van een psychiatrisch ziekenhuis met 250 patiënten en 250 personeelsleden. Het bisdom is daarom eigenlijk uitermate goedkoop uit."
In die vijftig miljoen zijn niet inbegrepen de legaten - goederen die bij testamentaire beschikking een parochie of het bisdom worden nagelaten. Daarmee worden fondsen van stichtingen gefourneerd; zoals de stichting die op Rolduc het Medo exploiteert, een internationaal academisch instituut voor studies van huwelijk en gezin. In tegenstelling tot andersluidende berichten kost het Medo het bisdom niks. Onder die voorwaarde werd het instituut destijds door mgr. Gijsen opgericht.

Mgr. Wiertz bevestigt dat het Medo aan het eind van het academisch jaar verdwijnt. „Mogelijkerwijs gaat een gedeelte naar Wenen. De Oostenrijkse bisschoppenconferentie zou daartoe hebben besloten. Maar of dat doorgaat, moet worden afgewacht."
Voor het overige maakt mgr. Wiertz zich niet zo'n zorgen om de financiën. „Wanneer het elan er is, willen mensen steunen in de mate die de kerk verdient."
Niet alleen de financiële ondersteuning legt gewicht in de schaal. Het bisdom Roermond heeft ook een sterke biddende achterban. Eind 1993 telde het diocees nog 2.618 zusters, van wie driekwart niet meer actief is. De gemiddelde leeftijd is tachtig.

„De zusters hebben zeer grote verdiensten voor het bisdom, dat ze in hun hart blijven meedragen; tot hun laatste snik. Het is ontroerend te mogen constateren hoe men op ziekenkamers, geïsoleerd van de wereld, nog met de kerk bezig is."

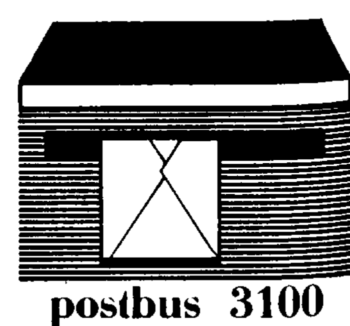
'Adembenemd ontroerend' vond mgr. Wiertz in 1994 het toedienen van het vormsel aan zestig geestelijk gehandicapten, in leeftijd variërend van 20 tot 80 jaar, in een tehuis in Heel. „De openheid; de ontvankelijkheid; hun subtiele gevoelens: zij hebben me diep in mijn hart ontroerd. Dat was voor mij het meest indrukwekkend moment van 1994."
„Het meest vervelende: dat ik in Maastricht een half uur in een file zat, terwijl ze in Margraten/Scheulder op me stonden te wachten: de burgemeester, de harmonie, de misdienaars. De parochie vierde haar 125-jarig bestaan. In dat half uurtje kreeg ik de stuipen op het lijf."

Voor het overige voelt de bisschop, die op 2 december 52 is geworden, zich nog altijd prettig in zijn vel zitten. Van een midlife-crisis, de mentale en fysieke inzinking tussen veertig en zestig, heeft hij geen last. Wiertz blijft Wiertz.

● *Limburg was nadrukkelijk vertegenwoordigd op de eerste zitting van het vijfde Landelijk Pastoraal Overleg. Als voorzitter fungeert Marja Koopman-Goumans, burgemeester van de Middenlimburgse gemeente Ambt Montfort, die mgr. Wiertz bij gelegenheid van zijn 52ste verjaardag zoveel Limburgse vlaaien aanbood, dat hij allen op een Pallieteriaanse punt kon trakteren.* Foto: LON CLASQUIN

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Werkvoorziening

Ik ben sinds 1987 werkzaam in de sociale werkvoorziening en heb helaas alleen maar bezuinigingen meegemaakt. De overheid draait de subsidiekraan steeds verder dicht. Dit gaat dan altijd ten koste van de doelstelling van de WSW, namelijk het bieden van aangepast werk aan mensen met een handicap. Er ligt alweer een nieuw afbraakrapport op tafel: het omstreden rapport Houben. Indien dit rapport door de overheid wordt overgenomen is het afgelopen met de Sociale Werkvoorziening. In dit rapport wordt o.a. aangegeven dat mensen die werken in de werkvoorziening niet willen doorstromen naar het vrije bedrijfsleven omdat ze het te goed hebben en te veel zouden verdienen. Niets is echter minder waar. Dat mensen niet willen doorstromen naar het vrije bedrijfsleven heeft mijns inziens heel andere redenen: 1. Een grote groep mensen in de maatschappij denkt nog altijd dat mensen werkzaam in de S.W. zielepoten zijn. 2. Het vrije bedrijfsleven staat niet te springen om gehandicapte mensen in dienst te nemen (kijk maar naar de WAGW die volledig mislukt is). 3. De SW-bedrijven zijn ook niet zo stom dat zij de mensen met de meeste restcapaciteiten laten doorstromen naar het vrije bedrijfsleven. Door de alsmaar voortdurende bezuinigingen op de SW moeten bedrijven steeds marktgerichter gaan werken. Dit gaat al ten koste van de groep mensen met de minste restcapaciteiten. Indien de SW-bedrijven de mensen met de meeste restcapaciteiten zouden laten doorstromen naar het vrije bedrijfsleven vallen de SW-bedrijven als een plumpudding in elkaar. Dat mensen binnen de SW te veel zouden verdienen is gewoon pure onzin. Indien je de functies in de SW vergelijkt met vergelijkbare functies in het bedrijfsleven dan ligt de beloning 12 tot 15 procent lager. Dat burgemeester Bert Janssen van Landgraaf niet vreest voor banenverlies binnen de SW in Oostelijk Zuid-Limburg vind ik zeer merkwaardig. Als hij het rapport Houben goed gelezen heeft zou hij toch zeker opgemerkt moeten hebben dat Limburg en met name Oostelijk Zuid-Limburg geografisch gezien te veel wsw'ers aan het werk heeft. En dan praat ik over plusminus 2500 arbeidsplaatsen. De betreurenswaardige conclusie die ik uit dit alles trek is: de sociale werkvoorziening wordt door de overheid totaal in de vernieling geholpen.

VALKENBURG **J. Kleijnen**

(Door redactie ingekort)

● Waterschap

Graag wil ik enkele kanttekeningen plaatsen bij de voorlichtingscampagne van het Waterschap Roer en Overmaas in uw krant van 6 december jl. Dit naar aanleiding van de belastingaanslagen van het Waterschap van eind november en de honderden telefoontjes die het Waterschap hierop ontving. Bij vraag 5: Hoe komt het dat het belastingbedrag dat ik voor 1994 moet betalen als huiseigenaar, afwijkt van hetgeen ik in 1993 moet betalen?, wordt gesteld dat het bedrag afhankelijk is van de waarde in het economische verkeer van een eigen huis zoals die ook bij de Onroerende Zaak Belasting van toepassing is; het kan voorkomen dat u meer of minder belasting hoeft te betalen; per saldo het Waterschap (m.u.v. de 7 % tariefstijging) hetzelfde bedrag aan inkomsten als in 1993 ontvangt.
Als bovenstaande juist is dan komen de huiseigenaren uit Simpelveld, met wie ik gesproken heb, er financieel wel erg ongunstig vanaf; verhogingen van meer dan 100% zijn geen uitzondering maar regel.
Of de huiseigenaren in Simpelveld komen er wel erg beroerd vanaf (door de hertaxatie van de woningen in Simpelveld per 1 januari 1994 zijn de waarden in het economisch verkeer met zo'n 50% gestegen) en ik vraag mij af of dit ook in alle andere gemeenten zo heeft plaatsgevonden. Zo niet dan is er sprake van rechtsongelijkheid; of deze sterke verhogingen doen zich ook in andere gemeenten voor en dan schrijft het Waterschap niet de waarheid voor wat betreft de inkomsten.
Uit bovenstaande blijkt eens te meer dat het hanteren van de economische waarde van een huis een kwalijke zaak is. Op deze manier worden huiseigenaren voor allerlei overheidsbelastingen de melkkoe van de maatschappij.

SIMPELVELD **B.G. Krutzen**

(Door redactie ingekort)

● Satirisch

Op mijn ingezonden brief 'Gewenst' in het Limburgs Dagblad van 3 december jl. heb ik een aantal reacties gekregen. Mijn brief was bedoeld als satirische reactie op de brief 'Ongewenst' van J. Vestjens van 24 november jl. Een aantal mensen heeft zich de moeite getroost om rechtstreeks hun instemming, schriftelijk dan wel telefonisch, met de inhoud van mijn brief te betuigen. De satirische opzet is aan hen en mogelijk ook anderen, voorbij gegaan. Derhalve ter verduidelijkling: de wijze waarop de heer Vestjens schaars geklede vrouwen meent te moeten benaderen en te omschrijven ('typetjes die reacties uitlokken') zette mij ertoe aan om te reageren. Ik wilde hem confronteren met een situatie waarin hij op een soortgelijke wijze wordt benaderd. Echter dan niet door een vrouw, maar door een man, wat wellicht hetzelfde onprettige en bedreigende gevoel oproept.

HEERLEN **Nico van den Berg**

(Door redactie ingekort)

● Liefde

Naar aanleiding van onder meer de oorlog in Bosnië het volgende. Niemand kan de oorlog stoppen van zijn naaste. Iedereen kan alleen zijn eigen oorlog stoppen. Je kunt proberen iemand te stoppen, maar hij zal niet naar je luisteren. Het enige wat je kunt doen is je afvragen: 'Komt wat ik doe uit mijn liefde voor mezelf voort?' Richt je je blik op anderen, vergeet je wat je zelf aan het doen bent. Het is heel gemakkelijk een ander te vertellen wat hij verkeerd doet. Maar zo lok je gevechten alleen maar uit. Later zul je die ander er natuurlijk van beschuldigen dat hij begonnen is. Het enige wat je kunt doen om de oorlog te stoppen is jouw aandeel erin wegnemen. Geef geen aanleiding tot oorlog. Als iemand ergens een aanleiding in ziet om ruzie te maken, dan is dat zijn verantwoordelijkheid. Dat is zijn aandeel. Het antwoord op de moordpartijen is eeuwenoud: „Heb uw naaste lief." Voordat je je naaste kunt liefhebben, leer jezelf liefhebben. Als je jezelf liefhebt, maak je oorlogen onmogelijk. Liefde ontwapent.

GELEEN **J.A.H. Weeren**

● Kerstpakket

De plaatsing van het stuk 'Kerstpakketten' heeft mij erg gestoord. Ik ben dan ook van mening dat de schrijver, als hij en zijn gezin geen kerstpakket of geschenk nodig heeft, een erg goed salaris moet verdienen. Maar hij vergeet wel dat er in Nederland duizenden gezinnen zijn die van een minimumloon moeten rondkomen en die zich verheugen als vader met een kerstpakket thuis komt. U geeft hierbij de werkgevers weer een handvat om de kleine man (of vrouw) weer wat af te nemen in de toekomst.
Dat de kerstpakketten in Rwanda welkom zijn weten wij met z'n allen ook wel. Maar hier in Nederland zijn ze ook in veel gezinnen, van harte welkom. Instellingen als Amnesty International, Greenpeace en Foster Parents krijgen het hele jaar door donaties. Laat de minimumloner dus ook zijn kerstpakket, waar het hele gezin blij mee is, behouden.

LANDGRAAF **F. Starmans**

(Door redactie ingekort)

Massale vrees voor verlies van leerlingen

Fusiestrijd middelbare scholen losgebarsten

Van onze verslaggever

HEERLEN - De voorgenomen fusies tussen middelbare scholen in Landgraaf, Heerlen, Brunssum en Kerkrade heeft een storm van protesten opgeleverd van scholen die buiten de boot vallen. Die vrezen leerlingen te zullen verliezen. De provincie verwerpt echter vrijwel alle ingediende bezwaren.

Het Grotiuscollege in Heerlen en Brandenberg in Landgraaf gaan fuseren tot een brede scholengemeenschap met LTS tot en met gymnasium.

Het Herlecollege vreest dat het geven van beroepsonderwijs in het gebouw van Grotius in Heerlen op termijn een aantal 'unieke' afdelingen van Herle in de problemen brengt. De provincie vindt echter dat Herle het leerlingenverlies onvoldoende aannemelijk maakt.

Het Landgraafse Eijkhagencollege vreest 15 tot 20 procent minder aanmeldingen van leerlingen door de komst van vwo/havo-onderwijs naar Brandenberg. Maar de provincie wijst erop dat vwo/havo-onderwijs op Brandenberg taboe blijft.

Scholengemeenschap Aldenhof in Hoensbroek is door de fuserende scholen Broeklandcollege en Koningin Juliana gepasseerd. Volgens de provincie ten onrechte. Ze eist aansluiting van Aldenhof, omdat die school de fusie verrijkt met beroepsonderwijs. Het Romboutscollege in Brunssum vreest leerlingenverlies door deze fusie, maar volgens de provincie valt dat heel erg mee.

De scholengemeenschap Beroepsonderwijs Kerkrade is het tenslotte niet eens met het samengaan van het Lambertuscollege en Sancta Maria. De provincie adviseert deze school zich aan te sluiten bij de samenwerking tussen Gymnasium Rolduc en het Antonius Doctor College.

● *M. Mijnes.*

Koninklijk zilver voor bode Mijnes

HEERLEN - Loco-burgemeester Hub Savelsbergh van Heerlen heeft gisteren bode M. Mijnes de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, uitgereikt. Mijnes nam gisteren afscheid als interne bode bij de gemeente Heerlen.

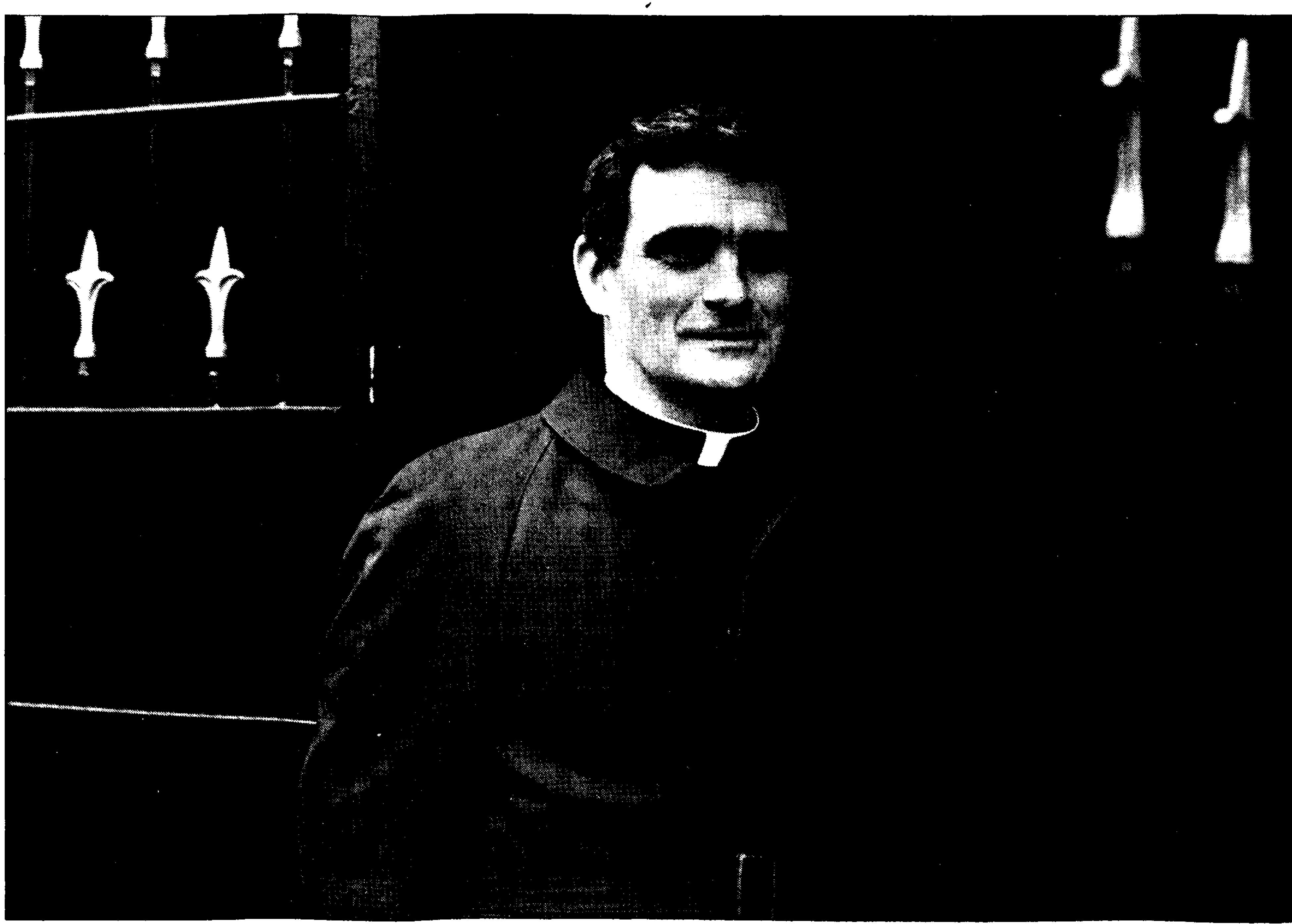
Hij begon zijn loopbaan in dienst van de Staatsmijn Wilhelmina als ondergronds mijnwerker. In september 1965 treedt de gedecoreerde in dienst van de gemeente Heerlen als adspirant-brandwacht. Medio 1973 wordt Mijnes gemeentebode en twee jaar later wordt hij bevorderd tot hoofdbode.

In 1982 bekleedt hij de functie van portier, receptionist en telefonist bij de dienst interne zaken. Zijn huidige functie vervult Mijnes vanaf maart 1984.

Mijnes is verder actief in de voetbalsport. Eerst als speler van Zwart Wit in Eys en Bekkerveld en nu als leider van de F3-pupillen in Voerendaal. Daarnaast is hij lid van een kegelclub en de ponyclub De Sportvriendjes in Bocholtz.

Mascara afgelast

LANDGRAAF - De voorstellingen van vrouwentoneelgroep Mascara dit weekeinde in Landgraaf, zijn afgelast. Een van de speelsters van de groep is ziek. Mascara zou zaterdag en zondag de eenakter Pitten van Herman Heyermans op de planken brengen.

● *Pater Vincent kon vandaag pas zijn collega Carl Kuss begroeten. Die moest tot tweemaal toe wegens slecht weer zijn vlucht van Chicago naar Düsseldorf uitstellen.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Christus roept jonge mannen uit alle volkeren en standen tot Zijn dienst. Staat te lezen in de Leer der kerk. Waar die dienst zich moet voltrekken, wordt niet vermeld. Daarom kan het voorkomen dat een Ierse- en sinds kort ook een Amerikaanse priester, leiding geven aan de St.-Josephparochie. In de Heerlense wijk Passart. Daar zijn de kerkgangers inmiddels al aardig gewend aan de Angelsaksische intonaties.

Ier en Amerikaan leiden St.-Josephparochie

Legionairs op missie in Heerlense wijk

DOOR PETER HEUSSCHEN

HEERLEN - Die Amerikaanse priester is de 34-jarige Carl Kuss uit San Diego. Eerder was hij diaken in de parochie. De voormalige student Engelse letterkunde volgde tien jaar geleden zijn roeping en doorliep het noviciaat in de staat Connecticut. Zijn priesteropleiding kreeg hij in het Spaanse Salamanca en in Rome. Limburg kende hij alleen van de stinkkazen. De zweetvoetengeur van die broeierige kaasjes is zelfs tot Californië doorgedrongen.

Pater Carl zoals ze hem in de Passart noemen, werd drie weken geleden tot priester gewijd in Mexico samen met 57 andere diakens van de Legionis Christi-congregatie. Deze kloosterorde werd gesticht door de Mexicaanse priester Macial Maciel.

Morgenochtend draagt de wijdeling zijn eerste mis op in de St.-Josephkerk onder toeziend oog van zijn mentor Vincent McMahon en van medecelebrant deken Theo van Galen.

Dezelfde pater Vincent loopt al ruim vier jaar rond in de Passart en beheerst het Nederlands heel aardig. „Maar preken doe ik het liefst vanaf een papiertje," erkent de in Limerick geboren Ier. In die plaats leerde hij op de middelbare school een Mexicaanse priester kennen die hem door zijn sterke persoonlijkheid overrompelde. De jonge Vincent McMahon wilde niets anders meer dan zich aansluiten bij de geestelijke legionairs.

Zijn kloosterproeftijd doorliep hij in Dublin. Studie in Salamanca en vier jaar intensieve werkstage in Mexico waar hij veel sociale ongelijkheid aantrof, gingen vooraf aan zijn verblijf in Rome. Daar stortte hij zich op de filosofie en het marxisme.

„Het klinkt misschien vreemd maar het bestuderen het gedachtengoed van Karl Marx sloot aan bij de hang van veel mensen in Latijns-Amerika naar collectivisme en de daarmee gepaard gaande hoop op verbetering van de levensstandaard. De studie die ik maakte, houdt niet in dat ik marxist ben," haast pastoor McMahon zich te verklaren.

Er volgde een tijd van werken en weer studeren. McMahon was te vinden in Detroit, werd kapelaan en moderator in Rome en zelfs pastoor. Totdat zijn overste de verbaasde priester vroeg naar Nederland te gaan. „Ik kreeg een week de tijd om mijn koffers te pakken."

In zijn eerste parochie, Chevremont, merkte McMahon dat Neder- land niet alleen bestond uit steile calvinisten. „Hartelijk, open en gastvrij. Heel anders dan de indruk die je als buitenlander hebt. Zelfs van mijn taalhandicap maakten de parochianen geen probleem."

Vicaris-generaal Castermans dirigeerde de Ier vervolgens naar Hoensbroek. De verbazing van pater Vincent werd alleen maar groter. „Er is een priestergebrek in Nederland. Ga je echter kijken hoe het in andere wereldde- len gesteld is daarmee, dan is de huidige situatie nog niet zo slecht. Daarom heb ik mij wel eens afgevraagd of ik hier wel op m'n plaats ben. Dat heeft niets te maken met de mensen hier of mijn werk. Daarover ben ik heel tevreden."

Vincent McMahon: „Onze eigenlijke opdracht is missiewerk en niet het runnen van een parochie in een ontwikkeld land." Vandaar.

In Hoensbroek bouwde de pater een goede vriendschap op met de toenmalige deken Franz Wiertz, die nu bisschop van Roermond is. „En dat betekent een stem in het paradijs", lacht hij uitbundig. „Dat wordt in Italië gezegd."

De Ier kijkt nog steeds op van de Limburgse gebruiken. Sara en Abraham-poppen als iemand vijftig wordt, de ooievaar in de tuin bij een geboorte. En de boeken die langs de gevel bungelen als iemand slaagt. „Ook de zieke oma die met haar bed een plaatsje in de huiskamer krijgt. Waar ter wereld zie je dat?"

In Hoensbroek hoopt de man uit Limerick, samen met neomist Kuss sociale problemen op te lossen, de kerk weer wat voller te krijgen en wat meer animo te kweken voor zijn evangelistische groepen bij de schoolkinderen. Of gewoon een geestelijk 'reference point' te zijn. Dan is de missie geslaagd.

ontmoeting op zaterdag

Drugsdealer aangehouden

KERKRADE - De politie heeft een 34-jarige Kerkradenaar aangehouden wegens het dealen in cocaïne, heroïne en LSD.

De man had in zijn woning aan de Dr. Nolensstraat in Kerkrade twintig gram heroïne, acht gram cocaïne en 115 LSD-strips. De politie nam ook een stiletto en een vlindermes in beslag. De verdachte is opgesloten.

Ramkrakers aangehouden

SITTARD/LANDGRAAF - Twee Geleense ramkrakers (28 en 25 jaar) zijn op heterdaad betrapt op het stelen van een auto in Sittard. De twee worden verdacht van een ramkraak op een kledingzaak in Landgraaf op 9 december en twee dagen later van een dergelijke winkel aan de Walstraat in Sittard. Vandaag worden ze voorgeleid aan de officier van justitie.

De mannen ramden winkelpuien met gestolen auto's. Daarna stalen zij kleding. Uit onderzoek bleek dat de Geleendenaren afgelopen maandag in Beek ook al een auto hadden gestolen. De wagen die is gebruikt bij de Sittardse ramkraak, is teruggevonden. Van de in Landgraaf gebruikte auto is nog geen spoor.

Beroofd van polstas met 800 gulden

HEERLEN - Een 53-jarige man uit Hoensbroek is gistermiddag in Heerlen beroofd van zijn polstasje met paspoort, een bankpasje en achthonderd gulden.

De man had het geld net van de bank gehaald en liep rond half twee op de Spoorsingel richting spoorwegovergang. Twee mannen op een blauwe scooter naderden hem op het fietspad van achteren.

De duo-passagier gaf in het voorbijgaan een slag tegen de arm van de man, greep de polstas, die het slachtoffer onder zijn oksel had geklemd. De daders reden verder richting Schaesbergerweg.

De Hoensbroekenaar was al eerder het slachtoffer van een overval, toen hij als taxichauffeur bedreigd werd met een vuurwapen.

Run op inzamelen papier Landgraaf

LANDGRAAF - Verenigingen in Landgraaf hebben grote belangstelling voor het inzamelen van oudpapier. Na publicaties over een tekort aan clubs die dit karwei voor hun rekening willen nemen, werd de gemeente overstelpt met telefoontjes. In bepaalde wijken in Landgraaf werd lange tijd geen oud-papier opgehaald. Er waren geen clubs beschikbaar. Om deze 'witte vlekken' toch van het oudpapier af te helpen, wilde Landgraaf de dienst gemeentewerken van buurgemeente Kerkrade inschakelen. Na berichten daarover hebben zich volgens wethouder Harry Erkens meer verenigingen gemeld dan er witte vlekken zijn. Om ervoor te zorgen dat toch elke vereniging iets kan bijverdienen, gaat Landgraaf nu bepaalde wijken splitsen.

Culturele plaquette

BRUNSSUM - Leo Hendriks van sportvereniging RKBSV heeft gisteravond de culturele plaquette van de gemeente Brunssum gekregen. Hij is veertig jaar lid van die voetbalvereniging. Hij maakt reeds acht jaar deel uit van het hoofdbestuur. Hendriks is al zestien jaar leider van het eerste team.

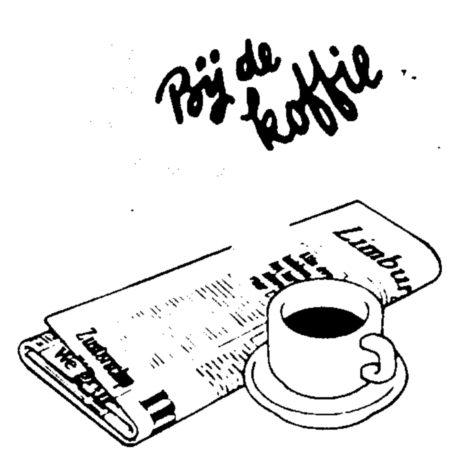

Kerst dicht bij huis met cd Kerstpakket

DOOR BENTI BANACH

Kersted's, de markt wordt ermee overspoeld. Steeds meer mensen laten kalkoen en kransjes naar binnen glijden onder het genot van kerstsfeeropwekkende klanken. Wie daarvoor eens niet wil grijpen naar gejkt materiaal van Bing Crosby, Jessy Norman of James Last maar ook regionaal talent een kans wil bieden, kan terecht bij de cd 'Kerst-Pakket', een sympathiek samenwerkingsproject van het Landgraafse Koor X in G en de uit de as herrezen Heerlense folkgroep Get Paraat. De cd schetst de ontwikkeling van de kerstbeleving door de eeuwen heen in Noordwest-Europa. Die insteek heeft niet kunnen voorkomen dat afgezaagd werk als Deck the Hall, Er is een Kindeken en Jingle Bells zijn weg naar de schijf heeft gevonden. 'Kerst-Pakket' ademt een knus dicht-bij-huisgevoel, gecreëerd door goedbedoelende liefhebbers uit de regio. Dat is bijvoorbeeld te horen aan het koorgeluid dat zelden helemaal zuiver of vol klinkt. Ook de zangers van Get Paraat blijken niet (meer) in staat tot mooie samenzang. Muzikaal scoren de Heerlenaren nog immer een ruime voldoende, met vooral fraai snarenwerk. Lof verdient het arrangement van Er is een kindeken, gedurfd bewerkt met bijvoorbeeld mondharp, en niets van zijn devotie verliezend. Daarmee wordt al vast de komende kerst best doorbrengen.

Te koop bij cd-shop Paul Smeets, Waubach, en V & D in Heerlen.

Dialect

● *Sterft het Limburgse (en ook Kerkraadse) dialect uit? De school voor speciaal onderwijs De Cirkel in Kerkrade deed gisteren een poging tot behoud via een kerstmusical. „Het geheel wordt gezongen in het Kerkraads dialect," luidde de wervende tekst vooraf. Dat bleek toch wat te optimistisch gesteld. 'Hopelessly devoted to you' van Olivia Newton-John is een mooi liedje, maar veel Kerkraads is er beslist niet aan. Ook de verbindende teksten waren voor 99 procent in het Nederlands, wat wèl een de prachtzin opleverde als 'wordt het niet eens tijd dat de roeë en de wiesse geen ruzie meer maken?' Nee dan het liedje 'Jinne sjtriet.' Compleet, geheel en al van begin tot einde volledig absoluut in het Kirchroatsjer plat. Door de prima inzet van de leerlingen was het trouwens toch al een leuke musical.*

Voettocht

● *Een manier om wat kilootjes lichter te worden is een stevige wandeling maken. Wat heet stevig. Drie Bocholtzenaren houden zondag voor de tiende keer een 50 km-lange voettocht naar Banneux. Het aantal deelnemers is in die tien jaar vertienvoudigd. De wandelaars lopen vanuit Bocholtz via Baneheide, Wahlwiller, Mechelen, Heijenrath, Teuven, Reimerdaal, Aubel, Battice, Grand Rechain, Lambermont, Wegnez en Pepinster naar Banneux. De stoet vertrekt zondagmorgen al om zes uur bij de familie M. Huppertz-Hoppener aan de Min. Ruysstraat 13. Alvast veel wandelgenot.*

Kerstmarkt

● *In het centrum van Bocholtz, op het plein naast het oude gemeentehuis, wordt zondag voor het eerst een openlucht kerstmarkt gehouden. Dat het tussen elf en vijf uur gezellig wordt moge duidelijk zijn. Bijna alle verenigingen in Bocholtz, die iets met muziek en zang te maken hebben, verzorgen een optreden. Ook staat er een echte arreslee en trekt de kerstman met paard en wagen door Bocholtz. En natuurlijk ontbreken de wafels, warme chocomel, poefels en glühwein niet.*

Stadion

● *Met de komst van Partyservice Quaedackers naar de Schinvelder Hoeve heeft Schinveld al het cateringbedrijf van Roda binnen de dorpsgrenzen. Dat ontlokte burgemeester Hub Meijers van de gemeente Onderbanken de ondeugende opmerking dat het nieuwe Roda-stadion het best in Schinveld gebouwd kan worden.*

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wnd-chef regioredactie
Joos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Limburgs Dagblad

sport

Sportieve en financiële malaise groot bij club van Bergkamp en Jonk

Bankroet dreigt voor Inter

Van onze sportredactie

MILAAN - De kerstboom van Appiano Gentile, het trainingskamp van Inter, is keurig opgetuigd, maar de stemming is er niet bepaald vredelievend. De Italiaanse topclub daalde in dit kalenderjaar naar een na-oorlogs dieptepunt en wekt niet de indruk dat er spoedig een herstel zal volgen. Van de in mei gewonnen Uefacup is alle glans af. De uitschakeling in de kwartfinale van de Italiaanse beker door Foggia betekent de genadeslag voor dit seizoen. „Ze moeten eerst maar eens uit de degradatiezone komen, voordat we ze weer serieus nemen," luidt de leus van de Inter-fans voor de komende weken.

De sportieve crisis heeft ernstige financiële gevolgen. Inter verkeert in de buurt van een bankroet. De transfer van Jonk en Bergkamp, waarmee volgens schattingen 35 miljoen gulden was gemoeid, heeft averechtse gevolgen voor de topclub. Alle financiële reserves zijn in anderhalf jaar opgegaan. De Inter-fans bezoeken in steeds minder grote hoeveelheden San Siro, terwijl het aantal extra wedstrijden per seizoen (in de bekertoernooien) behoorlijk is geslonken. Europees voetbal lijkt in het komende jaar uitgesloten.

Het liefste zou voorzitter Pellegrini zich nog voor het komende seizoen van zijn meerderheidsaandeel in de club ontdoen, maar er zijn geen kandidaat-kopers. Zelfs een openbare advertentie in het Zwitserse dagblad Gazzetta del Ticino leverde geen nieuwe kandidaat-kopers. Inter is voor zeventig miljoen gulden te koop. Ongeveer de helft van dit bedrag werd in Bergkamp en Jonk geïnvesteerd.

Over de twee Nederlanders rept bijna niemand meer. Bergkamp lijkt door een voor de fans mysterieuze blessure in de winternevel opgelost. De zonnetempel van het Italiaanse voetbal heeft de blonde Amsterdammer doen verbleken.

Rentree

De garanties voor een spoedige rentree zijn gering en in tegenstelling tot Van Basten is er van een roep om een spoedige terugkeer van Bergkamp geen sprake. Hij wordt niet gemist, want behalve via strafschoppen heeft hij sinds januari geen doelpunt gemaakt. Jonks positie is helemaal wankel. Zijn verklaring in Voetbal International dat hij de club liever vandaag dan morgen verlaat, is een mes in de rug voor voorzitter Pellegrini, die in het openbaar nimmer een woord van kritiek voor de oud-Ajacieden over zijn lippen heeft laten komen. Hij blijft in Bergkamp geloven. „Als hij helemaal fit is, zullen de Inter-fans nog aan zijn voeten liggen," voorspelt hij.

De sterspeler zou zich het liefst in Amsterdam aan zijn rugblessure laten behandelen, omdat de medische staf van Inter hem niet van de pijn wist te verlossen. In de Italiaanse pers wordt al gesproken over een vluchtpoging. Dat de liefde van de twee Nederlanders voor Inter voorbij is, staat voor de meeste kranten vast. La Gazzetta dello Sport schrijft op de voorpagina in een hoofdredactioneel commentaar: „Het is een zielige geschiedenis.

Bergkamp is een onder goud bedolven schim, maar wellicht ook een gebroken talent. Miljoenen op de bank kunnen een man geen ander karakter geven. Deze transfer, waarvan men niet de gevolgen kon vermoeden toen hij werd gerealiseerd, brengt de club zowel financieel als sportief op de rand van de afgrond. Maar het zal geen les zijn voor de andere clubs. Telkens zullen er sterspelers worden gekocht om het imago van een club op te vijzelen ten koste van zeer veel en soms te veel geld. Daar zullen de ontwikkelingen bij Inter niets aan veranderen."

● *Dennis Bergkamp (rechts) wordt bij Inter Milan als een mislukt talent beschouwd.* Archieffoto: LD

Ritsma, Zandstra en Hersman hebben troeven in handen

Selectiestrijd EK al beslist

Van onze sportredactie

DEN HAAG - De Nederlandse afstandskampioenschappen werden geafficheerd als zo'n beetje de belangrijkste schaatswedstrijden van dit seizoen. Het vuurwerk zou gaan knallen op de Haagse Uithof. Behalve een hele rits nationale titels stonden gisteravond en staan dit weekeinde drie EK-tickets op het spel, waarvoor alle zeven kernploeg-rijders van Wopke de Vegt in aanmerking leken te komen.

Bloed aan de paal dus in Den Haag, zo was de verwachting. Niets was minder waar. Nadat gisteren twee afstanden (500 en 5000 meter) waren verreden voor het fictieve EK-klassement, bleek dat Rintje Ritsma, Falko Zandsta en Martin Hersman alle troeven in handen hebben. De 1500 (vandaag) en 10.000 meter (morgen) zijn een formaliteit, waar het gaat om de verdeling van de plaatsen in de Thialf-ploeg. Er moeten wonderen gebeuren, willen Schreuder, Straathof, Postma of Veldkamp zich nog weten te plaatsen voor de Europese titelstrijd, begin januari in Heerenveen.

Dat Ritsma straks in Thialf present is, is niet meer dan logisch. Hij is niet alleen titelhouder, maar ook op dit moment 's werelds beste allrounder. Dat bewijst hij al weken in de World-Cupraces en dat bevestigde de Friese krachtbonk gisteravond opnieuw. Ritsma werd tweede op de 500 meter en - met overmacht - eerste op de 5000 meter.

Ritsma krijgt in Heerenveen gezelschap van zijn maatje Falko Zandstra. Ook dat is niet echt een verrassing, hoewel Zandstra dit seizoen erg wisselvallig rijdt. Zijn sprint (derde) was op de Uithof evenals zijn 5000 meter (tweede) van degelijke kwaliteit.

Het Friese koppel krijgt op het EK zo goed als zeker gezelschap van Martin Hersman. De 20-jarige Sassenheimer debuteert dit seizoen in de kernploeg. Straks zal hij ook voor het eerst in zijn leven op een groot internationaal allround-toernooi starten. Vorig jaar beleefde hij als klant van Jong Oranje zijn hoogtepunt in Hamar, waar hij op de olympische 1500 meter achtste werd.

Hersman kan zijn voorsprong vandaag op de schaatsmijl stabiliseren of mogelijk zelfs uitbouwen, zodat hij morgen op de 10.000 meter met een gerust hart zijn schaatsen onder kan binden. Van concurrentie is niet echt sprake meer. Arjan Schreuder heeft nog de meeste kans, maar dan zal de Noordhollander op de afstand - tien kilometer - die hem het minst ligt alles uit de kast moeten rijden. Straathof, Postma en Veldkamp moeten, zoals de situatie nu ligt, meer dan twintig seconden goedmaken op Hersman.

Eltingh geeft op

AMSTERDAM - Jacco Eltingh heeft zich tijdens zijn partij voor de kwartfinales van het Masters tennistoernooi in Amsterdam tegen Tom Kempers wegens een rugblessure teruggetrokken. De Heerdenaar stond op dat moment achter met 6-3, 4-6, 2-4. Kempers, die zelf griepering was, was zojuist door de service van Eltingh gebroken.

„Zoiets is me nog nooit overkomen," zei de als eerste geplaatste Eltingh direct na afloop. „Ik had tijdens de WK dubbel in Jakarta al last van mijn rug. Nu speelde het weer op. Ik kon op het laatst haast niet meer serveren."

Kempers staat vandaag in de halve finales tegenover Sander Groen. De andere halve finale bij de mannen gaat tussen Paul Haarhuis en Jan Siemerink.

Bij de vrouwen plaatste Stephanie Rottier zich als derde voor de halve finales. Nicole Muns-Jagerman en Kristie Boogert waren haar donderdag voorgegaan. Rottier had nog heel wat te stellen met Claire Wegink voordat het zo ver was: 6-2 2-6 6-3.

Schalken

Sjeng Schalken en Joost Winnink zijn er in geslaagd in het Challenger toernooi in het Tsjechische Prostejov de finale van het herendubbelspel te bereiken. In de halve finale schakelden ze de Tsjechen Radovan Svetnik en Tomas Zib uit in twee sets met de cijfers 6-3, 7-6. In de finale moeten Schalken en Winnink het vandaag opnemen tegen twee leden van de organiserende vereniging Jiri Novak en Radomir Vasek. Door dit resultaat zal Schalken waarschijnlijk bij de top 300 van het dubbelspel komen.

Zwemmer wil oceaan bedwingen

PARIJS - Een 42-jarige Fransman is gisteren begonnen aan een zwemtocht met een heroïsch karakter. Guy Delage uit Nantes dook bij de Kaapverdische Eilanden, ten westen van Afrika, in de Atlantische Oceaan. Zijn bedoeling is de wereldzee zwemmend over te steken, met het eiland Martinique als bestemming. Als hem dat lukt, is hij de eerste persoon in de geschiedenis die daarin slaagt.

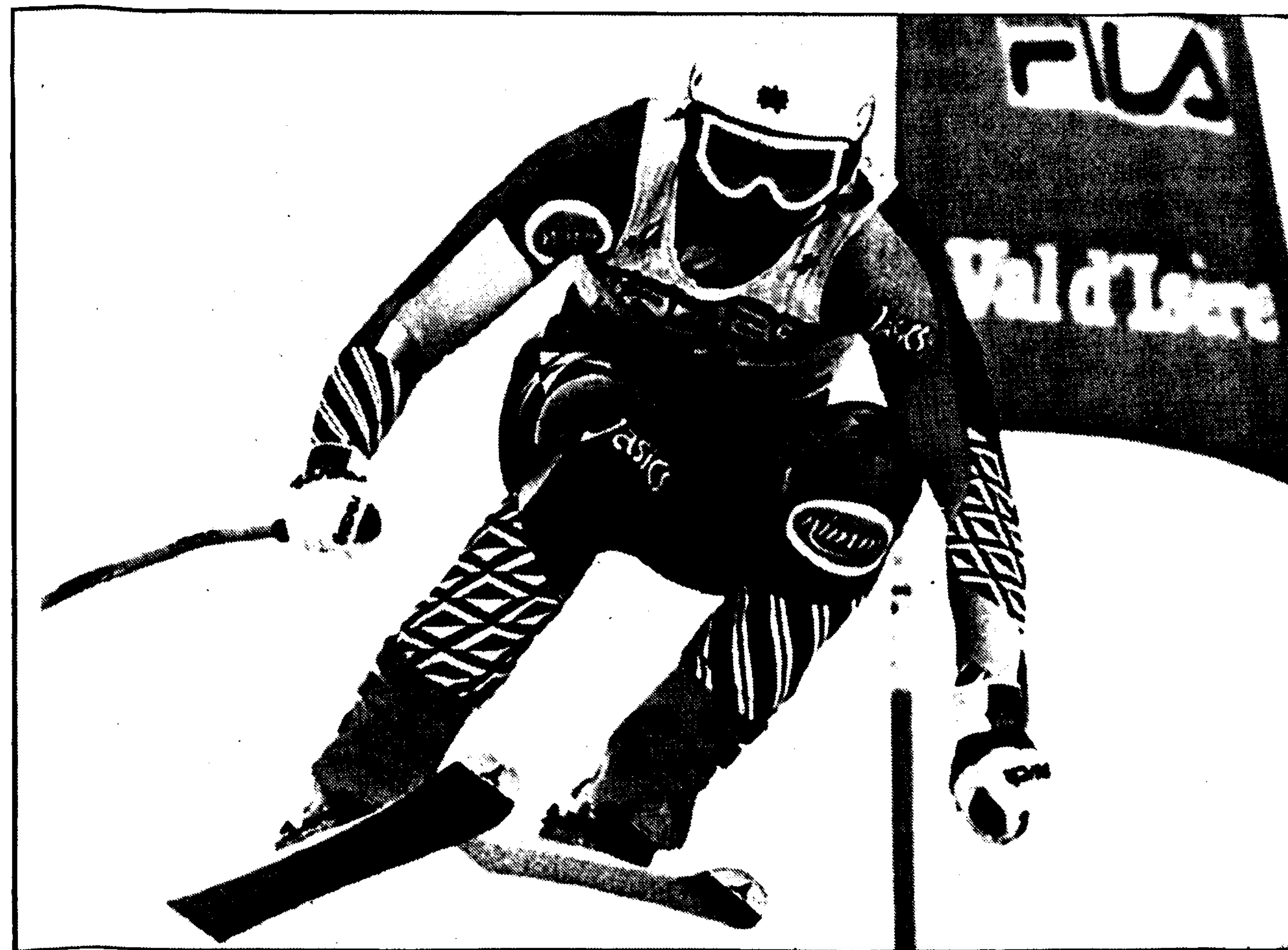
De afstand bedraagt bijna vierduizend kilometer, die Delage wil overbruggen in zestig tot negentig dagen. De Fransman had afgelopen donderdag willen beginnen aan zijn helse tocht, maar hij stelde de start een dag uit door het slechte weer. „Dit is geen zelfmoordactie. Dit is een risico dat ik bewust neem."

IJshockeyers delen punten met Denen

ZOETERMEER - De ijshockeyers van Nederland en Denemarken zijn al jaren aan elkaar gewaagd. Dat bleek weer eens tijdens het Vierlandentoernooi. Oranje deelde de punten met de tegenstander: 4-4. Eerder op de dag veegde Jong Zweden British Colombia, een Canadese staat, van het ijs 18-1. Vandaag ontmoet het Nederlands team de Canadese ploeg.

Het duel met Denemarken was de eerste officiële interland onder leiding van bondscoach Mason. Na jarenlang assistent te zijn geweest van Larry van Wieren volgde de Nederlandse Canadees hem deze zomer op. Mason staat voor de zware taak een nieuw Oranje op te bouwen. Een groot aantal internationals gaf er na de WK voor B-landen, in april, de brui aan. Sommigen, zoals Neerlands beste ijshockeyer Antoine Geesink, wegens studie-redenen, anderen zoals Ex-Heater Risto Mollen werden door Mason gepasseerd. In het totaal verloor het team elf internationals. De Geleense inbreng bestaat uit zeven spelers.

Held op latten

● *De eerste afdaling voor mannen van het seizoen in Val d'Isère heeft een verrassing opgeleverd. Joseph Strobl, met startnummer 61, zette het hele klassement op zijn kop. Het Oostenrijkse talent verdreef met 1.57,30 de lang leidende Alphand naar de tweede plaats. Strobl geldt al lange tijd als een belofte. De twintigjarige Oostenrijker werd vorig jaar Europees kampioen bij de junioren. In Val d'Isère toonde hij aan ook niet bang te zijn voor de krachtmeting met de besten van de wereld. Ver nadat de toppers naar beneden waren gesuisd, greep Strobl de eerste plaats. Achter de Fransman Alphand (1.57,41) eindigde Strobls landgenoot Mader in 1.57,57 op de derde plaats.* Foto: EPA

Gaudino bekent geknoei met verzekering

MANNHEIM - Maurizio Gaudino, de Duitse profvoetballer van Eintracht Frankfurt, heeft in de nacht van donderdag op vrijdag bekend de verzekering te hebben opgelicht. De politie had de 28-jarige ex-international een dag eerder gearresteerd. Gaudino is na zijn bekentenis vrijgelaten.

Volgens het openbaar ministerie in Mannheim heeft Gaudino twee keer zijn dure auto ten onrechte als gestolen opgegeven. Ook zou hij anderen hebben aangezet tot oplichting. De politie gaat ervan uit dat Gaudino deel uitmaakt van een bende. De strafbare feiten zijn drie jaar geleden gepleegd.

Een politiewoordvoerder heeft gezegd dat Gaudino een omvangrijke bekentenis heeft afgelegd. De strafzaak tegen de voetballer dient volgend jaar. „We hebben hem vrijgelaten omdat er geen vluchtgevaar bestaat en hij de sporen van de daad toch niet meer kan uitwissen," aldus de woordvoerder.

Zwarte dag voor zaalvoetballers

HEERLEN - De Limburgse zaalvoetbalclubs hadden gisteren een zwarte dag. In de eredivisie was H. Meyers kansloos bij het Volendamse Kras Boys, 13-4. Ook de drie clubs in de eerste divisie C keerden alle met een nederlaag terug uit Brabant: Lucullus-Arcan Filmclub 9-0, ZVT Skil-Bouwfonds 5-4, Tongelreep-Fermonia Boys 8-3.

Fikse schorsing voor Simons

ARNHEM - De tuchtcommissie van de KNVB heeft Vitesse-aanvaller Jerry Simons voor zes wedstrijden geschorst. De 25-jarige spits werd schuldig bevonden aan spugen en schelden naar scheidsrechter Daman in de wedstrijd van het tweede team tegen Sparta op 6 december. Het college sprak Simons vrij van de beschuldiging dat hij ook naar de arbiter zou hebben getrapt.

Fans schieten zakenman dood

SAO PAULO - Bij een ruzie tussen twee groepen voetbalsupporters in Brazilië is per ongeluk een zakenman doodgeschoten. De 31-jarige Paulo Sergio Costabile Elias is het vierde dodelijke slachtoffer bij voetbalgeweld sinds oktober. Elias zat in zijn auto toen drie ruziende groepjes fans het fatale schot losten en hem in het hoofd raakten. Hij overleed in het ziekenhuis.

Schapers bondscoach

AMSTERDAM - De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB) staat op het punt om Michiel Schapers als fulltimer toe te voegen aan het vaste team van bondscoaches. Schapers had voor dit jaar een deeltijdovereenkomst, waarin hij onder meer enkele trainingsstages gaf. Vorige week begeleidde hij een nationale B-ploeg, die in Tel Aviv promoveerde naar de hoofdgroep van het landentoernooi om het Europese indoorkampioenschap.

Ajax rond met Van der Sar

AMSTERDAM - Doelman Edwin van der Sar heeft bij Ajax ingestemd met een nieuw contract. De 24-jarige sluitpost tekende in Amsterdam een verbintenis, die hem tot medio 1999 aan de landskampioen bindt. Zijn oude contract had een looptijd tot de zomer van 1996. Hij had vorige week na de onderhandelingen met het bestuur een week bedenktijd gevraagd.

Tyson komt tot inkeer

HAMBURG - Voormalig wereldkampioen boksen bij de zwaargewichten, Mike Tyson, was lange tijd iedere tegenstander de baas. Begin mei volgend jaar komt de voor een geweldsdelict veroordeelde Tyson uit de gevangenis. Wat in de boksring niet vaak voorkwam, is in de nor dagelijkse praktijk. Tyson werd in de gevangenis moslim. „Ik heb hier veel gelezen. Dat resulteerde in een overstap van het rooms-katholicisme naar de islam. Dat is voor mij nu de ware godsdienst."

Dwergen storen Beckenbauer

KAISERSLAUTERN - Franz Beckenbauer ergert zich aan de EK-kwalificatiereeks. „Interlands zijn wedstrijden tegen Italië, Engeland en Holland. Ik word gek van die partijtjes tegen zogenaamde voetbaldwergen," aldus de voormalige bondscoach van de Mannschaft.

Profronde in geldnood

GOES - Organisator Piet Louwerse had er al rekening mee gehouden, maar daarom is de klap niet minder hard aangekomen. De bedrijfsleiding van Bison-Kit maakte gisteren officieel bekend te stoppen als hoofdsponsor van de internationale wielerronde van Midden-Zeeland. Het voortbestaan van de profronde is daardoor in acuut gevaar.

Zwemrecord Marcel Wouda

AMERSFOORT - Marcel Wouda heeft op de eerste dag van de Nederlandse winterkampioenschappen het nationaal record (25-meterbaan) op de 200 meter rugslag verbeterd en gebracht op 1.57,92. De zwemmer van PSV, die in de Verenigde Staten studeert, was ruim een seconde sneller dan Richard Blank twee jaar geleden.

Nijlpaarden in actie

MAASTRICHT - In sportpark West te Maastricht wordt morgen een rugbytoernooi voor dames gehouden. Vanaf 12.30 uur komen vier teams in actie: DIOK, de Margrieten, de Wallaby's en - lees wel - de Nijlpaarden.

18 DECEMBER
Kerst KOOP Zondag
IN HEERLEN

Gezellig Winkelen
In Sfeervol Heerlen

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur
Roda JC-Volendam 19.00 uur
GA Eagles-FC Groningen
Dordrecht '90-MVV
Morgen 14.30 uur
NEC-Willem II
Vitesse-FC Twente
NAC-Ajax 18 00 uur
Feyenoord-RKC

Roda JC	15	9	6	0	24	29 - 8
Ajax	13	10	3	0	23	39 - 9
FC Twente	15	9	5	1	23	37 - 18
PSV	16	8	5	3	21	39 - 22
Vitesse	15	6	6	3	18	19 - 18
Heerenveen	16	8	2	6	18	27 - 31
Feyenoord	14	7	3	4	17	27 - 23
Willem II	15	7	2	6	16	23 - 21
MVV	15	5	3	7	13	23 - 28
FC Utrecht	15	5	3	7	13	19 - 26
Sparta	16	5	3	8	13	22 - 23
NAC	15	4	4	7	12	23 - 27
Groningen	15	4	4	7	12	21 - 26
Volendam	15	2	8	5	12	14 - 22
NEC	14	4	2	8	10	20 - 25
RKC	14	3	4	7	10	18 - 25
GA Eagles	15	1	5	9	7	11 - 38
Dordrecht '90	15	0	6	9	6	8 - 29

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur
RBC-Cambuur
FC Den Bosch-Haarlem
Excelsior-Emmen
Heracles-VVV
Veendam-Fortuna Sittard
Telstar-TOP
Graafschap-FC Zwolle
Morgen 14.30 uur:
FC Den Haag-AZ

Fortuna Sittard	15	10	3	2	23	37 - 13
Excelsior	15	9	2	4	20	33 - 23
Graafschap	15	8	3	4	19	27 - 22
Cambuur	15	7	5	3	19	23 - 18
Den Haag	15	8	2	5	18	32 - 23
Heracles	15	7	3	5	17	28 - 19
TOP	15	6	5	4	17	25 - 17
FC Zwolle	15	6	5	4	17	23 - 20
Helmond Sport	16	7	2	7	16	31 - 37
AZ	15	5	5	5	15	21 - 19
Veendam	15	6	3	6	15	23 - 23
VVV	15	5	4	6	14	29 - 26
RBC	15	6	2	7	14	20 - 23
Emmen	15	3	7	5	13	20 - 25
Telstar	15	5	3	7	13	24 - 33
Haarlem	15	4	3	8	11	24 - 33
Eindhoven	16	2	2	12	6	12 - 35
Den Bosch	15	1	3	11	5	17 - 40

VVV kampioen eerste periode.

Excelsior	7	6	1	0	13	17 - 6
Den Haag	7	5	1	1	11	20 - 8
Fortuna Sittard	7	5	1	1	11	18 - 7
Graafschap	7	5	1	1	11	9 - 5
Telstar	7	4	1	2	9	13 - 13
Heracles	7	3	2	2	8	16 - 11
Veendam	7	4	0	3	8	11 - 8
Cambuur L	7	2	4	1	8	11 - 10
FC Zwolle	7	3	1	3	7	11 - 12
Helmond Sport	8	3	1	4	7	15 - 18
TOP	7	1	4	2	6	11 - 11
Haarlem	7	3	0	4	6	11 - 13
AZ	7	2	2	3	6	10 - 12
Emmen	7	2	2	3	6	9 - 14
RBC	7	2	1	4	5	10 - 11
Eindhoven	8	2	0	6	4	10 - 17
VVV	7	0	1	6	1	3 - 12
Den Bosch	7	0	1	6	1	6 - 23

buitenland

BELGIE
Morgen 15.00 uur
Germinal Ekeren-SK Lommel

roda-volendam

Vandaag 19.00 uur
Scheidsrechter: Van Beek
Roda JC (selectie): Hesp, Scheutjens, Senden, Van Hoogdalem, De Kock, Van Atteveld, Luijpers, Van der Luer, Doomernik, Vanderbroeck, Van Galen, Babangida(?), Iwan, Graef, Huiberts(?), Derksen.
Volendam (opstelling): Zoetebier, Ooyer, Molenaar, Pastoor, Wilson, Den Ouden, Wasiman, Steur, Vukov, Stefanovic, Smeets.

dordrecht-mvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Temmink
Dordrecht '90 (opstelling): Gall, Atmodikoro, Wilsterman, Van Tiggelen, Van de Merwe, Van wattum, Robbemond, Rook, Lems of Koswal, Hoop, Wouden.
MVV (selectie): Van Duijnhoven, Van Grinsven, Straal, Sanders, Thal, Bennekcr, Van As, Lanckohr, Hofman, Delahaye, Joordens, Reijners of Knarren, Scheepers, Roelofsen, Balarabe, Visser.

heracles-vvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Boot
Heracles (selectie): Beerthuizen, Kolmschot, Aydin, Wiggers, Hilgerink, Mol, Hondeveld, Waslander, Kruzen, Velten, Van Guine, Leurink, Huzing.
VVV (selectie): Roox, Jacobs, Smits, Verberne, Sibon, Knippenberg, Derix, Ihalauw, Corneille, Spee, Van der Zwan, Jilisen, Braem, Trost, Van der Meer, Driessen.

veendam-fortuna

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Takacs
Veendam (selectie): Vennema, Slor, Ilie, De Roo, Wiersma, Alberts, Wiekens, Prinsen, Van der Meulen, Zuurman, MacAndrew, Radomski, Brouwer.
Fortuna Sittard (selectie): Van Zwam, Juffing, Rieksen, Vergoossen, Dassen, Pfennings(?), Rayer, Boessen, Usta, Lee, Loontjens, Losada, Van der Weert, Van Bommel, Hamming(?), Vroomans.

sport kort

● TENNIS – Toptennisser André Agassi heeft oog voor het goede doel. De Amerikaan, nummer twee van de wereldranglijst, maakte ruim 1,75 miljoen gulden over naar de rekening van een projekt ten behoeve van kindertehuizen in zijn geboortestad Las Vegas.

● VOETBAL – River Plate is kampioen van Argentinië geworden. Na de 2-0 misstap van San Lorenzo, de enig overgebleven concurrent, tegen Newell's Old Boys was de vierentwintigste titel een feit.

Amateurvoetbal met 'periodiek' accent

HEERLEN – De voetbalamateurs werken morgen het programma af dat op 30 oktober werd afgelast. In de hoofdklasse waarin toen wel werd gespeeld, is nu alleen WVO - EHC/Norad aan de orde. De wedstrijden in de eerste tot en met vierde klasse zijn in dubbel opzicht belangrijk.

Het is de laatste speeldag van de eerste periode. In de eerste klasse zijn SVN (uit tegen Eijsden) en RKONS (naar Waubach) het nauwst betrokken bij de strijd om de periodetrofee.

In de tweede klasse B is het duel tussen FCV en Wittenhorst de absolute topper met als inzet de eerste plaats en het periodekampioenschap. In de derde klasse B treedt leider Heerlen Sport aan tegen Vaesrade, de nummer twee.
Situatie en topduels in de overige klassen; derde klasse C, stand eerste periode: Heidebloem 7-10 (+11), RKMSV 7-9 (+5). Topwedstrijden: EMS-Heidebloem en RKMSV-Haelen. Vierde klasse A, periodestand: Leonidas 7-11 (+7), Hulsberg 7-10 (+5), Walram 7-10 (+5), WVV'28 7-10 (+5). Toppers: St. Pieter-Leonidas, Hulsberg-Vilt, Walram-RKASV en Rapid-WVV '28.
Vierde klasse B, stand periode: Keer 7-12 (+10), Gulpen 7-11 (+11). Toppers: Sportclub '25-Keer en Gulpen-SCKR. Vierde klasse C, stand periode: Hopel 7-12 (+11), RKHBS 7-10 (+10), Laura 7-10 (+4), Centrum Boys 7-10 (+3). Toppers: Centrum Boys-Hopel en RKHBS-Heksenberg.
Vierde klasse D, stand periode: RKDFC 7-11 (+6), Spaubeek 7-10 (+5). Toppers: RKDFC-Kluis en Spaubeek-Adveo. Vierde klasse E, stand periode: Susteren 7-13 (+16), SVH '39 6-9 (+13). Topper: SVH '39-Susteren.

Van Grunsven ijzersterk

WEERT – De nationale dressuurtop heeft op de tweede wedstrijddag van het kerstindoor in Weert meteen een duidelijk gemaakt hoe de zaken er binnen de vaderlandse dressuur voor staan. In de Prix St George behaalde wereldkampioene Anky van Grunsven de zege in groep 1 voor zilveren teamcollega Ellen Bontje en ging bronzen medaillewinnaar Sven Rothenberger met de winst in groep twee strijken. Het programma start vandaag om 08.30 uur.

sport op tv

VANDAAG
11.18-12.55 Dld 1: ski wereldbeker afdaling vrouwen Veysonnaz
12.55-14.30 Dld 1: ski wereldbeker afdaling mannen Sankt Anton.
14.25-18.00 BRT 2: snooker European Open Antwerpen.
15.00-17.00 Dld 3: Sport extra.
17.15-17.30 Dld 3: Sport im Westen
17.30-18.02 Dld 1: Sportschau.
18.10-18.40 RTL 5: Topclubs in Europa: Anderlecht.
18.40-18.48 Ned 2: Sportjournaal.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.10-19.50 Dld 1: Sportschau.
22.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio.
22.16-23.01 Ned 3: Sportjournaal.
23.00-23.15 BRT 1: Sport op Zaterdag.

MORGEN
09.25-11.00 Dld 1: ski wereldbeker slalom vrouwen Veysonnaz en wereldbeker slalom mannen Sankt Anton.
11.30-13.30 Ned 2: TV Sport: magazine.
12.30-13.00 BRT 1: Sportmiddag.
12.50-14.45 Dld 1: ski wereldbeker slalom mannen Sankt Anton, wereldbeker slalom vrouwen Veysonnaz, EK viermansbob Altenberg.
13.30-17.40 Ned 2: schaatsen NK afstanden Den Haag, tennis Dutch Masters Amsterdam.
14.25-15.40 BRT 2: veldlopen Crosscup Brussel.
15.15-17.30 Dld 1: voetbal EK-kwalificatiewedstrijd Duitsland-Albanie.
15.40-18.00 BRT 2: snooker European Open Antwerpen.
17.30-18.00 Dld 2: ski wereldbeker mannen Sankt Anton, wereldbeker vrouwen Veysonnaz, snowboard World Masters Ischgl, biathlon wereldbeker.
18.10-18.40 RTL 5: Engels voetbal.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau.
18.15-18.45 Ned 2: Sportblessures: de knie.
18.35-20.00 Ned 1: Studio Sport.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
22.15-22.45 BRT 1: Sportweekend
22.15-23.04 Ned 2: Italiaans en Spaans voetbal.
23.10-23.15 Dld 2: Sport am Sonntag.

Max Huiberts en Tijjani Babangida sukkelen met blessures

Vraagtekens bij Roda JC

Van onze sportredactie

HEERLEN – De jacht op koploper Roda JC wordt vanavond om 19.00 uur voortgezet door Volendam. De ploeg uit het palingdorp, die eerder Roda's naaste concurrent Ajax één punt afhandig maakte, zal er alles aan gelegen zijn een soortgelijk resultaat op Kaalheide te bewerkstelligen. De ploeg van coach Wim Rijsbergen ziet zich echter geplaatst tegenover een nagenoeg compleet fitte Kerkraadse selectie. Na de laatste training zetten coaches Huub Stevens en Eddy Achterberg enkel een vraagteken achter de namen Max Huiberts en Tijjani Babangida. Beide aanvallers kampen met een enkelblessure, al lijkt eerstgenoemde zo goed als speelklaar.

Roda-directeur Servé Kuijer wist zich gistermiddag definitief verzekerd van Roda's deelname aan het voetbaltoernooi op Gran Canaria, dat zal worden gehouden van 9 tot en met 14 januari aanstaande. Aan de 'affaire De Kock, die dreigde op grond van TV-beelden bestraft te worden voor een vermeende elleboogstoot, is wat Roda betreft ook een goed einde gekomen. De tuchtcommissie van de KNVB seponeerde de zaak op grond van het feit dat er voor bestraffing te weinig bewijs zou zijn.

MVV

MVV is er alles aan gelegen de povere vertoning verleden week tegen FC Twente (3-0 nederlaag) uit te wissen in de uitwedstrijd vanavond (19.30 uur) tegen Dordrecht-'90. De ploeg is afgelopen week bij zichzelf te rade gegaan en heeft lering getrokken uit de desastreus verlopen ontmoeting verleden week.

Sef Vergoossen: „Ik heb de spelers niet duidelijk hoeven te maken wat er fout ging, want als ze dat zelf niet zien kunnen we beter stoppen. Ik verander mijn elftal niet, omdat ik de spelwijze van de laatste jaren geen geweld wil aandoen. Het is een gedurfde aanvallende voetbalinstelling, waarmee je kunt kiezen: winnen of verliezen. Alles is mogelijk, maar tegen Dordrecht'90 moeten we, gelet op de stand in de PTT-Telecompetitie, -negende plaats met 13 punten uit 15 wedstrijden- twee punten kunnen pakken tegen de hekkesluiter."

MVV verkeert in het laatste duel voor de winterstop nog in onzekerheid of Roger Reijners fit genoeg zal zijn om aan de ontmoeting te beginnen. Raymond Libregts, die weliswaar weer met de groep traint, zal zeker niet van de partij zijn.

Fortuna Sittard

In theorie heeft Fortuna Sittard in en tegen Veendam (vanavond 19.30 uur) nog een klein kansje om de tweede periode te winnen. Excelsior en De Graafschap staan er weliswaar beter voor, maar Fortuna kan bij verlies van voornoemde clubs de lachende derde zijn. „Toch leeft de tweede periode niet bij de spelers," aldus assistent-trainer Tiny Ruys. „We zijn wat die periodetitel betreft afhankelijk van andere clubs. Zelf kijken we liever naar de ranglijst. We willen onze voorsprong behouden en met een overwinning afscheid nemen van 1994. Het was voor ons een goed jaar en dat willen we goed afsluiten," aldus Ruys. Bij de goede voornemens kunnen Maurice Rayer en Fernando Ricksen zich aansluiten, want beide spelers zijn hersteld van repectievelijk griep en een enkelkwetsuur. Voor Ronald Hamming komt het duel in Veendam misschien te vroeg. Hij heeft keelontsteking en zal, als hij vandaag koorts heeft, zeker niet spelen. Zijn vervanger is dan waarschijnlijk Ronald Vroomans.

VVV

John Roox, die tegen FC Den Haag tegen een rode kaart opliep, mag vanavond toch het doel van VVV verdedigen. De tuchtcommissie van de KNVB heeft een aanvullend verweerschrift gevraagd van de VVV-keeper. De zaak Roox zal nu volgende week op verzoek van VVV mondeling worden behandeld. Driessen, Trost, Van der Meer en Derix zijn nog vraagtekens. René Trost klaagde over een pijnlijke rug maar trainde gisteren (vrijdag) toch mee. Roger Polman (derde gele kaart) staat noodgedwongen langs de kant.

● *Bij Roda hoopt men dat Max Huiberts (rechts) op tijd speelklaar is voor het duel met Volendam.* Archieffoto: LD

Handbalderby in teken van tactische trucs

HEERLEN – De handballers in de hoogste nationale klasse wacht dit weekeinde de laatste wedstrijdronde voordat de competitie voor een maand wordt onderbroken. Alleen Hirschmann/V&L komt nog tweemaal in actie. Eerst vanavond tegen Revival/Blauw Wit en volgende week dinsdag in de inhaalwedstrijd in Emmen tegen E en O.

V&L en Blauw Wit deden het de afgelopen weken niet slecht. De winnaar van de derby in Glanerbrook (19.30 uur) stelt het vizier weer wat bij in de richting van de topvier. Omdat beide ploegen elkaar van haver tot gort kennen, zal er van verrassing geen sprake zijn, al zullen beide coaches best nog de een of andere tactische truc uit de mouw toveren.

V&L-trainer Wiel Mayntz denkt dat Blauw Wit zich zal concentreren op de Geleense opbouwwrij. „Dus aan ons de taak daar iets op te vinden." Collega Paul Coenen van Blauw Wit vermoedt dat V&L de accenten in de verdediging zal leggen 'om met name Marcel Eurelings uit te schakelen'.
Horn/Sittardia dat zich afgelopen dinsdag fors vergaloppeerde tegen Tachos, reist naar Doetinchem.

De handbalsters in de hoogste klasse sluiten dit weekeinde de eerste competitiehelft af. Het meest belangrijke duel wordt in de onderste regionen gespeeld. Debutant Stock Control/SVM, met twee punten op de voorlaatste plaats, reist zondag naar Amsterdam voor de confrontatie met OSC, de ploeg die de laatste plaats bezet zonder enig winstpunt. Wil SVM in het nieuwe jaar enigszins hoopvol de strijd tegen de degradatie aanpakken, dan moet er bij de hoofdstedelijke ploeg gewonnen. Het duel vormt tevens het afscheid van interim-trainer Piet Kivit.
ADB/V&L speelt vanavond (21.00 uur) in Glanerbrook tegen het altijd lastige SEW. Ook die ploeg snoepte enkele weken geleden Swift een puntje af en lijkt, na een moeizame start, weer aansluiting met de subtop te hebben gekregen. In de strijd om de belangrijke vierde plaats is het voor V&L zaak de winstpunten in Geleen te houden. Koploper Swift, dat tweemaal gelijkspeelde, ontmoet zondag (14.00 uur) in Den Haag vice-kampioen Hellas.

sport in cijfers

SCHAATSEN

Den Haag. NK afstanden. Mannen. 5000 m: 1. Ritsma 6.53,87, 2. Zandstra 6.59,32, 3. Hersman 7.00,68, 4. De Jong 7.04,85, 5. Schreuder 7.07,93, 6. Veldkamp 7.08,18, 7. Straathof 7.08,82, 8. Heideman 7.09,59, 9. Kramer 7.10,40, 10. Rykkje 7.11,46. Fictief klassement na twee afstanden: 1. Ritsma 79.767 punten, 2. Zandstra 80.342, 3. Hersman 80.998, 4. Schreuder 81.563, 5. Straathof 82.282, 6. Postma 82.664.

ZWEMMEN

Amersfoort. Nederlandse winterkampioenschappen, 25-meterbaan, eerste dag: **Mannen** 50 vrij: 1. Van Haandel (PSV) 22,80, 2. Van den Hoogenband (Ned) 22,90 (nat. asp. rec), 3. Dekker (De IJsel), Hoeymans (PSV) 22,95, 5. Geelen (PSV) 23,23, 6. Nijweide (Groenlo) 23,51, 7. Van Dam (AZ&PC/), Aartsen (VZC Vlaardingen) 23,67. 1500 vrij: 1. Meyboom (PSV) 15.44,23, 2. Hitzert (UZSC) 16.04,97, 3. Sprinkhuizen (Zijl/LGB) 16.12,62, 4. Willemse (DWK) 16.27,92, 5. Heerema (DAW) 16.34,60, 6. Zwennes (AZ&PC) 17.01,50. 200 rug: 1. Wouda (PSV) 1.57,92 (NR), 2. Blank (Dolfijn) 2.03,50, 3. Marsman (Zijl/LGB) 2.03,95, 4. Nijweide (Groenlo) 2.03,97, 5. Onderwijzer (Dolfijn) 2.04,26, 6. Ruinemans (Dinkel) 2.05,38, 7. Bosch (Dinkel) 2.06,21, 8. Hitzert 2.11,08. 100 school: 1. Dekker 1.01,37, 2. Van Rijn (DAW) 1.02,19, 3. Bakker (Dolfijn) 1.03,27, 4. Grooteboer (Nautilus) 1.03,94, 5. Kleyer (DWK) 1.03,99, 6. Kuipers (DWK) 1.04,18, 7. Van Brummelen (AZ&PC) 1.04,91, 8. Chong Woo Chiang (Tolhekke) 1.05,61. B-finale: 1. Wouda 1.02,81. 200 wissel: 1. Van der Zijden (Gouwe) 2.04,62, 2. Steegeling (Dolfijn) 2.06,36, 3. Wennekes (DWK) 2.07,43, 4. Laffeber (Nautilus) 2.07,85, 5. Heggelman (WVZ) 2.08,60, 6. Veens (PSV) 2.10,59, 7. Van Norden (AZ&PC) 2.11,14, 8. Ganzevles (DWK) 2.14,15. 4x100 vrij: 1. PSV I (Hoeymans, Van Haandel, Geelen, Van den Hoogenband) 3.18,11 (NR), 2. PSV II 3.26,87, 3. AZ&PC I 3.28,67, 4. De Dolfijn 3.30,41, 5. Zijl/LGB 3.30,86, 6. Nautilus 3.32,76, 7. De Dinkel 3.33,57, 8. DZ&PC 3.35,68. **Vrouwen** 50 vrij: 1. De Bruijn (PSV) 25,48, 2. Postma (DZPC) 25,49, 3. Mastebroek (Eemsrobben) 25,90, 4. Van Hofwegen (VZC Vl.) 25,95, 5. Kosten (Scheldestroom) 26,72, 6. Masseurs (Rapido'82) 26,84, 7. Stokkers (PSV) 26,99, 8. Valen (SG ESCA/AZC 1882) 27,46. 800 vrij: 1. Geurts (UZSC) 8.35,21, 2. Minouche Smit DWK) 8.53,81, 3. Van Dijk (Donk) 9.03,21, 4. Van Harn (DWK) 9.07,78, 5. Hommes (Eemsrobben) 9.13,86, 6. Ruysink (AZ&PC) 9.14,67, 7. Groeneveld (Dinkel) 9.22,74, 8. Gerritse (AZ&PC) 9.23,70. 200 rug: 1. Starink (VZC Vl.) 2.16,86, 2. Vlieghuis (PSV) 2.18,19, 3. Bloemendaal (Hoorn) 2.20,14, 4. Labots (DWK) 2.20,38, 5. Kleywegt (Zijl/LGB) 2.23,42, 6. Slootjes (Orca) 2.24,31, 7. Bloem (Dinkel) 2.24,40, 8. Stoteler (Groenlo) 2.27,07. B-finale: 1. Marieke Smit (Eemsrobben) 2.22,59. 100 school: 1. Baans (Kempvis) 1.10,75, 2. De Boer (Tolhekke) 1.12,68, 3. Van Gorkom (AZ&PC) 1.14,15, 4. Broekhuizen (DWK) 1.14,48, 5. Groeneveld 1.14,85, 6. Boot (Orca) 1.14,89, 7. Bosma (Mosa Regio) 1.15,44, 8. Valen 1.15,87. 200 wissel: 1. Vlieghuis 2 16,53, 2. Minouche Smit 2.16,80, 3. Van Harn 2.21,02, 4. Groeneveld 2.24,40, 5. Labots 2.25,95, 6. De Boer (Tolhekke) 2.27,57, 7. Lutters (UZSC) 2.28,75, 8. Kleywegt 2.29,73. 4x 100 vrij: 1. PSV I (De Bruijn, Van Minnen, Vlieghuis, Stokkers) 3.50,41, 2. AZ&PC I 3.55,03, 3. VZC Vlaardingen 3.56,93, 4. Dolfijn I 3.57,49, 5. DWK 3.58,65, 6. UZSC 4.00,26, 7. DZ&PC 4.01,27, 8. AZ&PC II 4.04,75.

RUITERSPORT

Londen. CSI. Internationale springwedstrijd: 1. Bradley/Endeavour 0-32,09, 2. Tops/Operette la Silla 0-36,05, 3. Beerbaum/Sprewe it's Me 4-30,58, 5. Ehrens/Jonggor's Stolen Thunder 4-31,49, 7. Romp/Burg's Samantha 4-32,73. Jachtspringen: 1. Ehrens/Wunderknabe 36,15, 2. Fruhmann/Gento 36,17, 3. Godignon/Uquileo le Fol 37,75, 6. Romp/Waldo 37,95, 17. Lansink/Bollvorm's Cartier 43,76, 25. Tops/Sonora la Silla 4-73,99, 26. Romp/Burg's Mr Bleu 79,29.
Weert. Bouwbedrijven Jongen Dressuurcup Groep 1: 1. A. Lambrichts met Darwin, 2. P. Gordijn met C'est Bon, 3. M. Beckers met Fignon. Groep 2: 1. G. Rothenberger Gordijn met Donnee, 2. Anouk Hendriks met Elmorinto, 3. E. Kluskens met Ewald. NATIONAAL. ZZ-L: 1. M. de Kok met Facet, 2. K. v. d. Heyden met Chopin, 3. P. Tijssen met Hippos Ghandi. Prix St George Groep 1: 1. A. v. Grunsven met TCN Partout, 2. E. Bontje met Silvano, 3. P. Tijssen met Hippos Dollar. Groep 2: 1. S. Rothenberg met Rockefeller, 2. Karen Nijveld met Vainqueur, 3. P. v. d. Meer met Conquistador. ZZ-Z: 1. M. Mischner met Flip, 2. e.a. L. Kanis Luxforms Gabber en K. v. Overbeek met Figaro P.

TENNIS

Amsterdam. Nationale Masters. Vrouwen, kwartfinales: Rottier (3) - Wegink 6-2 2-6 6-3. Mannen, kwartfinales: Groen - Wibier (4) 7-6 7-5.
Prostejov. Challenger, mannen, 50.000 gulden. Dubbelspel, kwartfinales: Schalken/Winnink - Krupa/Vizner 7-6 4-6 7-5.

IJSHOCKEY

Zoetermeer. Vierlandentoernooi, eerste dag
Canada (British Columbia) - Jong Zweden 1-18 (0-4 0-8 1-6).

SKI

Val d'Isère. Eerste wereldbekerwedstrijd afdaling, mannen: 1. Strobl 1.57,30, 2. Alphand 1.57,41, 3. Mader 1.57,57, 4. Ortlieb 1.57,61, 5. Gigandet 1.57,64, 6. Cretier 1.57,91, 7. Perathoner 1.57,97, 8. Besse 1.58,08, 9. Franz en Pie 1.58,29. Klassement wereldbeker: 1. Tomba 250, 2. Ortlieb 150, 3. Von Gruenigen 149, 4. Alphand, Fogdoe, Tritscher 140, 7. Aamodt 133, 8. Mader 110, 9. Vogt 101, 10. Strobl 100.

sportprijsvraag

HEERLEN – **Lucky 10**, van gisteren:
14-23-24-25-30-31-38-41-44-45-46-50-52-55-60-62-63-65-74-76.

trainerscarrousel

VILT – Gerard Hoenen zal vierdeklasser Vilt aan het einde van dit seizoen verlaten. Hoenen was twee jaar trainer in Vilt.
SITTARD – Eddie Hendriks neemt bij VV Sittard per 1 januari het roer over van de ontslagen Jan Vleugels.
SIMPELVELD – Thei Poeth heeft zijn contract bij Simpelveld met een jaar verlengd. Hij is nu bezig aan zijn eerste seizoen bij de derdeklasser.
BRUNSSUM – Na twee seizoenen plakt Jannie Maas er nog een jaar aan vast bij De Leeuw.

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

In onze vestiging in Maastricht is bij de afdeling Besturingstechniek de functie vacant van een

Nederland BV

De Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V. is een belangrijke toeleverancier van de Nederlandse bouwmarkt. Kernactiviteiten van de ENCI-groep zijn de produktie en verkoop van respectievelijk cement en betonmortel. Daarnaast heeft de ENCI-groep een aantal deelnemingen in aanverwante activiteiten. Bij de ENCI-groep zijn in totaal circa 1.500 mensen werkzaam.

De Activiteit Cement heeft in Nederland cementfabrieken in Rotterdam, [illegible] en Maastricht. In de vestiging in Maastricht, die in internationaal verband tot de toonaangevende cementproducenten behoort, wordt momenteel een omvangrijk investeringsprogramma uitgevoerd.

Sollicitaties
Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij de heer E. Janssen, Chef Besturingstechniek, telefoon 043-297460. Belangstellenden worden [illegible] hun sollicitatie [illegible] weken na verschijning [illegible] te richten aan de heer C. Lenaerts, afdeling Personeel & Organisatie, ENCI Nederland B.V., Postbus [illegible], 6200 AA Maastricht onder vermelding van vacaturenummer 94-0[illegible]. Tot de selectieprocedure behoren een psychologisch en medisch onderzoek.

Elektrotechnisch en meet- en regeltechnisch onderhoudsmonteur (m/v)

De afdeling Besturingstechniek is onder meer belast met het onderhouden van de elektrische en meet- en regeltechnische apparatuur en installaties en met het innoveren, modificeren, verbeteren, installeren en in bedrijf nemen van moderne besturingssystemen en elektrische energiesystemen.

Taken
De nieuwe medewerker zal na een gedegen inwerkperiode onder meer worden belast met:
- het programmeren en modificeren van moderne besturingssystemen;
- het installeren en in bedrijf nemen van moderne besturings-, meet- en regelsystemen;
- het inspecteren, onderhouden, repareren van mechanische, pneumatische en elektronische besturings-, meet- en regelapparatuur;
- het inspecteren en onderhouden van elektrische energietransportsystemen;
- het uitvoeren van metingen en [illegible]programma's aan processen en apparatuur.

Eisen
- Opleiding Elektrotechniek op MBO-niveau;
- applicatiecursus meet- en regeltechniek en/of besturingstechniek op MBO-niveau of de [illegible] te volgen;
- [illegible] in moderne [illegible];
- leeftijd bij voorkeur tot 30 jaar;
- bereidheid tot deelname aan [illegible]dienst.

Enige jaren ervaring in omschreven taakgebied of soortgelijke functie strekt tot aanbeveling.

ENCI Nederland B.V., Maastricht

THE WALL STREET JOURNAL EUROPE.

Telemarketing Executive (M/F)

Basic Salary plus Commission

The Wall Street Journal Europe is one of Europe's leading English-language business publications. Since 1983 the newspaper has been edited and published in Brussels and is now printed in the Netherlands, the UK, Switzerland and Belgium.

To help continue its impressive growth in Europe, The Wall Street Journal Europe is seeking one full-time Telemarketing Executive in Heerlen to communicate with existing subscribers and to introduce new readers in the Netherlands and Germany.

To match this opportunity you will have telemarketing or sales experience and will enjoy the challenge of selling by telephone. You will have the ability to work with minimal supervision and the maturity and credibility to talk to senior business-people. Fluent Dutch, English and German is essential. You will be computer literate, ideally with experience of using telemarketing software.

To apply, call Ms. Sandra Underwood on Heerlen 045-76 12 30 on Tuesday 20th or Wednesday 21st December.

HP Projektpromotie BV is een klein zelfstandig buro dat het management en de coördinatie verricht van processen en projecten op het gebied van ruimtelijke ordening, economie, recreatie, natuur, landschap en cultuur. Deze processen en projecten zijn meestal complex van aard en kennen meerdere direct belanghebbenden uit de publieke en private sfeer.
De werkzaamheden betreffen o.a. de reconversie van mijnterreinen in binnen- en buitenland, het ontwikkelen van centrumplannen en hoogwaardige bedrijventerreinen en grensoverschrijdende projecten.

In verband met het vertrek van een junior adviseur zoekt HP een (jonge)

ACADEMICUS

die aan de volgende eisen voldoet:
- afgestudeerd, richting bedrijfskunde, management en/of economie;
- geschikt om zelfstandig te werken met voldoende creativiteit en snelheid;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- goede beheersing van het Engels en bij voorkeur ook van Frans en Duits;
- geschikt om in teamverband te werken en met voldoende kritische massa in het team;
- geschikt om aan meerdere, uiteenlopende projecten tegelijk te werken;
- geschikt om onder hoge tijdsdruk te werken;
- goed gevoel voor het leveren van een kwaliteitsprodukt;
- representatief en geschikt om belangrijke contacten zelfstandig te onderhouden.

Salaris en arbeidsvoorwaarden zijn nader overeen te komen.

Kandidaten kunnen vóór 15 januari solliciteren bij de directie onder vermelding op de enveloppe van "sollicitatie junior adviseur".

HP Projectpromotie BV, [illegible] 11B, 6411 LN Heerlen. 01348

De stichting **kiosk** biedt professionele ondersteuning aan burgers en (vrijwilligers-) organisaties in de gemeente Kerkrade, die streven naar verbetering van hun woon-, werk- en leefsituatie.

Beroepskrachten van de stichting **kiosk** ondersteunen:
- consument[redacted] en maatscha[redacted]gani-saties zoals [redacted]s-belangenorganisaties;
- trajectbegeleiding en netwerkontwikkeling ten dienste van werkzoekenden en migranten;
- vrijwi[redacted]en, die activi[redacted]nst-verlen[redacted]eren voor jongeren, ouderen, vrouwen, migranten, werkzoekenden;
- de stimulering van sportbeoefening;
- gemeentelijke adviesraden;
- sociale vernieuwingsprojecten.

Om goed bereik[redacted] voor alle burgers v[redacted]krade is de stichting **kiosk** wijkgericht georganiseerd en worden vier wijksteunpunten ingericht. De wijksteunpunten zullen plaats bieden aan:
- het wijkteam van beroepskrachten;
- de wijkinformatiewinkel;
- facilitaire dienstverlening.

In verband met het vertrek van één van d[illegible] werkers ontstaat per 1 januari a.s. een va[illegible] de stichting Kiosk voor een:

[illegible]AGOGISCH MEDEWE[illegible]

(m/v) › 20 uur per week

De beroepskrachten van de stichting Kio[illegible] breed en flexibel inzetbaar, d.w.z. voor a[illegible] en taken. De nieuwe medewerker wordt [illegible] geplaatst binnen het Wijkteam West, be[illegible] het aandachtsgebied wijkinformatievoor[illegible]

hoofdtaak
Het opstarten en uitbouwen van de wijkw[illegible] Kerkrade-West. De wijkwinkel is een laag[illegible]lige voorziening in de wijk waar, o.m. door[illegible] werking te entameren met andere relevant[illegible]saties, de volgende functies worden gereal[illegible]
- Informatie geven aan wijkbewoners d.[illegible] spreekuren, informatieavonden e.d.;
- Signalering van maatschappelijke- en in[illegible] behoeften door analyse van de informati[illegible]
- Activerend onderzoek naar en analyse [illegible] woon- en leefsituatie in de wijk.

functie-eisen
De medewerker dient in staat te zijn om:
- een informatie-spreekuur voor wijkbew[illegible] houden;
- informatievragen te analyseren op str[illegible] maatschappelijke- en informatie-behoe[illegible]
- het organiseren van (reeksen van) infor[illegible] bijeenkomsten en cursussen voor onder[illegible] informatie-vragende doelgroepen;
- een netwerk van organisaties op te bou[illegible] realis[redacted]g van de functies van de wijk[illegible]
- stat[redacted]egevens te verzamelen, a[illegible] e[redacted];
- [redacted]derzoeksmethodieken, [illegible] pa[redacted]oek, toe te passen.

kwalificatie-eisen
- relevante HBO-opleiding;
- zelfstandig, resultaatgericht en [illegible] kunnen werken;
- werken vanuit een eigentijdse visie op [illegible] welzijnswerk;
- kennis en ervaring Wordperfect;
- kunnen werken in teamverband;
- aantoonbare ervaring in een soortgelijke[illegible]

functie-code
Het betreft een aanstelling op; functiecod[illegible] CAO-welzijn; salarisschaal 18-30

Informatie over de vacature kan ingewon[illegible]den bij de heer P. Hollander, sectorhoofd w[illegible] Centrum en West, telefoon (045) 46 24 4[illegible]

Sollicitaties dienen gericht te worden aan [illegible] uiterlijk 31 december in het bezit te zijn va[illegible] M.H.C. Kremers, directeur/bestuurder sti[illegible] Kiosk, postbus 65, 6460 AB Kerkrade. Gelieve linksboven op de enveloppe te ver[illegible] sollicitatie + functie.

De groep Participaties vervult een belangrijke rol binnen de taakvelden van LIOF. Doel is het verstrekken van risicodragende financiering, met name via aandelenparticipaties, aan bedrijven met meer dan een regionale betekenis voor de Limburgse economie. Dit kan zich voordoen ingeval van de start van een bedrijf, uitbreiding, bedrijfsopvolging of herplaatsing van aandelenpakketten.
Analyse, onderhandelen en beheer zijn belangrijke fasen in dit commerciële traject.
Binnenkort opent LIOF een vestiging Noord-Limburg in het gebouw van de Kamer van Koophandel in Venlo. Vanuit deze vestiging wordt gewerkt aan de verdere integratie van LIOF in de Noord-Limburgse regio. De vestiging zal het complete dienstenpakket van LIOF aanbieden.

PROJECTLEIDER PARTICIPATIES (M/V)

PROFIEL
De NV Industriebank LIOF is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Limburg. LIOF beoogt een bijdrage te leveren aan de versterking van de Limburgse sociaal-economische structuur. [illegible] Participaties, [illegible] en Acquisitie. [illegible] LIOF vervult een brugfunctie tussen bedrijfsleven en overheden. [illegible]

Als projectleider Participaties bent u verantwoordelijk voor de uitbreiding van de participatiefunctie in Noord-Limburg. In het kader van het opstarten van de nieuwe vestiging bent u mede verantwoordelijk voor de verdere integratie van LIOF binnen ondernemend Noord-Limburg.

Voor de uitvoering van de participatiefunctie [illegible] groep Participaties. U rapporteert [illegible]ator Participaties.

Voor deze fu[illegible] aanmerking als u [illegible] op academisch niveau met [illegible]kundige achtergrond. U he[illegible]gedaan in netwerken, [illegible] U he[illegible] vaardigheden en [illegible] U bent [illegible]gericht. [illegible] 35 en 40 jaar. U bent bereid in de [illegible] Venlo te gaan wonen.

Aan Twijnstra Gudde - lid van de OAWS - is de werving en selectie toevertrouwd. Uw gegevens zullen strikt vertrouwelijk worden behandeld. Een functiegericht [illegible] van de selectieprocedure.

Wilt u nadere informatie? Neemt u dan contact op met [illegible] C. Bode, telefoon: 043-211787.

Gaat u solliciteren, dan graag voor 1 januari 1995 uw brief met cv richten aan: Twijnstra Gudde Management Consultants ter attentie van mw. mr. C. Bode, Postbus 606, 6200 AP MAASTRICHT.

INDUSTRIEBANK LIOF

WESSEL COENEN
management consultants voor werving en selectie

Naakaborgweg 69
1101 BR Amsterdam
telefoon 020-6970917
telefax 020-6973157

Directeur/ Hoofdredacteur GPD

Geassocieerde Pers Diensten GPD. Journalistiek samenwerkingsverband van 16 redactioneel onafhankelijke regionale dagbladen met een gezamenlijke oplage van meer dan 1,6 miljoen exemplaren. Het journalistieke produkt omvat naast het nieuws veel features en achtergrondinformatie. De centrale redactie van de GPD is gevestigd in Den Haag met een kleine redactie in Amsterdam. Totaal werken er circa [illegible] waaronder correspondenten [illegible]. Daarnaast we[illegible] omvangrijk netwerk van [illegible] In verband met het vertrek [illegible] zoeken wij de directeur/hoofdredacteur.

U rapporteert aan het [illegible] van de Vereniging en wordt verantwoordelijk voor het hoofdredactionele- en [illegible]beleid. Geeft leiding aan de dagelijkse [illegible] werkzaamheden. Stelt en bewaakt [illegible] en kwantiteit van de journalistieke [illegible].

U heeft een zelfstandige journalistieke verantwoordelijkheid binnen het kader van het Redactiestatuut. U werkt nauw samen met het College van Hoofdredacteuren van de aangesloten bladen. Onderhoudt contacten met de vele relevante groeperingen in en rond de GPD. U draagt zorg voor de begroting en het jaarverslag van de Vereniging. Behartigt de commerciële belangen van de GPD en vertegenwoordigt de Vereniging naar buiten.

Vereist: Academische opleiding/niveau. Brede en diepgaande journalistieke ervaring, bij voorkeur opgedaan in de dagbladwereld. Uitgebreide ervaring met het leiden van een redactie. U [illegible] ontwikkelingen in de mediawereld [illegible] een eigen visie te ontwikkelen [illegible] positie van de GPD. [illegible] leider die [illegible] aan deze professionele organisatie.

Telefonische vooraf informatie kunt u [illegible] Wessel Coenen [illegible] met cv kunt [illegible] Uw gegevens worden uitsluitend [illegible] De vacature staat open voor vrouwen en mannen.

Lid van de Organisatie van Adviesbureaus voor Werving en Selectie/OAWS

MAASTRICHT - Het noodlot sloeg toe toen Willy Mares amper drie maanden als trainer in dienst van Weltania was. Dinsdag 17 november 1992. De training was bijna afgelopen. Willy Mares greep naar zijn hoofd en nog geen uur later was de diagnose al gesteld in het ziekenhuis van Kerkrade. Een hersenbloeding ter hoogte van de hersenstam. De consequenties van de bloeding waren catastrofaal. Het duurde tot 1 juni van dit jaar voordat Willy Mares weer in zijn eigen, aangepaste woning kon terugkeren. „Dit zal ik nooit accepteren," zegt de trainer, zijn situatie in ogenschouw nemend. Het eerste doel heeft de zevenenveertigjarige zich al gesteld: zich zelfstandig verplaatsen tussen de twee zitbanken in de woonkamer.

Willy Mares: 'Dit zal ik nooit accepteren'

In de dug-out van het leven

Van onze correspondent
BERT-JAN BOER

De binnenkomst in huize Mares is, ondanks alle voor-informatie, indrukwekkend. Willy, een jongere broer van voormalig MVV'er en PSV'er Nico Mares, is juist bezig met zijn dagelijkse oefeningen. De fysiotherapeut assisteert. Het balletje gaat moeizaam van zijn rechter- naar zijn linkerhand. „Dit is moeilijker dan de allerzwaarste voetbaltraining," zegt de ex-prof. Vervolgens gaat de drinkbeker met tuit onzeker naar de mond. De coördinatie is slecht; slikken is een zware opgave. „Het zwaarste komt nog," kondigt de fysiotherapeut de finale van de oefensessie aan. Een 'wandeling' naar de overkant van de woonkamer en terug. Uitputtend voor Willy, echtgenote Ine en hulpverlener.

Later, als het het herstel van de inspanning voldoende gevorderd is, volgt het relaas. Moeizaam. „Actief voetballer bij RKVVL, Leonidas, Scharn en MVV en vervolgens trainer bij Geulse Boys, Sibbe en Willem I. Weltania was de nieuwe uitdaging. Pas naar de vierde klasse gedegradeerd en van plan weer terug te keren op het oude niveau. Het heeft echter niet lang mogen duren." En vervolgens vertelt hij over de fatale gebeurtenis. Soms springt zijn echtgenote bij om te verduidelijken. Willy's spraakvermogen is enorm vooruit gegaan. Er was een periode dat hij zich verbaal helemaal niet kon uitdrukken.

„Eenmaal in de ambulance, ging het licht uit. Na een week begon het weer enigszins te flakkeren.

Na drie maanden realiseerde ik me, zij het nog niet ten volle, hoe mijn situatie was. Links volledig verlamd, rechts coördinatiegestoord. Ik kon niet praten en niet slikken. Twee longontstekingen waren het gevolg van het feit dat ik niet kon slikken. En verder zag ik alleen maar schimmen en alles dubbel. Ik had in die tijd twee wazige schoonmoeders."

Na de kwinkslag („mijn moeder is gewend aan die opmerking," zegt Ine) vervolgt Willy Mares zijn lijdensweg. „Na het verblijf in de ziekenhuizen van Heerlen, Sittard en Maastricht, belandde ik na vijf maanden Lucaskliniek in de Maastrichtse verpleegkliniek. Dit was de verschrikkelijkste periode in mijn leven.

Vijf van de tien maanden die ik daar door heb gebracht, lag ik in een kamer met bejaarden, die in hun terminale levensfase verkeerden. Gelukkig mocht ik af en toe naar huis. Mijn vrouw bracht me dan zo laat mogelijk terug. Nu ben ik definitief thuis, al zal ik altijd afhankelijk blijven van de rolstoel."

Het verruilen van de verpleegkliniek voor een aangepaste woning had consequenties. Ine moest haar full-time job bij PTT Telecom omzetten in een part-time dienstverband. De werkdag begint voor haar om half zes met de verzorging van haar man. Als zijn vrouw naar haar werk is, houdt Willy Mares zich bezig met het lezen van de krant en het luisteren naar de regionale omroep. De verpleegkundige van de Thuiszorg komt om tien uur en rond het middaguur is Ine weer terug. De middagen worden veelal gevuld met de visites van de fysiotherapeut en de logopediste. Daarnaast - en daarover is hij duidelijk enthousiast - brengt hij geruime tijd door in het activiteitencentrum Sittard.

● *Willy Mares: „Ik zal altijd afhankelijk blijven van de rolstoel".* Foto: JOHN SMEETS

Ine helpt Willy met het drinken van een glaasje bier. Het slikken blijft een moeilijke geschiedenis maar zijn ogen verraden dat het brouwsel perfect moet smaken. „Televisie kan ik volgen, behalve de ondertiteling. De krant lees ik met een vergrootglas. Eten en drinken zijn problematisch. Dat is voor mij absoluut niet te accepteren."

'Waarom ik?' is een vraag die Willy Mares zich heel vaak heeft gesteld. „Gelukkig ben ik mijn hele leven een positief mens geweest. Iets dat mij nu van pas komt. Ik blijf optimistisch en zit relatief weinig in de put. En als ik down ben, pept de fysiotherapeut me op door mij een bepaalde oefening te laten volbrengen."

„Het werd echter tijd dat ik weer onder de mensen kwam. Dus vanaf dit seizoen stroop ik weer de voetbalvelden af met mijn vrouw. Naar de oude club uit mijn wijk Scharn en naar mijn andere oude liefde, Willem I. Ik vind het leuk als mensen naar mijn situatie informeren, maar toch praat ik op zulke momenten liever over het spelletje zelf."

Als ik op het voetbalveld verschijn, zie je de mensen kijken. Dat is logisch. Iedereen moet aan die nieuwe situatie wennen. Aan de andere kant overwin ik op die manier een zekere drempelvrees. Ik heb nog steeds mijn rijbewijs, maar ik laat mijn vrouw toch maar als chauffeur fungeren. Ach ja, vroeger in de eerste helft van ons huwelijk was mijn vrouw wat afhankelijker van mij en nu is dat omgekeerd."

Met de eerste helft van de opmerking is echtgenote Ine het niet helemaal eens.

„Het is onvermijdelijk dat sommige contacten verwateren. Hoewel ik niemand iets kwalijk neemt, heb ik dit vooral gemerkt bij mijn ex-werkgever, de NS, waar ik bijna vijfentwintig jaar werkzaam was." Ondanks zijn situatie ziet Willy Mares, naar zeggen van zijn Ine, regelmatig de kans mensen die in de put zitten op te peppen. „Wij lachen nog veel en ons goede huwelijk heeft ervoor gezorgd dat we dit kunnen doorstaan. Een goed huwelijk kan veel incasseren." Willy knikt bevestigend. Een goed huwelijk en een positieve levensinstelling. „Ik snap niet dat er mensen zijn die zelfmoord plegen."

AMSTERDAM - De Mitsubishi Masters is een soort toetje voor de Nederlandse tennisfamilie. Het seizoen is voorbij en tijdens het toernooi valt eigenlijk niets te verdienen; geen ATP-punten, geen prestige en nauwelijks geld. Toch is de vaderlandse top, met uitzondering van Krajicek en Schultz, altijd aanwezig. Om in ontspannen sfeer 'iets terug te doen voor het Nederlandse publiek', zoals de verklaring altijd ietwat obligaat luidt. Voor de hoofdprijs, een cheque van 15.000 gulden halen spelers als Haarhuis, Eltingh of Siemerink immers normaal gesproken hun racket niet meer uit de hoes. Voor jonge spelers een uitgelezen gelegenheid om zich te presenteren. De achttienjarige Limburger Rogier Wassen is zo'n talent. Volgens alle insiders een belofte waar Nederland, en de rest van de wereld als het even mee zit, nog van gaat horen.

'Ik ga er nu op mijn manier vol tegenaan'

Wassen gooit een balletje op

DOOR BERT GROOTHAND

Tijdens de Masters presenteerde de inwoner van Horn zich op de baan zwak. Daarbuiten toonde hij zich echter een verrassende persoonlijkheid. Afgelopen woensdag speelde Wassen zijn eerste en naar later bleek meteen laatste partij tegen Sander Groen. Na het verlies bleek de Limburger onvindbaar. Nadat hij in de kleedkamer op niet mis te verstane wijze van zijn trainer Geert Quaedvlieg te horen had gekregen wat er precies fout was gegaan, leek Wassen ongewassen in zijn auto te zijn gestapt om meteen naar huis te rijden. Ongetwijfeld zwaar teleurgesteld over zijn optreden.

Officials renden af en aan en spraken schande over zijn plotselinge vertrek. Journalisten liepen scheldend rond en maakten zich druk over de bijzonder onprofessionele instelling van het talent. De toernooidirecteur kondigde aan Wassen aan te zullen spreken op zijn gedrag. Totdat... Wassen drie kwartier later ineens weer vrolijk verscheen. „Ik teleurgesteld alweer verdwenen? Welnee. Het liep vandaag niet zo goed en ik heb onmiddellijk na de wedstrijd een half uurtje staan serveren in de hal hiernaast." Waarmee Wassen in één klap alle negatieve kritiek onder tafel schuift en zich vervolgens op een ongekend volwassen manier presenteert. Vrolijk, intelligent en blijk gevend dat hij exact weet waar hij mee bezig is.

„De afgelopen maanden zijn de eerste geweest waarin ik me alleen op het tennis heb gegooid," start hij zijn betoog. „En dat is me heel goed bevallen. Ik heb altijd gezegd dat ik eerst mijn school wilde afmaken en me daarna pas ècht met tennis zou bezighouden. Mensen in mijn omgeving hebben me dat altijd op het hart gedrukt en daar stond ik zelf ook voor de volle honderd procent achter. Als je alleen maar tennist en het zou niet lukken daar genoeg geld mee te verdienen, heb je tenminste nog wat achter de hand. Ik heb in Sittard mijn Atheneum-diploma gehaald en ga nu aan de studie economie beginnen aan de Open Universiteit. Tenslotte heb je daar als tennisser genoeg tijd voor. Ik ben niet zo'n trainingsbeest en leer heel gemakkelijk. Dan ben je tenminste ook nog met wat anders bezig en dat kan mijn spel alleen maar ten goede komen."

Wassen vormt een aangename uitzondering op al die tennismiljonairs in de dop die de veelal door hun ouders aangereikte oogkleppen nooit meer af weten te schudden. Slaafse types die in de hoop ooit nog eens aan de top te komen bereid zijn zichzelf volledig in te leveren. Misschien dat die afwijkende opstelling de verklaring is voor de toch wat bekoelde verhouding met bondscoach Stanley Franker. Rogier Wassen kwam voor het eerst in het nieuws toen hij van de zomer door Franker vanuit New York naar huis werd gestuurd. Wassen zou meedoen aan de kwalifikaties van de US Open en had, zo werd gesteld, de kamerindeling in het hotel eigenmachtig veranderd omdat hij met zijn moeder de kamer wilde delen. In de bus naar het hotel had Franker gesteld dat hij geen enkele inmenging van familie zou dulden. Toen hij Wassen's actie ontdekte, kon deze onmiddellijk het vliegtuig in, terug naar Limburg. Zonder ook maar één bal geslagen te hebben. Sindsdien hebben beiden niet meer met elkaar gesproken. Een uitermate vreemde gang van zaken.

● *Limburgs tennistalent Rogier Wassen, geen trainingsbeest.* Foto: HENK KOSTER

Nog vreemder wordt het als Wassen zijn lezing geeft van het incident. „Ik heb Franker dat nooit horen zeggen in de bus," verklaart hij lachend. „Maar het allergekste is dat ik helemaal nooit met mijn moeder op de kamer heb geslapen. Ik lag samen met een vriend in dezelfde kamer, maar dat weet helemaal niemand. Het is allemaal heel vreemd wat er gebeurd is."

Maar zou het dan niet handig zijn om de hele affaire toch eens uit te praten? „Franker en ik zouden dat deze week doen, maar dat is tot nu toe niet gebeurd. Ach, hij zal er wel geen problemen meer mee hebben, anders zou ik toch niet worden gevraagd voor een Nederlands team?"

Wassen haalt zijn hand eens door het modieus gekapte haar en kijkt geamuseerd naar de verzamelde in verwarring verkerende tennisjournalisten. Het talent uit Horn lijkt zich volkomen bewust van het effect dat hij teweeg brengt. De meeste achttienjarigen doen alles om in een goed boekje te komen bij Franker en kijken daarbij vooral niet verder dan hun neus lang is.

Rogier Wassen trekt alleen zijn eigen plan. Toch was zijn prestatie in Amsterdam, verlies in de eerste ronde, gewoon teleurstellend. Vooral omdat hij in Israël vorige week buitengewoon sterk had gespeeld. Mede door Wassen won het Nederlands team de EK voor B-landen en liet hij zich niet onbetuigd door in de finale Eyal Erlich precies drie games toe te staan.

„Dat was een prima ervaring. Vooral door de inbreng van Michiel Schapers, die coach was. Het is een enorm voordeel als Michiel zelf heel hoog heeft gespeeld. Je merkt dat in de aanwijzingen die hij geeft. Aan hem heb je iets. Op zich was dat toernooi helemaal niet zo belangrijk, maar voor mezelf wel. Je staat dan toch tegen jongens uit de top tweehonderd te spelen."

Wassen is dit jaar, mede door de knappe winst in een Satellitetoernooi in Engeland, gestegen naar de 421e plaats op de ATP-ranglijst. Het komend jaar moet het échte gaan gebeuren. „Mijn programma is nog niet helemaal bekend, maar is ook afhankelijk van de resultaten. Ik ga een aantal kwalifikaties voor Challenger-toernooien spelen en aan de hand daarvan wordt verder het programma samengesteld. Wat de Nederlandse competitie betreft ben ik nog in onderhandeling met een aantal Limburgse clubs."

Wassen stort zich dus in het circuit. Van hotelkamer naar hotelkamer, van tennispark naar tennispark. Een leven dat haast automatisch een soort bewustzijnsvernauwing moet opleveren. Wassen is zich van dat gevaar volledig bewust, maar is er tegelijkertijd ook niet bang voor. „In de eerste plaats ga ik dus economie studeren. Maar het allerbelangrijkste is dat ik plezier in het tennis hou. Ik probeer altijd heel ontspannen te zijn, dan heb je de meeste lol, maar dan speel ik ook het beste. Dat gaat nu nog wel eens fout, maar dat is iets waar ik op moet en ook wil letten. Het spelletje moet leuk blijven, anders hou je het ook niet vol. Of ik met die instelling een buitengewoon talent ben in dit wereldje? Ik zou het werkelijk niet weten. De spelers hebben onderling niet zoveel kontakt en zeker niet over dit soort zaken. Dat houden ze allemaal voor zichzelf. Iedereen moet dat maar op zijn of haar eigen manier doen. Ik ga er nu op mijn manier vol tegenaan en ik zie wel waar het mis gaat..."

COMBLOUX – Het duurde even voordat Wilfried Nelissen van Peter Post toestemming kreeg om de traditionele winterstage van de Lottoploeg in de Franse Alpen mee te maken. Voor Marc Sergeant, een andere Belg, gold hetzelfde. Weliswaar kon Post het tweetal en alle overige renners van zijn Historformatie geen dienstverband voor 1995 meer aanbieden - omdat de sponsor zich uit de wielersport terugtrok en een nieuwe geldschieter niet werd gevonden - maar tot 31 december bleef in ieder geval de bestaande overeenkomst van kracht. Uiteindelijk werd water bij de wijn gedaan. Lotto, de nieuwe werkgever van ondermeer Wilfried Nelissen, mocht al over de renner uit Belgisch-Limburg beschikken. „Voor foto's van hem moeten jullie desondanks nog in het archief zijn," liet chef d'equipe Jean-Luc Vandenbroucke de verzamelde pers vriendelijk, maar beslist weten. „Dat was de begrijpelijke eis van Peter Post. Met ingang van 1 januari verandert de zaak. Ik ben allang blij, dat ik Nelissen en mijn andere nieuwe renners heb kunnen meenemen naar Frankrijk." De winterstage van de Lotto's vindt traditioneel plaats in Combloux, op een steenworp afstand van Megève in het fascinerende Mont Blancgebied. Langlaufen is er dit keer, bij gebrek aan sneeuw, niet bij. De mountainbike maakt veel goed. Omdat de temperatuur het toelaat is ook gelegenheid voor een 'normale' oefenrit. Op hetzelfde moment, dat sommige ploegmakkers aan een partijtje zaalvoetbal beginnen tegen een inderhaast geformeerd journalistenteam trekt, bijvoorbeeld, Andrei Tschmile er op uit voor een fietstocht van enkele uren. De winnaar van de jongste Parijs-Roubaix begint straks al aan zijn tweede seizoen bij de Lottoploeg, waarin Peter de Clercq, Rudy Verdonck, Mario de Clercq, Herman Frison, etcetera, eveneens gevestigde waarden zijn. Marc Sergeant en Wilfried Nelissen behoren tot een handvol nieuwkomers. Voor een gesprek over alles wat geweest is en wat de toekomst eventueel zal brengen is alle tijd. Hotel Rond Point des Pistes, hoog boven Combloux gelegen, wacht nog op de drukte van de wintersportliefhebbers. Wilfried Nelissen vindt de rust een heerlijke ervaring. De stress komt straks, zodra voorjaarskoersen, klassiekerse en grote etappewedstrijden weer bezit van hem nemen. Hij weet het en accepteert het. Topsport is veeleisend, op alle gebied.

'Valpartij behoort tot de risico's van het vak'

Wilfried Nelissen, lot uit de loterij

door

WIEL VERHEESEN

● *De Tour de France van dit jaar is voor Wilfried Nelissen weliswaar een zwarte bladzijde uit zijn loopbaan, maar aan vorige edities van het evenement bewaart hij prettige herinneringen.*

Hij zou de pechvogel van het jaar genoemd kunnen worden, maar bekijkt het leven liever van de zonnige kant. Daar kan zelfs een fotograferende Franse politieagent, die enkele maanden geleden in de buurt van een etappefinish tijdens de Tour de France voor een verschrikkelijke valpartij zorgde, niets aan veranderen.

„Risico's behoren tot het vak". Wilfried Nelissen zegt het op een toon alsof hij een paar schaafwonden opliep en de volgende dag alweer kon toeslaan. Typisch hij. Alsjeblieft geen angstcomplex, ook niet wanneer zo'n val vele weken nonactiviteit en nog veel meer gemis van roem plus geld inhoudt.

Rekeningen

„Mijn verzekeringsmaatschappij is nog volop bezig met de afwikkeling van de zaak," zegt hij. „Nú nog komen rekeningen binnen van ambulance, ziekenhuizen, noem maar op. Ik stuur de nota's door naar mijn verzekeringsagent. Hij moet het zaakje maar opknappen. Wat ik allemaal aan verlies geleden heb doordat ik de Tour vroegtijdig moest verlaten, zal altijd stof tot discussie geven. Had ik enkele etappes gewonnen? Had ik de groene trui veroverd? Wie het weet mag het zeggen."

Wie Wilfried Nelissen de eerste julizondag op het macadam van Armentières heeft zien liggen knippert desondanks met de ogen als hij de woorden van de renner hoort. Risico's van het vak? Het zou allerminst verwondering hebben gewekt indien de wielerprof uit Wellen in Belgisch-Limburg na de harde smak in een rolstoel terecht gekomen zou zijn. Om over nóg ergere dingen maar te zwijgen.

De val in de spits van het voltallige veld, dat als een sneltrein richting finish denderde, heeft in ieder geval een onuitwisbare indruk gemaakt op miljoenen tv-kijkers. Het was dan ook een lugubere ervaring om te zien hoe in een fractie van een seconde 's werelds grootste wielerevenement opeens een paar rassprinters kwijtraakte. Tegelijk met Wilfried Nelissen, die al enkele jaren onder de hoede van Peter Post koerste, verdwenen immers ook de Franse hazewind Laurent Jalabert zwaar gehavend naar het hospitaal. In het peloton, dat twee dagen eerder, toen nog geen meter gefietst was, ook al Fréderic Moncassin was kwijtgeraakt betekende een en ander een gevoelig verlies. Bovendien was weer een andere sprinter, Mario Cippolini, niet van de partij. Dat kwam - óók al - ten gevolge van een valpartij, ofschoon het in zijn geval de Ronde van Spanje betrof.

Etappes

„Ik zeg niet, dat ik in de Tour een áántal etappes zou hebben gewonnen," aldus Wilfried Nelissen. „Zoiets voorspellen is in de sport bijna onmogelijk. Wel ben ik ervan overtuigd, dat ik zonder val de bewuste rit in Armentières op mijn naam had geschreven."
Hij schuift even heen en weer op zijn stoel. Dan zegt hij: „Ik stond op scherp. Een week eerder was ik kampioen van België geworden. Ik wist, dat ik weer het niveau had bereikt waarop ik eerder in het seizoen de Omloop Het Volk won."

Toen óók al was het heerlijk gevoel na winst in genoemde Belgische openingsklassieker van korte duur. Daags na de wedstrijd haalde een val in Kuurne-Brussel-Kuurne namelijk een lelijke streep door alle plannen om in de aprilklassiekers naar het allerhoogste te reiken. Geen Ronde van Vlaanderen, geen Parijs-Roubaix. Hij mocht al blij zijn, dat hij in mei weer de draad kon oppakken in de Vierdaagse van Duinkerken, waarin hij overigens meteen een etappe won.

Kritiek

„Peter Post heeft toentertijd via de media veel kritiek op mij naar buiten gebracht. Ik zou niet professioneel bezig geweest zijn met mijn terugkeer na de val in Kuurne-Brussel-Kuurne. En meer van dat soort dingen. Het stoorde mij amper. Ik zelf wist heus wat ik allemaal gedaan had om weer op peil te komen. Post heeft zo zijn manier van optreden. Ik heb niettemin drie jaar graag bij hem gereden. Alles was perfect geregeld. Als het om loonsverhoging ging deed hij wel eens moeilijk, maar uiteindelijk plooide hij toch. Hij was geen gemakkelijke, maar ik ook niet. Jean-Luc Vandenbroucke, mijn nieuwe baas, zal het eveneens snel genoeg weten."

Overigens, wat het pure ploegleiderswerk betrof hadden Nelissen en de andere renners van Histor in de afgelopen jaren niet met de grote baas te doen. Wel met Theo de Rooy en Walter Planckaert. „Ik was," aldus Nelissen, „meestal in de koersen present waar Planckaert chef d'equipe was. Geen kwaad woord over hem. Ik heb het altijd goed met hem kunnen vinden. Hij kende mij door en door."

In de Ster van Bessèges en Ronde van de Middellandse Zee, twee van de rittenkoersen waarmee tijdens de februarimaand de aanloop naar grotere evenementen begint, moest Planckaert zijn landgenoot temperen.
Wilfried Nelissen: „Ik had het gevoel dat ik vloog. 'Jouw tijd komt straks', zei Planckaert. Hij en ik konden niet vermoeden, dat het na de Omloop Het Volk voor enige tijd afgelopen zou zijn. Gedane zaken nemen geen keer. Stilstaan bij wat gebeurd is doe ik daarom liever niet. Ik kijk vooruit. Van mezelf weet ik, dat ik sterker ben geworden. Het zal ongetwijfeld met mijn leeftijd te maken hebben. Vergeet niet, dat ik binnenkort al aan mijn vijfde seizoen bij de beroepsrenners begin en in mei toch pas vijfentwintig jaar word. Ik heb nog het een en ander voor de boeg."

Betekenis

Prof van betekenis is hij eigenlijk al geweest vanaf zijn eerste seizoen, toen hij nog onder de hoede van Walter Godefroot koerste. Daarna verkaste hij naar Peter Post, waar zijn loopbaan een grotere glans kreeg.
Dikbetaald beroepsrenner als hij is neemt Wilfried Nelissen, ondanks de eisen die aan zijn vak gesteld worden, op tijd de gelegenheid te baat om heel even de spanning te ontvluchten. Hij is een verwoed jager. Bovendien volgt hij op enige afstand de voetballoopbaan van PSV'er Luc Nilis ('Een streekgenoot en goede bekende') met belangstelling. „De boog kan niet altijd gespannen zijn."

De druk van het presteren was bij zijn werkgever van de laatste jaren extra groot omdat het in de klassiekers èn het sprintwerk van de Tour de France vooral van hém afhing hoe de balans zou uitvallen.
„Je leert er op een of andere manier mee leven. De overwinning in een topkoers verandert meteen alles ten goeste. Ik heb het ervaren. Feitelijk heb ik tot nu toe in mijn loopbaan altijd minstens een keer per jaar een stunt uitgehaald. Waarom zal het in mijn nieuwe ploeg dan niet lukken, ook al zijn overwinningen niet op bestelling te krijgen."

Wapenfeiten

De wapenfeiten van Wilfried Nelissen beperkten zich nooit tot het opeisen van dagprijzen in alle mogelijke etappekoersen, inclusief Tour de France. Hij droeg in La Grande Boucle óók het gele en groene erehabijt, zoals hij tevens de trui van Belgisch kampioen opeiste. Zijn twee achtereenvolgende zegepralen in de Omloop Het Volk onderstreepten eveneens zijn kwaliteiten. Dat hij veel etappes won in - bijvoorbeeld - Ronde van Nederland, Ronde van Zwitserland, etcetera, was als het ware een vanzelfsprekendheid.

Ploegmakkers voor wie het werken in dienst van de afmaker een vanzelfsprekendheid is heeft hij altijd gehad. Allicht. Waarvoor worden anders dure formaties op de been gebracht? Met een simpele hoofdbeweging wijst hij op Marc Sergeant.

„Een man van goud. Wat hij allemaal voor een kopman doet is ongelooflijk. Guy Nulens is hetzelfde type, hoewel hij in de voorbereiding van de sprint liever uit het gedrang blijft. Ik neem het hem niet kwalijk. Nulens is vóórdat de laatste kilometers ingaan altijd van onschatbare waarde. Gaten dichtrijden, mij uit de wind zetten, je kent dat. Toen Peter Post ons mededeelde, dat hij voor 1995 geen nieuwe sponsor had gevonden nam ik mij voor om in ieder geval Sergeant en Nulens mee te nemen naar de ploeg waarvoor ik zou gaan rijden."

Budget

Helaas, wat Guy Nulens betrof kon Wilfried Nelissen zijn wens niet in vervulling doen gaan. Kwestie van budget.
„Gelukkig is Marc Sergeant aan mijn zijde gebleven. Ik ben er tevens van overtuigd, dat ik op renners als Mario de Clercq, Herman Frison en Peter de Clercq kan rekenen. Zij weten waarvoor zij werken. Wij zullen er alles aan doen om het heel grote doel, dat Jean-Luc Vandenbroucke tot dusver uitbetaalde bij overwinningen, flink verhoogd moet worden."

Bovendien hoeft het nu bij Lotto niet meer alleen van Tchmile te komen. Persoonlijk vindt Nelissen het dan ook extra fijn, dat de vroegere Sovjetrenner, die nu de nationaliteit van de Oekraïne heeft aangenomen, tot de ploeg behoort. Beter twee mannen, die een grote koers kunnen winnen dan één.
„Als wij in Parijs-Roubaix of Ronde van Vlaanderen tot een kopgroep behoren kan Tchmile altijd via een demarrage proberen te winnen. In het andere geval zal hij zeker in dienst van mij rijden als het op een sprint aankomt. Wij hebben daarover al gesproken. Het zal echt niet botsen tussen ons."

De pogingen van Wilfried Nelissen om naast Marc Sergeant en Guy Nulens nog een derde mee te nemen naar Lotto mis... ten eveneens. Het betrof Jo... Capiot.

„Jammer en niet alleen omdat ... piot net als Nulens provinci... noot en trainingsmakker van ... is. Als Post met de ploeg had k... nen doorgaan, zou Capiot, die dan toe voor TVM reed, wèl te... genoot van mij geworden zijn ... was een principeakkoord. N... hij naar een Italiaanse form... vertrokken. Nulens rijdt in 1... voor Collstrop. Voor het ove... blijven wij collega's, die zeke... de training veel samen zu... zijn."

Overigens, een andere renner ... Belgisch-Limburg, Eric Van... raerden, maakte eveneens ... deel uit van het gezelschap wa... mee Wilfried Nelissen de oef... tochten in eigen regio én Ard... nen afwerkt. Maar wat Van... raerden betreft is het de laat... tijd enigszins veranderd. Vrie... schap duurt soms niet al... eeuwig.

„Hoe dan ook, in de koers hebb... wij gewoon de belangen van o... sponsor te dienen. Wij zijn ... roepsrenners. Trouwens, als ik ... voor het zeggen had zou ik o... nog Marc Wauters graag tot m... ploegmakkers rekenen. Dat he... evenmin als bij de anderen te m... ken met het feit, dat hij Limb... ger is. Hij behoort gewoon ... degenen, die voor een ploeg go... waard zijn. Maar dáárom he... chef d'equipe Jan Raas diezelf... Marc Wauters vorig jaar natu... lijk naar WordPerfect gehaald."

Raas

Toen duidelijk werd, dat h... dienstverband van Wilfried Nel... sen bij Peter Post tot het verled... ging behoren, toonde Jan Ra... zelfs grote interesse voor de spr... ter uit Wellen. Omdat beha... WordPerfect (dat vanaf 1995 ov... rigens onder de naam Novell ... uitkomen) nog meerdere kapers ... de kust waren en Nelissen tot h... laatst wachtte of Post wellich... toch nog een sponsor zou vinde... haakte Raas af. De Zeeuw wilde ... bij het scheiden van de markt ni... met lege handen staan. Hij co... tracteerde Djamolidine Abdoesja... parov, de supersprinter uit d... vroegere Sovjetrepubliek Oezbe... kistan.

„Ik had," aldus Nelissen, „behalve ... van Raas aanbiedingen uit andere ... landen. Godefroot wilde mij naar ... Telekom in Duitsland halen. Pol... in Italië bood mij een prima con... tract. Hetzelfde deed GAN ... Frankrijk. Maar overal was e... restrictie aan mijn eventuele ... komst verbonden. Ik kon geen ... ploegmakkers meebrengen. 'Dan ... ik ook niet', luidde mijn reactie.

Waarom dan voor Lotto gekozen ... waar hij uiteindelijk alleen Ma... Sergeant naar toe kon nemen? „Omdat het een Belgische ploeg ... waarvan ik de meeste renners ... enkele jaren goed ken. Ik weet w... zij in hun mars hebben en wat ... voor mij kunnen betekenen."

Dienstverband

Het dienstverband bij Lotto heef... voorlopig de duur van één seizoen. Dat is weer een gevolg van he... feit, dat Wilfried Nelissen bij d... stichting waaronder de Histor... ploeg van Peter Post resulteerde ... onder contract stond tot eind ... 1996.
„Zonder sponsor kon Post mij e... de andere renners uiteraard niets ... bieden. Wel was bepaald, dat hi... ons in 1996 weer onder zijn hoede ... kón nemen, mocht hij erin slagen ... met ingang van dát jaar weer een ... ploeg op de been te brengen. In... dien hij mij vóór 1 juli 1995 geen ... overeenkomst kan laten tekenen ... vervalt de optie. Ik wil er verder ... niet aan denken. Hoe het allemaal ... uitpakt zie ik straks wel. Over ... twee weken is Lotto officieel mijn ... werkgever. Ik hoop dat we allebei ... een geweldig jaar tegemoet gaan."

Niet alleen wil Wilfried Nelissen ... in 1995 van fatale valpartijen ver... stoken blijven, die hem in de voor... bije Tour de France en Kuurne-Brussel-Kuurne troffen. Hij denkt ... óók en vooral aan de hoofdprijzen ... die het professionele wielerspel te ... bieden heeft.

Abdoesjaparov, Jalabert, Cipolli... ni. Van Poppel, Baffi, Martinello, ... Zabel, Svorada, Moncassin, Kap... pes en alle andere opponenten in ... het kamikazewerk van de massa... sprint kunnen de borst natmaken. ... Maar niet alleen zij. Nelissen gaat ... ook het gevecht aan met renners ... die over andere kwaliteiten be... schikken dan 'alleen' de jump om ... het voltallige peloton te vloeren.

Er zijn naast Omloop Het Volk, ... Gent-Wevelgem, etcetera ten... enenmale ook nog koersen als ... Ronde van Vlaanderen en Parijs-Roubaix. Steeds weer opnieuw ... noemt hij die wedstrijden! Wil... fried Nelissen zit al in het wiel ... van de ploegmakker, die de sprint ... aan het voorbereiden is. Lotto ... heeft naast Tchmile nog een ande... re winnaar in huis ...

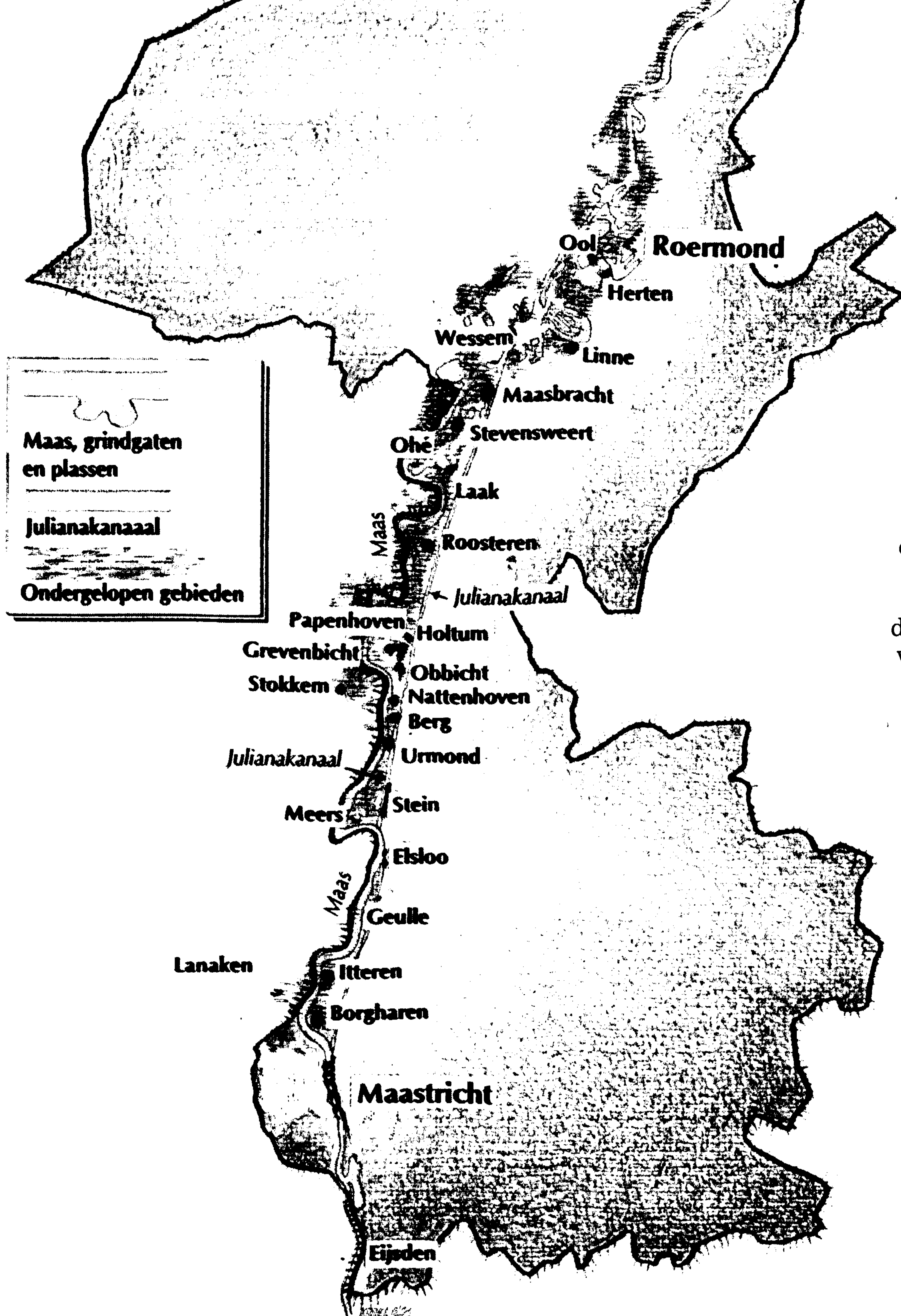
● *Soms mikt Wilfried Nelissen ook op andere doelen dan de winst in een massasprint.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

imburgs agblad

... en toen kwam de Maas

Op 15 december 1993 berichtte het Limburgs Dagblad op een van zijn binnenpagina's dat 'de waterstand van de Maas niet verontrustend' was. Het waterpeil bij Borgharen was toen bij 43,81 meter boven NAP gekomen, bijna twee meter onder de kritieke stand van 45,60 meter, die ook bekend staat als de 'grootalarmfase'.

Precies een week later, op 22 december, was het waterpeil bij Borgharen toch ruimschoots voorbij dat kritieke punt gestegen tot 45,90 meter boven NAP, zes meter boven de gemiddelde waterstand van de Maas.

Nu is Limburg de afgelopen eeuwen redelijk vertrouwd geraakt met een Maas, die met name tijdens de wintermaanden buiten haar oevers treedt. Al eerder in 1993, in januari, kregen veel Limburgers 'natte voeten'; net zoals in 1975, in 1980, in 1984, 1988 en 1991. Sommige Limburgers kunnen zich zelfs nog de extreme waterhoogten van oud-op-nieuw 1925/1926 herinneren, toen de Maas de absolute recordhoogte bereikte van 46,10 meter.

Maar nog nooit eerder in de geschiedenis kreeg onze provincie met een watersnood van een dergelijke omvang te maken als eind december vorig jaar. 8% van het grondgebied van Nederlands-Limburg - 18.000 hectare - liep onder water en 8.000 mensen moesten worden geëvacueerd. Hoewel gelukkig dodelijke slachtoffers uitbleven, overleefden vele duizenden stuks vee het wassende water niet. Ook de materiële schade was enorm en liep op tot ruim een kwart miljard gulden.

Met deze Maaskrant kijkt het Limburgs Dagblad terug op deze dramatische decembermaanden, een jaar geleden. Gesprekken met slachtoffers en andere betrokkenen wijzen uit, dat de angst voor een nieuwe watersnood er nog altijd diep in zit. Dit ondanks de geruststelling van de autoriteiten, dat een herhaling binnen afzienbare tijd hoogst onwaarschijnlijk is.

Het zit veel Limburgers vooral dwars, dat er nog nauwelijks iets concreets gedaan is om een herhaling van een dergelijke ramp te voorkomen. Dit terwijl onze westerburen, de Belgen, blijkbaar wel de schop ter hand hebben genomen om te verhinderen dat hun huizen en weilanden opnieuw blank komen te staan.

Op vele vragen, die de Limburgers zich steeds weer stellen, geeft deze special een antwoord. Juist deze week kwam de zogenaamde commissie Boertien met haar bevindingen. Een diepgaand interview met voorzitter Boertien ontbreekt hier dan ook niet. De redactie van het Limburgs Dagblad hoopt, dat deze special het voor lezer gemakkelijker maakt om zelf te bepalen of de autoriteiten voldoende gedaan hebben om nu wel adequaat te handelen, als 'de Maas weer komt'.

Aan deze Maasspecial werkten mee (in alfabetische volgorde): *Han Brinkman, Peter Bruijns, Jos van den Camp, Geertjan Claessens, Karel Gerrits (cover), Hans Goossen, Chantal Hamers, Egbert Hanssen, Leon Heuts (vormgeving), Frits van Otterdijk, Catharien Romijn, Pierre Rousseau, René Roosjen, Laurens Schellen, Frank Seuntjens, Hanno Uittenbogaard (vormgeving) en René Vlems.*
Fotografen: *Jan Paul Kuit, Jeroen Kuit, Frans Rade, Frits Widdershoven en Peter Roozen.*

Eindredactie en coördinatie: *Ruud de Wit.*

● John Conings bezig met de afwerking van zijn 'opgetilde' huis. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Laat de Maas nu maar komen'

'Dan liever de lucht in,' verzuchtte het echtpaar Conings-Dubois uit Itteren na de watersnood van vorig jaar. Tijdens die angstige decemberdagen had hun bungalow aan Op den Bos 80 centimeter onder water gestaan. Met Kerstmis was het water zo ver gezakt dat er gepoetst kon worden. Enkele weken later trok een kranteverhaal over een Duitse firma uit Dordtmund, specialist in het optillen en rechtzetten van gebouwen, hun aandacht. Die gedachte liet hen niet meer los.

Op een vroege voorjaarsdag liep Bernfried Sudbrac, de baas van de Duitse firma, door de nog drassige tuin en stak zijn duim omhoog: 'Das Haus wird gehoben, kein Problem' Het zou zeker een meter omhoog gaan. Maar niet zo voorspoedig als hij had gedacht.
Na een eerste aankondiging van het huzarenstukje in de kranten liep het storm in Op den Bos. Het echtpaar Conings-Dubois, nu nog tijdelijk gehuisvest in een voormalige boerderij op de Raarberg, had over belangstelling niet te klagen. Nieuwsgierigen kwamen in drommen opdagen. Er was veel twijfel bij het publiek. Vooral toen de eerste pogingen mislukten, nam die twijfel zienderogen toe. Zo van: 'Zie je wel, dat had ik je toch gezegd...'

Nadat volgens het draaiboek de fundamenten waren vrijgemaakt en een batterij hydraulische vijzels waren geplaatst, zou de computergestuurde hijsoperatie in gang worden gezet. Na enkele centimeters moest daar al mee worden gestopt, omdat er scheurtjes ontstonden in de fundering. Die bleek niet opgewassen te zijn tegen zoveel geweld.
Er werd een nieuw plan opgesteld. Er zouden nu stalen balken onder de bungalow worden aangebracht. De voorbereidingen namen enkele maanden in beslag. Pas begin oktober werd een nieuw startsein gegeven en toen was de zaak in nauwelijks vier dagen gepiept. En werd de bungalow in twee weekeinden 103 centimeter omhoog gebracht.
Het wonder was geschied. Maar er was, even wonderlijk, opeens vrijwel geen belangstelling meer. De twijfelaars lieten het afweten.

door PIERRE ROUSSEAU

Wie wel terugkwamen, dat waren de media. Eerst de regionale kranten, gevolgd door de landelijke. Het Belgische Belang van Limburg en de Gazet van Antwerpen meldden zich vervolgens, evenals de reporters van BRT2. En Hub Mans bracht het opgekrikte huis in Van Gewest tot 'Gewest op de buis. Het echtpaar was dus landelijk bekend geworden.

„We hoeven de berichten over een stijgende Maas niet meer te vrezen zoals de andere inwoners," zegt Marie-Louise Dubois. Medio januari keert het echtpaar dan ook met vlag en wimpel terug in de opgekrikte woning, waar een bruikbaar souterrain is ontstaan. De wijnkelder is nog groter geworden, liefst zes bij drie meter.
Ook is de tuin, die er uit zag als een maanlandschap, nu bijna geëgaliseerd. Nog veertig kuub grond en dan kan weer geplant worden in het voorjaar. Collega's van de HEAO in Sittard, waar John Conings docent is, hebben vele zaterdagen meegesjouwd. Zij zullen bij de feestelijke heropening delen in de vreugde... en de champagne.

Er zijn echter geen open doekjes voor de lokale overheid. De gemeente heeft het in het kader van de huis-verheffing laten afweten. Het verbaasde de Duitse technici al dat er geen subsidie beschikbaar werd gesteld. In plaats van subsidie kreeg het echtpaar een bouw-aanslag in de bus. Kosten van de bouwvergunning 2200 gulden.
„Is er eigenlijk wel een bouwvergunning nodig?" had Conings in eerste instantie aan de ambtenaar van de gemeente gevraagd. 'Er wordt toch niet gebouwd, maar getild?' De ambtenaar zou het uitzoeken, maar stuurde toch de aanslag, waartegen het echtpaar in beroep ging.
Op 10 november volgde een speciale hoorzitting. De 'bezwaarden' hebben geen goed woord over voor de spijkerharde opstelling van de vertegenwoordigers van de gemeente. De zaak wordt nu door een hogere rechter behandeld, want er is geen jurisprudentie. Afwachten dus.

John en Marie-Louise geven toe in de beginperiode enkele slapeloze nachten te hebben gehad. Maar het geloof in de Duitse techniek hebben ze nooit verloren. John was naar Bettburg gegaan om daar te bekijken hoe de Duitse firma een verzakte tussenwoning liet kantelen en omhoog bracht.
Ook bestudeerde hij het logboek van de 'krachtpatser' met documentatie over 270 omhooggestuwde gebouwen, waarvan een aantal in Oost-Duitsland, die in minder goede staat verkeerden. Daarna stond het voor de man uit het verdronken land van Itteren vast: 'Mijn huis gaat de lucht in'.

„Laat de Maas nu maar komen," mompelt hij in een terugblik op de gebeurtenissen. In ieder geval zal de rivier voor het woongenot van de familie Conings geen spelbreker meer zijn.

„Snap jij het, snap ik het. We zijn de beste waterbouwkundigen van Europa, en als ik het moet geloven, zelfs van de hele wereld. Bij Hong-kong bouwen we een luchthaven in het water. Waarom zien we dan geen kans om de Maas op z'n plaats te houden?"
Dat vraagt André Goedegebuur uit Herten zich af, die een jaar geleden het Maaswater een halve meter hoog in de kamer had staan. Hij geeft zelf het antwoord: „Omdat het om Limburg gaat en niet om de Randstad." Zo heeft hij het ook tegen toen nog premier Lubbers gezegd. „Vadertje Staat is geen goede vader gebleken en nog steeds ligt het Rijk niet wakker van misschien weer een nieuwe watersnood." De tranen van de Maas waren geen krokodilletranen. De angst voor een nieuwe watersnood heeft niemand nog kunnen wegnemen bij Goedegebuur. „En bij wie in Herten leeft de angst niet, dat het Maaswater weer ongevraagd in je kamer staat..."

● André Goedegebuur en zijn boutenmannetjes die hem na de watersnood op de been gehouden hebben. Foto: JEROEN KUIT

Boutenmannetjes als redders in de nood

Huize Goedegebuur is geen vergelijk meer met een jaar geleden. Keurige vloerbedekking. Eikenhouten meubels in plaats van tuinstoelen. De sporen van Maas, en ook van de aardbeving twee jaar terug, zijn achter het stucwerk verdwenen. Voor het oog.
Het leed is nog niet geleden. Eerst de aardbevingsschade: vijfduizend gulden thuis, vijf mille in de eigen kunstwinkel in Roermond. En dan een jaar later 35 mille watersnoodschade. Maar bij het opmaken van de balans komt Goedegebuur al snel in de buurt van een ton, als hij de inkomstenderving meerekent.

Aan huis heeft hij een atelier. In bakjes gesorteerd liggen daar bouten en moeren. Materialen die Goedegebuur tot boutenmannetjes smeedt. Patent hoeft hij niet aan te vragen, vindt hij. Een goede imitatie heeft hij nog niet gezien. Tot bij de RTL-Plus-presentator Thomas Gottschalk heeft Goedegebuur zijn boutenmannetjes mogen voorstellen. Zijn artiestennaam, of pseudoniem zo u wilt, is zijn handelsmerk: 'Marand', een afgeleide samenstelling van Mar(jan), de naam van zijn echtgenote, en And(ré).

Dat neemt niet weg, vindt Goedegebuur, dat het allemaal niet had hoeven gebeuren. „Het Rijk, niet de gemeente of provincie, moet ervoor zorgen dat we hier veilig kunnen wonen. De gemeente bedoelt het goed door proefnemingen met een nooddijk. Maar of zo'n dijk het houdt ? Wat voor kracht water heeft, heb ik met eigen ogen gezien. Mijn God, toen het water aan huis kwam, lag de garagedeur in de achtertuin."

door RENÉ ROOSJEN

„Och, je kunt hooguit zeggen dat alle beetjes helpen. Dat het beter is met een emmertje te scheppen dan met een mandje. Maar een stevige dijk had er allang moeten liggen. Gewoon aanleggen, desnoods zonder vergunning."

"Als je het daarover hebt, lees ik met verbazing dat Tweede Kamerlid Van Rey vragen stelt over de aanleg van een muur langs de Roer door de gemeente die zichzelf geen vergunning heeft gegeven. Waar zijn we toch mee bezig ? Noem eens Limburgse Kamerleden die na de watersnood in Den Haag met de vuist op tafel hebben geslagen? Politiek...Oud-minister May-Weggen had geen cent over voor dijken, maar gooide wel geld over de balk met de aanleg van carpoolplaatsen. Dan lees ik weer dat de Rekenkamer 200 miljoen niet kan traceren in de boeken van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daar hoor je niemand meer over..."
Onbegrijpelijk vindt Goedegebuur dat er in het rampgebied weer vrolijk gebouwd wordt. En dat ooit de wijk D'n Ekkert, die vorig jaar compleet blank stond, kon ontstaan.

Wat bindt Goedegebuur nog aan Herten? Waarom verhuist hij niet? „Het is hier rustig. Prachtig voor onze twee kinderen, van vier en zeven jaar. Ik ken in de hele omgeving geen mooier plekje. Fijn huis. Moet ik dan weg, omdat het Rijk nalatig is? Liever hier blijven en vechten voor een passend antwoord op de vraag 'Hoe kunnen we een watersnood voorkomen?'"

Goedegebuur is trots. Dat hij met zijn boutenmannetjes overeind gekrabbeld is. Zijn creaties staan tot in Amerika. En de omzet stijgt. Tijdens de watersnood was Goedegebuur doelwit van de media. De watersnood bracht hem naamsbekendheid. De omzet van zijn product steeg.
„Maar je moet niet vergeten waar het mee begonnen is... Ik hoop nog eens een boutenmannetje te kunnen maken voor een waterbouwkundig ingenieur."

TOEN EN NU

● Ohé en Laak Foto's: JAN PAUL KUIT

'Het zeer betrouwbare hoofd van dr. Cornelis Boertien toont die rechtschapen blik die je tegenwoordig alleen nog maar aantreft bij de CHU of oudere Anti- Revolutionairen. Hij staat naar schatting iets hoger dan 1 meter 80, met sportief figuur - hoewel licht zwellend middenrif. Zijn hoofd lijkt in de verte wat op dat van Jelle Zijlstra, maar hij hoeft niet zo zuinig te doen.'

Aldus het familieblad Nieuwe Revu in de zomer van 1972. Al in die tijd baarde de van 'Mulo-klantje' en drukkerij-bediende tot doctor in de rechtsgeleerdheid omhoog geklauterde Boertien opzien als minister van Ontwikkelingssamenwerking in het kabinet-Biesheuvel. Drie jaar later, na een kortstondige comeback in de bankjes van de Tweede Kamer, nam zijn imposante bestuurlijke carrière een verrassende wending, toen hij in Zeeland aan de slag ging als commissaris van de koningin. Nadat hij in de kustprovincie voorgoed besmet was geraakt met de 'waterpokken', ging hij in 1992 met pensioen. Maar het lijkt wel of hij het sindsdien alleen maar drukker heeft gekregen. Zijn bij- en erebaantjes zijn allang niet meer te tellen. Een openhartig gesprek met de man die de voorbije twaalf maanden voor de tweede maal in successie aan het hoofd stond van een heuse 'watersnoodcommissie'. Waarbij het dijkverzwaringsplan in Gelderland een wonderbaarlijk opmaatje bleek voor de nooit verwachte Klus-Van-Zes-Miljoen in Limburg.

● *Voorzitter dr. Cornelis Boertien van de Commissie Watersnood Maas: 'meer verstand van besluitvorming'.*

door

LAURENS SCHELLEN

Cornelis Boertien baart Deltaplannen op bestelling

Anno 1994 lijkt hij in de verste verte niet meer op Jelle Zijlstra, terwijl het hemd onder zijn maatpak steeds opzichtiger over z'n buikriem bolt. Maar hij is ondertussen dan ook al hard op weg naar de zeventig. Dr. Cornelis Boertien strikken voor een interview kost ongeveer even veel moeite als de aanleg van de pijlerdam in de Oosterschelde. Maar eenmaal in de praatstoel, krijg je hem er amper nog uit. Boertien, geboren in Enschede maar sinds jaar en dag residerend in het monumentale Zeeuwse Veere, praat ongeveer even veel als gemakkelijk. En schaamt zich daar bepaald niet voor.

„Wát zeg je? Wat ik met water heb?" Zijn grijns reikt van oor tot oor. „Tja, dat is een heel goeie vraag. Daar moet ik over nadenken... Ik ben in elk geval een schipperszoon. Mijn vader is op een turfschip geboren. En mijn eigen huis ligt aan het water. O ja, mijn vakanties breng ik het liefst aan de Moezel door. Met een glas wijn ja, wat dacht je. Maar eh, even serieus nu. Kijk, ik ben absoluut geen technicus. Ik ben bestuurder. En ik ben bijna achttien jaar lang commissaris van de koningin geweest in Zeeland. Daar heb je haast elke dag wel te maken met water. Zeer intensief zelfs. Ik noem maar even de hoog opgelaaide discussies indertijd over de afsluiting van de Oosterschelde. De beslissing daarover groeide al snel uit tot een politieke kwestie van de eerste orde. Wist je trouwens dat het kabinet-Den Uyl daar bijna over is gevallen?"

„Enfin, wat ik bedoel te zeggen is: als bestuurder heb ik al die jaren vreselijk veel ervaring opgedaan met de *waterdossiers*. Ik denk dat ze me vooral om die reden gevraagd hebben als voorzitter van de Limburgse watersnood-commissie. Nee, van dijken heb ik absoluut geen verstand. Wel van besluitvorming. Daar ben ik voor ingehuurd. Om op die manier een meerwaarde te geven aan de vele technische discussies. En om te proberen alle partijen in de commissie op één lijn te krijgen."

In dat laatste is de import-Zeeuw overigens aardig geslaagd: de talrijke commissieleden hebben het 'Deltaplan voor Limburg' unaniem onderschreven. „Natuurlijk ging dat echt niet vanzelf. Ook ik wist heus wel dat Jan Tindemans (PvdA-milieugedeputeerde in Limburg, L.S.) en Michel Lodewijks (VVD-gedeputeerde met waterstaat in zijn portefeuille, L.S.) over een aantal zaken wezenlijk anders denken. Maar echt gebótst heeft het in onze commissie nooit."

In dat verband ziet Boertien trouwens nog een ander motief waarom hij aan het langverwachte Deltaplan voor Limburg voor eeuwig zijn naam mag verbinden. „De bouw van die pijlerdam in Zeeland, waar ik zelf als bestuurder dus nauw bij betrokken ben geweest, markeerde een duidelijke omslag in het denken van Rijkswaterstaat. Want men is vanaf dat moment veel meer oog beginnen te krijgen voor de *relatie* tussen de rivier aan de ene en de ecologie, zeg maar natuur en landschap, aan de andere kant. Precies de richting dus die men ook in Limburg op wil met de Maas."

● *Boertien overhandigt het langverwachte 'Deltaplan voor Limburg' aan minister Annemarie Jorritsma. Gouverneur baron Berend-Jan van Voorst tot Voorst (midden), de Vlaamse minister Theo Kelchtermans (links) en directeur Henk Overbeek van het Waterloopkundig Laboratorium (uiterst rechts) kijken toe.* Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

Boertien doelt daarbij op het veelbesproken en zeg maar gerust spectaculaire 'Plan Grensmaas', zoals dat is ontwikkeld door het Limburgs provinciebestuur. Dit uiterst ambitieuze scenario - in zijn omvang zelfs een wereldprimeur - beoogt de grensrivier tussen Itteren en Stevensweert over een lengte van ruim vijftig kilometer om te vormen tot een uitgestrekt natuurgebied. De metamorfose van de Limburgse Grensmaas moet tot stand gebracht én gefinancierd worden door grootschalige grindwinning.

Als media-geniek middelpunt - elke Limburger kan zijn naam onderhand dromen - van de Commissie Watersnood Maas piekert Boertien er niet over om de beladen term 'Deltaplan' in de mond te nemen. „Nee, dat doe ik heel bewust niet. Op de eerste plaats is de Maas geen delta. Bovendien heeft de naam Deltaplan een heel speciale lading, omdat die alles te maken heeft met de nationale watersnoodramp in 1953. En die kun je toch moeilijk vergelijken met wat er nu in Limburg is gebeurd."

Ineens klinkt en kijkt hij vermanend. „Maar ik ben het absoluut niet eens met al die mensen die het voorbije jaar hebben gefluisterd dat het in Limburg eigenlijk toch allemaal nog wel meeviel. Omdat de situatie er, in tegenstelling tot de ramp in '53, nooit levensbedreigend was. Want die verhalen hoorde je in de wandelgangen. Maar ik weet wel beter. Er zijn wel degelijk Limburgers geweest die rond de Kerst doodsangsten hebben uitgestaan."

De voorbije maanden weerklonk in praktisch alle Limburgse Maasgemeenten bitse kritiek op de rijkelijk lange onderzoekstijd die Boertien en zijn commissie nodig hadden. De onvrede nam alleen nog maar toe, toen duidelijk werd dat de uitvoering van het Limburgse Deltaplan (verbreding en verdieping van de Maas en grootschalige aanleg van extra dijken en kades) op zijn vroegst pas over een jaar of twee daadwerkelijk kan beginnen. Boertien beaamt grif dat die negatieve reacties ook hem niet zijn ontgaan. „Al woon ik in Zeeland, ik werd en word van dag tot dag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in Limburg. Ik weet precies wat er rond dit gevoelige thema politiek en maatschappelijk speelt, want ik krijg alle kranteknipsels keurig thuisgestuurd. Daar heb ik zelf trouwens op aangedrongen."

De bestuurlijke duizendpoot uit Veere haast zich te benadrukken dat hij wel begrip heeft voor de in Limburg almaar aanzwellende kritiek dat het allemaal veel te lang duurt. „Zeker als je als Limburger voortdurend te horen krijgt dat het dijkenplan in Vlaanderen al vijftien jaar op tafel ligt. Maar die kritiek is in mijn ogen niet tegen de commissie gericht. Dat zou ook niet terecht zijn, omdat wij nu juist de opdracht hebben gekregen om doeltreffende *structurele* maatregelen tegen nieuwe overstromingen te onderzoeken. En als je zoiets goed en verantwoord wil doen, vergt dat nu eenmaal de nodige tijd. Zeker als je lokaal en regionaal *maatwerk* wil leveren, want dat hebben we juist heel nadrukkelijk gedaan. Voor elk stukje Maas een specifiek beschermingsplan. Denk alleen maar eens aan alle technische onderzoeken die daarvoor nodig zijn. Dat kost tijd. Dat kan gewoon niet anders."

Toch zit het hem niet lekker, die kritiek. Een peinzende blik is daarvan het bewijs. „Ik wil graag duidelijk benadrukken dat nood-oplossingen en tussentijdse maatregelen van ons niet werden verwacht. Daar zijn andere instanties voor."

Plots onderbreekt hij zijn onstuimige waterval van woorden. Draait wat ongemakkelijk op zijn stoel. Boertiens manier om zich voor te bereiden op een op zijn minst pikante uitspraak. „Het is een wijdverbreid misverstand geweest dat er in Limburg niets mocht worden ondernomen zolang de commissie-Boertien nog bezig was met haar studie. Van zo'n verbod is absoluut geen sprake geweest. Zo van: wij hier in Limburg moeten maar blijven wachten, totdat die commissie daar hoog en droog iets heeft verzonnen. Het enige dat wij als commissie van de gemeenten en de waterschappen hebben verlangd, is dat zij ons in alle gevallen direct zouden melden waar en wanneer zij ergens spoedmaatregelen gingen treffen. Maar nogmaals, er is nooit en te nimmer de regel uitgevaardigd: pas op de plaats maken. Absoluut niet."

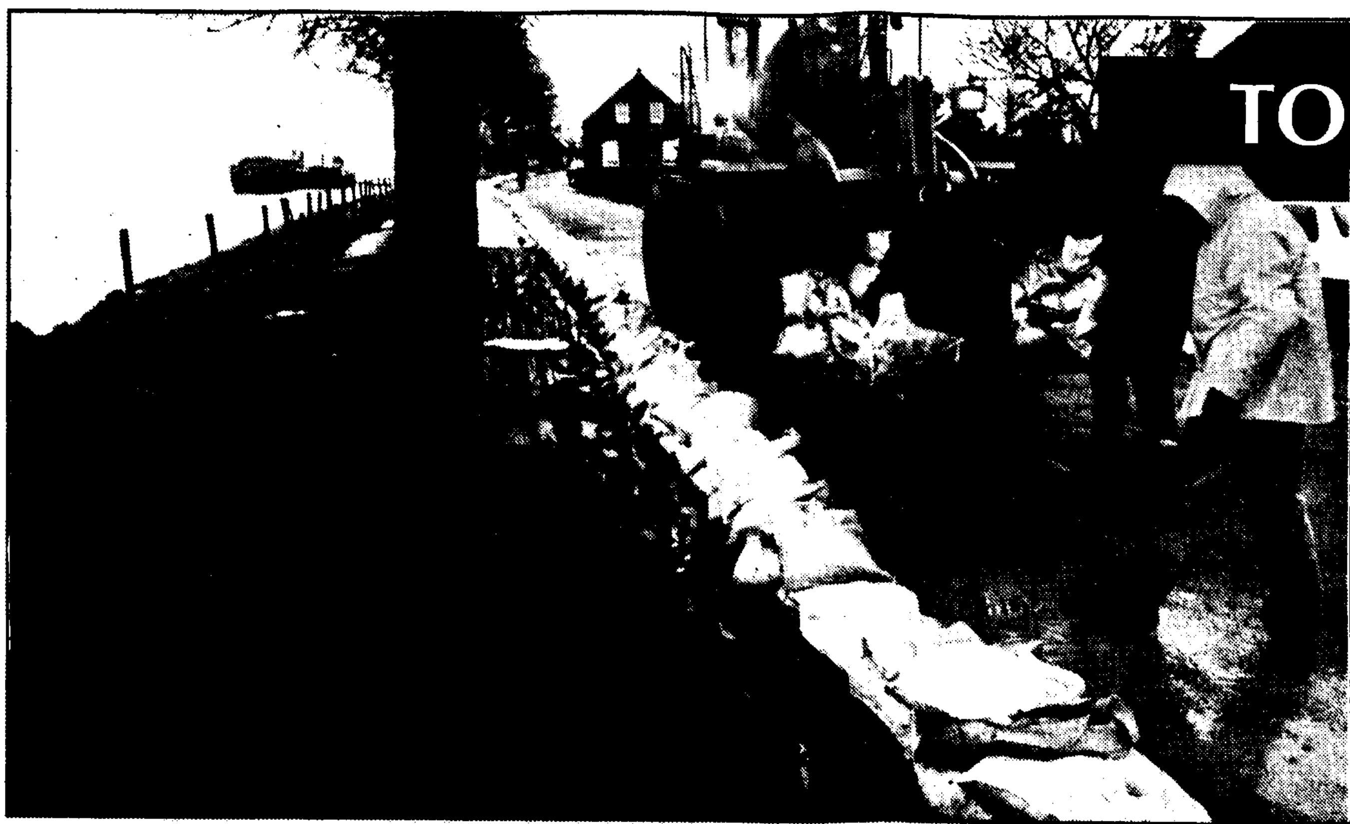
Op de vraag of 'ie zelf de komende jaren naar het Limburgse Maasdal zou durven verhuizen, is het even stil. Dan, verwonderd: „Ja hoor, waarom niet. Trouwens, ik wil graag bekennen dat ik zeer regelmatig in Limburg ben. Ik kom er namelijk bijzonder graag. Prachtige provincie. En ik heb er een broer wonen. Maar schrijf dat laatste nou maar niet op."

Toch is het lang niet allemaal goud wat er blinkt tussen het bronsgroen eikehout, zo stelde Boertien proefondervindelijk vast. „Ten tijde van de overstromingen ben ik met de hele commissie op pad geweest in het getroffen gebied. Echt, ik wist niet wat ik zag. Overal waar je kwam, lag een gigantische hoeveelheid vuil. Onbeschrijfelijk. Weet je hoeveel rommel er in totaal is verwijderd? Meer dan veertienduizend ton. *Véér-tien-duizend ton* blik en andere troep. Mensen mogen van alles en nog wat van de overheid verwachten en verlangen. Maar één ding moeten ze toch zelf ook eens leren: hun eigen rommel op te ruimen. We zijn verdorie toch zeker allemáál rentmeesters van de schepping?" Boertien maakt zich oprecht kwaad. Haastig voegt hij er echter aan toe dat het leeuwedeel van die aangespoelde vuilnisberg uit het buitenland afkomstig is. „Maar dat maakt de zaak niet minder ernstig natuurlijk."

Of je barensweeën van twaalf maanden nou lang vindt of niet, Limburgs meest besproken 'reddingsplan' is à raison van zes miljoen gulden gezond en wel ter wereld gebracht. Rest de vraag of de gewezen commissaris zijn eigen geesteskind als een 'wolk van een baby' ziet. Die, eenmaal volgroeid en volwassen, Limburg de heil en zegen brengt die het zo vurig verlangt. Boertien knikt begrippvol.

„Het plan van de commissie is voor Limburg ronduit spectaculair. En kwalitatief is het zeer sterk. Dat durf ik met een gerust hart te beweren. Het is tot in detail doorgerekend. Waarom spectaculair? Omdat het uitgaat van een *integrale* benadering. Er is niet alleen gekeken naar de veiligheid en bescherming van de bevolking, maar heel nadrukkelijk óók naar de natuurlijke omgeving, naar het Limburgse landschap. Dat is de grote kracht van het plan. Precies om die reden verwacht ik dat het op voldoende bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak kan rekenen. Want inderdaad, daar komt het nu op aan."

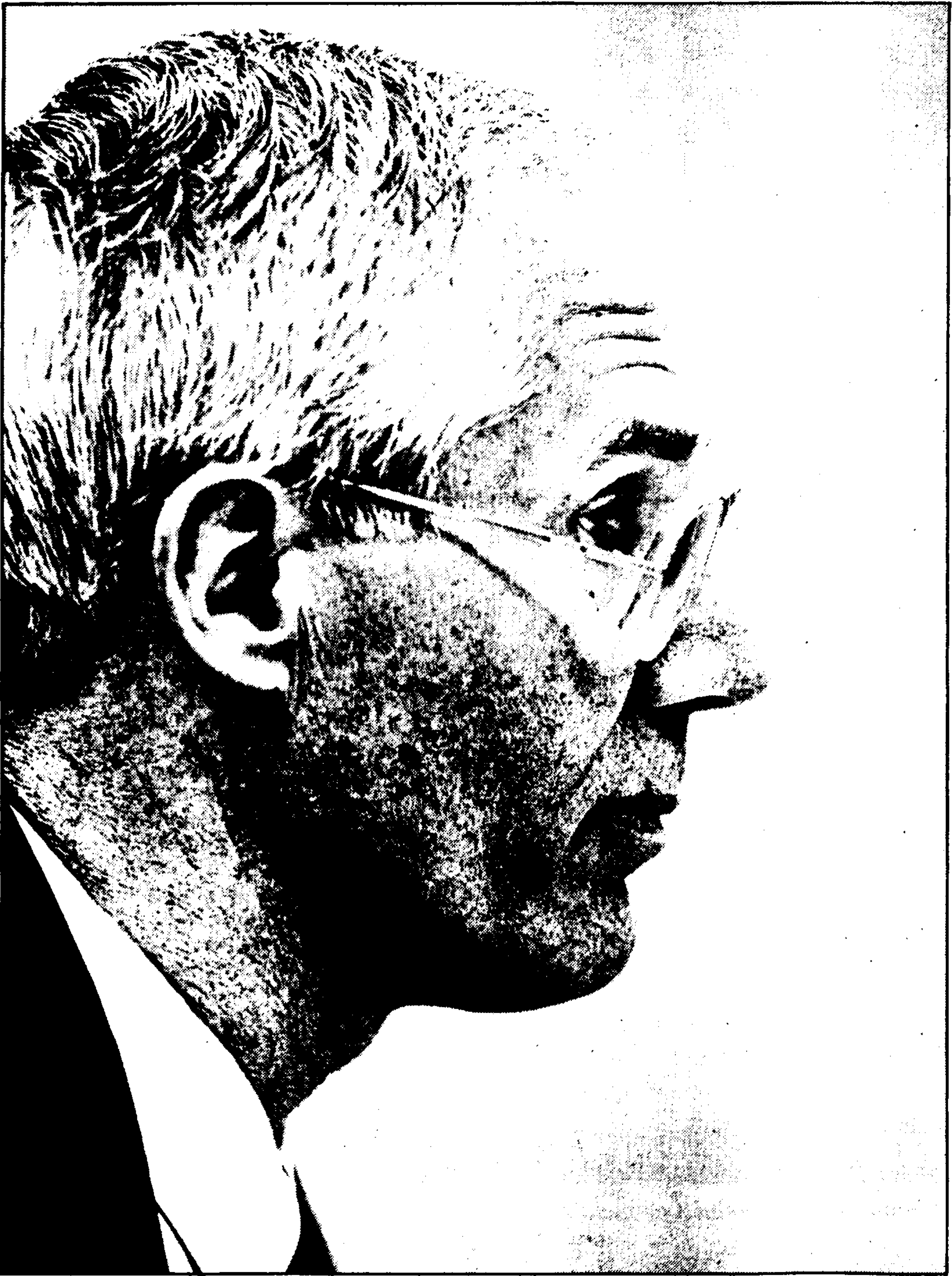
TOEN EN NU

● *Herten*

Foto's: JEROEN KUIT

● *Hydroloog Van den Akker: „Het afgelopen jaar is verzuimd te onderzoeken wat er allemaal in het stroomgebied van de Maas is veranderd. Dat kan nog grote gevolgen hebben."* Foto: NOUT STEENKAMP

De financiële gevolgen van de watersnoodramp in Limburg moeten niet door de rijksoverheid, maar door de gemeenten worden gedragen. Hadden ze dicht bij de Maas ook maar geen huizen moeten bouwen. Verschillende Limburgse gemeenten waren immers vantevoren gewaarschuwd voor het bouwen in risicogebieden. Door die signalen te negeren, namen zij de verantwoordelijkheid op zich. Dat zegt hydroloog prof.dr.ir. C. van den Akker van de TU in Delft. De waterspecialist voelt zich een roepende in de woestijn.

'Laat de gemeenten zelf maar opdraaien voor watersnood'

Je kon er op wachten. Er waren prognoses, rapporten, voorspellingen dat vroeg of laat de Maas eraan zou komen. Maar de autoriteiten waren in slaap gesukkeld: er was al twintig jaar lang niks ernstigs gebeurd. Alleen in Borgharen kregen de bewoners af en toe natte voeten. Het voorkomen van de risico's rond de Maas was politiek niet meer interessant. „Want de politiek speelt alleen resultaatvoetbal, men komt pas in actie als het kwaad is geschied," aldus Van den Akker.

De overstroming van december 1993 had wel een voordeel. Eindelijk trad Van den Akkers vakgebied weer eens buiten de catacomben van de universiteit. De watersnood toonde aan hoe belangrijk het is de hydrologie, de kennis van water, te onderhouden en verdiepen.

Van den Akker ziet Nederland als één grote, aangelegde tuin, waar het waterhuishoudkundige systeem tot in de puntjes wordt gereguleerd. Het enige dat we nog niet in de hand hebben is de neerslag, doceert hij. De watersnood was een sprekend voorbeeld. De Maas is een typische regenrivier. Dat wil zeggen dat de afvoer voornamelijk wordt bepaald door de neerslag die in het stroomgebied valt. Vooral in België is de Maas smal en heeft een groot verval en er komen veel zijrivieren op uit. Als het hard en lang regent, zoals een jaar geleden, komt al het water snel via de zijrivieren in de Maas terecht en vormt daar een hoogwatergolf.

Op 22 december 1993 veroorzaakte dat een extreme waterstand bij Borgharen van 45,87 meter boven Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.), zes meter hoger dan de gemiddelde waterstand. Er stroomde 3120 m³ water per seconde Nederland binnen, veertien maal zoveel als gemiddeld. Indrukwekkende cijfers misschien, maar toch niet erg verrassend. In 1926 werd er al 46,10 meter boven N.A.P gemeten. En in de afgelopen veertien jaar was er welgeteld tien keer een periode van hoogwater.

„De gemeenten wisten dus dat hoogwater geregeld voorkomt en dat dit vroeg of laat tot problemen zou leiden. Toch zijn ze er in geslaagd hun eigen verantwoordelijkheid te negeren en de rekening voor hun falen grotendeels af te wentelen op het rijk," stelt Van den Akker. Hij pleit zijn eigen beroepsgroep ook niet helemaal vrij. „Wij als hydrologen hebben wel gewaarschuwd, maar we hadden nog harder aan de bel moeten trekken." Ook Rijkswaterstaat krijgt een terechtwijzing: „Die beperkte zich tot waarschuwen en het verstrekken van kaarten waarop de risico-gebieden stonden aangegeven. Als iemand desondanks toch op zo'n risicoplek wilde bouwen, verzette Rijkswaterstaat zich niet tegen een vergunning."

Heeft de Nederlandse overheid sinds de overstroming van een jaar geleden adequate maatregelen genomen?
Van den Akker moet even schamper lachen. „Nee, de commissie Boertien heeft wel plannen gemaakt om de Maas in te dammen en de rivierbedding aan te passen, maar er is een belangrijk aspect over het hoofd gezien. Niemand heeft grondig onderzocht welke veranderingen er de laatste 10, 20 jaar in het stroomgebied van de Maas in Frankrijk en België zijn opgetreden. Als in die landen een gedeelte van de Maas of van zijrivieren is gekanaliseerd of ingedamd, komt het water sneller tot afstroming. Ook al scheelt dat misschien een paar procent, het kan in Nederland stevige gevolgen hebben."

Van den Akker haalt de november-overstromingen in Frankrijk en Italië aan als voorbeeld. „De neerslag was niet buitensporig, maar door allerlei ingrepen van de mens kon het water minder makkelijk in de bodem verdwijnen. Zo kan een ander bodemgebruik in Frankrijk hier dus tot een hogere Maas-waterstand leiden. Naarmate de Maas meer regenwater moet afvoeren, neemt de kans op dit soort zaken toe."

In Nederland is de afgelopen jaren de hydrologische kennis stevig verwaarloosd, constateert Van den Akker. „Na de overstroming in Zeeland van 1953 zagen we geweldige onderzoeksinspanningen, maar toen de Deltawerken klaar waren, zakten die weer langzaam in. Men had het idee dat wateroverlast een gepasseerd station was. De politiek zag kans flink op hydrologie te bezuinigen. En nu krijg je dan een schrikreactie: we moeten weer van 'scratch' af aan beginnen. Opeens worden de budgetten verruimd. De politiek wordt dus gestuurd door calamiteiten. Een duidelijke strategie is er niet in te herkennen."

Wanneer zal de Maas Limburg opnieuw overvallen? Van den Akker waagt zich niet aan een voorspelling. „Dat kan net zo goed deze maand zijn als over tien jaar. De kans is in ieder geval niet geringer geworden. Zeker nu de Belgen aan hun kant van de Maas stevig met dijken aan de slag zijn gegaan. Dat soort ingrepen heeft weer grote gevolgen voor de rest van het stroomgebied."

● *Jos van Rey in Roermond bij de opgehoogde kade (rechts), een van de weinige beveiligingen die sinds vorig jaar zijn gebouwd. Dat kon alleen zo snel omdat Roermond de vergunning niet heeft afgewacht.* Foto: JEROEN KUIT

Schaderegeling laat te lang op zich wachten

Jos van Rey, Tweede Kamerlid en eigenaar van een Roermonds assurantiekantoor, beent driftig door zijn werkkamer. Her en der liggen de paperassen hoog opgestapeld. Van Rey vist twee dikke mappen 'Watersnood' uit de papiermassa, resultaat van een jaar vergaderen. „Het duurt allemaal te lang", is zijn klacht. „Maar ja, als ik er zelf niet achteraan had gezeten, was er helemáál niks gebeurd. Nul komma nul."

door

PETER BRUIJNS

Het VVD-Tweede Kamerlid voelt zich een echte volksvertegenwoordiger voor zijn regio. Hij loopt zich nu al een jaar het vuur uit de sloffen om er op toe te zien dat gedupeerden hun schade vergoed krijgen. Kritiek heeft hij vooral op de Stichting Watersnood, die met de afhandeling is belast. Die werkt zo bureaucratisch, klaagt hij. „Een groenteboer die zijn handen vol had aan zijn overspannen zoons en daarom zijn formulier te laat indiende, krijgt niks. En dan te bedenken dat de stichting geld overhoudt."

„En neem nou de schadevergoeding voor particuliere woningverhuurders. Die is nog altijd niet afgehandeld. De stichting Watersnood laat die mensen in onzekerheid of ze überhaupt iets krijgen. Maar we hebben al in april in de Tweede Kamer vastgesteld dat ook woningverhuurders gewoon in aanmerking komen. De stichting laat die slachtoffers dus voor niets in onzekerheid zitten."

En om de verslaggever te laten zien hoe vlot het zou moeten gaan en hoe intensief Jos van Rey zich inzet voor de Limburgers, pleegt hij ter plekke een paar telefoontjes. Om te beginnen met Maastrichtenaar Quaden, verhuurder van een harmoniezaal die vorig jaar onderliep. De man weet nog altijd niet of hij zijn schade vergoed krijgt en heeft daarover zijn beklag gedaan op Omroep Limburg. Van Rey stelt hem gerust, zegt dat in april daarover afspraken zijn gemaakt in de Kamer en krijgt meteen van de dankbare huurbaas te horen dat de VVD bij de volgende verkiezingen op een extra stem mag rekenen.

Even later blijft verantwoordelijk ambtenaar J. Starmans in het gouvernement rustig onder de venijnige vragen van Van Rey. „Bij de schaderegelingen zijn tot nu toe zo'n honderd verhuurders buiten de boot gevallen. Maar die worden allemaal individueel bekeken. Ook Quaden. Dat vergt enige tijd, omdat we willen voorkomen dat ook mensen met een vakantiewoning of met alleen een besmeurd tuintje de vergoeding krijgen."

Van Rey is nog niet tevreden na dit gesprek. „Ze hebben die verhuurders een half jaar aan het lijntje gehouden. Dit maakt alleen maar duidelijk dat we moeten zorgen dat we een voorziening hebben vòòrdat de ramp gebeurt." Hij wil binnenkort in de Tweede Kamer vragen om een grondige evaluatie van de schadeafhandeling in Limburg. Het duurt allemaal veel te lang. „Maar dat geldt voor alles wat je aan de provincie overlaat."
Van Rey ergert zich mateloos aan organisaties die een slaatje slaan uit de watersnood. Uit zijn dossier diept hij een brief op van de ondernemersorganisatie Lozo. Daarin worden bedrijven op schadevergoedingsmogelijkheden geattendeerd. „Prima", vindt Van Rey, „maar de Lozo stuurde tegelijk een aanmeldingskaart voor het Lozo-lidmaatschap mee, dat riekt naar belangenverstrengeling."

Vorige maand schreef het Tweede Kamerlid ook een brief op poten aan ING-topman J. Holsboer. Die had even daarvoor in een lezing gezegd dat schade door natuurrampen niet verantwoord te verzekeren is. Holsboer zette uiteen dat de financiële schade van wateroverlast zo hoog kan oplopen, dat geen enkele verzekeringsmaatschappij tegen redelijke tarieven een polis met een goede dekking kan aanbieden. Een overstroming van bijvoorbeeld de dijk Alblasserwaard zou neerkomen op een schade van tenminste 4,5 miljard gulden. Dat is veel meer dan alle verzekeraars samen aan premies opbrengen. Bovendien ontbreekt de capaciteit om bij een grote natuurramp alle aanspraken snel af te handelen.

Van Rey: „Die Holsboer heb ik meteen de oren gewassen. Het was hoogst ongelukkig dat hij door die uitspraken het lopende overleg tussen het kabinet en het Verbond van Verzekeraars voor de voeten liep." Er wordt op het ogenblik wel degelijk aan een soort verzekeringssysteem gewerkt. Dat kan het Franse model zijn, waarbij alle burgers bovenop hun normale verzekeringen een premie betalen voor natuurrampen. Of het wordt een poolsysteem, waarbij de overheid de rampenpot van de verzekeraars aanvult tot een bepaald bedrag. Van Rey: „Het zal mij worst zijn hoe die regeling eruit gaat zien. Maar het moet niet meer zo zijn dat Limburg afhankelijk is van de 'gulheid' van andere Nederlanders."

Minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken heeft volgens Van Rey 'keiharde' afspraken gemaakt: voor Kerstmis is de hele inventarisatie klaar tussen Financiën en het Verbond van Verzekeraars. Dan gaat het dossier naar de beleidsmakers. Staatssecretaris Vermeend van Financiën zal de verzekeraars met fiscale voordelen tegemoet komen. „Voor pasen moet er een beslissing komen. Daar heb ik vreselijk hard aan getrokken. Er komt in ieder geval iets uit. Zo niet, dan komt er oorlog."

Ondertussen zijn we een jaar verder, maar veel bouwkundige maatregelen om een nieuwe overstroming tegen te houden, zijn nog niet genomen. „Dat moet je ook niet verwachten in dit land met commissies, werkgroepen en adviesinstanties. In België gaat dat veel sneller, daar trekt men zich niks aan van de verplichte milieu-effectrapportages (MER's). Nu de Commissie Boertien haar plannen heeft gepresenteerd, moet er natuurlijk boter bij de vis komen. Ik ben er voorstander van om de MER's ambtelijk te omzeilen, door de plannen in stukjes te hakken. En dan gewoon aanleggen die handel, zoals dat allang in België is gebeurd."

TOEN EN NU

● *Roermond* Foto's: JAN PAUL KUIT

● Marcel en Marion Creemers, hier met hun hond Kay, weigeren te capituleren voor het wassende Maas-water. Foto: PETER ROOZEN

● Dré en Angelie Dückers, samen met hun kinderen Emmy en Derek, wonen nu nog in een caravan, totdat hun nieuwe, veilige huis in Beesel klaar is. Foto: JEROEN KUIT

Marion en Marcel deinzen niet terug voor de Maas

Wonen aan de Maas of liever niet? Een eigen huis en een plek onder de zon aan de rivier? Of leven met het dreigende gevaar dat het wassende water de huisraad in een grillige bui wegspoelt?
Zo onvoorspelbaar als de Maas vorig jaar buiten haar oevers trad, zo onvoorspelbaar reageren slachtoffers op de watersnood. De een laat de waterige misère achter zich en verhuist naar hoger gelegen oorden. De ander bouwt juist op een diepe plek in de winterbedding van de rivier, met het grote risico dat de Maas weer toeslaat.
Maar beiden zijn ze genoodzaakt om een jaar lang in een kleine caravan te hokken. En stilletjes hopen ze op een droge kerst in hun nieuwe huis.

Dré en Angelie hopen na een jaar op een droge woning

door

FRITS VAN OTTERDIJK

Voor Marion en Marcel Creemers uit Visserweert is het leven dit laatste jaar niet bepaald gladjes verlopen. De Maas trof hun oude huis op haar weg stroomafwaarts en veranderde het in een bouwval. Het zachte cement van de eens zo fiere boerderij uit 1800 zoog het water op als een spons. De muren en funderingen waren te ver heen om nog te repareren. De voorgenomen restauratie van het pand, stukjes bij beetjes, werd omgezet in een rigoreuze nieuwbouw. Alles ging plat tot en met de funderingen.

Een kordaat besluit dat werd ingegeven door het feit dat zowel Marion als Marcel erg verknocht waren aan hun plek aan de Maas. De angst dat de Maas nog een keer zo hoog zal staan, deert ze niet. Marion: „Zo erg als vorig jaar maken wij in ons leven niet meer mee. Dat geloof ik echt niet. Mocht het gebeuren, dan gebeurt het. Dat is net zo als met een aardbeving. Als je in Geleen woont, ben je misschien veilig voor het water, maar wat als DSM ontploft?"

Marcel: „We konden het ouderlijk huis overnemen en dat is altijd goedkoper dan ergens anders iets bouwen. Bovendien is het een unieke plek om te wonen. Boven op de dijk aan de Maas met alle ruimte die we ons kunnen wensen. Kom daar maar eens om in een nieuwbouwwijk. Ik hoop en verwacht eigenlijk, dat er in de toekomst maatregelen worden genomen die het risico op een overstroming kleiner maken. Daarom lijkt me het afsluiten van een verzekering tegen een dergelijke ramp geen zinnige oplossing. Als je vooraf rekening houdt met hoog water, zet dat meer zoden aan de dijk dan het betalen van een hoge verzekeringspremie. Dan kun je de huisraad vooraf al redden in plaats van achteraf een schadeclaim in te dienen."

Een jaar geleden viel er van de inboedel aan de dijk weinig te redden. Het oude huis had wel een zolder, maar de vloer was te zwak om spullen te dragen. Vrijwel alles liep schade op. Marion: „We zijn pas op tweede kerstdag teruggekomen toen het water ging zakken. Het was verschrikkelijk om de ravage te zien. Maar nog erger vond ik al die nieuwsgierige dagjesmensen met hun commentaar, terwijl wij echt helemaal van de kaart waren. Zoveel rommel. Het leek net een vuilnisbelt rondom het huis. Onbegrijpelijk waar al het vuil vandaan kwam."

Het kost haar nog steeds moeite om die ellendige winter '93 te vergeten. Het liefst rakelt ze de feiten niet meer op. Vooral de periode na de overstroming maakt haar boos en verdrietig. Een verhaal van de regen in de drup. Marion: „We hebben drie weken bij mijn ouders gezeten in Susteren. Toen moesten we iets anders verzinnen, maar een huis of een flat kregen we niet. We hebben uit nood een caravan gekocht. Maar eenmaal onder dak begon het ontzettend hard te vriezen en moesten we terug in het oude huis. Bij de enige warme plek, rondom de keukenkachel hebben we een paar weken gebivakkeerd. Slapend op de grond en met de tv op de aanrecht. We voelden ons net vluchtelingen."

Dan komt het hoge woord eruit. „Ik vind dat we door de gemeente heel slecht zijn behandeld. Daar blijf ik bij. We zijn bij de burgemeester geweest en onze ouders hebben de gemeente gebeld, maar we hebben nooit iets zinvols gehoord. Dat vind ik een kwalijke zaak. Ja, we kregen via de gemeente een kamer bij een oudere mevrouw in Geleen aangeboden. Maar al gauw bleek dat daar de voorkeur uitging naar een ouder echtpaar. Later konden we een week terecht op een camping, de Hommelerheide in Susteren. Zonder water, elektriciteit of verwarming. Daar hadden we dus ook niks aan."

De gemeente Susteren was gelukkig heel wat coöperatiever bij het verstrekken van een bouwvergunning voor het nieuwe huis. Eindelijk gloorde er weer een beetje licht. Hoewel. De welstandscommissie had diverse keren opof aanmerkingen en keurde de bouwtekening vele keren af. Het dak mocht niet overstekken, de helling bleek plotseling niet goed en de kleur van het huis deugde ook al niet. Voor Marcel en Marion was dat behoorlijk frustrerend. Wonend in een kleine caravan wilden zij maar een ding: snel een fatsoenlijk dak boven hun hoofd. Een huis dat een stootje en 'wat water' zou kunnen verdragen.

Marcel: „We hebben nu een opgehoogde tegelvloer die een halve meter hoger ligt dan de oude. Verder is het huis niet onderkelderd, staat de verwarmingsketel op zolder en zijn de stopcontacten hoger geïnstalleerd dan normaal. Die aanpak hebben we geleerd van de watersnood."

Nu, precies een jaar geleden, zullen Marcel en Marion de overstroming niet echt 'herdenken'. Marion: „Het zou voor ons heel speciaal zijn om juist met de kerst een kerstboom op te kunnen zetten in ons eigen huis. Vorig jaar hebben we die boom nog letterlijk weg zien drijven, dus dat willen graag een keer goed overdoen."

Zo groots en meeslepend als de Maas soms kan zijn, zo nietig lijkt het effect dat de rivier heeft op de Limburgse woningmarkt. De meedogenloze Maas die een jaar geleden talloze huizen vernielde, bracht geen gigantische verhuiskaravaan op gang. De meeste oeverbewoners blijken behoorlijk honkvast en meestal erg emotioneel gehecht aan de plek waar ze geboren en getogen zijn. En ach, een overstroming eens in de zoveel jaar nemen ze dan maar op de koop toe. Navraag bij makelaars en woningbouwverenigingen bevestigt dat beeld. De prijzen van de Limburgse huizen blijven nagenoeg stabiel en in de huursector zijn geen opvallende verschuivingen te zien. Slechts een klein aantal mensen verliet de boorden van de Maas. Maar dat kleine aantal zegt niets over de omvang van het geleden leed. Want dat was er wel degelijk.

Dré Dückers had de eerste maanden na de watersnood last van vergeetachtigheid. Het begon meteen na de kerst. „Ik vergat afspraken en klusjes. Een tijd lang heb ik daarom maar alle voornemens opgeschreven en met briefjes aan het prikbord gehangen."

Het korte-termijn geheugen van Dré is inmiddels weer op peil. Het vermogen om zich te concentreren op aardse zaken is er weer. Dat is ook wel nodig, want samen met zijn vrouw Angelie, legt hij de laatste hand aan hun nieuwe huis. Een droog huis, ver van de Maas, de rivier die zo'n grote invloed heeft gehad op het reilen en zeilen van de familie Dückers in het laatste jaar.
Samen met de kinderen Emmy ('bijna 5') en Derek (bijna 3 vingers) wonen Dré en Angelie al weer een jaar in noodvoorzieningen. Direct na de watersnood zijn ze vanuit het overspoelde Herten (bij Roermond) naar een vakantiehuisje bij Susteren getrokken. Daarna ging het richting Beesel, waar ze in een krap bemeten caravan hun toevlucht zochten.

Van een leien dakje ging dat niet. Angelie: „De kinderen vroegen veel aandacht. De jongste wilde alleen nog maar bij mij op de buik slapen en de oudste werd heel veel wakker 's nachts. Dat vreet op een gegeven moment aan je. Je hebt geen kans meer om je echt te ontspannen. Niet iedereen van je familie en vrienden kan invoelen wat je doormaakt. Dus hield je de boot zelf ook maar af. Verstand op nul en doorgaan."

De familie Dückers had al voor de watersnood geïnformeerd naar een bouwlokatie. Maar tot dan waren ze niet verder gekomen dan wat opties. De watersnood maakte aan alle twijfel een einde. De Dückers trokken bij de gemeente Beesel aan de bel met de vraag hoe hoog het grondwaterpeil was op de plek waar ze wilden bouwen. Toen het antwoord 'vijftien meter onder de oppervlakte' luidde, was de koop direct gesloten.

Dré en Angelie waren in staat om snel te handelen. Ze bewoonden een huurhuis en hadden een maand opzegtermijn. Bovendien zijn ze geen van tweeën erg plaatsgebonden, zeggen ze.
Angelie: „We zagen het echt niet zitten om nog terug te gaan naar de woning in Herten. Er groeiden schimmels tegen de muren. Centimeters dik. Doordat Dré als acupuncturist in zijn dagelijks werk met gezondheidsproblemen heeft te maken, wisten we wat voor schade die schimmels kunnen aanrichten. De kans op allergieën die uitwerken op de huid of de luchtwegen is erg groot. We hebben gezonde kinderen en dat willen we zo houden. Dus hebben we ons boeltje bij elkaar gepakt. Wisten wij veel dat we een jaar later hier nog in een caravan zouden zitten."

Nadat de Maas zich weer had teruggetrokken, toog de familie Dückers aan het opruimen in Herten. De kinderen, die al die tijd bij opa en oma hadden gelogeerd, gingen een keertje mee. Maar Emmy snapte helemaal niet dat zij er was opgegroeid. 'Wonen hier mensen?' En hebben die mensen ook een wc?' vroeg ze een beetje bedremmeld aan pappa. Ze herkende het oude huis niet meer.

Maar er waren ook geen punten van herkenning. De voortuin was platgevaren door een boot. Er lagen overal resten van bieten en voederkuilen. De voordeur was vies en kapot. Er was niets eigens meer aan. Na een kwartiertje zei Emmy: 'Pappa, zullen we maar gaan?' En dat hebben ze toen maar gedaan.

Dré: „In onze straat met 16 woningen zijn er vier gezinnen vertrokken na de overstroming. We hebben er zeven jaar gewoond en dan is het wel een rare manier om zo hals-over-kop weg te gaan uit de buurt."
Angelie: „Je stopt zo'n afscheid weg. Je komt er emotioneel niet aan toe om alle gebeurtenissen te verwerken. We hadden ons helemaal 'genesteld' in Herten. Ineens is dat helemaal weg en krijg je geen tijd om daar bij stil te staan. Straks, als het nieuwe huis klaar is, zullen de momenten van herinnering vanzelf opleven, want dan hebben we eindelijk een stukje rust terug."

TOEN EN NU

● Asselt

Foto's: JAN PAUL KUIT

De enige manier om eens en voor altijd af te rekenen met een overstromende Maas is het dichtgooien van deze viesblauwe, Limburgse spatader. Praktischer is uiteraard een robuuste bedijking, maar zelfs die zal het wassende water niet altijd kunnen keren. Het zou dus ideaal zijn om van tevoren te weten, wanneer de rivier door dagenlange plensbuien op drift raakt. Helaas heeft het weer een 'eindig geheugen', zo hebben meteorologen vastgesteld. Met andere woorden, iedere vorm van wetmatigheid over een langere periode ontbreekt. Zo lijkt het althans.

● *De gevolgen van het broeikaseffect op het klimaat en de natuur zijn nog altijd moeilijk nauwkeurig aan te geven.* Foto: PETER ROOZEN

Meer stormen nog geen bewijs voor broeikaseffect

Eén vuistregel zeggen klimatologen en meteorologen elkaar na: het klimaat is in het grijze verleden veranderd en zal daarom ook in de toekomst veranderen. Sinds het einde van de laatste ijstijd, ongeveer 16.000 jaar geleden, is het op aarde vijf graden warmer geworden. De afgelopen honderd jaar was de opwarming van onze planeet zelfs verhoudingsgewijs het sterkst. De gemiddelde temperatuur steeg in die periode met iets meer dan een halve graad Celsius.
Onheilsprofeten voorspellen echter een temperatuurstijging van nog eens vijf graden, maar nu binnen het relatief korte tijdsbestek van vijftig tot honderd jaar. Zij illustreren hun jobstijdingen met apocalyptische taferelen van kokende woestijnen zonder leven aan de ene kant van de aarde en overstromingen door een hogere zeespiegel aan de andere kant. Oorzaak: het broeikaseffect.

Deze voorspellingen over de meest radicale weersomslag allertijden zijn zeker opzienbarend, want vijfentwintig jaar geleden waren de weerkundigen er nog heilig van overtuigd dat een nieuwe ijstijd voor de deur stond. Met het schaamrood op de kaken zijn ze inmiddels van dat waanidee afgestapt. Maar overtuigende bewijzen dat het klimaat warmer wordt door de toename van broeikasgassen in de atmosfeer, zijn er vooralsnog ook niet. Evenmin voor de stelling dat alles voorlopig bij het oude blijft.
Vorige maand was weliswaar de warmste novembermaand van de afgelopen drie eeuwen en ook juli was de heetste hooimaand sinds honderden jaren, maar het gaat volgens de meeste weerkundigen te ver om de schuld in de schoenen te schuiven van het gevreesde broeikaseffect. Zij

door
RENÉ VLEMS

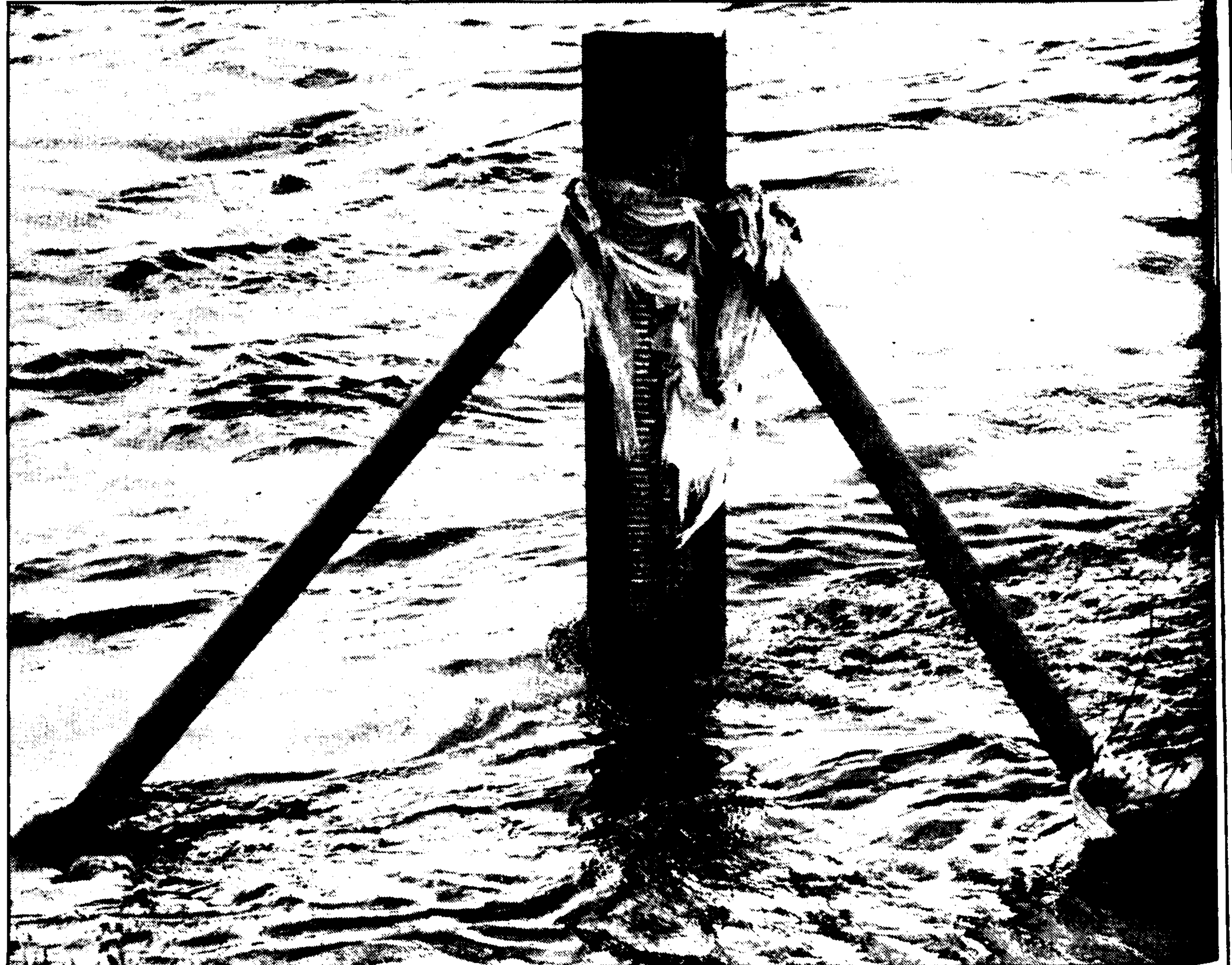

zien deze uitspattingen van moeder Natuur - net als de overstromingen in Limburg en recentelijk in Italië en Frankrijk - eerder als anomalieën, als afwijkingen van gemiddelden die steeds over een tijdsspanne van dertig jaar worden berekend.

Ook het KNMI spreekt in dit geval van kleine, natuurlijke klimaatvariaties, die niets te maken hebben met het broeikaseffect en slechts van tijdelijke aard zijn. Door die variabiliteit van het weer is het heel goed mogelijk dat we straks de koudste winter sinds mensenheugenis beleven.
Toch overheerst de opvatting dat er zoiets bestaat als een broeikaseffect dat onze planeet langzaam maar zeker opwarmt. De algemene verwachting is dat, als gevolg van onder andere de verbranding van fossiele brandstoffen, de concentratie kooldioxyde in de atmosfeer halverwege de volgende eeuw twee keer zo hoog is als bij het begin van de industrialisatie. Kooldioxydegas (chemische formule CO_2) is één van de schadelijkste broeikasgassen en drapeert zich als een soort donsdek om de aarde, waardoor de warmte niet meer weg kan.
In Nederland doet het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) er alles aan om meer inzicht te krijgen in de mysterieuze gedragingen van weer en klimaat. Op diverse plaatsen te land en ter zee heeft het KNMI meteorologische meetstations ingericht die de weersgesteldheid constant in de gaten houden. Het nationale meteorologische instituut neemt - samen met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne - ook deel aan het nieuwe centrum voor klimaatonderzoek van de universiteit Utrecht. Dat zal vanaf medio volgend jaar alle landelijke onderzoeken naar klimaatveranderingen en de gevolgen daarvan op natuurlijke en menselijke systemen bundelen.

De metingen en onderzoeksprojecten moeten uiteindelijk resulteren in een klimaatmodel. Daarmee kunnen de gevolgen van het broeikaseffect voor de verschillende klimatologische elementen als wind, neerslag, temperatuur, straling en zicht nauwkeuriger berekend worden dan met de tientallen andere rekenmodellen die over de gehele wereld in omloop zijn.
Maar omdat weer en klimaat worden bepaald door een mistig samenspel van (deels nog onbekende) processen, is het uitknobbelen van een waterdicht klimaatmodel een hels karwei met veel voetangels en klemmen. Meteorologen hebben immers al de grootste moeite om een betrouwbare weersvoorspelling voor een hele week op te stellen. Klimaatvoorspellers zitten bovendien met het probleem dat zij in het schijnbaar wispelturige karakter van het weer vaste patronen met een hoog voorspelbaarheidsgehalte moeten ontdekken.

De geleerden sluiten niet uit dat er ooit nog eens een peil valt te trekken op weer en klimaat, waardoor we natuurrampen als overstromingen en stormvloeden tijdig zien aankomen. Maar eer het zover is, zal er nog heel wat water door de Maas stromen...én ernaast.

● *Ruim tienduizend hulpverleners kwamen in actie nadat de Maas de kritieke hoogwaterstand had bereikt.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Bij 43.55 boven NAP gaat 'het hele circus' weer rollen

Het is een heilig getal. 43.55 NAP+. De permanente wachters van sluis Bosscherveld in Maastricht behoren een flinke adrenalinestoot te krijgen als ze deze waterstand in de Maas constateren. Als de peilstok op die plek duidt op een stand van 43 meter en 55 centimeter boven Normaal Amsterdams Peil, moet een heel circus in werking treden.

Op maandag 20 december vorig jaar was het zo ver. Om klokslag vier uur 's middags dwarrelde geheel volgens het boekje een faxboodschap op het bureau van de Commissaris van de Koningin. Het peil in de Maas was gestegen tot 43,66 meter boven NAP.
Hoogste tijd voor actie. Vierentwintig gemeenten langs de Maas werden gedurende minstens twaalf dagen in meer of mindere mate getroffen. Zevenduizend woningen en bedrijven liepen onder water. Achtduizend Limburgers werden tot oudjaarsdag geëvacueerd. En 11.500 hulpverleners van talloze instanties hielpen waar hulp nodig was.

Iedere gemeente heeft zo zijn eigen verantwoordelijkheid. Maar de aanpak van zo'n grensoverschrijdende ramp eist coördinatie. De gouverneur heeft daarbij als hoofd van het Provinciaal Coördinatiecentrum (PCC) alle touwtjes in handen. Althans: behoort alle touwtjes in handen te hebben. Soms gaat er namelijk wat mis, weet de linkerhand niet wat de rechter doet of worden zaken via omwegen geritseld en geregeld. 'By-passes' noemen ze zoiets.

Hoewel de rol van de gouverneur bij rampen geregeld is in zijn ambtsinstructie, de Provinciewet, de Rampenwet, de Brandweerwet en nog twee andere wetten, waren er eind vorig jaar nog altijd gemeenten die de rol van de Commissaris van de Koningin niet begrepen. Alle internationale, -regionale en -provinciale bijstand van politie, brandweer, GGD en leger moet nu eenmaal (vooraf) worden aangevraagd bij de Commissaris van de Koningin.

Op de tweede dag van de ramp, dinsdag 21 december, toen het Maaswater tot 45 meter en 75 centimeter boven NAP was gestegen, verloor het Provinciale Coördinatiecentrum echter al voor een deel het overzicht van ingezette militairen en materieel. Gemeentes deden bijvoorbeeld rechtstreeks een beroep

door
JOS VAN DEN CAMP

op de hoogste militaire baas in Limburg, de Provinciaal Militair Commandant (PMC), die op zijn beurt daaraan probeerde te voldoen. Maar die dinsdag werd besloten alle verzoeken die aan de PMC werden gedaan, toch maar door te sturen aan de dienst van de gouverneur.

Maar ook de brandweer van Maastricht regelde op eigen houtje hulp. Niet zo slim. Zonder toestemming te vragen aan het Provinciaal Coördinatiecentrum riep men de hulp in van de brandweer Amsterdam. Die rukte midden in de nacht uit in de richting Limburg.
In een evaluatie over het functioneren van het PCC constateert de provincie dat er veel beter en wellicht ook eerder zo'n 120 militairen uit naburige brandweerregio's, zoals uit de omgeving Eindhoven, deze bijstand hadden kunnen verlenen.

Al met al kan volgens de provincie geconstateerd worden dat er nogal wat bijstand is aangevraagd en verkregen, zonder dat de formele procedure is gevolgd. Niet op elk moment was daardoor duidelijk waar welke bijstand was ingezet.

Opvallend is dat over het inschakelen van particulieren bij de hulpverlening nergens iets geregeld is. Wetten en regels zeggen daar niets over. De Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD) moet tot deze groep particulieren gerekend worden. Vierhonderd medewerkers, verdeeld over veertig reddingsboten, roeiden bij de laatste watersnood dagen lang hun beste spaantjes voor. Hun hulp is zo zinvol geweest dat de provincie met de bond een 'waakvlamovereenkomst' over de inschakeling in de toekomst zal sluiten. Op regionaal en lokaal niveau moeten dergelijke overeenkomsten ook gesloten worden met aannemersbedrijven en met leveranciers van waadpakken en zandzakken.

Met het oog op een mogelijk toekomstige overstroming moeten ook bepaalde voorraden in Limburg worden aangelegd. Zandzakken, mobiele communicatiemiddelen en bedden met toebehoor horen daar volgens het PCC bij. Ook boten, maar dan andere dan die die door het Provinciaal Militair Commando werden geleverd. Deze bleken namelijk kwestbaar voor prikkeldraad en andere obstakels. Verder was het materieel in mindere mate geschikt voor de evacuatie van vee.

Sommige blunders zal men niet meer maken. Na de eerste hoogwatergolf braken honderden militairen nooddijken langs de Maas af. Energieverspilling. Want een paar dagen voor Nieuwjaar, toen Rijkswaterstaat een tweede hoogwatergolf voorspelde, konden ze opnieuw beginnen.

De 24 getroffen Maasgemeenten kunnen zich in grote lijnen vinden in de bevindingen van de provincie over de coördinatie tijdens de ramp. Sommige hadden echter een paar vragen. Bijvoorbeeld: of de provincie eens duidelijk kan maken wat nou precies haar taak is in gevallen van rampen. De provincie heeft daarom besloten zijn expliciete taak op papier te zetten en die de gemeenten toe te sturen. Dit voor het geval dat men in Borgharen weer 43.55 NAP+ constateert en 'het hele circus' opnieuw van start gaat.

TOEN EN NU

● *Urmond* Foto's: PETER ROOZEN

● De een ziet hem als boeman, de ander als dierenvriend: Jean Waelen bij drie overgebleven koeien.
Foto: PETER ROOZEN

Boer Waelen: een slachtoffer in de beklaagdenbank

„Ik verantwoordelijk voor die dooie koeien? Waar slaat dat nu op? Er is zo veel waaraan die dieren hebben kunnen sterven. Wie weet of die lui van de Dierenbescherming de beesten niet kopje onder hebben gehouden." De woorden van Jean Waelen uit Stein klinken vol achterdocht. Hij trekt een grimas en snuift. „Die lui zijn zo corrupt. Het hele land is corrupt. Zijn dat nu dierenvrienden?" Waelen haalde een jaar geleden de nationale pers. Hij zou zijn koeien moedwillig aan hun lot hebben overgelaten, met als gevolg dat 36 stuks vee in het wassende water omkwamen. Twee maanden geleden werd hij hiervoor door de rechtbank tot een maand voorwaardelijk veroordeeld. Waelen is zich ook nu nog van geen kwaad bewust. Maar ook hij moet toegeven, dat de affaire hem niet onberoerd heeft gelaten.

Het relaas van boer Waelen, zoals Jean algemeen bekend staat, heeft een lange nasleep gekregen. Een jaar geleden, toen de Maas maar bleef stijgen, kregen de gemeente en de politie langzamerhand een sik van de Steindenaar. Hij zou stelselmatig waarschuwingen om het vee in veiligheid te brengen in de wind hebben geslagen. Later bemoeiden ook de Algemene Inspectie Dienst (AID) en de Dierenbescherming zich er tevergeefs mee.

Maar toen het water bleef stijgen, konden de koeien van Waelen uiteindelijk geen kant meer op. Wat leidde tot de conclusie dat de veehouder zijn dieren bewust de dood in had gejaagd door ze niet op tijd op het droge te brengen.
In de dagvaarding heette het, dat de koeien onderkoeld raakten, nadat ze te lang in het water hadden gestaan. Zesendertig dieren kwamen aldus aan hun einde.
De rechtbank gaf Waelen op 4 oktober van dit jaar -Werelddierendag!- een maand voorwaardelijk. Volgens de rechter hadden de dieren onnodig geleden en had de boer eerder kunnen en moeten ingrijpen. Van verzekeringsfraude, zoals de AID suggereerde, bleek echter geen sprake.

„Aan die koeien, daar denk ik niet zo heel vaak aan. Da's maar even, hè. Nee, dat valt gelukkig erg mee." Om er, na een lange stilte aan toe te voegen: „Dat moeten we maar vergeten."

Jean Waelen is een man van zeer weinig woorden. Een jaar geleden had hij hevig geëmotioneerd nog tegenover iedereen beweerd dat hem geen blaam trof voor zijn verdronken vee. Nu staat de rechtzaak nog vers in zijn geheugen gegrift.
Een trauma, dat is het in zijn ogen. „Je vecht tegen de bierkaai." Hij praat nog wel eens over wat er vlak voor kerst 1993 is gebeurd, maar waar het gaat om zijn emoties, stuiten buitenstaanders bij hem op een betonnen muur.

door

CHANTAL HAMERS

„De mensen kijken me er nog steeds op aan. Dat merk je zo gauw je wat wilt verkopen. Ze blijven gewoon weg." Een ietwat cryptische omschrijving, waaruit na een half dozijn vragen blijkt dat hij vorig jaar aan huis aardappels verkocht, maar nu amper nog één aardappeleter op zijn erf kan begroeten.
„Vrienden ja, die zijn gebleven. Die hebben de kranten nooit geloofd." De Steindenaar blaast: „In die kranten stond zwart op wit dat de koeien vastgeketend waren. Nou, er is hier geen ketting te vinden. Allemaal sensatie."
Ook zijn vrouw en dochter Angelique (20) hebben heel wat last ondervonden van alle negatieve publiciteit. Maar het meest moest zoon Jos (14) het ontgelden. Die is zelfs een paar dagen niet naar school gegaan, omdat hij daar zo gepest werd. 'Je pa kan wel goed boeren hè. De verzekering tillen en zo', zeiden ze dan tegen hem. Jean Waelen vertelt het nuchter, maar ook verbitterd, terwijl hij een shaggie draait.

Van de elf koeien die de watersnood overleefden, zijn er inmiddels acht verkocht. Drie kalveren hebben nu het rijk alleen in de enorme stal. Meer komen er niet. „Je zit met dat water hè. Als de Maas weer komt, moet je het zelf oplossen. Zodra er wat water over de dijk heen komt, moet je evacueren. En waarheen? Bij de burgemeester kun je niet terecht."
Waelen is duidelijk geschrokken van het drama vorig jaar en heeft zijn conclusies getrokken. „Ook de politie bel ik nooit meer. Vroeger wel hoor, als er een dier op de weg liep en ik niet wist van wie hij was. Dat is allemaal voorbij hè. Ik weet niks en ik zie niks."

Hij wijst naar buiten. „Met die dijk (een paar meter hoog voor het huis en erf) gaat het goed, maar er moet geen nieuwe ramp komen. Tegen water en vuur valt niet te vechten." En nu de Belgen dijken hebben aangelegd, wordt het alleen maar erger, vreest de Steindenaar. Toch is in zijn ogen de oplossing van het probleem simpel: „Ze hoeven maar stuwmeren in België aan te leggen en het water geleidelijk te laten komen," oppert hij. Als dat niet gebeurt, komt er binnen tien jaar weer net zo'n ramp als een jaar geleden.

Waelen houdt het tegenwoordig op akkerbouw. De tarwe zit net in de grond en na de 'winterslaap van boeren' mogen de wortels er uit. „Ze hebben allemaal gezegd: dit is slechte landbouwgrond. Nou, ik heb er gemiddeld ruim 68 suikerbieten per hectare uit gehaald. Dat is veel hoor."

Genoeg gepraat. Jean staat op van tafel en pakt twee eieren uit de koelkast. Terwijl hij ze staat te bakken, praat hij door. Hij wijst op een beschilderd bord boven de keukentafel. 'Kwaliteitsmelkbedrijf' staat in krulletters onder de blauwe koeien vermeld en boven aan de rand staat zijn naam. Een blijk van erkenning voor zes jaar eerste klas melk. Waelen heft zijn vinger op: „Dat krijg je alleen door je vee goed te verzorgen en hard te werken. Zet dat ook maar in de krant," bromt 'ie.

● Een spectaculaire reddingsoperatie met een helikopter: Tinus Smeets klimt nog eens op de garage, vanwaar hij de lucht in ging.
Foto: PETER ROOZEN

Alleen grindboer krijgt Tinus uit Visserweert weg

De materiële schade door de overstroming van de Maas, precies een jaar geleden, was groot, maar er vielen -aan Nederlandse kant tenminste- geen dodelijke slachtoffers. Wel maakte een berichtje in de krant melding van een spectaculaire reddingsactie in Visserweert, een gehucht ten noorden van Susteren. Daar haalde een helikopter de toen 66-jarige Tinus Smeets van het dak van zijn garage.
Smeets werd met ernstige uitdrogingsverschijnselen in een ziekenhuis in Roermond opgenomen en men vreesde even voor zijn leven. Maar gelukkig overleefde hij de watersnood. Een jaar later kijkt hij laconiek terug op zijn helikopter-avontuur.

Achteraf bleek het allemaal toch mee te vallen. Tinus Smeets zat er toen niet mee en nu nog steeds niet. Hij praat over de reddingsactie alsof er niets bijzonders aan de hand was.
Hij loopt naar buiten en wijst naar het plat dak van de garage, waar hij in december een jaar geleden via een kabel omhoog werd getild. Niets dan water zag hij om zich heen. En een ondergelopen Visserweert, dat rustieke buurtschap langs de Maas, dat volledig geïsoleerd was geraakt.
Zijn hele leven woont Smeets er al. Aanvankelijk in het ietwat grotere Illikhoven. In 1955 verhuisden zijn ouders naar Visserweert. Tinus kent de Maas dus sinds hij een kleine jongen was. Hij zag meer dan eens de waterspiegel stijgen, maar zo erg als in de vorige winter was het nooit. „Het hoogste peil dat ik me kan herinneren was in 1984."

Hij weet ook nog dat er vroeger kotters lagen bij Visserweert, waar tegenwoordig alleen de naam duidt op de herkomst: een gehuchtje waar vissers woonden.
Beroepsvissers zijn er al lang niet meer. Een deel heeft emplooi in de agrarische sector gevonden, maar net zoals Smeets zochten velen elders werk. Vader Smeets had een baan in de haven van Born, bij de kolenoverslag. Tinus zelf heeft altijd als metselaar in de bouw gewerkt. Totdat zijn rug ging opspelen en hij werd afgekeurd.
Visserweert heeft iets aparts. De Maas maakt voor het dorpje stroomafwaarts een scherpe bocht naar links en meteen weer naar rechts. Met de Maas mee slingert door het dorpje een steeg, waar amper twee auto's langs elkaar door kunnen. Aan weerszijden kleine huizen. Meer dan die ene straat is er niet.
Langs de Maas ligt het huis, waar zijn ouders in 1955 kwamen wonen en dat hij nu deelt met zus en zwager. Aan de voorkant, voorbij het water, heeft hij zicht op de Belgische vlakte. Hij hoeft slechts de straat over te steken en dan begint het talud naar de Maas, waar hij niet bij weg te branden is. Nu niet en vorig jaar bij de overstroming ook niet.

Hoewel het water op een gegeven moment tot een halve meter onder de dijk was gestegen, hield niemand er rekening mee dat het nog erger zou worden. Tot op die bewuste avond van woensdag 22 december een nieuwe melding met de laatste waterstand kwam. „Ik had in 1984 de hoogten bijgehouden en daarom wist ik dat het deze keer erger was. Ik zei nog: nu wordt het puin." Toch was hij niet echt verontrust. „Ik heb hier altijd gewoond. Er was wel vaker hoog water gemeld," vergoeilijkt Tinus de laconieke houding van toen.
Toen het water daadwerkelijk het dorp binnen stroomde, was het te laat om nog maatregelen te treffen. „Om elf uur 's avonds ben ik achter in de tuin gaan kijken, nog steeds in de overtuiging dat het wel mee zou vallen. Via de achterkant kwam het water binnen. Daarna liep het door de steeg. We hebben midden in de nacht nog zandzakken gevuld. Ik heb achter altijd wel een berg zand liggen, die kwam nu van pas."

door

HAN BRINKMAN

Het wassende water was echter niet meer te stoppen en de begane grond van het huis liep onder. Een geluk bij een ongeluk was dat de schade mee viel. Net zoals de meeste andere inwoners van Visserweert had ook Smeets meubilair en vooral elektrische apparatuur naar boven gedragen. In de tuinkas had hij net op tijd de stroom kunnen loskoppelen.

Tinus Smeets voelde zich trouwens die dag niet lekker. Daags voor de overstroming was hij met een lichte buikgriep naar de huisarts geweest. Omdat zijn situatie zienderogen verslechterde, sloeg zwager Pete Ratcliffe alarm via de huisarts.
Visserweert was echter niet meer over de weg bereikbaar. De eerste hulp verscheen dan ook per helikopter. „Een brandweerman heeft me naar buiten gedragen. Ik mocht geen natte voeten krijgen, zei hij. Maar ik ben zelf nog de ladder opgeklommen." aldus Tinus met een dappere ondertoon.

In verzwakte toestand werd hij naar het St. Laurentiusziekenhus in Roermond overgevlogen. Binnen een week was hij weer hersteld. De Maas was ondertussen ook beteugeld. Amper thuis, kwamen opnieuw onheilspellende berichten over een dreigende overstroming. Maar het zou niet meer zo erg worden. De vraag die hem sindsdien nog steeds bezig houdt, is: wanneer komt de volgende overstroming?

Aan de overkant heeft hij gezien hoe de Belgen de dijken dit jaar hebben versterkt en verhoogd. In Susteren, de gemeente waartoe Visserweert behoort, werd het afgelopen jaar weliswaar veel gepraat, maar niets gedaan. „De Belgen hebben het veel slimmer aangepakt. Zij spreken bij een pint af wat er moet gebeuren. Hier is echter alleen vergaderd en dat heeft al duizenden guldens gekost."
Maar geen haar op zijn hoofd die eraan denkt om te verhuizen. Hij rekent erop dat de Maas een paar jaar zal overslaan, voordat ze weer gekke dingen doet. Ook denkt hij nu te weinig voor zijn het huis te krijgen. De waarde van de woningen in het overstromingsgebied is immers gedaald. Daarvan is hij overtuigd.

Stilletjes hoopt hij dat eerdaags een grindboer bij hem langs komt met een bod op zijn huis. Ook al is nog niet bekend wat er met Visserweert gebeurt als langs de Grensmaas op grote schaal grind gewonnen wordt. Als er een bod wordt gedaan, zal hij dat accepteren. Denkt hij nu. Maar er moet dan wel een nieuw huis in de buurt komen. Op één voorwaarde: dat het aan de andere kant van de dijk ligt.

TOEN EN NU

● Meers

Foto's: PETER ROOZEN

Goed gekleed op weg naar 1995. Profiteer nu van onze

KERSTKORTING!

Maandag 19 december van 10.00 tot 18.00 uur.

Dinsdag 20 december van 09.00 tot 21.00 uur.

Woensdag 21 december van 09.00 tot 21.00 uur.

Donderdag 22 december van 09.00 tot 21.00 uur.

Vrijdag 23 december van 09.00 tot 21.00 uur.

Melka-owner Canvas Jack, leverbaar in 4 kleuren. Normaal 298,- Nu 169,-

Kostuums, kolberts, pantalons en Jacks 30-50% KORTING!

Nu op de totale dames wintermode 30% KORTING!

501 en andere Red-tabs van 159,95 voor 119,-
615 en andere Orange-tabs van 129,95 voor 99,-

Alle jacks, truien, sweaters en shirts van de merken Levi's, Diesel en Gap-Star Nu 30% KORTING!

Speciale aanbieding: Een Melka sweater van 179,- Nu al vanaf 59,-

De totale Salty Dog Dames en Kinder Kollektie Nu 30% KORTING!

Salty Dog®

Nog vele Salty Dog *Jacks* voor 59,-!
Salty Dog Oldaxe denim *broeken* Nu 2 voor 80,-!
Honderden Salty Dog *sweaters*, normaal 89,90 en 90,90 Nu 39,-!

Overhemden, Sweaters, truien en vesten van Arrow, Melka en Tenson Nu 30 tot 50% KORTING!

Let op! Zondag 18 december a.s. zijn wij geopend van 13.00 tot 18.00 uur.

van Ravenstein

Kerkstraat 45, Brunssum
telefoon: 045-25 25 24

WHIPLASH: "WAT EEN ZEUR"

Nederlandse Stichting Whiplash Patiënten

NSWP, Postbus 1443, 3600 BK Maarssen

Vakantie & Recreatie

NU RUIM 1.700.000 EXEMPLAREN!

Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar,
Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen. Tel.: **072.196.596, Fax 072.196.484**

CARIBBEAN

ISLA MARGARITA

Absoluut de goedkoopste mogelijkheid voor uw heerlijke vakantie in de Caribbean 30 Km voor de kust van Venezuela en spotgoedkoop. Vlucht incl. hotel 9 dagen v.a.

ƒ 999,-

Langere reizen ook mogelijk 2x per week per Martinair. Bel Go Tours 010-4142599. SGR ANVR

DIV. BUITENLAND

NIEUW
Teletravel zomervakanties
autovakanties naar Frankrijk, Spanje
Italie en Oostenrijk
Vliegvakanties naar Griekenland
Spanje, Turkije en Aruba
U boekt al een Teletravelzomervakantie
vanaf ƒ 225,- p.p.
Bel voor gratis brochure 01650-55855
Lid ANVR SGR

INDONESIË

INDONESIE & HET VERRE OOSTEN 95/96

De nieuwe 196 pagina's tellende brochure 95/96 van

De Boer & Wendel, de Indonesië specialisten

is weer uit

Het grootste en meest gevarieerde aanbod rondreizen en strandvakanties naar Indonesie, India, Nepal, Sri Lanka, Maleisie, Thailand, China, Tibet, Vietnam, Australie en Nieuw Zeeland.
Hij ligt m.i.v. 21 december klaar bij uw ANVR reisburo of Rabobank. U kunt ook even bellen: 023-339151

Wij nodigen u uit voor onze informatieve en gratis dia-presentatie

Indonesie	China
5/1 Leiden	7/1 Maastricht
6/1 Rotterdam	
7/1 Maastricht	Thailand/Vietnam
8/1 Heerlen	7/1 Maastricht
12/1 Tilburg	14/1 Eindhoven
13/1 Amsterdam	

Belt u even: 023-339151

De Boer & Wendel

Voor kwaliteit en betrouwbaarheid lid anvr/sgr/iata

Reizen 1995 - STICHTING HET SCHONE STREVEN
23 dgn. Java-Bali ƒ 2860,- incl. Singapore ƒ 3050,- (KLM)
30 dgn. Sumatra-Java-Bali ƒ 3360,- incl. Singapore ƒ 3550,- (Garuda). Volledig verzorgd
Bel 058-137706 / 072-335316 / 077-517133 / 01804-27749

Trans-Sulawesi 29 d. ƒ 3395,- Sumatra 22 d. ƒ 2995,- Sulawesi + Kl. Sunda eil. 32 d. ƒ 3495,- Java-Bali 30 d. ƒ 3095,- Vietnam 30 d. ƒ 3395,- Rustig tempo, veel vrijheid, desk. reisleiding, kl. groepen, Singapore Airlines. Info: ARCADIA REIZEN 072-200872 lid SGR

SUMATRA-JAVA-BALI, uw droomreis voor 1995. v.a. ƒ 3675,- Folder DISCOVER 020-6854506 SGR

24 dg. Java-Bali ƒ 2 825,- 31 dg. Sumatra-Java-Bali ƒ 3 450,- Volledig verzorgd met RJA. Met Singapore Airlines is 25 dg. ƒ 2990,- 30 dg. ƒ 3650,- in 1995. AFRA TOURS 05980-95830 02230-21993 070-385...

EEN ADVERTENTIE FAXEN kan dag en nacht!
FAX NR. 072-196484

AFRIKA

Aktief en avontuurlijk reis door het cont... waar de natuur nog ... rept en zuiver is. Waar de vredige rust van ... strekte flamingomeren ... wisselen met spannende LandRoverexpedities, ... zoek naar The Big ... Nu v.a. ƒ 2 895,- incl. ... retour, nederlandse ... leiding, alle vervoer, ... overnachtingen in ... tenten en camps. CHARACTER 030-29... Let op! U vliegt met K... Dus gratis Airmiles ... do!

KROKUS VAKANTIE 1995

LUXE TOURINGCAR-REIZEN

3 DAGEN PARIJS f. 255,-
5 DAGEN PRAAG f. 375,-
8 DAGEN ROME f. 795,-
10 DAGEN GOLDEGG v.a. f. 565,-

VLIEGREIS

4 DAGEN PRAAG v.a. f. 795,-

ABC REIZEN

Vraag uw reisburo of bel 045-717777

HOTEL WESTDUIN ★★★★

Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)

50 METER VAN ZEE EN STRAND

Het is **NU** de hoogste tijd om uw kerst- of sylvesterarrangement aan zee te reserveren! Als u nu belt, heeft u morgen alle info in huis

Bel voor uw res. 01185-2510 fax 2776

---

auto caubo

Audi VW

Uw partner voor al uw autozaken.

SPEELT VOOR KERSTMAN

VW Golf CL

VW Golf CL Variant

Honda Prelude — Nu ƒ 46.950,-

VW Passat Variant

Audi 80 Avant 1993 — Nu ƒ 43.950,-

VW Vento — DEMO

Audi 80 TD 1993 — Nu ƒ 35.950,-

VW Golf GL Atlanta 1994 — Nu ƒ 33.950,-

NIEUW VW Polo Coupe 1.3 — Levering 1995 — ƒ 23.795,-

Neerhem 25, Valkenburg, tel. 04406-15041

Lekker nixen...

Reisburo Van der Biesen heeft geweldige tips voor waterpret. Kiest u voor sportief? Met Van der Biesen kunt u zeevissen, raften en duiken. Liever luieren tussen de waternixen? Wij verzorgen uw cruise, overzeese vlucht en strandvakantie. Met Van der Biesen voelt u zich in uw element. Wij boeken alle soorten speciale vakanties. En bieden u onbeperkte vrijheid. All-in arrangementen of alleen de vliegreis.

Reisburo Van der Biesen regelt het allemaal voor u. Bij een kopje koffie en kort bij huis. Want wij zitten altijd dicht bij u in de buurt. Met 6 vestigingen: Heerlen, Landgraaf, Geleen, Vaals en Kerkrade (2x).

DUIKEN BIJ EILAT, 8 dagen Red Sea Sports Club 10,17 of 24 januari L/O **ƒ 1.077,-**

EXCURSIES MAKEN OP KRETA, 15 dagen hotel Oceanis, 25 april HP **ƒ 980,-**

LUIEREN IN TURKIJE, 8 dagen in hotel Kleopatra 9 of 16 mei HP **ƒ 805,-**

UITGAAN OP GRAN CANARIA, 8 dagen bung. Dunaflor 7, 14, 21 juni HP **ƒ 910,-**

De hele wereld vakantieland!

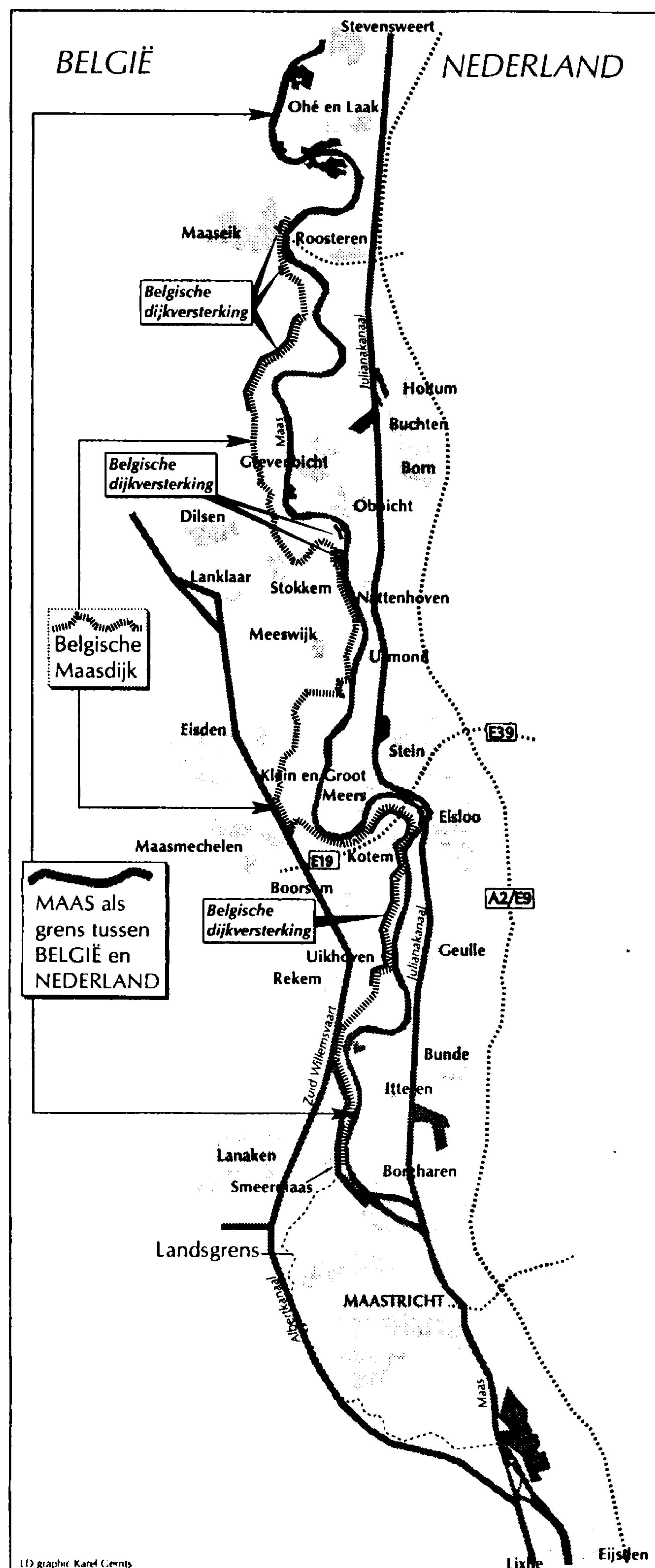

KERKRADE • HEERLEN • LANDGRAAF • GELEEN • VAALS

● *De recent verbeterde Maasdijk aan Belgische kant bij Uikhoven* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

„Wij Vlamingen hebben kennelijk altijd meer schrik gehad voor de Maas en hebben dus dijken gebouwd. Jullie, Nederlanders, hebben de rivier juist opgezocht en er huizen langs neergezet. Er liggen zelfs hele steden in het winterbed. Bij ons gaat het slechts om veertien woningen en die worden nu misschien onteigend. Van de andere kant: zo rooskleurig als in Nederland over de situatie bij ons wordt gepraat, is de werkelijkheid ook niet. Toch zijn we veel verder dan in Nederland."

Belgisch 'deltaplan' geldt ook voor Maas

Ir. Ludo Plessers (50) van de Dienst Albertkanaal en Maas in Hasselt slaat de spijker op de kop. Voor een groot deel hebben wij, Nederlanders, de schade als gevolg van de overstromingen in 1993 aan onszelf te danken.

Achteraf beschouwd niet zo verwonderlijk. Plessers zegt eigenlijk: eigen schuld, dikke bult. Terwijl aan de Belgische kant van de Maas al sinds de middeleeuwen dijken worden gebouwd, verbreed en opgehoogd, is de Maas aan onze kant tot op de dag van vandaag bijna geheel onbedijkt gebleven. De Maas stroomt bij ons in feite nog door een natuurlijk dal. Bovendien zijn we in Limburg, ondanks de ervaringen van '26, massaal in dat dal gaan wonen. Maasgemeenten verleenden zonder enige belemmering vergunningen om er woningen, bedrijven, tuinderskassen en stallen te bouwen. Want, zo hoog als het water steeg in '26? Nee, dat zou nooit meer gebeuren......

Voor alle duidelijkheid, het winterbed is het stroomdal van een rivier dat bij hoogwater onderloopt. Een winterbed hoort dus bij de rivier. Daarin wonen betekent dat natte voeten bij tijd en wijle op de koop toe genomen moeten worden. Maar nu accepteren velen dit niet meer. Er wordt om meer en hogere dijken geroepen en we zijn jaloers op de Belgen, die de zaken voortvarender hebben aangepakt.

Onze westerburen kregen overigens afgelopen winter óók natte voeten. Maar minder dan in Nederland. De reden is dus, dat er in België bij lange na niet zoveel mensen in het winterbed wonen. Van Smeermaas tot Maaseik liggen slechts veertien woningen en een paar veestallen. Verder kent het winterbed van de 'gemeenschappelijke Maas', zoals de Grensmaas in België wordt aangeduid, al heel erg lang een uitgebreid dijkenstelsel.

De Vlamingen konden dan ook snel reageren op het hoogwater van een jaar geleden. Al in februari van dit jaar werd begonnen met het versneld uitvoeren van het reeds bestaande plan om de aanwezige dijken te verbeteren en te saneren. Ook bestaan er plannen om de woningen en stallen in het wintergebied te onteigenen en af te breken.

Langs de hele Grensmaas liggen aan Belgische zijde nu over 62 kilometer aan dijken. Deze bestaan uit ringdijken rond grindplassen, particuliere dijken (48 kilometer), gemeentedijken (6 kilometer) en enkele gewestdijken in Uikhoven, Stokkem en Vucht (4,5 kilometer). Een groot aantal daarvan werd reeds na de watersnood van 1926 verhoogd met een betonnen muurtje. Uikhoven - tegenover Geulle - bleef in 1993 bijvoorbeeld droog dankzij die dijkverhoging uit 1926.

Met name 1976 was voor de Vlamingen een belangrijk jaar als men over dijken praat. Wat bij ons 1953 is -het jaar van de watersnoodramp in Zeeland!-, is 1976 voor de Belgen. Toen kwamen door verschillende bressen in de oude dijken in het Scheldebekken dorpen onder water te staan. Vooral Ruisbroek werd zwaar getroffen.
Wijlen koning Boudewijn kreeg tijdens zijn bezoek aan het getroffen gebied flinke kritiek te verwerken. Er móest wel iets gebeuren. Analoog aan ons Deltaplan heeft de Belgische overheid toen het Sigmaplan opgesteld. Het beleid is er sindsdien op gericht de bevolking van het 'ganse land' een soortgelijke beveiliging tegen overstromingen te bieden. Voor de Grensmaas betekende dit de aanzet tot de versteviging en sanering van het bestaande dijkenbestand.

Ter vergelijking: het deltaplan in Nederland geldt alleen voor de kust, de grote rivieren in lage streken en het IJsselmeer. Zelfs in de Wet op de Waterkering uit de jaren tachtig komt de Limburgse Maas niet voor, omdat in Limburg 'meer sprake is van hinder dan van gevaar'.

„'76 was inderdaad de kentering," meent Plessers in zijn kantoor aan de Lombaardstraat te Hasselt. „Intern hebben we toen gezegd: Stel, we krijgen weer hoogwater als in 1926. Wat zou dat betekenen? We hebben tot onze schrik moeten vaststellen dat de situatie veel erger zou zijn dan in '26. Onder andere door het verzakken van de bodem als gevolg van de steenkoolwinning."

De Dienst Albertkanaal en Maas heeft tientallen jaren de dijkhoogten van de Zuid-Willemsvaart en de Maas in de gaten gehouden. Sinds de jaren vijftig blijkt het gehele gebied meters te zijn gedaald. Dit betekent dat grote gebieden tussen Vucht en Stokkem achter de Maasdijken in een dal liggen. In geval van overstromingen zal niets het totaal onderlopen van deze gebieden kunnen beletten.

door EGBERT HANSSEN

„Daarnaast ontdekten we in 1976 dat delen van oude dijken waren verdwenen. Daar zijn we mee begonnen, zodat we een gesloten systeem van dijken kregen van zuid naar noord. Hoog genoeg om een afvoer van 3000 kuub water per seconde, zoals in 1926, te weerstaan.

In 1979 hebben we de dijk bij Vucht aangepakt. Daarmee werd daar de grootste dreiging weggenomen. Deze dijk heeft het afgelopen winter ook gehouden. Het water stond er tot aan de rand. Alleen aan de Pastoorsdijk in Elen moesten nog zandzakken worden aangevoerd.

Pas bij het hoogwater van juli '80 werd het voor iedereen duidelijk, dat een ramp als in '26 weer zou kunnen gebeuren. Daarop hebben we de dijk bij Stokkum opgelapt. En net vóór het hoogwater van vorig jaar hadden we de dijkverbetering van Elen naar Heppeneert aanbesteed. Om die reden konden we in februari van dit jaar meteen beginnen. Dat gaf in Nederland de indruk dat we snel reageerden, maar in feite was dit plan al veel eerder voorbereid. En nu werken we systematisch verder. Binnenkort wordt bijvoorbeeld in Maaseik een bunker uit de oorlog opgeruimd, omdat hier vorig jaar water via het dichtgemetselde schietgat de stad in stroomde.

Eenvoudig is dit alles niet. Dijken wekken de indruk, dat de situatie veilig is. Maar dat is lang niet altijd het geval. Plessers: „Als er geen dijken zijn en je woont in het winterbed van de Maas, merk je al snel dat het water omhoog komt. Dat gaat langzaam en je kunt maatregelen treffen of maken dat je wegkomt. Maar veronderstel dat je een hoge ringdijk bouwt om een dorp in het winterbed te beschermen. Dat geeft de inwoners een beschermd gevoel. En als het water dan zo hoog komt dat het over de dijk slaat? Of de dijk breekt door....?. Dan loopt zo'n dorp onder water en zitten de bewoners als ratten in de val."

Daarmee stelt Plessers eigenlijk de vraag of we er wel goed aan doen om net als in België overal in Limburg dijken aan te leggen? Door Nederlandse waterstaatkundigen is na 1993 ook beweerd dat er een limiet is aan het verhogen van de dijken. Ir. J. Boehmer uit Den Haag, initiatiefnemer van de zogenaamde Rijnlijngroep en oud-medewerker van Rijkswaterstaat, concludeert daarover in een artikel over de lessen van 1953 tot 1993: 'Hoe hoger de dijken, hoe groter de ramp'. De Rijnlijngroep pleit juist voor rivierverlaging door ontgrondingen in plaats van dijkverhoging. De grindlagen in de Limburgse bodem laten namelijk, volgens Boehmer, zoveel water door dat dijken niet meer nodig zijn.

Ondanks de risico's die aan een dijk kleven, gaan de Vlamingen door op de ingeslagen weg. „We vinden dat het wel kan", zegt Plessers ernstig. „De voorspellingen voor hoogwater worden steeds verfijnder. Dus als er 4000 kuub water verwacht wordt, weet je zeker dat tot evacuatie moet worden overgegaan. Dan zijn ook onze dijken te laag. Daarnaast is het in Limburg zo, dat het kwelwater er nooit toe leidt, dat de waterstand achter de dijk net zo hoog wordt als voor de dijk."

Behalve dijken hebben de Vlamingen trouwens ook terugslagkleppen en schuiven gebouwd in de beken die in de Maas uitmonden en de winterdijken doorkruisen. De bedoeling hiervan is te vermijden dat Maaswater bij hoogwater via de beekbeddingen landinwaarts kan stromen.

Op de totale kosten van de omvangrijke operatie hebben de Vlamingen nog geen duidelijk zicht. Plessers is voorzichtig. „Men spreekt van 500 tot 600 miljoen francs (27 á 33 miljoen gulden). Dat zijn natuurlijk relatief lage bedragen in vergelijking met het bedrag dat in Nederland nog moet worden uitgegeven (één miljard gulden, red.). Het verschil is dat wij dijken hebben. De grote massa's grond die voor een dijk nodig zijn, liggen er bij ons al. De bestaande dijken worden verbreed en er wordt een damwand in de dijk geslagen om erosie en kwel te voorkomen. We bouwen dus geen nieuwe dijken, we verbeteren alleen maar."

De waterschappen in Nederlands Limburg willen de inwoners, die straks baat hebben van eventuele dijken, ook voor de kosten van de aanleg van de dijken laten opdraaien. Dit is in het Vlaamse gewest anders geregeld. Alle inwoners betalen hier mee aan de dijken langs de Maas. „Dat is een kwestie van solidariteit," meent Plessers. Wel is er in België een discussie gaande over een verplichte verzekering tegen schade van een watersnood. „Je kunt natuurlijk de Maas buiten de deur houden, maar bij hoogwater kun je het vollopen van kelders niet altijd vermijden. Enige schade zal dus wellicht onvermijdelijk zijn."

TOEN EN NU

● *Heugem*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

Vakantie & Recreatie

NU RUIM 1.700.000 EXEMPLAREN!

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie.
Met een betaalde oplage van ruim 1.700.000 exemplaren, goed voor een bereik van 4.2 miljoen reislustige Nederlanders
Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar,
Sluittijd woensdag 16.00 uur. Kaderadv. mits gereserveerd donderdag 10.00 uur.

Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484 Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen.

Ameland/Terschelling. T.h. bungalows en stacar's. voll. inger. v.a. ƒ 245,- p.w. 'Ook 1995' :05180-1206 n.o. zon

AMELAND
Geniet van de rust en de sfeer die het mooie eiland Ameland uitstraalt met de kerstdagen en de jaarwisseling en verblijf in een 5* bungalow op een kleinschalig fam.park met sauna, bowling, cafe, etc. 05191-54052

TERSCHELLING, te huur volledig ingerichte chalets en huisjes met douche/toilet, ktv, radio enz. Nog enkele vrij met kerst en oud en nieuw. Inlichtingen: CAMPING ELDORADO Tel. 05620-2632.

KERST OP TEXEL
Div. KERSTARRANGEMENTEN, op luxe kamer incl. 2 kerst-diners v.a. ƒ 265,- Hotel Op Diek 02220-19262.

* TERSCHELLING * T.h. chalets + stacar's. Reserv. voor 1995 v.a. ƒ 300,- p.w. Vrij voor 15-7 en na 12-8: 05180-1581

● CALIFORNIë OP TEXEL ●
Ruim luxe 5***** appartement, 2 slpkmrs, whirlpool, sauna, in de bossen vlakbij zee en strand, Ecomare, zwemparadijs. Last-minute korting. BEL: ZILVERBERK RESIDENTIE CALIFORNIë : 02220-16626

TERSCHELLING 'Panorama West', Bung. en app. t.h. i/d duinen van West-Terschelling. G. Bergsma: 05620-3040

● KERST, TEXEL NATUURLIJK ●
Nog enkele bungalows op 5***** Park, (6 pers; 3 slp.) op heerlijk eiland met subtr. bad, sauna, supermarkt en rekreatieprogramma. Vraag naar onze last minute aanbieding. ZILVERBERKPARK DE KRIM/TEXEL: 02220-16666.

TEXEL, Kerst en v.a. 2 jan. 6 pers. 4* bung. 02220-19226.

Ameland. Voor kerst of nieuw jaar: nieuwe 4 tot 6 p. luxe app. of bung's. Mid-week en weekend mogelijk. 05191-43224. b.g.g. 54423

HOGEBOOM Vakantieparken. Kerst en jaarwisseling nog mogelijkheden Info : 02977-45797, lid ANVR/SGR.

Parc Emslandermeer :
NIEUW: Villa's aan het water en in de bossen van Westerwolde (Zuid-Oost Groningen).
Week ƒ 395,-, Midweek ƒ 275,-. Weekend ƒ 295,-. Golflessen (5 u.) p.p. ƒ 50. Bij verblijf gratis 2 dagmenu's. Parc Emslandermeer, Vlagtwedde. Tel: 05993-13444, Fax: 05993-13455.

HOGEBOOM Vakantieparken. Kerst en jaarwisseling nog mogelijkheden Info : 02977-45797, lid ANVR/SGR.

VILLAPARK MAKKUMERSTRAND
Direct aan het IJsselmeer bij Makkum (Frl.).
Alle ruime en luxueus ingerichte (6 pers.) villa's liggen aan het water. Voor Kerst en jaarwisseling nog plaats. Prijsvoorbeeld: bij zes personen 4 dagen met Kerst ± ƒ 155,- p.p. all-in. Vraag direct de feestdagenfolder of boek meteen. Tel: 05158-32285.

Drente, t.h. GROEPSACCOMMODATIE in bosr. omg. 42 pers. + kinderboerderij, speeltuin, pony's. 05939-2806.

VERWENMIDWEEK VOOR ƒ 199,- p.p.
in een 5 sterren bungalow met gratis gebruik subtr. zwembad, 1x sauna, 2x zonnebank, 2x diner, bij aankomst en vertrek koffie plus ?, fles wijn in bungalow. Geen bijkomende kosten; kinderen t/m 3 jaar gratis. Periodes 9/1-24/2, 6/3-24/3, 30/10-22/12/'95. Vraag info: Postbus 77, 9530 AB Borger. Tel. 05998-34698.

Vrijst. bung's t.h. in M-Dr. Rust, Ruimte, Rondom bos. Vraag folder: 05925-1485.

Hoe bereikt u in één keer 4,2 miljoen lezers? Bel 072 - 196596

Hotel-Restaurant „ 'T WAPEN VAN OOTMARSUM"
Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer.
Tel: 05419-91500. Spec. Kerst/Oud & Nieuw Arr. Folder

Zon, sneeuw of regen, op Villapark 't Lageveld kun je er tegen. 20% KORTING in nieuwe 5* bung. voor 6 pers. geldig tot 6 jan. OPGEMAAKTE BEDDEN. 0546-571793.

OMMEN, 2-15p. bosbung's, Korting midw./week (end). v.a. ƒ 168,-: 05291-52926.

HET STOETENSLAGH bij Hardenberg met Kerst en/of Oud & Nieuw nog enk. bung. vrij: 05230-38350.

Ommen 2-18 p bos-bung's. wk/end midw. 05722-2776

WINTERSWIJK vrijst. luxe recr. bung. in bos, speelt., recr.meer, cv, ktv, 3 slpk. v.a. ƒ 295,- p.w.:074-664360

ERMELO: Park "De Witte Burchten" T.h. luxe 5 pers. bungalows in bosrijke omgeving. Inl. Bokra Beheer b.v. Postbus 8, 3454 ZG De Meern: 03406-63566.

GENIETEN OP DE VELUWE! in een luxe appartement o.a. met bubbelb., open haard, vloerverw., tel. Gratis overd. zwemb. Nu spec. pr. 'De Bosrand' Vaassen 05788-71343.

Nog enkele kamers vrij van 24 tot 27 december v.a. ƒ 365,- V.P. Hotel Bosoord, Loenen Veluwe: 05765-1264.

Wilt u met Kerst en/of Oud en Nieuw er even tussen uit in de mooie bossen van de Achterhoek? Nog enige geheel nieuwe, zeer luxe vrijst. bungalows te huur met 25% kennismakingskorting. Bungalowpark „Het VossenVeen" ligt midden in de bossen tussen Ruurlo en Zelhem. Bel snel voor info: 08342-2958.

Kerstvakantie! T.h. bung. door heel Nederland. Bel RECREA 05780-13992.

ACHTERHOEK, deel boerderij weekend, midwk, vak. 2-12 p. met speeltoestellen en zandberg. 05737-1391.

KERST AAN ZEE!
Hotel de Branding, wij hebben weer gezellige 3 dgs Kerst- en Oud & nieuwarr. v.a. ƒ 280,- p.p. Bel voor info. Noordwijk (Z-H) Fam. Scholten, Tel: 01719-12425

MEDEMBLIK bij ijsselmeer Pens. Opperdoes L/O ƒ 35 p.p. Ook app. 02274-5082.

Volop afwisseling NOORDZEEKUST BIJ ALKMAAR
BERGEN - EGMOND - SCHOORL
Zee, strand, duin, winkelen, terrasje, lekker eten, uitgaan.....
VRAAG BROCHURE: 02208-1342

HET HELE JAAR DOOR TE HUUR IN ZEELAND
kiest u uit meer dan 10 bungalowtypes, enkele min. van Noordzeestrand. In 1995 tot 25% korting op de nu al lage prijzen. Reserveer nu. Op = op. Folder? Den Boer Service tel.: 01119-2500 Fax 1355.

BRESKENS, bungalows te huur aan zee, strand en duin. NAPOLEON HOEVE * * * * * 01172-3500
Overd. zwembad, reuze glijbaan. cafe rest. tennisbaan.

ROOMPOT BEACH RESORT,
direkt aan strand en zee. Kamperen op luxe kampeerplaatsen met o.a. FilmNetaansluiting. Luxe bungalows direkt aan het strand. Chalets, stacaravans en kompleet ingerichte tenten. GRATIS naar het zwemparadijs voor al onze gasten. Last Minute Kerst 3 à 4 pers. bungalow, weekend kerst, vr. - di. ƒ 550,-. Bel voor informatie of de brochure, 01107-4200. Faxnummer 01107-1095.

Gulpen, EXCLUSIEVE LANDHUIZEN in parkachtige tuin. 10-30 p. en bung's 2-8 p. Ook w'kend/midwk 04450-1180.

Kerst- Oud & Nieuw aktie
MET ƒ 50,- EXTRA KORTING
Breng uw kerst of Oud en Nieuw door in een luxe 4/6 pers chalet op een schitterend gelegen vakantiepark in Noord Limburg. Met o.a. overdekt zwembad, sauna, tennisbanen, midgetgolf, discotheek, uitgebreid recreatie-programma, kerstdiners, fantastisch Oudjaars feest etc. Kerstvakantie v.a. ƒ 425,- all in voor 6 pers. Oud en Nieuw vanaf ƒ 325,- all in voor 6 pers. RECREATIEPARK LEUKERMEER, 04783-2444.

MEER DAN ALLEEN KAMPEREN!
Op gezinscamping bij uitstek aan de rand van het heuvelland. Natuurbad met strand en ligweides, 35 m waterglijbaan, vissteigers, roeiboten, waterfietsen, professionele klimmuur, tennisbanen, tafeltennis, jeu de boules, midgetgolf, jeugdhonk, kantine, restaurant, supermarkt, evenementen en aktiviteitenprogramma. Gunstige tarieven, speciale arrangementen. In voor- en naseizoen rustig, aktief en sportief tijdens schoolvakanties. Chalets en stacaravans te huur (m.u.v. 21/7 tot 4/8). BEL VOOR GRATIS FOLDER: 04499-2900. RECREATIEPARK HOMMELHEIDE, Hommelweg 2 te Susteren

Kerstmis in het meest Zuidelijke puntje van Nederl. v.a. ƒ 65,- per nacht. Het park heeft rustig gelegen partikuliere bungalows en is centraal gelegen. Uitstapjes naar binnen- en buitenland zijn mogelijk. Wilt u meer weten? Vraag dan onze folder aan. Bungalowpark Simpelveld, Kruinweg 1, 6369 TZ Simpelveld, tel.045-441242.

Stacaravans t.h. Camp. HIGH CHAPPARELL Oirsbeek 12 km van Valkenburg. Ideale gezinscamp., nieuw sanitair, zwemb./ kinderbad, speelt., sportvelden, recr. progr. 25 jarig jubileum VOORDEELWEKEN, stacar. huur van 24-6 t/m 8-7 en van 19-8 t/m 2-9 v.a. ƒ 725,- 2 weken all-in. Toer. plaatsen voor 8-7 en na 12-8 incl. 2 pers en elektra ƒ 17,- p.n. all-in. Reserv. tijdig vraag folder: 04492-2044

KLEINE GROENE CAMPINGS 070-3202598.

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie.

TE KOOP
De model recreatie-bungalow van Park „Het VossenVeen" incl. ± 1400m² eigen grond, inventaris en bostuin. Twee nieuwe recreatie-bungalows op Park „Het WolfersWoud" incl. eigen grond en inventaris. Beide parken liggen in de bossen (gemeente Zelhem) en zijn geheel gerealiseerd. Tijdens de kerstweek bent u van harte welkom. Info: 08342-1513.

EIGEN-WIJZE REIZEN, dé specialist in INDIVIDUELE FIETSHOTELVAKANTIES
biedt u 94 recreatief-culturele trektochten met halfpension, bagagevervoer en routebeschrijvingen in 18 landen. In Frankrijk ook 17 standplaatshotels, boerderijtochten, fietsen met kinderen, kamperen.
** Bel voor de nieuwe gids: 053-303435 **

VAKANTIE IN DE ARDENNEN
TE HUUR: Vakantie-appartementen 4-5 pers. Kerstvak. ƒ 392,- per week, ƒ 235 week-midweek. Folder en Inlichtingen: Country Club Benelux, Schnellenberg 36, 4720 La Calamine. Tel: 0032-87-659702 (Ned. sprek), Fax 0032-87-630376.

Basic Travel familieparken speciale BROCHURE 1995. Bel 050-265100 SGR.

NATURISME T.h. inger. bung.tenten + caravans + appartementen + landh. NATUROCAMP: 05423-88830.

CARAVANE CLUB FRANCE Les Vacances 'Relax'. Uw voll. inger. caravan/bung. staat klaar op 16 ****campings verspreid door Frankrijk. Vraag brochure 033-950745.

De ZOMERGIDS '95 is uit! Huizen, villa's en appartementen in heel Frankrijk. Tevens speciale bung.parkengids. Bel BASIC TRAVEL 050-265100. SGR.

ONBEZORGDE KAMPEERVAKANTIES
In luxe bungalowtenten, caravans en chalets op topcampings. EUROSPORVAC Tel. 078-414562.lid SGR.

PRIMA BUNGALOWS, APPARTEMENTEN EN HUIZEN
Altlantische Kust, Middellandse Zee en Binnenland
Topic Travel Autovakantie-gids: 070-3503309 (Lid SGR).

Baai van St. Tropez. Nwe stacaravans op ****camping 900 m. v. strand + stacaravans in Fréjus op ****camping. Valras-plage nwe bung.tenten en nieuwe stacar. op 4**** camping 450 m. van strand. ** CARAZUR ** 077-517117.

Luxe stacaravans en bungalowtenten op 155 campings. Gratis gids. VACANSOLEIL. Tel. 04990-60777 (lid SGR/ANVR).

Z-ARDECHE v. part. riant vrij gel. villa : 05998-87227.

RENT-A-TENT
Inger. bungalowtenten in Noord en Midden Frankrijk, Belgische Ardennen en Luxemburg. 05765-1071.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

SEJOUR EN FRANCE. Vak. huizen, gîtes, bung-parken en mobilhomes. Gratis gids 085-257800 Lid SGR

Luxe STACARAVANS op de mooiste campings. Bel Camping Holidays 020-6910619 of bel NBBS 071-232020 (ANVR/SGR).

Naar Lourdes In februari, mei, juli, september en oktober
Nationale Bedevaarten organiseert in 1995 vele Lourdes reizen. Denkt u erover (weer) eens mee te gaan? Stuurt u dan voor een gratis prospectus de bon naar onderstaand adres. Wij organiseren tevens reizen naar Rome en Fatima.

Naam: ...
Straat: ...
Plaats: ...
Postc.: ...
Nationale Bedevaarten
Postbus 273, 5201 AG Den Bosch. Tel. 073-124233 (ma. t/m vr. 9-17 uur)

HOTEL HESBORNER KUCKUCK
NEDERLANDS HOTEL IN HET MOOIE SAUERLAND
18 km van Winterberg. Het best geoutilleerde hotel ter plekke. Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen van HOCH-SAUERLAND. Wij nodigen u uit een plezierige ontsp. kerstvakantie bij ons door te brengen. Vanaf DM 705 HP (2x 5-gangenkerstmenu + programma), ontb. sal.buffet. Hoge kind-korting. Oelfestr. 22, D59969 Hallenberg/Hesborn. Tel:0049-2984.475. NL gespr. Fax 573. Vraag ons speciaal kerstarrangement.

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim bij Oldenzaal met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, minibar en telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 225,- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner. Tevens aantrekkelijke week-end- en andere meerdaags-arrangementen. Hotel Grossfeld, Schloßstrasse 6, 48443 Bad Bentheim, Duitsland. Bel 053-353246 (NL) of 0049 5922 828 (D) voor prospectus. Fax 0049 5922 4349.

ER EVEN LEKKER TUSSENUIT.....
in het gezellige hotel van Bad Bentheim, dichtbij Oldenzaal. Wij bieden u kamers met luxueuze badkamer/ligbad, toilet, KTV, tel. en minibar.

3-dg ARRANGEMENT (2 n) DM175 pp. HP
HOTEL MOZART, Stadtmitte, 48443 Bad Bentheim.
Bel 05423-88177 (NL) of 00-49.5922.3128 voor brochure.

Uitgerust de winter door!
net over de grens!
HOTEL AM BERGHANG
Dat andere hotel in Bad Bentheim ! Sfeervol en gastvrij !
Fantastische droomkamers, uitstekende keuken en een prive zwembad, sauna w. pool etc. etc.
Luxe - Midweek - Vakantie 5 dagen, DM 284,- p.p.
Happy - Weekend 3 dagen, DM 184,- p.p.
Incl. ontbijtbuffet en 4 gangen keuze menu's
Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-48445 Bad Bentheim
Gratis brochure? Bel 00-49-5922-2047 Fax 00-49-5922-4867

Basic Travel familieparken speciale BROCHURE 1995. Bel 050-265100 SGR.

Vakantiewoningen, bungalows, campings en stacaravanparken. EIFELLUX 073-419019/420644.

KERST-, KROKUS- en ZOMERVAK. nog enkele vakantie woningen van Oostenr. familie voor 2-10 p. 05910-22293.

T.h. compl. inger. toercar's op camping direkt aan de Afritzersee, ± 15 km voorbij Millstadt in Karintië. Ned. echtpaar aanw. info: Novum, Tel/fax. 075-280550.

De meest komplete en goedkope wintersportvakanties all in v.a. ƒ 815,- 10 dgs busreis H.P. 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skiuitr. en avondprogramma. Dolomieten skisafari v.a. ƒ 995,-, 10 dgs busreis H.P. 7 dgn skipas 6 dgn skibegl., 7 dgn skiuitr. en avondprogramma. Langlaufsafari v.a. ƒ 650,- 10 dgs busreis H.P. 3 1/2 dgn l.l. les, 7 dgn l.l. uitr., 3 l.l. excursies en avondprogramma. Korting eigen auto ƒ 125,-. Groepskorting v.a. 10 pers. Bel voor Gratis gids Joy Tours: 070-3633938. SGR/ANVR

Zillertal + Gerlos Bus-autoreizen Gratis gids 02244-2162 PRO ZELL REIZEN.

ALLEEN op wintersport?
Aktieve groepsvakanties (25-40 en 35-55 jaar) in Oostenrijk. Folder?
Bel Cirkel Holland Vakanties: 08348-2300 lid SGR!

10 DGN. SKIEEN POLEN/TSJECHIE: incl. lift, les, htl vp, grillavond, extra diner bij vertrek, ontbijt bij aankomst Ned. v.a. ƒ 375,- p.p. Bel Euro 90: 077-548884. Lid SGR.

!! SNEEUW, SNEEUW, SNEEUW !!
Razendvoordelig skiën in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Bus + app/hp + skipas al v.a. ƒ 299,-! Gratis brochure BIZZ TRAVEL: 050-144255 Lid ANVR/SGR.

De NIEUWE Turkijkegids voor 1995 is uit.
Bel voor een GRATIS brochure HTC Super reizen (ANVR/SGR) 040-436600 of inf. bij uw ANVR reisburo.

Skiën in Tsjechië is DUUR doen voor WEINIG geld! Prima 3***hotel, HP, eigen skischool, Royal Class bus enz. v.a. ƒ 200,- p.p. FUN TRAVELS 038-600175, SGC/ANVR.

SUPERSTUNT: wintersport in Oostenrijk? 10 dgn bus/hotel v.a. ƒ 475. Folder? Bel Travel Tours 08348-2489, SGR.

GOEDKOOP skiën in Frankrijk, Italië, Oostenrijk en Tsjechië. Bus + skipas + appartement al v.a. ƒ 299,-. Bel GoGo Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

WINTERVAKANTIE
Luxe appartementen + skipas v.a. ƒ 295,- p.p.
Bel voor gratis folder: 01650-55855 TELETRAVEL Lid SGR/ANVR.

RDP Vakantie & Recreatie: één centraal adres voor reservering en plaatsing van uw advertentie.

● GRATIS GIDS '95 10/17 dgn app. v.a. ƒ 199, hotel ƒ 249, camping ƒ 319. Boosten busreizen 045-227777 sgr.

De nieuwe SNOEYINK SPANJEREISGIDS '95 met meer dan 90 hotels en appartementen is uit!
Goede kwaliteit tegen lage prijzen. Hoge kinder-kortingen. Vraag GRATIS GIDS bij uw reisburo of bel: SNOEYINK BUS + AUTOREIZEN 05410-32000, anvr/sgr.

FREELINE (ANVR/SGR) Nu meegaan met onze wekelijkse royal Class busreizen naar die hoge kwaliteits hotels en app. in Benidorm of Calpe voor die te gek lage prijzen + gratis zon en temp. van 20-25 °C. meepikken. Doen! Maar........ Hou u vast, als u het nieuwe busreizenprogramma '95 C. Brava/Salou ziet. Bestel nu! Want zou u ook die geplande 10 dgse reis in april, mei of juni naar hotel of app. aan de C. Brava helemaal voor niks willen maken? Ja toch!!!
04970-16461 24 uur per dag.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

Kerstvakantie LONDEN, 4 dgn 27/12 ƒ 274,-. Inkl. bus, L/O, hotel, d/t, div. exc. Inl. ADW 08340-63162 (SGR)

ITALSOL-GARDAMEER
een fijne vak. op de camping, in de kampeerhuisjes of op het mooie park RIAI met app. en villetta's. Gratis brochure: ITALSOL tel. 085-420774.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

De Portugese Algarve verheugt zich steeds meer op een toenemende populariteit, zowel in het voor-, hoog-, en najaarsseizoen. De mogelijkheden zijn dan ook onbeperkt. Een heerlijk subtropisch klimaat, goudgele stranden, vele sportmogelijkheden, bestempelen de Algarve tot het ideale vakantieland.
ALGARVE FERIAS LDA & DE RIDDER INTERNATIONAL LDA, zijn gespecialiseerd in de verhuur van o.a. hotelaccommodaties, appartementen, bungalows & villa's, tegen aanvaardbare prijzen. Gezien de thans stijgende vraag uit geheel Europa, raden wij u aan nu reeds voor 1995 te boeken.
Info: tel + fax 02159-34508 (Dhr. de Ridder).

RUIM 25.000 VAKANTIEWONINGEN
SPECIALE HOTELARRANGEMENTEN MET GRATIS TOEGANGSKAARTEN LEGOLAND
Vraag tegen portokosten ons infopakket met:
● DANSOMMER ● DANCENTER ● NOVASOL ● ULFBORG VEMB
● LANGELAND / FYN / AERO ● ODDER ● DIV. TOURISTBUREAUS
Reserveer nu, er is nu nog volop keus.
Dansk Feriehus Bookingburo
WINNAAR VAN DE "LITTLE MERMAID TRAVEL AWARD 1994"
Geen reserverings-kosten!
Hoofdweg 99 - Postbus 5 - 9680 AA Midwolda
Telefoon 05975-1416 - Fax 05975-2924
Onbetwist de Denemarken Specialist

PRAAG 8 dgn bus, hotel l.o. ƒ 350,-. Vliegretour ƒ 395,- Wintersport 10 dgn v.a. ƒ 465,- bus, hotel, HP. MEVO Reizen Holten 05725-1547 (lid SGR).

DE BETERE BUNGALOWS, VILLA'S & CHALETS
Op de mooiste plekjes **Volop Keus** All-In Prijzen
Topic Travel Autovakantie-gids: 070-3503309 (Lid SGR)

De goedkoopste wintersportreizen naar TSJECHIE met auto of bus. Al v.a. ƒ 115,- p.w. Ook kerst- en oud en nieuwjaarsreizen naar Praag v.a. ƒ 289,- p.p. Vraag brochure bij GEBO REIZEN 05280-67000/020-6189966.

POESTA REIZEN, de enige Hongarije spec. heeft de nieuwe zomerbrochure uit. Van tentplaatsen tot luxe hotels allerlei vak. mogelijkheden op maat.
Bel voor info en gratis brochure: 055-412114. Lid SGR.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619/NBBS 071-232020.

CORFU, KRETA, SAMOS, LESBOS, LEFKAS
Vakantiewoningen, pensions, en hotels voor 2-6 pers. Vlak bij zee. v.a. ƒ 145 p.w. Evt. ook vlucht v.a. ƒ 550 p.p. Gratis brochures: ROSS HOLIDAYS 08894-24848 SGR.

GA ALLÉEN MET JAN DOETS NAAR DE STATES
(OF KENT U NOG 'N AMERIKA-SPECIALIST?)
★ De eerste en enige echte Amerika-specialist.
★ Alleen exclusieve reizen.
★ Reizen op maat.
Jan Doets America Tours in Heerhugowaard: the gateway to the USA and Canada.
Bel nú 072-620824 voor de 364 pagina's dikke brochure 'Summer in America & Canada 1995'.
jan doets america tours
Gerrit Rietveldweg 1, 1703 DD Heerhugowaard. Tel. 02207-53333. Fax 02207-45940.

Experience Australia!
* Vluchten naar Sydney met Air New Zealand
* 3 nachten hotel SYDNEY
* 10 dgn auto (Middenklasse)
vanaf Fl. 2899
Reisinformatie uit eerste hand, want we komen er zelf vandaan.
BARRON & DE KEIJZER
TRAVEL
A'dam 020-6258600
R'dam 010-4780000
air new zealand

Nederlands grootste REGIONALE dagbladcombinatie voor uw vakantieadvertentie.
Bel 072-196596

Héél veel voordelige vakanties in 27 Nederlandse en Belgische Bungalowparken

U ontdekt de Creatief Vakantieparken op de allermooiste plekjes in Nederland en België.
Creatief vindt u van de Waddeneilanden tot in de Belgische Ardennen. Variatie volop: elk park is weer net even anders en uniek. Nergens treft u zoveel mogelijkheden in parken, omgeving en type accommodaties. Bij Creatief hebt u de keus uit diverse comfortabele of luxe typen villa's, landhuizen, bungalows, appartementen en stacaravans. En... Creatief is altijd volop vakantieplezier.

Rechtstreeks boeken, betekent groot voordeel.
Bij Creatief boekt u rechtstreeks, zonder tussenschakels en extra kosten. En dat prijsverschil merkt u meteen. Creatief biedt daardoor heel veel scherp geprijsde weekends, midweken, weken en arrangementen.
Bijvoorbeeld: Lang weekend voor maar **210,-** met 6 personen in een comfortabele bungalow. Dat is nog geen **12,-** p.p. per dag.

Bon voor méér vakantieplezier.
Ja, stuur mij gratis de 140 pagina's dikke kleurige brochure 1995, boordevol aantrekkelijk geprijsde vakanties.
Naam: ... m/v*
Voorletters: ...
Adres: ...
Postcode: ...
Woonpl: ...
Telefoon: ...
* S.v.p. doorhalen wat niet van toepassing is.
Deze bon in een ongefrankeerde envelop sturen naar: Creatief Vakantieparken.
Antwoordnummer 442, 9700 WB Groningen
RD 05
CREATIEF VAKANTIEPARKEN

● De nieuwe burgemeester van Arcen, Leon Frissen geniet bij zijn burgemeesterswoning van het uitzicht op de Maas. Foto: JEROEN KUIT

Zwaar getroffen Arcen heeft leergeld betaald

De gemeente Arcen stond een jaar geleden op zijn kop. Arcen en Velden werden zwaarder door het watergeweld getroffen dan veel andere plaatsen. De chaotische manier waarop hier de hulp op gang kwam, trok de aandacht van de media in binnen- en buitenland. Burgemeester E. Mooren lag zwaar onder vuur vanwege zijn weinig overtuigende leiderschap. Als gevolg van deze kritiek ging CDA-er Mooren vervroegd in de VUT. Inmiddels is het ex-tweede-kamerlid Leon Frissen als burgemeester van Arcen aangetreden. Deze partijgenoot van Mooren zag het als zijn dure plicht zo snel mogelijk met een goed rampenbestrijdingsplan te komen. Dit plan ligt er nu en maakt, volgens Frissen, duidelijk dat Arcen zijn achterstand in een voorsprong heeft omgezet.

„Wat Mooren is overkomen, had mij ook kunnen gebeuren." Zo reëel is de nieuwe burgemeester van Arcen, Leon Frissen wel. Ook hij weet niet hoe hij in zo'n noodsituatie zou hebben gehandeld. „Jarenlang is er door alle overheden nauwelijks aandacht besteed aan de rampenbestrijding. Ik kan me voorstellen, dat als zo'n ramp zich dan voordoet, er het een en ander misloopt. Blijkbaar is er een ramp nodig, voordat men bereid is geld te investeren en beleid te ontwikkelen."

Frissen wil zich niet uitlaten over de handelswijze van zijn voorganger. Daarvoor verwijst hij naar het rapport van de commissie-Starren, de commissie van de Heerlense brandweercommandant, die de ramp en de gevolgen onderzocht. „Dat rapport is duidelijk genoeg," stelt Frissen. Hij wil zich ook niet uitlaten over de handelswijze van raadsleden, die ongezouten kritiek uitten op Mooren. „Ik wil iedereen in zijn waarde laten."

Frissen weet wél hoe hij zou moeten handelen. „De burgemeester moet harde beslissingen kunnen nemen, maar ook een menselijk gezicht en betrokkenheid tonen." In de profielschets die de gemeenteraad opstelde voor de nieuwe burgemeester (en die nu ingelijst in Frissens werkkamer hangt) staat dat hij vooral een inspirerend teamleider moet zijn, iemand die met alle partijen kan overleggen, ruzies bij legt en spijkers met koppen slaat.

Het rapport-Starren wijst op een aantal fouten in de regie, coördinatie en communicatie. En de beschuldigende vinger gaat wel degelijk in de richting van de ex-burgemeester. Die houdt zelf daarover liever zijn mond. Hij voelt zich zwartgemaakt door de media. De dag voor zijn afscheidsreceptie stond er nog een artikel in de krant 'waar de honden geen brood van lusten', zegt hij verontwaardigd. Inmiddels is hij verhuisd naar Blerick.

Mooren wil aan de telefoon nog wel kwijt dat het rapport-Starren in elk geval duidelijk maakt dat hij niet de enige is die fouten heeft gemaakt. Bovendien constateert hij met genoegen dat de partijen in de gemeenteraad die op hem ongezouten kritiek leverden, bij de gemeenteraadsverkiezingen moesten inleveren.

door GEERTJAN CLAESSENS

Direct na zijn komst in Arcen begon Frissen met overleg over een nieuw rampenplan. Dat plan moest er zo snel mogelijk liggen, vond hij. „In de eerste gesprekken met de raad werd al duidelijk dat van mij verwacht werd dat de rampenbestrijding mijn volle aandacht zou krijgen."

Het plan ligt inmiddels bij de provincie en is door de gemeenteraad besproken. Diverse andere gemeenten hebben het al opgevraagd, zegt Frissen niet zonder trots.

In het plan zijn alle aanbevelingen en conclusies van het rapport-Starren overgenomen, stelt Frissen. Communicatie (het heikele punt bij een ramp, zo bleek vorige keer) staat centraal in het stuk. Er is een crisiscentrum ingericht in een jeugdgebouw dat zo hoog ligt, dat het bij een waterstand van 17.95 meter boven NAP nog niet blank komt te staan.

In dit crisiscentrum is een aansluiting op een nood-telefoonnet en de gemeente heeft zich verzekerd van draagbare telefoons. Bovendien heeft de PTT Frissen de garantie gegeven dat de telefooncentrale nu niet meer kan uitvallen. De ruimte voor de apparatuur is waterdicht gemaakt. In totaal is ruim dertig mille geïnvesteerd in communicatie.

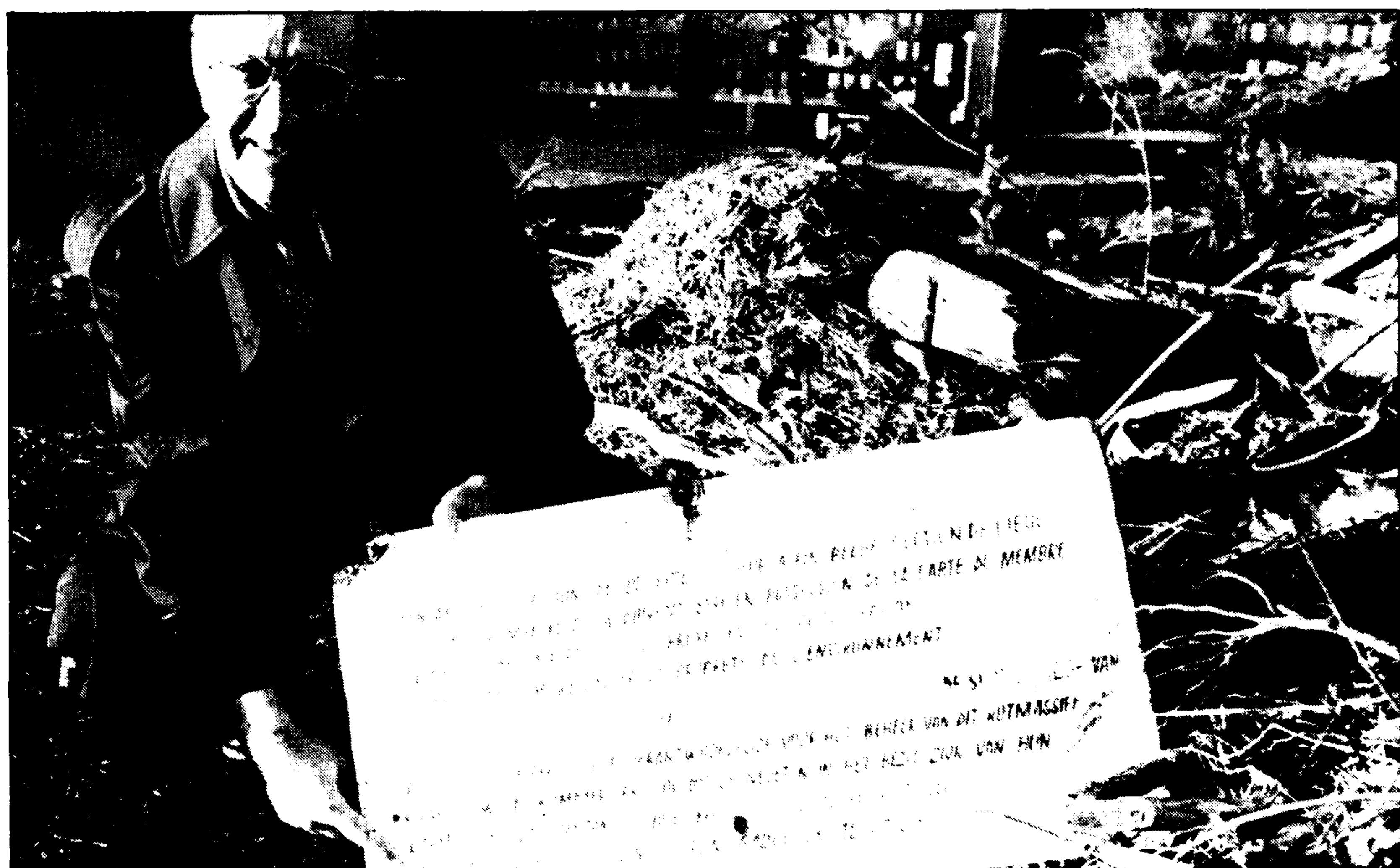
Frissen zou verder graag zien dat Arcen aansluiting zoekt bij de lokale omroep in Venlo, die tijdens de vorige ramp goed functioneerde. Dat ligt gevoelig in de gemeenteraad. Maar voorlopig kent Arcen nog geen eigen omroep, hoewel er prille plannen zijn om zoiets op te zetten.

In geval van een ramp worden ruim honderd mensen ingeschakeld, die vanuit verenigingen en hulporganisaties zijn gerecruteerd. In Velden krijgt de land- en tuinbouwbond LLTB ook een taak in de hulpverlening. Met alle betrokkenen zal regelmatig worden geoefend. Frissen: „We hebben nu jaarlijks 15.000 gulden gereserveerd voor rampenbestrijding. Dat was vroeger 500 gulden."

Frissen vindt dat het plan los staat van het rapport van de commissie-Boertien. Bovendien verwacht hij daarvan geen snelle resultaten. „Er zullen niet direct dijken liggen. Dat rapport moet eerst naar de provincie, dan naar de regering en dan nog naar de Tweede Kamer. Daar gaat meer dan een jaar overheen." Het is een voorbeeld van de 'stroperigheid van de besluitvorming', die Frissen nu als burgemeester beter ervaart, dan toen hij nog CDA-kamerlid was.

Frissen vindt wel dat 'heel bestuurlijk Limburg' een vuist moet maken naar Den Haag, om af te dwingen dat de voorstellen van Boertien ook worden uitgevoerd. „Als straks iedereen voor zichzelf gaat praten, levert dat niks op. Een verdeeld Limburg doet Den Haag regeren."

Volgens de burgemeester kan er met het nieuwe plan niets meer fout gaan. De inwoners kunnen rustig gaan slapen. Maar dat doen ze lang niet allemaal. Sommigen zien met angst en beven de winter naderen. 'Straks komt het weer', zeggen ze. Frissen: „Vorig jaar hadden veel mensen de instelling van 'het zal wel meevallen. Het water is hier al zo lang niet meer zo hoog gekomen'. Die houding is verdwenen. Men neemt de zaak nu hoogst serieus."

● Provinciaal gedeputeerde Michel Lodewijks met een bord van de Belgische Alpenclub dat een jaar geleden door het wassende Maaswater bij het gouvernementsgebouw werd achtergelaten. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Lodewijks peilt nog iedere dag waterhoogte

De verwarmingsketel in de kelder van zijn huis hangt al een halve meter hoger en ook de onderste lagen van zijn wijnrek zijn leeg en blijven leeg. Een nieuwe watersnood krijgt van provinciaal gedeputeerde Michel Lodewijks geen kans meer om zo huis te houden als eind vorig jaar. Toen drong het kwelwater het souterrain van zijn woning aan de Roermondse Hambeek binnen en richtte fikse schade aan.

Lodewijks heeft al zijn maatregelen genomen en wacht wat dat betreft niet op de uitvoer van de plannen van de commissie Boertien, waarvan hij zelf vice-voorzitter is. Plannen die pas in de volgende eeuw gerealiseerd zullen worden. Tot verdriet van de bewoners van de Maasvallei, Lodewijks inclus. „Ik vind een termijn van vijftien, twintig jaar ook te lang, maar besluitvorming kost in Nederland nu eenmaal heel veel tijd," zegt de bestuurder die ook slachtoffer was.

De boosdoener stroomt voor zijn werkkamer langs. „Ik kijk nog iedere dag hoe hoog het water staat," bekent Michel Lodewijks. Hij lijkt inmiddels vrede te hebben met zijn rol als slachtoffer. „Procentueel gezien moest ook een van de gedeputeerden onder water gaan. Ik heb me dus maar opgeofferd," klinkt het laconiek. Maar vergeten is hij de rampdagen van 1993 niet.

Precies op het moment dat hij samen met de gouverneur en de toenmalige minister van Verkeer en Waterstaat Maij-Weggen een persconferentie gaf over de gevolgen van het hoog water in Limburg, stroomde ook zijn kelder vol. Met kwelwater. „Ik heb geluk kig geen Maaswater zelf binnen gehad. Het is ongelooflijk wat daar voor troep in zit. Het was nu ook geen drinkwater, maar anders was het nog erger geweest."

Lodewijks had wel wat voorzorgsmaatregelen genomen, maar hij had nooit verwacht dat zijn tuin bijvoorbeeld 1,20 meter onder water zou komen te staan. „Uit een enquête is gebleken dat tachtig procent van de slachtoffers nooit verwacht had dat het water zo hoog zou stijgen. Ik ben een van die tachtig procent. Ja, in Borgharen en Itteren weten ze alles van hoog water. En in Ool hebben de boerderijen stenen vloeren, maar het water kwam nu op plekken waar het nog nooit was geweest."

door HANS GOOSSEN

Zijn flessen wijn wisten hij en zijn vrouw nog in veiligheid te brengen. De afgespoelde etiketten werden verzameld en opnieuw aangebracht. „Bij een goede wijn staat gelukkig ook op de kurk van welk château hij komt." Maar de fietsen bleven staan waar ze stonden en moesten dus helemaal opgekalefaterd worden. „Aan mijn caravan die ergens in Ool stond heb ik zelfs geen minuut gedacht. De beheerder heeft een hele tijd geprobeerd me te bellen, maar ik was natuurlijk nauwelijks bereikbaar. Dat ding was dus total-loss."

Tot overmaat van ramp blekenn de stoppen niet berekend op de elektrische kacheltjes die de Kerst voor het gezin Lodewijks nog enigszins warmte moesten geven. „Midden onder het kerstdiner viel alle electriciteit uit."

Zijn ervaringen als slachtoffer heeft Lodewijks meegenomen in de commissie Boertien, die zocht naar mogelijkheden om een watersnood van dergelijke omvang te voorkomen. „De commissie neigde er naar vooral te focussen op de punten waar de hoogste waterstand was bereikt. Ik heb toen benadrukt dat ook gekeken moest worden naar het kwelwaterprobleem. Als het grondwater onvoldoende kan afwateren op de rivier, wordt het omhoog gestuwd met alle gevolgen vandien."

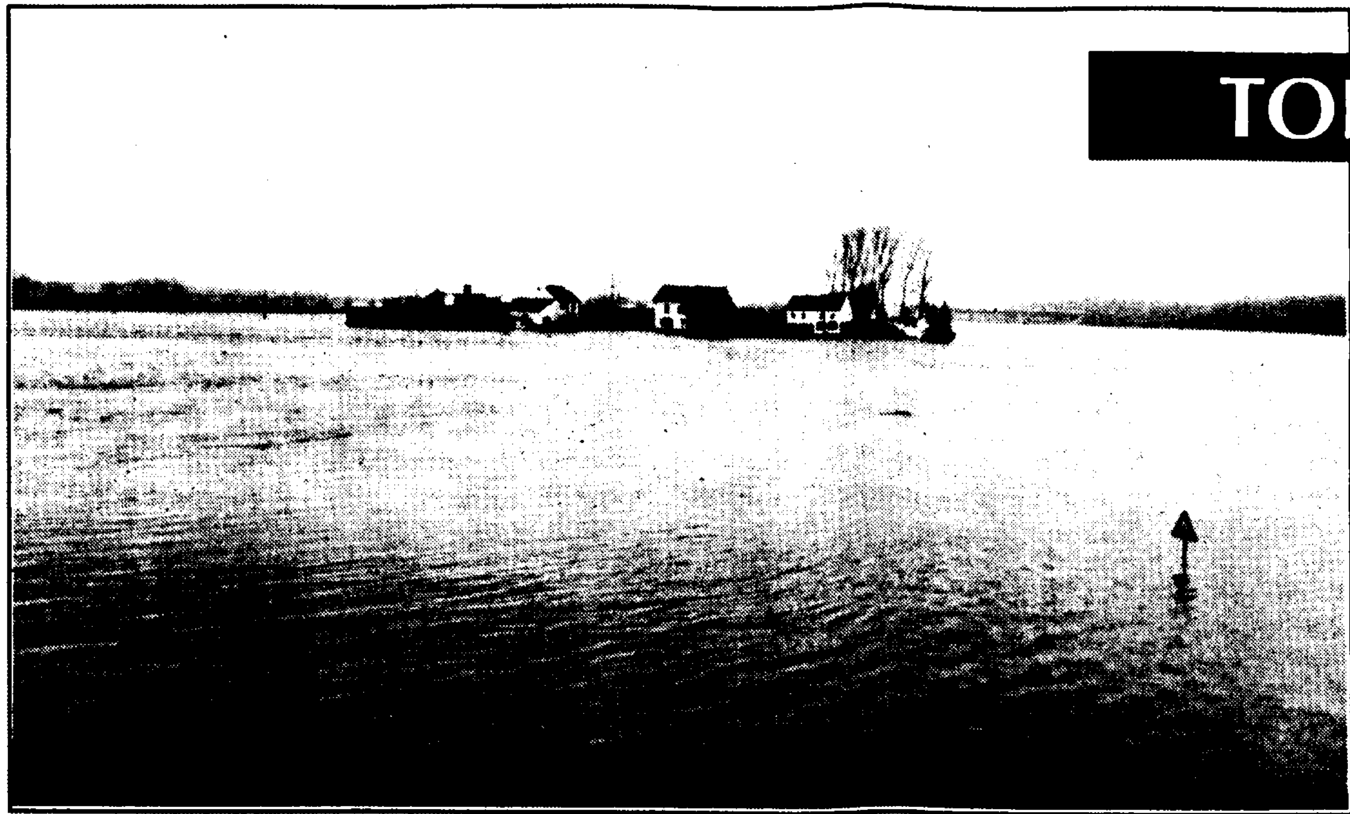
De deputé heeft moeite met het verwijt dat de commissie Boertien bijna een jaar nodig heeft gehad om uit te komen op iets wat de gemiddelde Maaskanter ook had kunnen vertellen: verdiep of verbreed de Maas en zorg voor bedijking. „Dat verwijt is niet terecht. De commissie Boertien heeft enorm veel werk verzet. Alle mogelijkheden zijn uitgebreid onderzocht. Het eenna het andere rapport is samengesteld. Er is maar liefst zes miljoen gulden aan onderzoeksgelden uitgegeven. Het is een gigantisch karwei geweest alles in goede banen te leiden."

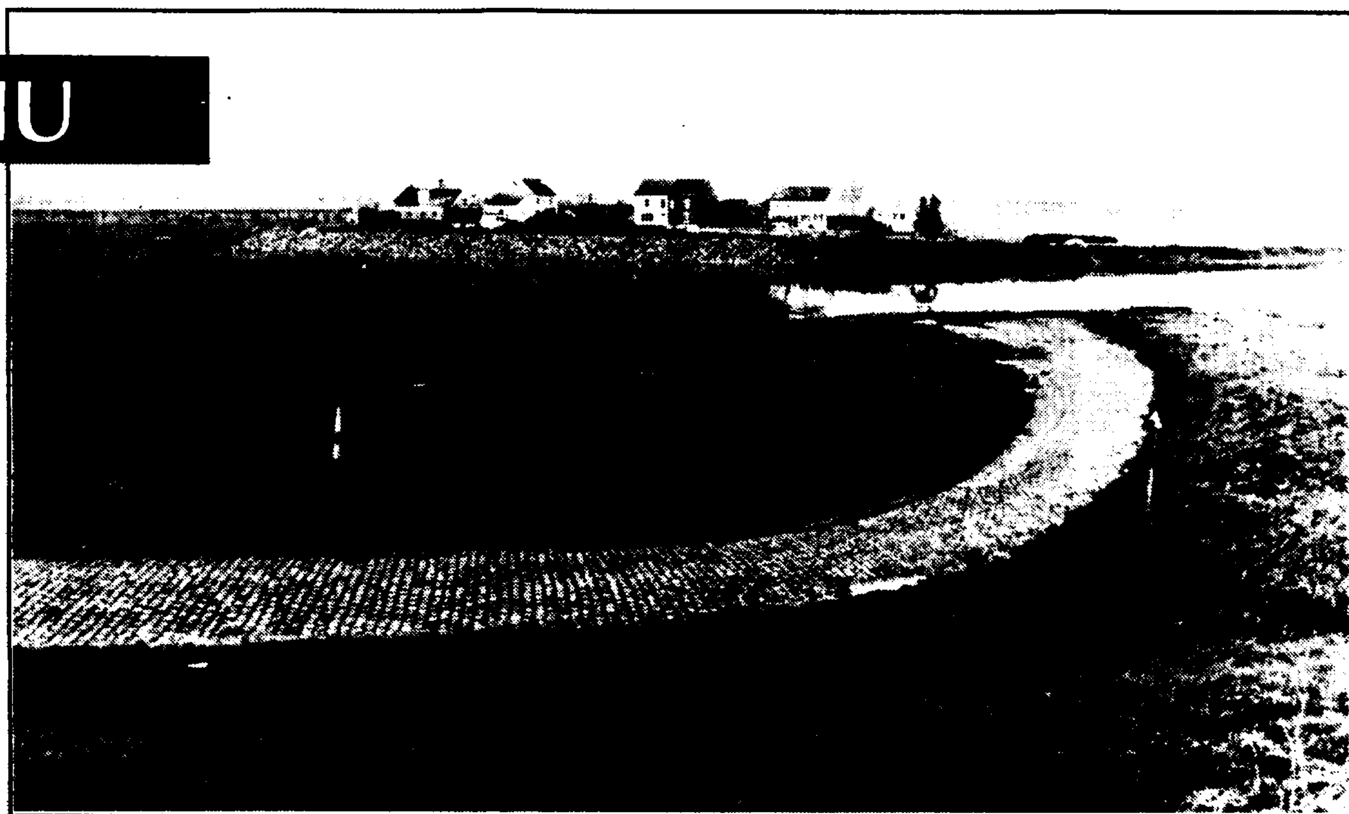
Voor de onvrede van veel Limburgers over de lange termijn die nodig is, voordat het plan Boertien in praktijk gebracht kan worden, kan Lodewijks daarentegen begrip op brengen. „Heel veel begrip zelfs. Ik vind vijftien, twintig jaar ook te lang," erkent hij volmondig.

Maar het plan Boertien is nu eenmaal een grootschalig plan dat integraal uitgevoerd moet worden. „Je kunt niet gewoon maar ergens beginnen. Het is een samenhangend plan. Als je op de ene plaats de rivier verdiept of verbreedt, heeft dat bijvoorbeeld consequenties voor de hoogte van de dijken. Bovendien krijg je bij het leggen van elke dijk te maken met alle mogelijke procedures. Besluitvorming kost in Nederland nu eenmaal heel veel tijd. In de uitvoeringsduur zit het niet. Dat kan redelijk snel," verzucht hij. „Kijk maar naar de rijksweg 73 tussen Venray en Venlo. Hoe lang zijn we daar in de voorbereiding mee bezig geweest en als je dan ziet hoe snel die uiteindelijk klaar is..."

Lodewijks pleit er wel voor al op heel korte termijn met wat kleinschaligere maatregelen te starten. „Die kunnen ook grote effecten hebben. Dan denk ik aan het opwerpen van een tijdelijke dijk of het sluiten van een duiker. En aan de ontwikkeling van een goed waarschuwingssysteem, zodat mensen betere voorzorgsmaatregelen kunnen treffen." De deputé laat zich zelf in elk geval niet meer verrassen. Hij heeft genoeg nattigheid gevoeld.

TOEN EN NU

● Elsloo

Foto's: PETER ROOZEN

● *Hans Lips is nog maar nauwelijks bezig met het opwerpen van de dam of het water begint al een andere weg te zoeken.* Foto: FRANS RADE

Zakenlui hopen geld te verdienen aan 'toverzakken'

Als er twee Limburgers zijn van wie de Maas het gerust weer op haar heupen mag krijgen, zijn dat Hans Lips (51) en Jo Offermans (52). Ten eerste zitten ze in hun woonplaats Kerkrade toch hoog en droog. En ten tweede denken ze aan andermans ellende ook nog geld te kunnen verdienen. Dankzij een Zwitserse vinding. De Sorbarix A20, een absorberend en waterwerend kussen. Een zak van krap vier ons die binnen luttele seconden ruim twintig liter water kan opslokken. Opgestapeld vormen de zakken een wal waar geen druppel water doorheen dringt. Althans, zo staat het allemaal in de folders. Het Limburgs Dagblad nam argwanend de proef op de som en onderwierp de Sorbarix A20 aan een test. Conclusie: al zijn de kussens fors aan de prijs, Lips en Offermans zijn beslist geen ordinaire zakkenvullers.

Hans Lips zet twee glazen op tafel. Het ene gevuld met water, het andere met een wit poeder. Met een zwierig gebaar giet hij het water over het poeder. „Hocus pocus, Pilatus pas," mompelt Jo Offermans bezwerend.

Lips schuift het lege glas opzij en keert het volle ondersteboven. Er komt geen druppel uit.

Is dit Hans Lips of Hans Kazan? De inhoud van het glas is binnen drie seconden grotendeels gestold. Als je er met je vinger in prikt, voelt het aan als gelatine.

Het blijkt het geheim van de Sorbarix A20. Want het 'toverpoeder' zit ook in hun waterwerende zakken. Een superabsorberend goedje op basis van het volgens deskundigen milieuvriendelijke acrylaat. Daardoor drogen de kussens, eenmaal met water verzadigd, van binnen snel op. En dat is ook de reden waarom de zakken, mits niet te slordig gestapeld, kunnen worden opgeworpen tot een stevige dam. Een dijk van een dijk, beweren Lips en Offermans.

Spontaan bieden de twee aan het waterdichte bewijs te leveren. Dan kunnen we met eigen ogen zien dat dakdekker Lips en kastelein Offermans hun spaarcenten niet voor niks in de kussens hebben gestoken. Dat ze, om in stijl te blijven, hun geld niet in het water gooien.

Een zonnige herfstmiddag, een week later. Ontmoeting aan de oever van de Anselderbeek in Kerkrade. Lips en Offermans staan al ongeduldig te wachten. Op een kruiwagen ligt een stapeltje 'wonderzakken'. Lips, de doener, plonst met zijn loodzware werkmans-

door FRANK SEUNTJENS

schoenen het koude water in. Offermans, de prater, geeft op het droge in keurig kostuum aanwijzingen. Even later ligt er een dijkje over de halve breedte van de beek. De kussens zwellen zienderogen op. Het water zoekt al snel een andere weg. Met een bocht naar links zwenkt de Anselerbeek om de wal heen. De zakken geven geen krimp. Geen druppel die erdoorheen sijpelt.

Het resultaat valt moeilijk te ontkennen. Lips laadt de druipende zakken, die inmiddels kilo's zwaarder zijn geworden, weer op de kruiwagen. Ze kunnen zo met de vuilnisman mee. Of op de brandstapel als ze zijn opgedroogd. Want de Sorbarix A20 doet zijn werk maar één keer. Daarna verliest het poeder zijn 'magische kracht'.

Dat hoeft op zich geen nadeel te zijn, ware het niet dat er aan de kussens een stevig prijskaartje hangt: vijfenzestig gulden per stuk. Dat kun je met de beste wil van de wereld geen stuntaanbieding noemen.

Stel je bewoont een doorsneeoptrekje in Borgharen, Roosteren of Herten en de Maas klotst al ongeveer tegen de voordeur. Om verder onheil af te wenden, zijn in het gunstigste geval toch al gauw vijftien van die zakken nodig. Een uitgave van bijna duizend gulden, zo leert een simpel rekensommetje.

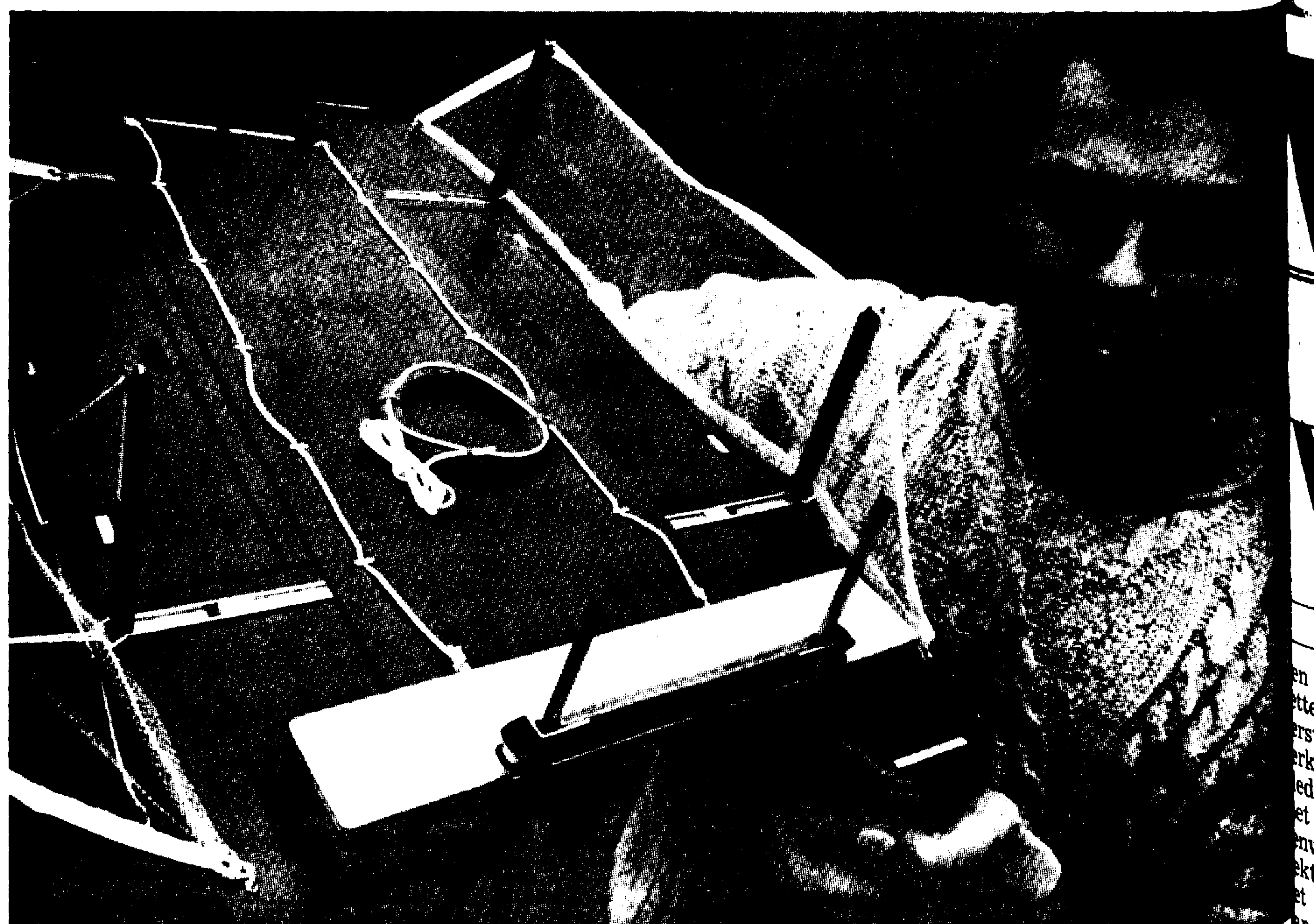
„Dat is inderdaad niet goedkoop," geeft Offermans toe. „Maar als de Maas je huis binnenstroomt, ben je stukken duurder uit. Opnieuw behangen, vloerbedekking naar de filistijnen, elektrische apparaten naar de knoppen en ga zo maar door. En wie betaalt dat allemaal? Van de verzekering hoef je geen cent te verwachten. Dat is vorig jaar wel gebleken."

En dan wil Offermans het nog niet eens hebben over de psychische schade bij slachtoffers van een overstroming, zegt hij. „Die is sowieso niet te vergoeden."

Maar wel te voorkomen, zie je hem denken. Met de Sorbarix A20, de 'toverzak' waarmee Lips en Offermans rijk hopen te worden. Weliswaar over de ruggen van anderen, maar zaken zijn zaken.

De eerste kaper op de goudkust heeft zich overigens al aangediend. Lips en Offermans zullen de illusie dat ze in Limburg de alleenverkoop hebben, moeten laten varen. Inmiddels heeft ook handelsmaatschappij Van Leeuwen in Heerlen een aantal rekken in het magazijn volgestouwd met de Zwitserse vinding.

Schrale troost voor Lips en Offermans is dat Van Leeuwen voor de kussens exact dezelfde prijs vraagt. De concurrenten hebben dus gelijke kansen. En gelijke wensen. Want stiekem bidden ze dat de Maas weer snel uit haar voegen zal barsten.

● *Het allergrootste voordeel van Joeps ontwerp is de mogelijkheid om zijn reddingsboot in te klappen.* Foto: JAN PAUL KU

Evacuatie-catamaran voor redding van mens en dier

Hij was net terug uit Japan, toen de Maas buiten haar oevers trad. Joep Verheijen had daar, in Osaka bij Matsushita, ervaring opgedaan in het ontwerpen van audiovisuele apparatuur. Industrieel design toegepast op televisies, video's en cd-spelers. Thuis in Sevenum stond de kerstboom gelukkig droog, maar in Venlo was de situatie heel wat beroerder. Een gebied van circa 26 vierkante kilometer liep daar vlak voor Kerst onder water. Anders dan in Zuid-Limburg waar de professionele hulp mondjesmaat op gang kwam, rukte de Koninklijke Nederlandse Bond tot Redden van Drenkelingen(KNBRD) in Venlo onmiddellijk uit om man en muis op het droge te krijgen. Daardoor geïnspireerd ontwierp Verheijen een speciale reddingsboot. Een evacuatie-catamaran voor de redding van mens en dier

De 25-jarige Joep Verheijen volgde de acties van de KNBRD tijdens de natte kerst van 1993 vol belangstelling. Al snel kwam hij tot de conclusie dat het gebruikte materiaal niet naar behoren functioneerde. De reddingsboten, die normaal voor acties op zee worden gebruikt, liepen vast en stootten lek. Bovendien waren ze bij het overladen van mens en dier vaak niet stabiel genoeg. Het kon volgens hem allemaal vlugger, efficiënter, veiliger en minder provisorisch.

Terug op de Akademie Industriële Vormgeving in Eindhoven ging hij aan de slag. Joep had zijn afstudeerproject gevonden. Hij zou een reddingscatamaran ontwerpen die bij overstromingen snel en makkelijk kon worden ingezet.

Na twee maanden inlezen en onderzoek bleek dat hij door de Limburgse watersnood op een lumineus idee was gekomen. Nog nooit had iemand een reddingscatamaran vervaardigd. Joep zette de eerste bouwtekeningen vol enthousiasme op papier. En stuitte vervolgens ook op bouwtechnische problemen. Zoals voldoende stijfheid van de constructie waardoor geen torsie, spanning tussen de twee drijvers, zou ontstaan. Of een grote veiligheidsmarge voor het vervoer van mens en dier. En ook het kostenplaatje was een belangrijke facet. Hij won, om problemen op dit vlak te voorkomen, tips, aanwijzingen en ideeën in bij gespecialiseerde bedrijven als de KNBRD en reddingsbotenfirma's als Viking en Euro Vinyl.

En zo ontstond de reddings-/evacuatie-catamaran waar hij in juli op afstudeerde in de richting 'mens en mobiliteit'. Hoofddocent Axel Enthoven, zelf een gerenommeerd Belgisch industrieel ontwerper, en de examencommissie beloonden zijn inzet en creativiteit zelfs met cum laude. Dit

door CATHARIEN ROMIJN

najaar was het model, samen met het werk van zijn medestudenten, te bewonderen op de tentoonstelling 'Graduation '94' in de Amsterdamse Beurs van Berlage.

Op ware grootte is de catamaran, gemaakt van rood polyster, 3.75 meter lang en twee meter breed. Het vaartuig bestaat uit twee drijvers met een zeer geringe diepgang. Vastlopen op ondergelopen weilanden en straten is er dus niet bij. Schuimkamers in de drijvers maken zinken bij een aanvaring of bij lekslaan onmogelijk. Bovendien dienen deze drijvers een dubbel doel. Behalve om te drijven bieden de holtes (1,5 meter bij 50 centimeter) tussen de kamers voldoende plaats om noodzakelijk reddingsmateriaal als pikhaken, ehbo-kisten en dekens te bergen.

Maar het allergrootste voordeel van Joeps ontwerp is de mogelijkheid om de boot in te klappen. De drie delen - de twee drijvers en het verbindingsdek - zijn los te koppelen. De beugels die in uitgeklapte staat dienen als trapjes en als bevestigingen voor het bankje en de motorspiegel, zijn dan de draagvatten. Zo is zijn ontwerp heel makkelijk te stallen en in tijden van nood rap over te brengen naar het rampgebied.

Bovendien is de catamaran een stuk stabieler, ruimer en daardoor veiliger dan de huidige reddingboten. Stabieler omdat hij twee drijvers met weinig diepgang heeft, ruimer en veiliger omdat de boot een gewicht van 21 mensen kan vervoeren, maar slechts plaats biedt voor 14 personen. De extra ingebouwde gewichtsmarge van 7 personen maakt het onmogelijk dat de catamaran door overgewicht zinkt. Bij een aantal van 500 stuks kost de reddingsboot bovendien, inclusief btw, slechts 18.000 gulden. Hij heeft het bedrag gebaseerd op stuksprijzen van standaardonderdelen en op prijsoffertes bij diverse bedrijven. De gangbare reddingsboten kosten al gauw in de eenvoudigste uitvoering 20.000 gulden.

Volgens Joep Verheijen is zijn reddingscatamaran de ideale boot voor snelle, doeltreffende acties in noodsituaties. Hij ziet ook mogelijkheden om zijn vinding in te zetten bij internationale reddingsoperaties, zoals opgezet door de VN, Artsen Zonder Grenzen en het Rode Kruis. Ook in oorlogsituaties zouden de boten uitkomst kunnen bieden. In een doorsnee-container van 7 bij 2 bij 2,50 meter, zo heeft hij uitgerekend, kunnen twaalf catamarans zonder problemen naar het rampgebied gevlogen worden.

Op dit moment heeft hij tot zijn grote tevredenheid een baan als ontwerper van stands voor grote bedrijven. Maar verandering is volgens de jonge industrieel designer noodzakelijk om geest, lijf en leden levendig te houden. Als Joep de kans zou krijgen om zijn vinding te realiseren, zou hij geen moment aarzelen. Het wachten is nu op een opdrachtgever, een firma die zijn boot ook daadwerkelijk wil bouwen.

● *Berg aan de Maas.* Foto: FRANS RADE

Bestek, glaswerk en tafellinnen in volledige harmonie

Versierd tafelen met kerst

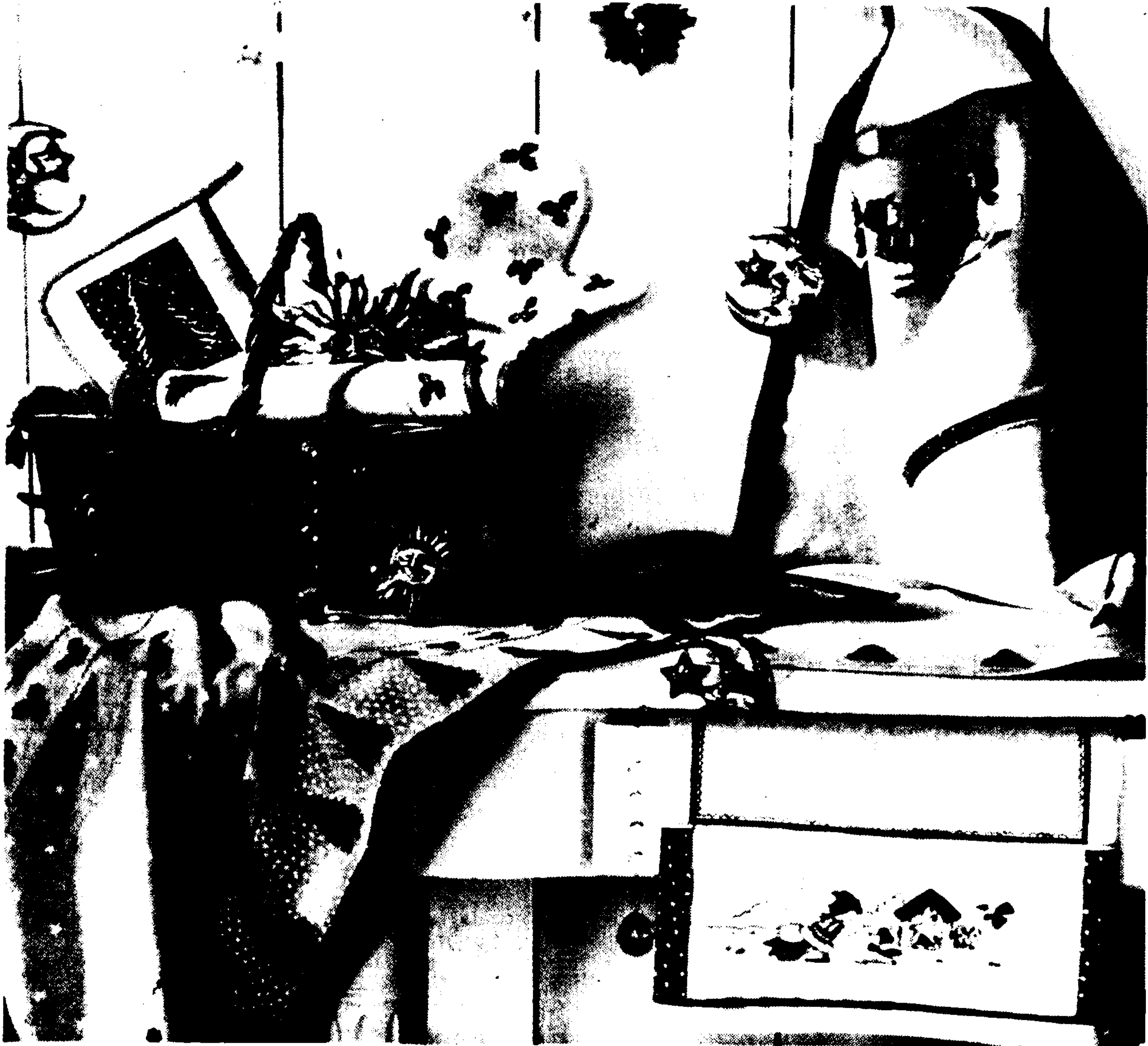
DOOR THEA WAMELINK

en papieren kerstkleed, ser-tten en onderzetters met rstmotieven, daartoe be-rkte zich jarenlang de aan-eding van ontbijt en diner et de kerstdagen. Maar te-nwoordig kan de gehele kte tafel in de motieven van et decemberfeest worden ngeschaft.

omplete serviezen, stoffen tafel-leden en (dek)servetten. Niet al-en in de geijkte kleuren rood en roen, maar ook in vele andere tin-n. Gouden of zilveren sterren, enneboompjes en takjes op een itte of koningsblauwe onder-rond. En het aanbod gaat veel ver-er dan de gedekte tafel. Ook voor e keuken is er veel kersterigs te oop: schorten, theedoeken, oven-anten en pannelappen bij voor-eeld. Kalkoen of konijn uit de ven kunnen met kerstwanten ter afel worden gebracht.

et kerstservies is in Amerika een egrip. Nu schaft niet iedereen zich lleen voor kerstmis een speciaal ervies aan, maar zoals we in kerke-ijke kringen de Advent kennen als oorbereidingstijd op het kerst-eest, zo zouden we ons in huiselijke ring ook op die dagen kunnen oorbereiden door de hele maand ecember van het kerstservies te ten. Een soort tafelvoorpret.
Vindt u de aanschaf van een servies elfs voor een hele maand toch wat e begrotelijk? Met een beetje fanta-ie en combinatietalent kan men ok op voordelige wijze een kerst-feer bereiken. Koop bij voorbeeld lleen onderborden of ontbijbordjes et een kertstmotief en combineer ie met een effen servies. Combi-erviezen zijn op het ogenblik grote mode. Effen onderdelen en gedeco-reerde in exact hetzelfde model en met dezelfde basistint.

Door effen groene en rode borden te ombineren (onderbord, plat bord, oepbord en dessertbordje in kleur fwisselen) creëer je ook een duide-ijke kerstsfeer. Of door groene bor-len op een rood tafelkleed neer te etten of juist omgekeerd. Effen ge-leurde borden zijn over het alge-meen vrij voordelig in aanschaf. In lk geval heel wat minder prijzig an de klassiek gedecoreerde ser-iezen. Maar die hebben vaak wel het voordeel dat de onderdelen stuk voor stuk -en ook jaren later nog-kunnen worden aangeschaft. Leuk om af en toe een bord cadeau te geven, of te krijgen.

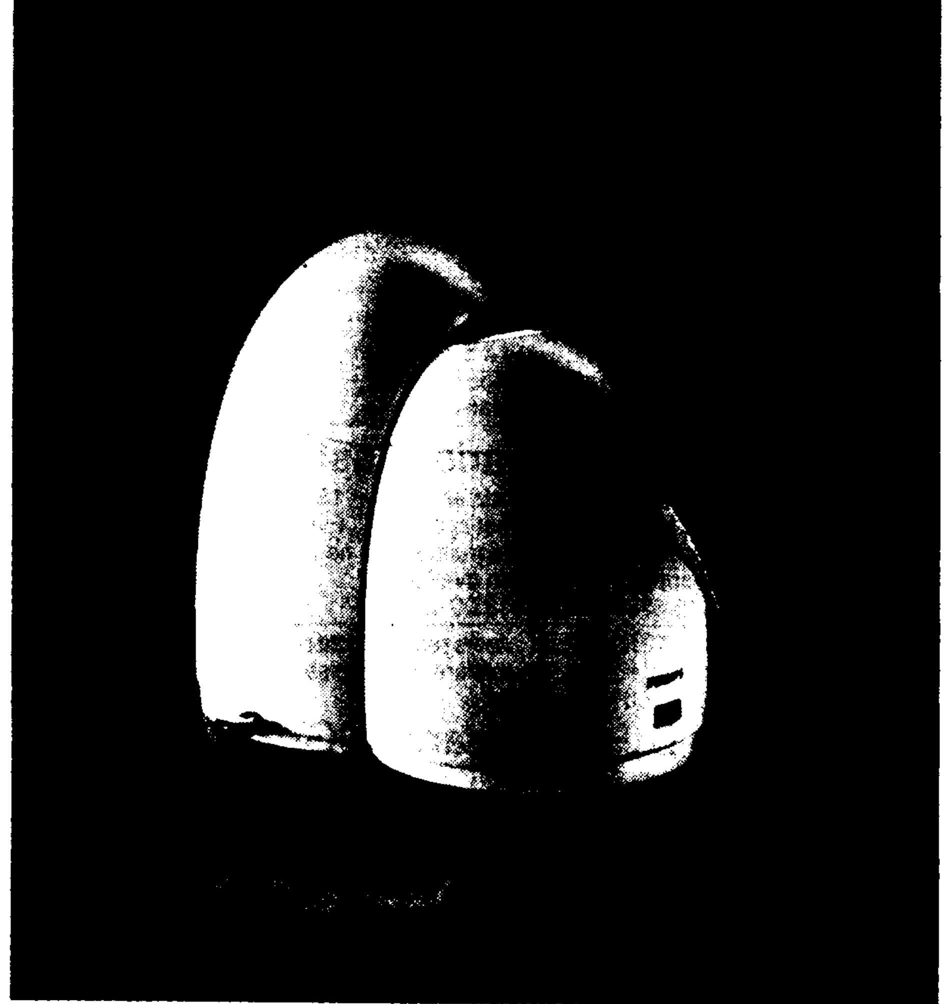
● *Ook voor de keuken is er veel kersterigs te koop zoals schorten, pannelappen en ovenwanten.* Foto: GPD

Onderborden

Onderborden zijn weer helemaal in. Staan gezellig en beschermen het tafelkleed bovendien tegen vlekken. Dikwijls legt men op zo'n onderbord eerst nog een rond kleedje. Stoffen kleedjes van dit formaat zijn vaak heel voordelig te koop op de markt of in een goedkoop ondergoedwarenhuis.
Papieren taartranden (goud/zilver-, kleurig of met een kerstmotief) zijn voor dit doel eveneens geschikt. Een eenvoudig alternatief voor een onderbord is een klein rond kleedje, met een iets grotere doorsnee dan het platte dinerbord, in een kerstmotief.
Hebt u een tafel waarvan het blad gezien mag worden, dan dekt u niet eerst met een kleed. Doet u dat wel, kies het kleed dan in een tint die harmonieert of juist contrasteert met de onderkleedjes.
Een sfeervol gedekte tafel vraagt meer dan alleen een mooi servies. U krijgt pas een ideaal geheel als dit in volledige harmonie met bestek, glaswerk en tafellinnen wordt gekozen. Misschien bent u in oktober op de Woonbeurs in de RAI geweest. Daar stonden drie fraai gedekte tafels waarvan er door consumenten één tot 'De Ideaal Gedekte Tafel van het jaar 1995' was uitgekozen.
De prijs werd in de wacht gesleept door de klassiek gedekte dinertafel, waarbij het servies Camberley van Royal Doulton was gecombineerd met het drinkservies Ballerina en het fraaie bestek Artis van WMF. Onder de inzenders van de winnende tafel werd deze Ideaal Gedekte Tafel verloot. Je zult zoiets maar winnen, vlak voor de feestdagen.

Versiering

Een gedekte tafel voor een uitgebreid feestdiner, met glazen, aparte toast- en slabordjes en een hele riedel bestek voor de verschillende gangen, is vaak overvol. Dan is er nauwelijks nog ruimte voor kaarsen en andere tafelversierders. Maar met een beetje goede wil krijgen we dat toch wel voor elkaar. Door bij voorbeeld een rijdende seveerboy in dienst te nemen. Daarop vinden het schaaltje met geroosterd brood en flessen wijn en water een plaatsje.
Wees voorzichtig met kaarsen. Kies liever een hoge kandelaar dan eentje waaraan je je mouw kunt aansteken als je iemand iets wilt aanreiken. Maar bekijk wel even of die kaarsvlammetjes je net niet het zicht op je overbuur benemen.
Maak liefst een paar tafelstukjes die weinig ruimte vragen en die niet te hoog zijn. Dat is beter dan één groot middenstuk dat veel plaats in beslag neemt. Vul van die bekende chinese soepkommetjes met een stukje natgemaakt steekschuim en prik daar takjes groen en hulst in, vergulde noten, mini-kerstballetjes (op een ijzerdraadje).
Toepasselijke tafelversiering vormen ook mini-kerstroosjes. Na de kerst zet u die plantjes bij elkaar in een mandje en u kunt er nog een hele tijd plezier van hebben.

Koffiezetter met Italiaanse flair

DOOR CATHARIEN ROMIJN

Om de keuken weer 'menselijk' te maken lanceerden Philips en de Italiaanse ontwerpsfirma Alessi dit najaar een serie elektrische huishoudelijke apparaten met zeer opvallende vormen. Stevig rond design dat aan de jaren vijftig doet denken. In het oogspringende kleuren. Zalmrose, citroengeel, groen en en ivoor met gemeenschappelijke Alessi-accenten: bourgognerood en roestvrijstaal. De vier produkten van de Philips-Alessi lijn hebben die typisch Italiaanse flair waarin de hand van architect Alessandro Mendini duidelijk is te herkennen. Mendini, ooit hoofredacteur van toonaangevende designbladen als Casabella, Modo en Domus verdiende zijn sporen als exponent van de postmodernistische stroming in de kunst. Hij ontwierp ondermeer het Atelier het Alessi Huis, een toren in Hiroshima en het Groninger museum dat onlangs werd geopend.
Op uitnodiging van Philips creëerde hij in samenwerking met grootheden als Alberto Alessi van het gelijknamige Italiaanse familiebedijf en Stefano Marzano, directeur van Philips Corporate Design een serie van vier produkten. Een broodrooster, citruspers, koffiezetter en een waterkoker. Een nieuwe lijn met 'menselijke trekjes' die de produkten zelfs persoonlijkheid moeten geven.
Die 'menselijke' trekjes zijn terug te vinden in de vorm. Vloeiende lijnen die degelijkheid, betrouwbaarheid, gezelligheid en knusheid uitstralen. Zoals bij de zalmrose koffiezetter waarbij de pot en de zetter tegen elkaar zitten genesteld.
Het ontwerp bestaat uit twee onderdelen: het uitneembare waterreservoir met scharnierende deksel en de eveneens uitneembare onbreekbare warmhoudkan voor maximaal een liter koffie. Het koffiefilter zit in het bovenste gedeelte van de kan en is makkelijk te openen met een drukknop.

Het scharnierende deksel van de kan, de tuit en het filter vormen een aromabeveiligingssysteem zodat de smaak en het aroma van de koffie niet verloren gaat. De tuit van de kan gaat bij het schenken automatisch open en dicht en voorkomt druppelen. De koffiezetter gaat bij intensief gebruik maximaal zes jaar mee, kost 349 gulden en is te koop bij de betere winkels voor woninginrichting en huishoudelijke artikelen.

Ecologisch bouwen komt langzaam van de grond

DOOR JO REIJNDERS

De gemiddelde woning van de toekomst zal er heel anders uitzien dan we nu gewend zijn. Dat is niet alleen een kwestie van veranderende smaak. Alleen al omdat ook in de bouwwereld zuiniger moet worden omgegaan met materialen, ruimte en energie, zullen de eisen in de woningbouw behoorlijk worden aangescherpt. Huidige bouwprojecten nemen teveel plaats in beslag en gaan nog lang niet vriendelijk genoeg om met het milieu. Architecten, planologen en bouwers uit de Euregio staken onlangs in Maastricht samen met de beleidsmakers van gemeenten en hogere overheden uit de Euregio de koppen bij elkaar. Ze mijmerden hardop over de bouwprojecten van de toekomst.

Ecologisch bouwen is vooral zuinig omgaan met natuurlijke bronnen. Alles moet zoveel mogelijk gebeuren in harmonie met de natuurhuishouding. Dat betekent niet alleen een bewustere keuze van materialen. Het toekomstige doorsnee huis dient water en energiezuinig te zijn. Bij de bouw moet zo weinig mogelijk afval ontstaan en zoveel mogelijk ruimte worden bespaard. Grote asfaltvlaktes zijn in de toekomst taboe. Hemelwater zal ter plekke weer de grond in moeten lopen. Planologisch moeten bouwprojecten zo worden ingericht dat de bewoners niet kilometers ver hoeven rijden om nog ergens van de natuur te gaan genieten. Maar ook het kostenplaatje is een belangrijke factor bij de bouw. Kortom: er moet zovéél dat ecologisch bouwen een kwestie is van veel studie en overleg tussen betrokken partijen.

Niet alleen bij nieuwbouw wordt straks ecologisch te werk gegaan. Ook oude gebouwen hoeven niet per se tegen de vlakte. Leegstaande huizen, fabriekshallen en oude schuren kunnen met een beetje goede wil worden omgetoverd tot sfeervolle woningen, die het karakter van een buurt geen geweld aandoen.
Edmund Stoffels van de Centrale voor Consumentenbescherming in Duitstalig België heeft in Wallonië onderzoek gedaan naar leeftijd en leegstand van woningen. Liefst eenderde van de woningen stamt uit de tijd van voor de tweede wereldoorlog. Veel van de huizen zijn in gebruik als tweede woning of staan leeg omdat de bewoners naar de grotere steden zijn getrokken. Pogingen om huurders van oudere woningen hun huisjes zelf te laten opknappen met hulp van overheidssubsidies zijn op een grote flop uitgelopen. „Belgen investeren niet in hun huurwoning. Het spreekwoord zegt hier dat iedere Belg ooit van zijn leven een eigen huis bouwt. Er zal dus op een andere manier gepoogd moeten worden om die bestaande woningvoorraad niet verloren te laten gaan," zegt Stoffels.

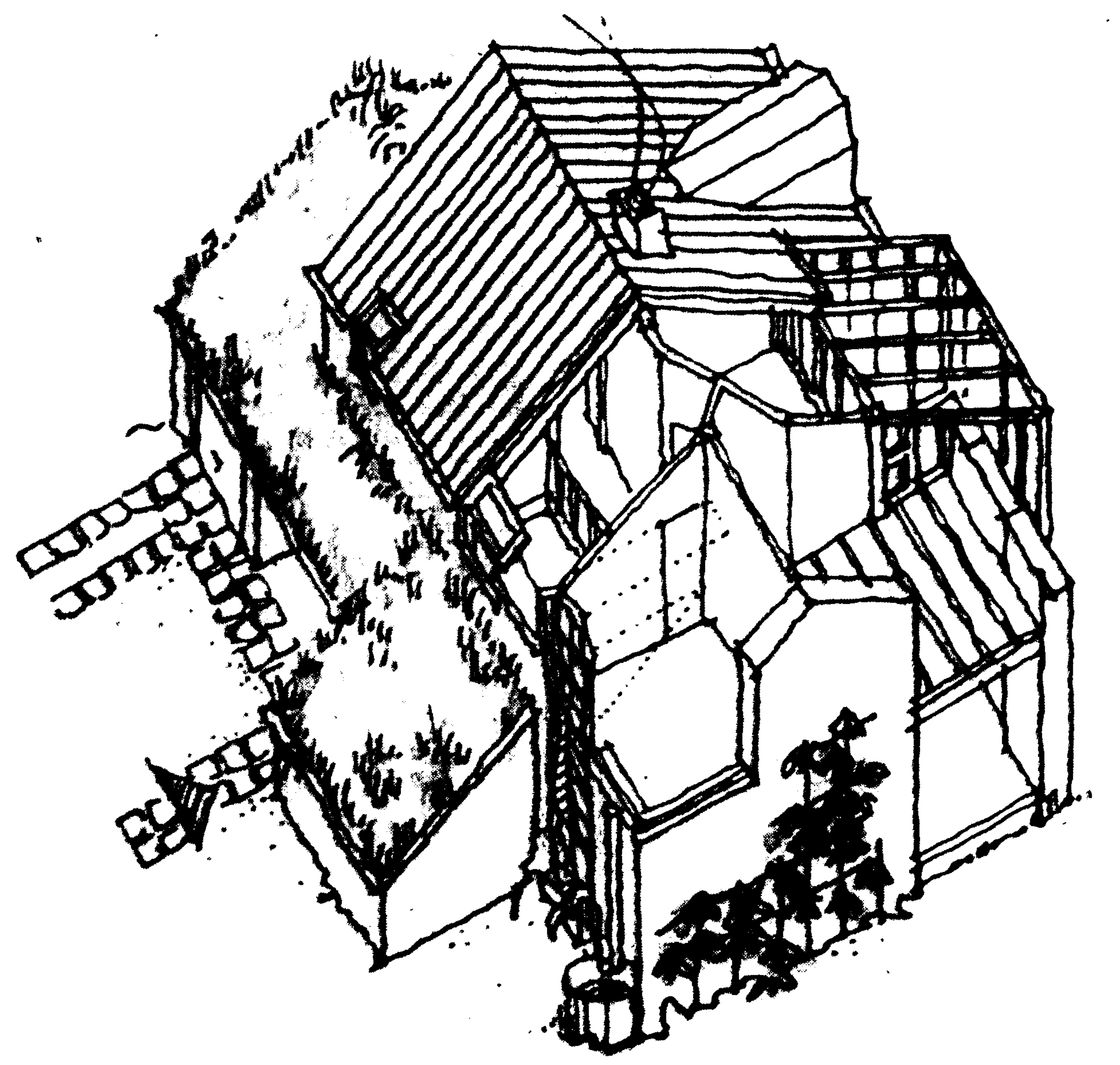
Anders denken

De beleidsmakers van de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen proberen intussen met bergen - gerecycled - foldermateriaal plannenmakers en toekomstige bouwers tot anders denken te bewegen. Mevrouw E. Johnen van de Duitse consumentenorganisatie Eurocon heeft daar echter nog niet zoveel vertrouwen in. Volgens haar wordt er bij bouwprojecten nog veel te traditioneel gedacht. „Vooral op planologisch gebied. Wijken moeten goed aansluiten op openbaar vervoer. Er is bovendien te weinig groen. Het is toch te gek dat ik vanuit mijn Akense woning eerst met mijn kinderen een drukke straat, zonder beveiligde oversteekplaats, over moet om daarna via omwegen een parkje te bereiken waar de kinderen kunnen spelen," foetert Johnen. Ze wil dat er compacter gebouwd wordt. Geen bungalows dus. Die verslinden alleen maar plaats. Gaten opvullen binnen de bebouwde kom, parkeren niet naast maar bijvoorbeeld onder de huizen en vooral minder asfalt en ander plaveisel, dat regenwater zomaar doet wegstromen.
De Nederlandse overheid staat ook klaar met een campagne om in ieder geval meer bekendheid aan duurzaam en ecologisch bouwen te geven. L. Kokhuis van het ministerie van Volkshuisvesting (Vrom) wil daarna zo gauw mogelijk in de praktijk aan de slag. In de nieuwbouw worden de bouwtechnische eisen behoorlijk aangescherpt en moet er met duurzaam materiaal worden gewerkt. In de bouwvoorschriften wordt een zogenaamde energieprestatienorm opgenomen. De bouwer kan dan naar eigen keuze ofwel meer isoleren, extra zuinig stoken of op een andere manier energie besparen.

Als er maar een besparing van 15 tot 20 procent wordt gehaald. Volgens Kokhuis heeft VROM hoge ambities. De scherpere regels zullen ook moeten worden nageleefd, moeten fair en haalbaar zijn, en bovendien betaalbaar. Dat geldt ook voor verbetering van bestaande woningen.

Daar is nog geen 10 procent van de woningen geïsoleerd. Een op de zes heeft nog geen enkele vorm van energiebesparing en in een op de zeven zitten bijvoorbeeld nog loden waterleidingen. Kokhuis erkent dat in de bestaande woningen niet met dezelfde strenge regels kan worden gewerkt. „In oudere woningen is het allemaal moeilijker. Er is tijdens een verbouwing veel overlast. Het moet allemaal niet onredelijk worden," aldus een voorzichtige Kokhuis.

Amersfoort is in Nederland een van de voortrekkers bij duurzame en ecologische bouwprojecten. Daar gaan architectuur, stedebouw en ecologie tegenwoordig hand in hand. De wijk Kattebroek is nog niet klaar of het project Nieuwland met 4000 woningen staat klaar om gerealiseerd te worden. De gemeente Amersfoort heeft de bouwmarkt zodanig 'aangepakt' dat projectontwikkelaars samen met de gemeente zoeken naar nieuwe mogelijkheden. Stadsverwarming, zonne-energie, noem maar op. Het posifieve effect van de nieuwe aanpak is dat de betrokken partijen elkaar op ecologisch gebied telkens een stapje voor willen zijn," zegt F. Bakker, hoofd Dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Amersfoort. De samenwerking heeft voor een optimalisering van de plannen gezorgd, waardoor er straks niet 4000, maar 4500 woningen gerealiseerd kunnen worden, zonder dat er concessies worden gedaan aan de milieunormen. Het goede voorbeeld is er dus al.

● *Het ecologisch gebouwde huis is compacter, energiezuiniger en heeft meer groen.*

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

OG te huur gevraagd

Met spoed te huur gevr. WOONRUIMTE met min. 2 slpks., i.g.st., liefst regio Heerlen, huur max ƒ 750,- excl. Tel. 045-722287, beloning ƒ 250,-.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Onroerend goed te huur aangeboden

Nu vrij in Nuth!

4-Kamerappartementen aan de Parklaan. Huur ƒ 695,65 excl. serv.- en stookkosten. Benelux Vastgoed Beheer Postbus 5123, 6802 EC ARNHEM. ☎ 085-513930, fax: 085-515531. Woningen door heel Nederland.

Kantoorruimte, Kerkrade-West

Parterre in representatief hoekpand. Ind.: entree met 16 m2 hal met garderobe, kantoor 60 m2 met apart toilet. Evt. aparte spreekkamer 16 m2 en/of opslagruimte. Ruime parkeergelegenheid. Huurprijs in overleg. Telef. inl.: 045-428439 16.00-18.00 uur.

Diverse APPARTEMENTEN te Beek, Meerssen, Kerkrade en Neerbeek. Gestoffeerd en/of gemeubileerd. Prijsklasse vanaf ƒ 900,- per maand.

Inl. Janssen BV Makelaardij OG Maastricht 045-213791.

Onroerend goed te huur aangeboden

Diverse EENGEZINSWONINGEN te Heerlen. Op korte termijn te huur. Rennemig huurprijs van ƒ 775,- tot ƒ 1.075,-. Grasbroek huurprijs van ƒ 1.075,- tot 1.110,-.

Inl. Janssen BV Makelaardij OG Maastricht 043-213791.

Diverse EENGEZINSWONINGEN te Amstenrade. Op korte termijn te huur. Achter den Hof van ƒ 1.050,-.

Inl. Janssen BV Makelaardij OG Maastricht 043-213791.

Per 1 januari te huur in Centrum Hoensbroek

luxe appartement op beg. grond

Sleinadastraat 2A (hoek Hoofdstraat). Best. uit: royale woonkamer, keuken, 1 slpk., badkamer, binnen- en buitenberging. Huur ƒ 755,-, servicekosten ƒ 40,-. Afspraak en inl.: 045-214938 van 15.00-16.30 uur.

Winkelruimte te huur Hoensbroek, Kouvenderstr.

- winkelruimte te huur
- A1 lokatie
- opp. b.g. ca. 100 m2
- opp. sout. ca. 60 m2
- toilet en pantry aanwezig
- bevoorrading achteringang mogelijk
- aanv. in overleg
- huurprijs ƒ 2.670,- p.mnd. excl. BTW.

Inl. Stienstra Bedrijfsmakelaardij BV. Tel. 045-732546.

Te huur in centrum Hoensbroek WOONSTUDIO bestaande uit woon/slpk. kitchenette, douche, WC, huur ƒ 600,- p.mnd. incl. gas, water, licht. 045-211527.

VALKENBURG, te h. mooi gestoff. app., 1 slpk., ƒ 850,- all-in. Tel. 04406-12870.

Klein appartement te h. omg. HOENSBROEK, voor werkend persoon. 045-241588.

HEERLEN-Noord te huur centr. gelegen woonhuis met garage voor 2 auto's. Achterterras en tuin, L-vorm. woonk. met open keuken v.v. mod. aanb.comb., 3 slpks., badk met douche en 2e toilet, vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 4e slpk., ƒ 1.250,- p.mnd. excl. g-w-l. Inl. 045-213289.

VALKENBURG te huur rustig gelegen appartementen, parkeergelegenheid, voorachterterras, v.a. ƒ 950,- p. mnd., incl. gas, licht, water. Inlichtingen na 17.00 uur 04406-13178 b.g.g. 15390.

Te h. HOENSBROEK appartement, 1 slpk, woonk. m. open keuken, douche, v.w., w.c. + berging. Huurpr. ƒ 560,- excl. per maand. Weustenraedtstr. 110, Hoensbroek.

Te huur in BRUNSSUM winkel, oppervlakte 150 m2, pr. ƒ 2.000,- per maand. Tel./fax. 045-241881.

BOVENWONING te huur Locht 143, Kerkrade-West na 14.00 uur.

BEMELEN, appartement te huur. Inl. 04407-1321.

Compl. inger. vak.bung. te huur, vrij tot 1 mei '95, gel. 5 km van Maastricht, BEMELEN. Inl. tel. 04407-1321.

Te h. 1-pers. appartement centrum SITTARD, ƒ 650,- all-in. Tel. 046-526595.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

IMMO-TREND

Der Immobilien Partner

Door enorm verkoopsucces zoeken wij dringend huizen

in de regio Kerkrade, Landgraaf, Heerlen Bocholtz, Simpelveld en Vaals.

Hebt u of uw makelaar moeite met de verkoop van uw huis? De top-verkopers werken voor ons en daarom, als u wilt, ook voor u!

Belt u ons geheel vrijblijvend 00-49.24072037

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte ƒ 250,- en een presentje.

Informatie

over 250 koopwoningen in de regio Heerlen vindt u bij VAN DE PAS de makelaar van de koper, bel

045 - 74 16 16

Woonhuis verkopen???

Directe aankoop via uw notaris zonder kosten. KOOPWONING VASTGOED 92 BV. 040-128897.

Zoekt u een bouwkavel in Sittard?

Dan moet u toch eens informeren naar

het plan Beekdal

De kans is groot dat u slaagt!

Grouwels - Daelmans BV

Inlichtingen tijdens kantooruren ma. t/m vr.: 043 - 254565.

Schin op Geul, Hoogbeek Prijs ƒ 167.000,-

Ouder woonhuis (voorm. boerderijwoning) met 'n aparte bouwstijl en kleine binnenplaats. Ind.: o.a. kelder, woonk. (10.50x4.80/3.75), eetkamer, grote keuken, 2 slpks., badk. en grote zolder. Perc.opp. 135 m2.

VONCKEN MERTENS MAKELAARDIJ OG / VERZEKERINGEN EN GELDZAKEN Rijksweg 9 6271 AB Gulpen tel. 04450-1724/1754 fax 04450-1780

Direct en zeker uw huis verkocht zonder bijkomende kosten. Opknappen of aanvaarding op langere termijn geen bezwaar.

Denis Vastgoed ☎ 040-129524

Brunssum (Treebeek)

Tussengel. WOONHUIS met tuin (en tuinhuis), woonk., aanbouwkeuken, plavuizen, CV, vloerverw., 3 slpkmrs., badk. Vaste trap naar zolder. Huis is perfect onderhouden. Ged. voorz. van rolluiken. Vraagprijs ƒ 169.000,- k.k.

Heerlen (Welten)

In woonstr. gel. halfvrijst. luxe HERENHUIS met garage, bwj. 1993. Grote aangel. tuin. Grote woonk., plavuizen op b. g. Keuken met luxe install., 3 grote slpkmrs., zeer luxe badk., zolder d.m.v. vaste trap bereikb. 4e slpkmr. Vraagprijs ƒ 349.000,-.

Info: Molenaar Verzekeringen Prof. Lambertstraat 5, 6419 BM Heerlen. Tel. 045-741216.

Klimmen

Prachtig gel. vrijst. woning met mooi uitz. aan achterzijde. Geschikt als 2e woning. Direct te aanvaarden. Vraagprijs: ƒ 220.000,- k.k.

Wijnandsrade

Halfvr. woonh., perf. onderh., bwj. '91 met 4 slpks waarvan 1 op zolder, badk. met ligb., douche, toilet en v.w. Een bezichtiging is beslist de moeite waard! Vraagprijs: ƒ 249.000,- k.k.

Nieuwenhagen

Luxe vrijst. landh. met grote gar. Geh. onderkeld. met div. ruimtes, zeer ruime woon-/eetkamer, ruime keuken met eiken keukeninst. v.v. app.; 3 slpks, luxe badk. en 1e verd. geh. inger. als app. Belt U ons voor vrijblijvende informatie of een bezichtiging. Vraagprijs: ƒ 599.000,- k.k. Makelaarskantoor Janssen 046-335840.

Urmond R. de Beerenbrouckln 86.

Halfvrijstaand woonhuis met garage en carport, dubbele beglazing. Vr.pr. ƒ 229.000,- k.k.

Landgraaf, Rothkranslaan 13.

Vrijst. bungalow met garage. Perc. 587 m2. Prijs op aanvr.

Beckers O.G. ☎ 04492-2447.

BRUGMANS HYPOTHEKEN

Te koop

HEERLEN-BEKKERVELD Leon Stassenstraat

Halfvrijst. woonhuis in uitstekende staat. Doorzon kamer, kelder, keuken, 3 slpkmrs., badkmr. met douche, zolder, vaste trap met slaapk. Direct te aanv. Vr.pr. ƒ 198.000,- k.k.

Hypotheken Actietarief! Rente 5 jr. vast 7.7 %

Met toch de mogelijkheid steeds een nieuwe "lagere" rente te kiezen. Ook tijdens de 5 jr. vast periode! ZONDER BOETE!

Brugmans Assurantiën Ruys de Beerenbroucklп. 12, Heerlen. Tel. 045-420821 - 718484. Kantoor ma.-vr. 09.00-17.30 u.

Beek

Geheel gerenoveerd en gestoffeerd luxe 4-kamer app. op 1e verd. Oranjesingel 74. Per 1 jan. '95. Huur ƒ 870,- excl. servicekosten. Borg ƒ 2.500,-. Bezicht. bel 04455-2002.

Meerssen

Luxe app., geheel gestoffeerd en voorzien van alle comfort. Ind.: hal, 1 slpk., woonk. met open haard, douche, toilet, berging, gelegen Beekstr. 60A (1e verd.). Huur ƒ 950,- incl. stookk. en gebr. apparatuur. Borg ƒ 2.000,-. Te bevr. 04455-2002.

8 FRAAIE "ATELIER"- EN 4 STADSWONINGEN

In het groenrijk gebied Schandelerboord, nabij het centrum van Heerlen, aan de Sofiaweg/Randweg gelegen bouwplan omvat 8 riante halfvrijstaande "atelier" woningen met dakterras, garage en tuin plus 4 ruime stadswoningen met garage en tuin.

De woningen worden gebouwd met degelijke materialen. Zoals hardhouten ramen en kozijnen, voorzien van dubbele beglazing en een optimale dak- en spouwmuurisolatie.

De "atelier" woningen hebben, mede door een combinatie van rode baksteen en wit geschilderd metselwerk in de voorgevel, een fraaie architectonische uitstraling.

Voor uw zekerheid worden de woningen onder GIW-garantie-regeling gebouwd. Dus kwaliteit en zekerheid in optima forma.

***Prijzen:* Vanaf ƒ 191.000,- tot ƒ 295.500,- v.o.n.**

Graag willen wij u in een vrijblijvend gesprek meer informatie verstrekken over deze fraaie woningen en de mogelijkheden voor een, bij uw situatie passende hyptheekvorm. ***Bel meteen voor een brochure!***

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties, Hypotheek-adviescentrum L. AQUINA en E. WEERTS Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen

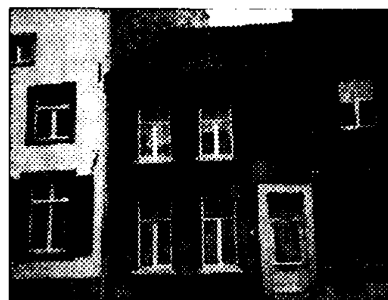
Oók zaterdags van 10.00 tot 13.00 uur.

045-715566

Dit projekt werd gerealiseerd door: Architectenburo Ton Vandenbergh BV te Heerlen en Aannemersbedrijf JONGEN BV te Landgraaf.

HEERLEN MIDDELBURGSTR. 25 Tussengel. woonh. g. onderh. Ind. o.a.: 3 kelders. Beg.gr: hal, toilet, woonk., half-open keuk. met inr., terr. en tuin. 1e verd: overl., 3 slpks. en badk met douche en v.w. 2e verd: zold. Alg: geh. rolluiken, deels dubb. beglaz., hardh. ram. en koz., elektr. vern., dak ca. 8 jr oud. **Prijs ƒ. 149.000,- k.k.**

SITTARD HELSTRAAT 37 (CENTR) Mooi gerenov. stadswon. Ind.: hal, woonk. met granietvloer, keuk. met granietvl. en witte aanbouwkeuk. met app., toilet, bergkast, kleine binnenpl. met berging. 1e verd.: overl., 3 slpks (mogelijk), luxe badk. 2e verd.: overl., slaap/werkkamer, c.v.-kast. Aanv. direkt. **Prijs ƒ. 179.000,- k.k.**

VALKENBURG LINDENLAAN 15 In centr gel. herenh m. gr. stadst en tuin m o.a. openh. Ind o.a: sout: 3 kelds. Beg gr: hal, toil, woonk, werkk. en keuk. m. eik. inr. 1e Verd: toil., 3 slp.ks, badk m. ligb, dch, toilet, 2 v.w., bergr. 2e Verd: (v. trap) sl.pk, gr. ruim, (ges v m. sl.pks). 3e Verd: zold. via vl.trap. Perc. 415 m2. V.m.d.geh. Bwj 1890. Aanv. in overleg. **Prijs ƒ 390.000,- k.k.**

Te koop in Nuth/Vaesrade

Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Ind.: hal, toilet, woonk., eetkeuken, serre, wasruimte, berging, 3 slpks., badk. met douche, toilet en v.w. Inhoud ca. 560 m3. Grond-opp. ca. 263 m2. Vraagprijs ƒ 230.000,-

Te koop in Kerkrade

Halfvrijstaand woonhuis met inpandige garage en tuin. Ind.: hal, toilet, garage/berging, waskeuken, woonkr., keuken, 3 slpks., badk. met douche en v.w., apart toilet, vlizotrap naar bergzolder. Inhoud ca. 475 m3. Grondopp ca. 258 m2. Vraagprijs ƒ 219.000,-

Te koop in Nuth

Bedrijfspand gelegen op het handelsterrein de Horsel te Nuth. Bestaande uit een showroom, drie aparte kantoorruimten, werkplaats, keukenblok, toilet en opslagr. op verdieping. Grondopp. 1.035 m2. Vraagprijs ƒ 325.000,-

Makelaardij Fons Heuts bv Nuth Tel. weekend 043-474021, tijdens kant.uren 045-244636.

Amstenrade ƒ 200.000,- k.k.

Hoekwoning met voor- en zijtuin. Royale hal, woonkamer, studeer/eetkamer, 3 slaapkamers, 2 badkamers, bergzolder. Geschikt voor dubbele bewoning.

Heerlen-Noord ƒ 250.000,- k.k.

Bungalow met tuin (1.540 m2) en garage. Kelder, keuken, woonkamer, 3 slaapkamers en badkamer. (Voor paardenliefhebber: mogelijkheid tot het bijpachten van huiswei van plm. 2.650 m2).

Troost Onroerend Goed, Heerlen. Telefoon 045 - 71 79 76.

Pey-Echt

RUIM VRIJST. WOONHUIS, GROTE TUIN, GARAGE veel extra ruimte, 4 slpkmrs., mooie woonkeuken, extra kantoor, oude stalling in tuin, perceel 760m2. Vraagprijs ƒ 312.000,- k.k.

Pey-Echt

CAFÉ/WOONHUIS, GROTE TUIN Zeer gunstige ligging (centrum), ruime woning, voor veel doeleinden geschikt, perceel 775m2.

Pey-Echt

LUXE WOONHUIS, GARAGE/WERKPLAATS EN ZEER GROTE TUIN Grondig gerenoveerd, alle denkbare comfort, werkplaats is nieuw en goed bereikb. Voor vele doeleinden gesch. bijv. paardenhouderij. Perc. 1.715m2. Vr.pr. ƒ 278.000,- k.k.

Echt-Noord

VRIJST. WOONH. MET GAR. EN CARP. EN MOOIE TUIN Zeer luxe woonhuis met garage geschakeld aan garage. Ruime indeling, riante badkamer, zeer mooie woonkeuken, 3 slpkmrs. grote woonkamer, alles perfect onderh., aangelegde tuin met vijver 405m2. Vr.pr. ƒ 262.000,- k.k.

Roggel

HALFVR. WOONH. GAR. EN TUIN MET ZWEMBAD Perfect onderhouden, ruim woonhuis, 3 slpkmrs., mooie badkamer met douche en ligbad, kan ook zonder zwembad, zeer mooie ligging. Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

Inl.: Peters Vastgoed Echt. Tel. 04754-82826.

Immobilien GmbH

van Lier-Radermacher

Een betrouwbare naam

met groot verkoopsucces en een 100% correcte werkwijze. Als ook voor u een correct en succesvol verkoopresultaat belangrijk is, dan verkoopt u ook uw huis, zoals al meer dan 1000 tevreden klanten tot heden, via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G.

In sommige gevallen direkte aankoop mogelijk.

Ook als uzelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.

U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling ƒ 250,-.

Om onze klanten te bedanken, verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.

1. prijs: 1 week Gran Canaria voor 2 pers.
2. prijs: 1 weekend in Parijs voor 2 pers.
3. prijs: 4 entreekaarten voor Phantasialand Köln/Brühl en nog veel meer mooie prijzen.

☎ 00-49.24073017

☎ 045-451291

Te koop gevraagd

in Heerlen/Heerlerheide vrijstaande en halfvrijstaande woonhuizen met garage tot ƒ 300.000,-.

Inl. Stienstra Makelaardij B.V. Tel. 045 - 71 22 55.

Open huis in het appartementen-complex "Nightingale" te Brunssum. Zaterdag 17 december van 14.00 tot 16.00 uur.

Aan de groene rand van Brunssum zijn comfortabele en vooral ruime, 3 slaapkamer-appartementen te koop. Een groot gedeelte van de appartementen is reeds verkocht. De nieuwe entree is gereed. De ligging, nabij winkelcentrum en natuurschoon, staat garant voor een opt. woongenot. Zonnige woonk. gecombineerd met royale eetkeuken. Groot balkon. Berging. Prijzen vanaf ƒ 120.000,- k.k. Netto maandlast vanaf ca. ƒ 705,- bij volledige financiering. Adres: Florence Nightingalestraat 115, te Brunssum. INL. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V. TEL. 045 - 71 22 55.

Ter bemiddeling

zoeken wij dringend diverse woningen. Stein-Geleen-Beek e.o. woningen in alle prijsklassen. Omg. Heerlen-Kerkrade (half)vrijst. tot ƒ 350.000,-; Nuth-Hoensbroek (semi)-bungalow tot ƒ 500.000,-; Brunssum-Merkelbeek (half)vrijst. tot ƒ 250.000,-; Klimmen e.o. landh./vrijst. tot ƒ 450.000,-; Gulpen/Margraten woningen in alle prijsklassen. Makelaarskantoor Janssen b.v. 046-335840 na 17.30u 046-339072.

Vrijstaand

Valkenburg (rustig deel). Op 500 m2, groot pand (ca. 1.200 m3), woonk. (40 m2), eetkeuken, 8 slpks., vloerbeteg., hobbykamer (60 m2), CV-gas, ƒ 370.000,-.

W. Timmermans

NVM-makelaar/taxateur. Tel. 04450-2182 (Makko Gulpen). Rijksweg 67, Gulpen. Zat. tot 13.00 uur.

Te koop te Heerlen, Hofstraat 22

In rustige woonomgeving gelegen goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met garage, tuinhuis en tuin. Bouwjaar 1974. Ind.: beg.grond: hal, toilet, garderobe, bergruimte, woonkamer (doorzon), semi open keuken met aanbouw en app. 1e Verd.: overloop, 3 slpks. (deels parket/laminaatvloeren), nieuwe badkamer. 2e Verd.: via vaste trap naar zolder, met CV-inr., aparte hobby-/slpk. met brede dakkapel, dakisolatie, rondom rolluiken. Garage, terras, royale tuin met tuinhuis, (extra) gepachte tuin ca. 160 m2, gunstige ligging nabij Heidserpark en Brunssummerheide. VRAAGPRIJS ƒ 213.000,- k.k.

Inl. Augustus Vastgoed B.V. Rennemigstraat 20, Heerlen. Tel. 045 - 233038

Hobra Vastgoed Nuth

Halfvrijst. woning met serre, gar. ƒ 206.000,- k.k.

Heerlen

Halfvrijst. woning met gar., bwj. '92, ƒ 205.000,- k.k.

Heerlen

Halfvrijst. woning met dubbele gar. ƒ 198.000,- k.k.

Landgraaf

Halfvrijst. woning met dubbele gar. ƒ 230.000,- k.k.

Voerendaal

Riant vrijst. landhuis, 1.400 m3 990m2 grondst., woonk. 6x11, open haard, 5 slpkmrs., eetk. open keuken, tuink., kelder, bijgebouw, dubbele gar. ƒ 725.000,- k.k.

Gulpen

Vrijst. luxe villa, bwj. '91, inp. gar., 4 slpkmrs., luxe badk., sep. toil., gr. woonk. met open haard, terras en tuin, uitgebouwd souterrain, 4 k. keuk., toil. Verdere obj. in Bocholtz, Mechelen, Valkenburg, Hoensbroek. Tevens zoeken wij dringend div. woningen en boerderijen in alle prijsklassen omg. Gulpen, Epen, Wylre, Klimmen, Simpelveld, Nuth. Tel. 04454-68408.

Verhuizen??

Doe-het-zelf. Te huur bestelvrachtwagens (hydr. laadlift). Ook pers.auto's en busjes. AutoRent Bastiaans, Spoorsngl 50, Hrl. ☎ 045-724141.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

Geleen-Zuid

Boerhaavestraat 53

Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met L-woonk. (ca. 36 m2) met parketvloer, uitbouw + serre, keuken + app., 3slpks., badk. + 2e toilet, vaste trap zolder, 4e slpk. Kelder, verlengde garage (ca. 11 m) en tuin. Modern sanitair. Ged. dubb. glas + rolluiken. Vraagprijs ƒ 229.000,- k.k.

Hulsberg

Parallelweg Zuid 5

Op goede stand gelegen vrijst. semi-bungalow in carreevorm gebouwd, L-woonk. (opp. ca. 41 m2), keuken, (patio met optimale privacy), 3 slpks., een vaste trap bereikbare grote zolderberging (mogelijkh. voor een of meerdere slpks.), ruime tuin (opp. 1170 m2), c.v.-verwarmde garage. Enkele rolluiken. Vr.pr. ƒ 469.000,- k.k. Euveko, tel. 046-749450 (zaterdags van 11.00 tot 13.00 uur).

Maastricht

(Randwijck)

Hoogwaardig geïsoleerd appartement, 2 slpks., woonkamer, open keuken, balkon. Prijs ƒ 160.000,- k.k.

Dahlem (B)

15 min. van Maastricht. Karakteristiek en geheel gerenoveerd woonhuis, 3 slaapk., gesloten keuken, luxe badkamer, schitterend uitzicht. Prijs ƒ 175.000,- k.k.

Maastricht

(Randwijck) Hondiusdomein 30

Schitterend gel. ruim woonhuis met uitzicht op waterpartij, 3 grote slaapk. dakterras. Prijs ƒ 220.000,- k.k.

Hoensbroek

(Mariarade)

Zeer mooi en recent gerenoveerd ruim woonhuis, met ruime tuin, 3 slaapk., gesloten keuken, ruime bijkeuken, ruime woonkamer, perc. opp. ca. 223 m2. Prijs: aantrekkelijke prijsklasse

Wijlre

Valkenburgerweg 81A

Schitterend gelegen ruim landhuis met uitzicht op het Geuldal. Grote garage, 4 à 5 slaapkamers, ruime woonkamer, gesloten keuken. Prijs ƒ 550.000,- k.k.

Consten Vastgoed

M.L. Kingstraat 65 6245 GH Eijsden Tel. 04409-3131 Fax 04409-3737

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Vaals

Hoekbovenhuis, dakterras, 4-5 slpks., badk., berging, CV-gas, ƒ 145.000,-. Dir. leeg. 04450-3138.

Appartementen

te k. in Tuddern. Dld. met veel comfort, balkon in rustige omg. Mei '95 te aanv. Voor inl. Architekt Josef Corsten, Sebastianusstr. 7, 52538 Selfkant. ☎ 00-49.2456-1569, fax 00-49.2456-2619.

Terwinselen

Kerkrade. Halfvrijst. woonh. met 3 slpks., kelder, ruime tuin, mogelijkh. voor garage. Vraagpr. ƒ 179.000,- k.k. Tel. 045-429083.

BRUNSSUM, Trichterw. 181. Te koop ruim goed onderhouden halfvrijst. woonhuis m. c.v., grote garage en tuin. Ind.: hal, provisiekelder, woonkmr. (28 m2), gesl. keuken m. apparatuur, toilet, wasruimte, ruime slp.km., badkmr. met ligbad, v.w., douche en bidet. Verd.: 3 slp. kms., 2e badkmr. m. douche, v.w. en toilet. 2e verd.: via vaste trap bereikbare zolder met 5e slp.kmr en extra bergvliering. Het pand is voorzien van dakisolatie en dubbele beglazing c.q. rolluiken. Grondoppervlak 295 m2. Pr. ƒ 229.500,- k.k. Inl. tel. 045-211407.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

GENK (B) bungalow, gr. woonk., 3 slpkrs., aanb. keuk.,2 wc's, badk. + douche, kl. keld., gr. hobby ruimte, 2 gar., CV, tuin 950 m2, ƒ 280.000,-. Telef. afspraak 00-32.89611413.

Met spoed woonhuis te koop gevraagd. Wat ouder huis of opknappen geen bezwaar. ☎ 040-129013.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Geen makelaarskosten. Wyman & Partners Heerlen. Tel. 045-728671.

Kleine WOONRUIMTE te koop gevraagd in centrum Heerlen, Maastricht of Sittard. Telef. 045-210258.

Te k. mooie TUSSENWONING te Hony Esneux, België. Telef. 00-32.41-803995.

WYNANDSRADE, Mascherelstr. 12 te koop halfvrijst. semi bungalow. Totale opp. 400 m2. Vr.pr. ƒ 258.000,- k.k. Telef. 045-244562.

WIJNANDSRADE. Te k. halfvrijst. woonhuis met garage. Ind.: groot souterrain, woonk. met parket, open haard, moderne keuken. 2e verd: 3 slpks, badkamer. Bergzolder, nieuw dak, nwe c.v., vr.pr. ƒ 238.000,- k.k. Tel. 045-245614.

UNIEKE aanbieding! Drieschstraat 56, Heerlen. Royaal jong 3-kamerappartem. met eigen CV, eigen parkeerpl. en berging in souterrain. Dit biedt optimaal woongenot en veiligheid. Weggeefpr. ƒ 114.500,- k.k. Denis Vastgoed ☎ 040-129524.

Oude PASTORIE gerenov. opp. 570m2, tsn. Maastricht en Tongeren (10 min.), mooi uitzicht op Jekerdal. Gunst. pr. 00-32.12.261156.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. ☎ 040-114752.

Te koop tussenwoning te HEERLEN/Schaesberger-veld. Ind.: 3 kelderruimtes, woonk., open keuk. (voorz. v. alle app.) aanbouw met electr. schuifdak en schuifpui, 3 slpks, badkamer m. ligbad, zolder (vaste trap). Prijs ƒ 160.000,- k.k. Inlichtingen: Tel. 045-725863.

LANDGRAAF te koop vrijst. gesch. huis v.v. roll. en kozijn.Ind: Living 42 m2 met parket.Keuk. v.v. alle app., 3 slpkrs, vr.pr. ƒ 239.000,- k.k. Telef. 045-323736.

Te k. BELEGGINGSPAND omg. Kerkrade, 3 etage's, friture, tuin, garage, berging, te etage: 4 kamers, keuken, badkamer, cv. Direkt te aanvaarden, rest verhuurd. Huuropbrengst ƒ 37.000,-, bruto p.jr. Pr. ƒ 230.000,- k.k. 045-442360/721081.

SCHIPPERSKERK, gemeente Born. Sterre der Zeeplein 7. Aan plein gelegen vrijstaand woonhuis met berging en tuin. Ind.: o.a. voorraadkelder, kamer-en-suite, keuken, waskeuken, serre, 3 slaapk., badk. met douche, cv-ketel 1993. Dak in 1990 v.v. nieuwe betonpannen. Perc.opp. 518 m2. Prijs n.o.t.k. Ruber Makelaar en Taxateur o.g. b.v., telefoon: 04498-51900.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Geen makelaarskosten. Wyman & Partners Heerlen. 045-728671.

NEERBEEK. Te k. perfect halfvrijst. huis op 538 m2. L-kamer (43m2) zeer luxe aanbouwk., badk., 3 slpkrs, wasr/logeerk., gr. zolder en gr. garage. Schitt. gr. tuin (zuiden). Vrij uitzicht. Perfect onderh. Kooppr. ƒ 263.000,- k.k. Telef. 046-374976.

WOONHUIS te k. te Brunssum, bwj. '72, m. cv, berging, garage (achterom bereikbaar). Ind: beg. gang, toil., woonk., keuk., balkon en rolluiken. Verd.: 3 slpkrs en badk. 2e toil., zolder. Tel. 045-257478.

Guttecoven, Beukebooms-weg. VRIJSTAAND woonhuis op royaal hoekperceel met onderpandige garage, wijnkelder, eigentijds ingericht, met grote tuin ca. 500 m2. Vr.pr. ƒ 488.000,- k.k. Tel. 046-581029.

BRUNSSUM, ... 3, woonh. m. carp... Ind.: woonk., keuk... toilet, terras, berg., ... pr. ƒ 136.000,-k.k. ... tiekantoor Van O... deplein 5, 6444 ... sum. Tel. 045-25454...

Te k. gevr. 500 m2 ... STUK ca. 16 meter ... 045-414362, na 14.00...

Wij BOUWEN ... in de rustige ... Drielandenpunt, ... Moresnet aan ... stige prijzen. Bezoe... het modelhuis ... dag en zondag ... 16.00 uur in ... in Moresnet. Tel. ... 659512.

AMSTENRADE: ... halfvrijst. woonhuis, ... woonk., luxe keuken ... 4 slpkrs., etc. ... k.k. Seegers o.g. ... 525318.

Te k. ROOSTEREN ... woonh. met c.v., ... tuin op zuiden. ☎ 04...

Te k. UBACH over ... Karel Doormanstr. ... type tussenl. woonh. ... 3 slpks., zolder en ... ƒ 139.000,- k.k. ... huis zondag 18 ... 15.00-17.00 uur. ... Assurantiekantoor ... Telef. 045-325151.

HEERLEN te koop ... woonh. loopafstand ... goed onderhouden ... ƒ 260.000,- k.k. ... 723261 na 18.00 uur.

BERG EN TERBLIJT ... vrijst. hoekwoning ... met woonkmr., ... badkamer, 3 slpks. ... ƒ 210.000,-k.k. Mak... Rob Dassen. 046-3750...

HOENSBROEK. ... tueerd keurig ... woonhuis met ... siertuin. Ind. beg.g... toilet, mooie L-vorm... met open keuken ... Verd.: 4 slpks., ... en c.v. Prijs ƒ 169.00... Telef. 045-232276.

Te koop WINKEL... HUIS met c.v., ... magazijn en ... woning te Ubachs... mogelijkh., unieke ... gelegen, direct te ... den. Afspr.: Ker... Voerendaal. ☎ 045-75...

LIMBRICHT/Vriendenl... str. 39. Heden open ... 13.00 tot 14.00 uur ... geleg. keurig onder... vrijst. woonh. met ... woonk., tuin (18 diep), ... zolder vaste tr., ... ruime woonk. Kom... ƒ 229.000,- k.k. Te... 742550. Jos Storms O...

AMSTENRADE/Hoofd... Prima ligging in ... ruim woonh. met ... heel verbouwd, zowel ... als particulier. ... ƒ 159.000,-k.k. Te... 742550. Jos Storms O...

SWEIKHUIZEN/Sleye... 3, Schitter. gelege... landhuis (1979) ... dige garage, mooie ... tuin, 3 slpk., geheel ... ƒ 439.000,-k.k. Te... 742550. Jos Storms O...

KERKRADE, Fra... str. 79. Winkel... met veel ruimte ... i.g.st. van... ƒ 169.000,-. Wijman ... ners, Heerlen. ☎ 045-...

LANDGRAAF, ... 18, woonh., met 2 ... en veel ruimte. ... Wijman & Partners ... len. 045-728671.

SITTARD, Tulpenstr... goed onderh. woonh... slpks., badk. met e... tel. ƒ 145.000,-. Wijman & Partners - Heerlen. 728671.

Bouwmat./machines

Faillissements- en ... ENVERKOOP (lamel) ... naatparket in 65 ... normaal ƒ 100,- ... ƒ 25,- t/m ƒ 40,-; ... beschadigde deuren ... ƒ 40,-; rollen dakleer ... en SBS 2 t/m 4 mm ... t/m ƒ 65,- p.rol; ... ten underlaym. en ... ƒ 47,50; ... (Trespa) ƒ 75,-; ... enz. Rennemigerw... 70A. Hrln. 045-729710.

25 gebruikte Toyota-matsu vorkheftrucks ... 700 kg tot 2500 kg ... benzine-, diesel- of ... uitvoering in diverse ... klassen. COLLÉ Sittard, ... chinehandel BV, ... 90. Tel. 046-519980.

Te huur complete ... 4 t/o. excl., per ... Info 04409-2925.

Te k. 20 BOUWSTUTTEN ... ƒ 600,-; Harwi... 220-V ƒ 650,-. 045-75...

Te k. puntgave ant... merken SCHOUW met ... gietijzeren zij- en ... Tel. 04406-42537.

Te k. stalen VETAFSCHEI... DER, deuren, planken... ren en houten balken, ... toren, sanitair etc. Tel. ... 251964.

Te k. Duarib ROLSTEIGER ... 10 m hg; ladder steiger... st. 045-322077.

Woningruil

Te ruil i.v.m. werk ... zinshoekwoning in ... tegen eengezinsw... POSTERHOLT of ... Inl. 045-727806.

In/om de tuin

DOMPELPOMPEN ... kelders en vijvers, ... per uur, 220 V, ƒ 225,-; ... Knops, Rijksweg Zuid ... Sittard. Tel. 046-512718.

Voor Piccolo's zie verder pagina 44

Steeds meer spullen opslaan in huis groot probleem

Kiene kastsystemen bieden uitkomst

● *Met een flexibel woonsysteem is een kast voor elke ruimte praktisch op maat te maken.*

DOOR THEA WAMELINK

koopt iets nieuws, maar aan t oude ben je ook gehecht, us blijven die trui, broek of k eveneens in de kast hanen. En aangezien een huis et van elastiek is komt er n moment dat je je afvraagt: aar laat ik dat allemaal?

isschien lijkt het u ook zo ideaal, at vaak te zien is in Amerikaanse ms: van die kledingkasten als een ini-kamertje waar je zó naar binn kunt lopen. Ziet er inderdaad el luxueus uit, maar met een etje ruimte is zoiets ook thuis akkelijk te realiseren.

r zijn namelijk alle mogelijke sysmen van deuren (schuivend, aaiend of in harmonica-uitvoeng) die tussen wand en plafond nnen worden gemonteerd. Stel: u bt een royale slaapkamer, dan n een deel daarvan worden afgeheiden met zo'n deurensysteem. laats dit pas na het aanbrengen n vloerbedekking, zodat deze in garderobekast doorloopt. Door n of meer van de (schuif)deuren an de voorzijde af te werken met n spiegel wordt de verkleining n de kamer optisch te niet gean.

lexibel

t die kastdeuren alleen bent u er tuurlijk nog niet. Om daarachter veel mogelijk kleding kwijt te nnen is een efficiënte indeling n het grootste belang. Er bestaan verse uiterst flexibele inrichtingsstemen, die geheel op uw behoefn kunnen worden afgestemd. ordat er van vloer tot plafond imte beschikbaar is, kunnen er meestal wel twee ophangrails of roeden voor kortere kleding boven elkaar worden geplaatst. Hang niet àlles op. Jasjes, pantalons, kostuums en fijne bloeses, ja. Maar truien kunt u meestal beter opvouwen (voorkomt bobbels van het hangertje op de schouders). Ook overhemden laten zich goed vouwen.

Kies voor opgevouwen kleding die niet gemakkelijk schuift open vakken, maar berg zijden sjaals en lingerie liever op in laden. Anders blijft u stapelen.
Kies niet te diepe laden, dan houdt u ze gemakkelijker op orde, vooral als het om kleine, gladde spulletjes gaat. Er zijn systemen met uitschuifbare, brede plateaus zoals men in hotels aantreft. De leggers zijn aan de voorzijde voorzien van een opstaande rand, zodat alles op zijn plaats blijft.

Orde

De beste manier om orde te scheppen en te houden is te zorgen voor kleine of ondiepe bergingen. In de vorm van laden en uitschuifbare leggers, maar ook dozen, rieten mandjes, draadmanden, kartonnen bewaardozen (in leuke kleuren en dessins te koop) en wat dies meer zij.

Je krijgt soms iets in een mooie doos. Zonde om weg te gooien. Ze zijn heel leuk om snuisterijen in te bewaren zoals strikjes, linten, corsages en mouwophouders.
De een hangt stropdassen op een 'molentje' tegen de (kast)wand, een ander legt ze liever plat in een brede maar ondiepe lade, Ook voor ceintuurs zijn er speciale ophangers te koop die in een kast gemonteerd kunnen worden.

Schoenen zijn ruimteverslinders. In een grote kledingkast is op de bodem meestal wel een plekje te vinden. Maar worden schoenen een sta-in-de-weg, koop dan een speciale schoenenkast. Verkrijgbaar in verschillende afmetingen, afhankelijk van het aantal schoenen dat u erin kwijt wilt.

Geen ruimte in de slaapkamer? Een speciale schoenenkast leent zich uitstekend als halmeubel. Vooral als hij is uitgerust met ook nog een of twee 'gewone' laden om handschoenen, sleutels en dergelijke op te bergen. Daar waar schoenen een plaatsje krijgen zijn de ladepanelen uitklapbaar.
In de keuken kennen we de carousselkast met draaiplateaus om een hoekkast beter toegankelijk te maken. Zo'n systeem is er nu ook voor de garderobekast, maar dan wel plafondhoog. Daarin kun je heel wat kwijt. Bovenin is een cirkelvormige rail aangebracht die draaibaar is. Zo kan men beter zien wat er allemaal aan hangt en naar voren halen wat men nodig heeft.

Eronder kan de ruimte dan desgewenst worden ingevuld met draaiplateaus met een railing, om opgevouwen goed en schoenen te bergen. De kast wordt afgesloten met een rondlopende schuifdeur.
Kledingkasten achter een deurenwand van vloer tot plafond, waar je in kunt lopen, vragen wel om verlichting. De meest praktische oplossing is een lamp die aangaat zodra de deur wordt geopend en weer wordt uitgeschakeld bij sluiting ervan. Hoef je dus nooit op te letten of je het licht wel hebt uitgedaan.

Voor alle kastsystemen geldt dat ze in aanschaf tamelijk prijzig zijn. Maar ze bieden het voordeel dat voor elke ruimte een indeling is te maken die hierop en op de behoeften van de gebruikers is afgestemd. En meestal voldoende flexibel om later nog te kunnen wijzigen. Zo'n systeem is daardoor goed verhuisbaar en weer aan andere ruimten aan te passen.

Kamervarens in donkere hoekjes tijdens Kerstmis

DOOR WIM OUDSHOORN

Sierbladplanten hebben in onze huiskamers vaak een veel langer en gelukkiger leven dan hun bloeiende 'collega's'. Begrijpelijk, want de bloeiperiode van bloemplanten is eindig en soms duurt deze slechts kort. Bladplanten moeten het vooral hebben van hun groeiwijze en hun mooi gevormde en gekleurde bladeren.

Varens nemen in deze groep een aparte en belangrijke plaats in. In tegenstelling tot andere bladplanten kunnen ze helemaal niet bloeien. Gatenplant, Dieffenbachia, Schefflera e.d. kunnen dat wel, al laten ze dat in huis vrijwel steeds achterwege. Varens zijn sporenplanten en moeten het dus zonder bloemen stellen.

Het is overigens opvallend hoe zij het gemis aan bloemen weten te compenseren. Hun bladeren, veelal samengesteld, zijn uiterst decoratief en vormen zeker niet altijd de groene massa, waar ze wel voor worden gehouden. Integendeel zelfs, er is een eindeloze schakering groen en er zijn zelfs varens die helderwitte met groen afgebiesde blaadjes bezitten (Pteris ensiformis).
Hoe dan ook, in deze donkere dagen rond kerst zullen zij in een schemerhoekje wonderwel harmoniëren met de groene kerstboom.

Schaduwplanten

Bij de verzorging van varens in de huiskamer mag nooit uit het oog worden verloren dat varens schaduwplanten zijn. Ze moeten dus tegen direct zonlicht worden beschermd. Noordvensters zijn dus wel en zuidvensters niet geschikt. Op een oostvenster en desnoods op een westvenster hebben de meeste varens het ook uitstekend naar hun zin.

Varens zijn bosplanten en dat houdt ook in dat ze een hoge relatieve luchtvochtigheid prefereren. Maar er zijn uitzonderingen: de hertshoornvarens en met name de ijzervaren kunnen goed tegen droge lucht. De meeste soorten echter zijn dankbaar voor een dagelijkse nevel van zacht water.

● *Varens bieden een eindeloze schakering aan groen.*
Foto: GPD

Uitzonderingen vormen de al eerder genoemde hertshoornvaren en de dubbeltjesvaren (Pellaea rotundifolia).

Hoge relatieve luchtvochtigheid vindt u overigens automatisch in de badkamer en de keuken. Varens doen het daar dan ook uitstekend en zorgen er mede voor dat u zich daar ook prettig voelt.

Droog

Varens hebben ook behoefte aan voldoende vocht. Er moet altijd worden voorkomen dat de potgrond uitdroogt. Het wekelijkse dompelen van de planten is het overwegen waard, zeker bij soorten als krulvaren (Nephrolepis) en venushaar (Adiantum).

Bij de hertshoornvaren hebben we eigenlijk geen andere keuze, want vanwege de decoratieve bladeren die om de pot heen krullen, is normaal water geven geen doen. Geef om de twee weken wat kamerplantenvoedsel, maar gebruik slechts de helft van de geadviseerde concentratie, want varens zijn erg zoutgevoelig.

Top-10

Er zijn heel wat soorten varens te koop bij uw bloemenwinkelier. Hij kan u met zijn vakkennis uitstekende adviezen geven. Maak eens een keuze uit de Top-10 van de varens:

Nephrolepis (krulvaren), Pteris (vleugelvaren), Adiantum (venushaar), Cyrtomium (ijzervaren), Pellaea (dubbeltjesvaren), Asplenium (Nestvaren), Didymochlaena (mantelvaren), Phyllitis (tongvaren), Microlepia en Davallia (apepootjes).

Stooktabel week: 49
van maandag 5/12/94 t/m zondag 11/12/94

Bij een normaal jaarverbruik in m^3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	Totaalstreefverbruik sinds 30 oktober 1994 (meterkaart kol. 5)
1000	23	ƒ 11,50	124
1200	28	ƒ 14,00	148
1400	33	ƒ 16,50	173
1600	38	ƒ 19,00	197
1800	42	ƒ 21,00	222
2000	47	ƒ 23,50	247
2200	52	ƒ 26,00	273
2400	56	ƒ 28,00	297
2600	61	ƒ 30,50	323
2800	66	ƒ 33,00	346
3000	70	ƒ 35,00	370
3200	75	ƒ 37,50	395
3400	80	ƒ 40,00	420
3600	84	ƒ 42,00	445
3800	89	ƒ 44,50	469
4000	94	ƒ 47,00	494
4500	105	ƒ 52,50	555
5000	117	ƒ 58,50	618
5500	129	ƒ 64,50	680
6000	141	ƒ 70,50	742

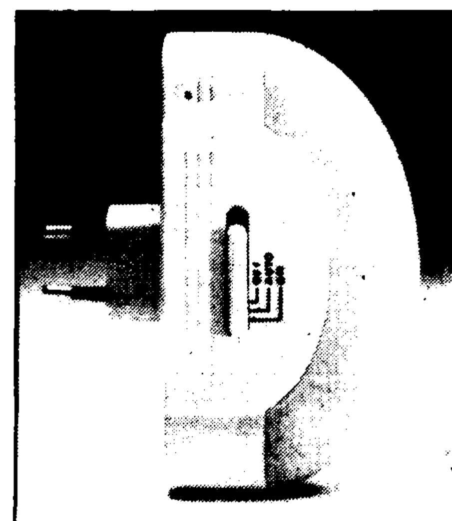
Aktie Zuinig Stoken/Zuinig Aan

monsters

DOOR CATHARIEN ROMIJN

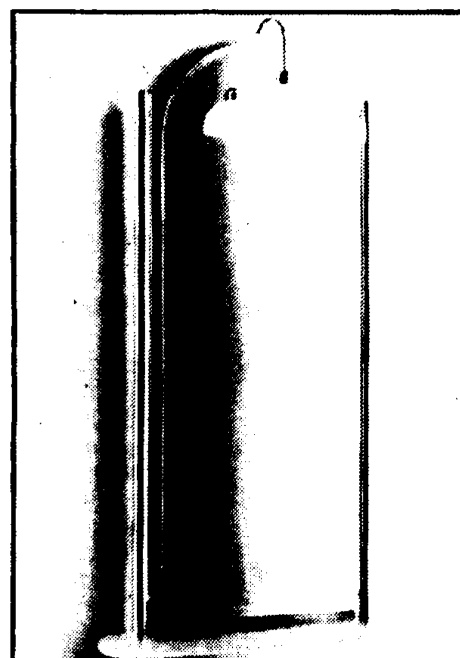
Nachtlampje

Donkere hoekjes van Nederland opgelet. In deze dagen voor kerstmis komt de lampenier met een nieuw nachtlampje op de markt. Het nachtlampje onderscheidt zich door een ingebouwde lichtcel. Bij het intreden van de duisternis schakelt het lampje automatisch aan en als het weer licht wordt gaat het automatisch uit. Ook kunt u het lichtpuntje op elk gewenst tijdstip aan en uit schakelen. Voorzien van een 4 watt energiezuinig TL buisje verbruikt het weinig energie. Voor 19,95 gulden kunt u het nachtlampje bij de Lampenier kopen.

● *Het nieuwe energiezuinige nachtlampje*

Spiegels

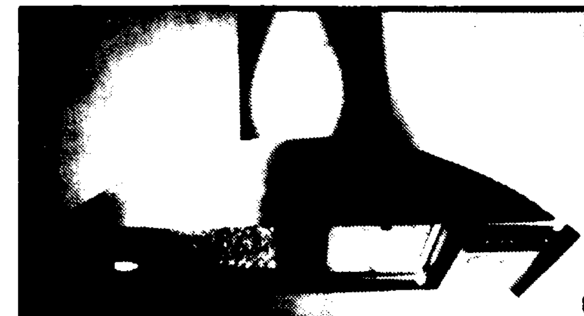

● *Luxueuze, verlichte spiegel van Hansgrohe*

Wanneer we de spiegel raadplegen om onszelf te bekijken, zien we daar graag een mooi lijstje omheen. Aan stijlvolle spiegels is tegenwoordig keus te over. Hansgrohe, fabrikant van badkamergarnituren, komt met een exclusieve spiegelcollectie. De spiegels zijn royaal van formaat: 45 of 55 cm breed en 90 cm hoog. Hierdoor wordt een beperkte ruimte optisch vergroot. Niet alleen een pluspunt in een krappe badkamer maar vooral in het toilet.
De spiegels zijn prachtig uitgevoerd, hebben facetgeslepen zijranden en naar keuze een afgeronde bovenzijde, dan wel een puntig toelopende. In combinatie met de spiegels worden glazen planchets in verschillende maten en diverse soorten halogeenlampen geleverd. De spiegelframes zijn verkrijgbaar in diverse kleuren en/of combinaties.
Voor deze collectie kunt u terecht bij de sanitairvakhandel. De montage is uiterst eenvoudig zelf te doen omdat als hulpmiddel een montageraam wordt meegeleverd. De verschillende spiegels kunnen met daarbij passende accessoires en kranen worden gecombineerd. In een brochure worden alle mogelijkheden en combinaties behandeld. Behalve in badkamer en toilet kunnen de spiegels ook heel goed worden toegepast in de hal, de woon- en de slaapkamer.

Afzuigsysteem

Daar waar keuken en woongedeelte in elkaar overlopen, speelt de geluidsterkte van keukenapparatuur een belangrijke rol. Vooral de afzuigkap kan een storend element zijn. Maar in een mooie houten of gelakte keuken die qua uiterlijk is afgestemd op het wooninterieur, is zo'n afzuigkap extra hard nodig. Niet alleen om hinderlijke kooklucht jes af te zuigen, maar ook om overtollig vocht van kookdampen te verwijderen.
Want doet men dit niet dan slaat vocht (met vuil) neer op uw mooie (keuken)meubelen. Daarom wordt ook altijd geadviseerd een afzuigkap tot twintig minuten na het koken (zij het dan op een lagere capaciteit) te laten functioneren.

● *Een kap die afzuigt zonder hinderlijk motorgeruis.*

Asdal Gourmatics introduceert een bijzonder afzuigsysteem dat toch zonder veel (hinderlijk) geluid functioneert. Het systeem beschikt over sterke motorunits die ver van de afzuigkap worden gemonteerd. Er is een grote keuze in uitvoeringen (voor de buitenmuur, op zolder of op het dak).

De metalen filtercassettes zijn gemakkelijk weg te nemen en na reinigen in de spoelbak of de afwasmachine ook weer snel in te zetten. Afhankelijk van keukenruimte en -inrichting kan worden gekozen voor een wandkap of een eiland-uitvoering, waarbij breedtematen tussen 90 en 120 cm mogelijk zijn. De kappen zijn verkrijgbaar in geborsteld roestvaststaal en in veertien kleuren gelakt staalplaat. Aan de voorzijde van de kap bevindt zich het elektronische bedieningspaneel.

Wonen Totaal

Vele antieke MEUBELS in diverse stijlen en houtsoorten. Klassieke verlichting- en decoratie-artikelen. Alpha Valkenburg, Wilhelminalaan 59. ☎ 04406-13874. Iedere dag, maar ook op zondag open.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Te koop: driehoekige witte eettafel (1.45m per zijde) '6 stoelen (chroom) met zwarte bekleding ƒ 300,-. Telef. 045-425646.

Te k. massieve eiken Franse landhuisstijl KEUKEN, maat 4.20 x 2.40 x 2.40 mtr., incl. ijskast, diepvries, electr. kookplaat, afwasmachine en combi-oven 3-in-1, 3 jaar oud. z.g.a.n. ☎ 045-729710 / 727742

OPGELET! Knip mij uit. Wij kopen al uw nog bruikbare meubilair tevens complete inboedels. 045-719136.

2x 1-pers. OPKLAPBED met ombouw en matras, ƒ 100,- p.st. 045-413904.

Te k. PHILIPS 3* koelkast/diepvr. ƒ 350,-; gasfornuis/oven/gril Indesit ƒ 350,-; ronde houten keukentafel 4 stln niet zitvl. ƒ 150,-; hometrainer ƒ 190,-; porcelein bloemst. ƒ 90,-; worteln. TV-kast ƒ 1.000,-; worteln. salontafel ƒ 750,-; worteln. zilverk. ƒ 2.250,-; marm. met koper onderst. salontafel ƒ 290,-; vol zwaar eiken boerenkast ƒ 3.250,-; wortelnoten dressoir (degelijk) ƒ 1.500,-; wortelnoten grote ovale tafel met 6 stln. Lodewijk XIV ƒ 1.500,-; leren fauteuil ƒ 450,-; tweezits bank en 1 fauteuil ƒ 290,-; mini-washmach. ƒ 90,-. Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek. Tel 045-212091.

Twin Peaks geloogd grenen meubelen. KOOPZONDAG 18 dec. van 13.00 tot 18.00 uur. Prinsenbaan 87, Koningsbosch. ☎ 04743-1853.

Antieke KAST geheel gedraaid. Kasteellaan 77, Meezenbroek-Heerlen.

CHINA-TEPPICH 310x250 Spitzenqualität heilgrundig neupreis ƒ 6.000,- für ƒ 1.500,-. Tel. 045-217356.

Pracht. eiken EETHOEK, massief, m. 6 eik. stoelen, 1 jr. oud., ƒ 1.275,- (nw.pr. ƒ 4.200,-). 045-322111.

Te koop eiken BANKSTEL, i. z.g.st. Tel. 04492-3603.

Kamers

Te h. KAMERS in Heerlen v. student, gebr. v. keuk., badk. ƒ 450,- incl. 085-340879.

Te huur HEERLEN-Centrum studentenkamer. Inl. 045-715869.

GEMEUBILEERDE zit/slaapkamer te h., liefst dame of meisje. Tel. 045-223970.

KAMERS te huur met kost, voor oudere dames en heren. ☎ 045-729784.

Te h. ruime KAMER, woonkamer, slaapk., douche, toilet, keuken, huursubsidie mogelijk. Telef. 045-317009.

Per 1-1-'95 gemeubileerde studentenkamer te huur in HEERLEN. ☎ 045-724871.

Te huur KAMERS te Heerlen met gebr. van gez. badk., keuken en fietsenberging incl. Kabel-TV, intercom, telefoonaansl., centr. sleutelsyst. en aut. deuropener. Tel. 045-213289.

Te h. mooie ruime kamer 7x4 mtr. (bovenverdieping), liefst studente, ƒ 390,- p. mnd.all-in. 045-421524.

Ruime kamer te huur in HEERLEN voor student(e), ƒ 425,- all-in. Inl. 045-20707.

Bedrijfsruimte

LUIK te huur benedenverdieping voor commerciële doeleinden 170 m2 en souterrain 110 m2, eigen ingang, voorzien van rolluiken, direkt te aanv. R. Guillemins, 100 m van toek. TGV-station. ☎ 00-32 41257473, M. Schyns.

Beek, Weth. Sangerstr. 47, nabij knooppunt Kerensheide en Makado. VOORDELIG te huur 950 m2 bedrijfs- of opslagruimte, in souterrain. Per vrachtauto bereikbaar. ☎ 045-222468.

T. k. KANTOORGEBOUW, n 25 x 14 x 2.8 meter, 2 st. elfab garage. 043-632433.

t. m2 KANTOOR in riant pand te huur, uitbr. tot circa 85 m2 mog. Ruime vrijeparkeergeleg. aanwezig. Circa 3 km. vanaf afrit autoweg Nedcar. Info 04498-59538.

Kachels/Verwarming

Reker KACHELSPECIAALZAAK. Ook uw adres voor dubbelwandige RVS-rookkanalen. Kluis 28, Geleen, telefoon 046-740785.

GASKACHELS/houtkachels. Goedkoop! Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

Gas- HOUTKACHELS - CV ketels, keus uit 200 stuks. Kachelcentrum Jac. Kohlen, Rijksweg N 104, Sittard. ☎ 046-513228 / 514862.

Te k. OPENHAARDHOUT ƒ 35,-, ƒ 55,-, ƒ 80,- per m3, gratis bezorgd. 04459-1675.

Bouwen/Verbouwen

Te koop 7 mahonie houten opdek BINNENDEUREN met beslag. ☎ 045-225773.

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt ingevolge het bepaalde in artikel 73 van de Waterschapswet bekend dat vanaf 19 december 1994 gedurende drie maanden op het kantoor van het Zuiveringschap (afdeling Heffingen) voor eenieder ter inzage ligt de 1e wijziging van de Heffingsverordening 1994 zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Zuiveringschap Limburg in zijn vergadering van 27 oktober 1994 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Limburg bij besluit van 29 november 1994 nr. 94/57326M. De 1e wijziging van de Heffingsverordening 1994 heeft betrekking op: - de vaststelling van het heffingsbedrag voor 1995 op fl 83,90 per vervuilingseenheid; - het opnemen van een berekeningsvoorschrift voor de meetfrequentie in Bijlage I van de Heffingsverordening 1994; - het opnemen van nieuwe coëfficiënten voor melkveehouderijen in de Tabel afvalwatercoëfficiënten (Bijlage II behorende bij de Heffingsverordening 1994); - het in overeenstemming brengen van de Heffingsverordening 1994 aan de per 14 juli 1994 in werking getreden gewijzigde bepalingen van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de invorderingswet 1990; - een redactionele aanpassing van de Heffingsverordening 1994. Desgewenst kan het hiervoor genoemde stuk tegen betaling van de verschuldigde leges worden verkregen.
Roermond, 17 december 1994.
Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

DE STIENSTRA PAGINA

BRUNSSUM **H**
Groot herenhuis met authentiek karakter. Tuin. Bergingen. Mogelijkh. voor gar. Provisiekelder. L-vorm. woonk. met sep. eetkeuken, tot. ca. 65 m². Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar zolder. Bwjr. 1938.

Prijs ƒ 215.000,-- k.k. 8667

BRUNSSUM **H**
Langeberg. Vooroorlogs halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Berging. Provisiekelder. Doorzonwoonk. Keuken. 3 slaapk. Badk. met zitb./douche. Roll.
Prijs ƒ 150.000,-- k.k. 8638

BRUNSSUM **H**
Klingbemden. Royaal gesch. woonhuis met tuin. Gar. met vliering. Doorzonwoonk. met laminaatvl. Keuken met moderne aanbouwcomb. Bijkeuken. 5 slaapk. Ruime badk. Goede isol. en afwerking.
Prijs ƒ 229.000,-- k.k. 8645

BRUNSSUM **H**
Centrum. Appartement gel. op 1e verd. met lift. Berging. Eigen parkeerpl. Woonk. met parketvl. Semi-open keuken. Balkon. 2 slaapk. Badk. met douche. Bwjr. 1986.
Prijs ƒ 169.500,-- k.k. 8974

BRUNSSUM **H**
Aan plantsoen gel. herenhuis met inpand. gar. Royale tuin. Living met laminaatvl. Semi-open keuken met moderne aanbouwcomb. Bijkeuken. 3 ruime slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. en hobbyk. Bergzolder. Bwjr. 1991.

Prijs ƒ 339.000,-- k.k. 8972

BRUNSSUM **H**
Comfortabel woonhuis met gar. Tuin. Inpand. berging. Ruime doorzonwoonk. met open haard. Semi-open keuken met luxe aanbouwcomb. 3 royale slaapk. Badk. met ligb. Sep. berging. Bergzolder. Goede isol. Ged. kunstst. koz.
Prijs ƒ 207.000,-- k.k. 8785

GULPEN **M**
Royale semi-bungalow met inpand. gar. Tuin ca. 15 m. diep. Z-vorm. woonk. met laminaatparketvl. en open keuken met luxe install., tot. ca. 50 m². 3 grote slaapk. 2 moderne badk. Uitst. onderhouden. Opp. ca. 266 m². Bwjr.1992.
Prijs ƒ 275.000,-- k.k. 8946

HEERLEN **H**
Nieuw Husken. Semi-bungalow met patiotuin. Carport. Grote woonk. ca. 32 m². Open keuken met install. Ruime slaapk. Badk. met ligb. 1e verd.: Ruime slaapk. Roll.
Prijs ƒ 229.000,-- k.k. 9016

HEERLEN **H**
Maria Christinawijk. Ruim herenhuis met gar. Tuin. Geh. onderkelderd, verdeeld in 5 ruimten. Ruime woonk. ca. 35 m² met parketvl. en fraai plafond. Keuken met parketvl. en luxe install. 1e verd.: 2 slaapk. Badk. met 2e toilet. 2e verd.: 2 slaapk. Berging. Bergzolder.
Prijs ƒ 179.000,-- k.k. 8965

HEERLEN **H**
Ruim woonhuis met gar. Tuin. Geh. onderkelderd, verdeeld in 4 ruimten. Sfeervolle woonk. Gesl. keuken met L-vorm. install. 1e verd.: 2 slaapk. Badk. met ligb. en douche. 2e verd.: 2 slaapk. Doucheruimte.

Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 8783

HEERLEN **H**
Welten. Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis met omsl. tuin. Div. kelderruimten. Woonk. ca. 37 m². Eetkeuken. 1e verd.: 2 slaapk. Badk. 2e verd.: 3 slaapk. 2e badk. Uitst. onderhouden.
Prijs ƒ 298.000,-- k.k. 9005

HEERLEN **H**
Heerlerbaan. Goed gel. halfvrijst. semi-bungalow met carport. Tuin. De op dit moment in aanbouw zijnde woning zal binnenkort voor bewoning gereed zijn. Ruime woonk. met open keuken. Badk. Mogelijkh. voor slaapk. 1e verd.: Slaapk. Berging.
Prijs ƒ 259.000,-- k.k. 8728

HEERLEN **H**
Heerlerbaan. Op rustige locatie en in directe nabijheid van scholen gel. woonhuis met fraaie tuin. Woonk. en deels open keuken, tot. ca. 37 m². 3 slaapk. Badk. Ruime bergzolder.
Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 8975

HEERLEN **H**
Douve Weien. Goed gel. ruime patiobungalow met goed aangelegde patiotuin. Apart gel. gar. Royale provisie-/hobbykelder. Woonk. ca. 55 m² met open haard. Keuken. Bijkeuken. Werkk. 3 slaapk. Badk. Uitst. onderhouden.

Prijs ƒ 369.000,-- k.k. 8310

HEERLEN **H**
Eikenderveld. Nabij stadscentrum, op een hoek gel. drive-in woning. Gar., geschikt voor 2 auto's. Werkk. 1e verd.: Woonk. en open keuken. Balkon. 2e verd.: 3 slaapk. Badk. met douche en toilet. Uitst. onderhouden.
Prijs ƒ 175.000,-- k.k. 8709

HEERLEN **H**
Heerlerheide. Winkel/woonhuis met tuin. Zwembad. 2 provisiekelders. Part.: Winkel-/bedrijfsruimte ca. 73 m². Keuken. Waskeuken. 3 kamers. Werkpl. Berging. 1e verd.: Woonk. met plav. vl. Keuken met luxe, witte install. 2e verd.: 4 slaapk. Badk. met ligb.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 8958

HOENSBROEK **H**
Woonhuis met dubb. berging. 1e verd.: Sfeervolle woonk. Gesl. keuken. Groot dakterras. 2e verd.: 2 slaapk. Douche met toilet.
Prijs ƒ 119.000,-- k.k. 8900

HOENSBROEK **H**
Rustig gel. split-level woning met inpand. gar. Tuin. Nivo 1: Eetkeuken. Nivo 2: Woonk. ca. 25 m². Nivo 3: Badk. Slaapk. Nivo 4: Slaapk. Berging.
Prijs ƒ 175.000,-- k.k. 9015

SCHAESBERG **H**
Uitst., nabij centrum in rustige woonomgeving gel. royaal landhuis met gar. Onder architectuur aangelegde tuin. Sout.: Was- en provisiekelder. Hobbyruimte. Kantoor. Royale hal. Woonk. met open haard. Eetk. Keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., douche, dubb. v.w en toilet. Alum. koz.
Prijs ƒ 379.000,-- k.k. 8699

HOENSBROEK **H**
In kindervriendelijke omgeving gel. drive-in woning met inpand. gar. ca. 32 m². Tuin ca. 10 m. diep. 1e verd.: L-vorm. woonk. en open keuken met eenvoudige install., tot. ca. 38 m². 2e verd.: 3 slaapk. Badk. met douche. Uitst. onderhouden.
Prijs ƒ 179.000,-- k.k. 8651

HOENSBROEK **H**
Appartement gel. op 4e verd. met lift. Berging in sout. Woonk. ca. 24 m² met fraai uitzicht. Keuken met eenvoudige aanrechtcomb. 2 slaapk. Badk. met douche. Kunstst. koz. en dubb. begl.
Prijs ƒ 114.500,-- k.k. 8831

JABEEK **H**
Rustig gel. vrijst. woonhuis met gar. Tuin. Overdekt terras. Berging. Kelder. Living ca. 37 m² met parketvl. en voorzethaard. Eetkeuken met eiken aanbouwcomb. 3 ruime slaapk. Luxe badk. Hobbyzolder. Bwjr. 1973.
Prijs ƒ 279.000,-- k.k. 8665

KERKRADE **H**
Terwinselen. Halfvrijst. woonhuis met tuin ca. 20 m. diep. Gar. met zadeldak. Living ca. 40 m² met open haard en parketvl. Keuken met compl. install. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapk. Hardh. koz. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 247.000,-- k.k. 8999

KERKRADE **H**
West. Uitst. onderhouden woonhuis met royale tuin. Gar. ca. 50 m². Royale hal. Living ca. 41 m² met open haard. Serre. Gesl. keuken met compl. install. incl. app. Study. 3 slaapk. evt. mogelijkh. voor 4e slaapk. 2 badk. Evt. geschikt voor dubb. bewoning. Hardh. koz. Roll. Opp. ca. 770 m². Bwjr. 1971.

Prijs ƒ 375.000,-- k.k. 8365

KERKRADE **H**
Halfvrijst. woonhuis met tuin. Inpand. gar. 4 kelderruimten. Living ca. 40 m². Royale woonkeuken met compl. install. Serre. Badk. met douche. 1e verd.: 3 slaapk. 2e keuken met compl. install. 2e verd.: 4e slaapk. 2e badk. met ligb. en toilet. Hobbyzolder. Grotendeels kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 196.000,-- k.k. 8997

KERKRADE **H**
Chevremont. Halfvrijst. woonhuis met vele mogelijkh. 2 kantoor-/praktijkruimtes. 3 voorraadkelders. Multifunctionele ruimte c.q. gar. ca. 135 m². 1e verd.: Living en ged. open keuken met compl. install., tot. ca. 38 m². Badk. met douche. Dakterras ca. 44 m². 2e verd.: 3 slaapk. Grotendeels kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 229.000,-- k.k. 8992

KERKRADE **H**
Haanrade. Nieuwbouw. Vrijst. woonhuis met gar. Tuin. Terras. Hobbykelder ca. 72 m². Living ca. 36 m² met erker en schuifpui. Gesl. keuken. 3 slaapk. Luxe badk. Sep. toilet. Vaste trap naar 2e verd. met hobbyruimte ca. 40 m². Hardh. koz. en dubb. begl. Uitst. isol. Bwjr. 1994.

Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 8358

KERKRADE **H**
Haanrade. Uitst. gel. woonhuis met royale, inpand. gar. Tuin. 1e verd.: Living ca. 35 m². Semi-open keuken met compl. install. 2e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk.
Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 8983

KERKRADE **H**
Gracht. Uitst. onderhouden vrijst. woonhuis met gar. Tuin ca. 18 m. diep. Living ca. 35 m² met open haard, leistenenvl. en schuifpui. Royale woon-/eetkeuken met compl., luxe install. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en 2e toilet. Bergzolder. Dubb. begl. Bwjr. 1976.
Prijs ƒ 359.000,-- k.k. 8998

KLIMMEN **H**
Bungalow met schitterend uitzicht over lager gel. wandelpark. Gar. Tuin. 3 ruimten in sout., geschikt voor div. doeleinden. Living ca. 48 m² met open haard. Gesl. eetkeuken met moderne install. 3 slaapk. Badk. met ligb.

Prijs ƒ 435.000,-- k.k. 8427

OIRSBEEK **H**
In kindervriendelijke omgeving gel. woonhuis met tuin ca. 15 m. diep. Carport. Woonk. ca. 30 m² met witte tegelvl. Keuken met eenvoudige install. 3 slaapk. Badk. met douche. Bergzolder.

Prijs ƒ 179.500,-- k.k. 8753

RANSDAAL **H**
Nabij station en natuurgebieden gel. sfeervolle, halfvrijst. bungalow met gar. Goed omsl. tuin met opt. bezonning en buitenzwembad. Berging. Z-vorm. woonk. met open haard en half open keuken met install., tot. ca. 50 m² ("cottage-sfeer"). 3 slaapk. Badk. met ligb. en dubb. v.w. Sep. douche. Opp. ca. 560 m².
Prijs ƒ 335.000,-- k.k. 8874

SCHAESBERG **H**
Nabij recreatiegebied gel. semi-bungalow met tuin. Gezellige living. Semi-open keuken met kunstst. install. Slaapk. Badk. met douche. 1e verd.: Royale slaapk. Bergruimte c.q. 3e slaapk. Ged. dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 152.500,-- k.k. 8967

SCHAESBERG **H**
Nabij bosrand, in jonge wijk gel. landhuis met inpand. gar. Royale hal. Living met schuifpui en keuken, tot. ca. 64 m². Semi-open keuken met luxe, witte install. 4 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en toilet. Zolder. Uitst. isol. Bwjr. 1993.

Prijs ƒ 479.000,-- k.k. 8951

SCHAESBERG **H**
Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Provisie- en waskelder. L- vorm. living ca. 44 m² met open haard. Semi-open keuken met witte install. 3 slaapk. Badk. met ligb. Ged. roll. en dubb. begl.
Prijs ƒ 242.500,-- k.k. 8961

SCHINVELD **H**
Rustig gel. halfvrijst. woonhuis met diepe tuin. Buitenberging. Gar. met vliering. Woonk. met parketvl. Semi-open keuken met compl., moderne install. 3 slaapk. Badk. met douche. Hobbyzolder. Fraai afgewerkt. Bwjr. 1983.
Prijs ƒ 229.000,-- k.k. 8973

SIBBE **M**
Landelijk gel., in aanbouw zijnd vrijst. woonhuis met inpand. gar. Tuin. Woonk. met uitst. tuincontact. Gesl. eetkeuken. Bijkeuken. 3 royale slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Opp. ca. 300 m².
Prijs ƒ 299.750,-- v.o.n. 8931

SCHINVELD **H**
Boerenwoonhuis met carport. Gar./werkpl. ca. 65 m². Tuin met zwembad. Kelder. Living ca. 43 m² met parketvl. en open haard. Eetkeuken met eiken install. Bijkeuken. 2-3 slaapk. Badk. met ligb. Fraaie zolderruimte ca. 50 m², geschikt voor slaapk. of atelierruimte. Sfeervol en deg. gerenoveerd.

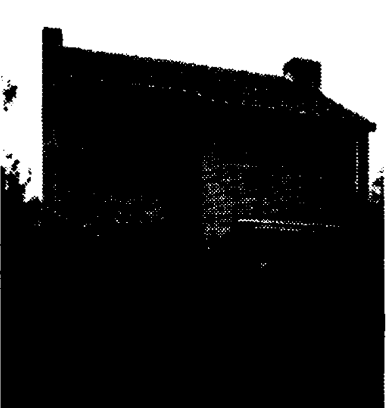
Prijs ƒ 312.000,-- k.k. 8980

UBACH OVER WORMS **H**
Rustig en centraal gel. woonhuis met gar. Tuin. Z-vorm. living ca. 42 m². Semi-open keuken met witte kunstst. install. 1e verd.: 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Alum. koz. Roll.
Prijs ƒ 189.500,-- k.k. 8976

VAALS **H**
Het Hooghe Oord. Service-appartement gel. op 1e verd. Berging. Woonk. en keuken tot. ca. 41 m². Slaapk. Badk. met ligb. en douche. Servicekosten ƒ 710,-- per maand incl. stook- en personeelskosten en warmwater- en goedkope maaltijdvoorziening.
Prijs ƒ 75.000,-- k.k. 7361

VAESRADE **H**
Halfvrijst. woonhuis met gar. Binnenpl. Royale woonk. en half open keuken met compl. install., tot. ca. 56 m². Badk. met ligb. en toilet. Wasruimte. 1e verd.: 2 slaapk. 2e verd.: 3e slaapk. Grotendeels roll.
Prijs ƒ 165.000,-- k.k. 8076

WIJNANDSRADE **H**
Herenhuis met inpand. gar. Grote tuin. Sout.: Ruime hal. Royale woonk. met parketvl. en open haard. Gesl. keuken met eiken install. 1e verd.: 3 royale slaapk., 1 met balkon. Badk. met ligb. en 2e toilet. Ruime bergzolder.

Prijs ƒ 369.000,-- k.k. 8899

VALKENBURG **M**
Landelijk gel. boerenwoonhuis met ged. overdekte binnenpl. Grote stal ca. 500 m². Diepe tuin. Gewelfde kelder. Gezellige woonk. en open keuken, tot ca. 30 m². 3 slaapk. Moderne badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar royale bergzolder. Opp. ca. 1.135 m². Bwjr. ca. 1750.
Prijs ƒ 259.000,-- k.k. 9002

HEERLEN, CAUMER-PARKPLAN

In het begerenswaardige woongebied Caumer-Parkplan worden o.a. onderstaande semi-bungalows gerealiseerd met het comfort van gelijkvloers wonen.

Indeling:
Overdekte entree. Woonkamer ca. 40 m², incl. open keuken. Bijkeuken. Garage/berging ca. 18 m². Carport. Slaapkamer ca. 17 m². Badkamer met ligbad en douche. De 1e verdieping is voorzien van 2 slaapkamers resp. ca. 8 en 7 m², alsmede een badkamer met douche. Perceelsopp. vanaf ca. 370 m².
Prijzen vanaf ƒ 359.000,-- v.o.n. 10094059

KERKRADE, OLD HICKORYPLEIN

In het centrum zijn, op prima woonstand, een aantal ruime stadswoningen in aanbouw. De bouw is reeds in een vergevorderd stadium.

Indeling:
Woonkamer ca. 35 m², incl. open keuken. Tuinberging. De 1e verdieping heeft 2 slaapkamers van resp. ca. 18 en 10 m², alsmede een badkamer met ligbad, douche en 2e toilet. De 2e verdieping is voorzien van een slaapkamer van ca. 25 m² met toegang tot dakterras van ca. 14 m².
Prijzen vanaf ƒ 237.100,-- v.o.n. 10094024

LANDGRAAF, PARKHEIDE

Het plan Parkheide te Ubach over Worms is volop in ontwikkeling. Er worden ondermeer onderstaande geschakeld, vrijstaande herenhuizen gerealiseerd.

Indeling:
Overdekte entree. Woonkamer ca. 40 m², incl. open keuken met erker-uitbouw. Garage/berging ca. 20 m². De 1e verdieping herbergt 3 slaapkamers resp. ca. 15, 9 en 8 m², alsmede een badkamer met douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder alwaar de mogelijkheid bestaat voor een 4e kamer.
Prijs ƒ 244.290,-- v.o.n. 10094049

SCHINVELD, AGTER GÈNNE BERG

In Onderbanken worden, op sfeervolle locatie, slechts 4 riante, vrijstaande herenhuizen gerealiseerd op royale kavels van ca. 455 m².

Indeling:
Overdekte entree. Woonkamer ca. 43 m², incl. open keuken. Bijkeuken. Inpandige garage/berging ca. 21 m². De 1e verdieping heeft 3 slaapkamers resp. ca. 16, 11 en 9 m², alsmede een badkamer met ligbad, douche en 2e toilet. Vaste trap naar ruime zolder met mogelijkheid voor 4e kamer.
Prijzen vanaf ƒ 304.000,-- v.o.n. 10094071

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg, of het nu gaat om bestaande bouw of nieuwbouw. Op deze pagina ziet u slechts een gedeelte van ons aanbod. Mocht de woning van uw keuze er niet bij staan, neem dan contact met ons op.

Voor inlichtingen
H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255* Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263* Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.
kantoor Aken, Tel.: 0049-241-407540* Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur. Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00 - 13.00 en 14.00 - 18.00 uur.
Zaterdag van 9.00 - 14.00 uur. "Langer Samstag" van 9.00 - 16.00 uur.

B O N Gaarne vrijblijvend informatie over
Bestaande woning nr. ....
Nieuwbouwwoning nr. ....

Naam: ....
Straat: ....
Postcode: ....
Plaats: ....
Telefoon: ....

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

LD 171294

STIENSTRA BRENGT ONROEREND GOED IN BEWEGING

Infour

Alleen achter een goede naam staat NVM.

Kerkrade, Elisagracht 82

Tussenliggend woonhuis met o.a. woonkamer, keuken, drie slaapkamers, luxe ingerichte badkamer, inpandige garage. Het pand is voorzien van kunststof kozijnen met dubbel glas. Het dak en de c.v.-ketel zijn vernieuwd.
Vraagprijs ƒ 198.000,- k.k.

Kerkrade, Caumerstraat 93
Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met garage. Indeling: begane grond: hal, toilet. Woonkamer van 8.4 x 3.70 m. Half open keuken 3.90 x 2.10 m. met bergkast. De gehele begane grond vloer is voorzien van een kwalitatief hoogwaardige tegelvloer. Leuk ingerichte achtertuin. Garage met vliezotrap naar zolderruimte.
1e verdieping: 3 kamers. Badkamer met ligbad en toilet. 2e verdieping: kamer bereikbaar via vaste trap. Zolderruimte. Het hele pand is voorzien van rolluiken.
Vraagprijs ƒ 239.000,- k.k.

Eygelshoven, W. Alexanderstraat 48
Halfvrijstaand woonhuis met o.a. Z-vormige woonkamer met tegelvloer en open haard. Gesloten keuken. Drie slaapkamers en inpandige garage.
Vraagprijs ƒ 185.000,- k.k.

Eygelshoven, Zaunbrecherstraat 18
Een rustig gelegen bungalow met o.a. woonkamer met parketvloer. Keuken. Vier slaapkamers. Inpandige garage. Het betreft hier een goed onderhouden bungalow met een recentelijk vernieuwd dak. De muren zijn geisoleerd. Alle ramen hebben dubbel glas. Omdat alle ruimtes gelijkvloers zijn is het pand ook uitermate geschikt voor senioren.
Koopprijs ƒ 298.000,- k.k.

Kerkrade, Graverstraat 116
Een ruim vrijstaand woonhuis met o.a. Z-vormige woonkamer, open keuken, bijkeuken, garage, 3 slaapkamers en vaste trap naar tweede verdieping. Perceelsopp. 528 m². Bouwjaar 1987.
Koopprijs ƒ 360.000,- k.k.

Kerkrade, Kloosterbosstraat 114
Op een hoek gelegen winkel-woonhuis met goede parkeermogelijkheden. Rustige, maar toch centrale ligging. Winkel met kantoorgedeelte. Ruime bovenwoning met vier slaapkamers.
Prijs n.o.t.k.

Kerkrade, Graverstraat 75 77 79
Complex bestaande uit drie aparte wooneenheden, vier garages, bergingen en bouwterrein geschikt voor eengezinswoning of appartementen. Een wooneenheid is eventueel op te splitsen in twee woo-
neenheden. Inh. ca. 1400 m³. Opp. 1005 m².
Koopprijs ƒ 380.000 k.k.

NVM MAKELAAR

Kerkrade, Romeinenstraat 27
Halfvrijstaand woonhuis met o.a. living met witte kurkvloer en open keuken. Drie slaapkamers. Ruime garage. Terras/tuin met goede privacy. Het huis is 6 jaar oud.
Vraagprijs ƒ 189.500,- k.k.

Heerlen, Iepenstraat 10
Zeer ruim halfvrijstaand woonhuis. Indeling: geheel onderkelderd. Begane grond: Hal. Toilet met fonteintje. L-vormige woonkamer ca. 38 m² open keuken ca. 8 m² tuinkamer ca. 13 m² dus totale living ca. 59 m². Garage ca. 3x9 m. carport 8 m. lang. Eerste verdieping: Overloop met bergkast, 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad, toilet en vaste wastafel. Tweede verdieping: kamer cva. 25 m², bergzolder en c.v.-ruimte.
Koopprijs ƒ 238.000,- k.k.

Heerlen-Palemig, Onderstestraat 22
Vrijstaand landhuis met blijvend vrij uitzicht. Dit object voldoet aan de hoogste eisen die men aan materiaal, vormgeving en wooncomfort kan stellen. Ruime overdekte entree. Hal. Z-vormige kamer met Noorse leistenen vloer en schuifpui naar terras. Halfopen keuken met luxe aanbouwkeuken. Inpandige garage. Bijkeuken. 1e verd. 3 slaapkamers, luxe badkamer, study en berging. 2e verd.: 2 kamers en c.v.-ruimte. Spoedig te aanvaarden. Opp. 688 m²! Bouwjaar 1988.
Vraagprijs ƒ 429.000,- k.k.

Hoensbroek, Bergstraat 15
Halfvrijstaand woonhuis met o.a. living met open keuken met eiken aanbouwkeuken, drie slaapkamers, luxe ingerichte badkamer met douche, ligbad, vaste wastafel en tweede toilet. Garage samen met de buren.
Vraagprijs ƒ 159.000,- k.k.

SITTARD
Notaris Mr. Wim Nelissen te Sittard

zal op **dinsdag 24 januari 1995 om 15.00 uur,** in Oranje Hotel Sittard, Rijksweg Zuid 23 te Sittard, ex artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek, in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

BOWLING CENTRUM STARDUST

met ondergrond en tuin aan de Rijksweg Zuid 210, te Sittard, kad. bekend Sittard sectie D nummer 6961 groot 32 are 60 centiare.

INDELING: bowlingruimte ca. 30x60 mtr. met grote bar en keuken, grote vergaderruimte van ± 396 m², kleine vergaderruimte van ± 85 m², en toiletgroep en bierkelder van ± 3 x 6 mtr.

BEZICHTIGING: in overleg met notariskantoor Nelissen.

AANVAARDING: Terstond in eigen gebruik na betaling van de koopprijs. Eventueel ontruiming middels grosse der veilingakte.

BETALING VAN DE KOOPPRIJS: met wettelijke rente vanaf de datum van toewijzing, uiterlijk 7 maart 1995.

Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993.

SCHRIFTELIJKE BIEDINGEN kunnen tot uiterlijk 9 januari 1995 worden uitgebracht bij genoemd notariskantoor (fax 046-528038).

NADERE INFORMATIE ten kantore van genoemde notaris, Wilhelminastraat 53 te Sittard, tel. 046-517373.

Bericht aan onze verbruikers
Wijziging tarieven

Elektriciteit	huidig tarief ct/kWh	nieuw tarief ct/kWh
Enkeltarief	11,10	**11,60**
Dubbeltarief:		
- hoog tarief	13,30	**14,00**
- laag tarief	3,90	**4,20**
MAP-toeslag	0,31	**0,31**

Elektriciteitstarieven voor kleinverbruikers:
per 1 januari 1995 wijzigt het elektriciteitstarief voor kleinverbruikers. Hiernaast genoemde prijzen worden nog verhoogd met brandstofkosten. Deze variëren enigszins van maand tot maand. Momenteel bedragen ze ca. 5,5 ct/kWh. De vaste bedragen blijven ongewijzigd. Alle bedragen zijn exclusief 17,5% BTW.

Gas	huidig tarief	nieuw tarief
Vastrecht per aansluiting per jaar	ƒ 85,20	**ƒ 85,20**
Gasprijs per m³	38,4 ct	**39,0 ct**
MAP-toeslag per m³	0,7 ct	**0,7 ct**

Gastarieven voor kleinverbruikers:
per 1 januari 1995 wijzigt het gastarief voor kleinverbruikers. De gasprijs wordt gecorrigeerd voor variaties in de calorische waarde. Hiernaast genoemde prijzen worden nog verhoogd met een door de overheid vast te stellen milieuheffing. Deze bedraagt thans 2,079 ct per m³ en zal in 1995 mogelijk door de overheid worden verhoogd. Alle bedragen zijn exclusief 17,5% BTW.

Levering van elektriciteit resp. gas geschiedt onder de Algemene Voorwaarden Kleinverbruik Elektriciteit 1990 resp. de Algemene Voorwaarden Gas 1990 of de daarvoor in de plaats komende regelingen. Deze liggen bij het bedrijf ter inzage en worden op verzoek kosteloos toegezonden. Zij zijn verder gedeponeerd bij de Kamers van Koophandel te Heerlen, Maastricht, Roermond en Venlo.

Tarieven huurtoestellen:
per 1 januari 1995 stijgen de tarieven van onze huurtoestellen met de volgende percentages:

Warmwatertoestellen gas:	
- keukengeisers en overige huishoudelijke warmwatertoestellen	+ 5%
- grote industriële gasboilers (meer dan 125 liter)	+ 5%
Elektrische boilers:	+ 2,5%
Verwarmingstoestellen gas:	
- HR-ketels	+ 2,5%
- VR-ketels	+ 2,5%

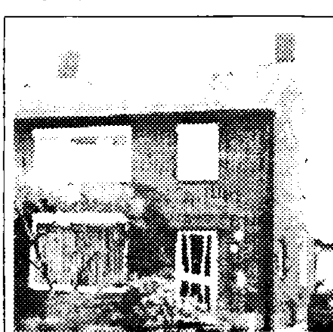

NV MEGA LIMBURG
Gelissendomein 5
postbus 3920
6202 NX Maastricht

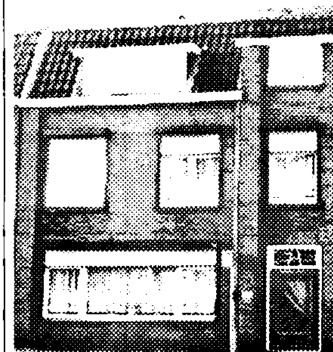
Maastricht, 17 december 1994

Pickée, van huis uit aktief !

BRUNSSUM: Rustig en uitst. gel. vrijst. woonh. m. c.v.-gas, kantoorr. dubb. gar. en grote tuin (ca. 1470 m²) Roll. Dak geïsol. **Ind. o.a.:** Prov.kelder, woonk. m. open haard, tuink., keuken. **1e Verd.:** 3 slaapks., bet. badk. m. o.a. ligbad en douche. **2e Verd.:** Vaste trap, zolderberging.
Prijs: ƒ 459.000,- k.k.

BRUNSSUM: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar.-berging en mooie tuin. (Perc. opp. 390 m²) Rustig en blijvend goed gel. Kunststof ramen, dubb. begl., roll. **Ind. o.a.:** Prov.-kelder, woonk. keuken. bijkeuken, 3 slpks., badk. zolder.
Prijs: ƒ 215.000,- k.k.

HEERLEN: Ruim woonh. m. c.v. gas, berging en grote tuin. Ged. dubb. begl. Roll. **Ind. o.a.:** Prov.kelder, woonk. keuken, bijkeuken, bet. douche m. toilet, serre. **1e Verd.:** 3 slpks., **2e Verd.:** Vaste trap, 2 slpks., zolderberging. Pand is achterom bereikbaar.
Prijs: ƒ 205.000,- k.k.

HEERLEN - NABIJ CENTRUM: Goed gel. halfvrijst. woonh. m. c.v. gas, berging en tuin. Mog. voor gar. **Ind. o.a.:** Prov.-kelder, ruime woonk. dichte keuken. **1e Verd.:** 3 slpks., bet, badk. m. douche en 2e toilet. **2e Verd.:** Vaste trap. Slpk.
Prijs: ƒ 189.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Muren en dak geïsol., dub. begl. Roll. Goed onderh. **Ind. o.a.:** Ruime woonk. (ca. 48 m²) m. leistenen vloer, openhaard, keuken m. compl. keuken- instal., bijkeuken. **1e Verd.:** 3 ruime slpks., badk. m. o.a. ligb., douche en toilet. **2e Verd.:** 2 slpks. Berging.
Prijs: ƒ 377.000,- k.k.

HEERLEN - WELTEN: Vrijst. villa m. c.v.-gas, gar. en prachtige tuin (tot. ca.1200 m²) Geheel gerenov. Goed onderhouden. **Ind. o.a.:** Woonk. met parket en open haard, eetk. met parket, eetkeuken met moderne keukeninstall. en app. **1e Verd.:** 4 slaapks., badk. **2e Verd.:** 2 slpks. en zolder. Dub. beglaz.
Prijs op aanvraag.

HEERLEN - ZUID: Uitst. gel. halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar. en tuin (tot. 670 m²). **Ind. o.a.:** Prov. en waskelder. Ruime L-vorm. woonk. ca. 40 m²) m. parket en openhaard, keuken met keukeninstal. m. app., 4 slpks., badk. en zolder.
Prijs: ƒ 370.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, ruime inp. gar. en tuin, op het zuiden gelegen (tot. ca. 440 m²) Ged. dub. begl., roll. Ind. o.a.: **sout.:** Prov.kelder, berg- en wasruimte, gar. Ruime L-vorm woonk. m. parket. keuken (dicht), 4 slaapks., badk. m. o.a. ligb. en toilet. Ruime zolder.
Prijs: ƒ. 249.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Geh. geïsol. Ged. dubb. begl. Roll. **Ind. o.a.:** L-vorm. woonk., keuken m. moderne keukeninstal. m. app., 3 slpks., badk. m. ligbad, toilet en v.w. Vaste trap naar grote zolderruimte.
Prijs: ƒ 195.000,- k.k.

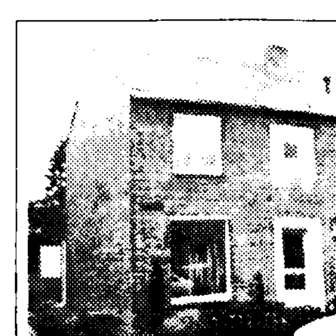

HOENSBROEK: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar. en mooie tuin. Blijvend rustig gel. aan de buitenr. v.h. centrum. Dak geïsol. Roll. Goed onderh. **Ind. o.a.:** Ruime woonk. (ca. 38 m²), openhaard, leistenen vloer. Keukeninstal. m. app., 4 slpks., badk. Zolder (vaste trap).
Prijs: ƒ 229.000,- k.k.

KERKRADE - CENTRUM: Ruim modern appartement (geheel gestoffeerd) m. c.v.-gas, berging en beveiligde parkeerpl. Deg. en luxe afwerking. Opt. isol. **Ind. o.a.:** royale hal, ruime woonk.(ca. 50 m²), keuken m. moderne keukeninstal. en app., bijkeuken. Ouderslaapk. (ca. 25 m²), logeerk., geh. bet. badk. m. ligb., douche en 2 v.w.
Prijs op aanvraag.

KERKRADE-TERWINSELEN: Goed onderh. halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar., berging en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Dub. begl., hardhouten koz., muren en dak geïsol. **Ind.:** prov. kelder, L-vorm. woon-eetkamer ca. 43 m² met parket, keuken m. keuken-instal. en app. 3 slpks., bet. badk. vliering. Aanv. direct.
Prijs: ƒ 219.000,- k.k.

LANDGRAAF-NIEUWENHAGEN: Goed onderh. hoekw. m. c.v.-gas, berging en gr. tuin. Geh. voorz. van kunstst. kozijnen m. dubb. begl. **Ind. o.a.:** Prov.kelder, woonk. keuken. **1e Verd.:** 3 slpks., bet. doucher. Bergzolder.
Prijs: ƒ 169.000,- k.k.

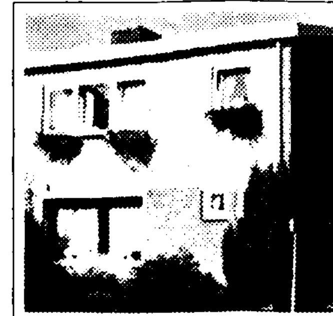
LANDGRAAF-NIEUWENHAGEN: Rustig en blijvend goed gel. ruime hoekw. m. gar., berging en gr. tuin. Ged. kunstst. koz. m. dubb. begl. **Ind. o.a.:** Prov.kelder, woonk., ruime keuken m. kunstst. keukeninstal., bet. badk. m. ligb. **1e Verd.:** 3 slpks. **2e Verd.:** Vaste trap. Grote bergzolder.
Prijs: ƒ 205.000,- k.k.

LANDGRAAF - NIEUWENHAGEN: Ouder woonhuis m. grote inpandige gar., div. bergingen/werkplaatsen en tuin. Ged. kunststof kozijnen met dubb. begl. **Ind. o.a.: 1e Verd.:** woonk., keuken, werkkamer, slaap/logeer- kamer, doucheruimte. **2e Verd.:** 3 slpks., zolderberging. Ged. gerenov. in '93
Prijs: ƒ 189.000,- k.k.

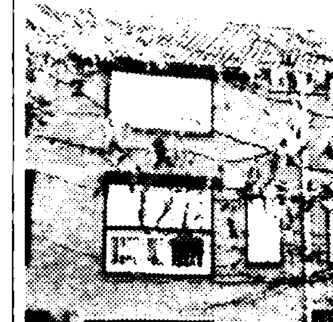

LANDGRAAF - NIEUWENHAGEN: Goed gel. type vrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar., berging en grote tuin. **Ind. o.a.:** prov.-kelder, woonk., keuken. **1e Verd.:** 3 slpks., badk. **2e Verd.:** vaste trap, 2 slpks. en bergruimten.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.
Prijs op aanvraag.

LANDGRAAF - SCHAESBERG: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig gel. Uitst. onderh. Dub. begl. **Ind. o.a.:** Woonk. m. openhaard, eetkeuken m. moderne keukeninstal. m. app., 3 slpks., Ruime badk. m. o.a. ligb. douche, toiletruimte, zolderruimte.
Prijs: ƒ 219.000,- k.k.

LANDGRAAF - SCHAESBERG: Halfvrijst. ruim vooroorlogs woonh. m. c.v.-gas, gar. en tuin. Geheel gerenov., ged. dub. begl., rolluiken, dak geïsol. **Ind. o.a.: provisie- en bergkelder.** Ruime woon-/eetk. m. werkhoek (ca. 50 m²), openhaard, keuken m. compl. inger. keukeninstal., bijkeuken. 3 Slpks., badk. m. o.a. ligb. en douche. Vaste trap naar zolder m. mogelijkh. voor 4e slpk.
Prijs: ƒ 198.500,- k.k.

LANDGRAAF - SCHAESBERG: Goed onderh. souterrainwoning c.v.-gas, inp. gar. en tuin. Muren en dak geïsol. Geh. voorz. v. roll. Ged. dub. begl. **Ind. o.a.:** L-vorm. woonk. m. direct tuincontact, keuken m. compl. keuken-instal. **1e Verd.:** 2 slpks., m. mogel. 3e slpk. Bet. badk. m. ligb. en v.w. **2e Verd.:** Vliezotrap. Zolderberging.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 179.000,- k.k.

LANDGRAAF - SCHAESBERG: Nabij draf- en renbaan. Rustig gel. halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, tuin en gar. Ged. dub. begl. Muren en dak geïsol. Roll. **Ind. o.a.:** woonk. keuken 3 slpks., bet. badk. zolderberging.
Prijs: ƒ 195.000,- k.k.

LANDGRAAF - UBACH OVER WORMS: Goed ond halfvrijst. semi-bunga met c.v.-gas, ruime ga (2 auto's) en fraaie tui (meer dan 50 m. diep) Tot. opp. ca. 1.170 m dubb. begl. **Ind. o.a.:** 2 slpks., bet. badk. m. en 2e toilet. **Parterre:** hal, woonk m. tegelvl. woonk. bijkeuken en 1
Een pand dat u besl van binnen moet zie
Prijs: ƒ 359.000,- k.k.

LANDGRAAF - UBACH OVER WORMS: Vrijst. lan type m. c.v. en rondom tuin. Landelijk gel. Muren en zijn geïsol. Ged. dub. begl. **Ind. o.a.:** L-vorm. woonk (ca. 45 m²), keuken (dicht), badk. 3 slpks.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 289.000,- k.k.

UBACHSBERG: Goed onderh. halfvrijst. woonh., aa achterzijde uitgebreid verbouwd, m. c.v. gas, en tuin. Blijvend goed Dak geïsol. Dubb. begl **o.a. sout.:** Geh. onderk **Part.:** Ruime woonk. (m²), parketvl., openh. keuken m. compl. keu instal. **1e Verd.:** 3 slpks. badk. m. douche. **2e Ver** vaste trap. 2 Zolderkam
Een pand dat u beslist binnen moet zien.
Prijs: ƒ. 279.000,- k.k.

BEDRIJFSPANDEN

HEERLEN - SCHELSBERG: TE HUUR werk-/praktijkr met kantoorr. (ook bestemd voor groothandel) C.v.-g Totale opp. 200 m². Ruim vold. parkeermoglijkh.
Huurprijs: ƒ. 1.500,- p. mnd.

HEERLEN - WELTEN - CENTRUM: TE HUUR. Winkel/ kantoor ca. 40 m² met magazijn ca. 11 m². **Sout:** Maga **Bovenwoning:** Ruime L-vormige woonk. Luxe moderne keu instal. met app. Gr. dakterras ca. 23 m². 3 Slaapks., luxe b
Huurprijs: ƒ 2.200,- p. mnd.

KERKRADE - TE HUUR: Kantoor-, praktijk, of winkel-ruimte. Goed bereikbaar. Ruim voldoende parkeermog Tot. opp. ca. 80 m². Goed uitvoeringsniveau.
Huurprijs: ƒ 1.100,- per mnd.

NIEUWBOUW

KERKRADE WEST - TERWINSELEN: Dit nieuwe plan ligt in de wijk Terwinselen. Deze wijk grenst aan de gemeente Landgraaf en Heerlen, gelegen in een rustig omgeving en vele recreatie faciliteiten. In de direkte omgeving is een basisschool. Prima verbindingen. In dit plan worden 35 vrije sektor woningen gerealiseerd, *34 halfvrijstaande en één vrijst. woning.* De woningen zijn prima afgewerkt en uitstekend geïsoleerd en geven u met hun comfort een blijvend woongenot. **Ind:** Entree hal, toilet, royale woonk., open keuken, garage. **1e Ver** overloop, 3 slpks, badk. **2e Verd:** zolderruimte bereikb via vaste trap. Deze woningen worden gebouwd door **Aann.bedr. Jongen BV uit Landgraaf.**
Met de bouwwerkzaamheden is gestart. Nog slechts enkele woningen te koop
Prijzen vanaf ƒ. 230.000,- v.o.n.

Aan de Vleetkampweg te Landgraaf realiseren wij, in samenwerking met **Aannemersbedrijf Jongen bv**, 2 vrijstaande en 8 halfvrijstaande herenhuizen met garag Deze prachtige woningen kenmerken zich door een hoo afwerkingsniveau en uitstekende isolatie. **Ind. o.a.:** Ruim woonk., keuken, bijkeuken, badk. met o.a. ligbad, v.w. 2e toilet., 3 slaapkamers en vaste trap naar zolder.
Prijzen vanaf ƒ. 235.860,- v.o.n.
("Inruil" huidige woning is mogelijk)

NVM MAKELAAR

Taxaties, makelaardij o.g., NVM Hypotheekshop

Heerlenseweg 22, 6371 HS Landgraaf

045 - 326767

Maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur, 's Zaterdags van 9.00 tot 15.00 uur. (Verder volgens afspraak)

Pickée
makelaardij bv

Maastrichtenaar leidt Radio-airmiles-strijd

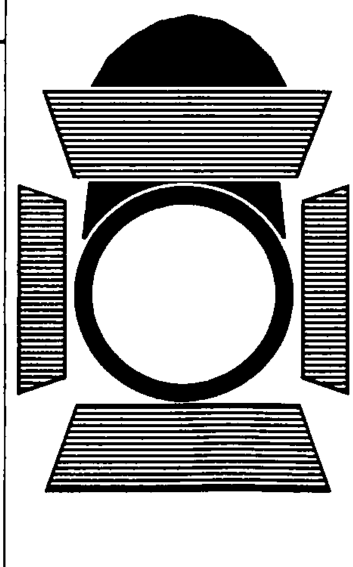
Van onze rtv-redactie

MAASTRICHT - Paul van de Hout uit Maastricht staat op het ogenblik aan de leiding van een zogeheten Radio-airmiles-wedstrijd van het station Radio 538. De Maastrichtenaar is gewikkeld in een nek-aan-nek-race met vijf scholieren uit 't Gooi die op de tweede plaats staan. De Gooise scholieren zijn de schrik van de omroepen sinds ze elke gelegenheid op radio en tv aangrijpen om reclame te maken voor Radio 538, waarmee die airmiles-punten te scoren zijn. De wedstrijd wordt over een week beëindigd.

Meest in het oog lopende actie van de scholieren was hun boodschap in De Schreeuw van de Leeuw. De vijf hadden kaartjes voor de uitzending versierd. „Het ging over Manfred Langer," vertelt woordvoerder Bart Rietmeijer. „Vervolgens kwam Bob de Rooy met zijn bijdrage De wilt ik nou effe kwijt. Meteen daarna hebben we toegeslagen. We kregen meteen een microfoon en er werd een camera op ons gericht."

De meeste punten verzamelden ze door borden te plaatsen langs snelwegen en binnenwegen in de regio. Borden, die meteen weer werden verwijderd door de politie, maar toch konden airmiles worden bijgeschreven. De vijf scholieren willen de nog resterende dagen blijven scoren teneinde de leiding te kunnen overnemen van de man uit Limburg. „Wie wint, krijgt drie uur zendtijd. Wat we daarmee zouden doen? Dat weten we nog niet. Waarschijnlijk muziek draaien. We zijn gek op mellow-house," vertelt Rietmeijer.

De scholieren hebben inmiddels 80 airmiles verzameld, Paul van de Hout uit Maastricht 99. Voor radioboodschappen staan 5 punten, voor tv 10 en voor reclameborden 15. In één maand tijd heeft Radio 538 in totaal tachtig 'inbraken' in programma's van andere radio- en tv-stations genoteerd. Geen enkel station ontsprong de dans.

Janet Jackson zingt in Ahoy'

ROTTERDAM - De Amerikaanse zangeres Janet Jackson geeft dinsdag 21 maart een concert in het Rotterdamse Ahoy'. De zangeres, die behalve songwriter en danseres sinds kort ook actrice is en debuteerde in de film Poetic Justice, brak in 1990 door met haar Rhythm Nation Tour tijdens drie concerten in Ahoy'.

Haar meest recente album met de hit That's the way love goes dateert van 1993. De kaartverkoop begint zaterdag 17 december.

Eddy Becker komt nooit meer van zijn bijnaam af

'De man met de wekker' moet alweer vroeg op

DOOR ROY TOUKER

BUSSUM - Voor hij het wist, zat hij begin december achter de draaitafels bij de Gouwe Ouwe Zender. Na een loopbaan bij piraat Veronica, Vara, NCRV en recent Holland FM is Eddy Becker - al sinds zijn carrièrestart bekend als 'de man met de wekker' - de ochtend-dj geworden van de een paar maanden bestaande commerciële zender. Hij weet zich omringd door 'gouwe ouwen' als Will Luikinga, Meta de Vries en Stan Haag. „En het is echt heel leuk hier," zegt de 47-jarige Becker.

Radio is altijd dè grote liefde geweest van Eddy Becker. Hoewel hij op tv-gebied zijn sporen verdiende met NCRV-programma's als Eddy ready go en Kwistig met muziek en sinds 1980 een eigen audiovisueel bedrijf runt. „Radio is mijn basis. Maar bovendien is radio veel intiemer dan tv. Tv-presentatoren die geen radio-achtergrond hebben, missen toch iets. Radio is geluid; tv is beeld plus geluid. Bij tv wordt het geluid nogal eens verwaarloosd. Het is - op wat uitzonderingen na - altijd het ondergeschoven kindje geweest. Is het niet zo, Erik?" Erik de Zwart van Radio 538, dat net als Sky Radio, Euro Jazz en de Gouwe Ouwe Zender onderdak heeft in het Bussumse studiocomplex, knikt instemmend terwijl hij een kopje koffie in de gezamenlijke kantine haalt.

● Eddy Becker: *„Met alléén publieke zenders krijg je zo'n Oostblok-gevoel."* Foto: GPD

Als jong broekje trad Eddy Becker in 1966 in dienst van de piraat Veronica. „Ik kreeg het ochtendprogramma Ook goedemorgen. Toen is die kreet 'Eddy Becker, de man met de wekker' ontstaan. Ik ben er nooit meer van afgekomen. Ook toen ik bij de NCRV tv-werk deed, had ik die bijnaam."
En ook nu kan Becker zich met de bijnaam blijven tooien. Bij de Gouwe Ouwe Zender, het station dat louter muziek uit de jaren 50 en 60 draait, neemt hij het programma van zeven tot negen 's morgens voor zijn rekening.

Selectief

Eddy Becker mag tot de radioveteranen worden gerekend. „Als ik al die jaren overzie, is er nogal wat veranderd. Door de komst van commerciële zenders is de kwaliteit van de Nederlandse radio verbeterd. Niks geen eenheidsworst, zoals wel beweerd wordt. Als je als luisteraar selectief kiest, hoeft de radio helemaal geen eenheidsworst te zijn. Hetzelfde commentaar hoor je over commerciële tv, die zou alleen maar amusement brengen. Dat lijkt zo, omdat alle grote presentatoren nu bij RTL zitten. En die zaten eerst bij de publieke zenders. Maar daar viel dat pretentieloos amusement niet op, omdat ze daar maar één keer per maand een grote show hebben. Het is nu allemaal ingekapseld bij één station."

„Op radiogebied hebben we door de komst van de commerciële zenders meer keuze. Dat is goed. Een monopolie-situatie als voorheen is slecht, gevaarlijk zelfs. Het is toch verschrikkelijk dat je gedwongen wordt te kijken of te luisteren naar iets, dat van bovenaf opgelegd is. Nu heb je meer keuze en dus meer vrijheid. Met alléén publieke zenders krijg je zo'n Oostblok-gevoel. Je kunt alleen maar luisteren naar één zender, bij wijze van spreken. Het is nu allemaal veel meer versnipperd. We hebben nu in Europa ook op radiogebied het zappen ontdekt. Je hebt keus uit stations met zoveel muzieksoorten. Dat is goed. Niemand luistert van 's morgens tot 's avonds naar een en dezelfde zender."

Doelgroepen

Over Radio 3 is Eddy Becker niet te spreken. „Daar luister ik - op een paar keer in de Avondspits na - eigenlijk al een jaar of drie, vier niet naar. Ik vind het geen gerichte zender. Ik houd van doelgroepen, dan weet je waar je aan toe bent. Dat weet je bij de Gouwe Ouwe Zender, Radio 538 en Sky. Bij Radio 3 is er sprake van uitersten, die gaan niet samen. Na een houseplaat heb je opeens Corry & De Rekels. Zo jaag je de tieners weg. En andersom, bij te veel house, jaag je de dertigers en veertigers weg."

„Bij de Gouwe Ouwe Zender weet je dat je gouwe-ouwemuziek krijgt. De luisteraar bestelt als het ware iets. Bij Radio 3 is dat niet zo en dat zal ook nooit zo worden. Een grote groep luisteraars kiest bewust voor bepaalde zenders. Kijk, de één houdt van cashewnoten, de ander van een mix. Als je van een mix houdt, zit je goed bij Radio 3. Maar dan moet je niet schrikken van Corrie na een houseplaat. Dat is allemaal prima. Vrijheid blijheid, maar het kan mij niet bekoren."

Jongeren

Ondanks het oldies-karakter van de Gouwe Ouwe Zender, opgezet voor 35-plussers, stemmen ook veel jongeren op het station af. „Dat merk je bij de spelletjes. Die jongeren luisteren niet de hele dag, maar een paar uurtjes. Er zijn genoeg twintigers die muziek van de Beach Boys lekker vinden. Hollies, Searchers, het is eigenlijk allemaal tijdloze muziek. Wat dat betreft ben ik altijd in die muziek gebleven. Toen ik bij Veronica begon, stonden die groepen in de hitlijsten. Ik kan nieuwe muziek waarderen, daar zitten hele leuke dingen bij, maar aan de dingen uit je jeugd blijf je toch herinneringen houden."

„Dat is niet alleen bij mij zo, maar ook bij de luisteraars. De achttienjarigen van nu zullen dat over twintig jaar ook hebben. Je ouders en grootouders hadden dat ook. Het blijft generaties lang."
„Je wilt ook af en toe eens kunnen wegmijmeren. Dat heeft niets met leeftijd te maken; je wilt weer even teruggaan in de tijd."

„De publieke omroep is voornamelijk een ingeslapen geheel. Ze zijn pas na de komst van de commerciële stations gaan nadenken over de vraag waarom de kijkers weglopen."

Van Beusekom directeur NPS

HILVERSUM - Willem van Beusekom is benoemd tot directeur van de Nederlandse Programma Stichting (NPS). Zijn benoeming gaat op 1 januari 1995 in. De NPS is de nieuwe publieke omroep, die vanaf volgend jaar deel uitmaakt van het bestel.

De 47-jarige Willem van Beusekom werd in 1989 directeur NOS-Radio. Voordien was hij ruim achttien jaar in dienst van de Vara, waar hij diverse functies bekleedde. Hij is de vaste presentator van het jaarlijkse Eurovisie Songfestival.

De scheidende directeur NOS-Televisie Ed van Westerloo (56) nam donderdagmiddag tijdens een receptie afscheid van de publieke omroep. Premier Kok was naar Hilversum gereisd om Van Westerloo de versierselen op te spelden behorend bij het officierschap in de Orde van Oranje Nassau.

Millie Scott nu als actrice

HILVERSUM - Zangeres Milly Scott keert na acht jaar afwezigheid terug op het Nederlandse televisiescherm, maar nu als actrice. Scott speelt een rol in Vrouwenvleugel, de dramaserie over een gevangenisafdeling voor vrouwen. De eerste aflevering van de serie van RTL4, die 22 delen omvat, wordt op 6 januari uitgezonden. De serie van Vrouwenvleugel die begin dit jaar was te zien, werd door het publiek onderscheiden met de Gouden Televizierring.
Milly Scott werd bekend als zangeres. Ooit nam zij met het nummer Filippo, Fernando en José deel aan het Eurovisie Songfestival.

● *Anneke Grönloh*

Sterrenparade voor Anneke Grönloh

Van onze rtv-redactie

AMSTERDAM - Deze week kwam ze terug uit Singapore waar haar concert 20.000 bezoekers trok. Haar agenda voor de komende tijd zit vol optredens in binnen- en buitenland en zaterdag komt haar nieuwste cd uit. Zangeres Anneke Grönloh staat deze maand 35 jaar op de planken en heeft al die tijd een grote schare fans gehouden. Dankzij bewonderaar Gerard Jonkers kan deze mijlpaal maandag in de Amsterdamse Stadsschouwburg worden gevierd met Hans van Willigenburg als presentator.

Jonkers heeft ervoor gezorgd dat Benny Neyman, Ronnie Tober, De Raggende Manne, Sjoukje Smit, Julya Lóko en Jacques Herb komen optreden. Voor de pauze brengen ze allemaal een nummer dat door Grönloh bekend is geworden. „Wie wat zingt moet nog even een verrassing blijven, maar we hebben zorgvuldig uitgezocht welk nummer het beste bij welke artiest zou passen," vertelt Jonkers. Hij wil alleen verklappen dat de jaren zestig-hit 'Brandend Zand' natuurlijk niet mag ontbreken.

Na de pauze treedt Grönloh (52) zelf op met nummers van haar nieuwe cd op muziek van de Zweedse componist Martin Claman. Vrijwel alle teksten zijn van Jan Rot en gaan over actuele thema's als discriminatie en emancipatie. Van J.C. Bloem koos ze voor deze cd het gedicht 'November'. Jonkers belooft echter dat Grönloh ook een keus uit haar internationale successen zal zingen.

made in GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

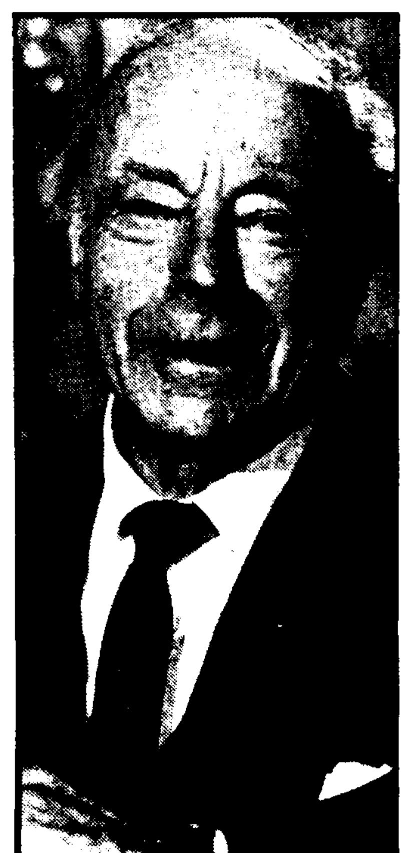
Goldene Europa in Boedapest

● *Reinhard Mey*

RTL Duitsland reikt jaarlijks Gouden, Zilveren en Bronzen Leeuwen uit aan artiesten, die in hun genre verdienstelijk zijn of die hoog scoren in de hitparadelijsten. Ook de ARD (Duitsland 1), een van de publieke omroepen, kent soortgelijke prijzen toe. Elk jaar onthaalt de Saarländische Rundfunk de kijker met Die Goldene Europa op een aardig muziekspektakel. Voor de inmiddels 26ste editie - uitzending vrijdag 30 december om 20.15 uur op Duitsland 1 - ging een tv-ploeg ditmaal eens de Duitse grens over. Om de culturele banden met Hongarije - vijf jaar na de politieke omwenteling in dat land - weer eens aan te halen, worden de Goldene Europa-trofeeën in het Vig-theater in Boedapest uitgereikt. Dat is voor het eerst sedert de toekenning van deze jaarlijkse showprijzen van de ARD, nu 26 jaar geleden. De artiesten, die in de prijzen vallen of vrijdag 30 december via het scherm in actie komen, zijn onder anderen *Reinhard Mey, Cliff Richard, Montserrat Caballé, Thomas Gottschalk, Lucilectric, The Rolling Stones, Sinéad O'Connor, All-4-One, Joshua Kadison* en *Gyula Horn*.

Cd's voor fans Heinz Rühmann

● *Heinz Rühmann*

Geen week gaat voorbij of er is in Duitsland wel een cd-firma, die uitpakt met werk van de gevierde op 92-jarige leeftijd op 5 oktober van dit jaar overleden acteur en (incidenteel óók) zanger *Heinz Rühmann*. Net zoals bij wijlen *Roy Black* doen de cd's van *Rühmann* het nu na zijn dood beter dan toen hij nog leefde. Om tegemoet te komen aan de wensen van miljoenen fans (en uiteraard aan die van de commerciële firma's) meldt Phonogram/Hamburg dat de door *Heinz Rühmann* gezongen liedjes Der Clown en Ich weiss nu voor het nageslacht zijn vastgelegd op een cd van Philips (856 413-2). En ook de firma Hansa in Berlijn ziet er brood in om de Heinz Rühmann-rage nog wat aan te wakkeren. Alle muzikale filmhits heeft Hansa nog eens van onder het stof vandaan gehaald en zo staan op het cd-album 'Heinz Rühmann - Seine grossen filmhits' nummers als Ich brech' die Herzen der stolzesten Frau'n, Jawohl meine Herr'n en (eerder als discoversie, samen met Cinematic) Ein Freund, ein guter Freund en La Le Lu (Hansa 21 24640-2).

Olaf Berger populair

● *Olaf Berger*

Noem eens een paar artiesten uit de voormalige DDR? Mooie vraag na de hereniging van Oost- en West-Duitsland, maar wedden dat de meeste kenners en zelfs doorgewinterde discofielen niet verder komen dan een handvol - zij het wel - bekende namen. De groep *Karat* bijvoorbeeld van dat ook door *Peter Maffay* bezongen succes Über sieben Brücken musst du geh'n (1981) of *Frank Schöbel* (zeker tot 1980 de populairste schlagerzanger van de DDR) of de naar Beieren gevluchte en onder Oostduits granaatvuur genomen zanger *Chris Wolff*. Maar - stop, stop - er is er nog eentje, een nog jonge gast, *Olaf Berger* (30), geboren en getogen in Dresden. En dáár begon in 1985 ook zijn carrière nadat hij in zijn woonplaats een talentenjacht had gewonnen. In het analoog aan deze rubriek gelijknamige BRTN-programma Made in Germany werd *Olaf Berger* in West-Europa pas na 1990 bekend met nummers als Nonstop ins Paradies, Feuervogel (1990), Die erste Tränen trocknen nie (1991) en Geheime Zeichen (1992). Van *Olaf Berger* (niet te verwisselen met Albin of Cindy Berger) is nu ook een cd-album verschenen met als motto 'Erzähl mir was von Dir', waarop behalve deze gelijknamige titel ook liedjes als Spanische Hochzeit, Der blaue Himmel über Napoli, Julia en Die Welt weint tausend Tränen. Niet onvermeld willen we tenslotte laten dat de zanger nu ook in Nederland een fanclub heeft. Daarvoor kun je terecht bij Louise Hulsink, Dr.Poelsstraat 17, 7572 ZW Oldenzaal.

Agenda

● *Marianne & Michael*

De data liggen weliswaar nog even in het verschiet maar misschien is het toch goed om ze alvast even te noteren. Kun je er met de agenda bij de hand rekening mee houden bij het maken van afspraken. In zaaltheater Geulen in Aken/Eilendorf (00-49-241-551250) komen voor concerten (opnieuw) *Udo Jürgens* (6 maart), *Roger Whittaker* (14 maart) en *Marianne & Michael* (25 maart). Met zijn jubileumprogramma is het zingende echtpaar overigens ook een dag later (26 maart) in de Rodahal van Kerkrade. Behalve *Marianne & Michael* treden voorts op *Otti Bauer und sein Musikantenexpress*, jodelkoning *Franz Lang* en *De Kermisklanten*.

Alvorens we ons 'verabschieden' wensen we alle schlagerfans vandaag veel sterkte toe met het kopen van hun kaartjes voor het Schlagerfestival 1995. Aan de ingang van de Kerkraadse Rodahal hebben afgelopen nacht heel wat mensen postgevat om vanochtend om negen uur bij de eersten te zijn. Haantje de voorste, voor de betere plaatsen, je kent dat wel. Prettig weekeinde en je weet het: *Made in Germany met Harrie Cremers* houdt je wekelijks op de hoogte van de verdere muzikale ontwikkelingen. Tot volgende zaterdag!

MAKELAARDIJ | COMMERCIEEL VASTGOED | TAXATIES | HYPOTHEKEN VERZEKERINGEN | BEHEER

RUIJTERS
VASTGOED

MAKELAARDIJ

TE KOOP

REGIO SITTARD

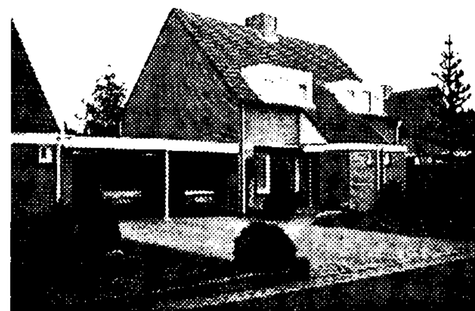
AMSTENRADE, Heiberg S
Op 1e stand gel. uitst. onderh. halfvrijst. woonh. met garage, kelder en tuin met vrij uitzicht. Perc. opp.: ± 1300 m2. Ind.o.a.: living, keuken met app., tuinkr., bijkeuken, 3 slaapkrs., mod. badkr. en zolder. Aanv.: i.o. **Koopprijs: ƒ. 298.000,- k.k.**

DOENRADE, Kerkstraat S
In dorpskern gel. luxe boerenwoonh. met binnenplaats, garage en grote tuin. Perc.opp.: 1.050 m2. Het pand kent een hoogwaardig afwerkingsniveau, waarbij ieder vertrek de nodige charme vertoont. Ind. o.a.: royale hal, eetkeuken met aanb.keuken (19 m2), eetkamer, woonkr. met openhaard partij, tuinkamer (36 m2), 5 slaap-/hobby-/werkkamers, een van maar liefst 33 m2, badkamers en bergzolder. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ 449.000,- k.k.**

HOLTUM-BORN, Ankersweg S
mooi gel. vrijst. boerderij met c.v., kelder, schuur, garage en besloten tuin. Perc. opp.: 1300 m2. Ind. o.a.: L-vorm living, keuken, grote zit-tuinkr., badkr., doucheruimte en 5 slaapkrs. Aanv.: n.o.t.k.
Koopprijs: ƒ. 360.000,- k.k.

SCHINNEN, Kennedylaan S
Vrij en rustig gel. goed onderh. vrijst. bungalow met c.v., inp. garage, kelder en tuin. Ind. o.a.: woonkr. met open haard, keuken met app., tuinkr. met open haard, 4 slaapkrs., badkr. met ligb. Aanv.: i.o. **Vraaprijs: ƒ 449.000,- k.k.**

MUNSTERGELEEN, Weverstraat S

Goed gel. halfvrijst. woonh. met garage, carport, tuinkamer (verwarmd) en mooi aangelegde grote tuin. Bouwjaar: 1983. Ind. o.a.: hal, woonkr., open keuken, tuinkamer, 2 slaapkrs. (voorheen 3), ruime zolder. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ 235.000,- k.k.**

SITTARD, Baanderthof S
Rustig gel. nabij centrum tussengel. woonh. met c.v., garage, en besloten tuin. Ind. o.a. woonkr., mod. keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder met hobbyruimte. Aanv.: n.o.t.k.
Koopprijs: ƒ. 195.000,- k.k.

THORN, Baarstraat S
Land. gel. zeer groot vrijst. landh. met c.v, souterrain, inp. garage, zwembad, tuin met veel privacy, perc. opp. ± 2600 m2. Ind. o.a.: U-vorm. living (± 64 m2) met mogelijkh. voor open haard, keuken, 2 badkrs., 7 slaapkrs., grote zolderruimte. Het pand is voor vele doeleinden geschikt zoals praktijk, kantoor. Aanv.: n.o.t.k. **Koopprijs: ƒ. 595.000,- k.k.**

REGIO HEERLEN

EIJGELSHOVEN, Terheidenstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: hal, woonkr., keuken met eetbar, bijkeuken en buitenberging. 1e verd.: overloop, 2 slaapkrs., badkr. met ligb., 2e toilet en v.w. 2e verd.: vaste trap naar 3e slaap- c.q. hobbykr., c.v.-ruimte en bergruimte. Het pand verkeert in een prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 259.000,- k.k.**

HEERLEN, Rijnstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: ruime entree, Z-living, moderne keuken met app. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., geheel betegelde moderne badkr. 2e verd.: vaste trap naar hobby/bergzolder. Het pand is v.v. rolluiken en geïsoleerd. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ. 185.000,- k.k.**

HEERLEN, Schandelerstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., loods en dakterras. (perc. opp.: 242 m2). Ind.: entree, loods met koelcel. 1e verd.: woonkr. met open luxe keuken, bijkeuken, toilet, dakterras. 2e verd.: overloop, 2 slaapkrs., badkr. met ligb. v.w. 3e verd.: vliering. Aanv.: i.o. **Prijs: n.o.t.k.**

HEERLEN, Vergiliusstraat H
Prima gelegen woonh. met c.v., garage en binnenplaats. Ind.: hal, toilet, hobby/werkkr., berging. 1e verd.: woonkr. met balkon, keuken. 2e verd.:overloop, badkr., toilet, 3 slaapkrs. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 228.000,- k.k.

HOENSBROEK, Akerstraat Noord H
Goed gel. woonh. met c.v., zij-ingang en tuin. Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., keuken, berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb. Vaste trap naar grote zolder. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 179.000,- k.k.**

HOENSBROEK, Mgr. Feronlaan H

Goed gel. halfvr. woonh. met berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr. met schuifpui, keuken met app., bergkast, berging. Beg. gr. vloer is ged. v.v. plavuizenvloer. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., doucheruimte met v.w. 2e verd.; vliezotrap naar zolder. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 179.000,- k.k.**

HOENSBROEK, Neerbraakstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., berging, carport en tuin met tuinhuis. Ind.: hal, toilet, woonkr. met open keuken, berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: vliezotrap naar zolder. De beg. gr. is v.v. plavuizenvloer. Het pand is optimaal geïsoleerd. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ 225.000,- k.k.

LANDGRAAF, Groenstraat H
Goed onderhouden halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., mod. keuken met app., serre met ged. overdekt terras. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2e toilet en bidet. 2e verd.: vaste trap naar 4e slaapkr. Het pand is v.v. rolluiken. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 315.000,- k.k.**

LANDGRAAF, Kakertsweg H
Uitstekend gel. vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp.: 739 m2). Ind.: provisiekelder, c.v.-kelder. Beg. gr.: ruime hal, living, keuken, bijkeuken, garage. 1e verd.: 4 slaapkrs., bdkr. met o.a. ligb., dubb. v.w. 2e verd.: vliering. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Verdere inf. op aanvraag. **Prijs: ƒ. 465.000,- k.k.**

OIRSBEEK, Raadhuisstraat H

Prima gel. woonh. met c.v., grote garage en tuin. Ind.: Beg. gr.: hal, toilet, woonkr. met kachel, half open keuken, bijkeuken, waskeuken. 1e verd.: overloop, 3 ruime slaapkr., luxe badkr., 2e verd.: vaste trap naar grote zolder. Het pand is nagenoeg geheel gerenoveerd. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 245.000,- k.k.

NIEUWBOUW

HEERLEN,
Verschuurstraat/Gebr. de Wittstraat H
Aan de Verschuurstraat/Gebr. de Wittstraat worden door aannemersbedrijf Jongen B.V. 9 woningen gebouwd, waarvan 6 sociale koopwoningen met de navolgende ind.: o.a. entree, woonkr., keuken, inpandige berging. 1e verd. 3 slkrs., badkr. met douche, en vliezotrap naar zolder.
Prijs: ƒ 145.990,- v.o.n.
Alsmede 3 v.s. woningen met een éénmalige bijdrage en de navolgende indeling: o.a. entree, woonkr., keuken, garage. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr., met douche en v.w. en een vaste trap naar de zolder. **Prijzen v.a. ƒ 185.000,- v.o.n.**

LANDGRAAF H
In de nieuwe woonwijk 'Parkheide' worden door aannemersbedrijf Riksen B.V. 11 ruime woningen gerealiseerd. Deze goed afgewerkte woningen bestaan uit: ruime living, keuken (tot ± 47 m2), garage, 3 slaapkrs, luxe badkr. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet en verder een vaste trap naar de berg-/hobbyzolder. De tuinen van de woningen zijn op het zuiden gesitueerd.
Prijzen v.a. ƒ 256.800,- v.on.

S = Ruijters Makelaardij B.V.
Rijksweg Zuid 35
6131 AL Sittard
Tel.: 046- 595151, Fax: 046-521384

Ruijters Makelaardij B.V.
Wycker Brugstraat 62
6221 ED Maastricht
Tel.: 043-218941, Fax: 043-250317

H = Ruijters Makelaardij B.V.
Geerstraat 11
6411 NM Heerlen
Tel.: 045-731111, Fax: 045-715760

COMMERCIEEL VASTGOED

TE KOOP/TE HUUR

BEDRIJFSPANDEN

BEEK, DSM-straat 1 S
Te huur bedrijfscomplex best. uit 225 m2 hal/werkpl., 350 m2 kant. op beg. gr. en verd., tuin en omliggend terrein. Perceel 4300 m2.
Huurpr. f. 80.000,-/jr. excl. BTW.

BEEK, Wethouder Sangersstraat 23A S
Op industrieterrein nabij autowegen te koop of te huur opslagruimte totaal 1900 m2 BVO met kantoor en verhard voorterrein, vrije hoogte 5m.
Uitv. geg. op aanvr.

GELEEN, Tomeikerweg S
Op handelsterrein "Krawinkel Zuid" gelegen nog te bouwen bedrijfscomplex, te huur in units v.a. 425 m2. Uitstekend opleveringsniveau.
Huurprijs op aanvr.

LANDGRAAF H
Te huur: nieuwbouw bedrijfshal in units van 200 tot 1.200 m2. De hal is uitstekend geïsoleerd, en compleet geoutilleerd en voorzien van kantoorruimte en parkeerplaatsen. **Onze informatiemap wordt u op aanvraag toegezonden.**

LANDGRAAF H
Bedrijfscomplex te koop, 1.400 m2 bedr./prod.-ruimten en 400 m2 kantoor. Perceel 3270 m2.
Prijs f. 1.100.000,- k.k. excl. BTW.
Uitv. gegevens op aanvr.

SUSTEREN, Handelsweg S
Op handelsterrein gelegen bedr.compl. omvattende de riant landhuis met achtergelegen bedrijfsgebouw (t.b.v. bedr.- en/of ambacht. doeleinden c.q. volumineuze detailhandel).
Bezichtiging en uitv. geg. op aanvr.

SUSTEREN, Handelsterrein Rafaelweg S
Te koop bouwkavel, opp. 1000 m2.
Prijs f. 60.000,- k.k. excl. B.T.W

ULESTRATEN, Bamfordweg 1 S
Nabij vliegveld en autoweg gelegen bedrijfscomplex best. uit kantoorgebouw, opp. 960 m2, werkplaats/magazijn, opp. 1600 m2, ruime P-voorziening en omliggend terrein. Perceelsgrootte 1.4 ha.
Prijs etc. op aanvraag.

WINKELPANDEN

BORN, Kerkstraat S
In hartje centrum te huur winkelruimte, opp. 96 m2 met kelder, nw. pui etc. A-1 winkelstand.
Huurprijs f. 2.800,- p/mnd excl. B.T.W.
Tek. e.d. op aanvr.

BRUNSSUM, Centrum H
Te koop aan het Lindeplein gelegen winkel-/kantoorruimte, groot 225 m2, frontbreedte 11,5 m, ruime parkeervoorzieningen, direct aansluitend aan het winkelcentrum. **Vraagprijs f. 355.000,- k.k.**

BRUNSSUM, Akerstraat H
Te koop vrijstaand woonhuis met verhuurde bedrijfsruimte, groot 100 m2, goede huuropbrengst. Indeling woonhuis: kelder, woonkamer, keuken, bijkeuken, garage, 3 slaapkamers en vaste trap zolder. Aanvaarding direct.
Vraagprijs f. 285.000,- k.k.

GELEEN, Groenstraat 4A S
Op A-stand gelegen winkelruimte. Opp. 69 m2 BVO. **Huurprijs f. 1.700,-/mnd excl. B.T.W.**
Uitv. gegevens op aanvr.

GELEEN, Groenstraat S
Op goede lokatie te huur winkelruimte t.b.v. DAG- OF AVONDZAAK, opp. variërend van 50-100 m2.
Huurprijs v.a. f. 13.700,-/jr. excl. B.T.W.

HEERLEN, Eikenderweg H
Te koop/te huur: winkelwoonhuis gelegen in een woonwijk nabij het centrum. Winkelruimte 40 m2, verd. woonkr., 3 slaapkrs. en badkr.
Huurprijs f. 1.500,-/maand
Vraagprijs f. 209.000,- k.k.

HEERLEN, Spoorsingel H
Te huur op zichtlokatie 1500 m2 winkelruimte, verdeeld over sout., beg.gr. en verd. Frontbreedte/etalages ± 35 meter! Goed afleveringsnivo.
Huurprijs f. 150.000,—/jr. excl. B.T.W.

KERKRADE, Spekholzerheide H
Te huur winkelruimte in units vanaf 135 m^2 tot 765 m^2. **Huurprijs en nadere gegevens op aanvraag.**

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106 H
Te huur 71 m2 winkelruimte op zichtlocatie. Front- en zijgevel uitgevoerd in grote glazen puien. Zeer geschikt voor o.a. mode, kadoshop, dibevo, cd-shop etc. **Huurprijs f. 21.600,-/jr. excl. BTW.**

SITTARD, Putstraat S
Nabij Markt, aan voetgangerspassage gelegen winkelruimte ± 150 m2 met achtergelegen magazijn, opp. ± 100 m2. Aanv. direkt.
Huurprijs f. 3.500,-/mnd. excl. B.T.W.

SITTARD, Stationsplein 9 S
T.o. station, op zichtlokatie gelegen winkelruimte ± 350 m2 met showroom in sout. Aanv. i.o.
Huurprijs f. 5.000,-/mnd. excl. B.T.W.

KANTOORPANDEN

GELEEN, Mijnweg 3 S
Modern kantoorgebouw met nog 2980 m2 BVO beschikbare ruimte verdeeld over beg. grond, 1e en 2e verd. (ged). Huur in units v.a. 475 m2 bespreekbaar! Hoogwaardig opleveringsniveau, groenvoorz. rondom. **Huurprijs f. 160,—/m2/jr. excl. B.T.W. en serv. kosten.**

HEERLEN, Centrum H
Te huur: kantoor/praktijkruimte 126 m2, gelegen op de parterre aan een doorgaande weg. Deze flexibel in te delen ruimte is uitstekend bereikbaar, er zijn voldoende parkeerfaciliteiten.
Huurprijs f. 2.500,-/maand excl. BTW.

SITTARD, Gruizenstraat 18. S
In centrum gelegen KANTOOR-/PRAKTIJKRUIMTE (1e verd.) met toilet en kitchenette.
Huurprijs f. 33.000,—/jr. excl. B.T.W.

SITTARD, Wilhelminastraat 14 S
Te huur in centrum gelegen nieuwbouw kantoorruimte met parkeervoorz. Opp. 313 m2.
Huurprijs f. 200,—/m2 p.jr. excl. BTW.
Aanv. direkt.

SITTARD, Wilhelminastraat 30a S
Op uitst. stand, nabij station gelegen sfeervol kantoor/praktijkpand, opp. 100 m2 BVO. Aanv. direkt.
Huurprijs f. 17.500,—/jr. excl. B.T.W.

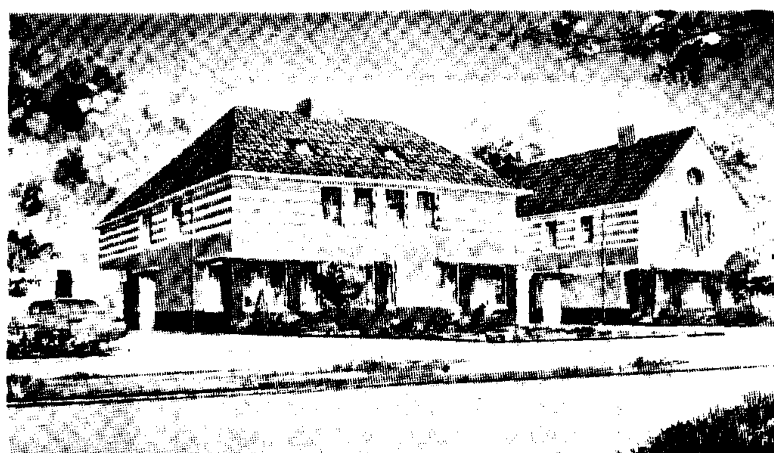
S = Ruijters Commercieel Vastgoed Sittard B.V.
Rijksweg Zuid 35
6131 AL Sittard
Tel.: 046 - 595159
(Tijdens kantooruren)

Ruijters Commercieel Vastgoed Maastricht B.V.
Het Bat 8
6211 EX Maastricht
Tel.: 043 - 256525

H = Ruijters Commercieel Vastgoed Heerlen B.V.
Geerstraat 11
6411 NM Heerlen
Tel.: 045 - 731173

Sittard - Europapark
Stijl en royaal wonen in een parkachtige sfeer

De 78 vrijstaande en halfvrijstaande woningen waarmee een deel van Sittards Europapark wordt ingevuld, zijn van een bijzonder allure. Als toekomstig bewoner heeft u een unieke keus: stijlvolle of eigenzinnige woningen of woningen met een strakke belijning. Drie sterke karakters die op een creatieve manier in en parkachtige sfeer zijn geordend, geheel in de sfeer van de zeer fraaie en landelijke omgeving. De diversiteit en architectuur, de ruime verkaveling èn de zorg waarmee gebouwd wordt, zijn bepalend voor het niveau van dit aantrekkelijke woongebied.

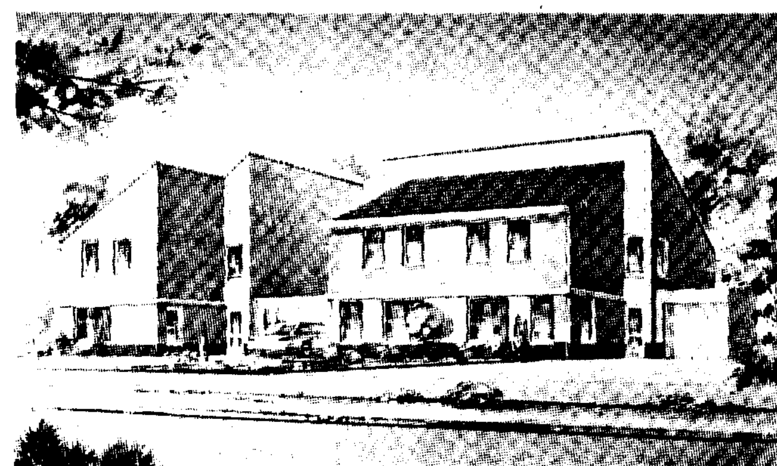

17 *woningen*

Ruim en stijlvol, met de sfeer en uitstraling van een riant landhuis. Prima gelegen aan een fraaie laan, op royale kavels. Grote L-vormige living, half-open keuken, bijkeuken, bergings-/stallingsruimte. Op de verdieping o.m. een badkamer met ligbad, apart tweede toilet en 3 slaapkamers. Vaste trap naar de zolder.
Koopprijs vanaf ƒ 281.000,- v.o.n.

20 *woningen*

Karakteristieke architectuur, strakke belijning. Een prachtige woning in een mooie omgeving. Zeer royale entree met o.m. een open trap. U-vormige woonkamer met open keuken, bergings- en stallingsruimte. Verdieping met o.m. badkamer met ligbad en tweede toilet, 3 slaapkamers. Vaste trap naar de zolder.
Koopprijs vanaf ƒ 249.000,- v.o.n.

41 *woningen*

Modern met een sterk eigen karakter. Ruime woning met volop variatiemogelijkheden voor individuele wensen. Bijvoorbeeld hoofdentree en keuken aan de voorzijde, of de entree in de zijgevel. Royale entree, ruime woonkamer, open keuken, bergings- en stallingsruimte. Verdieping met 3 slaapkamers en badkamer met ligbad en tweede toilet. Vaste trap naar de zolder.
Koopprijs vanaf f 223.000,- v.o.n.

De woningen worden degelijk gebouwd en prima afgewerkt met kwaliteitsmaterialen. En met een uitstekende isolatie.

Ruijters Makelaardij B.V., Rijksweg Zuid 35,
6131 AL Sittard, Tel. 046 - 595151, Fax 046 - 521384

RUIJTERS, VAST GOED !

Nederland 1

Avro/KRO
07.00 **Tekst tv.**
08.30 **Ik mik Loreland.** Afl.: Weerwater (2).
08.49 **Prentenboek.** Afl.: Krokodil, krokodil.
09.09 **Nieuws uit de natuur.** Afl.: Kerstspecial.
09.29 **Schooltv-Weekjournaal.**
10.15 **Frans voor bedrijf en beroep.**
10.45 **Financieel management.**
11.15 **Tekst tv.**
15.01 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.09 ■ **The country girl.** Amerikaanse speelfilm uit 1954.
16.56 **Kijk, de bijbel.** Afl. 11: Zacharias en Elizabeth.
17.00 **Studio op stelten.** Kinderprogramma.
17.26 **De confetticlub presenteert:.** Kinderprogramma, met: Captain Cockpit. Programma met sketches, videobrieven etc. Presentatie: Paul Kooy. Aansl.: Klimrekkwizz. Spelprogramma.
18.20 **Topscore met Ted de Braak.** Woordspel.
18.49 **(TT) De legende van de Bokkerijders.** 13-delige jeugdserie. Martien en de pastoor vinden dat er iets moet veranderen. De zigeuners hebben hulp nodig. Afl. 9: De schuilplaats.
19.17 **(TT) Waku Waku.** Dierenquiz.
20.00 **(TT) Journaal.**
20.24 **(TT) NOS-Weeroverzicht.**
20.32 **Déjà vu.** Hoogtepunten uit 40 jaar televisiegeschiedenis.
21.26 **Brandpunt.** Actualiteiten.
22.02 **Glamourland.** Programma over de wereld van glitter en glamour. Vandaag een special over Curaçao. Presentatie: Gert-Jan Dröge. Herh.
22.34 **Karel.** Talkshow.
23.18 **The untouchables.** Amerikaanse serie. Afl. 15: Betrayal in black and tan. Jones beheert een illegale loterij. Capone probeert deze handel over te nemen, maar Jones weigert mee te werken. Dit komt hem duur te staan.
00.06-00.11 **Journaal.**

Nederland 2

EO
07.00 **Alles kits.**
07.25 **Professor Poopsnagle.**
07.52 **Captain Cockpit.** Gevarieerd jeugdmagazine.
08.44 **Woef.** Afl.: Filmster.
09.09 **Cartoon club.**
09.36 **Topscore met Ted de Braak.**
10.01 **Prettig weekend.**
10.26 **Filmspot.** Filmmagazine.
10.51 **Van Nazareth naar Bethlehem.**
11.18 **Het elfde uur.** Talkshow. Herh.
12.08 **Late nite concert.** Herh.
13.00 **Journaal.**
13.07 **Van gewest tot gewest. Herh.**
13.32 **Fitariek.** Voor Arabieren.
14.02 **Gospelpodium special.** Herh.
14.27 **De verandering.** Herh.
14.57 **Ik weet het beter.** Herh.
15.22 **Het zevende venster.**
15.47 **Peter.** Korte sketch.
15.54 **Lied.**
16.00 **(TT) Journaal.**
16.09 **Nathalie** Afl. 8: Geen poot om op te staan. Herh.
16.29 **Het zevende venster.** Kindermagazine. Presentatie: Willy Nap.
16.59 **Danger Bay.** Naastenliefde.
17.24 **X-bjrrt!** Verslag van een wandeling van Nazareth naar Bethlehem.
18.00 **(TT) Journaal.**
18.15 **2 Vandaag.** Actualiteiten.
18.40 **(TT) Sportjournaal.**
18.48 **Wekelijkse lottotrekking.**
18.51 **(TT) Hoofdpunten nieuws.**
18.58 **Op weg naar Avonlea.** Serie.
19.52 **Verborgen schatten in Pakistan.** Documentaire.
20.17 **De laatste carrière (12).** 13-delige serie. Om de werkgelegenheid van velen te redden, probeert men de overname-plannen van interim-manager Meyer te dwarsbomen.
20.55 **Sonia.** Canadese korte film over 58-jarige Sonia, die vrij plotseling last krijgt van geheugenverlies.
21.49 **Tijdsein.** Actualiteitenrubriek.
22.24 **Kerstpraise.** Samenzang.
22.55 **Waarom ik?** Documentaire over een softenon-slachtoffer. Herh.
23.30 **Lied.**
23.35 **Journaal.**
23.40-23.45 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
12.00-12.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
13.30 **(TT) Studio sport.** Sportprogramma met Schaatsen: NK afstanden vanuit Den Haag en Tennis: Dutch Masters in Amsterdam.
16.55 **De ronde van Witteman.** Praatprogramma. Vandaag: Ouders van jonge criminelen. Presentatie: Paul Witteman.
17.40 **(TT) De avonturen van Kuifje.** Tekenfilmserie. Afl.: De zeven kristallen bollen (1).
18.10 **De Fabeltjeskrant.** Poppenserie. Afl.: Ingestonken. Herh.
18.15 **Sesamstraat.** Kleuterprogramma. Afl.: Ziek.
18.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
18.45 **(TT) ZaterdagavondLINGO.** Woordspel. Presentatie: François Boulangé.
19.15 **(TT) Oppassen!!!** Nederlandse comedyserie. Victor zoekt een plekje in huis waar hij ongestoord kan werken. Raoul vertrekt met zijn oom naar Egypte. Afl.: De werkplek.
19.45 **(TT) Twaalf steden, dertien ongelukken.** Serie gedramatiseerde verkeerszaken. Een pasgetrouwd stel vertrekt richting Spanje, maar strandt wegens auto-pech in de Flevopolder. Afl.: Spaans voor beginners (Almere).
20.15 **De schreew van de Leeuw.** Show met Paul de Leeuw.
21.07 **Sonja op zaterdag.** Talkshow. Presentatie: Sonja Barend.
21.54 **Trekking dagelijkse lotto.**
22.00 **(TT) Journaal.**
22.16 **(TT) Studio sport.**
23.01 **(TT) Nova.** Actualiteitenprogramma. Presentatie: Paul Witteman.
23.31 **(TT) De wereld van Boudewijn Büch.** Serie reisreportages. Vandaag: Het noorden van Alaska. Presentatie: Boudewijn Büch.
00.01-00.08 **Museumschatten.** Prof. Henk van Os, directeur van het Rijksmuseum, geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea.

RTL4

06.30 **Hei elei kuck elei.**
07.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
12.20 **5 tegen 5.** Spelprogramma.
13.10 **Soundmixshow.** Herh.
14.35 **Rainbow Brite and the Star Stealer.** Amerikaanse film uit 1985 van Bernard Deyries en Kimio Yabuki.
16.05 **Jenny Jones.** Talkshow.
17.00 **Disney Festival.**
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.10 **Eigen huis & tuin.** Programma over wonen en zelfklussen.
19.00 **Denktank.** Quiz.
19.30 **Half acht nieuws.**
19.50 **Weer.**
20.00 **Het spijt me.** Programma waarin mensen de kans krijgen een bloemetje te geven aan iemand waarmee ze zich hebben goed te maken.
21.00 **Honey, I schrunk the kids.** Amerikaanse speelfilm uit 1989.
22.40 **Nieuws en weer.**
22.55 **Of unknown origin.** Amerikaanse horrorfilm uit 1983 van George P. Cosmatos. Met Peter Weller, Jennifer Dale, Lawrence Dane, Kenneth Welsh, Louis Del Grande e.a. Bart Hughes is een carrièrejongen, die samen met zijn mooie vrouw Meg en hun twee kinderen in een prachtig huis in Manhattan woont. Wanneer Bart een drukke week voor de boeg heeft, besluiten Meg en de kinderen er een week tussenuit te gaan. Vanaf de eerste dag lijkt het onheil hem te achtervolgen.
00.35 **Babe.** Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Rafal Zielinski. De hartewens van de twaalfjarige Theresa is om ooit nog eens te kunnen studeren aan de toneelschool. Haar enige bondgenoot is de ziekelijke en altijd dronken Buddy. Eens deed hij mee aan variétévoorstellingen, nu heeft hij slechts herinneringen. Buddy is er echter van overtuigd dat er een ster schuilt in Theresa en samen bereiden ze een act voor. Na veel oefenen, besluiten ze een voorstelling in het park te geven.
02.15 **Nachtprogramma.**

RTL5

16.25 **Love boat.** Amerikaanse serie.
17.15 **Snowmagazine.** Herh.
17.45 **Beavis & Butt-Head.** Amerikaanse cartoon.
18.10 **De topclubs van Europa.** programma over verschillende vooraanstaande voetbalclubs in Europa.
18.40 **De Rabo top 40.** Overzicht van de veertig best verkochte singles.
19.20 **Passengers.** Amerikaanse programmareeks.
20.15 **Cave of the golden rose (1).** Tweedelige Italiaanse miniserie uit 1993 van Lamberto Baba. Met Allessandra Martines, Mario Adorf, Angela Molina, Jean Pierre Cassel, Kim Rossi Stuart e.a. Twee koningen vechten al jarenlang een strijd uit. Een van de twee is teleurgesteld, omdat hij drie dochters heeft en geen enkele zoon. Hij is dan ook bang de strijd op den duur te verliezen. Toch lijkt een van zijn kinderen, Fanataghiro, in staat om het koningschap van hem over te nemen, omdat ze in tegenstelling tot haar zussen zeer avontuurlijk is ingesteld. Fanataghiro is mooi en goed, maar ook zeer slim.
22.00 **Twilight zone.** Amerikaanse dramaserie.
22.30 **Nieuwsflits.** Kort nieuws.
22.35 **Wings of danger.** Amerikaanse thriller uit 1952 van Terence Fisher. Met Zachary Scott, Robert Beatty, Kay Kendall, Naomi Chance, Arthur Lane e.a. Twee collega's, Van en Nick, zijn in de loop der jaren uitgegroeid tot vrienden. Ze vliegen beiden voor Boyd Spencer, die eigenaar is van een vliegmaatschappij. Nick crasht als hij een speciale missie moet uitvoeren voor Boyd. Op het strand worden de wrakstukken van het vliegtuig gevonden, maar het lijk is onvindbaar. Men neemt aan dat Nick is verdronken. Van moet dat slechte nieuws vertellen aan Nicks zuster, op wie hij heimelijk verliefd is. Hij ontdekt dat een detective Spencers vliegmaatschappij in de gaten houdt.
23.50 **Hei elei, kuck elei aktuell.**
00.20 **Nachtprogramma.**

RTBF/La Une

10.00 Tribune économique et sociale. **10.30** Les chrétiens dans la vie sociale. **11.00** Victor English method. **11.30** Deutsch mit Victor. **12.00** Vivre à Bruxelles. **12.25** Objectif Europe. **13.00** Nieuws. **13.20** Bon week-end. **13.50** Mr. North. Amerikaanse komedie met Anthony Edwards, Robert Mitchum, e.a. **15.25** J'aime la télé, serie. **16.05** Filmrubriek. **16.30** Kindermagazine. **16.45** Le prince de Bel Air, serie. **17.15** Luna Park: clips en spelletjes. **17.50** Beverly Hills, 90210. **18.45** Génies en herbe. **19.15** Joker- en lottotrekking. **19.30** Nieuws. **20.10** Ardennen-offensief in 1944. Afl. 2. **20.35** Le jardin extraordinaire. Aansl.: Joker- en lotto-uitslagen. **21.15** Verkeerstips. **21.20** Touch and die, Frans-Italiaanse tv-film. **00.30-00.40** Laatste nieuws.

SPORTS 21

16.29 Wallons nous. **17.30** Reflets - images d'ailleurs. **18.26** Euro 3. **18.57** Ici Bla-bla. **19.27** Paardenkoersen. **19.30** Zie La Une. **20.00** Voetbal: België - Spanje. **22.21** Laatste nieuws. **22.43** Paardenkoersen. **22.46-23.39** Zaalvoetbal: Saint-Léger - Trivières.

TV 5

06.00 Ochtend-/middagprogramma's. **16.00** Nieuws. **16.10** Génies en herbes. **16.40** Les débrouillards. **17.10** Francofolies. **17.45** Questions pour un champion. **18.15** Visions d'Amérique. **18.30** Nieuws. **19.00** Culinair magazine. **19.30** Zwitsers nieuws. **20.00** Au nom du père et du fils, serie. **20.55** La météo des cinq continents. **21.00** Frans nieuws. **21.40** Patrick Timsit. Sketches. **23.10** L'homme sera-t-il immortel? Discussie. **00.35** Nieuws en weerbericht. **01.00** Bon week-end. **01.30** Nachtprogramma's.

RAI UNO

06.00 Euronews. **07.00** Kinderprogramma. **09.45** Il tesoro dell'olandese. Speelfilm. **11.35** Verdemattina. **12.20** Medisch magazine. **12.30** Tg1 Flash. **12.35** Check-up. **13.25** Estrazioni del lotto. **13.30** Nieuws. **14.00** Boulevardmagazine. **15.00** Sette giorni al Parlamento. **15.45** Cartoni Disney. **16.15** Dal teatro dell'Opera dei casino' di San Remo. **17.40** Almanacco. **17.55** Estrazioni del lotto. **18.00** Nieuws. **18.20** Piu' sani piu' belli. **19.35** Religieus magazine. **20.00** Nieuws. **20.30** TG1 sport. **20.40** Amusement. **23.05** Nieuws. **23.15** I fatti vostri: piazza Italia di sera. **00.15** Filmrubriek. **00.20** Il processo di giovanna d'arco. Speelfilm. **01.25** Nachtprogramma's.

BBC 1

08.00 Kinderprogramma's. **10.15** Live and kicking. **13.15** Grandstand. Sportprogramma. **18.10** Nieuws. **18.25** Dad's army: High finance. Herh. **19.00** Bruce Forsyth's generation game. **20.00** Noel's house party. **20.50** Loterij-uitslagen. **21.05** Casualty, ziekenhuisserie. Afl.: Under the weather. **21.55** Nieuws. **22.15** Blue ice. Thriller uit 1992 met Michael Caine, Sean Young, e.a. **23.55** Voetbalmagazine. **00.55-02.30** Golf. WK vanuit Montego Bay op Jamaica.

BBC 2

08.00 Jour de fête. Franse speelfilm uit 1947 van Jacques Tati. **09.20** Rock-a-bye baby. Komedie met Jerry Lewis. **11.00** Chanakya, serie. **11.40** Nusrat fateh Ali Khan. Muzikaal portret. **12.20** Modemagazine uit India. **12.30** Anuradha Pawdual. Muzikaal portret. **12.50** Filmmagazine. **13.20** Blithe spirit. Engels speelfilm uit 1945. **14.55** Kerstliederen. **15.00** Horizon. **15.50** Elmer Gantry, film (VS, 1960) met Burt Lancaster, Jean Simmons e.a. **18.10** Top of the Pops. **19.00** Quiz over Hindi-films. **19.45** Persoverzicht. **20.00** Nieuws. **20.20** Assignment. Achtergrondreportages. **21.05** Satirische nieuwsquiz. **21.35** Weird night. **21.40** Jaaroverzicht. **22.05** Strange days: toevalligheden. **22.15** Last American freakshow. **23.00** Strange days: visioenen. **23.10** The myth of the urban myth. **00.00** The X files, misdaadserie. **00.45** Strange days: Beesten. **00.50** Weird thoughts. **01.30** Martin the vampire, horrorfilm uit 1978. **03.00** The grandmother, korte film. **03.35** The man with the x-ray eyes, sf-film. **04.50** Strange holiday, speelfilm uit 1945. **05.50-07.00** Attack of the 50-foot woman, sf-film.

Eurosport

08.30 Ochtendgymnastiek. **09.00** Kunstrijden op de schaats vanuit Japan. **11.00** Worstelen. Wrestle Mania vanuit de VS. **12.00** Skiën vanuit Veysonnaz: Afdaling dames. **13.00** Skiën vanuit Sankt Anton: Afdaling heren. **14.00** Schansspringen. Wereldbeker vanuit Courchevel. **16.00** Kunstrijden op de schaats vanuit Japan. **17.00** Skiën. Wereldbeker. **18.00** Golf. WK vanuit Jamaica: 3e ronde. **20.00** Paardesport. Wereldbeker voor springruiters vanuit Londen. **21.00** Karting. Elf Master Karting vanuit Parijs Bercy. **00.00** Worstelen. Wrestle Mania vanuit de VS. **01.00-02.00** Boksen.

NBC

05.30 News. **06.00** Business insiders. **06.30** News. **07.00** The McLaughlin Group. **07.30** Hello Austria, hello Vienna. **08.00** ITN World news. **08.30** Europa journal. **09.00** Videofashion! **09.30** Entertainment x-press. **10.00** Talkshow. **11.00** Super shop. **12.00** News magazine. **13.00** Today. **14.00** Motorsportmagazine. **15.00** Golf. Solheim Cup over dames. **16.00** Serie over Formule 1 autoraces: 1972. **16.30** Wakeboard Championships 1994. **17.00** Skimagazine. **17.30** Pro super bikes. **18.00** Today. **19.00** World news. **19.30** Avontuurlijke documentaires: Clive Pearse. **20.30** Best of Dateline. **21.30** Talkin' Jazz. **22.00** World news. **22.30** Tonight show. **23.30** Cross country, thriller uit 1983. **01.30** Best of The tonight show. **02.30** Real personal. **03.00** The best of Rivera live. **04.00** Dateline. **05.00** Equal time.

MTV

08.00 All-Star Football Challenge. **09.00** Take That: The hits. **10.00** The worst of Most wanted. **10.30** The Zig & Zag Show. **11.00** The big picture. **11.30** Hit list UK. **13.30** The 1994 MTV European Music Awards pregames show. **14.30** MTV European Music Awards. **17.00** Dance. **18.00** The big picture. **18.30** News: Weekend edition. **19.00** European top 20 countdown. **21.00** Unplugged with Bjork. **22.00** The soul of MTV. **23.00** First look. **23.30** The Zig & Zag Show. **00.00** Yo! MTV Raps. **02.00** The worst of Most wanted. **02.30** Chill out zone. **04.00-08.00** Night videos.

CNN

06.30 Diplomatic licence. **07.30** World business this week. **08.30** Earth matters. **09.30** Style. **10.30** Science and technology. **11.30** Travel guide. **12.30** Healthworks. **13.30** Money week. **14.30** Pinnacle. **15.00** Larry King live. **16.30** Global view. **17.00** Earth matters. **17.30** Your money. **18.00** Vervolg Your money. **18.30** Evans and Novak. **19.30** Newsmaker Saturday. **20.00** World business this week. **20.30** Science and technology. **21.30** Style. **22.30** Futurewatch. **23.00** Inside business. **23.30** Showbiz this week. **00.00** The world today. **00.30** Diplomatic licence. **01.00** Pinnacle. **01.30** Travel guide. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King Weekend. **05.00** Both sides... with Jesse Jackson. **05.30** Capital gang.

Duitsland 1

07.35 **Babar.** Der rasende Roboter.
08.00 **Eene meene mopel.**
08.30 **Prinz Eisenherz.** Der finstere Gebieter des Waldes.
08.55 **Donky.** Afl.: Der Bernstein.
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Käpt'n Blaubär Club.**
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Jagd um die Welt.**
10.30 **Metro das schnelle Magazin.** Talkshow. Presentatie: Nena.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Süchtig in Saigon.** Reportage.
11.18 **Skiën.** Wereldbeker-afdaling dames vanuit Veysonnaz.
12.55 **Skiën: Wereldbeker-afdaling heren vanuit St. Anton.**
14.30 **Hit Clip Special.** Uitreiking van de Musikkoloss voor de beste video.
15.00 **Kinderquatsch mit Michael.**
15.30 **ARD-Ratgeber: Reise.** Aandacht voor verre reizen.
16.00 **Tagesschau.**
16.05 **Disney Club.**
17.30 **Sportschau.** Sportprogramma.
18.03 **Tagesschau-Telegramm.**
18.10 **Air Albatros.** Afl.: Wie das Leben so spielt.
19.04 **Tagesschau-Telegramm.**
19.10 **Sportschau,** sportprogramma.
19.50 **Ziehung der Lottozahlen.** Lotto-trekking.
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 **Fröhlich eingeschenkt.** Volksmuziekprogramma met o.a. Roger Whittaker, Chris Howland, Silvio Francesco. de HR Big Band o.l.v. Paul Kuhn e.v.a. Presentatie: Heinz Schenk.
21.45 **Tagesthemen.**
22.05 **(TT) Das Wort zum Sonntag.**
22.10 **Schmidteinander.** Amusementsprogramma. Gast: Joe Cocker. Presentatie: Harald Schmidt en Herbert Feuerstein.
23.10 **Die Nadel** (Eye of the needle). Engelse speelfilm uit 1980.
01.00 **Chronik der Wende.** Documentaireserie over de voormalige DDR.
01.15 **Tagesschau.**
01.25 **Das Gesetz bin ich** (Mr. Majestyk). Amerikaanse speelfilm uit 1974.
03.05-03.10 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Musik für Harfe. Afl.: Claude Debussy: Suite Bergamasque; Claire de lune.

Duitsland 2

08.00 **Nachbarn in Europa.**
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Euro.** Europees magazine.
09.45 **Tele-Gym.**
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Der Multi-Millionär.** Portret over Werner Metzen.
10.35 **Unterwegs - Das Reisemagazin.** Musical-reizen en clubvakanties in de sneeuw.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **1 - 2 oder 3.** Spelprogramma.
11.25 **Lotta.** Zweedse jeugdserie.
11.50 **Die Jagd nach der Amphore.** Filip wächst über sich hinaus.
12.20 **Verkeerstips voor de jeugd.**
12.25 **Tao Tao.** Tekenfilmserie.
12.50 **Pingu.** Poppenserie.
12.55 **Presseschau.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **Diese Woche.** Weekoverzicht.
13.25 **In Colorado ist der Teufel los** Amerikaanse speelfilm uit 1958.
14.45 **Reiselust extra.** Madagaskar.
15.20 **Dr. Mag.** Jongerenmagazine.
15.45 **X-Base.** Jongerenmagazine.
16.10 **Der Mann vom Eaton Place.** Engelse komische misdaadserie.
17.00 **Heute.**
17.05 **Länderspiegel.**
17.45 **Die grosse Hilfe.** Balans.
17.55 **(TT) Die Schwarzwaldklinik.** Afl.: Die falsche Diagnose.
19.00 **Heute.**
19.25 **Zwei alte Hasen.** Duitse serie. Afl.: Alles oder Nichts.
20.15 **Die Brüder.** Duitse misdaadfilm uit 1994 met Elmar Wepper, Fritz Wepper, Angela Roy e.a. Christoph en Peter Thaler wonen nog altijd bij hun oude moeder. Zo trots als ze is op Christoph, een gerespecteerd advocaat, zo bezorgd maakt ze zich om Peter, een politiecommissaris die de laatste tijd nogal eens te diep in het glaasje kijkt.
21.45 **heute-journal.**
22.00 **Das aktuelle Sport-Studio.**
23.20 **Big Bubbles.** Compilatie van deze Late-night-show.
00.20 **Patricia Kaas.** Portret van de Franse zangeres Patricia Kaas.
01.20 **Heute.**
01.25 **Der Phanter** (Highway 301). Amerikaanse misdaadfilm uit 1950.
02.45-04.20 **Sieben Diebe.** Amerikaanse speelfilm uit 1959.

Duitsland 3 West

09.00 Verrückt nach Sibirien. **09.30** Working English. **10.00** Russisch bitte. **10.30** Engels voor gevorderden. **11.00** Küken für Kairo. Jeugdfilm. **12.30** Mislukte moordaanslag op Hitler, 20 juli 1944, doc. **13.15** Cursus Duits. **13.45** Wiskunde. **14.15** Chronik der Wende. **14.30** Durch die Mongolei. Reisreportage. **15.00** Sport extra. **17.00** Consumentenmagazine. **17.15** Sport im Westen. **17.30** Rückblende. **17.45** Das allererste Weihnachten. **18.15** Portret Peruaanse kunstenaar Raul Castro. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.15** Hier und Heute unterwegs. **19.45** Dierenmagazine. **20.15** Tatort. Misdaadserie. Afl.: Die Abrechnung. **21.35** WDR aktuell. **21.50** Der lange Weg nach Compostela, doc. **22.35** Tina Turner - The best. Muzikaal portret van deze Rockla-dy.**23.20** Cubaanse vluchtelingen in Florida. **00.15** Elvis - King of Rock 'n' Roll (3). **00.40** Nachrichten. **00.45** Tagesschau vor zwanzig Jahren. **01.00** Tagesschau. **01.20-06.20** WDR-Rocknacht met Joe Jackson, Streetwalkers, Roger Chapman and The Shortlist..

Duitsland 3 SWF

11.00 Eisenbahnromantik. Winter im Erzgebirge.**11.30** Spanien: Sprache, Land und Leute. Serie over Spanje en zijn bewoners/. Vandaag: Baskenland en Pyreneeën.**12.00** Tv-cursussen Engels, Duits, wiskunde en Engels. **14.00** Jongerenprogramma. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Das Rasthaus. Auto- en verkeersmagazine. **17.50** Regionaal amusement. **18.50** Evangelische Militärseelsorge. **19.20** Populair-wetenschappelijk magazine. **19.50** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** Das Jahr mit den Mäusen. Natuurfilm. **21.00** Saarstahl AG, doc. **21.45** Südwest aktuell. **21.50** Satire-Schnitzel. Sketches. **22.00** Von Abba bis Zappa, von Bach bis Verdi. Portret van Michael Russ, organisator van zowel pop als klassieke concerten. **22.45** Reportage over geweld in sprookjes en in de realiteit. **23.45** Dr. John in Concert. **01.20** Schlussnachrichten. **01.35** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Kinderprogramma's. **10.00** Disney & Co. **11.30** Eerie, Indiana. 13-delige Amerikaanse comedyserie. Afl.: Verschwunden. **12.00** Alle lieben Julia, jeugdserie. **12.30** Wer ist hier der Boss? Comedyserie. **13.10** Der Prinz von Bel-Air. **13.40** Full House. **14.15** Eine starke Familie, comedyserie. **14.50** Knight Rider. **15.45** Das A-Team. **16.45** Beverly Hills, 90210. **17.45** Melrose Place: Die Scheinehe. **18.45** RTL aktuell. **19.10** Aber Hallo! Spelprogramma met Frank Elstner (slot). **20.15** Die 100.000 Mark Show met Ulla Kock am Brink. **22.00** Wie bitte?! Satirisch consumentenmagazine. **23.00** Gottschalk. Late-night-show. **00.00** RTL Samstag Nacht. **01.00** Beauty and the bandit. Amerikaanse actiefilm uit 1993. **02.30** Lust auf Sex. Canadese speelfilm. **04.15** Melrose Place. **05.00** Tekenfilmserie.

SAT 1

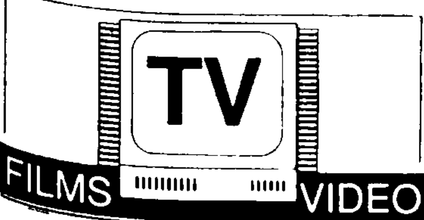
06.00 Kinderprogramma's. **10.15** Basketball: Sacramento Kings - New York Knicks; Dallas Mavericks - Los Angeles Lakers. **11.05** Zorro - Der schwarze Rächer: Mit Blindheit geschlagen. **11.35** Auf ein Neues, Amerikaanse komedie met Burt Reynolds, Candice Bergen, Jill Clayburgh e.a. **13.30** Der Pfarrer von St. Pauli. Misdaadfilm uit 1970 met Curd Jürgens, e.a. **15.20** Which way to the front?, Amerikaanse komedie uit 1970 met Jerry Lewis. Aansl.: TopNews. **17.00** Geh aufs Ganze! **17.55** Trekking van de SKL-Lotto. **18.00** Voetbalmagazine met vooruitblik op de interland Duitsland - Albanië. **18.30** Natuurdocumentaire over apen op Mount Meru in Japan. **19.20** Sat.1 Newsmagazin. **19.30** Glücksrad. **20.15** Der Bergdoktor. Afl.: Weihnachtsspecial. Aansl.: TopNews. **22.05** Pack die Zahnbürste ein. Spelshow. Aansl.: TopNews. **23.15** Drei Lederhosen in St. Tropez. Duitse erotische komedie. **00.45** Die Jagd auf wilde Täubchen. Duitse speelfilm uit 1968. **02.15** Filmmagazine. **03.15** Starting over, Amerikaanse komedie uit 1979. **05.15** Colobus - Affen im Nebelwald.

België/TV 1

09.00 **Eddy en Freddy's filmspaghetti.** Kinderprogramma.
10.00 **Het slimme kanaal.** Tv-cursussen.
12.00 **Affiche.** Kunstmagazine.
12.25 **Regionale televisie.**
13.00-14.54 **Schooltelevisie.**
17.00 **Golden Years.** Popgroepen uit de jaren zeventig. Afl. 2.
17.30 **Op een goeie weg** Comedyserie. Afl. 16: De blijde gebeurtenis.
18.00 **Journaal.**
18.10 **1000 seconden.** Kookmagazine. Presentatie: Felice Damiano en Herwig van Hove.
18.40 **Vlaanderen vakantieland.**
19.20 **Joker- en lottotrekking.**
19.30 **Journaal en weerbericht.**
20.00 **Sledge Hammer.** Serie.
20.30 **F.C. De Kampioenen.** Vlaamse comedyserie. Afl. Liefde is blind.
21.05 **Bambino mio.** Engelse tv-film. De 40-jarige Engelse Alice is rijk en aantrekkelijk en woont in een kasteel op het Franse platteland.
22.40 **Journaal.**
23.00 **Sport op zaterdag.**
23.15-01.01 **Year of the gun.** Amerikaanse thriller uit 1991.

België/TV 2

14.25 **Snooker.** Verslag van het European Open vanuit Antwerpen.
18.00 **Tik Tak.**
18.05 **Musti.** Afl.: De sneeuwketting.
18.10 **Sleutel.** Actualiteitenmagazine voor de jeugd.
18.35 **Magic, magic.** Goochelshow.
18.45 **Vlaanderen vakantieland.** Bokrijk - Kerstmis, Gentse musea, Thüringen, Tips voor trips.
19.30 **Journaal en weerbericht.**
20.00 **Affiche.** Kunstmagazine.
20.25 **Passage.** Muzikaal portret Sofie. Presentatie: Fred Brouwers.
21.15 **Ballet: De dans ontsprongen, Achterland.**
22.22 **L'Italiana in Algeri.** Videoclip.
22.30 **Motetten Claudio Monteverdi.**
22.48 **I Fiamminghi.** Serenade in e opus 20 van Elgar.
23.00-00.20 **Moussorgski.** Documentaire over zijn leven en werk.

Nederland 1
15.09 uur - The Country Girl - (1954-USA). Zanger die aan de drank is werkt aan comeback. Zijn vrouw heeft slechts aandacht voor het succes, als het komt. Met Bing Crosby en Grace Kelly. Regie: George Seaton.

BBC 2
15.50 uur - Elmer Gantry - (1960-USA). Burt Lancaster en Jean Simmons in een drama van Richard Brooks naar een boek van Sinclair Lewis. Egoïstische oplichter ziet zijn ex-vriendin in de prostitutie belanden.

Duitsland 2
20.15 uur - Die Brüder - (1994-D). Pete Ariel tekent voor de regie van deze misdaadfilm over rechercheur die van zijn taak ontheven wordt vanwege drankproblemen. Daar neemt hij geen genoegen mee. Met Elmar Wepper.

● *Grace Kelly en Bing Crosby in 'The Country Girl' (Nederland 1 – 15.09 uur).*

RTL4
21.00 uur - Honey, I Shrunk the Kids - (1989-USA). Komische fantasy-film van Joe Johnston over uitvinder die per ongeluk zijn kinderen verkleint tot een halve centimeter. Waar zijn ze gebleven? Met Rick Moranis en Matt Frewer.

BBC 1
22.15 uur - Blue Ice - (1992-USA). Michael Caine en Sean Young in een spionagethriller van Russel Mulcahy. Spion in ruste krijgt onverwachte opdracht van vrouw van diplomaat. Hij pakt zijn oude beroep weer op.

RTL5
22.35 uur - Wings of Danger - (1952-GB). Overleden gewaande piloot blijkt nog te leven. Zijn vriend ontdekt dat er ernstige problemen zijn. Thriller van Terence Fisher met Zachary Scott en Robert Beatty.

RTL4
22.55 uur - Of Unknown Origin - (1983-CDN). Horror van George Pan Cosmatos met Peter Weller en Jennifer Dale. Zakenman is een tijdje op zichzelf als familie er op uit trekt, maar dan dient zich een monsterachtig knaagdier in huis aan.

Duitsland 1
23.10 uur - The Eye of the Needle - (1981-GB). Donald Sutherland en Kate Nelligan in een aardige spionagefilm van Richard Marquand naar het boek van Ken Follet. Nazi-agent brengt Engelse platteland in rep en roer.

België/TV 1
23.15 uur - Year of the Gun - (1991-USA). Amerikaanse journalist raakt in Rome via een aantrekkelijke vrouw betrokken bij allerlei politieke intriges. Thriller van John Frankenheimer met Sharon Stone en Andrew McCarthy.

radio

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16,30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 Tros Nieuwsshow. 11.05 Tros Kamerbreed. 12.07 Tros Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.04 Tijdsein. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 Avro Nachtdienst. 6.02-7.00 Van-nacht naar morgen.

Radio 2

Elk heel uur nieuws.
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophef en vertier. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The Bands.

Radio 3

Elk heel uur nieuws.
6.02 Ook goeiemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'ronder. 12.04 Evers in het wild. 14.04 Mega top 50. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidsekade live. 22.04 Het verhaal van de popmuziek. 23.04 Twee meter de avond in. 0.04-6.00 Outlaw 41 van 1994.

Radio 4

Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Wakker worden... 8.04 Fiori musicali. 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Het zondagochtendconcert. Radio Symf. Ork. ca.12.35 Platenzaak - Kerstspecial. 14.00 Middagconcert. I. Pianomuz.; II. 15.30 Frans kerstmuziek. 16.00 De Nederlandse musici. Joseph Triebensee Ensemble. 17.00 Het witte doek. Nieuws. 18.02 Leo Boudewijns' langspeelplaats. 19.00 Folio 1. 19.30 Het avondconcert. Rigoletto, opera van Verdi. Koor en Orkest van de Metropolitan Opera o.l.v. Christian Baddea met sol. 22.50 Folio 2. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5

Elk heel uur t/m 18.00 en 23.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Zeggus. 8.30 X-Rum. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouwzijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen. 12.44 EO-Metterdaad. 12.45 Vragen naar de weg. 13.10 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio uit. 17.45 Postbus 51 op 5. 18.02 Uitzending Politieke Partijen: PvdA. 18.12 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg

Elk heel uur ANP-nieuws.
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. 10.00 Het Ei van St Joost, dialect en volkscultuur. Presentatie: Lei Meisen. 11.00 De Onderstroom, kunstprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (inter) nationale actualiteiten. 13.30 Musica Sacra, kerkelijke muziek. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. De Beste Tien. 14.30 De Agenda. 15.00 Walkie Talkie, jongerenmagazine. 15.40 Live! Concert. 16.00 Hubert on the Air, kwaliteitspop, rhythm & blues en soul. 17.05 Regionaal nieuws. 17.05-18.00. Vrij Spel. Limburgs popmagazine. 18.00 (inter)nationale aktualiteiten. 19.00 Sport op Zaterdagavond.

BRTN/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Top 30. De nationale hitparade met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. Swingend entertainment voor iedereen. 17.00 Nieuws. 17.05 De ketting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Cupido. Een romantisch programma met vlinders in de buik. 22.00 Nieuws en lotto-uitslagen. 22.10 De Stem. Muziekprogramma. 23.30-6.00 Nachtradio met elk uur nieuws.

België/BRF

Nieuws t/m 20.00 op elk heel uur (behalve om 13.00 en 18.00) en om 6.30, 12.30 en 18.30.
6.05 Radiofruhstuck (6.15 Wort in den Tag. 6.45 Horergrusslotterie. 7.15 Agenda; 7.30 Regionalnachrichten; 8.30 Presseschau) 9.05 Regionalnachrichten. 9.10 Hitwelle Oldies Gags & neue Scheiben. 12.00 Musik a la carte. 13.00 Presseschau. 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 BRF-Mobil. 18.00 Regionalnachrichten. 18.40 Forum - Das Kulturmagazin. 20.05-20.30 Freie Tribüne. Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio

Nieuws op elk heel uur
8.00 Jan van de Putte. 10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late Rock. 00.00-08.00 RTL Night Rock.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Morgenandacht. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop-Report. Overzicht Duitse hitparade (om 14.00 nieuws en economisch praatje). 15.00 Bonbon, voor de kinderen. 15.05 Cafe Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Funf, aansl. Funf Uhr Tee (18.00 Nieuws; 18.05 Auf ein Wort). 19.00 Nieuws. 19.05 Musik für gross und klein (19.30 Ohrenbär, voor kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Das Samstagskonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Nederland 1

KRO/Avro/NCRV
07.00 Tekst tv.
10.00 Omroepparochie. Eucharistieviering vanuit de Petruskerk van de Pax Christi Parochie te Lelystad.
10.50 Tekst tv.
11.30 300 jaar Islam in Zuid-Afrika.
12.30 Tekst tv.
13.00 Alde fammen.
13.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.37 Tekst tv.
15.37 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.45 Wij hebben als mens geleefd. Programma over het joodse proletariaat in Amsterdam.
16.00 NCRV op zondag.
16.30 Het gezongen woord. Muziekprogramma.
16.55 Nota bene. Een overzicht van levensbeschouwelijke activiteiten in Nederland.
17.00 C-majeur. Muziekprogramma.
17.58 Een nieuwe jas voor Toon. Met liedjes van Toon Hermans.
18.11 Kookgek. Culinair magazine.
18.25 Socutera. Hulp helpt, help Mensen in Nood!
18.35 (TT) Studio Sport.
20.00 (TT) Journaal.
20.17 Ook dat nog. Satirisch consumentenmagazine.
21.06 Brandpunt.
21.46 (TT) Zonder ernst. Nederlandse comedyserie. Jet maakt een corvee-schema voor het hele gezin. Afl.: Vergeven en vergeten.
22.13 Kruispunt. Actuele achtergronden over kerk en samenleving.
22.48 KRO Detectives: Ruth Rendell-mysterie: The strawberry tree. Engelse misdaadserie. Veertig jaar na hun verdwijning op Mallorca wordt Petra plotseling met haar broer Piers en zijn vriendinnetje Rosario geconfronteerd. Ze wordt ook naar Mallorca geroepen om de stoffelijke resten van twee kinderen te identificeren. Afl. 2/slot.
23.39 Nachtgedachten: Ontmoetingen. Verhalen voor de advent, gebaseerd op sprookjes van Godfried Bomans. Vandaag: De engel.
23.46-23.51 Journaal.

Nederland 2

Tros/VOO/Teleac
10.30 Aquarelleren. Afl.: Portret.
11.00 Spaans voor beginners: Como dice. Afl. 2.
11.30 TV Sport. Sportmagazine. Presentatie: Elsemieke Havenga en Jack van Gelder.
12.00 Journaal.
12.10 TV Sport. Vervolg.
13.30 (TT) Studio sport. Met Schaatsen: de NK afstanden in Den Haag en Tennis: Dutch Masters.
17.40 (TT) Knoop in je zakdoek. Afl.: Verliefd. Presentatie: Marnix Kappers en Sylvia Millecam.
18.00 Journaal.
18.10 Overgewicht te lijf. Informatie.
18.15 Sportblessures buitenspel. Afl.: De knie.
18.45 Amerikaans-Engels voor beginners: Family album. Afl. 7.
19.15 In de wetenschap. Afl.: De kleuren tussen zwart en wit.
19.30 Informatie voorjaarsprogramma 1995.
20.05 Tweede lijn. Serie documentaires. De moord op Nicholas en Elizabeth Newall door hun beide zoons. Afl.: Moord in de familie. Op het kanaaleiland Jersey verdwenen zes jaar geleden Nicholas en Elizabeth Newall op nogal mysterieuze wijze. De politie stond voor een raadsel. Hoe was het mogelijk dat een respectabel, gepensioneerd echtpaar zomaar in het niets kon verdwijnen. Op 9 november 1993 werden op een afgelegen plek van het eiland de lichamen van het echtpaar gevonden.
21.00 Eenmaal andermaal. Veilingmagazine. Presentatie: Jan Pieter Glerum.
21.35 (TT) Postcode jackpot. Spelprogramma rond de Postcode-loterij. Presentatie: Martijn Krabbé.
22.15 (TT) Studio sport. Sportprogramma met beelden uit de Italiaanse en Spaanse voetbalcompetitie.
23.04 Nederlandse kunst vanaf 1900. Afl.: Maaltijd der vrienden (1933).
23.34 Journaal.
23.39-23.44 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

VPRO/NOS
08.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.00 Villa Achterwerk.
09.25 Kikker gaat uit eten. Korte film.
09.35 Purno de Purno. Animatieserie.
09.50 Doldwazen en druiloren. Zweedse jeugdserie. Afl. 6/slot.
10.20 Op naar de top?! 6-delige documentaireserie. Afl. 6.
10.40 Rembo en Rembo op herhaling. Jeugdprogramma. Herh.
11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma. Presentatie: Han Reiziger.
12.00 Journaal.
12.05 Het Capitool. Discussie.
12.50 Binnenland. Multicultureel magazine. Presentatie: Kefah Allush.
13.30 Telelens. Serie portretten. Vandaag: De 71-jarige Papoea Nicolaas Jouwe.
14.15 ■ Hoop (Umut). Turkse speelfilm uit 1970 van Yilmaz Güney. Met Yilmaz Güney, Gülsen Alniacik, Tuncel Kurtiz e.a.
15.54 Tante Fatme. Programma, opgenomen op de Beverwijkse Bazaar.
16.00 Matinee. Klassieke muziek. Vandaag: Vioolsonate in A van Schubert en Vioolsonate in f van Prokofjev, uitgevoerd door Vadim Repin, viool en Pavel Gililov, piano. Herh.
17.00 De plantage. Interviews en discussies over kunst en cultuur.
17.55 Open deur tv. Programma waarin de kijker zich kan laten bekijken.
18.15 Sesamstraat.
18.30 Bottom. Engelse comedyserie.
19.04 Noorderlicht. Wetenschappelijk magazine.
19.29 Loladamusica. Wekelijks popprogramma.
20.00 (TT) Journaal.
20.15 Diogenes. Actuele reportages.
21.07 In bed met Van Kooten en De Bie. Satire.
21.37 Lopende zaken. Actualiteiten.
22.08 Alvast Jiskefet. Sketches. Afl.: Brieven aan capriccio met Willie.
22.18 VPRO-cinema: Due lettere anonime. Italiaanse speelfilm uit 1945 van Mario Camerini.
23.41 W.E.B. Tweewekelijks programma over digitale activiteiten op tv.

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei. Luxemburgs programma.
07.00 Telekids cartoon express. Kinderprogramma.
11.00 Teleteens. Jeugdprogramma.
14.30 Apple dumpling gang rides again. Amerikaanse Disneywestern uit 1979 van Vincent McEveety. Met Don Knotts, Tim Conway, Tim Matheson, Kenneth Mars, Elyssa Davalos e.a. Theodore en Amos, twee boeven uit het Wilde Westen, lijken voor het ongeluk geboren. Ze storten geld op een bank, maar worden vervolgens beschuldigd van het beroven van diezelfde bank. Ze worden in de gevangenis gegooid en komen per ongeluk weer vrij. Wanneer een bende rovers hun pad kruist, doen ze eindelijk iets goeds.
16.05 Jenny Jones. Amerikaanse talkshow.
17.00 Gezond & wel. Magazine.
17.30 Koken met sterren. Kooktalkshow met als speciale gast Wubbo Ockels.
18.00 Zes uur nieuws & weer.
18.10 Film & videonieuws.
18.40 Hotel. Amerikaanse serie. Afl.: Imperfect Union.
19.30 Half acht nieuws.
19.45 Special: BZN. BZN is een naam die niet meer weg te denken is uit de vaderlandse hitparadegeschiedenis.
20.15 Baywatch. Amerikaanse serie, met David Hasselhoff. Afl.: Coronado Del Soul. Mitch en zijn broer drijven stuurloos rond op zee. Mitch doet zijn uiterste best om Buzz in leven te houden. Hobie en Kyle zijn bang dat er iets is gebeurd en lichten Stephanie in.
21.10 Liefde op het eerste gezicht. Spelprogramma.
21.50 U bent aan de beurt. Nieuwe talkshow.
22.45 Diagnosis murder. Amerikaanse detectiveserie.
23.30 Nieuws en weer.
23.45 Tropical heat. Amerikaanse serie. Herh.
00.40 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.
01.25 Nachtprogramma.

RTL5

16.00 Concert: Peter Gabriel - The secret world tour. Registratie.
17.15 Beavis & Butt-Head. Amerikaanse cartoon.
17.40 Snowmagazine. Informatief wintersportprogramma.
18.10 Sport: Engels voetbal. Aandacht voor wedstrijden uit de Engelse voetbalcompetitie.
18.40 McCloud: Showdown in Times Square. Amerikaanse speelfilmcyclus.
20.15 Sisters. Amerikaanse dramaserie.
21.05 Hearts afire. Amerikaanse romantische comedyserie.
21.30 CIA: Het einde van de spion (3). Zesdelige documentaireserie over de CIA, waar ongeveer 18.000 mensen zich dagelijks bezighouden met het verzamelen en analyseren van informatie.
22.30 Nieuwsflits. Kort nieuws.
22.35 I.S.C.H.A. Talkshow. Ischa Meijer praat vanavond met Frits Bolkestein, fractieleider van de VVD.
23.35 Dream on. Amerikaanse comedy voor volwassenen.
00.05 As the world turns. Amerikaanse soapserie. Herh.
00.50 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma.
01.20 Nachtprogramma.

● *Frits Bolkestein (RTL5 - 22.35 uur).*

RTBF/La Une

10.00 Terre et soleil. **10.30** Le coeur et l'esprit. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Mise au point. **12.55** Weerbericht. **13.00** Nieuws. Aansl.: L'hebdo. **13.45** La belle affaire. Komedie. **15.20** A la recherche d'Eugène Ysaye. **16.20** Antarctica - une présence sur les glaces. **17.20** Charlie's angels. **18.15** Autovision. **18.45** Week-end sportif. **19.30** Nieuws. **20.10** Ardennes 44. **20.35** Tour de chance. **21.40** Blood money - Enquête pour une vengeance. Politiekomedie. **23.25** Nieuws. **23.35** Tribune économique et sociale.

SPORTS 21

13.40 Zaalvoetbal. **14.30** Atletiek. **16.05** Basketball. **17.32** Euro 3. **18.03** Mise au point. **18.57** Ici Bla-bla. **19.27** Paardenkoersen. **19.30** Zie La Une. **19.59** Weerbericht. **20.02** Le fugitif. **20.53** Sport dernière. **21.13** Paardenkoersen. **21.16** Week-end sportif. **21.56** Atletiek. **22.27** Nieuws. **22.50-23.12** Sport dernière.

TV 5

06.00 Magazine olympique. **06.30** Sport. Herh. **07.30** Nieuws. **07.35** Cursus Frans. **08.00** Nieuws. **08.03** Canadees nieuws. **08.30** Nieuws. **08.35** Bibit et ses amis. **10.00** Faites vos gammes. **10.30** Planete musique. **12.00** Nieuws. **12.05** Référence. **12.40** International weerbericht. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** L'école des fans. **13.45** Le jardin des bêtes. **14.45** Faut pas rêver. Herh. **15.45** Autovision. **16.00** Nieuws. **16.10** Le monde est à vous. **17.45** Bon week-end. Herh. **18.15** Correspondance. **18.30** Nieuws. **19.00** 30 millions d'amis. **19.25** La météo des cinq continents. **19.30** Zwitsers nieuws. **20.00** Sept sur sept. **20.55** La météo des cinq continents. **21.00** Nieuws. **21.40** Cinema: Un assassin qui passe. Film. **23.30** Bas les masques. **00.40** Nieuws. **01.05** L'heure de vérité. **02.05** Face à la presse. **03.00** Envoyé spécial. Herh. **04.30** Planète musique. Herh.

RAI UNO

06.00 Euronews. **06.45** Il mondo di quark. **07.30** Aspetta la banda. **08.00** L'albero azzurro. **08.30** La Banda dello Zecchino. **10.00** Linea verde. **10.55** Eucharistieviering. Opgedragen door Paus Johannes Paulus II. **11.55** Parola e vita. **12.15** Linea verde. **13.30** Nieuws. **14.00** Domenica in. **18.00** Nieuws. **18.10** Sport 90 minuto. **18.40** Domenica in. Vervolg. **20.00** Nieuws en sport. **20.40** Speelfilm. **22.25** La domenica sportiva. **23.25** Nieuws. **23.30** La domenica sportiva. **00.05** Nieuws. **00.15** Regionale programma's. **00.45** Sottovoce. **01.00** Doc Music Club. **01.30** Il signore di Bailantrea. **02.35** Nieuws. **02.40** Partitissima. **03.55** Nieuws. **04.00** Doc Music Club. **04.30** Diplomi universitari a distanza.

BBC 1

08.25 The man from UNCLE. Herh. **09.15** Breakfast with Frost. **10.15** Great expectations: worship for Advent. **11.00** See hear! **11.45** French experience. Cursus Frans. **12.00** The 11th hour. **13.00** CountryFile. **13.25** Weekweerbericht. **13.30** Nieuws. Aansl.: On the record. **14.35** The young Indiana Jones chronicles. **15.20** EastEnders. Herh. **16.40** Martin Chuzzlewit. Herh. **17.35** The bookworm. **18.05** The clothes show. **18.30** Just William. **19.00** Nieuws. **19.20** Songs of praise. **20.00** All I want for Christmas. Amerikaanse speelfilm. **21.30** Birds of a feather. **22.00** Nieuws. **22.15** The Wimbledon poisoner. Tv-film. **23.30** Everyman. **00.10** Golf. **01.40** Pulp. Speelfilm. **03.15** Weerbericht.

BBC 2

07.00 Weird night: Pee-Wee's big adventure. Speelfilm. **08.30** Blinky Bill. Herh. **08.55** Wishing. **09.05** Playdays. Herh. **09.25** Moomin. Herh. **09.45** The busy world of Richard Scarry. **10.10** The legend of Prince Valiant. Herh. **10.35** Stone protectors. Herh. **11.00** TimeBusters. **11.25** Grange Hill. **11.50** The Boot Street Band. Herh. **12.15** Artrageous. Herh. **12.45** The O-Zone. **13.00** Quantum leap. Herh. **13.45** Snowy River - The McGregor Saga. **14.30** Regionale programma's. **15.00** Calamity Jane. Musical. **16.40** Paardesport. **17.35** Ski Sunday. **18.10** Rugby special. **19.10** The cat show. **20.00** The money programme. **20.40** From A to B - Tales of modern motoring. Herh. **21.25** Video nation weekly. **21.50** Timewatch. **22.45** World cup Hellas. **23.30** Frankie and Johnny. Amerikaanse speelfilm. **01.25-03.00** Bagdad Café. Speelfilm.

Eurosport

08.30 Step aerobics. **09.00** Skiën. **14.00** Schansspringen. **16.00** Karting. **18.00** Braziliaans voetbal. **20.00** Golf. **22.00** Karting. Elf Master Karting van uit Parijs Bercy. **23.00** Skiën. **00.00-01.30** Boksen. **01.30**

NBC

06.00 International business view. **06.30** UK Today. **07.00** Strictly business. **07.30** Weekly business. **08.00** ITN World news. **08.30** International business view. **09.00** Weekly business. **09.30** Strictly business. **10.00** Holiday destinations. **10.30** Memories then and now. **11.00** Super shop. **12.00** Ushuaia. **13.00** Dreams of flight. **14.00** Today. **14.58** ITN World news headlines. **15.00** Meet the press. **15.58** ITN World news. **16.00** The McLaughlin Group. **16.30** Weekly business. **16.58** ITN World news. **17.00** Sport on NBC. **18.00** Horses in action. **18.30** Pro superbikes. **19.00** ITN World news. **19.30** Holiday destinations. **20.00** Videofashion! **20.30** Frontal. **21.30** Talkin' jazz. **22.00** ITN World news. **22.30** Sport on NBC. **23.00** Ski perfect. **23.30** Sport on NBC. **00.30** International business view. **01.00** Frontal. **02.00** The McLaughlin Group. **02.30** Executive lifestyles. **03.00** The best of Rivera live. **04.00** Dateline. **05.00** Equal time.

MTV

00.00 MTV's Best of the year weekend. **08.00** MTV's Best of the year weekend. **10.00** Model. **10.30** News: Weekend edition. **11.00** The big picture. **11.30** European top 20 countdown. **13.30** First look. **14.00** Sports. **14.30** MTV's 1994 Festival special. **17.00** Bedtime with Madonna. **17.30** News: Weekend edition. **18.00** The real world 3. **18.30** US Top 20 video countdown. **20.30** The Brothers Grunt. **21.00** 120 minutes. **23.00** Beavis & Butthead. **23.30** Headbangers ball. **02.00** Hugo. **03.00-06.00** Night videos.

CNN

00.00 24 uur per dag nieuws. **06.30** Global view. **07.30** Moneyweek. **08.30** On the menu. **09.30** Science and technology. **10.30** Style. **11.00** World report. **12.30** World business this week. **13.30** Inside business. **14.30** Earth matters. **15.00** Larry King weekend. **16.30** Futurewatch. **17.30** NFL preview. **18.30** Travel guide. **19.30** Diplomatic licence. **20.00** Moneyweek. **20.30** Global view. **21.00** World report. **23.00** CNN's late edition. **00.00** The world today. **00.30** This week in the NBA. **01.30** Managing. **02.00** Prime news. **03.00** Special reports. **05.30** Showbizz this week.

Duitsland 1

07.05 Maxi und Mini.
07.30 Sesamstrasse.
08.00 Disney Club. Herh.
09.25 ARD-Sport extra. Skiën, Wereldbeker-slalom dames, 1e manche vanuit Veysonnaz.
10.15 ARD-Sport extra. Skiën, Wereldbeker-slalom heren, 1e manche vanuit St. Anton.
11.00 Sonntagsmagazin.
11.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Educatief kinderprogramma.
12.00 Presseclub.
12.45 Tagesschau.
12.50 ARD-Sport extra. Skiën: Wereldbeker-slalom heren, 2e manche. Wereldbeker-slalom dames, 2e manche. Bobsleeën: EK viermans-bob vanuit Altenberg; WK Ballroomdansen voor profs vanuit Bonn.
14.45 Blinky Bill. Tekenfilmserie.
15.10 Tagesschau.
15.15 ARD-Sport extra. Voetbal: EK-kwalificatiewedstrijd Duitsland - Albanië vanuit het Fritz-Walter-Stadion in Kaiserslautern.
17.30 ARD-Ratgeber: Technik. Tips.
18.00 Tagesschau.
18.05 Kündet allen in der Not. Adventsliederen vanuit de St. Hedwigs-Kathedrale in Berlijn.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Serie.
19.09 Die Goldene 1. Bekendmaking van de winnaars van de ARD tv-loterij van deze week.
19.10 Weltspiegel.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Heute abend im Ersten.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Wir sind auch nur ein Volk. 8-delige serie.
21.39 Tagesthemen-Telegramm.
21.40 Titel, Thesen, Temperamente.
22.10 Tagesthemen.
22.25 ZAK. Weekoverzicht.
22.55 Der einsame Weg. Toneelstuk. Auteur Schnitzler had aanvankelijk 'De egoïsten' als titel voor ogen, want de beide hoofdrolspelers van het stuk, de schilder Fichtner en de schrijver Sala ziet hij als egoïsten.
01.45 Tagesschau.
01.55 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Musik für Harfe. Afl.: Georg Friedrich Händel: Konzert B-Dur, 2. Satz.

Duitsland 2

07.20 Die Fraggles. Poppenserie.
07.45 Kuschelbären. Poppenserie.
08.10 Ein Fall für TKKG. Jeugdserie.
08.35 Guck' mal, wie ich wachse.
08.45 Musik-Zeit. Klassieke muziek.
09.15 Zur Zeit. Religieus magazine.
09.30 Wie soll ich dich empfangen? Adventsdienst vanuit de Bergkirche in Seiffen/Erzgebirge.
10.15 Pingu. Poppenserie.
10.20 Guckloch. Jeugdmagazine.
10.35 Achterbahn. Kinderserie.
11.05 Siebenstein. Poppenserie.
11.30 Halb 12. Gevarieerd magazine.
12.00 ZDF-Wintergarten.
13.30 Heute.
13.32 Blickpunkt.
14.00 Damals. Oude weekjournaals.
14.15 Treffpunkt Natur.
14.45 Mach mit. Balans van Aktion Sorgenkind. Aansl.: Prämienziehung Der grosse Preis der Aktion Sorgenkind. Bekendmaking van de winnaars van deze week.
14.55 Die Befreiung der Bärin. Reportage over het toneelgezelschap 'Theaterwerkstatt Eisingen', dat geheel bestaat uit geestelijk gehandicapten.
15.40 Wiedersehen in Kanada. Duitse tv-film van Rolf von Sydow. Herh.
16.30 Adventslieder aus Schweden.
16.40 Heute.
16.45 25 Jahre - Die Flippers. Muziekspecial rondom de schlagerband Die Flippers. Herh.
17.30 Die Sport-Reportage.
18.00 Helft Bihac - aus Hilfe wird Hoffnung.
18.57 Guten Abend.
19.00 Heute. Met weerbericht.
19.10 Bonn direkt.
19.30 Die Knoff-hoff-Show.
20.15 Lustige Musikanten. Volksmuziekprogramma.
21.15 Menschen '94. Jaaroverzicht waarin gesproken wordt met (on)bekende mensen.
23.00 Heute.
23.10 Sport am Sonntag.
23.15 Malina. Duitse speelfilm uit 1990 van Werner Schroeter.
01.15 Heute.
01.20-02.55 ■ The pawnbroker. Amerikaanse speelfilm uit 1964 van Sidney Lumet. Met Rod Steiger, Geraldine Fitzgerald e.a.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus economie. Afl. 13. **08.45** Cursus maatschappijleer. Afl. 13. **09.15** Telekolleg Aktuell. **09.45** Cursus Engels. Afl. 52. **10.15** Computerclub. **11.00** Babylon - spricht viele Sprachen. **12.00** ALTERNativen. **12.30** Streifzüge. **12.45** Sonntagsgespräch. **13.00** Europaplatz. **13.30** Buchladen. **14.15** Chronik der Wende. **14.30** Das war's - diese Woche. **15.00** Logan's run. Speelfilm. **16.53** Deutsche Städte und Landschaften. **17.00** Freut Euch des Nordens. **17.45** Dinosaurs. Aansl.: Vorschau Dinos. Aansl.: Käpt'n Blaubär. **18.15** Tiere suchen ein Zuhause. **18.45** WDR aktuell. **18.50** Sport im Westen. **19.10** Aktuelle Stunde. **19.45** (TT) Abenteuer Cluburlaub. **20.15** ■ Beyond the forest. Speelfilm. **21.45** WDR aktuell. **21.50** Sport aus dem Rheinland und Westfalen. **22.00** Texas - Live: die Nachbarn der Ewings. Documentaire over het Texas zonder de familie Ewing uit Dallas, maar met tandeloze eekhoornjagers, blueszangers en mannen in de dodencel van Huntsville. **23.30** Lipstick on your collar. Dramaserie. Afl. 1. **00.30-08.15** Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Cursus economie. Afl. 13. **08.30** Cursus maatschappijleer. Afl. 13. Herh. **09.00** Cursusinformatie. **09.30** Babylon - spricht viele Sprachen. **10.30** Wortwechsel. Herh. **11.15** Tele-Akademie. **12.00** Klassieke muziek. Herh. **13.00** Sie 67: Skizzen zu einem Porträt der modernen Frau. Herh. **13.45** Käpt'n Blaubär Club. **14.44** Programma-overzicht. **14.45** Elvis Presley-cyclus: Speedway. Speelfilm. **16.15** Fängt ja gut an. **16.55** ZeitRäume. **17.40** Kennen wir uns? **18.10** Freut Euch des Nordens. **18.54** Programma-overzicht. **18.55** Sauhatz - das Sportquiz. **19.30** Die Fallers - eine Schwarzwaldfamilie. **20.00** Tagesschau. **20.15** Inseln. **21.00** Das dritte Leben. **21.45** Flutlicht. **22.40** Südwest aktuell. **22.45** Wortwechsel. **23.30** ZeitRäume. Herh. **00.15** Schlussnachrichten. **00.30** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.40 Scooby Doo. Herh. **06.10** Winspector. Herh. **06.35** Hanna Barbera Party. **07.00** Disney & Co. **08.25** Tom & Jerry Kids. Herh. **08.55** Biker Mice From Mars. **09.20** Tales from the cryptkeeper. **09.50** Guten Morgen Sonntag. **09.55** Team Disney. **10.25** Geniestreiche. Aansl.: The secret of Lost Creek. **10.40** Splatterdome. Spelprogramma. **10.55** Bubbles. **11.20** Quiz. **11.25** Quantum leap. Herh. **12.25** Quantum leap. Herh. **13.15** Black Sheep Squadron. Herh. **14.15** Phenom. **14.45** Disney-Reportage. Aansl.: Disney-Filmparade: Darby O'Gill and the little people. Film. **16.55** Lo chiamavano Bulldozer. Komedie. Herh. **18.45** RTL aktuell. Nieuws. **19.10** Rudis Urlaubsshow. **20.15** Weihnachten mit Willy Wuff. Kerstkomedie. **22.10** Spiegel TV. **22.55** Prime Time - Spätausgabe. **23.15** Playboy Late Night. **00.15** Kanal 4. **00.50** Kojak. **01.50** Murder, she wrote. **02.50** Ilona Christen. Herh. **03.50** Hans Meiser. Herh. **05.00** Explosiv - Das Magazin. Magazine. Herh.

SAT 1

06.15 Auf Tour. **06.45** Sie essen ihre Feinde. **07.15** Peter Pan und die Piraten. Herh. **07.40** Silverhawks - Die Retter des Universums. Herh. **08.05** Conan the adventurer. Herh. **08.30** Eselsohr und Teufelsschwanz. **08.40** Die Astro-Dinos. **09.10** James Bond, jr. Herh. **09.35** Halfway across the galaxy and turn left. **10.05** Tarzan. **10.35** Zorro. **11.00** Games World. **11.30** Super!!! **12.30** Kronzucker unterwegs. **13.10** The adventures of the black stallion. **13.40** Gun fury. Western. **15.05** The three musketeers. Film. Aansl.: TopNEWS. **17.15** Baywatch. **18.15** Glücksrad. Spelshow. **19.00** Sat.1 Newsmagazin. **19.15** Täglich ran - Sat.1-Sport. **19.20** Franzi - Das Porträt. **20.15** Something is out there. Tv-film. Aansl.: TopNEWS. **22.05** Talk im Turm. **23.30** 24 Stunden. **00.00** So gesehen. **00.05** Of love and desire. Speelfilm. **01.50** The three musketeers. Herh. Aansl.: Programma-overzicht. **03.45** Something is out there. Herh.

België/TV 1

09.00 Samson.
10.00 Sunday Proms - Muziek voor Kerstmis.
11.00 De zevende dag. Nieuwsmagazine.
12.30 Sportmiddag.
13.00 Kidnapped. Amerikaanse jeugdfilm van Robert Stevenson.
14.30 There's something in my attic. Amerikaanse jeugdfilm.
14.45 Life in the freezer. Engelse documentaireserie over de Zuidpool.
15.10 Doe-het-zelf. Afl. 6. Herh.
15.30 De weg. Nederlandse serie.
16.30 De paradijsvogels. Serie.
17.15 1 voor iedereen. Gevarieerd familieprogramma.
18.00 Journaal.
18.10 1 voor iedereen. Vervolg.
18.30 Niveau 4: Om de tuin.
18.55 Het Park. Serie.
19.29 Paardenkoersen.
19.30 Journaal en sport. Aansl.: Weerbericht.
20.00 Gisteren gekeken? Amusementsprogramma.
20.50 Het verdriet van België. Serie.
21.45 N.V. De wereld. Magazine met verhalen over mensen en emoties.
22.15 Sportweekend.
22.45 Journaal.

België/TV 2

14.25 Sport extra: Veldlopen. Rechtstreeks verslag van de Crosscupwedstrijden in Brussel.
15.40 Sport extra: Snooker. Rechtstreeks verslag van de European Open vanuit Antwerpen.
18.00 Tik tak. Afl. 352.
18.05 Robbedoes. Tekenfilmserie.
18.30 Sleutel. Actualiteitenmagazine voor de jeugd.
18.55 Viaje al Espanol. Cursus Spaans. Afl. 9 en 10.
19.30 Journaal, sport en weerbericht.
20.00 De keuze van Dekeyser. Serie documentaires.
21.00 Lichtpunt, een programma van de Vrijzinnige Verenigingen.
22.30-23.00 Couleur locale. Multicultureel magazine. Vandaag: Namibië, de laatste kolonie.

België/TV 1
13.00 uur - Kidnapped - (1960-GB/USA). Peter Finch en James MacArthur in een avonturenfilm van Robert Stevenson. Jonge wees wordt door oom aan hardvochtige kapitein verkocht, maar weet te ontsnappen en eist dan zijn erfenis op.

Nederland 3
14.15 uur - Umut - (1970). Wat traag verlopend drama van regisseur/acteur Güney over een koetsier met geldzorgen die al zijn hoop op de lotto heeft gevestigd. Met Yilmaz Güney en Gülsen Alniacik.

RTL4
14.30 uur - The Apple Dumping Gang Rides Again - (1979-USA). Tamelijk melige western van Vincent McEveety over twee onhandige outlaws die van het ene ongeluk in het andere verzeilen. Met Don Knotts en Tim Conway.

RTL Television
14.45 uur - Darby O'Gill and the Little People - (1959-USA). Albert Sharpe en Sean Connery in een avonturenfilm van Robert Stevenson. Ierse verhalenverteller wordt niet geloofd als hij trollenkoning ontmoet.

Duitsland 3 West
15.00 uur - Logan's Run - (1976-USA). Spannende sf-thriller van Michael Anderson over man die gigantisch moordkomplot ontdekt in een tijd dat de mensheid onder glazen koepels moet zien te overleven. Met Michael York.

RTL Television
16.55 uur - Lo chiamavano Bulldozer - (1978-I/D). Bud Spencer en Joe Bugner in een komedie over ex-footballspeler die jonge criminelen en politie een vriendschappelijke partij wil laten spelen. Regie: Michell Lupo.

BBC 1
20.00 uur - All I Want for Christmas - (1991-USA). Leslie Nielsen als goedmoedige kerstman in een warenhuis die ouders van gescheiden kinderen bij elkaar probeert te brengen. Kerstdrama van Robert Lieberman.

Duitsland 3 West
20.15 uur - Beyond the Forest - (1949-USA). Bette Davis en Joseph Cotten in een drama van King Vidor. Achterhaald verhaal over verveelde doktersvrouw die de zaak - en haar echtgenoot - eens flink op gaat schudden.

RTL Television
20.15 uur - Weihnachten mit Willy Wuff - (1994-D). Jongetje is erg ongelukkig omdat zijn ouders gaan scheiden. Gelukkig ontmoet hij de hond Willy, die hem de nodige geheimen vertelt. Met Simon Glöcklhofer. Regie: Maria T. Wagner.

● *Mathieu Carrière en Isabelle Huppert in 'Malina' (Duitsland 2 – 23.15 uur).*

Nederland 3
22.18 uur - Due Lettere anonime - (1944-I). Drama van Mario Camerini over verzetsheld die een anonieme brief krijgt over de relatie van zijn vriendin en een verrader. Is het waar, of niet? Met Clara Calamai en Otello Toso.

Duitsland 2
23.15 uur - Malina - (1990-D). Isabelle Huppert en Mathieu Carrière in een relatiedrama van Werner Schroeter over vrouw die niet tussen twee mannen kan kiezen. Naar een roman van Ingeborg Bachmann.

BBC 2
23.30 uur - Frankie and Johnny - (1991-USA). Ex-gedetineerde gaat in restaurant werken en probeert serveerster voor zich te winnen. Leuke relatiekomedie van Garry Marshall met Michelle Pfeiffer en Al Pacino.

Duitsland 2
1.20 uur - The Pawnbroker - (1965-USA). Rod Steiger en Geraldine Fitzgerald in een psychologisch en zwaarmoedig drama van Sidney Lumet. Joodse pandjesbaas in New York kan het verschrikkelijke verleden niet van zich afschudden.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 Avro Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Onder woorden 06-300078. 20.04 Appels en peren. 21.04 3D, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen, the American Way.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Geblaf in het hondsdal. 10.04 Avro's Muziekmozaïek. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04 VPRO aan de Amstel, met om 12.04 Raymond Scott; 13.04 Ischa Meijer presenteert: 't Was me het weekje wel. 14.04 De noodingang. 15.52 De wijde blik. 16.04 M.C. Zondagsrust. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Het concert. 18.30 Archief Hilversum. 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslief en levensleed.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Tros 3 draai. 9.04 Tros Gouden uren. 12.04 Tros Somertijd. 15.04 Tros Wereldhits. 19.04 Tros Dancetrax. 21.04 De CD show. 22.04 Poster. 23.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Vacuum. 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Weser=Renaissance. 9.00-24.00 EBU Special Day - Christmas Music. Met om: 9.00 Israël. 10.00 Tsjechië. Filharmonisch Ork. BRNO en Kantilena Kinderkoor. 11.00 Italië. Ensemble Seicentonovecento met sol. 12.00 België. Musica Antiqua Köln en leden van het Vlaams Radiokoor. 13.04 Finland. 14.00 Portugal. Orgelmuz. 15.00 Denemarken. Deens Radiokoor. Deen Radio Kamerkoor en Deens Radio Conc. Ork. 16.00 Duitsland. Koor v.d. St. Thomas Kerk met orgel. 17.00 Frankrijk. Matrîse de Paris en Matrîse de Versailles met orgel. 18.04 Polen. Ars Nova Instr. Ensemble en Il Canto de Camera Vocaal Ensemble met sol. 19.00 Slowakije. Slovak Radio Folk Instr. Orch. 20.02 Groot-Brittannië. Koor King's College Cambridge. 21.00 Nederland. Allegri String Quartet met beiaard. 22.00 Duitsland. Orgelmuz. 23.00-24.00 Spanje. Muz. voor gitaar en flamencozang.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00, 20.00 en 23.00 nieuws (behalve om 10.00 en 17.00).
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.02 Eucharistieviering. 12.02 Na de zegen. 12.50 De bisschop aan het woord. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Ratjetoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drieluik. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
9.00 Postbus 94, verzoekplatenprogramma. 10.00 Postbus 94 Klassiek. 11.00 Trefpunt live vanaf de Perroen (Vrijthof in Maastricht). 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Sport. Nabeschouwingen en uitslagen van de sport op zaterdag. Aansluitend rechtstreekse reportages van o.m. het betaald- en amateurvoetbal, zaalhandbal en wielrennen. Verder commentaren, uitslagen van regionale en (inter)nationale sport..

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De prehistorie met Guy de Pre. 11.00 Zondzg Zonder. De hele dag aandacht voor de activiteiten van de autoloze zondag. Presentatie: Jeroen van Haelen en Ro Burms (13.00 nieuws). 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma van Luc Verschueren. 18.10 Funiculi Funicula. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot verzoekplatenprogramma voor de zondagavond met Christel van Dijck (22.00 nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

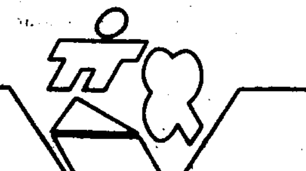
België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofruhstuck (6.45 Horergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungstips, 7.30 Evangelium in unserer Zeit, 8.30 Glaube und Kirche). 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frischauf, volksmuziek. 12.05 Schlager-Souvenirs. 14.05 Deutsche Schlagerparade. 16.05 BRF-Sporttreff. 18.30 Nachrichten. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.00 Volkstumliches Schlager-Karussell.

RTL Radio
10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late rock. 00.00-10.00 Night Rock.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Gestern, heut' und morgen. Musikalische Stunde mit Chris Howland. 13.00 Folklore Mit Aviva Semadar. 14.00 Nachrichten. Wirtschaft. 14.07 Was darf es sein? Wunschmelodien mit Rolf Röpke. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten. 18.05 Auf ein Wort. Anschl. Schellack-Schätzchen. 19.00 Nachrichten. 19.05 Musik für gross und klein (19.30 Ohrenbahn). 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum traumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress

DE LIMBURGSE mv PERSONEELSGID

WITT & JONGEN architecten en ingenieurs

Witt & Jongen is een architecten- en ingenieursburo (73 medewerkers) met vestigingen in Heerlen, Amsterdam en Berlijn.
Het werkterrein is verspreid over meerdere disciplines.
De sector **Ruimtelijke Planning en Infrastructuur (RPI)** kent een groeiende orderportefeuille.
Mede in verband met het vertrek van de huidige functionaris naar elders zoeken wij voor deze sector voor de vestiging **Heerlen**:

Hoofd Afdeling Civieltechniek

Tot zijn/haar taken behoren:
- dagelijkse leiding van de planvoorbereiding en het toezicht;
- coördinatie van de totale voorbereidingsprocedure bij majeure projecten.
- onderhouden van contacten met bestaande relaties en uitbouw naar nieuwe relaties.

De functie-eisen zijn:
- T.U. weg- en waterbouw of HTS-ww;
- aantoonbare ervaring in
  - leiding geven
  - projectcoördinatie
  - administratief projectbeheer;
- kennis van AutoCAD en RAW-systematiek.

Voor deze functie bestaat de doorgroeimogelijkheid naar **Adjunct-Directeur**.

Tevens zoeken wij - eveneens voor de vestiging **Heerlen** - naar kandidaten voor de functie van:

Directievoerder / Calculator Civieltechniek

Tot zijn/haar taken behoren;
- leiding geven aan het dagelijks toezicht op meerdere projekten;
- verzorgingen van de directievoering voor diverse projecten;
- ondersteuning tekenkamer bij planvoorbereiding in de bestekfase;
- zelfstandige vervaardiging van civieltechnische calculaties.

De functie-eisen zijn:
- HTS-ww;
- ruime ervaring in directievoering en calculatie;
- gedegen kennis van RAW-systematiek;
- kennis van AutoCAD strekt tot aanbeveling;
- ervaring in het opstellen van rioleringsplannen en rioolberekeningen.

Nadere inlichtingen over beide vacatures zijn te verkrijgen bij de heer P.M.Th. Heggen of de heer Mr. G. van der Bijl, beiden te bereiken onder telefoonnummer 045-740160.
Geïnteresseerde kandidaten worden uitgenodigd om binnen 10 dagen een sollicitatiebrief te schrijven aan Witt & Jongen in Heerlen.

streekgewest westelijke mijnstreek

swm

Het Streekgewest Westelijke Mijnstreek is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, opgericht door de zeven gemeenten in de Westelijke Mijnstreek. Het totale inwoneraantal bedraagt 167.000.

Binnen het Streekgewest funktioneert een drietal diensten, nl. de Bestuursdienst (BD), de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) alsmede de Dienst Afvalverwerking en Milieu (DAVM).

De GGD voert taken uit op het gebied van collectieve preventieve gezondheidszorg, zoals Epidemiologie, Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding, Algemene Gezondheidszorg, Psychologie en Jeugdgezondheidszorg, alsmede op het gebied van Bedrijfsgezondheidszorg, Ambulancevervoer en geneeskundige hulpverlening bij rampen.

Ten behoeve van de afdeling Ambulancevervoer en CPA is de funktie vakant van

Ambulance-verpleegkundige (m/v)

(vakaturenr. 9407)

Funktie-informatie:
De ambulance-verpleegkundige is belast met het verlenen van verpleegkundige hulp bij spoedeisend en besteld vervoer. Voor een goede funktievervulling is het noodzakelijk dat de ambulance-verpleegkundige regelmatig dienst doet als verpleger CPA (Centrale Post Ambulancevervoer).

Funktie-eisen:
- Diploma ziekenverpleging A of HBO-V.
- Diploma BBIC/CCU of anesthesie.
- Diploma ziekenverpleging B strekt tot aanbeveling.
- Rijbewijs B.
- Het bereid zijn tot het volgen van cursussen, stages en dergelijke.
- Leeftijdsgrens tot 40 jaar.

Algemeen:
In verband met het vervullen van de roosterdiensten met name de wachtdiensten is het noodzakelijk dat de aan te stellen funktionaris in de gemeente Sittard (wijk Limbrichterveld) of in de gemeente Geleen (wijk Haesselderveld) gehuisvest is, danwel de intentie heeft in deze wijk binnen uiterlijk één jaar te gaan wonen. Van deze bepaling kan geen ontheffing worden verleend. Er wordt een tegemoetkoming in de verhuiskosten gegeven.

Salaris:
De salariëring is gebaseerd op een voor deze funktie vastgestelde funktiewaardering, waarbij de maximale bezoldiging f. 4.671,- bruto per maand (schaal 8) is. Het betreft hier de zgn. uitloopschaal. Voor het verrichten van onregelmatige diensten en wachtdiensten wordt een toelage verleend. Overigens zijn de in overheidsdienst gebruikelijke rechtspositieregelingen van toepassing.

Informatie:
Eventuele nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het hoofd CPA en Ambulancedienst, de heer H.M.J. Gubbels, tel. 046-787234 danwel bij het hoofd Personeel & Organisatie, de heer J.F.L. Bruijnzeels, tel. 046-787366.

Gezien de huidige samenstelling van de afdeling worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Sollicitaties:
Schriftelijke sollicitaties dienen binnen 10 dagen te worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, Postbus 99, 6160 AB Geleen, met vermelding van het vakaturenummer op brief en enveloppe.

Kansen in tijdelijk werk

Zelfstandige boekhouder m/v
Wij zoeken een boekhouder met MEAO MBA-opleiding ruime ervaring met geautomatiseerde boekhouding. De functie is in eerste instantie parttime maar biedt volop groeimogelijkheden. Bent u die flexibele persoon die in is zelfstandig een boekhouding te voeren en creatieve oplossingen voor fiscale vraagstukken bedenkt? Bent u bovendien analytisch en communicatief sterk? Bel dan maandag na 13.00 uur.
Informatie bij Frank Becker, tel. 045-32 60 38, Landgraaf, Streeperstraat 30a.

Scholieren/studenten m/v
Wij zoeken scholieren of studenten tot 21 jaar, die na schooltijd een centje willen bijverdienen. Je gaat orders verzamelen en bestellingen klaar maken bij een groot in de regio Heerlen. Ben jij een of enkele dagen per w vroeg uit school en zou je dan willen werken, loop dan bij ons binnen.
Informatie bij Jaqueline Jorigas, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Heftruckchauffeur m/v
U kunt direct aan de slag als heftruckchauffeur indien u ervaring heeft met een diesel vorkheftruck. Het werk is dagdienst en zal ca. 2 maanden duren. Regelmatig zoe ook ervaren heftruckchauffeurs voor bedrijven die in ploegendienst werken. Heeft u ervaring, kom dan snel langs.
Informatie bij Jaqueline Jorigas, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Beladers m/v
Voor een vuilnisophaaldienst in Woensbroek. U bent en heeft een goede conditie en u bent niet ouder dan 40 j het betreft een poolplanning waardoor u 3-4 dagen per ingepland wordt en de rest van de week oproepbaar b
Informatie bij Jaqueline Jorigas, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Heftruckchauffeur m/v
Bent u die enthousiaste kandidaat met ervaring die wij zoeken. In teamverband kunt u aan de slag bij een transportbedrijf in Blerick. U gaat alle voorkomende werkzaamheden op de loods verrichten. Een flexibele instelling t.a.v. de werktijden is vereist.
Informatie bij Helen Degger, tel. 077-82 52 32, Blerick, Celsiusweg 34a (Trade Port).

Produktiemedewerker m/v
Voor een snelgroeiend produktiebedrijf zijn wij op zoek een enthousiaste collega. Uw werkzaamheden bestaan u bevoorraden van een produktielijn en het afhandelen v hierbij behorende administratie. U bent stressbestendig, staat uw werk goed te organiseren en u kunt goed met mensen omgaan. Daarnaast beschikt u over een afgerond LBO-opleiding en een aantal jaren produktie-ervaring. D deze uitdaging aan? Dan hebben wij de juiste baan voor
Bel a.s. maandag na 13.00 uur.
Informatie bij Frank Becker, tel. 045-32 60 38, Landgraaf, Streeperstraat 30a.

Verkoper binnendienst m/v
Voor een groothandel in radio's en t.v.'s zoeken wij een ervaren verkoper binnendienst. Tot uw taken behoren o telefonisch contact met klanten en offerte- en orderafhandeling. U beheerst Duits en Engels in woord e geschrift. Bent u die HBO'er met ca. 2 jaar werkervaring wij zoeken? Dan hebben wij een afwisselende baan voo lange tijd voor u.
Informatie bij Mariska Aerts, tel. 077-82 52 32, Blerick, Celsiusweg 34a (Trade Port).

Inschrijfdagen Blerick
Randstad heeft veel interessante banen voor inwoners v Blerick en omgeving. Iedere woensdag tussen 13.00-17.00 bent u van harte welkom in zalencentrum 'De Staay', Witherenstraat 68 in Blerick voor informatie of om je gra te laten schrijven.
Informatie bij Jacqueline Boonen, tel. 077-82 52 32, Blerick, Celsiusweg 34a (Trade Port).

randstad uitzendbur

ADIA PERSONEELSDIENSTEN ZOEKT

TIJDELIJK PERSONEEL

SPUITGIETER

Voor een van onze relaties. Van u wordt verwacht dat u zelfstandig kunt werken, de machines kunt instellen en kleine storingen kunt verhelpen.
U beschikt over een MTS-opleiding, eventueel aangevuld met een S.O.R.K.- of gelijkwaardige opleiding. Verder bent u in het bezit van relevante werkervaring, opgedaan in de kunststofverwerkende industrie. Leeftijd: max. 40 jaar.
Leidinggevende ervaring is een pre. U dient bereid te zijn in 3-ploegendienst te willen werken.
DEZE BAAN KAN BIJ GEBLEKEN GESCHIKTHEID LEIDEN TOT EEN VASTE AANSTELLING.

Interesse? Neem voor meer informatie zo spoedig mogelijk contact op met Mirjam Kuiper van onze vestiging in Kerkrade, Hoofdstraat 39a, 045 - 463700 of met de voor u dichtstbijzijnde vestiging.
Heerlen, Dr. Poelsstraat 16, 045 - 713120
Hoensbroek, Kouvenderstraat 81, 045 - 231680.
Uiteraard kunnen zowel mannen als vrouwen reageren.

ADIA PERSONEELSDIENSTEN

Boekhout

BOEKHOUT TRANSPORT zoekt voor spoedige indiensttreding

ENIGE ERVAREN INTERNAT. CHAUFFEURS
i.b.v. CCV-B diploma, minimaal 5 jaar ervaring, max. leeftijd 40 jaar, voor zowel bulk- als stukgoedtransport.

Uw sollicitatie aan:
Boekhout Transport, postbus 13, 3980 CA Bunnik, tel. 03405-63434.

Bloedbank Zuid-Limburg heeft nieuwe donoren nodig! 043 - 87 77 77 8

Standbouw-schilder
Standbouw-timmerman

Voor tentoonstellingswerkzaamheden op beurzen in geheel Europa. Gaarne telefonisch afspraak maken.

Oscar Chiaradia Expo
Hommerterallee 92
6436 AN Amstenrade
Tel. 04492-1856
Expo bv. is een divisie van Oscar Chiaradia Studios bv

FITPLAN® CENTRUM HOENSBROECK

Op het terrein van de Lucas-Stichting voor Revalidatie in Hoensbroek komt uit een gezamenlijk initiatief van de SRL en AFP in het bestaande sportcomplex het FITPLAN Centrum Hoensbroeck.

Het Fitplan gaat deel uitmaken van een netwerk van FITPLAN bewegingscentra waarin preventieve bewegingsprogramma's en cursussen worden aangeboden aan met name 30 plussers en bedrijven.
De opening van dit unieke centrum is gepland begin maart.

Wij zoeken

2 receptionisten (m/v)

per functie beginnende met 15 à 20 uren per week, met het accent op de avonduren.

2 Fitplan instructeurs (m/v)

per functie beginnende met 15 à 20 uren per week, met het accent op de avonduren.
Functie-eisen:
- CIOS, ALO of fysiotherapie;
- ervaring met bewegings-instructie en/of aerobics;
- enthousiasme en flexibiliteit;
- grote klantgerichtheid.

Geselecteerden zullen een speciale FITPLAN opleiding ontvangen.

Informatie kunt u verkrijgen bij de heer P. Heemskerk, manager FITPLAN Centrum Hoensbroeck, telefoon 045-236301.
Uw schriftelijke reactie kunt u vóór 22 december 1994 richten aan:
FITPLAN Centrum Hoensbroeck,
t.a.v. de heer P. Heemskerk, p/a Zandbergsweg 111, 6432 CC Hoensbroek.

De VDL GROEP is een bundeling van 22 produktiebedrijven in binnen- en buitenland, gespecialiseerd in industriële toelevering van metaal- [illegible]

CAJA VDL

CAJA BV te Kerkrade is een bedrijf binnen de VDL GROEP dat naast haar industriële toeleveringen bekend is om haar eigen product range, te weten metalen en kunststof wielen voor tal van toepassingen welke hun weg vinden over de hele wereld.

Vanwege een succesvolle uitbreiding van ons produktenpakket voeren wij een investeringsprogramma door in onze spuitgiet-afdeling.
Om deze reden zoeken wij op korte termijn een

KUNSTSTOF SPUITGIETER

Functie-inhoud:
- het produktiegereed maken van spuitgietmachine, incl. afstellen van matrijzen en verzorgen van hulpapparatuur;
- het begeleiden en optimaliseren van het spuitgietproces en het instrueren van de productiemedewerkers;
- het verrichten van proefspuitingen;
- kwaliteitsbewaking van produkten.

Functie-eisen:
- MTS-niveau WTB/CT;
- kennis van het spuitgietproces en kunststoffen;
- vakgerichte opleiding bijvoorbeeld Sork;
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible] is een pré.

[illegible]
Caja BV, Postbus 1162, 6460 BC Kerkrade.
Voor [illegible] kunt u contact opnemen met de heer [illegible]

Rockwool/Grodan BV, toeleverancier van substraten voor de professionele glastuinbouw in binnen- en buitenland, maakt deel uit van Rockwool International, 's werelds grootste producent van steenwolprodukten. Rockwool/Grodan BV geldt momenteel als onbetwiste marktleider en weet deze positie te handhaven dankzij een hooggekwalificeerde organisatie, welke zich richt op verdere marktontwikkeling en produktdiversificatie.

Marktleider substraten zoekt manager marketing projects m/v

Binnen de afdeling Marketing van Rockwool/Grodan BV is op korte termijn plaats voor een gekwalificeerde marketeer. Marktonderzoek in de breedst mogelijke zin wordt een belangrijke taak. Verder geeft u vorm aan en voert u het dealer- en merkenbeleid uit. Uiteraard verzorgt u belangrijke managementinformatie. Frankrijk, Iberica en overige exportlanden zijn uw specifieke aandachtsgebieden. U rapporteert rechtstreeks aan de Manager Corporate Marketing.

Omdat het om een cruciale funktie gaat heeft u als geschikte kandidaat een universitaire opleiding op het gebied van marketing. U bent in staat uw kennis in konkrete innovatieve plannen te vertalen, die aansluiten op gestelde doelen in de marktsegmenten. U heeft enkele jaren ervaring. Daarbij beheerst u de moderne talen en werkt u graag in een klein team in een professionele organisatie. U houdt dus van aanpakken.

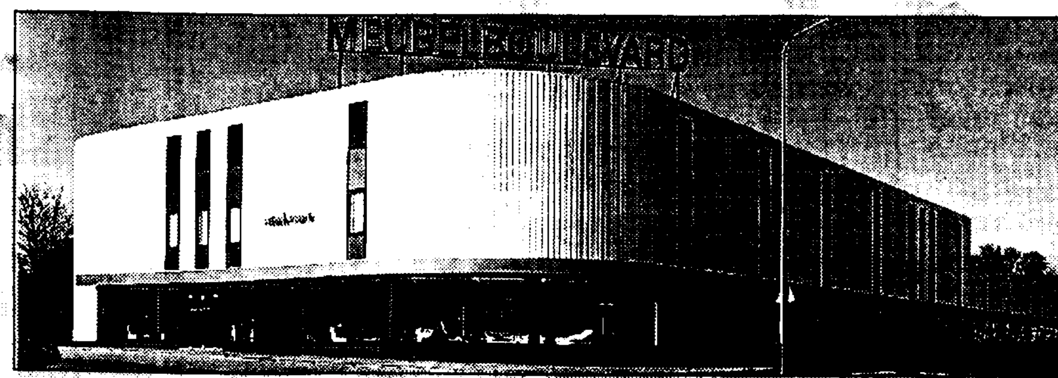
Spreekt ons aanbod u aan? Richt dan uw schriftelijke sollicitatie aan: Rockwool Benelux Holding BV, afdeling Personeel & Organisatie ter attentie van de heer R. Hamilton, Personeelchef, Postbus 1160, 6040 KD Roermond. Heeft u nog vragen? Neem dan kontakt op met de heer C. Struijk, Manager Corporate Marketing, telefoon 04750-88370.

ROCKWOOL/GRODAN

MORGEN EXTRA KOOPZONDAG BIJ MEUBELBOULEVARD RENÉ PANS IN MAASTRICHT

van 11.00 tot 18.00 uur

Een nacht erover slapen of even **meten...** dan kunt u onze meubels aan de opruimingsprijzen wel **vergeten!**

OPRUIMING SHOWROOMMODELLEN

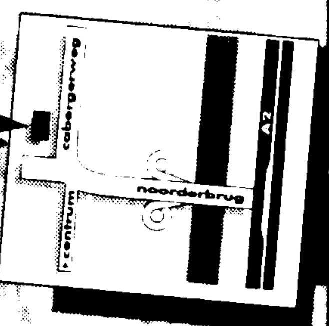
10-20-30-40-50% KORTING

10.000 m², meer dan 400 geselecteerde, internationaal bekende merken onder een dak.

- Binnenhuisarchitect en kleurenconsulent aanwezig.
- Diverse Italiaanse en Spaanse merken exclusief voor Limburg.

RENÉ PANS
MAASTRICHT
MEUBELBOULEVARD

Het beste bereikbaar via de Noorderbrug, richtingborden Bosscherveld wijk 17 volgen, Noorderbrug helemaal afrijden tot aan het stoplicht, dan rechts. (Dus niet de slinger naar het centrum volgen). Ook te bereiken met stadsbuslijn 10.

CABERGERWEG 10 — TEL. 043-215585

HUIZEN GEZOCHT!

ALS SPECIALIST voor onroerende goederen in de streek rond Aken zijn wij in het nederlandse grensgebied voortdurend op zoek naar geschikte objekten voor onze betaalkrachtige klanten.

UW PERSOONLIJK VOORDEEL zijn onze pluspunten voor u: competentie • vakkennis • langdurige internationale ervaring want wij komen op voor u belangen ten opzichte van:

- een reële prijsstelling bij de verkoop van u onroerend goed
- een verkoop-afwikkeling zonder problemen
- een snelle verkoop van u huis

PROFITEERD U ervan, dat wij gewoon meer te bieden hebben dan anderen want een goede dienstverlening brengt meer winst als kosten en spaart een hoop ergernis.

EEN BELONING VAN DM 250,- betalen wij aan diegene, die ons helpt aan iemand, die een huis te koop heeft. Belt u ons voor meer informatie.

HAUSVERMITTLUNG & FINANZIERUNG **APPEL**
0049/241/27715 • 9.30–13.30

LAAT CARAPATIËNTEN NIET STIKKEN

Astma Fonds Giro 55055

HOENSBROEK AKERSTRAAT

Aan de Akerstraat, één van de grotere verbindingswegen met de omliggende regio, heeft het Abp een complex van 42 aantrekkelijke huurappartementen gerealiseerd.

In een attraktief vormgegeven L-vormig gebouw van drie woonlagen, omringd door een groen terrein, bieden de 6 verschillende woningtypen ideale woonmogelijkheid voor woningzoekenden in de Oostelijke Mijnstreek. In dit complex zijn regelmatig appartementen te huur.

De woningen hebben, afhankelijk van het type, een woon-/eetkamer, een halfopen keuken, 2 slaapkamers, een badkamer met ligbad en vaste wastafel, een royale hal, een toilet, een berging, een terras/een of twee balkons.

In het souterrain heeft iedere woning nog een separate berging.

De woningen zijn degelijk afgewerkt (o.a. met hardhout) en optimaal geïsoleerd. Voorts zijn er een aantal overdekte parkeerplaatsen en 16 extra parkeerplaatsen op het achterterrein, alsmede 2 garages.

Huurprijs vanaf ƒ 706,10 per maand (exclusief servicekosten).

NEDU — Bekkerweg 29, 6411 EG Heerlen. Telefoon 045-710909.

TE HUUR

C.nr. 433

Publikatie ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

GEMEENTE HEERLEN

Notarissen J.L.Th. Oostwegel en mr. P.W.H.A. Ritzen te **Kerkrade-West** zullen op vrijdag 13 januari 1995 om 15.00 uur in het Corneliushuis Heulsstraat 2 te Heerlerheide, gemeente Heerlen, in het openbaar ex artikel 3:268 Burgerlijk Wetboek

BIJ OPBOD EN AFSLAG IN EEN ZITTING VERKOPEN:

GEMEENTE HEERLEN:
Het woonhuis met erf, verdere aanhorigheden, staande en gelegen aan de Pappersjans 37 te Heerlerheide, gemeente Heerlen, kadastraal bekend als gemeente Heerlen, sectie B, nummer 7471, groot 92 centiaren.

BEZICHTIGING:
In nader overleg met voornoemd notariskantoor.

AANVAARDING:
Gemeld registergoed is verhuurd in strijd met artikel 1230 van het Burgerlijk Wetboek (oud).

BETALING VAN DE KOOPPRIJS:
1 februari 1995.
Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993.

SCHRIFTELIJKE BIEDINGEN:
Kunnen tot 14 dagen voor de datum van veiling worden uitgebracht bij genoemd notariskantoor.

NADERE INFORMATIES:
Ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, gemeente Kerkrade. Tel. 045-411945.

PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN·TAXATIES
HYPOTHEKEN·FINANCIEREN

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Kerkrade:
Goed gel. vrijstaand woonhuis met garage, stalling en tuin. Ind.: entree, ruime L-woonk., portaal, gr. keuk. met stand. install., toilet, badkamer, 3 slaapk., ruime zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 238.000,- k.k.

Ubach over Worms:
Nabij dorpskern gel. appart. op 1e verd. met groot dakterras. Ind.: entree, toilet, living, kl. keuk. met app., slaapk., douche. 2e verd.: gr. slaapk. en dakterras. Vraagprijs ƒ 118.000,- k.k.

Klimmen-Termaar:
Perfect gel. halfvr. woonhuis, geheel onderkelderd (o.a. garage) met zolder en tuin. Ind.: hal, ruime keuk. met aanb.install., woonk., 4 slaapk. en badkamer. Vraagprijs ƒ 239.000,- k.k.

Brunssum:
Op perfecte stand gel. uitst. onderh. halfvr. woonh. met gr. garage en tuin. Ind.: prov.kelder, ruime L-woonk., uitgeb. keuk. met install., bijkeuk., toilet, 3 slaapk., badk. met ligbad, toilet, zolder (vliezotrap). Vraagprijs ƒ 269.000,- k.k.

Schaesberg:
Goed gel. halfvr. woonh. met ruime loods (16x7 mtr.). Ind.: hal, woonk., keuken, 3 slaapk., badcel, kelder en zolder. Pand heeft enig achterst. onderhoud. Prijs n.o.t.k.

Landgraaf-Abdissenbosch:
Rustig gel. halfvr. woonh. met gar. (2 auto's), veranda en gr. tuin (40 mtr.). Ind.: hal, Z-woonk. met open haard, open keuk., met luxe install., 3 slaapk., badk. met ligbad, zolder (vaste trap) met o.a. 4e slaapk. Vraagprijs ƒ 285.000,- k.k.

Ubach over Worms:
Perfect onderh. halfvr. woonh. met souterrain (o.a. garage). Ind.: hal, woonk., keuk. met moderne aanbouwinstall. (wit), 3 slaapk., badk. en zolder. Vraagprijs ƒ 219.000,- k.k.

Brunssum:
Jong halfvr. woonh. met grote kelder, berg. en tuin (gar. mogelijk). Ind.: woonk., open keuk. met eiken install., 3 slaapk., ruime badk., zolder (vaste trap). Spoedig te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 199.000,- k.k.

Op zaterdag is ons kantoor geopend van 10.00 tot 13.00 uur.

NVM **045-318182**

TE KOOP: NIEUWENHAGEN

Goed onderhouden halfvrijstaande woning, geheel voorzien van rolluiken.
Indeling: begane grond geheel voorzien van laminaatparket: hal, woonkamer, aanbouwkeuken, toilet.
1e verdieping: 3 slaapkamers, badkamer.
2e verdieping te bereiken via vlizotrap.
Aanvaarding in overleg.
Vraagprijs ƒ 179.000,00 k.k.

Bel voor informatie of een vrijblijvende bezichtiging:

GGV — ONROERENDE ZAKEN, VERZEKERINGEN, HYPOTHEKEN, FINANCIERINGEN

Gelre Gülick Vastgoed bv
Kerkveldsweg West 29-A, 6101 HP ECHT
tel. 04754-85999
Geopend: maandag t/m vrijdag 8.30-17.30 uur; zaterdag 9.00-12.00 uur.

BLONDÉ BELEGGINGEN

Uw huis verkopen
Wij kopen direkt
045-743490

Schäfer Antiek

Uw speciaalzaak voor al uw (on)gepolitoerde noten, mahonie en kersen meubels.
Ook vele eiken hollandse en engelse meubels en een uitgebreide collectie klokken.

Open huis: zaterdag 3 t/m zondag 18 december

Eindhovenseweg 27	Turnhoutsebaan 91
Waalre (bij Eindhoven)	Kasterlee (België)
04904-14802	09-3214852218
Geopend:	Geopend:
ma./zat.: 10.00-17.00 uur	zat.+zon.: 13.00-18.00 uur

---

pegasus PARKET

- *Specialist in geborstelde eiken planken vloeren*
- *Onderhoud en schuren van bestaand parket NU 20% KORTING*
- *Eiken lamelparket van 129,- VOOR 99,-*
- *Nu bestellen. Prijs vast tot 1-6-'95*

DE VLOER MET KARAKTER — 25 jaar vakmanschap
RIJKSWEG ZUID 233 - GELEEN — **046 - 74 66 75**

VPL

Zondag open van 11.00-17.00 uur

Heeft u al onze nieuwe ART DECO Meubel-afdeling bezocht?

VAN LIJF
van lijf
[exclusieve interieurs]

Markt 55 - Maastricht

Bongaerts Rijcks Wachelder

TE KOOP

- ★ **ELSLOO, Vunderkerstraat 16,** vr.st. woonh., in perfecte staat van onderhoud. Prijs op aanvraag.
- ★ **MEERS, Meersereindstraat 33,** knus halfvrijst. woonh., instapklaar. Vr.pr. ƒ 169.500,- k.k.
- ★ **BRUNSSUM, Het Ambacht 18,** half vr.st. woonh. met aanbouw, 4 sl.kmrs. Vr.pr. ƒ 205.000,- k.k.
- ★ **BRUNSSUM, Dorpstraat 157,** winkel c.q. kantoorruimte met woonhuis, aan doorgaande weg. Vr.pr. ƒ 190.000,- k.k.
- ★ **EYGELSHOVEN, P. Zeyenstraat 27,** woonhuis met garage, Vr.pr. ƒ 217.000,- k.k.
- ★ **HEERLEN, Barbarastraat 33,** herenhuis, zeer ruim van opzet, 2 garages. Vr.pr. ƒ 265.000,- k.k.
- ★ **HEERLEN, Raadhuisstraat 38,** appartement. Vr. pr. ƒ 149.000,- k.k.
- ★ **HEERLEN, Veldjen 2,** luxe halfvrijst. woonhuis met garage, op goede stand gelegen. Prijs op aanvraag.
- ★ **KERKRADE, Kl.Graverstraat 118,** luxe halfvrijst. woonh. met garage. Vr.pr. ƒ 285.000,- k.k.
- ★ **POSTERHOLT,** café met schietbaan en woonh. Vr.pr. ƒ 310.000,- k.k.

TEVENS UW ADRES VOOR HYPOTHEKEN & VERZEKERINGEN
VRAAG VOOR EEN GRATIS ADVIES. OOK AAN HUIS.

TE HUUR

- ★ **KERKRADE,** bedrijfspand met woonhuis, div. garages en gr. parkeerplaats. Huurpr. op aanvraag.
- ★ **NEERHAREN (B),** appartement met garage, direct te aanvaarden. Huurpr. incl. kosten ƒ 935,- p. mnd.
- ★ **VALKENBURG,** appartement nieuwbouw huurprijs ƒ 1650,- p. mnd.

B.W.R. Vastgoed
Peldenstraat 6, Stein, tel. 046-336369
Zaterdag geopend van 10.00-12.30 uur.
VBO VASTGOED ADVISEUR

Bloedbank Zuid-Limburg
heeft nieuwe donoren nodig! 043-877778

Wij zoeken in bemiddeling:
exclusieve bungalows en (land)huizen in prijsklassen van ƒ 250.000,- en véél hoger.
Ligging: geheel Zuid-Limburg, vooral Heerlen, Voerendaal, Landgraaf, Simpelveld, Mergelland.
Wij zorgen voor
deskundige en discrete verkoopafwerking
Troost Onroerend Goed, Heerlen
TELEFOON 045-717976

PRIJS-SLAG
Discount-markt

*Prijs-slag is een snelgroeiende levensmiddelen-organisatie van discountmarkten met een uitgekiend assortiment tegen een zeer lage prijsstelling. Prijs-slag maakt deel uit van de **Hermans Groep** (met ca. 300 supermarkten en slijterijen).*

Wij zoeken in geheel Nederland;

VESTIGINGSPUNTEN VOOR SUPERMARKTEN

In aanmerking komen bestaande of nieuw te bouwen projecten van minimaal 500 m² (met parkeerfaciliteiten).

Schriftelijke reacties aan:
Hermans Groep B.V. Direktie Vastgoed,
Postbus 585, 3740 AN BAARN
Fax: 02154-11437

Voor telefonische informatie:
Mevr. Mr. H.W. Oliekan
02154-83457

Woonhuis te Landgraaf

De notarissen prof. mr. A.Fl. Gehlen en mr. R.M.J. van Gent te Heerlen, zullen op donderdag 19 januari 1995 om 15.00 uur in café-restaurant Streeperkruis te Landgraaf, Streeperstraat 66, in het openbaar ex artikel 3:268, bij opbod en afslag in één zitting verkopen: kadastrale gemeente Schaesberg:
woonhuis en garage met ondergrond en tuin, plaatselijk bekend Veldiusstraat 2 te 6372 KG Landgraaf, kad. bek. als gem. Schaesberg sektie F nummer 459, groot 3.20 are.
Indeling: entree, toilet, keuken en woonkamer; 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer en douche; 2e verd.: vliering. Betaling koopprijs: uiterlijk 2 maart 1995.
Bij de betaling van de kooppenningen dient gelijktijdig door de koper te worden voldaan een dagrente, groot ƒ 20,23 over de periode welke verstrijkt tussen de datum van toewijzing en de dag van betaling.
Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik, na betaling koopprijs en kosten, eventuel met behulp van de grosse van de akte van veiling.
Schriftelijke biedingen kunnen tot en met woensdag 4 januari 1995 uiterlijk tot 17.00 uur worden uitgebracht bij genoemd notariskantoor. Slechts op verzoek van de hypotheekhouder of hypotheekgever kan de president van de rechtbank te Maastricht bepalen dat de verkoop ondershands zal geschieden. Dit geschiedt op grond van een aan de president ter goedkeuring voorgelegde overeenkomst van verkoop en koop gebaseerd op een bieding.
Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, voorzover daarvan in de veilingakte niet wordt afgeweken.
Bezichtiging en inlichtingen te regelen met c.q. te verkrijgen bij genoemd notariskantoor, Tempsplein 25 te Heerlen (tel.nr.: 045-719430).

Boosten Parket Hoensbroek

een traditie in kwaliteit en vakmanschap !

Showroom geopend van:
10.00-18.00 uur

zaterdag
10.00-17.00 uur

donderdag koopavond
tot 21.00 uur

dinsdag gesloten

- Alle soorten parket en reparaties
- Unieke sortering Bourgogne vloeren
- Brede eiken planken geborsteld
- Overschuren of borstelen van bestaand parket
- Lamett- en Pergo kunststofvloeren
- Diverse Doe-het-zelf mogelijkheden
- Leveringsvoorwaarden volgens de Consumentenbond

5 jaar garantie

Tel. 045-214395

Weustenraedtstraat 45 Hoensbroek

Vanaf Akerstraat tegenover GAMMA de Kouvenderstraat inrijden, 1e weg rechts, 1e weg links

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Wat zou ú doen?

DETAILHANDEL

Verkoper slagerij m/v
voor de verkoop van vlees en vleeswaren. Ervaring in een slagerij of op een afdeling vlees is vereist.
Het is mogelijk zowel 24 als 32 uur per week te werken.
Ben je 19 of 20 jaar en vanaf 2 januari 1995 beschikbaar?
Neem dan snel contact met ons op.
Informatie: 045 - 46 56 56, Simone Sporken
Kerkrade, Grupellostraat 35

GEZONDHEIDSZORG

Gediplomeerd fysiotherapeut m/v
voor een praktijk in de omgeving van Heerlen.
Het betreft een gedeeltelijke vervanging voor circa een halfjaar vanaf januari '95.
Informatie: 045 - 71 26 31, Claudia Lemmens
Heerlen, Op de Nobel 1

HORECA

Kantine-medewerker m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Sittard. U gaat o.a. eenvoudige warme en koude maaltijden bereiden, de kassa bedienen, schoonmaken en afwassen. Hiervoor hebt u minimaal 2 jaar ervaring in een bedrijfsrestaurant. Er wordt afwisselend gewerkt: één week in de nachtdienst van 0.30 tot 4.30 uur en één week in het weekeind van 8.00 tot 12.00 uur. U bent verzekerd van 48 uur werk in de maand. In de week dat u op zaterdag werkt, bent u beschikbaar voor de ochtend-, middag- of avonddienst. Leeftijd: 25 tot 30 jaar.
Informatie: 046 - 51 42 22, Ingrid van der Veld
Sittard, Roemolenstraat 4

TECHNIEK

Isoleerder/plaatwerker m/v
voor een isolatiebedrijf in Zuid-Limburg. Je bent een gemotiveerde, enthousiaste aanpakker en hebt onlangs je LTS-/MTS-diploma gehaald. Verder heb je geen last van steenwolallergie of hoogtevrees. De werkzaamheden zijn overdag en vinden zowel buiten als binnen plaats. Zoek je een leuke, uitdagende baan met goede toekomstperspectieven? Bel ons dan of kom langs!
Informatie: 045 - 46 56 66, Monique Bosch
Kerkrade, Grupellostraat 35

Draaier m/v
voor een bedrijf in Kerkrade. U hebt zeker enkele jaren ervaring met conventioneel draaien. Deze zelfstandige baan is in dagdienst. Bij goed functioneren biedt deze baan goede vooruitzichten. Leeftijd: 25 tot 40 jaar.
Informatie: 045 - 46 56 56, Monique Bosch
Kerkrade, Grupellostraat 35

Produktie-medewerkers m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Heerlen. Heb je een diploma LTS-Metaal of -Mechanische techniek op C-/D-niveau? Dan kun je voor langere tijd aan de slag.
Leeftijd: 18 tot 20 jaar.
Informatie: 045 - 71 83 66, Raymond Maas
Heerlen, Op de Nobel 1

Magazijn-medewerker m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Heerlen. Hiervoor heb je een diploma LTS-Elektrotechniek op C-/D-niveau.
Deze baan is voor langere tijd.
Informatie: 045 - 71 83 66, Raymond Maas
Heerlen, Op de Nobel 1

tempo-team uitzendbureau

Dat zou u toch óók doen

Een onderneming in het midden- en kleinbedrijf met een zeker niet alledaags, maar zeer kennisintensief produkt zoekt:

een technisch-commercieel allrounder

die het zowel in de commerciële buitendienst, alsook in de produktie goed doet, waardoor de directie meer tijd krijgt voor het doen van technisch onderzoek en het onderhouden van diverse commerciële contacten in het binnen- en buitenland.

Functie-eisen:

- Zelfstandige, commerciële, open persoonlijkheid, met een opleiding op middelbaar technisch niveau: MTS Chemische Technologie of Werktuigbouw;
- vloeiende beheersing van de Duitse taal in woord en geschrift;
- de bereidheid tot veelvuldig reizen, vooral in het Duitse taalgebied;
- in het bezit van rijbewijs.

Geboden wordt:

Een boeiende, zeer afwisselende baan, met goede doorgroeimogelijkheden en een passende beloning in een kleiner bedrijf, waar de inzet van de individuele medewerker nog echt belangrijk is.

Reacties graag schriftelijk onder vermelding van 'Technisch-commercieel medewerker' naar:

INGENIEURSBUREAU JONKER BV
Postbus 31157
6370 AD Landgraaf

Het Kerkelijk Zangkoor St.-Rochus Spekholzerheide zoekt een

dirigent(e)

De huidige dirigent verlaat medio januari 1995 het koor.
Inlichtingen kunnen worden verkregen bij:
M. Lutgens, tel. 045-459441
C. Hubben, tel. 045-417432 (na 17.30 uur).

---

auto caubo Audi VW

Wij bieden u aan:

Mercedes 190 E, div. extra's	1990	ƒ 25.950,-*
VW Polo coupé rood	1991	ƒ 13.950,-
VW Passat 1.8/90 pk GL, 4-drs.	1991	ƒ 25.950,-*
Audi 80 1.8 metallic	1988	ƒ 16.850,-
Peugeot 405 GLi automaat, stuurb., schuifd.	1991	ƒ 22.950,-*
Audi 80 1.8S 90 pk, automaat, stuurbekr.	1991	ƒ 27.450,-*
Audi 80 Design 1.8/90 pk, stuurbekr., c.v.	1991	ƒ 28.450,-*
Seat Ibiza 1.5 XL [illegible]	1991	ƒ 13.900,-*
Audi 80 turbo diesel, stuurbekr.	1992	ƒ 35.650,-*
BMW 316, 4-drs., metallic	1987	ƒ 11.950,-
BMW 318i, metallic, div extra's	1991	ƒ 33.950,-
Ford Sierra 2.0 CL, metallic	1989	ƒ 10.900,-*
Ford Sierra 4-drs., azur, schuifdak	1991	ƒ 17.750,-*
Honda Civic DX 1.5, 3-drs.	1992	ƒ 23.950,-*
Honda Civic 1.5 ltr., zilverstar	1993	ƒ 26.950,-*
Volvo 340 DL 1.7, stuurbekr.	1987	ƒ 7.900,-*
Mazda 323 1.3, 3-drs., LX	1990	ƒ 13.950,-*
Nissan Prairie 2.0 SLX	1991	ƒ 27.400,-*
Nissan Primera 1.6 LX, 4-drs. div extra's	1991	ƒ 27.950,-*
Opel Kadett 1.8 autom., metallic	1987	ƒ 9.850,-*
Opel Astra CD aut., sedan, schuifd., v. extr.	1993	ƒ 31.900,-*
Opel Astra 1.6 GLS, 5-drs., metallic	1993	ƒ 26.750,-*
Suzuki Samurai Jeep, 18.000 km, zwart	1992	ƒ 17.900,-*
Diverse Golfs 1.3/1.6/1.8 ltr., v.a.	87/88	ƒ 7.900,-
Golf Van 1.9 diesel, metallic	1992	ƒ 21.950,-*
Golf 1.8/90 pk, 5-drs., metallic	1992	ƒ 27.850,-*
Jetta 1.6, 4-drs., Pacific	1991	ƒ 20.950,-*
Audi 90 2.2 E (5 cyl.), airco, 15" velg. etc.	1985	ƒ 8.950,-
Peugeot 405 GLi-Break, electr. schuifdak	1991	ƒ 25.950,-*
VW Golf GTI, metallic	1993	ƒ 33.750,-*
Opel Astra GT, 4-drs., div. extra's	1992	ƒ 25.750,-*
VW Golf CL 1.4, metallic	1993	ƒ 23.900,-*
Opel Vectra 1.6 GLS, 5-drs., metallic	1989	ƒ 15.950,-*
Fiat Tipo 1.6, 4-drs.	1989	ƒ 16.950,-*

* = Auto's van 1e eigenaar

Bovenstaande auto's worden door ons volledig gegarandeerd.

D3072

NPD B.V.

N.P.D. bv is een nieuw tekenburo dat gevestigd is in Landgraaf.
Het werkgebied strekt zich uit van de Oostelijke Mijnstreek tot Duitsland (Aken).
Het werk waar we ons mee bezighouden varieert van tekenen, engeneeren en berekenen tot het verhuren van CAD-werkplekken, verkopen van software en lesgeven op AUTOCAD-gebied.

N.P.D. bv zoekt wegens uitbreiding 2 kandidaten (m/v) voor de volgende functies

TEKENAAR/TECHNICUS

Functie-informatie
- maken van tekeningen met AUTOCAD;
- maken van berekeningen met VABI;
- ontwerpen van installaties;
- maken van bedienings- en onderhoudsvoorschriften;
- begeleiden van andere tekenaars.

Functie-eisen
- MTS-Werktuigbouwkunde aangevuld met MIT 1+2;
- ervaring met AUTOCAD Release 12;
- ervaring met VABI-berekeningen;
- ervaring op een tekenkamer in een installatiebedrijf;
- zelfstandig kunnen functioneren.

TEKENAAR

Functie-informatie
- maken van tekeningen met AUTOCAD;
- verzamelen en completeren van onderhouds- en bedieningsvoorschriften;
- assisteren van de technicus.

Functie-eisen
- MTS-Werktuigbouwkunde;
- ervaring met AUTOCAD Release 12.

Kennis van de DUITSE taal is voor beide functies een vereiste.

Kandidaten (m/v) voor deze functies worden verzocht hun sollicitatie met uitvoerige persoonlijke en zakelijke gegevens te richten aan:
N.P.D. bv, Dorpstraat 42, 6373 JE Landgraaf

ƒ 10.000,- BELONING,

voor aanwijzingen, die leiden tot het in goede staat terugverkrijgen van een bestelwagen.

Type: Mercedes 410 D,

kenteken: VD–JG–56,

kleur wit, met zwarte letters.

De bestelwagen werd ontvreemd op 11 december 1994 vanaf een parkeerterrein, gelegen aan de Tentstraat in Vaals.
Inlichtingen worden discreet behandeld.

Souren-Schijns B.V.,
Kerkstraat 25,
6291 AA Vaals
tel. 04454-61044 of
tel. 04454-63596 (privé)

L'ORTYE TRANSPORT BV is een onderneming die zich heeft toegelegd op transport, verkoop van zand en grind en verhuur van containers en grondverzetmaterieel.

HANDELSONDERNEMING L'ORTYE BV verkoopt bouwstoffen, tuindecoratie en bestratingsmaterialen.

Naast Haven Stein BV en Exploitatiemij L'Ortye BV behoren beide bedrijven tot de **L'Ortye** groep.

1. ervaren commercieel medewerker afd. transport

De functie:
U bent mede verantwoordelijk voor de commerciële contacten met (potentiële) klanten. U maakt afspraken over produktspecificaties, levertijden en prijzen. In deze functie dient u op zelfstandige wijze te zorgen voor de planning en begeleiding van uit te voeren vrachten, verplaatsingen e.d. Tijdens de veelal telefonische contacten wordt van u verwacht dat u klantgericht opereert. Met de chauffeurs komt u tot de meest snelle en efficiënte planning. Stressbestendigheid is een must. Bekendheid met de regio is wezenlijk.

Wij vragen:
Voor deze functie zijn wij op zoek naar iemand met een technisch commerciële MBO-opleiding. Ervaring op het gebied van transportplanning, expeditie, de bouw en het milieu is zonder meer een pré.
Computersystemen kennen voor u geen geheimen. Leeftijd: 25-30 jaar.

2. ervaren adviseur/verkoper tuinbouwmaterialen

De functie:
In deze functie informeert u uw klanten o[illegible] de toepassingsmogelijkheden van ons z[illegible] ruim arsenaal aan tuin-, sier- en bestratingsprodukten. U verkoopt zowel [illegible] particulieren als bedrijven. Verder zorgt [illegible] ervoor dat de producten op tijd bij de klan[illegible] worden afgeleverd. U voert daarbij zelfst[illegible] de orderadministratie. Een PC staat ter u[illegible] beschikking.

Wij vragen:
Een medewerker die bewezen heeft ove[illegible] commerciële vaardigheden te beschikk[illegible] beschikt over een hoveniersopleiding. K[illegible] en ervaring met de bouw is hierbij een pr[illegible] Leeftijd: 25-30 jaar.

Wij bieden voor beide functies:
- een uitdagende baan;
- een prettige werksfeer en arbeidsvoorwaarden die in overeenstemming zijn met de zwaarte vande functie.

Heeft u interesse in een van deze functies, schrijf binnen 14 dagen een sollicitatiebrief met [illegible] curriculum vitae naar:

Personeelsadvies - begeleiding - training
mr. Th. van de Voort
t.a.v. mevrouw K. Edens, Oliemolenstraat 25, 6411 GJ Heerlen.

Maya kan naar de pomp lope[illegible]

Tot nu toe heeft Simavi al miljoenen mensen aan schoon drinkwater geholpen. Velen wachten echter nog.

Steun daarom Simavi's Wereld Waterfonds

SIMAVI WATERFONDS
Spruitenbosstraat 6, 2012 LK Haarlem. Tel. (023) 31 80 55

giro 375[illegible]

WINDRAAK
ROZEN
OUDE ROZEN
ENGELSE ROZEN
KLIMROZEN
MEER DAN 100 SOORTEN
TEL. 046-511361 OF SCHRIJF EEN BRIEFKAART VOOR UW GRATIS CATALOGUS
TEKEN EN ONTWERPBURO WINDRAAK
Windraak 28A
6153 AB
Sittard

Zondag 18 december koopzondag
Geopend van 10-17 uur

BV Drankenindustrie "Sittard" (DIS) is een modern produktiebedrijf voor frisdranken met licenties van onder andere Pepsi Cola, Seven-Up, Sisi en Royal Club. Daarnaast wordt in opdracht van derden zowel bier als frisdrank afgevuld, met name voor buitenlandse brouwerijen, frisdrankfabrikanten en supermarktketens.

DIS
DRANKENINDUSTRIE SITTARD

DIS is vanaf 1990 tot heden gegroeid van 35 naar ongeveer 100 medewerkers met daarnaast in het hoogseizoen een aanzienlijk aantal extra medewerkers. De snelle groei en ontwikkelingen van het "high tech"-machinepark in Sittard leiden tot de behoefte om de Technische Dienst uit te breiden met twee enthousiaste

Allround onderhouds- en storingsmonteurs m/v

De Technische Dienst bestaat tot op heden uit 8 medewerkers. DIS zal in verband met de noodzaak in het hoogseizoen continu-diensten te kunnen draaien en in het laagseizoen voldoende preventief onderhoud te kunnen verrichten, deze Technische Dienst uitbreiden tot 10 medewerkers.

FUNCTIE:
- het oplossen van storingen en het verrichten van reparaties
- verrichten van preventief onderhoud
- ombouwen van complexe machines
- verstrekken van aanwijzigingen aan bedieningsmedewerkers

PROFIEL:
- [illegible]
- [illegible]

DIS [illegible]
- [illegible]

- naast electrotechnische kennis tevens werktuigbouwkundige en pneumatische kennis
- bereidheid tot werken in ploegendienst, inclusief weekend
- stevige persoonlijkheid die een hoge werkdruk als een uitdaging beschouwt
- in staat zijn om analytisch vermogen te combineren met een doenersmentaliteit
- woonachtig zijn in de omgeving van Sittard of bereid zich hier te vestigen

PERSPECTIEF:
- een uitdagende functie bij een groeiende organisatie waarin u moet scoren
- een open en informele werksfeer
- een salaris dat past bij deze moeilijke functie
- passende secundaire arbeidsvoorwaarden

Mensen uit minderheidsgroeperingen worden uitgenodigd te reflecteren.

GEÏNTERESSEERD? [illegible]

GEWEST MIDDEN-LIMBURG

GEWESTELIJKE AFVALVERWERKING MONTFORT
GEWESTELIJKE AFVALVERWERKING WEERT

STORTTARIEVEN 1995

Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 12 december 1994 besloten per 1 januari 1995 de volgende storttarieven te heffen:

STANDAARDTARIEF F. 136,– PER TON EXCL. BTW*
(Overeenkomstig het door de NV Sturing Afvalverwijdering Limburg vastgestelde uniforme Limburgse verwerkingstarief voor te storten afval).

SPECIAAL TARIEF VOOR ASBESTHOUDEND AFVAL F. 250,– PER TON EXCL. BTW*
(Overeenkomstig het door de NV Sturing Afvalverwijdering Limburg vastgestelde uniforme Limburgse verwerkingstarief voor te storten asbesthoudend afval).

GEREDUCEERD TARIEF VOOR PARTICULIEREN
Particulieren kunnen maximaal 1x per dag afval uit het eigen huishouden aanbieden tegen een gereduceerd tarief van:
- f 15,-- voor maximaal 1 m3 niet-asbesthoudend afval
- f 20,-- voor maximaal 500 kg asbesthoudend afval

* Bij beide tarieven is uitgegaan van invoering van de aangekondigde "afvalbelasting" op te storten afvalstoffen per 1 januari 1995.
Vindt die invoering niet per die datum plaats, dan zal het tarief zo spoedig mogelijk worden aangepast. Teveel geïnde gelden zullen daarbij worden gerestitueerd.

Aan deze advertentie kunnen geen rechten worden ontleend.
Voor aanbiedingen van afval gelden speciale voorwaarden, vastgelegd in een stortreglement en in besluiten van het algemeen bestuur van het Gewest Midden-Limburg.
Medewerkers van de sector afvalverwerking kunnen U daarover informatie geven onder de volgende telefoonnummers:

04750-32073 (sector afvalverwerking)
04744-1326 (Gewestelijke Afvalverwerking Montfort)
04950-18393 (Gewestelijke Afvalverwerking Weert)

Het dagelijks bestuur,
De secretaris, De voorzitter,wnd.
mr. G.H.M.M. van Vlokhoven. H.T.H. Opsteegh.

Bestuur en sekretariaat
Kapellerlaan 36
Postbus 605
6040 AP Roermond
Telefoon 04750 - 32073
Telefax 04750 - 18564

Het Gewest Midden-Limburg is een samenwerkingsverband van 15 gemeenten (210.000 inwoners), met uitvoerende taken op het terrein van onder meer brandweerzorg, algemene hulpverlening, gezondheidszorg, milieu, afvalstoffenverwijdering en sociale werkvoorziening.

Bedrijfswagens

Bankers Bedrijfswagens B.V.
De specialist in jonge, lichte bedrijfswagens voor rijbewijs B
plm. 60 stuks voorradig
Open-gesloten-aannemersuitvoering.
Inkoop-verkoop van alle bedrijfswagens voor rijbewijs B.
Geopend ma. t/m vrij. van 8.00-19.00; zaterd. 9.00-16.00 u.
Onderhoud-reparaties eigen werkplaats.
RIJKSWEG NOORD 19, ECHT. ☎ 04754-82453.

Bedrijfsauto Gar. Sebregts.
Telefoon 045-752888

Iveco Daily 35-10 met laadbak, 1x	1991
Iveco Daily 30-8 bestelauto, 2x	1991
Iveco Daily 35-8 Chassis Cabine, 1x	1990
Iveco Daily 35-8 Chassis Cabine, 1x	1986
Iveco Daily 49-10 gesloten laadbak, 1x	1991
Fiat Ducato bestel / laag, 1x	1988
Range 4x4 legervoertuig W200, 1x	1976

Te k. CITROËN C 15 E bestelwagen, grijs kent., bwj. '91, f 9.500,-. 045-725143.

Te k. nieuwe NISSAN Vannette Diesel, bwj. '88, in nw.st. Tel. 045-324498 of 256486.

Ford TRANSIT 100D, chas. '84, nw. gespoten. Kissel 42, Heerlen.

BEDRIJFSAUTO'S. Opel Kadett Combo D, '90; Toyota Lite-ace D, '91; Merc. MB 100, '88; Merc. 813D; Merc. 814D; Merc. 1217D; Nissan Cabstar D; Volvo F408D. W. Feyts Auto's, Vaesrade 61/63, Vaesrade. 045-243317.

Te koop ISUZU Midi, grijs kent., bwj. '89, in nw.st., f 11.250,-. Tel. 045-324498 of 256486.

Te k. MERCEDES 307 D, bwj. '80, auto-ambulance op kenteken, i.z.g.st., vr.pr. f 3.500,-. ☎ 04492-4534.

M.B. 407, m. '85, met koeling, f 8.750,-. 045-229584 of 224967.

Auto onderdelen en accessoires

In- en verkoop schade-auto's
Autodemontage Deumens
Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken.
Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482.
Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

AUTOMOTIVE & INDUSTRIEEL
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951
GEDORE - GEDORE
PROFESSIONEEL HANDGEREEDSCHAP MET LEVENSLANGE GARANTIE.

Te koop gebr. AUTOBANDEN, zomer - winter. Pasweg 39, Hrl. 045-222675.

Gevr. plm. 6 VRACHTAUTOBANDEN 8,25x20 of 9x-22,5. 045-211976/253024.

Diverse ONDERDELEN en accessoires GOLF II-GTi en Rally Golf G60. Telef. 04499-4932 / 04754-85676.

Volvo 240 ONDERDELEN t/m 1985, motor plaatswerk ruiten. Tel. 046-514492.

Te koop 4 SPORTVELGEN BMW 3 serie met banden slotbouten. Telef. 045-273935.

Uit ons bedrijf te Maastricht te koop aangeboden: 2 perfect werkende BRUGGEN (Koni) en garage-equipement zoals oliehapsels, Sun gastester 1080; grote compressor etc. Autobedr. Kompier, Galjoenweg 45, Maastricht. Tel. 043-632547.

Te k. 4 WINTERBANDEN compl. met velgen (VW Golf), z.g.a.n., f 375,-. Tel. 045-216542.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle onderdelen. Jo Knops, Weg-Zuid 195, Sittard. 046-512718.

Te k. nieuwe AANHANGWAGEN, 2.60x1.30 mtr. Tel. 045-324498 of 256486.

Te k. stuks AANHANGWAGENS nw. en gebr. uit voorr. Stet bv. 040-482945

Te k. DUBBEL-ASSER 2.50 x 1.30 en enkel-asser. Tel. 045-312189.

Motoren en scooters

Te koop MOTORBANDEN scherpe prijzen. Banden specialist Abel, Reeweg 1, Landgraaf. ☎ 045-...27.

Honda MAGNA VF 750C, bwj. '87, veel acces., zwart. f 9.000,-. 045-462465.

BMW R 80, bwj. '85, blauw-met., absoluut nieuw, f 9.500,-. 045-423750.

Te k. motorband kaal????
SAM'S Motoren doet het kaal! Uitbalanceren, montage en montage ter... u een kop koffie drinkt. ... gereduceerde prijzen. Sam's, Jongmansweg 39, Kerkrade. ☎ 045-219942/...675.

SUZUKI GSX 1100 F '89, f 9.950,-; Kawasaki GPZ 900 '85, f 5.950,-; LTD 454 '86, f 5.950,-. ☎ 04493-4929.

Te koop BMW R100 GS, i.z.g.st., incl. div. accessoires, f 5.500, wit, bwj. '89. Tel. 045-708888.

Te k. DUCATI 750 SS, Nuda 6 maanden oud, vr.pr. f 17.500,- met carbon-uitlaat. 045-225336 / 251641.

YAMAHA TZR 250 model '91, absol. nw.st., zeer snel, f 5.000,- n.o.t.k. Tel. 046-753888.

Te koop HONDA VF1100 Sabre + Kraus. kolf. km.st. 55.000, pr.st., vraagprijs f 7.900,-. Tel. 045-228703 b.g.g. 043-256092.

Te k. 3 koffers en rek voor motor. Tel. 045-416607.

Te k. FRAME Suzuki GSX-R 750, bwj. '91 met Duitse papieren, vr.pr. f 1.850,-. Tel. 045-218347.

Te koop weg. plaatsgebr. Amerikaanse HONDA Magna, 1100 cc, 130 Pk, zeer mooi, '87, moet weg, f 8.000,-. Tel. 045-429686.

Te koop SUZUKI GSX 600 F, bouwjaar '94, km.st. 2.000. Tel. 045-411451.

(Brom)fietsen

VESPA Ciao, met sterwielen en verzek., bwj. '91, vr.pr. f 750,-. Tel. 045-725995.

Te koop SNORFIETS Vespa Ciao, bwj. '93, i.z.g.st. Tel. 046-379713.

Vespa CIAO, bwj. '90, veel extra's, pr. f 600,-. 045-224967 of 229584.

Grandioze kerst-wielershow met spetterende aanbiedingen tot 7 januari '95 tweewielers Math SALDEN Limbricht.

Te koop VESPA Ciao bwj. '93, pr. f 1.200,-. Telef. 045-725677.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Rijles

ANWB Autorijleskampen
De ANWB organiseert een unieke rij-opleiding.
Afhankelijk van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen.
Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Computers

*** Klanten opgelet ***

Spelcomputer Atari 2600, 32 spellen	
joypad, voor maar	f 25,-
Spelcomputer Atari XE incl. 1 spel, keyboard	f 55,-
Monitor Commodore 1084 ST	f 599,-
Monitor Microvitek A1438, multiscan	f 849,-
Amiga CD32 spelcomputer, CD speler, karaoke speler, alles in 1	f 399,-
Amiga 4000 030, 2MB, 540MB harddisk	f 3.695,-
Amiga 4000 040, 6MB, 540MB harddisk	f 5.295,-

Dit alles te verkrijgen bij:
Barlage Computer Hardware
Kaalheidersteenweg 262
Kerkrade
☎ 045-425881 / 425043 / 425044

Is uw beeldscherm volgend jaar nóg vetter dan in 1994? Laat uw baas HARDWARE Clean bellen: 045-275821.

Te k. LASER 386 SX, incl. kleurenscherm, muis, printer, boeken en disk., vr.pr. f 1.500,-. 045-245631.

Te k. 386SX-25 PC met coproc., kl.monitor, 4 MB, 180 MB HDU, div. software etc. f 1.050,-. Tel. 045-440629.

386 DX 40 MHZ, 130 MB HD, kl.mon., en progr., f 1.200,-. 045-415446.

Te koop gevraagd PC 386 of 486DX. Telef. 045-253109.

Muziek

DWARSFLUITEN en saxofoons zeer grote keuze, zowel nieuw als gebruikt va. f 300,-. Adams Thorn. Telef. 04756-1324.

Een fijne hobby voor de lange wintermaanden: speel KEYBOARD of electronisch orgel. Lessen gegeven door gediplomeerd leraar. Inl. 045-322813.

Piano's in alle prijsklassen. Te koop en te huur. PIANOHANDEL J. Somers & Zn. Akerstr. 82, Heerlen. Telefoon: 045-713751.

Te koop antieke PIANO (Neumeyer), pr. f 2.500,-. Telefoon 045-728670.

PIANO of Vleugel te koop gevraagd. Telefoon 046-516580.

Te koop WIENER C-D-A-E, f 1.500,-. Tel. 045-222407 / 326829.

GITARIST met bijzang zoekt band. Telefoon 046-333695.

Te k. Sony DISCMAN met Resume, Hold, Bass Boost, AVLS progammeerbaar, Shuffle RMS, Repeat, nw. pr. f 450,- voor f 175,-. Tel. 046-582337.

Te k. 12 kan. MIXER Peavey Unity 2000 + compl. lichtset incl. flightcase + Alesis D4. Tel. 046-742198.

Te koop KEYBOARD Yamaha type PSR 75, 1 jr. oud. Tel.: 045-222159.

Te koop digitaal PIANO Klavinova Yamaha, prijs f 3.750,-. Tel. 045-708628.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. ☎ 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S met gar., grote sort. v.a. f 95,-. TV-occasioncentrum Geel 30 jaar. Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. f 60,- met afst.bed. v.a. f 125,-, met txt v.a. f 250,-. o.a. Philips / Blaupunkt. RadioTV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

De grootste keuze en de beste kwaliteit in antiek vindt U alleen bij WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. 045-211976, geop.: dond., vrijd., zat. en zond. 11 en 18 dec.

Te koop fraaie antieke Limburgse staande KLOK, weekwerk met slagwerk op 2 bellen. Tel. 04406-42537.

Morgen ZONDAG 18 december zijn wij geopend van 11.00 t/m 17.00 uur Antiek Simons Nuth. Wij bieden ruime keuze in antieke meubelen uit Engeland en Frankrijk tegen betaalbare prijzen met service en garantie. Ook een ruime afdeling antiek grenen en diverse accessoires voor een gezellig sfeervol interieur. Dorpstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). ☎ 045-243437. Een begrip voor de regio!

Ter overname gezocht schilderijen, aquarellen, schetsen en tekeningen van "TH. DAUTZENBERG" van 1930 t/m 1970. Telefoon kantoor: 02517-5331.

Te koop JACHTZETEL f 850,-. Tel. 045-721986.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Boemers, maltezers, YORKS., west. h.w. terr., tekkels, Tib. terr., Shi-Tzu's, poedels, Jack Russels. Walem 11A. Schin op Geul. 04459-1237 / 3097.

Te koop jonge HUSKY'S ontwormd en ing., prijs f 500,-. Tel. 045-353070.

Te k. DOBERMANNPUPS van kampioenafst., ingeënt, ontwormd. 088866-2483.

Te k. van part. LABRADORS pups met stamboom ingeënt en ontwormd. Telef. 04958-94477.

Te koop mooie witte KEESHONDJES, puppies, ingeënt en ontw. 04492-3421.

Te koop BORDEAUXDOGS pups, ingeënt en ontwormd. Telef. 043-216658.

Heilige Birmaan en Main-Coon KITTENS te koop. Tel. 045-718461.

Cattery Jokomito's heeft te k. Perzische KITTENS, pr. f 500,-. ☎ 045-724306.

Jonge blonde BOUVIERS met stamboom, ingeënt en ontwormd. Tel. 04957-424.

Te koop Amerikaanse Cocker SPANIELPUPS met stamboom. Tel. 04492-3655.

Sprekende PAPEGAAI, jonge Beo's, div. vogels. Tel. 045-223379/222516 na 12 u.

Mooie jonge BOUVIERS te koop, vierkant blok, zeer goed gebid en goede behaaring, HD vrij, ingeënt en ontw. Bouvierkennel J. Ramakers, Snijdersberg 13, Geulle.

Te koop DALMATISCHE hond, reu 6 mnd. oud, mooi getekend. 045-755030.

YORK-SHIRE TERRIËR te koop, 8 weken oud, reu, pr. f 600,-. Tel. 046-748523.

Te k. weg. omstandigh. temperamentvolle donkere Holl. HERDER, teefje, 5 mnd. oud. Ouders PH-I met lof, prijs f 300,-. Tel. 04454-64379 b.g.g. 04454-63973.

Te koop zeer mooie getekende BERNER SENNEN-PUPS, ing. en ontw. met stamb. HD vrij. 08866-3151.

Te k. van fokker CHIHUAHUA, kort haar, reu met stamboom. 04750-20738.

Te koop nest Mechelse HERDERPUPS, ontwormd en ingeënt. ☎ 04754-81269.

Te k. witblonde BOUVIERS, iets aparts, gespreide betaling mogelijk. 045-321696.

Huish. artikelen

Siemens, Bosch, Zanker, AEG, Miele wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac. Köhlen, Rijksweg N. 104, Sittard. Tel. 046-513228/514862.

Keramische KOOKPLAAT merk Bosch, nw. pr. f 1.295,- voor f 400,-, wasdroger Rondo. 045-721986.

Te k. WASMACHINE i.nw.st. Tel. 00.49-1722454689 (te Vaals).

Kunst en Antiek

Historische bouwmaterialen w.o. betaalbare marmeren schouwen, deuren, vloerdelen en tuindecoraties. Ruime keuze in lampen, spiegels, klokken e.d. vindt u bij
Antiquiteiten en Antieke bouwmaterialen Dohmen
Klimmenderstr. 65, Klimmen.
a.s. zondag tot Kerstmis iedere zondag open van 10-17 uur.
Kom een kijkje nemen in onze sfeervol ingerichte binnenruimtes. 04405-2337.

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

In- en verkoop antieke grammofoons en SPEELDOZEN. Tel. 043-649494.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-WONEN en Ariadne vindt u bij Interart Antiek Simpelveld. Irmstraat 64. Telef. 045-443161. Eigen restauratie en logerij. Maandag gesloten, donderdag koopavond.

Te koop GROENENDAELER pups met stamboom, geënt en ontwormd. Tel. 04404-1467.

Te koop BERNER-SENNEN pups met stamboom, ingeënt en ontwormd. Tel. 045-720795.

Te koop ROTTWEILER, 4 maanden oud, vr.pr. f 400,-. Tel. 045-225959.

Te koop uit gediplomeerde KENNEL: pups van Maltezers, Yorkshires, Keeshondjes, Boxers, Cockers, Labradors. Met goede garantie-regeling. Lochterweg 8, Budel-Schoot, telef. 04958-91851. Ook 's zondags open.

Zwarte BOUVIERPUPS met stamboom. ingeënt en ontw., f 450,-. Tel. 04130-67013.

Te k. Engelse BULLDOG puppies, ingeënt, ontwormd, stamb., kampioenafstamming. 04125-4513.

Te k. Perz. KITTEN plm. 22 wkn. f 300,- en moederpoes f 150,-, met stamb., ingeënt, ontwormd. Na 15.00 uur: 045-728074.

Te koop gevr.

Wij kopen en halen alle SEXBOEKJES, ook homo en SM. ☎ 04454-68409.

Verzamelaar zoekt oude MIJNWERKERSLAMPEN. Telefoon: 045-315047.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te k. gevr. POSTZEGELS, munten en goud. Postzegel- en muntenhandel Palm, Akerstr. Noord 208, Hoensbroek. Tel. 045-227855.

Te koop gevraagd MASSAGETAFEL, liefst 2-delig. Opknappen geen bezwaar. Tel. 045-227803.

Ter overname gezocht schilderijen, aquarellen, schetsen en tekeningen van "TH. DAUTZENBERG" van 1930 t/m 1970. Telefoon kantoor: 02517-5331.

Diversen

Een bijzondere Kerstkado? Geef eens een kadobon voor een BALLONVAART met Ballonteam Limburg in Hulsberg. t.w.v. f 350,-. Ook spaarbonnen van f 50,- verkrijgbaar. Varen kan het hele jaar in heel Limburg. Bel 04405-2458 of fax 04405-2931.

Wie kan voor ons tegen gunstig tarief kachels VERCHROMEN en-of zandstralen. 045-211976/253024.

Te k. drumstel, BANKSTEL, hotelkookfornuis (Buta), 2 telefoons v.d. mijn en andere mijn-access. 045-230754

Personeel Kontakten/Klubs

Wegens drukte leuke MEISJES gevraagd, zeer goede verdiensten, dagelijks gegarandeerd. Werktijden in overleg. 00.32-11602729.

Dringend DAMES gevraagd voor privéhuis. ☎ 045-233096.

Escortburo vraagt nog TELEFONISTE! Bel voor info na 18.00 uur. 045-275900.

06-lijnen

Privé doorschakellijn
06-96.88
24 u/p.d. 100 cpm

Hete Sex
Ik werd van alle kanten gepakt, wil je weten hoe BEL...06..(1,- p.m.)
320.320.20.

Live direct apart
Ook SM! Adress. en tel.nrs!
06-340.350.80 (50 cphm)

Postcodedating!!
Sex en serieuze relaties ook in jouw buurt! Luister of plaats zelf een oproep!
06-340.320.50 (50ct phm).

1 gpm. Met 2 jongens in 't kleedhokje liet ze haar badpak zakken. "Voel 'ns hoe strak ik ben, wie wil er eerst?
06-340.340.20

1 gpm. Kom maar met je hand onder m'n BH, zei ze tegen de knul v. haar vriendin. En heb je dit wel 'ns gezien? Toen trok ze haar SLIPJE UIT.
06-340.350.60

sex-nymf linda
Geniet van 2 kanten. 1 g.p.m.
06-320.320.14

Grieks Intiem
Marcha's specialiteit. 1 gpm
06-9618

Tiener-Sex
Mijn eerste keer. 1 gpm.
06-320.320.10.

Beesten
met 't vrouwtje
1 g.p.m. 06-320.327.26

Lekker live
beesten m. plattelandsvr.
1 g.p.m. 06-320.328.18

Sex-tapes
beestachtig
1 gpm 06-320.350.66

Snelsex 9644
06-1gm. Strikt privé contact

Extreem? 9821!
Beestachtig! Bizar Live
1 gpm 06-9821

Lesbi Live
06-320.323.12 - 1 gpm.
2 vrouwtjes doen het samen.

Gratis telefoonsex voor vrouwen
06-4366 of 4622
Mannen bellen v. f 1,-p.m.
Telefoonsex 06-9713
Sex direct 06-9718
Super sex 06-9716
Sexcontact 06-9635
Sex plezier voor 2 06-9894
Live sex 06-320.325.00
Regiosex 06-320.325.92

Homosex voor 2
(f 1,- p.m.)
Jack Off 06-9735
Telefoonsex 06-9835
Draai eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 325.10
Bi-sex 323.36
Travestie 325.09
Breinsex 327.56
Darkroom 324.16
Jongenssex 325.19
Gay Super 329.16
Transsexueel 321.36

DOORSCHAKELLIJN!
Vrouwen wachten thuis voor 'n livegesprek met jou! 1gpm
06-9560

Thuiskontakt.
hete vrouwen in jouw regio
Bel nu 06-9811 (75 cpm).

Hete meisjes Live
06-9715
Geen wachttijd, 1 gpm

1 gpm
De Sadist
lachte wreed toen hij de brandende kaars vlak boven haar naakte lijf hield.
06-340.340.90

Erv. vrouwen
40 jaar zoeken sexkontakt
06-350.290.37 - 75 cpm.

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (75 cpm)
Eenzame hete vrouwen zoeken ANONIEM

Sexkontakt
Bel nu: 06-9511 - 75 cpm.
Vrouwen van 35 jaar en ouder willen

Direkt Sex
Bel ze zelf thuis op via
06-9604 - 75 cpm.

Anonieme
Sexadresjes van vrouwen.
Bel nu 06-9737 (75 cpm)

Sex-voor-twee
Telefoonsex met vrouwen
06-320.330.46 - 75 cpm.

Thuisbelsex
Kies nu zelf de heetste vrouw en via de computer krijg je haar thuis aan de lijn.
06-9755 (100 cpm)

Homo jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan.
06-320.330.88 (75 cpm)
Nieuw: Nu Direkt apart met

Rijpe vrouwen
Bel 06-9504 - 75 cpm.

Bel dames thuis
uit heel Nederland
GEHEEL PRIVE
thuis doorgeschakeld
06-98.50
24 u/p.d. 100 cpm

Dames geven adres/tel.nr.
06-96.85
24 u.p.d. 100 cpm.

Sex voor twee:
Sexgesprek met 'n vrouw
06-320.330.82 (75 cpm).

SM-voor-2
Snelle SM kontakten!!
06-320.329.99 (75 cpm)

Discreet
Sexkontakt met rijpe meiden!
06-320.330.42 (75 cpm)

SM-Kontakt
Voor strenge afspraken!
06-320.325.80 (100 cpm)

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
06-9605

Homo kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!
Bel nu 06-9614 (nu 50 cpm)

Doorschakelclub
Zin in livesex?
Hete rijpe vrouwen...
Gewillige tieners (18 jr)
Sexy Studentes
Bel ze thuis live
* 06-96.89 * 1 g.p.m.

Hete vrouwen uit de regio
Limburg
06-350.23.047 (100 cpm)

Sex doorschakellijn
Luister naar hete oproepen van vrouwen. Maak je keuze en de computer schakelt je direkt door naar haar huis.
Discreet! 06-9668 (75 cpm)

Anonieme sexdating
Sexkontakt met eenzame vrouwen. 06-9706 (100 cpm)

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
* 06-9502 *

Nieuw
discreet privé-gesprek met hete vrouwen
Bel nu 06-9664 (100 cpm)

Direkt telefoonsex
hete vrouwen wachten op jou. 06-320.330.91 (75 cpm)

100% WILDE LIVE SEX
06-9891
Geen wachttijd 1 g.p.m.

Heerlijk discreet
direkt apart met hete vrouwen uit Limburg!
06-320.322.11 (75 cpm)

Luister naar hete oproepjes van meisjes die bellen! Maak je keuze voor een privé Livegesprek. 1 g.p.m.
06-9733

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 (75 cpm)

Geloof & Realiteit
Gaat dat nog samen? 1 gpm
06-350.202.96

Kontakten/Klubs

Privé Yvonne
Wij houden iets SPECIAALS: 2 halen, 1 betalen, f 125,-. Met ECHTE lesb. erbij. Keuze uit 9 MOOIE, GEWILLIGE en SEXY meisjes. Ook nu Frans + int. voor f 80,-. Met kussen en knuffelen. Body tot Body-massage f 75,-. 2-nwe Exot. schoonh. aanw. 7 dgn. geop. Bel v. info 045-425100.

Sacha's Escort
045-463386 v.a. 17.00 uur, of bezoek CLUB EDEN Holzstr.103, Kerkrade.

Privé Diana ☎ 045-233096
Staat als een paal boven water!
Deze week aanbiedingen! Trio, lesbisch en vibratorshow!!
Zaterdags gesloten.

Porky's Pretpark I 045-228481
Nieuw Kim, Anja en Ella
Woensdag triodag 1 uur voor f 250,-. Zat. 1 uur f 125,-.

Dolce Vita
Voor luxe, klasse, stijl en niveau. Daar staan wij voor.
Hedenavond geheel in Bunny stijl. Open vanaf 21.00 uur.
Rijksweg 15, Linne. Tot ziens.

VANDAAG LYDIA
BESTE KERSTMAN... 125,- p.u.
046-749662. Zat. 13-24 u. Groenstr. 64 Geleen.

Lady Escort
Charmant en discreet.
(Grieks) Nieuw. 045-275564.

Gastvrouw José
en de meisjes ontv. u graag in Privé 68.
Tel. 045-416126.

Boys 2 Men Escort
*** NIEUW ***
Joey 19 & Maarten 20
(046) - 584087
(Tev. nw. boys gevraagd)

Escort
Telefoon 045-320132.

Aladdin
Privé. Telef. 045-227692.

Helena
Vanaf 10 uur 045-721759.

f 50,- all-in
Katja, Natasja, Patty en Kim.
Tel. 045-423608.

Candlelight
Escort voor dames en heren
Tel. 045-246002

Benelux Dating
Discr.!!!!! Volg. reeds lang beproefd Amerikaans systeem discr. via Postbus. Gratis inschr. voor iedereen. Alle voorkomende cont.: Vriendschappelijk, dinerdates, paren, trio's, homo's, lesbiennes, SM, orgie's enz. Vraag antw. form. via Postbus 572, 6200 AN Maastricht. Sluit aub een zelfgeadresseerde en gefrankeerde enveloppe bij.

Nieuw Nina's escort
045-259956
exclusief

Escort all-in
☎ 045-326191
ma t/m vrij v.a. 14.00 uur
zat. en zond. v.a.20.00 uur

!!! Gratis sex !!!
Niet commerciële sexadressen en nummers van vrouwen.
!!! ☎ 045-318300 !!!

Live Escort
☎ 045-429117

Escort Service
discreet en snel, voor een leuk meisje a. 18 jr. bij u thuis of hotel, v.a. 12.00 t/m 02.00 uur. Tel. 045-422685.

Marilyn Escort
045-426331. Dagelijks geopend van 17.00-05.00 uur. Ook Striptease-show.

Club La Bellle
7-9 Leuke meisjes verwachten u. Nieuw: Katja 19, Ramona 18, Sandra blond 23, Jenni 20, Angie 24. Dagel. 17.00-05.00 u. All creditc. Graverstr.13 Kerkrade-W. 045-416143. Meisjes gevr.

Suprise Escort
SM & Boys 045-275900
Korting!! Ook Grieks.

Twilight Escort
Ook boys 045-275618.

Manuela Escort
☎ 045-418886.

Als u in Italië "il Dottore" nodig hebt, is de rekening voor ons.

CZ REKEN DAAR MAAR OP.

CZ